C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Jordan_Robert-Kolo_casu_1-Oko_sveta_2.PDB

# PDB Name: Jordan_Robert-Kolo_casu_1-Oko_s
# Creator ID: REAd
# PDB Type: TEXt
# Version: 0
# Unique ID Seed: 0
# Creation Date: 24.10.2004
# Modification Date: 24.10.2004
# Last Backup Date: 1.1.1970
# Modification Number: 0

KOLO ČASU

KNIHA PRVNÍ

OKO SVĚTA

Svazek 2

Robert Jordan

Harriet,
Srdci mého srdce,
Světlu mého života,
Navždy.

Kapitola První

Bílý Most

Poslední nejistý tón melodie, která vzdáleně připomínala píseň "Vítr, jenž vrbkou třese", milosrdně dozněl a Mat odložil Tomovu flétnu zdobenou zlatem a stříbrem. Rand si sňal ruce z uší. Lodníci stáčející na palubě lana si hlasitě oddechli úlevou. Na chvíli se ozývalo pouze šplouchání vody o trup člunu, pravidelné skřípění vesel a tu a tam ve větru zahvízdalo lanoví. Vítr dul přímo proti nim, takže Sprška měla plachty, které v této chvíli nebyly k ničemu, svinuté.
"Hádám, že bych ti měl poděkovat," zamumlal Tom Merrilin nakonec, "žes mě naučil, jak pravdivý to starý rčení je. Uč ho co hrdlo ráčí, ale vepř na flétnu nikdy hrát nebude." Lodníci vybuchli smíchy. Mat zvedl flétnu, jako by ji po nich chtěl hodit. Tom Matovi nástroj obratně vyškubl z pěsti a vrátil ho do pouzdra z pevné kůže. "Myslel jsem, že vy ovčáci všichni trávíte čas u stáda, a přitom hrajete na píšťalu nebo flétnu. Člověk holt nemá věřit tomu, o čem se sám nepřesvědčí."
"Rand je ovčák," zabručel Mat. "On hraje na píšťalu, ne já."
"No ano, on má jisté vlohy. Možná bychom měli raději pracovat na žonglování, chlapče. Aspoň k tomu máš podle mne jistý nadání."
"Tome," ozval se Rand, "nevím, proč se tolik snažíš." Ohlédl se na lodníky a ztišil hlas. "Koneckonců, my se přece nechceme stát kejklíři. Je to jenom takový převlek, dokud nenajdeme Moirain a ostatní."Tom se zatahal za knír a zdánlivě pečlivě studoval hladkou, tmavohnědou kůži na flétnovém pouzdru, které mu leželo na kolenou. "A co když je nenajdeme, chlapče? My přece ani nevíme, jestli jsou naživu."
"Jsou," prohlásil pevně Rand. Obrátil se k Matovi pro podporu, ale Mat vraštil obočí, ústa měl jako tenkou čárku a oči upíral na palubu. "No tak, řekni něco," vybídl ho Rand. "To, že neumíš hrát na flétnu, tě přece nemohlo tak namíchnout. Já to taky neumím, aspoň ne moc dobře. Tys přece nikdy nechtěl umět hrát na flétnu."
Mat vzhlédl a stále ještě se mračil. "Co když jsou mrtví?" řekl tiše. "Musíme přijmout fakta, ne?"
V té chvíli hlídka na přídi zavolala: "Bílý Most! Bílý Most před námi!"
Lodníci se rozběhli za svými úkoly, aby člun připravili k přistání, a Rand dlouhou chvíli hleděl Matovi do očí. Nemohl uvěřit, že by jeho přítel jen tak mimochodem vyslovil něco takového. Mat se na něj mračil s hlavou vtaženou mezi ramena. Rand by toho tolik rád řekl, ale nedokázal to všechno vměstnat do slov. Musí věřit, že ostatní jsou naživu. Musí. Proč? rýpl si hlásek v jeho hlavě. Aby se to všechno vyvrbilo jako v těch Tomových příbězích? Hrdinové najdou poklad a porazí zločince a budou žít šťastně až do smrti? Některé z oněch příběhů však nekončily takhle. Občas i hrdinově umírali. A jsi ty hrdina, Rande al'Thore? Jsi hrdina, ovčáku?
Náhle se Mat zapýřil a odvrátil zrak. Randovi se přetrhl tok nepříjemných myšlenek a on vyskočil, aby se vřavou kolem prodral k zábradlí. Mat se k němu pomalu připojil, a ani se nesnažil uhýbat z cesty lodníkům, kteří mu vběhli do cesty.
Muži pobíhali po člunu, bosýma nohama dupali po palubě, tahali za lana a některé provazy přivazovali, jiné naopak odvazovali. Někteří vynášeli na palubu velké žoky z naolejované kůže, které byly skoro k prasknutí nacpány vlnou, zatímco jiní připravovali lana silná jako Randovo zápěstí. Přes všechen spěch se však pohybovali s jistotou lidí, kteří to všechno už dělali tisíckrát, nicméně kapitán Domon dusal po palubě, hulákal rozkazy a proklínal ty, kteří se na jeho vkus nehýbali dostatečně rychle.
Randovu pozornost zcela upoutala scéna, která se vynořovala na dohled, jak člun proplouval mírným zákrutem Arinelly. Rand o tomto místě slyšel v písních a příbězích, které vyprávěli formani, ale teď uvidí legendu na vlastní oči.
Bílý most se klenul vysoko nad širokým řečištěm, byl dvakrát vyšší než stěžeň Sprška, možná víc, a celičký se ve slunečním světle mléčně bíle třpytil. Sbíral světlo, až se zdálo, že září. Do silného proudu se nořily štíhlé pilíře ze stejného materiálu a vypadaly příliš křehké, aby unesly váhu tak širokého mostu. Celá stavba vypadala jako z jednoho kusu, jako by ji z jediného kamene vytesala či vymodelovala ruka nějakého obra. Vysoká klenba jako by se vznosným půvabem vyskakovala z vody, takže při pohledu na most člověk zapomínal na jeho velikost. Vedle něj vypadalo město rozkládající se na východním břehu řeky jako místo pro trpaslíky, přestože Bílý Most byl mnohem větší než Emondova Role. Bylo to město s kamennými a cihlovými domy, které byly vysoké jako ty v Tarenském Přívozu, a dřevěnými moly, která se táhla daleko do řečiště. Arinella byla posetá malými bárkami a rybáři vytahovali sítě. A nad tím vším

se klenul Bílý most a zářil.
"Vypadá to jako sklo," prohodil Rand, aniž by se obracel na někoho určitého.
Kapitán Domon se za ním zastavil a zastrčil si palce za široký opasek.
"Ne, mládenče. Ať je to, co je to, nejni to sklo. Ať prší, jak chce, tohle neklouže, a nejlepší majzlík a nejsilnější ruka do toho neudělaj ani škrábaneček."
"Pozůstatek z věku pověstí," ozval se Tom. "Vždycky jsem si to myslel."
Kapitán zarputile zavrčel. "Možná. Ale stejně je to užitečný. Moh to postavit i někdo jinej. To nemusí bejt práce Aes Sedai, ať se picnu. Ani to nemusí bejt tak starý. Pohni s tím, ty zatracenej nekňubo!" A odspěchal pryč.
Rand se díval s ještě větším úžasem. Z věku pověstí. Takže most byl postaven Aes Sedai. Jedna věc je o něm slyšet vyprávět, jiná ho uvidět, dotknout se jej. Ty to znáš, že? Na chvíli se Randovi zazdálo, že se na mléčně bílé stavbě zavlnil stín. Odtrhl od mostu zrak a zadíval se na blížící se mola, ale koutkem oka vysoký most stále viděl.
"Zvládli jsme to, Tome," řekl a přinutil se zasmát. "A bez vzpoury."
Kejklíř si jenom odkašlal a zafuněl do knírů, ale dva lodníci, kteří opodál připravovali kotevní lano, na Randa vrhli ostrý pohled a sehnuli se zpátky ke své práci. Rand se přestal smát a po zbytek cesty k Bílému Mostu se snažil na ty dva nedívat.
Sprška ladně zabočila k prvnímu molu, silným trámům spočívajícím na těžkých, dehtem napuštěných pilotách, a pomocí zpětného chodu vesel, kolem jejichž listů se pěnila voda, zastavila. Lodníci vytáhli vesla a hodili uvazovací lana mužům na molu. Ti je okázale upevnili, a další přehodili žoky s vlnou přes okraj lodi, aby chránili bok člunu před nárazem do pilot.
Ještě než člun zcela přirazil k molu, objevily se na konci mola kočáry. Vysoké kočáry, natřené lesklým černým lakem, a každý měl na dveřích velkými zlatými nebo šarlatovými písmeny vyvedeno jméno. Pasažéři vystoupili z vozíků, a jakmile byla spuštěna lodní lávka, spěchali na palubu. Každého z mužů s hladkými tvářemi v sametových kabátcích, hedvábím lemovaných pláštích a atlasových střevících následoval sloužící v prostém oděvu s železem obitou pokladnicí.
S líčenými úsměvy přistoupili ke kapitánu Domonovi. Úsměv jim však zmizel ze rtů, když Domon náhle zařval: "Ty!" Napřáhl prst někam za ně, načež se Floran Gelb na opačné straně lodi prudce zarazil. Boule na čele, kterou mu způsobila Randova bota, mu už zmizela, ale on si to místo stále občas mnul, jako by si ji chtěl připomenout. "Na mým plavidle jsi na hlídce usnul naposled! A jestli to bude záležet na mně, tak na veškerejch plavidlech. Vyber si stranu - molo, nebo řeku - ale zmiz z mý lodě! Hned!"
Gelb se nahrbil a Randa a jeho přátele, zvláště Randa, přejel nenávistným, jedovatým pohledem. Šlachovitý mužík se rozhlédl po palubě, zda ho někdo nepodpoří, ale nezdálo se, že by v to příliš doufal. Jeden po druhém se všichni členové posádky narovnali od toho, co právě dělali, a chladně mu pohled opláceli. Gelb viditelně splaskl, ale pak se znovu zachmuřil, mračil se dvakrát víc než předtím. Zamumlal nějakou nadávku a vrhl se dolů do kajut pro posádku. Domon za ním poslal dva muže, aby dohlédli na to, že neprovede nějakou lumpárnu, a se zabručením ho propustil. Když se kapitán obrátil zpátky ke kupcům, ti si opět nasadili úsměvy a klaněli se, jako by vůbec nebyli přerušeni.
Na Tomovu výzvu začali Mat s Randem sbírat své věci. Kromě šatstva, co měli na sobě, toho ani jeden neměli mnoho. Rand měl pokrývky a sedlové brašny a otcův meč. Chvíli meč podržel a zalila ho taková vlna stesku po domově, že ho začaly pálit oči. Napadlo ho, zda ještě někdy Tama uvidí. Nebo domov. Domov. Zbytek života strávíš na útěku, budeš utíkat a budeš se bát vlastních snů. Otřásl se a s povzdechem si přes kabátec připjal opasek.
Gelb se vrátil na palubu následován svými dvěma dozorci. Díval se přímo před sebe, ale Rand pořád cítil nenávist, která z něj ve vlnách vyzařovala. S rovnými zády a potemnělou tváří kráčel Gelb na ztuhlých nohou dolů po lávce a drsně se protlačil davem na molu. Ve chvilce jim zmizel z dohledu, ztratil se za kočáry kupců.
V přístavišti nebylo právě mnoho lidí, hlavně prostě odění dělníci, rybáři spravující sítě a pár měšťanů, kteří se sem přišli podívat na první loď, jež letos dorazila ze Saldeie. Žádná z dívek nebyla Egwain a nikdo se ani trochu nepodobal Moirain nebo Lanovi, ani komukoliv jinému, koho tu Rand doufal potkat.
"Možná nepřišli do přístavu," řekl.

"Možná," připustil stroze Tom a pečlivě si na zádech upravoval pouzdra s nástroji. "Vy dva dávejte pozor na Gelba. Jestli to půjde, něco nám provede. A my chceme Bílým Mostem projít tak tiše, aby si každý pět minut poté, co nás potká, ani nevzpomněl, že jsme tu byli."
Cestou dolů po lávce jim pláště povlávaly ve větru. Mat měl svůj luk navlečený přes prsa. I po všech těch dnech, co strávili na člunu, se na něj pár lodníků dívalo s podivem. Oni měli luky krátké.
Kapitán Domon opustil kupce a zahradil Tomovi cestu k lávce.
"Už odcházíš, kejklíři? Nepřemluvím tě, abys s náma jel dál? Poplujeme až dolů do Illianu, kde lidi mají kejklíře v úctě. Na světě nejni pro tvý umění lepší místo. Dostal bych tě tam včas na Sefanskej svátek. To je soutěž, víš. Sto zlatých marek tomu, kdo nejlíp vypráví Hledání Valerského rohu."
"To je slušná cena, kapitáne," opáčil Tom s vybranou úklonou a pláštěm mávl, až se záplaty zatřepotaly, "a velká soutěž, která právem přitahuje kejklíře z celýho světa. Ale," dodal suše, "obávám se, že si při tvých cenách nemůžu tu cestu dovolit."
"Jo, no, co se toho dotejče..." Kapitán vytáhl z kapsy kožený váček a hodil ho Tomovi. Když ho Tom zachytil, ve váčku zacinkalo. "Tady ti vracím za cestu a ještě něco navíc. Ty škody nebyly tak velký, jak jsem si myslel, a ty sis vyprávěním a harfou cestu odpracoval. Moh bych ti dát jednou tolik, kdybys zůstal na palubě až k Bouřlivýmu moři. A na břeh bych tě vysadil v Illianu. Dobrej kejklíř si tam přijde na celý jmění i bez soutěže."
Tom zaváhal a zvažoval váček v dlani, ale vložil se do toho Rand. "Máme se tu sejít s přáteli, kapitáne, a pak spolu pojedeme do Caemlynu. Illian si musíme nechat na jindy."
Tom hořce zvedl koutky úst, foukl si do dlouhatánských knírů a vsunul váček do kapsy. "Možná když tady ty lidi, co se s nima máme potkat, nebudou, kapitáne."
"Jo," prohodil Domon kysele. "Budete na to myslet. Špatný je, že si nemůžu nechat na palubě Gelba, aby se měli ostatní na koho zlobit, ale udělám, co říkám. Hádám, že teď budu muset zpomalit, i kdyby to znamenalo, že do Illianu dorazím za třikrát delší dobu, než bych měl. No, možná ti trolloci opravdu šli po vás třech."
Rand zamrkal, ale mlčel. Mat však tak opatrný nebyl.
"Proč myslíš, že ne?" chtěl vědět. "Jdou po tom samým pokladu, co my."
"Možná," zabručel kapitán, nicméně příliš přesvědčeně to neznělo. Prohrábl si bradku a ukázal na kapsu, kam Tom dal peníze. "Dvakrát tolik, jestli se vrátíš, aby chlapi přišli na jiný myšlenky a nemysleli na to, jak je honím. Přemýšlej o tom. Vyplouvám ráno za svítání." Obrátil se na patě a odkráčel zpátky ke kupcům, kterým se rozmáchlými gesty omlouval za to, že museli čekat.
Tom pořád váhal, ale Rand ho popohnal dolů po lávce, aniž by mu poskytl čas něco namítnout, a kejklíř se nechal postrkovat. Jak Tom procházel, lidé v přístavišti mumlali, když si všimli jeho záplatovaného pláště, a někteří na něj i zavolali, aby zjistili, zda bude vystupovat. Tolik k tomu nedat se vidět, pomyslel si Rand znechuceně. Do západu slunce bude vědět celý Bílý Most, že je ve městě kejklíř. Přesto však hnal Toma dál a Tom, zahalený v trucovité mlčení, se ani nesnažil zpomalit, aby se nad vší tou pozorností nadouval.
Kočí se na Toma dívali ze svých vysokých kozlíků, ale důstojnost jejich postavení jim očividně zapovídala na něj pokřikovat. Rand neměl ponětí, kam vlastně jdou, takže prostě zabočil do první ulice, která vedla podél řeky a pod most.
"Musíme najít Moirain a ostatní," řekl. "A to rychle. Mělo nás napadnout, že bychom měli vyměnit Tomův plášť."
Tom se náhle otřásl a zastavil se. "Hostinský nám řekne, jestli tady jsou, nebo jestli tudy projeli. Ten správný hostinský. Hostinští znají všechny novinky a klepy. Jestli tu nejsou..." Podíval se z Randa na Mata a zpátky. "My tři si musíme promluvit." Když vyrazil od řeky do města, plášť mu povlával kolem kotníků. Rand s Matem si pospíšili, aby s ním vůbec udrželi krok.
Široký, mléčně bílý oblouk, který dal městu jméno, dominoval Bílému Mostu zblízka stejně jako z dálky, ale jak se jednou Rand ocitl v ulicích, uvědomil si, že město je stejně velké jako Baerlon, i když tu nebyla taková tlačenice. V ulicích jezdilo jen pár vozů tažených koňmi, voly, osly či lidmi, ale žádné kočáry. Ty s největší pravděpodobností patřily kupcům a byly všechny u řeky v přístavišti.
Ulice byly lemovány krámky všeho druhu, a mnoho řemeslníků pracovalo před svými dílnami pod

znameními pohupujícími se ve větru. Trojice minula muže, který drátoval hrnce, a krejčího, jenž zákazníkovi na světle ukazoval rozvinutý štůček látky. Švec sedící na zápraží ťukal kladívkem do podpatku vysoké boty. Pouliční prodavači vykřikovali své nabídky na broušení nožů a nůžek, či se snažili kolemjdoucí nalákat na malé tácky s ovocem a zeleninou, ale trojice chodců si nikdo příliš nevšímal. Krámky, kde se prodávalo jídlo, předváděly stejně ubohé plodiny, jak si to Rand pamatoval z Baerlonu. Dokonce i obchodníci s rybami nabízeli přes všechny čluny na řece jen malé hromádky drobných rybiček. Časy ještě nebyly zlé, ale každý věděl, co přijde, jestli se počasí brzy nezmění, a ti, kdo se právě ustaraně nemračili, měli pohled zaměřený do dálky na cosi sice neviditelného, leč rozhodně ne hezkého.

Tam, kde Bílý most sestupoval uprostřed města, bylo velké dlážděné náměstí, jehož kameny byly sešlapány pokoleními nohou a ojeděny koly vozů. Náměstí obklopovaly hostince, krámky a vysoké domy z červených cihel se znameními, na nichž byla stejná jména, jichž si Rand všiml na kočárech v přístavišti. Do jednoho z těchto hostinců, zdánlivě náhodně vybraného, se teď Tom vrhl. Na znamení nade dveřmi, houpajícím se ve větru, byl kráčející muž s rancem na zádech na jedné straně a ten samý muž s hlavou na polštáři na druhé, a stálo na něm Pocestného spočinutí.

Šenk byl až na tlustého hostinského, který ze sudu čepoval pivo, a dva muže v hrubých dělnických šatech, zachmuřeně zírající u stolu v pozadí do svých džbánků s pivem, prázdný. Když vstoupili, vzhlédl k nim pouze hostinský. Místnost byla rozdělena stěnou sahající do výše ramen, která se táhla odpředu dozadu, na dvě části se stoly a hořícím krbem u každé z protějších stěn. Randa líně napadlo, zda jsou všichni hostinští obtloustlí a plešatějící.

Tom si zamnul ruce, prohodil k hostinskému nějakou poznámku o zimě a poručil horké kořeněné víno, načež rychle dodal: "Mohli bychom si tu někde s kamarády nerušeně popovídat?"

Hostinský kývl k nízké stěně. "Druhá strana je to nejlepší, co mám, pokud byste nechtěli pokoj. To když lodníci přijdou od řeky. Zdá se, že půlka z nich má námitky proti tý druhý půlce. Já si to tu nehodlám nechat roztřískat, takže je držím pěkně od sebe." Celou dobu si prohlížel Tomův plášť, a teď naklonil hlavu na stranu a v očích se mu objevil vykutálený pohled. "Zůstanete? Už jsme tu neměli kejklíře ani nepamatuju. Lidi by slušně zaplatili za něco, co by jim odvedlo myšlenky od toho, co se děje. Já bych ti dokonce slevil za pokoj a jídlo."

Nepovšimnutě, pomyslel si Rand chmurně.

"Jsi příliš šlechetný," prohlásil Tom s ladnou úklonou. "Možná tvoji nabídku přijmu. Prozatím mi postačí trocha soukromí."

"Přinesu vám víno. Kejklíř si tu přijde na slušný peníze."

Stoly na opačné straně stěny byly prázdné, ale Tom si vybral jeden přímo uprostřed. "Tak nás nikdo nemůže vyslechnout, abychom to nevěděli," vysvětlil. "Slyšeli jste toho chlapa? Prej mi něco sleví. A já bych mu zdvojnásobil obchody jenom tím, že bych tu seděl. Každej poctivej hostinskej dá kejklíři pokoj a jídlo a ještě něco navíc."

Holé stoly nebyly právě nejčistší a podlahu už nikdo nezametl celé dny, pokud ne týdny. Rand se rozhlédl kolem sebe a ošklíbl se. Pantáta al'Vere by nikdy nepřipustil, aby byl jeho hostinec tak špinavý, i kdyby kvůli tomu měl nemocný vstát a jít na to dohlédnout. "Hledáme jenom informace. Pamatuješ?"

"Proč tady?" chtěl vědět Mat. "Prošli jsme kolem hostinců, co vypadaly čistější."

"Rovnou od mostu," řekl Tom, "vede cesta do Caemlynu. Každý, kdo prochází Bílým Mostem, přijde na tohle náměstí, pokud nepluje po řece, a my víme, že naši přátelé neplují. Jestli se o nich nic nedovíme tady, tak se o nich nedovíme ani jinde. Nechte mluvit mě. Tohle se musí udělat opatrně."

Právě tehdy se objevil hostinský a v jedné ruce nesl za ucha tři otlučené cínové džbánky. Tlouštík přejel stůl utěrkou, postavil na něj džbánky a přijal od Torna peníze. "Jestli zůstaneš, nemusíš za pití platit. Máme dobrý víno."

Tomův úsměv se dotkl pouze jeho rtů. "Promyslím to, hostinský. A co je vůbec novýho? Byli jsme daleko a nic nevíme."

"Velký novinky, to teda jo. Velký novinky."

Hostinský si přehodil utěrku přes rameno a přitáhl si židli. Zkřížil ruce na stole, s povzdechem se uhnízdil a utrousil, jaká je to úleva, když nemusí stát na nohou. Jmenoval se Bartim a o svých nohou se rozhovořil

do značných podrobností, o kuřích okách a puchýřích a o tom, kolik času stráví na nohou a v čem si je namáčí, dokud Tom znovu nezavedl řeč na novinky, načež Bartim plynule změnil téma.
Novinky to byly skutečně tak velké, jak tvrdil. Logain, falešný to Drak, byl po veliké bitvě u Lugardu zajat, když se snažil přemístit vojsko z Ghealdanu do Tearu. Proroctví, chápete? Tom kývl a Bartim pokračoval. Cesty na jih jsou plné lidí a ti šťastnější si svůj majetek nesou na zádech. Tisíce lidí prchalo všemi možnými směry.
"Nikdo z nich," Bartim se poťouchle uchechtl, "Logaina samozřejmě nepodporoval. Ó, ne, nenajdete moc lidí, kteří by to připustili, ne teď. Jsou to jenom běženci, kteří se během války snaží najít bezpečný místo."
K zajetí Logaina samozřejmě přispěly Aes Sedai. Když to Bartim říkal, uplivl si přitom, a ještě jednou, když říkal, že falešného Draka odvezly na sever do Tar Valonu. Bartim je slušný chlap, říkal, vážený člověk, a co se jeho týče, můžou Aes Sedai odtáhnout až do Morny a vzít si ten svůj Tar Valon s sebou. On by se k žádné Aes Sedai nepřiblížil ani na tisíc mil, kdyby bylo po jeho. Jistě, cestou na sever zastavovaly v každé vesnici i městě, aby Logaina předvedly lidem, tak to aspoň Bartim slyšel. Aby lidem ukázaly, že falešný Drak byl jat a svět je opět v bezpečí. Bartim by to byl rád viděl, i kdyby to mělo znamenat dostat se blíž k Aes Sedai. Lákalo ho to vydat se do Caemlynu.
"Vezou ho ukázat královně Morgase." Hostinský se uctivě dotkl čela. "Já královnu nikdy neviděl. Člověk by měl vidět královnu, nemyslíte?"
Logain uměl dělat některé "věci", a z toho, jak Bartim uhýbal pohledem a olizoval si rty, bylo zřejmé, co má na mysli. Před dvěma lety viděl posledního falešného Draka, když ho vedli krajem, ale to byl jenom chlapík, který si myslel, že by se mohl stát králem. Tenkrát nebylo Aes Sedai potřeba. Vojáci ho měli přikovaného k vozu. Zasmušilý chlapík, který úpěl na voze, a pokaždé, když po něm lidé házeli kamením nebo ho píchali klacky, si zakrýval rukama hlavu. Což lidé dělali často a vojáci se je nesnažili zarazit, pokud nehrozilo, že ho zabijí. Nejlepší bylo ukázat lidem, že na něm koneckonců není nic zvláštního. On "věci" provádět neuměl. Tenhle Logain ale bude něco k vidění. Něco, o čem by Bartim mohl vyprávět vnukům. Jenom kdyby se mohl utrhnout z hostince.
Rand naslouchal se zájmem, který nemusel předstírat. Když Padan Fain přinesl do Emondovy Role zprávu o falešném Drakovi, muži, který skutečně vládne jedinou silou, byla to největší novinka ve Dvouříčí za celá léta. Události, které následovaly, zatlačily vzpomínku na falešného Draka do pozadí, ale pořád to bylo něco, o čem si lidé budou léta vykládat a budou o tom vyprávět i svým vnukům. Bartim jim nejspíš poví, že Logaina viděl, ať už to bude pravda, nebo ne. Nikoho nikdy ani nenapadne vyprávět o tom, co se stalo nějakým vesničanům z Dvouříčí, pokud to nebudou přímo lidé z Dvouříčí.
"To," řekl Tom, "bude dobrej příběh, příběh, kterej se bude vyprávět tisíc let. Přál bych si tam být."
Znělo to, jako by mluvil pravdu, a Randa napadlo, že nejspíš i mluví. "Stejně bych se na něj mohl zajet kouknout. Neříkal jsi, kudy se vydali. Třeba jsou kolem nějací další pocestní? Mohli by o tom slyšet."
Bartim odmítavě mávl umorousanou rukou. "Na sever, to je všechno, co se tady kolem ví. Jestli ho chceš vidět, jeď do Caemlynu. To je všechno, co vím, a jestli je v Bílým Mostu něco novýho, tak to vím já."
„To bezpochyby," pravil Tom sladce. "Řek bych, že spousta cizinců, co tudy prochází, se zastavuje tady. Tvoje znamení mi padlo do oka už u paty Bílýho mostu."
"Nejen od západu, to musíte vědět. Před dvěma dny tu byl jeden chasník, Illianec, s veřejným prohlášením celým zabaleným do mašlí a pečetí. Četl to rovnou tam, na náměstí. Říkal, že to veze až do pohoří Oparů, možná až k Arythskýmu oceánu, jestli budou volný průsmyky. Říkal, že poslali lidi, aby to přečetli v každý zemi na světě." Hostinský potřásl hlavou. "Pohoří Oparů. Slyšel jsem, že je celej rok zahalený v mlze, a v tý mlze žijou tvorové, co vám sedřou kůži z těla dřív, než stačíte utýct." Mat si pohrdlivě odfrkl, čímž si od Bartima vysloužil přísný pohled.
Tom se naléhavě předklonil. "Co v tom prohlášení stálo?"
"No o tom hledání rohu přece," vyhrkl Bartim. "Copak jsem to neříkal? Illianci svolávají každýho, kdo se chce zavázat ke hledání, do Illianu. Umíš si to představit? Zavázat svůj život legendě? Hádám, že nějaký ňoumy asi najdou. Vždycky se nějací najdou. Tenhle chlapík tvrdil, že nastává konec světa. Poslední bitva s Temným." Bartim se uchechtl, ale znělo to dutě, protože to byl smích člověka, který se snaží sám sebe přesvědčit, že je čemu se smát. "Hádám, si myslí, že by se měl Valerský roh najít dřív, než k tomu

dojde. Tak co si myslíš o tomhle?" Chvíli si zamyšleně hryzal klouby na ruce. "Jistě, já nevím, jestli bych se s nima po tyhle zimě hádal. Po tý zimě a tom chlápkovi Logainovi a těch dvou před ním taky. Proč všichni ti chlapíci v posledních letech tvrdili, že jsou Draci? A ta zima. Něco to znamenat musí. Co myslíš ty?"
Tom ho zřejmě neslyšel. Tichým kejklířským hlasem začal sám pro sebe recitovat:

"V poslední, marné řeži pouhé
proti počátku noci dlouhé
hory tu na stráži stojí
a mrtvými se teď rojí,
protože hrob mé volání neumlčí."

"To je vono." Bartim se zazubil, jako by opravdu slyšel, jak mu dav lidí předává peníze, zatímco naslouchá Tomovu vyprávění."To je vono. Hledání Valerského rohu. Jak to začneš vyprávět, budou tady viset i z trámů na stropě. Všichni znají to prohlášení."
Tom stále vypadal, že je tisíc mil daleko, takže promluvil Rand: "Hledáme přátele, kteří tudy procházeli. Od západu. Prošlo tudy za poslední týden dva hodně cizích lidí?"
"Pár," připustil pomalu Bartim. "Vždycky se tu nějací najdou, z východu i ze západu." Každého z trojice si prohlédl a náhle vypadal ostražitě. "Jak vypadali ti vaši přátelé?"
Rand otevřel ústa, ale Tom, který se náhle vrátil do přítomnosti, po něm náhle vrhl varovný pohled. S nazlobeným povzdechem se kejklíř obrátil k hostinskému. "Dva muži a tři ženy," řekl váhavě. "Mohli být spolu, nebo taky ne." Zhruba je popsal, každého pár slovy, dost na to, aby je každý, kdo je viděl, poznal, aniž by však prozradil, co jsou zač.
Bartim se podrbal na hlavě, čímž si rozhrábl řídnoucí vlasy, a pomalu vstal. "Zapomeň na vystupování tady, kejklíři. Vlastně bych ocenil, kdybyste dopili víno a odešli. Jestli jste chytrý, odejdete z Bílýho Mostu."
"Ptal se po nich i někdo jiný?" Tom se napil, jako by odpověď byla ta nejméně zajímavá věc na světě, a zvedl k hostinskému obočí. "Kdo to asi byl?"
Bartim si znovu prohrábl vlasy a popošel, jako by odcházel, pak sám pro sebe přikývl. "Asi před týdnem, tak nějak, přešel přes most takovej chlápek s kuním ksichtem. Každýho napadlo, že to nemá v hlavě v pořádku. Pořád si pro sebe něco vykládal, a i když stál, pořád se hejbal. Vyptával se na ty samý lidi... některý z nich. Ptal se, jako by to bylo důležitý, a pak se choval, jako by mu odpověď byla šumafuk. Nejdřív vykládal, že na ně tady musí počkat, a hned zas, že musí jít dál, že strašně pospíchá. Jednu chvíli kňučel a žadonil, druhou si kladl požadavky jako král. Jednou dvakrát mu málem dali po hubě, blázen neblázen. Hlídka ho kvůli jeho vlastnímu bezpečí skoro zavřela do vězení. Ten samej den odešel do Caemlynu, mluvil sám k sobě a brečel. Cvok, jak jsem říkal."
Rand se tázavě podíval na Toma s Matem a oni oba zavrtěli hlavou. Jestli ten chlapík s kuním obličejem hledal je, nebyl to nikdo, koho znali.
"Jsi si jistý, že to byli ti samí lidi, které hledáme?" zeptal se Rand.
"Některý. Ten bojovník a ženská v hedvábí. Ale o ně se moc nestaral. Hlavně mu šlo o ty tři vesnický kluky." Očima přejel z Randa na Mata a zpátky tak rychle, až si Rand skoro nebyl jistý, zda ten pohled opravdu viděl, nebo si ho jenom představoval. "Zoufale se je snažil najít. Ale byl to cvok, jak jsem říkal."
Rand se zachvěl a napadlo ho, kdo ten blázen byl a proč je hledá. Temný druh? Použil by Ba'alzamon šílence?
"On byl blázen, ale ten druhej..." Bartim nejistě uhnul očima a suchým jazykem si olízl rty, jako by neměl dost slin, aby si je navlhčil. "Další den... další den přišel ten druhej poprvý." Odmlčel se.
"Druhej?" pobídl ho nakonec Tom.
Bartim se rozhlédl kolem, i když jejich polovina rozdělené místnosti byla až na ně prázdná. Dokonce se zvedl na špičky a nahlédl za nízkou stěnu. Když nakonec promluvil, velice rychle šeptal.
"Byl celej v černým. Kapuci pláště měl pořád staženou, takže mu nebylo vidět do obličeje, ale cítils, že na tebe zírá, cítils, jak tě mrazí v zádech. On... promluvil na mě." Bartim sebou trhl a chvíli si hryzal ret,

než pokračoval. "Znělo to, jako když se had plazí po suchým listí. Úplně se mi sevřel žaludek. Pokaždý, když se vrátí, dává ty samý otázky. Stejný otázky, jaký dával ten blázen. Nikdo ho nikdy nevidí přicházet - prostě se tu najednou zjeví, ve dne nebo v noci, a ty úplně ztuhneš na místě. Lidi se začínají ohlížet přes rameno. A co je nejhorší, fortnýři tvrdí, že nikdy neprošel žádnou bránou, dovnitř ani ven."
Rand jen s námahou udržel bezvýraznou tvář. Tiskl zuby, až ho bolely. Mat se kabonil a Tom si prohlížel víno. Viselo nad nimi slovo, které ani jeden nechtěl vyslovit nahlas. Myrddraal.
"Myslím, že bych si pamatoval, kdybych někdy někoho takovýho potkal," utrousil Tom po chvíli.
Bartim zuřivě přikyvoval. "Ať shořím, že by sis to pamatoval. Pro světlou pravdu, pamatoval. On... chce ty samý kluky, co ten blázen, jenom říká, že je s nima holka. A..." Bartim na Toma vrhl postranní pohled - "a bělovlasej kejklíř."
Tom zvedl obočí. Rand si však byl jist, že překvapení jen hraje. "Bělovlasý kejklíř? No, já jsem těžko jedinej postarší kejklíř na světě. Ujišťuju tě, že toho chlapíka neznám, a on nemá žádnej důvod mě hledat."
"To je možný," prohlásil temně Bartim. "On to neřek tolika slovy, ale měl jsem z toho dojem, že by ho vůbec nepotěšilo, kdyby se těm lidem někdo pokusil pomoct, nebo je třeba schovat. No, povím vám, co jsem mu řek. Neviděl jsem je, ani jsem o nich neslyšel, a to je pravda. Ani jednoho z nich," dodal významně. Náhle hodil Tomovy peníze na stůl. "Prostě dopijte to víno a jděte. V pořádku? V pořádku?" A jak nejrychleji mohl se odkolébal pryč, přičemž se pořád ohlížel přes rameno.
"Mizelec," vydechl Mat, když hostinský odešel. "Mělo mě napadnout, že nás tady bude hledat."
"A vrátí se," dodal Tom, naklonil se nad stůl a ztišil hlas. "Říkám, protáhněme se zpátky na člun a přijměme nabídku kapitána Domona. Budou nás hledat hlavně na silnici do Caemlynu, a my zatím budeme na cestě do Illianu, tisíc mil od místa, kde nás myrddraalové budou čekat."
"Ne," prohlásil pevně Rand. "Počkáme na Moirain a ostatní v Bílém Mostu, nebo pojedeme do Caemlynu. Tak, nebo tak, Tome. Rozhodneme se pro jedno z toho."
"To je šílenství, chlapče. Věci se změnily. Poslouchej mě. Bez ohledu na to, co tenhle hostinský říká, až se na něj myrddraal upřeně podívá, vyklopí mu o nás všechno až po to, co jsme pili a kolik prachu jsme měli na botách." Rand se zachvěl, vzpomněl si na mizelcův bezoký pohled. "A co se týče Caemlynu... myslíš, že půllidi nevědí, že chcete jet do Tar Valonu? Teď je vhodná chvíle sednout na loď a vyrazit na jih."
"Ne, Tome." Rand ta slova ze sebe vypravil jen s námahou, neboť si představil, že je tisíc mil od místa, kde ho hledají mizelci, ale zhluboka se nadechl a podařilo se mu promluvit, aniž by se mu třásl hlas. "Ne."
"Mysli, chlapče! Illian! Na tváři země není skvostnějšího města. A hledání rohu! Roh nehledali už skoro sto let. Čeká tu na zpracování celý nový cyklus příběhů. Jenom si to představ. O ničem takovým se ti nikdy ani nesnilo. Než si myrddraalové uvědomí, kam jste se ztratili, budete staří a šediví a tak unavení koukáním na vnoučata, že vám bude jedno, jestli vás najdou."
Rand se zatvářil umíněně. "Kolikrát to mám opakovat? Najdou nás, ať půjdeme kamkoliv. V Illianu bude taky čekat mizelec. A jak unikneme těm snům? Chci vědět, Tome, co se to se mnou děje, a proč. Já jedu do Tar Valonu. S Moirain, jestli to půjde, bez ní, jestli budu muset. Sám, jestli budu muset. Musím to vědět."
"Ale Illian, chlapče! A bezpečná cesta dolů po řece, zatímco oni hledají jinde. Krev a popel, sny ti nemůžou ublížit."
Rand mlčel. Sny nemůžou ublížit? Způsobují snové trny skutečné krvácení? Skoro si přál, aby byl Tomovi pověděl i o tomhle snu. Odvážil by ses to vůbec někomu říci? Ve tvých snech je Ba'alzamon, ale co je teď mezi snem a bděním? Komu se odvážíš prozradit, že se tě dotýká Temný?
Tom to zřejmě pochopil. Kejklířův výraz změkl. "Ani tyhle sny, mládenče. Jsou to jenom sny, ne? Pro Světlo, Mate, promluv s ním. Já vím, že ty aspoň po Tar Valonu netoužíš ani v nejmenším."
Mat zrudl ve tváři, napůl rozpaky, napůl hněvem. Uhnul před Randem očima a zamračil se na Toma. "Proč všechny ty starosti a námaha? Chceš zpátky na člun? Tak se vrať na člun. My se o sebe postaráme."
Kejklíři se hubená ramena roztřásla tichým smíchem, ale hlas měl stále napjatý a nahněvaný. "Myslíte, že toho o myrddraalech víte dost na to, abyste jim dokázali uniknout, jo? Jste připravení jít do Tar Valonu

sami a vydat se amyrlininu stolci? Poznáte vůbec jedny adžah od druhých? Světlo mě spal, chlapče, jestli si myslíš, že se vůbec dokážete dostat do Tar Valonu, tak mi řekněte, a já půjdu."
"Jdi," zavrčel Mat a ruka mu vklouzla pod plášť. Rand si šokované uvědomil, že svírá dýku ze Shadar Logothu a snad je i připraven ji použít.
Z opačné strany nízké stěny rozdělující místnost se k nim donesl nevázaný smích a ozval se čísi pohrdlivý hlas.
"Trolloci? Oblíkni si kejklířskej plášť, člověče. Jseš namol! Trolloci! Báchorky z Hraničních států!"
Ta slova zchladila hněv jako vědro studené vody. Dokonce i Mat se obrátil ke stěně a oči se mu rozšířily. Rand se trochu zvedl, aby viděl za stěnu, a zase si sedl, protože se mu udělalo mdlo. Na opačné straně stěny seděl u zadního stolu s oněmi dvěma muži, kteří tu byli, když přišli, Floran Gelb. Oba muži se mu smáli, ale poslouchali. Bartim vedle otíral stůl, který to vážně potřeboval. Sice se na Gelba a dvojici hostů nedíval, ale také poslouchal, protože pořád dokola leštil utěrkou jedno místo a nakláněl se k nim, až se zdálo, že upadne.
"Gelb," špitl Rand, když se sesul na židli. Ostatní se napjali. Tom rychle prohlédl jejich část místnosti.
Na opačné straně se ozval i druhý muž. "Ne, ne, trolloci fakt existovali. Ale za trollockejch válek je všechny pobili."
"Báchorky z Hraničních států!" zopakoval ten první.
"Je to pravda, to ti povídám," namítal hlasitě Gelb. "Byl jsem v Hraničních státech. Viděl jsem trolloky, a byli to trolloci, jako že tu sedím. Ti tři tvrdili, že ti trolloci jdou po nich, ale já věděl svý. Proto jsem nezůstal na Sprše. Už nějakou dobu jsem Bayla Domona podezíral, ale ti tři byli určitě temný druzi. Povím vám..." Zbytek toho, co měl Gelb na srdci, se utopilo ve smíchu a drsných žertech.
Randa zajímalo, za jak dlouho se hostinský dozví popis "těch tří". Jestli to už nevěděl. Jestli si to už nedal do souvislosti s oněmi třemi cizinci, které právě viděl. Z jejich půlky šenku vedly jenom jedny dveře, a cestou k nim by museli projít přímo kolem Gelbova stolu.
"Možná ten člun není tak špatnej nápad," zamumlal Mat, ale Tom zavrtěl hlavou.
"Už ne." Kejklíř promluvil rychle a tiše. Vytáhl váček, který mu dal kapitán Domon, a spěšně rozdělil mince na tři hromádky. "Do hodiny bude tý historky plný město, ať už tomu budou lidi věřit, nebo ne, a ten půlčlověk se to může každou chvíli doslechnout. Domon vypluje až zítra ráno. Přinejlepším ho budou celou cestu do Illianu honit trolloci. No, on to z nějakýho důvodu tak trochu čeká, ale to nám stejně k ničemu není. Musíme utíkat, a to rychle."
Mat si rychle nacpal mince, které před něj Tom přisunul, do kapsy. Rand si svou hromádku bral poněkud pomaleji. Peníz, který mu dala Moirain, v ní nebyl. Domon jim dal stejnou hodnotu ve stříbře, ale Rand si z jakéhosi důvodu, který mu nebyl zcela jasný, přál, aby místo toho měl peníz Aes Sedai. Vsunul si mince do kapsy a tázavě se podíval na kejklíře.
"Pro případ, že by nás něco rozdělilo," vysvětlil Tom. "Nejspíš se to nestane, ale kdyby... no, vy dva to sami určitě zvládnete. Jste dobrý kluci. Jenom se držte dál od Aes Sedai, je-li vám život milý."
"Myslel jsem, že zůstáváš s námi," řekl Rand.
"To zůstanu, chlapče. To zůstanu. Ale jsou nám teď v patách a Světlo samo ví... No, to je jedno. Není moc pravděpodobný, že se něco stane." Tom se odmlčel a podíval se na Mata. "Doufám, že ti už nebude vadit, když s váma zůstanu," podotkl suše.
Mat pokrčil rameny. Prohlédl si oba své společníky a znovu pokrčil rameny. "Jsem jenom nervózní. Nemůžu se toho zřejmě zbavit. Pokaždý, když se někde na chvilku zastavíme, tak jsou tam a jdou po nás. Pořád mám pocit, jako by mi někdo zezadu koukal na hlavu. Co uděláme?"
Z opačné strany stěny se ozval výbuch smíchu, který opět přerušil Gelb, jenž se snažil oba muže přesvědčit, že mluví pravdu. Mat byl zvědavý, jak dlouho mu to ještě bude trvat. Dříve nebo později si Bartim musí dát dohromady Gelbovu trojici a je tři.
Tom odsunul židli a vstal, ale přikrčil se. Nikdo, kdo by se nepříliš pozorně díval z opačné strany stěny, by si ho nevšiml. Kývl na oba hochy, aby ho následovali, a špitl: "Buďte potichu."
Okna po obou stranách krbu na jejich straně stěny vedla do boční uličky. Tom si jedno pečlivě prohlédl a pak je vysunul jen natolik, aby se mohli protáhnout ven. Podařilo se mu to velice potichu, přes rozjařenou hádku na opačné straně dlouhé stěny to nemohlo být slyšet na víc jak na sáh.

Jakmile se dostali ven, Mat vyrazil rovnou k ústí uličky, ale Tom ho zachytil za ruku. "Ne tak rychle," zarazil ho kejklíř. "Ne, dokud nevíme, co děláme." Tom okno znovu stáhl, jak to jen zvenčí šlo, a obrátil se, aby si prohlédl uličku.
Rand sledoval jeho pohled. Až na pár sudů na dešťovou vodu u zadní stěny hostince a vedlejší budovy, krejčovské dílny, byla ulička prázdná a udusaná hlína vyprahlá.
"Proč to děláš?" vyptával se Mat znovu. "Bez nás budeš ve větším bezpečí. Proč s náma zůstáváš?"
Tom na něj dlouho hleděl. "Měl jsem synovce, Owaina," vysvětloval znaveně, svlékaje si plášť. Za řeči položil na zem své pokrývky a pouzdra s nástroji pečlivě položil nahoru. "Byl to jediný syn mýho bratra, můj jediný žijící příbuzný. Dostal se do potíží s Aes Sedai, ale já měl na práci... jiný věci. Nevím, jestli bych byl mohl něco udělat, ale když jsem to nakonec zkusil, bylo příliš pozdě. Owain umřel pár let potom. Dalo by se říct, že ho Aes Sedai zabily."
Tom se narovnal, aniž se na ně podíval. Hlas měl pořád vyrovnaný, ale když se odvracel, zahlédl Rand v jeho očích slzy. Jestli se mi povede udržet vás dva od Tar Valonu dál, možná bych mohl na Owaina přestat myslet. Počkejte tady." Pořád ještě se jim odmítl podívat do očí a odspěchal k ústí uličky. Než vyšel na náměstí, zpomalil. Jednou se rychle rozhlédl, pak ledabyle vyšel na ulici a z dohledu.
Mat se napůl zvedl, aby ho následoval, a pak si zase sedl. "Tohle by tu nenechal," prohodil a dotkl se kožených pouzder na nástroje. "Věříš mu?"
Rand si trpělivě dřepl vedle sudů. "Co je to s tebou, Mate? Takový přece nejsi. Už jsem tě neslyšel zasmát celý dny."
"Nelíbí se mi, když mě honí jako králíka," odsekl Mat. Povzdechl si a opřel si hlavu o cihlovou stěnu hostince. I tak však vypadal napjatě. Oči mu ostražitě jezdily sem a tam. "Promiň. To tím, jak pořád utíkáme, a taky všichni ti cizinci a... a prostě všechno tohle. Jsem z toho celej nesvůj. Kouknu se na někoho a nemůžu si pomoct, napadne mě, jestli o nás nepůjde říct mizelcům, nebo jestli nás nepodvede, nebo neoloupí, nebo... Světlo, Rande, tebe to neznervózňuje?"
Rand se zasmál, krátce a z hloubi hrdla. "Na to, abych byl nervózní, jsem moc vyděšený."
"Co si myslíš o tom, co Aes Sedai udělaly jeho synovci?"
"Nevím," odpověděl nejistě Rand. Věděl jenom o jednom způsobu, jak se může muž zaplést s Aes Sedai. "Hádám, že nebyl jako my."
"Ne. Ne jako my."
Chvíli se jen tak opírali o stěnu a mlčeli. Rand si nebyl jist, jak dlouho tak čekali. Pár minut, nejspíš, ale jemu to připadalo jako hodina, než se Tom vrátil, přičemž pořád čekali, že Bartim nebo Gelb otevřou okno a udají je temným druhům. Pak se v ústí uličky objevil muž, vysoký muž s kapuci pláště staženou do očí, pláště, proti světlu v ulici černého jako noc.
Rand se vyhrabal na nohy a rukou svíral jílec Tamova meče tak pevně, až ho z toho bolely klouby. V ústech mu vyschlo a marně se snažil polknout. Mat se přikrčil s rukou pod pláštěm.
Muž se blížil a Randovi se s každým jeho krokem stahovalo víc a víc hrdlo. Náhle se ten muž zastavil a odhodil kápi. Randovi se málem podlomila kolena. Byl to Tom.
"No, když jste mě nepoznali vy," kejklíř se zubil, "hádám, že to bude jako převlek stačit i pro strážný u brány."
Tom se protáhl kolem nich a začal si přendávat věci ze záplatovaného pláště do nového tak hbitě, že Rand ani jeden předmět nerozeznal. Rand si až nyní všiml, že jeho nový plášť je tmavohnědý. Zhluboka, trhaně se nadechl. Hrdlo měl pořád stažené. Hnědý, ne černý. Mat měl ruku stále pod pláštěm a zíral na Tomova záda, jako by uvažoval o tom, že schovanou dýku přece jen použije.
Tom se na ně ohlédl, a pak se podíval pozorněji. "Teď není vhodná doba na rozmary." Obratně začal ovinovat svůj starý plášť kolem pouzder s nástroji, a to vnitřkem ven, takže záplaty nebyly vidět. "Vyjdeme odsud po jednom, ale dost těsně za sebou, abychom na sebe viděli. Tak by si nás neměli zvlášť pamatovat. Dokážeš se nahrbit?" dodal k Randovi. "Ta tvoje výška je stejně špatná jako praporec." Hodil si ranec na záda, vstal a přetáhl si kapuci přes hlavu. Bělovlasého kejklíře nepřipomínal ani v nejmenším. Byl to prostě další pocestný, muž příliš chudý, aby si mohl dovolit koně, natož kočár. "Jdeme. Už jsme ztratili dost času."
Rand ochotně souhlasil, ale i tak zaváhal, než vykročil z uličky na náměstí. Nikdo z několika

roztroušených lidí jim nevěnoval druhý pohled - většina se na ně nepodívala vůbec - ale Rand byl napjatý a čekal, až nějaký temný druh vykřikne a obyčejní lidé se změní v lůzu žíznící po krvi. Přejel očima náměstí a lidi, kteří se věnovali svým denním záležitostem, a když je od nich odtrhl, byl v půlce náměstí myrddraal.
Odkud se tu mizelec vzal, na to Rand ani neměl čas pomyslet, ale kráčel rovnou k nim třem se smrtícím klidem, lovec upírající pohled na kořist. Lidé před černě oděnou postavou uhýbali a vyhýbali se i pohledu na ni. Náměstí se vyprázdnilo, jak si lidé uvědomovali, že mají práci někde jinde.
Černá kápě Randa přimrazila na místě. Snažil se přivolat prázdnotu, ale bylo to jako snažit se nahmátnout kouř. Mizelcův skrytý pohled se mu zařízl do kostí a dřeň mu změnil v rampouchy.
"Nedívejte se mu do tváře," zamumlal Tom. Hlas měl roztřesený a chraplavý a mluvil, jako by svá slova vyrážel násilím. "Světlo vás spal, nedívejte se mu do tváře!"
Rand odtrhl pohled - málem zaúpěl, bylo to, jako by si z obličeje odtrhl pijavici - ale i když upřel zrak na dlažební kameny, pořád viděl blížícího se myrddraala, kočku hrající si s myšmi, pobavenou jejich chabou snahou uniknout, až nakonec čelisti scvaknou. Mizelec už byl v půli cesty. "To tu budeme jenom tak postávat?" zamumlal Rand. "Musíme utéct... dostat se pryč." Ale nedokázal své nohy přimět k pohybu.
Mat roztřesenou rukou konečně vytáhl dýku s rubínem na jílci. Rty měl stažené tak, že mu byly vidět zuby. Byl to škleb plný strachu.
"Myslíš..." Tom se odmlčel, polkl a ochraptěle pokračoval. "Myslíš, že mu můžeš utýct, jo, chlapče?"
Začal si pro sebe mumlat. Rand rozuměl pouze jedinému slovu. "Owain." Náhle se Tom zamračil. "Nikdy jsem se s váma neměl zaplíst, hoši. Nikdy jsem neměl."
Shodil z ramen svinutý kejklířský plášť a strčil ho Randovi do ruky. "Postarej se o to. Až řeknu utíkejte, tak poběžíte a zastavíte se až v Caemlynu. U královnina požehnání. Hospoda. Pamatujte si to pro případ... Prostě si to pamatujte."
"Nerozumím tomu," ozval se Rand. Myrddraal byl už jen dvacet kroků od nich. Rand měl nohy jako olověná závaží.
"Prostě si to pamatujte!" štěkl Tom. "U královnina požehnání. Teď. UTÍKEJTE!"
Oběma položil ruku na rameno a strčil do nich, aby pochopili, a Rand vyrazil klopýtavým krokem s Matem po boku.
"UTÍKEJTE!" Tom se také pohnul a nesrozumitelně přitom řval. Neběžel však za nimi, ale směrem k myrddraalovi. Zamával rukama, jako když pořádal své nejlepší představení, a objevily se mu v nich dýky. Rand se zastavil, ale Mat ho táhl za sebou.
Mizelce to taky překvapilo. Uprostřed ledabylého kroku klopýtl. Švihl rukou k jílci černého meče, jejž měl zavěšený u pasu, ale kejklíře jeho dlouhé nohy rychle přenesly přes vzdálenost, která je dělila. Tom do myrddraala vrazil dřív, než tomu se povedlo meč napůl vytáhnout z pochvy, a oba se zřítili na zem na zmítající se hromadu. Zbylých pár lidí z náměstí uprchlo.
"UTÍKEJTE!" Vzduchem na náměstí prolétl oslepující modrý blesk a Tom začal křičet, ale ještě zvládl vyslovit jedno slovo. "UTÍKEJTE!"
Rand poslechl. Pronásledoval ho kejklířův křik.
Tiskna Tomův ranec k hrudi, běžel, jak nejrychleji dovedl. Panika se z náměstí šířila na celé město a Rand s Matem vedle sebe prchali na hřebenu vlny strachu. Jak hoši probíhali kolem, kramáři opouštěli své zboží. Přes výlohy krámků s prásknutím zavírali okenice a v oknech domů se objevovaly vyděšené obličeje, které vzápětí mizely. Lidé, co nebyli dost blízko, aby něco viděli, teď prchali zmateně ulicemi a vůbec nevnímali okolí. Vráželi jeden do druhého, a ti, kteří byli sraženi na zem, se buď dostali na nohy, nebo byli pošlapáni. Bílý Most se hemžil jako rozkopnuté mraveniště.
Když s Matem dobíhali k bráně, Rand si náhle vzpomněl, co mu Tom říkal o jeho výšce. Aniž by zpomalil, nahrbil se, jak jen to šlo, aby přitom nevypadal, že se krčí. Ale brána samotná, silné dřevo s černými železnými pruty, byla otevřená. Dva fortnýři, v železných šišácích a drátěných košilích přehozených přes levně vypadající červené kabátce s bílými límečky, ohmatávali své halberdy a neklidně vyhlíželi k městu. Jeden z nich se ohlédl po Randovi s Matem, ale oni nebyli jediní, kdo vybíhal z brány. Hnal se tudy celý proud lidí, muži lapající po dechu tiskli své ženy, plačící ženy nesly batolata a táhly vzlykající děti, řemeslníci s pobledlými tvářemi, stále ještě v zástěrách, nepřítomně svírali své nástroje.

Nebude nikoho, kdo by si zapamatoval, kudy se dali, pomyslel si ohromeně Rand, jak běžel ven. Tome! Ó, Světlo mě chraň, Tome!
Mat vedle něj klopýtl, znovu nabral rovnováhu a běželi dál, dokud poslední z prchajících lidí neodpadli, běželi, dokud město a Bílý most daleko za nimi nezmizely z dohledu.
Nakonec Rand padl na kolena do prachu a odřeným hrdlem nasával mohutnými doušky vzduch do plic. Silnice se před nimi táhla prázdná, až jim mizela z očí mezi stromy. Mat ho zatahal za rukáv.
"Pojď! Tak pojď!" Mat také lapal po dechu. Tvář měl zpocenou a uprášenou a vypadal, že se každou chvíli zhroutí. "Musíme jít dál."
"Tom," vydechl Rand. Objal pevněji ranec z Tomova pláště. Cítil uvnitř tvrdá pouzdra s nástroji. "Tom."
"Je mrtvej. Viděls to. Slyšels to. Světlo, Rande, je mrtvej!"
"Myslíš si, že Egwain a Moirain a ostatní jsou taky mrtví? Jestli jsou, tak proč po nich myrddraalové pořád jdou? No, řekni mi to!"
Mat klesl vedle Randa na kolena do prachu. "Tak dobrá. Možná jsou pořád naživu. Ale Tom... Sám jsi to viděl! Krev a popel, Rande, to samý se může stát i nám."
Rand pomalu kývl. Silnice za nimi byla pořád prázdná. Tak napůl čekal - aspoň doufal - že uvidí Toma, jak míří k nim, a když jim vypráví, jaké má s nimi potíže, fouká si do knírů. U královnina požehnání v Caemlynu. S námahou se zvedl a hodil si Tomův ranec na záda vedle svých pokrývek. Mat ho pozoroval, měl zúžené a ostražité oči.
"Tak jdeme," řekl Rand a vydal se po silnici ke Caemlynu. Zaslechl, jak si Mat cosi bručí, ale po chvíli Randa dohonil.
Plahočili se po prašné silnici, mlčky, hlavy skloněné. Vítr vytvářel prašné víry, které jim přebíhaly přes cestu. Rand se občas ohlédl, ale silnice za nimi byla vždycky prázdná.

## KAPITOLA DRUHÁ

## Úkryt před bouří

Perrin se užíral kvůli dnům stráveným u Tuatha'anů, kdy bezstarostným tempem putovali na jihovýchod. Kočovný lid neviděl ke spěchu důvod. Cikáni nikdy nepospíchali. Barevné povozy ráno nevyjely, dokud nebylo slunce vysoko nad obzorem, a pokud Cikáni narazili na vhodné místo, klidně zastavili už brzy odpoledne. Psí klidně poklusávali podle vozů a děti často také. Snadno s vozy udržely krok. Jakýkoliv návrh, že by mohli dojet dál, nebo jet rychleji, se setkal se smíchem, či: "Á, ty bys nechal ty ubohý koníky

sedřít?"
Perrina překvapilo, že Elias nesdílí jeho pocity. Elias by na vůz nesedl - raději chodil po svých a občas zaběhl do čela kolony - ale nikdy nenavrhl, že odejdou, ani se je nesnažil pobízet.
Zvláštní vousáč ve svých zvláštních šatech se od mírných Tuatha'anů tolik lišil, že kdykoliv se objevil mezi povozy, bilo to do očí. Dokonce i přes celý tábor se Elias nedal splést s některým z Lidu, a to nejen kvůli oděvu. Elias se pohyboval s líným půvabem vlka, který kůže a kožešinová čapka jenom podtrhovaly. Nebezpečí z něj vyzařovalo stejně přirozeně, jako oheň vyzařuje teplo, a od Kočovného lidu se ostře lišil. Mladí či staří, Lidé byli od přírody veselí. V jejich půvabu nebylo nebezpečí, jenom potěšení. Jejich děti samozřejmě pobíhaly kolem plné čisté radosti z pohybu, ale u Tuatha'anů i šedobradí starci a šedovlasé báby měli lehký krok, jejich chůze se podobala vznešenému tanci, který přes všechnu svou důstojnost nebyl o nic méně bujný. Všichni Lidé jako by se měli každou chvíli dát do tance, i když klidně stáli, dokonce i při oněch vzácných chvílích, kdy se v táboře neozývala hudba. Skřipky a píšťaly, dulcimery, citery a bubínky téměř bezustání ovíjely vozy harmonií a kontrapunktem, ať už povozy stály v táboře, nebo byly na cestách. Radostné písničky, veselé písničky, písničky plné smíchu i smutku. Byl-li v táboře někdo vzhůru, obvykle tu zněla hudba.
Elias se u každého vozu, kolem něhož prošel, setkával s přátelskými úklonami a úsměvy, a s veselým slovem u každého ohně, u kterého se zastavil. To musela být tvář, kterou Lidé vždycky ukazovali cizincům - otevřená, usmívající se tvář. Ale Perrin zjistil, že pod tímto povrchem leží skrytá ostražitost napůl ochočeného jelena. Něco leželo hluboko pod těmito úsměvy namířenými na vesničany z Emondovy Role, něco, co se ptalo, zda nejsou nebezpeční, něco, co jen pomalu mizelo s ubíhajícími dny. U Eliase byla tato ostražitost dosti patrná, jako když se uprostřed parného léta chvěje vzduch, a nemizela. Když se nedíval, otevřeně ho pozorovali, jako by si nebyli jisti tím, co udělá vzápětí. Když šel táborem, nohy připravené k tanci vypadaly zároveň připravené k útěku.
Eliase jejich Cesta listu zneklidňovala stejně, jako je zneklidňovaly jeho způsoby. Pohyboval-li se mezi Tuatha'any, rty měl neustále zkřivené. Nebyla to blahosklonnost, a už rozhodně ne opovržení, ale vypadalo to, že by byl mnohem raději někde jinde, skoro kdekoliv jinde. Přesto kdykoliv Perrin navrhl, že odejdou, Elias mu začal konejšivě vykládat o tom, že by si měli chvilku odpočinout, jenom pár dní.
"Než jste potkali mě, měli jste těžký časy," vykládal Elias, když se Perrin zeptal potřetí či počtvrté, "a budou ještě těžší, když po vás jdou trolloci a půllidi a přátelíte se s Aes Sedai." Zazubil se nad soustem Ilina štrúdlu z jablečných křížal. Perrina jeho žlutý pohled stále zneklidňoval, i když se Elias usmíval. Možná dokonce víc, když se usmíval, protože úsměv se v lovcových očích objevoval jen zřídka. Elias se uhnízdil u Raenova ohně, a jako obvykle odmítl posezení na kládách přivlečených k tomuto účelu.
"Nespěchej tolik s návratem do rukou Aes Sedai."
"Co když nás najdou mizelci? Co jim v tom zabrání, když tu jenom tak posedáváme a čekáme? Tři vlci je nezadrží a Kočovníci nám nepomůžou. Nebudou bránit ani sami sebe. Trolloci je pobijí a bude to naše vina. A stejně, dřív nebo později je budeme muset opustit. Klidně to může být dřív."
"Cosi mi říká, že bychom měli počkat. Jenom pár dní."
"Cosi!"
"Uvolni se, mládenče. Ber to, jak to je. Utíkej, když musíš, bojuj, když musíš, a odpočívej, když můžeš."
"O čem to vlastně mluvíš?"
"Dej si kousek štrúdlu. Ila mě ráda nemá, ale když zajdu na návštěvu, dá mi najíst. A v táborech Kočovníků se vždycky najde dobrý jídlo."
"Jaký ‚cosi'?" dožadoval se Perrin. "Jestli víš něco, co nám nechceš říct..."
Elias se zamračil na kus štrúdlu v ruce, odložil ho a oprášil si ruce. "Cosi," řekl nakonec s pokrčením ramen, jako by tomu sám pořádně nerozuměl. "Cosi mi říká, že je důležitý počkat. Pár dní. Tyhle pocity nemívám často, ale když přijdou, naučil jsem se jim důvěřovat. V minulosti mi to zachránilo život. Tentokrát je to nějak jiný, ale důležitý. To je jasný. Jestli chcete utíkat, tak běžte. Já zůstávám."
To bylo všechno, co z něj Perrin dostal, bez ohledu na to, kolikrát se ptal. Ležel tu, povídal si s Raenem, jedl, podřimoval s čapkou přes oči a odmítal se bavit o odchodu. Cosi mu říkalo, aby zůstal. Pozná, až bude čas odejít. Dej si kousek štrúdlu, mládenče. Neštvi se. Na, zkus salát. Uvolni se.
Perrin se nedokázal uvolnit. Za nocí se toulal mezi duhovými vozy a dělal si starosti. Spíš proto, že si je

zjevně nedělal nikdo jiný, než z nějakého rozumného důvodu. Tuatha'ané zpívali a tancovali, vařili a jedli kolem svých ohňů - ovoce a oříšky, bobule a zeleninu, maso nejedli - a věnovali se myriádám domácích prací, jako by je okolní svět vůbec nezajímal. Všude pobíhaly a hrály si děti, schovávaly se mezi vozy, šplhaly po stromech kolem tábora, smály se a válely se po zemi se psy. Okolní svět nikoho nezajímal, vůbec nikoho.
Jak je Perrin pozoroval, měl nutkání odejít. Odejít, než na ně přivedeme pronásledovatele. Vzali nás k sobě a my se jim za jejich laskavost odvděčíme tím, že je uvrhneme v nebezpečenství. Oni aspoň nají k bezstarostnosti důvod. Je nikdo nepronásleduje. Ale my...
S Egwain taky nebyla řeč. Buď si povídala s Ilou, přičemž měly hlavy u sebe a dávaly najevo, že muži nejsou vítáni, nebo tancovala s Aramem, otáčela se do rytmu píšťal, skřipek a bubínků, do tónů, které Tuatha'ani nasbírali po celém světě, nebo hlučných tónů samotných Kočovníků, melodií, které byly vždycky břeskné, ať už byly rychlé, či pomalé. Znali spousty písní, některé Perrin znal z domova, i když často pod jiným jménem, než jim říkali ve Dvouříčí. Píseň "Tři dívky na louce", například, se podle Cikánů jmenovala "Tančí hezká děvčata", a taky tvrdili, že "Vítr od severu" se v některých zemích jmenuje "Padá hustý déšť" a "Berinův ústup" v jiných. Když bezmyšlenkovitě požádal o "Cikán má můj hrnec", popadali se smíchy za břicho. Znali to, ale jako "Skoč pro pírko".
Chápal touhu zatancovat si na cikánské písně. V Emondově Roli ho nepovažovali za příliš dobrého tanečníka, ale při těchhle písních se mu nohy samy pohybovaly, a Perrin měl pocit, že nikdy v životě netančil tak dlouho, tak usilovně, ani tak dobře. Písně měly hypnotický účinek, krev mu při nich tepala do rytmu.
Bylo to druhého večera u Kočovníků, když Perrin poprvé spatřil ženy tancovat na některé z pomalejších písní. Ohně hořely nízko a na vozy se lepila noc a prsty do bubínků vyťukávaly pomalý rytmus. Nejdřív se ozval jeden bubínek, pak další, až se všechny bubínky v táboře připojily ke stejnému tichému, naléhavému rytmu. Kromě bubínků bylo naprosté ticho.
Do světla vstoupila dívka v červených šatech, stáhla si šátek a začala se pohupovat v bocích. Ve vlasech jí visely šňůrky korálků a ona si z nohou skopla střevíce. Pak píšťala začala melodii, tiše kvílela a dívka tančila. Rozpřáhla ruce, v nichž za sebou držela šátek, vlnila se v bocích a bosýma nohama podupávala do rytmu bubínků. Tmavé oči upírala na Perrina a úsměv měla stejně líný jako tanec. Otáčela se v malých kruzích a usmívala se na něj přes rameno.
Perrin ztěžka polkl. Tváře ho nepálily od ohně. K první se připojila druhá dívka a třásně na jejich šátcích se třásly do rytmu bubínků a pomalého otáčení jejich boků. Obě se na Perrina usmívaly a on si chraptivě odkašlal. Bál se rozhlédnout kolem sebe, tváře měl rudé jako pivoňky, a každý, kdo se nedíval na tanečnice, se mu nejspíš smál. Byl si tím jistý.
Jak nejlhostejněji se mu podařilo, sklouzl z klády, jako by se mu jenom špatně sedělo, ale skončil tak, že hleděl směrem od ohně, od tanečnic. Něco takového se v Emondově Roli nedělo. Tanec s děvčaty na Trávníku o slavnosti se tomu ani zdaleka neblížil. Projednou si Perrin přál, aby se zvedl vítr a zchladil ho. Dívky přitančily do jeho zorného pole, jenomže teď byly tři. Jedna na něj poťouchle mrkla. Perrin rychle uhnul pohledem. Světlo, pomyslel si. Co mám dělat? Co by udělal Rand? On holky zná.
Tančící dívky se tiše zasmály, a jak si přehazovaly dlouhé vlasy přes ramena, korálky zacinkaly, a Perrin měl dojem, že mu tváře vzplanou. Pak se k dívkám připojila o něco starší žena, aby jim ukázala, jak se to dělá. Perrin to se zaúpěním vzdal a zavřel oči. I přes zavřená víčka ho jejich smích popichoval a dráždil. Dokonce i přes zavřená víčka je viděl. Na čele mu vyvstal pot a Perrin zoufale toužil po větru.
Podle Raena takhle dívky netančívaly často a dospělé ženy jen zřídkakdy, a podle Eliase to bylo díky Perrinovu ruměnci, že tak poté činily každého večera.
"Musím ti poděkovat," řekl mu Elias střízlivým, vážným hlasem. "U vás mladých to je jiný, ale v mým věku to chce víc než jen oheň, aby mě to zahřálo." Perrin se zakabonil. Jak Elias odcházel, bylo na něm něco, co, aniž by promluvil, prozrazovalo, že se tichounce směje.
Perrin brzy zjistil, že není nejlepší od tančících žen a dívek odvracet zrak, i když si díky jejich mrkání a úsměvům pořád přál, aby mohl. Jedna by ještě stačila, možná - ale pět či šest, když každý přihlížel... Ruměnec nikdy úplně neovládl.
Pak se Egwain začala učit tancovat. Dvě z dívek, které tančily oné první noci, ji to učily, tleskaly do

rytmu a ona, pohupujíc za sebou vypůjčeným šátkem, opakovala jejich krouživé krůčky. Perrin chtěl něco podotknout, ale pak se rozhodl, že bude moudřejší, když se nebude namáhat. Dívky přidaly vlnění v bocích. Egwain se rozesmála a tři dívky si s hihňáním padly do náruče. Ale Egwain vytrvala, oči se jí třpytily a na lících měla jasně rudé skvrny.

Aram ji při tanci sledoval žhavým, hladovým pohledem. Hezký mladý Tuatha'an jí daroval šňůrku modrých korálků a ona ji neustále nosila. Když si Ila poprvé všimla zájmu, který její vnuk Egwain věnuje, usmívala se, teď se však začínala mračit. Perrin se rozhodl, že si na mladého pana Arama bude dávat pozor.

Jednou se mu podařilo promluvit si s Egwain o samotě vedle žlutozeleně pomalovaného vozu. "Bavíš se, co?" řekl.

"Proč bych neměla?" Sáhla si na modré korálky, které měla kolem krku, a usmála se na ně. "Všichni nemusíme pracovat na tom, abychom se cítili bídně, jako ty. Copak si taky nezasloužíme trochu radosti?"

Aram postával nedaleko - nikdy se od Egwain příliš nevzdaloval - s rukama zkříženýma na prsou a úsměvem na tváři, napůl samolibým a napůl vyzývavým. Perrin ztišil hlas. "Myslel jsem, že chceš jet do Tar Valonu. Tady se nenaučíš, jak být Aes Sedai."

Egwain pohodila hlavou. "A já myslela, že ty nechceš, abych se stala Aes Sedai," řekla poněkud příliš sladce.

"Krev a popel, ty myslíš, že jsme tady v bezpečí? Jsou tihle lidé v bezpečí s náma? Každou chvíli nás může najít nějakej mizelec."

Egwain se ruka na korálcích roztřásla. Dala ji dolů a zhluboka se nadechla. "Ať se stane cokoliv, stane se to, ať už odejdeme dneska, nebo příští týden. V to teď věřím. Užívej si, Perrine. Mohlo by to být pro nás naposled."

Smutně si přejela prsty po líci. Pak k ní Aram natáhl ruku a ona se k němu vrhla a už se zase smála. Jak utíkali k místu, kde hrály skřipky, Aram po Perrinovi přes rameno vrhl vítězoslavný úsměv, jako by říkal, ona není tvoje, ale bude má.

Perrin měl pocit, že se dostávají víc a víc do vlivu kouzla Cikánů. Elias má pravdu. Oni se nemusí snažit obrátit tě na Cestu listu. Ona do tebe vsákne sama.

Ila se na něj podívala, jak se choulí za větrem, a vytáhla z vozu silný vlněný plášť. Perrin si s potěšením všiml, že je tmavozelený, žádná červená nebo žlutá. Jak si jej přehazoval přes ramena, napadlo ho, jaká je to náhoda, že je pro něj dost velký. Ila utrousila: "Mohl by ti padnout líp." Sjela pohledem na sekeru, kterou měl u pasu, a když k němu vzhlédla, měla v očích i přes úsměv na rtech smutek. "Mohl by ti padnout mnohem líp."

Všichni Cikáni to dělali. Neustále se usmívali, nikdy nezaváhali, když ho zvali, aby se s nimi napil nebo poslouchal hudbu, ale jejich oči vždycky sklouzly k jeho sekeře, a Perrin cítil, co si mysli. Nástroj násilí. Pro násilí na jiné lidské bytosti neexistuje omluva. Cesta listu.

Občas na ně chtěl zakřičet. Ve světě jsou trolloci a mizelci. Byli tu tací, co by všechno listí osekali. Byl tu Temný a Cesta listu by pod Ba'alzamonovým pohledem shořela na popel. Umíněně nosil sekeru dál. Zvykl si nosit plášť odhrnutý dozadu, i když bylo větrno, takže půlměsíčná čepel byla pořád vidět. Elias se na těžkou zbraň visící mu u pasu čas od času šibalsky zadíval a zazubil se na něj, ty žluté oči jako by mu četly myšlenky. To Perrina skoro přimělo sekeru zakrýt. Skoro.

Byl-li pro Perrina tuatha'anský tábor zdrojem neustálého podráždění, alespoň se mu tu zdály zcela obyčejné sny. Občas se probudil celý zpocený ze snu o tom, jak tábor přepadají trolloci a mizelci, na duhové vozy házejí pochodně a ty se mění v plápolající hranice, jak lidé padají v kalužích krve, jak muži, ženy a děti prchají a křičí a umírají, ale v nejmenším se nesnaží bránit proti útočícím kosinám. Noc za nocí se v temnotě vymrštil z lůžka, lapal po dechu a hmatal po sekeře, než si uvědomil, že vozy nehoří, že rozervaná a polámaná těla poházená po zemi neočicháva-jí zkrvavené čenichy. Ale to byly obyčejné noční můry, a svým zvláštním způsobem uklidňující. Pokud měl Temný místo v nějakých snech, byly by to tyhle sny, ale on v nich nebyl. Žádný Ba'alzamon. Jenom obyčejné noční můry.

Taky si uvědomoval vlky, to když byl vzhůru. Drželi se stranou od tábora i od karavany na pochodu, ale Perrin vždycky věděl, kde právě jsou. Cítil jejich opovržení psy, kteří strážili Tuatha'any. Hlučné šelmy, které zapomněly, nač mají čelisti, zapomněly na chuť krve. Mohly děsit lidi, ale kdyby se smečka

přiblížila, plazily by se před ní po břiše. Každý den si vlky uvědomoval zřetelněji, jasněji.
Strakuše byla s každým západem slunce neklidnější. To, že Elias chce odvést ty lidi na jih, bylo v pořádku, ale jestli je to třeba udělat, ať už to mají raději za sebou. Ať už skončí tohle pomalé putování. Vlci se mají potulovat krajinou, a ji netěšilo, že je tak dlouho pryč od smečky. Vichrem také cloumala netrpělivost. Lov tu byl velice ubohý a žít z polních myší Vichr nesnášel, to bylo něco pro vlčata, když se učila lovit, vhodná krmě pro stařešiny, kteří už nedokáží strhnout jelena nebo přervat divokému turovi podkolenní šlachy. Občas Vichra napadalo, že Uhel měl pravdu. Nechat lidské potíže lidem. Byla-li poblíž Strakuše, dával si na takové myšlenky pozor, a před Hopsalem ještě víc. Hopsal byl zjizvený a prošedivělý starý bojovník, díky letitým zkušenostem netečný, a lstivý tak, že to víc než vyrovnávalo vše, oč ho snad léta oloupila. Lidé ho v nejmenším nezajímali, ale Strakuše si přála tohle dokončit, a Hopsal bude čekat, dokud čeká ona, a poběží, až poběží ona. Vlk či člověk, býk či medvěd, kdokoliv se postaví Strakuši, zjistí, že na něj čekají Hopsalovy čelisti, aby ho poslaly k věčnému odpočinku. To byl celý Hopsalův život a to drželo Vichra na uzdě a Strakuše si zjevně nevšímala ani jednoho z nich.
Perrinovi bylo tohle všechno jasné. Zoufale toužil po Caemlynu, po Moirain a Tar Valonu. Dokonce i kdyby tam žádné odpovědi nečekaly, mohlo by to tím skončit. Elias se na něj podíval a Perrin si byl jist, že žlutooký muž ví. Prosím, ať už to skončí.
Ten sen byl mnohem příjemnější než ty v poslední době. Seděl u kuchyňského stolu Alsbet Luhhanové a brousil si kamínkem sekeru. Panímáma Luhhanová nikdy nedovolila přinést něco z kovárny, nebo něco, co bylo kovárnou cítit, do domu. Dokonce když chtěl pantáta Luhhan nabrousit nože, musel je vynést ven. Ale panímáma Luhhanová se nyní starala o vaření a o sekeře se ani slovem nezmínila. Neřekla nic dokonce ani když z vnitřku domu přišel vlk a stočil se do klubíčka mezi Perrinem a dveřmi na dvůr.
Perrin dál brousil sekeru. Brzy nadejde čas, kdy ji použije.
Náhle se vlk zvedl, z hloubi hrdla zavrčel a hustá srst na hřbetě se mu zježila. Do kuchyně vstoupil ze dvora Ba'alzamon. Panímáma Luhhanová se dál věnovala vaření.
Perrin spěšně vstal a pozvedl sekeru, ale Ba'alzamon si zbraně nevšímal a soustředil se místo ní na vlka. Tam, kde by měl mít oči, mu tančily plameny. "Tak tohle máš na svou ochranu? No, už jsem jim čelil dřív. Mnohokrát."
Ohnul prst a vlk zavyl, když mu z očí, uší, tlamy i kůže vyšlehl oheň. Kuchyni naplnil zápach hořícího masa a srsti. Alsbet Luhhanová zvedla poklici a dřevěnou lžící zamíchala obsah hrnce.
Perrin pustil sekeru a skočil dopředu, snaže se uhasit plameny holýma rukama. Vlk se mu pod rukama rozsypal na černý popel. Perrin ustupoval s pohledem upřeným na beztvarou hromádku uhlíků na čistě zametené podlaze panímámy Luhhanové. Přál si, aby si mohl otřít mastné saze z dlaní, ale z pomyšlení na to, jak si otírá ruce o šaty, se mu obrátil žaludek. Popadl sekeru a stiskl topůrko, až mu zapraskalo v kloubech.
"Nech mě být!" zařval. Panímáma Luhhanová oklepala lžíci o okraj hrnce a pobrukujíc si pro sebe vrátila na hrnec pokličku.
"Mně nemůžeš utéci," řekl Ba'alzamon. "Nemůžeš se přede mnou schovat. Jestli jsi ten jediný, jsi můj."
Žár z jeho ohnivé tváře přinutil Perrina couvat přes celou kuchyň, až se dostal zády ke zdi. Panímáma Luhhanová otevřela pec, aby zkontrolovala chléb. "Oko světa tě pohltí," pokračoval Ba'alzamon. "Označuju tě za svého!" Máchl zaťatou pěstí, jako by něco házel, a když roztáhl prsty, zaútočil na Perrinův obličej krkavec.
Když mu černý zoban projel levým okem, Perrin zaječel... a posadil se, ruce si tiskl na obličej. Kolem něj stály spící vozy Kočovného lidu. Perrin dal ruce pomalu dolů. Nic ho nebolelo, nebyla tu krev. Ale on se pamatoval, pamatoval se na bodavou bolest.
Otřásl se a náhle si v počínajícím svítání vedle něj dřepl Elias, ruku nataženou, jako by ho chtěl probudit. Za stromy, kde stály povozy, vyli vlci, jediný pronikavý výkřik ze tří hrdel. Perrin sdílel jejich pocity. Oheň. Bolest. Oheň. Nenávist. Nenávist! Zabij!
"Ano," řekl tiše Elias. "Už je čas. Vstávej, chlapče. Je čas, abychom vyrazili."
Perrin se vyhrabal z pokrývek. Právě si stáčel pokrývky, když ze svého vozu vylezl Raen a mnul si ospalé oči. Hledač pohlédl k obloze a v půli kroku dolů po schůdcích ztuhl jako přimrazený, s rukama zvednutýma k obličeji. Jenom oči se mu pohybovaly, jak pozorně prohlížel oblohu, i když Perrin

nechápal, nač se to dívá. Na východě viselo pár mraků, jejichž spodní strana byla zabarvena pruhy růžové, ač slunce ještě nevyšlo, ale nic jiného nebylo vidět. Raen zřejmě také naslouchal a větřil, ale kromě větru ve stromoví se nic neozývalo a kromě zbytků kouře z táborových ohňů poslední noci nebylo ve vzduchu nic cítit.
Elias se vrátil se svým skrovným majetkem a Raen sešel z vozu až na zem. "Musíme změnit směr cesty, příteli." Hledač znovu neklidně pohlédl k obloze. "Dneska pojedeme jinudy. Pojedete s námi?" Elias zavrtěl hlavou a Raen kývl, jako by to celou dobu věděl. "No, dávej na sebe pozor, starý brachu. Dneska je cosi ve vzduchu..." Znovu se začal rozhlížet, ale než vzhlédl až nad vozy, sklonil zrak k Eliášovi. "Myslím, že vozy pojedou na východ. Možná až k Páteři světa. Možná najdeme nějakou državu a chvíli v ní zůstaneme."
"Do državy potíže nikdy nevstoupí," souhlasil Elias. "Ale Ogierové cizince nevítají zrovna s otevřenou náručí."
"Kočovný lid vítá každý," řekl Raen a zazubil se. "Kromě toho i Ogierové mají hrnce a další věci na spravení. Pojď, dáme si snídani a promluvíme si o tom."
"Není čas," prohlásil Elias. "My taky dneska vyrazíme. Jakmile to půjde. Vypadá to, že je dnes vhodný den na cestování."
Raen se ho snažil přesvědčit, aby zůstal na jídlo, a když se z vozu vynořila Ila spolu s Egwain, připojila se k němu, ač ne tak důrazně, jako její manžel. Říkala všechna ta správná slova, ale její zdvořilost byla strojená, a bylo zřejmé, že ráda uvidí Eliášova záda, když už ne Egwainina.
Egwain si lítostivých postranních pohledů, které na ni Ila vrhala, nevšimla. Zeptala se, co se děje, a Perrin se připravil na to, že bude chtít zůstat s Tuatha'any, ale když jí to Elias vysvětlil, jenom zamyšleně kývla a spěšně se vrátila do vozu, aby si posbírala své věci.
Nakonec Raen rozhodil ruce. "Tak dobrá. Nevím, jestli jsem někdy nechal návštěvníka opustit tenhle tábor bez slavnosti na rozloučenou, ale..." Znovu nejistě zvedl oči k obloze. "No, hádám, že bychom taky měli vyrazit brzy. Možná se najíme cestou. Ale aspoň nech všechny, aby se s váma rozloučili."
Elias začal protestovat, ale Raen už pospíchal od vozu k vozu a tam, kde ještě nebyl nikdo vzhůru, zabušil na dveře. Než přišel jeden z Cikánů a přivedl Belu, celý tábor se přioděl do nejlepšího a nejjasnějšího odění. Byla to hotová změť barev, vedle nichž vypadal Raenův a Ilin povoz skoro obyčejně. Davem se s vyplazenými jazyky proplétala psiska a hledala někoho, kdo by je podrbal za ušima, zatímco Perrin a ostatní si se všemi tiskli ruce a objímali se na rozloučenou. Děvčatům, která protancovala celé večery, potřesení rukou nestačilo a při jejich objetí si Perrin přál, aby vůbec neodcházeli - dokud si nevzpomněl, kolik je tu přihlížejících, a pak se jeho tváře skoro podobaly hledačovu vozu.
Aram odtáhl Egwain kousek stranou. Perrin přes hlučné volání na rozloučenou neslyšel, co jí říká, ale ona pořád vrtěla hlavou, nejdřív pomalu, pak však stále důrazněji, když Aram začal prosebně gestikulovat. Aramův výraz přešel z prosebného do nahněvaného, ale Egwain umíněně vrtěla hlavou, dokud ji Ila nazachránila a svého vnuka neobdařila několika ostřejšími slovy. Aram se zamračeně protlačil davem a s ostatními se ani nerozloučil. Ila se za ním dívala a váhala, zda ho nemá zavolat zpátky. Jí se taky ulevilo, uvědomil si Perrin. Ulevilo se jí, že nechce jít s námi - s Egwain.
Když si potřásl rukou s každým člověkem v táboře a každou dívku nejméně dvakrát objal, dav ustoupil a kolem Raena, Ily a tří návštěvníků se vytvořil kousek volného prostoru.
"Přišli jste v míru," zadeklamoval Raen a s rukama na hrudi se formálně uklonil. "Nyní odejděte v míru. U našich ohňů budete vždy vítáni, v míru. Cesta listu je mír."
"Mír věčný s vámi," odvětil Elias, "a se vším Lidem." Zaváhal a dodal: "Najdu tu píseň, nebo ji najde někdo jiný, ale tu píseň budete zpívat, letos, či v letech příštích. Jak tomu bylo, tak tomu i bude, svět bez konce."
Raen překvapeně zamrkal a Ila vypadala úplně vyvedená z míry, ale ostatní Tuatha'ani zamručeli v odpověď: "Svět bez konce. Svět a čas bez konce." Raen s manželkou to rychle odříkali po ostatních.
Pak skutečně nastal čas odejít. Pár posledních slov na rozloučenou, pár posledních upozornění, aby na sebe dávali pozor, pár posledních úsměvů a mrknutí, a už vycházeli z tábora. Raen je doprovodil k okraji lesíka a po jeho boku skotačila dvojice psů.

"Vskutku, příteli, musíš na sebe opravdu dávat pozor. Dnešek... Obávám se, že do světa bylo vypuštěno zlo, a ať už předstíráš cokoliv, nejsi tak zlý, aby tě to nepohltilo."
"Mír s tebou," řekl Elias.
"I s tebou," řekl smutně Raen.
Když Raen odešel, Elias se zamračil nad tím, jak se na něj Perrin s Egwain dívali. "Tak na tu jejich hloupou písničku nevěřím, no," zavrčel. "Ale není nutný, aby měli špatnej pocit z toho, že jim někdo pokazil obřad, ne? Říkal jsem vám, že občas přikládají hroznou váhu obřadům."
"Jistě," řekla Egwain mírně. "Vůbec to není nutné." Elias se odvrátil a cosi si pro sebe bručel.
S Eliášem se přišli přivítat Strakuše, Vichr a Hopsal. Nelísali se, jako to dělali psi, ale důstojně se setkali se sobě rovným. Perrin zachytil myšlenky, které mezi nimi přeskočily. Ohnivé oči. Bolest. Jedovatý jazyk. Smrt. Jedovatý jazyk. Perrin věděl, co to znamená. Temný. Mluvili o jeho snu. Jejich snu.
Když se vlci rozběhli, aby našli cestu, Perrin se otřásl. Egwain byla na řadě jet na Bele a on kráčel vedle ní. Elias je jako obvykle vedl rovnoměrným, míle polykajícím tempem.
Perrin na ten sen nechtěl myslet. Myslel si, že s vlky je v bezpečí. Ne v úplném. Přijmi to. Celým srdcem. Celou myslí. Pořád se vzpíráš. V úplném bezpečí jedině, když přijmeš.
Perrin vyhnal vlky z mysli a překvapeně zamrkal. Nevěděl, že to může udělat. Rozhodl se nenechat je vstoupit zpátky. Dokonce ani do snů? Nebyl si jist, zda tato myšlenka byla jeho, či jejich.
Egwain pořád měla šňůrku modrých korálků, kterou jí dal Aram, a jakousi snítku s maličkými, jasně rudými lístky ve vlasech, další dar od mladého Tuatha'ana. Perrin si byl jist, že se ji Aram pokoušel přesvědčit, aby zůstala s Kočovníky. Byl rád, že to neudělala, ale přál si, aby si ty korálky pořád tak nepopotahovala.
Nakonec řekl: "O čem sis to tolik povídala s Ilou? Když jsi netančila s tím dlouhonohých chasníkem, vykládala sis s ní, jako byste probíraly nějaký tajemství."
"Ila mi dávala rady, jak být ženou," odpověděla nepřítomně Egwain. Perrin se rozesmál a ona na něj zpod kapuce vrhla nebezpečný pohled, který Perrin nezahlédl.
"Rady! Nám nikdo neříká, jak být chlapem. Prostě jimi jsme."
"To," prohlásila Egwain, „je nejspíš důvod, proč to děláte tak blbě." Vepředu se Elias hlasitě rozchechtal.

## KAPITOLA TŘETÍ

### Stopy ve vzduchu

Nyneiva v úžasu zírala na to, co leželo na řece před nimi, Bílý most se mléčně třpytil ve slunci. Další pověst, napadlo ji. Zadívala se na strážce a Aes Sedai, kteří jeli těsně před ní. Další pověst, a oni si toho skoro ani nevšimli. Rozhodla se, že když na ni budou vidět, nebude se na most dívat. Smáli by se mi, kdyby mě viděli, jak zírám s otevřenou pusou jako nějaký vesnický balík. Trojice se mlčky blížila ke slavnému Bílému mostu.
Od onoho rána v Shadar Logothu, když našla Moirain s Lanem na břehu Arinelly, s Aes Sedai prohodily jen pár slov. Jistě, mluvily spolu, ale jak to viděla Nyneiva, nebylo to o ničem podstatném. Například se Moirain snažila ji přemluvit, aby s nimi jela do Tar Valonu. Pojede tam, bude-li to nutné, ale ne z důvodů, které měla na mysli Aes Sedai. Jestli Moirain ublíží Egwain a hochům...

Občas se Nyneiva proti své vůli přistihla, že přemýšlí o tom, co by vědma mohla s jedinou sílou udělat, co by s ní ona mohla udělat. Kdykoliv si to však uvědomila, záblesk hněvu jí takové myšlenky vyhnal z hlavy. Síla byla špinavá záležitost. Nebude s ní mít nic do činění. Pokud nebude muset.
A ta prokletá ženština se chtěla bavit pouze o tom, že ji vezme do Tar Valonu na výcvik. Moirain jí nebude nic vykládat! Ne však, že by se toho nechtěla tolik dovědět.
"Jak je hodláš najít?" vzpomněla si Nyneiva, jak se dožadovala vysvětlení.
"Jak jsem ti říkala," opáčila Moirain, aniž se namáhala na Nyneivu ohlédnout, "poznám, když jsem nablízku těm dvěma, kteřísvé mince ztratili." Nebylo to poprvé, co se Nyneiva ptala, ale Aes Sedai měla hlas jako stojatou vodu, na jejíž hladině se prostě neudělají vlnky bez ohledu na to, kolik kamenů do ní Nyneiva hodí. Vědmě se pokaždé vařila krev, když to musela snášet. Moirain pokračovala, jako by na zádech necítila Nyneiviny oči. Nyneiva věděla, že její pohled musí cítit, dívala se příliš pronikavě. "Čím déle to trvá, tím blíž se musím dostat, ale poznám to. Co se týče toho, který mou zástavu ještě má, dokud ji bude mít u sebe, mohla bych ho klidně sledovat až na konec světa, kdyby bylo třeba."
"A pak? Co máš v plánu, až je najdeme, Aes Sedai?" Ani na chvíli nevěřila, že by je Aes Sedai hledala tak horlivě, kdyby s nimi neměla své plány.
"Tar Valon, vědmo."
"Tar Valon, Tar Valon. Nic jiného neříkáš, a já začínám..."
"Částí výcviku, kterého se ti, vědmo, v Tar Valonu dostane, bude, jak se ovládat. S jedinou sílou nemůžeš podnikat nic, dokud tvou myslí vládnou pocity." Nyneiva otevřela ústa, ale Aes Sedai rovnou pokračovala dál. "Lane, musím si s tebou promluvit."
Ti dva dali hlavy dohromady a Nyneiva zůstala pozadu s nevrlým, podmračeným výrazem, za který se nenáviděla pokaždé, když si ho uvědomila. Stávalo se jí to často, když Aes Sedai obratně převedla její otázky k jinému tématu, lehce vyklouzla z Nyneiviných konverzačních pastí, či ignorovala její křik, dokud Nyneiva prostě neumlkla. Když se mračila, připadala si jako holčička, kterou některá z členek ženského kroužku přistihla, že se chová hloupě. To byl pocit, na který nebyla Nyneiva zvyklá, a klidný úsměv na Moiraininých rtech to ještě zhoršoval.

Kdyby se tak té ženštiny mohla nějakým způsobem zbavit. Lan by byl sám lepší - strážce by měl být schopen zvládnout vše, přesvědčovala se spěšně a pocítila záchvěv studu, nemá přece žádný jiný důvod - ale jeden byl spojen s druhým.
A přesto ji Lan rozčiloval ještě víc než Moirain. Nechápala, jak se jí dokáže tak snadno dostat pod kůži. Zřídkakdy promluvil - občas ani ne tucet slov za den - a nikdy se neúčastnil žádného hovoru s Moirain. Často od obou žen odjížděl, aby prohlédl krajinu, ale i když byl s nimi, držel se trochu stranou a pozoroval je, jako by přihlížel souboji. Nyneiva si přála, aby toho nechal. Byl-li to souboj, ona ani jednou nezabodovala, a Moirain si snad ani neuvědomovala, že se jedná o střetnutí. Nyneiva by se bez těch jeho chladných modrých očí i bez jeho mlčenlivé společnosti klidně obešla.
Takto tedy cestovali, většinou. Mlčky, až na chvíle, kdy Nyneivu přemohl hněv, a občas, když křičela, se její hlas v tichu tříštil jako sklo. I krajina sama byla tichá, jako by svět odpočíval, aby nabral dech. Ve stromoví kvílel vítr, ale jinak bylo ticho. I sám vítr však byl jaksi vzdálený, dokonce i když jí strhával plášť z ramenou.
Zpočátku bylo ticho uklidňující po všem tom, co se stalo. Nyneivě připadalo, že od Jarnic nezažila chvíli klidu. Koncem prvního dne, kdy byla sama s Aes Sedai a strážcem, se už ohlížela přes rameno a poposedávala v sedle, jako by ji svědilo mezi lopatkami, kam si nedosáhla. Ticho vypadalo jako křehká křišťálová kopule a z čekání na první puklinu Nyneivě trnuly zuby.
Na Moirain a Lanovi to leželo také, ač byli navenek tak neotřesitelně klidní. Nyneiva si brzy uvědomila, že pod jejich klidným zevnějškem byli s každou hodinou napjatější, jako pružiny v hodinkách, a okamžik, kdy prasknou, se blížil. Moirain zjevně naslouchala věcem, které tu nebyly, a nad tím, co slyšela, se jí mezi očima dělala vráska. Lan sledoval les a řeku, jako by stromy bez listí a široká, pomalu plynoucí voda nesly stopy po léčkách a pastech číhajících před nimi.
Jedna Nyneivina část byla ráda, že není sama, kdo má dojem, že celý svět stojí na pokraji propasti, ale jestli to cítily všechny, tak to muselo být skutečné, a jiná Nyneivina část si nic jiného nepřála víc, než aby

to bylo jen v její představivosti. Něco ji v duchu šimralo, jako když naslouchala větru, ale teď věděla, že to má co dělat s jedinou sílou, a nemohla se přinutit přijmout ty vlnky na okraji myšlenek.
"To nic není," řekl Lan tiše, když se zeptala. Když s ní mluvil, ani se na ni nepodíval, jeho oči nepřestávaly sledovat okolí. Pak, jako protiklad k tomu, co právě řekl, dodal: "Až dorazíme do Bílého Mostu a na Caemlynskou silnici, měla by ses vrátit zpátky do Dvouříčí. Tady je to moc nebezpečné. Ale na cestě zpátky se tě nic nepokusí zastavit." Byla to nejdelší řeč, jakou toho dne pronesl.
"Ona je součástí vzoru, Lane," vyplísnila ho Moirain. Ona také upírala zrak jinam. "Je to Temný, Nyneivo. Ta bouře nás opustila... aspoň na čas." Zvedla ruku, jako by se snažila poznat něco ze vzduchu, a pak si ruku nepřítomně otřela do šatů, jako by se dotkla špíny. "Pořád se ale dívá," povzdechla si, "a jeho pohled sílí. Ne na nás, ale na svět. Jak dlouho ještě bude trvat, než bude dost silný, aby..."
Nyneiva se nahrbila. Náhle skoro cítila, jak se na ni někdo zezadu dívá. Bylo to vysvětlení, které by byla klidně oželela.
Lan prohlédl stezku podél řeky, ale tam, kde dřív vybíral cestu on, činila tak nyní Moirain, jako by sledovala nějakou neviditelnou stezku, stopy ve vzduchu, pach vzpomínky. Lan jenom kontroloval cestu, kterou Moirain vybrala, aby se podíval, je-li bezpečná. Nyneiva měla dojem, že i kdyby Lan stezku neschválil, Moirain by na ní stejně trvala. A on by po ní šel, tím si byla Nyneiva jistá. Přímo po proudu řeky do...
Nyneiva se probrala ze zamyšlení. Byli u paty Bílého mostu. Světlý oblouk ve slunečním světle zářil jako mléčná pavučina, příliš jemná, aby tu stála a klenula se přes Arinellu. Pod váhou člověka by se měl zřítit, natož pod váhou koně. Jistě se každou chvíli zřítí pod svou vlastní váhou.
Lan s Moirain vyjeli bezstarostně nahoru po zářivě bílé příjezdové cestě a na most sám a kopyta koní zazvonila, ne jako ocel o sklo, ale jako ocel o ocel. Povrch mostu rozhodně vypadal kluzký jako sklo, vlhké sklo, ale koně po něm šli klidně a jistě.
Nyneiva se přiměla je následovat, ale od prvního kroku tak napůl čekala, že se pod nimi celá stavba roztříští. Kdyby byla krajka vyrobená ze skla, napadlo ji, vypadala by přesně takhle.
Už byli skoro na druhé straně, když si Nyneiva uvědomila, že se ve vzduchu vznáší smolnatý pach hořícího dřeva. Za chvíli to uviděla.
Kolem náměstí u paty Bílého mostu byly místo poloviny budov hromady zčernalých trámů, z některých ještě stoupal kouř. V ulicích hlídkovali muži ve špatně padnoucích červených uniformách a začazeném brnění, ale kráčeli rychle, jako by se báli, že něco najdou, a cestou se ohlíželi přes rameno. Měšťané - těch pár, kteří vyšli z domů - s nahrbenými rameny skoro utíkali, jako by je něco honilo.
Lan vypadal vážně, dokonce vážněji než obvykle, a lidé se trojici zeširoka vyhýbali, a to i vojáci. Strážce zavětřil, ošklíbl se a něco si pro sebe zavrčel. Nyneiva se tomu nedivila, zápach spáleniny byl opravdu silný.
"Kolo tká, jak si kolo přeje," zamumlala Moirain. "Prosté oko nespatří vzor, dokud není utkán."
Vzápětí už byla dole z Aldíb a povídala si s měšťany. Nevyptávala se, jenom jim dávala najevo svůj soucit a k Nyneivinu úžasu se zdálo, že to myslí vážně. Lidé, kteří se odtahovali od Lana, připravení obloukem se vyhnout každému cizinci, se zastavovali, aby si promluvili s Moirain. Zdálo se, že je samotné to překvapuje, nicméně Moirain pod jejím jasným pohledem a uklidňujícím hlasem pootevírali svá srdce. Oči Aes Sedai sdílely jejich bolest, vciťovaly se do jejich zmatku a uvolňovaly jazyky.
Přesto pořád lhali. Většina z nich. Někteří popírali, že by se ve městě vůbec něco zlého událo. Cokoliv. Moirain se zmínila o spálených budovách na náměstí. Všechno je v pořádku, trvali na svém a dívali se skrz to, co nechtěli vidět.
Jeden tlustý chlapík hovořil zcela neupřímně, ale na tváři mu škubal sval pokaždé, když se za ním něco ozvalo. S úsměvem, který mu každou chvíli mizel ze rtů, tvrdil, že to způsobila převržená lucerna a oheň pak rozšířil vítr dřív, než bylo možné něco podniknout. Jediný pohled Nyneivě ukázal, že ani dvě spálené budovy nestojí vedle sebe.
Nejrůznějších příběhů bylo skoro tolik, kolik bylo lidí, kteří je vyprávěli. Několik žen spiklenecky ztišilo hlas. Pravda byla taková, že někde ve městě je muž, který si zahrává s jedinou sílou. Bylo na čase, aby se tu objevily Aes Sedai. Prostě to tak viděly, bez ohledu na to, co muži říkají o Tar Valonu. Ať to vyřídí

červené adžah.
Jeden muž tvrdil, že to byl útok lupičů, a jiný mluvil o nepokojích vyvolaných temnými druhy. "Těma, co se jedou kouknout na falešnýho Draka, víte," sděloval temně. "Jsou všude tady kolem. Temní druzi, každej."
Zase jiní hovořili o jakýchsi potížích - o jaké potíže se vlastně jednalo, se zmiňovali jen neurčitě - které sem dorazily po proudu na člunu.
"Ukázali jsme jim," mumlal mužík s úzkou tváří a nervózně si mnul ruce. "Ať si tyhle trable nechají v Hraničních státech, kam taky patří. Šli jsme dolů do přístaviště a..." Zarazil se tak rychle, až mu cvakly zuby. Bez dalšího slova odspěchal pryč a ohlížel se na ně přes rameno, jako by si myslel, že by ho mohli pronásledovat.
Člun se dostal pryč - to bylo nakonec jasné - přeťal uvazovací lana a prchl po řece jenom den předtím, než se lůza nahrnula do přístaviště. Nyneiva by byla ráda věděla, jestli Egwain a chlapci byli na palubě. Jedna žena prohlásila, že na palubě byl kejklíř. Jestliže to byl Tom Merrilin...
Pokusila se sdělit Moirain svůj názor, že někteří z Emondovy Role mohli prchnout na člunu. Aes Sedai ji trpělivě vyslechla a přikyvovala, dokud Nyneiva neskončila.
"Možná," řekla pak Moirain, ale znělo to pochybovačně.
Na náměstí pořád stál hostinec, šenk měl rozdělený na dvě části stěnou do výšky ramen. Moirain se zastavila, než vstoupila, a rukou vyzkoušela vzduch. Usmála se, ať už cítila cokoliv, ale nic k tomu neřekla.
Pojedli mlčky. Ticho bylo nejen u jejich stolu, ale po celé světnici. Jedla tu hrstka lidí zcela soustředěných na své vlastní talíře a své vlastní myšlenky. Hostinský otíral rohem zástěry stoly a neustále si pro sebe mumlal, ale vždycky příliš potichu, aby mu bylo rozumět. Nyneivu napadalo, že by nebylo nejlepší přespávat tady. Dokonce i vzduch tu byl těžký strachem.
Asi ve chvíli, kdy odstrčili talíře, do čista vytřené kousky chleba, objevil se ve dveřích jeden z vojáků v červené uniformě. Nyneivě připadal skvostný ve špičaté přilbici a vyleštěném kyrysu, dokud se těsně za dveřmi nezastavil s rukou položenou na jílci meče a přísným výrazem ve tváři, přičemž si prstem uvolňoval límeček. Připomnělo jí to Cenna Buie, když se snažil chovat tak, jak by se měl chovat člen vesnické rady.
Lan na něj vrhl jediný pohled a odfrkl si. "Milice. K ničemu."
Voják přeletěl pohledem místnost a oči mu spočinuly na nich. Zaváhal, zhluboka se nadechl a po hlavě se vrhl do svého úkolu, vyptávaje se jich, s velikým spěchem, co jsou zač, co pohledávají v Bílém Mostu a jak dlouho tu hodlají zůstat.
"Odjíždíme hned, jak dopiju pivo," řekl Lan. Pomalu si usrkl, než znovu vzhlédl k vojákovi. "Světlo sviť na dobrou královnu Morgasu."
Voják v červené uniformě otevřel ústa, pak se pořádně podíval Lanovi do očí a ustoupil. Okamžitě se zarazil a pohlédl na Moirain s Nyneivou. Nyneiva si chvíli myslela, že udělá něco hloupého, aby před dvěma ženami nevypadal jako zbabělec. Podle jejích zkušeností se muži v takovémto případě často chovali jako úplní pitomci. Ale v Bílém Mostu se toho mnoho přihodilo. Z hlubin lidských myslí uniklo příliš mnoho nejistoty. Milicionář se ještě jednou podíval na Lana a znovu vše uvážil. Strážcův obličej s tvrdými rysy byl zcela bezvýrazný, ale byly tu ty chladné modré oči. Tak chladné.
Milicionář se spokojil s krátkým kývnutím. "Dohlídnu na to. V poslední době je kolem pro královnin klid moc cizinců." Otočil se na podpatku a odkráčel, přičemž si cestou procvičoval přísný pohled. Nikdo ze zdejších hostů si ho nevšímal.
"Kam pojedeme?" chtěla od strážce vědět Nyneiva. Nálada v místnosti byla taková, že i ona mluvila potichu, ale taky si dala práci, aby to znělo rozhodně. "Za člunem?"
Lan se podíval na Moirain, která slabě zavrtěla hlavou a řekla: "Nejdřív musíme najít toho, o kterém jsem si jistá, že ho mohu najít, a ten je právě někde severně od nás. A nemyslím si, že by ti druzí dva odpluli na člunu." Její rty zvlnil lehký, spokojený úsměv. "Byli v této místnosti, možná tak včera, určitě ne dřív jak předevčírem. Vystrašení, ale zůstali naživu. Stopa by bez silných pocitů tak dlouho nevydržela."
"Kteří dva?" Nyneiva se napjatě naklonila nad stůl. "Víš to?" Aes Sedai zavrtěla hlavou, jen slabounce, a Nyneiva se zase opřela. "Jsou jenom den dva před námi, tak proč nejedeme nejdřív za nimi?"

"Vím, že byli tady," řekla Moirain nesnesitelně klidným hlasem, "ale kromě toho nepoznám, jestli se vydali na východ, na sever nebo na jih. Věřím, že jsou dost chytří, aby odsud šli na východ, ke Caemlynu, ale nevím to, a bez jejich zástav nepoznám, kde jsou, dokud od nich nebudu tak na půl míle. Za dva dny mohli ujít tak dvacet mil, nebo čtyřicet, kterýmkoliv směrem, pokud je poháněl strach, a když odsud odcházeli, rozhodně byli vyděšení."
"Ale..."
"Vědmo, ať už byli vyplašení, ať už utekli kterýmkoliv směrem, nakonec si vzpomenou na Caemlyn, a tam je taky najdu. Ale nejdřív pomohu tomu, kterého mohu najít hned."
Nyneiva znovu otevřela ústa, ale Lan ji tichým hlasem přerušil. "Měli důvod se bát." Rozhlédl se kolem a ještě hlas ztišil. "Byl tady půlčlověk." Znovu se ušklíbl, jako to udělal už na náměstí. "Pořád ho tu všude cítím."
Moirain si povzdechla. "Budu doufat, dokud si nebudu jistá, že je to zbytečné. Odmítám uvěřit, že Temný může tak snadno zvítězit. Najdu je všechny tři, živé a zdravé. Musím tomu věřit."
"Já ty chlapce taky chci najít," řekla Nyneiva, "ale co Egwain? O ní ses nikdy ani slovíčkem nezmínila, a když se zeptám, prostě mi neodpovíš. Myslela jsem, že ji chceš odvést do," ohlédla se k ostatním stolům a tišeji dokončila, "do Tar Valonu."
Aes Sedai chvíli studovala stolní desku, než k Nyneivě zvedla oči, a když to udělala, Nyneiva sebou trhla, protože Moirain svítily oči hněvem. Pak se zarazila, protože i v ní se zvedla vlna hněvu, ale než mohla říci slovo, promluvila chladně Aes Sedai.
"Doufám, že Egwain taky najdeme živou a zdravou. Není pro mě snadné opustit mladou ženu s takovými schopnostmi, když jsem ji jednou našla. Ale stane se, co kolo utká."
Nyneiva cítila v žaludku studenou kouli. Jsem já jedna z těch mladých žen, které neopustíš? No, uvidíme, Aes Sedai. Světlo tě spal, to uvidíme!
Dojedli mlčky a branou po Caemlynské silnici vyjela mlčenlivá trojice. Moirain propátrávala obzor na severovýchodě. Za nimi se krčilo město Bílý Most plné kouře.

## KAPITOLA ČTVRTÁ

### Nelítostné oči

Elias spěchal přes pláň pokrytou hnědou trávou, jako by se snažil nahnat čas, který strávili s Kočovným lidem, a při tempu, kterým zamířil na jih, byla dokonce i Bela vděčná, když padl soumrak. I přes nutkání ke spěchu provedl Elias bezpečnostní opatření, která předtím nedělal. V noci zapalovali oheň pouze tehdy, bylo-li už na zemi suché dřevo. Z živého stromu je nenechal ulomit ani větvičku. Ohýnky dělal malé a vždycky v díře, kterou vykopal tam, kde mohl odhrnout drn. Jakmile připravili jídlo, zakopal uhlíky a drn vrátil na místo. Než se v šeru falešného svítání opět vydali na cestu, prošel Elias tábor coul

po coulu, aby se ujistil, že nezůstalo ani stopy po tom, že tu někdy někdo byl. Dokonce vracel převrácené kameny a narovnával ohnuté rostliny. Dělal to rychle, nikdy mu to nezabralo víc než pár minut, ale neodešli, dokud nebyl spokojený.
Perrin si nemyslel, že by taková opatření byla účinná proti snům, ale když začal uvažovat o tom, proti čemu by mohla být dobrá, přál si, aby to byly jenom sny. Poprvé se Egwain nervózně zeptala, jestli se vrátili trolloci, ale Elias jenom zavrtěl hlavou a pobízel je dál. Perrin neříkal nic. Věděl, že kolem nejsou žádní trolloci. Vlci zvětřili jenom trávu, stromy a menší zvířata. Nebyl to strach z trolloků, co Eliase pohánělo, ale to něco, čím si Elias nebyl jist. Vlci nevěděli, co by to mohlo být, ale vycítili Eliasovu naléhavou ostražitost a začali provádět průzkum, jako by se jim nebezpečí hnalo za patami, nebo číhalo v léčce za dalším pahrbkem.
Krajina se změnila, objevovaly se dlouhé nízké hřebeny, příliš nízké, aby se jim dalo říkat kopce, které se jim zvedaly přes cestu. Před nimi se táhl koberec tuhé trávy, stále ještě spálené mrazem, posetý nějakou tou páchnoucí bylinou, a stébla se vlnila ve východním větru, kterému stovky mil nestálo nic v cestě. Háje stromů byly řidší. Slunce vycházelo váhavě a nehřálo.
Mezi nízkými vrásami sledoval Elias, pokud to šlo, obrys terénu, a kdykoliv to bylo možné, vyhýbal se cestě přes vršek hřebene. Hovořil málo, a když...
"Víte, jak dlouho nám trvá obejít každej zatracenej kopeček ja ko je tenhle? Krev a popel! Bude mi trvat až do léta, než se vás zbavím. Ne, prostě nemůžeme jít rovnou! Kolikrát vám to mám říkat? Máte vůbec představu, aspoň matnou, kam až je člověk na hřebeni v týhle krajině vidět? Ať shořím, ale budeme chodit tam a zpátky stejně jako dopředu. Kroutit se jako had. Kdybych měl svázaný nohy, šel bych rychleji. No, budete na mě zírat, nebo půjdete?"
Perrin si s Egwain vyměnili pohled. Egwain na Eliasova záda vyplázla jazyk. Ani jeden nepromluvil. Když Egwain jedinkrát namítla, že Elias je ten, kdo chce obcházet kopce, a neměl by to dávat za vinu jim, dostalo se jí přednášky o tom, jak se nese zvuk, kteroužto přednášku jí Elias dával přes rameno rozmrzelým hlasem, a ani přitom nezpomalil.
Ale ať už mluvil, či nikoliv, Elias neustále pátral po okolí, občas na něco upřel zrak, jako by tam bylo k vidění něco jiného než stejná tuhá tráva, jakou měli pod nohama. Pokud něco viděl, Perrinovi to zůstalo utajeno, a vlkům také. Elias se mračil víc než obvykle, ale nic nevysvětloval, ani proč musejí spěchat, ani čeho se bojí, že je pronásleduje.
Občas se jim do cesty postavil delší hřeben než obvykle, táhnoucí se na míle daleko na východ a západ. Dokonce i Elias musel uznat, že obcházet ho by je odvedlo příliš daleko. Nicméně je nenechal jen tak přejít. Nechal je na úpatí svahu, po břiše se vyplazil na hřeben a opatrně nahlédl na druhou stranu, jako by to tam před chvílí neprohlédli vlci. Při čekání na dně kotliny jim minuty připadaly jako hodiny a tížila je nevědomost. Egwain si kousala ret a nepřítomně se probírala korálky, které jí daroval Aram. Perrin zarputile čekal. Žaludek měl stažený, ale podařilo se mu zachovat klidný výraz, podařilo se mu skrýt svůj vnitřní zmatek.
Vlci by nás varovali, kdyby tam bylo něco nebezpečného. Bylo by nádherně, kdyby odešli, kdyby prostě zmizeli, ale zrovna teď... zrovna teď by nás varovali. Co tam hledá? Co?
Po dlouhém pátrání, kdy měl Elias nad hřebenem pouze oči, jim pokynul, aby šli dál. Pokaždé byla cesta před nimi volná - dokud příště nenarazili na hřeben, který nemohli obejít. U třetí takové překážky se Perrinovi obrátil žaludek. Do hrdla mu vystoupila žluč a Perrin věděl, že jestli bude muset čekat ještě pět minut, začne zvracet. "Já..." Polkl. "Jdu taky."
"Drž se při zemí," bylo vše, co k tomu Elias řekl.
Jakmile promluvil, seskočila Egwain z Bely.
V kožešinách oděný muž si postrčil kulatou čapku do čela a zadíval se na ni. "Hodláš tu kobylu přimět, aby se plížila?" zeptal se suše.
Egwain pohnula rty, ale nevyšel z nich žádný zvuk. Nakonec pokrčila rameny. Elias se bez dalšího slova odvrátil a vydal se do mírného svahu. Perrin spěchal za ním.
Dost velký kus pod vrcholkem se Elias přikrčil a o chvíli později si lehl na zem na břicho a posledních pár sáhů se doplazil. Perrin sebou praštil na zem.
Na vrcholku si Elias nejdřív sundal čapku, než stále tak pomalu zvedl hlavu. Perrin vyhlédl chumáčem

trnitého bylí a viděl tu samou zvlněnou pláň, jaká ležela za nimi. Protější svah byl holý, i když v dolíku asi půl míle na jih od hřebene rostl shluk stromů, mající tak sto kroků na šířku. Vlci tamtudy již proběhli a po trollocích a myrddraalech nezvětřili ani stopu.
Na východ a na západ byla krajina pořád stejná, kam až Perrin dohlédl, zvlněná travnatá pláň a roztroušené mlází. Nikde se nic nehýbalo. Vlci byli více než o míli napřed, mimo dohled. Na tuto vzdálenost je Perrin jen tak tak cítil. Když tudy probíhali, nic nezahlédli. Co vlastně hledá? Nic tu přece není.
"Maříme čas," řekl a začal se zvedat a ze stromů dole vylétlo hejno krkavců. Padesát, sto černých ptáků zakroužilo k obloze. Perrin při zemi ztuhl, jak se ptáci míhali mezi stromy. Oči Temného. Zahlédli mě? Po tvářích mu stékal pot.
Jako by náhle stovkou maličkých hlaviček prolétla jediná myšlenka, všichni krkavci prudce vyrazili stejným směrem. K jihu. Hejno zmizelo za dalším hřebenem a snášelo se k zemi. Na východě se z jiného mlází zvedli další krkavci. Černá masa dvakrát zakroužila a zamířila k jihu.
Perrin se roztřeseně položil na zem. Chtěl promluvit, ale v ústech mu vyschlo. Po chvíli se mu v ústech přece jen vytvořilo trochu slin. "Tohohle ses bál? Proč jsi něco neřekl? Proč si jich nevšimli vlci?"
"Vlci se po stromech moc nekoukají," zabručel Elias. "A ne, tohle jsem nehledal. Říkal jsem ti, že nevím, co..." Daleko na západě se z dalšího hájku zvedlo černé mračno a vyrazilo k jihu. Bylo to příliš daleko, aby se dali rozeznat jednotliví ptáci. "Díky Světlu to není nijak velký hon. Oni nevědí. Dokonce i po..." Obrátil se a zahleděl se zpátky, směrem odkud přišli.
Perrin polkl. Dokonce i po tom snu, měl Elias na mysli. "Nijak velký?" prohodil. "Doma bys tolik krkavců neuviděl celej rok."
Elias zavrtěl hlavou. "V Hraničních státech jsem viděl nálety, kdy bylo v jednom hejnu i tisíc krkavců. Ne moc často - na krkavce je tam vypsaná odměna - ale stalo se to." Pořád hleděl k severu. "Pst."
Perrin to tehdy ucítil, úsilí dostat se ke vzdáleným vlkům. Elias chtěl, aby Strakuše a její společníci přestali pátrat vepředu, aby si pospíšili zpátky a prohlédli jejich stopy. Již tak hubená tvář se mu námahou ještě stáhla a zúžila. Vlci byli tak daleko, že je Perrin skoro necítil. Pospěšte si. Hlídejte oblohu. Honem.
Perrin daleko od jihu zachytil slabou odpověď. Přicházíme. Myslí se mu mihl obraz - běžící vlci s čenichy ve spěchu zvednutými do vzduchu, běží, jako by je pronásledoval stepní požár, běží - obraz se jenom mihl a v mžiku zmizel.
Elias se sesul na zem a zhluboka se nadechl. Zamračil se, zahleděl se přes hřeben a pak opět k severu a tiše si něco bručel.
"Myslíš, že jsou za náma další krkavci?" zeptal se Perrin.
"Mohli by být," odvětil neurčitě Elias. "Občas to tak dělávají. Znám místo, kam bychom mohli do tmy dorazit. Stejně musíme jít, dokud se úplně nesetmí, i kdybychom se tam nedostali, ale nemůžeme jít tak rychle, jak bych rád. Nemůžeme si dovolit dostat se moc blízko k těm krkavcům před náma. Ale jestli jsou i za náma..."
"Proč do tmy?" chtěl vědět Perrin. "A kde to je? Někde můžeme být v bezpečí před krkavci?"
"V bezpečí před krkavci," řekl Elias, "ale moc lidí zná... Krkavci v noci hřadují. S tím, že by nás našli potmě, si nemusíme lámat hlavu. Světlo dej, ať krkavci jsou to jediný, s čím si budeme muset dělat starosti." Ještě jednou pohlédl přes hřeben a kývl na Egwain, aby přivedla Belu. "Ale do tmy je ještě daleko. Musíme jít dál." Šouravým během se vydal dolů ze svahu, přičemž se při každém kroku div neskulil. "Pohyb, hrom do vás!"
Perrin se vydal za ním, napůl běžel a napůl klouzal.
Egwain se přes hřeben dostala za nimi a pobídla Belu do klusu. Když je zahlédla, vykvetl jí na tváři úlevou úsměv. "Co se děje?" zavolala a pobídla kosmatou kobylku do rychlejšího kroku. "Když jste tak zmizeli, myslela jsem... Co se stalo?"
Perrin šetřil dechem na běh, dokud k nim nedojela. Vysvětlil jí záležitost s krkavci a s Eliasovým bezpečným místem, ale příběh to byl poněkud zmatený. Egwain přidušeně vyjekla: "Krkavci!" a pak ho pořád přerušovala dotazy, na něž často neznal odpověď. Skončil, až dorazili k dalšímu hřebeni.
Obvykle - pokud na téhle cestě bylo něco, čemu se dalo říkat obvyklé - by i tento hřeben obešli, místo aby ho přejeli, ale Elias trval na tom, že je třeba se podívat.

"Chceš jim snad vběhnout do náruče, chlapče?" zněla jeho kyselá poznámka.
Egwain se podívala na vrcholek hřebene a olízla si rty, jako by chtěla jít s Eliášem a zároveň zůstat na místě. Elias byl jediný, kdo neváhal.
Perrin by rád věděl, jestli se někdy krkavci vracejí. Bylo by vskutku úžasné, kdyby dorazili k hřebeni zároveň s hejnem krkavců.
Na vrcholku pomaloučku nazvedl hlavu, až viděl dál, a úlevou si vydechl, když jediné, co viděl, bylo kousek na západ stromové mlází. V dohledu nebyl jediný krkavec. Náhle z lesa vyběhla liška a rychle utíkala pryč. Ze stromoví se za ní vyhrnuli krkavci. Tlukot jejich křídel skoro přehlušil zoufalé kňučení lišky. Černý vír se snesl dolů a zavířil kolem ní. Liška po nich sekala zuby, ale oni se na ni vždy vrhli a nezranění poodlétli stranou a černé zobany se jim pak vlhce leskly. Liška se obrátila zpátky ke stromům, hledajíc bezpečí ve své noře. Teď běžela nemotorně se svěšenou hlavou, srst měla bez lesku a zakrvácenou, a kolem ní se třepotali krkavci, stále víc a víc najednou, dokud lišku úplně nezakryli. Tak náhle, jak se snesli dolů, se ptáci najednou zvedli, zatočili se a zmizeli za dalším hřebenem na jihu. Z toho, co bývalo liškou, zbyla jen beztvará rozervaná hromádka srsti.
Perrin ztěžka polkl. Světlo! Můžou nám to udělat. Stovka krkavců. Můžou...
"Pohyb," zavrčel Elias a vyskočil. Mávl na Egwain, aby se k nim připojila, a bez čekání se rozběhl ke stromům. "Pohyb, hrom do vás!"
Egwain nacválala Belu a dojela je, ještě než dorazili do kotliny. Na vysvětlování nebyl čas, ale Egwain padl zrak rovnou na lišku. Tvář jí zbělela jako plátno.
Elias dorazil ke stromům, na okraji mlází se obrátil a divoce na ně zamával, aby si pospíšili. Perrin se snažil běžet rychleji a klopýtl. Zamával rukama, a tak tak že nespadl na zem. Krev a popel! Vždyť utíkám, co můžu!
Z lesíka vylétl osamělý krkavec. Naklonil k nim hlavu, zakrákal a vyrazil k jihu. Perrin, věda, že už je nejspíš pozdě, vytáhl od pasu prak. Ještě pořád se snažil v kapse najít oblázek do praku, když se krkavec náhle ve vzduchu překotil a zřítil se na zem. Perrin zůstal stát s otevřenými ústy a pak si všiml, že Egwain visí z ruky prak. Nejistě se na něj zazubila.
"Nestůjte tam, jako byste si počítali prsty na nohou!" křikl Elias.
Perrin sebou trhl a pospíšil si mezi stromy, pak uskočil z cesty, aby ho Egwain na Bele nepřejela.
Daleko na západě, skoro z dohledu, se do vzduchu zvedla jakoby černá mlha. Perrin cítil, že vlci běží tím směrem a míří k severu. Cítil, jak si všímají krkavců kolem sebe, aniž by zpomalili. Tmavá mlha zakroužila k severu, jako by sledovala vlky, ale pak se odtrhla a vyrazila k jihu.
"Myslíš, že nás zahlídli?" zeptala se Egwain. "Byli jsme už skoro mezi stromy, že jo? Na tu dálku nás nemohli vidět. Nebo ano? Tak daleko snad ne."
"My je na tu dálku viděli," prohodil suše Elias. Perrin neklidně zašoupal nohama a Egwain se poplašeně nadechla. "Kdyby nás byli zahlídli," zavrčel Elias, "už by se na nás vrhli jako na tu lišku. Myslete, jestli chcete zůstat naživu. Strach vás zabije, jestli ho neovládnete." Oba si chvíli pronikavým zrakem prohlížel. Nakonec kývl. "Jsou pryč, a my bychom taky měli zmizet. Mějte ty praky připravený. Mohly by se nám znova hodit."
Jak se vynořili z houštiny, Elias zabočil na západ od směru, kterým až doposud putovali. Perrinovi se zadrhl dech v hrdle. Bylo to, jako by sledovali ty krkavce, co viděli naposled. Elias neúnavně pokračoval v cestě a jim nezbývalo, než ho následovat. Koneckonců, Elias znal bezpečné místo. Někde. Říkal to.
Doběhli k dalšímu kopečku a počkali, dokud krkavci neodlétli. Pak utíkali dál, počkali a utíkali. Pravidelný krok, který udržovali, byl sám o sobě únavný, ale všichni kromě Eliase se při tomhle trhavém tempu rychle vyčerpali. Perrinovi se dmula hruď a pokaždé, když pár minut leželi na vrcholku kopce, lapal po dechu, přenechávaje pátrání na Eliasovi. Bela při každé zastávce stála s hlavou skloněnou a chvěly se jí nozdry. Strach je pobízel dál a Perrin nevěděl, jestli ho ovládají, nebo ne. Jenom si přál, aby tu byli vlci a řekli jim, co je za nimi, pokud tam něco je, ať už je to cokoliv.
Před nimi bylo víc krkavců, než kdy Perrin doufal, že uvidí. Černí ptáci poletovali nalevo i napravo a na jihu taky. Tucetkrát dorazili do úkrytu v háji či nevalného krytu za svahem jenom chvilku předtím, než se oblohou přehnali krkavci. Jednou, když slunce začalo sestupovat z nadhlavníku, stáli na otevřeném prostranství, nehybní jako sochy, půl míle od nejbližšího úkrytu, zatímco necelou míli na východ přelétala

asi stovka Temného opeřených špehů. Perrinovi se po obličeji řinul pot, až se nakonec i poslední černý pták změnil v tečku a zmizel. Už přestal počítat opozdilce, které dostali prakem.
Nejednou viděl důkazy ležící na cestě, kudy krkavci proletěli, které jeho strach ospravedlňovaly. Fascinovaně hleděl na králíka, kterého roztrhali na kusy. Hlava bez očí ležela na spodní čelisti a další kousky - nohy a vnitřnosti - byly roztroušeny v kruhu kolem. Také ptáci, uklovaní do beztvarých hromádek peří. A další dvě lišky.
Vzpomněl si na něco, co jednou říkal Lan. Všichni tvorové Temného si libují v zabíjení. Temného síla je smrt. A kdyby je krkavci našli? Nelítostné oči zářící stejně jako černé zobáky. Útočící zobáky všude kolem nich. Zobáky ostré jako jehly sápající se po krvi. Stovky. Nebo by přivolali další soukmenovce? Možná všechny, kteří se vydali na lov? V duchu mu vyvstal odporný obraz. Hromada krkavců velká jako kopec, kroutících se jako červi a bojujících o pár krvavých cárů.
Náhle ten obraz odehnaly jiné, každý byl na chviličku zcela jasný, a pak zavířil a změnil se v další. Vlci našli krkavce na severu. Krákorající ptáci se vrhají dolů a krouží a znovu míří dolů a při každém útoku se vracejí se zkrvavenými zobany. Vrčící vlci uskakují a uhýbají, otáčejí se ve vzduchu a cvakají čelistmi. Perrin znovu a znovu zakoušel chuť peří a ohavnou pachuť třepotajících se krkavců drcených zaživa, cítil bolest z mnoha ran na těle a poznal zoufalství, avšak nikdy ho přitom nenapadlo, že by se mohl vzdát, že všechna jeho námaha nebude stačit. Náhle se krkavci zvedli a s posledním vřísknutím vlkům ještě jednou zakroužili nad hlavami. Vlci neumírali tak snadno jako lišky, a měli poslání. Ozval se tlukot černých křídel a krkavci byli pryč, jen na jejich mrtvé se snášelo několik černých per. Vichr si olizoval klovnutí na levé přední pracce. Hopsal měl něco s okem. Strakuše si nevšímala vlastních ran a sehnala je k sobě, načež se bolestivým poklusem vydali směrem, kterým odlétli krkavci. Srst měli potřísněnou krví. Přicházíme. Nebezpečí přichází před námi.
Perrin klopýtavě klusal dál a vyměnil si pohled s Eliášem. Eliasovy žluté oči byly bezvýrazné, ale věděl. Neřekl nic, jenom pozoroval Perrina a čekal, přičemž celou dobu bez námahy udržoval krok.
Čeká. Čeká, až přiznám, že vlky cítím.
"Krkavci," vydechl Perrin namáhavě. "Za náma."
"Měl pravdu," vydechla Egwain. "Ty s nima můžeš mluvit."
Perrin měl pocit, že má nohy jako hroudy železa na konci dřevěných kolíků, ale snažil se zrychlit krok. Kdyby tak dokázal předběhnout jejich oči, předběhnout krkavce, předběhnout vlky, ale hlavně Egwaininy oči, teď, když věděla, co je zač. Co jsi zač? Poskvrněný, Světlo mě oslep! Prokletý!
V hrdle ho pálilo jako nikdy předtím, i když dýchal kouř a žár v kovárně pantáty Luhhana. Potácel se a visel Egwain na třmeni, dokud ona nesesedla a přes jeho protesty, že může jít dál, ho prostě nevystrkala do sedla. Ale zanedlouho se i ona při běhu držela třmene a druhou rukou si přidržovala sukně. Perrin za chvíli opět sesedl, i když se mu pořád ještě podlamovala kolena. Musel ji zvednout, aby se s ním vyměnila, ale byla příliš unavená, aby se s ním poprala.
Elias nezpomalil. Pobízel je dál, utahoval si z nich a držel je tak blízko krkavců pátrajících na jihu, až měl Perrin dojem, že bude stačit, aby se jediný z ptáků ohlédl. "Honem, hrom do vás! Myslíte, že jestli nás chytí, dopadnete líp než ta liška? Ta, co skončila s vlastními vnitřnostmi na hlavě?" Egwain se zapotácela v sedle a hlasitě zvracela. "Věděl jsem, že si to budete pamatovat. Jenom ještě kousek. To je všechno. Ještě kousek. Hrom do vás, myslel jsem, že mládež ze statku něco vydrží. Pracujou celej den a tancujou celou noc. Mně se spíš zdá, že celej den a celou noc prospí. Tak pohni těma zatracenýma nohama!"
Došlo to až tak daleko, že poslední krkavci teprve mizeli za hřebenem před nimi, když oni začali sestupovat ze svahu, pak dokonce ještě když se opozdilci třepetali nad vrcholkem. Jeden pták, který se ohlédne. Na východě a na západě pátrali krkavci a oni spěchali v otevřeném prostoru mezi nimi. Stačil by jeden jediný pták.
Krkavci za nimi se rychle blížili. Strakuše a ostatní vlci se propracovávali kolem nich a bez zastávky, aby si mohli olízat rány, spěchali dál, ale naučili se všechno potřebné o tom, že je třeba sledovat oblohu. Jak blízko? Jak dlouho? Vlci neměli ponětí o čase stejné jako lidé, nebylo důvodu, aby den dělili na hodiny. Jim stačila roční období a světlo a tma. Víc nepotřebovali. Nakonec se Perrin propracoval k představě toho, kde bude slunce stát, až je zezadu doženou krkavci. Ohlédl se přes rameno na klesající slunce a suchým jazykem si olízl rty. Do hodiny je budou krkavci mít, možná dřív. Do hodiny, a do západu slunce

zbývaly dobré dvě a do úplné tmy další dvě.
Se západem slunce zemřeme, pomyslel si Perrin a klopýtal dál. Zabití jako ta liška. Přejel prstem po sekeře a pak rozhoupal prak. Ten bude k většímu užitku. Ale ne dost velkému. Ne proti stovce krkavců, stovce míhajících se cílů, stovce sekajících zobáků.
"Teď jsi na řadě ty, Perrine," řekla Egwain unaveně.
"Za chviličku," odfukoval Perrin. "Ještě pár mil zvládnu." Egwain kývla a zůstala v sedle. Je unavená. Mám jí to říci? Nebo ji nechat, aby si myslela, že ještě pořád máme naději na únik? Hodinu naděje, byť zoufalé, nebo hodinu zoufalství?
Elias se na něj znovu podíval a mlčel. Musel to vědět, ale nepromluvil. Perrin znovu pohlédl na Egwain a zamrkal, jak ho v očích pálily slzy. Dotkl se sekery a napadlo ho, bude-li mít odvahu. V posledních minutách, až se na ně krkavci vrhnou, až zmizí všechna naděje, bude mít odvahu ušetřit ji smrti, kterou zahynula ona liška? Světlo, dej mi sílu!
Krkavci před nimi náhle zmizeli. Perrin pořád rozeznával tmavá mračna daleko na východě a na západě, ale před nimi... nic. Kam odletěli? Světlo, jestli jsme je předběhli...
Náhle ho zamrazilo, jasné ledové pálení, jako když v zimě skočil do Vinného střiku. Ten pocit jím projel a zdálo se, že s sebou odnesl část jeho únavy, trochu bolesti z nohou a pálení v plicích. Za sebou to nechalo... cosi. Nemohl říci, co to je, jenom se cítil jinak. Klopýtavě zastavil a s obavami se rozhlédl kolem sebe.
Elias ho pozoroval, pozoroval je všechny, a oči mu zářily. Věděl, co to bylo, tím si byl Perrin jist, ale jenom je pozoroval.
Egwain přitáhla Bele otěže a nejistě se rozhlédla, napůl zvědavě, napůl se strachem. "Je to... divný," špitla. "Mám pocit, jako bych něco ztratila." Dokonce i kobylka zvedla vyčkávavě hlavu a nozdry se jí chvěly, jako by zachytila slabou vůni čerstvě posekané trávy.
"Co... co to bylo?" zeptal se Perrin.
Elias se náhle rozřehtal. Předklonil se, ramena se mu třásla, a položil si ruce na kolena. "Bezpečí, to je to. Zvládli jsme to, vy zatracený ňoumové. Tuhle čáru nepřekročí jedinej krkavec... ne ten, který slouží jako Temného oči. Trolloka by sem museli přivést násilím a muselo by to být už něco velice důležitýho, aby to přimělo myrddraala to násilí použít. Ani sem nevkročí žádná Aes Sedai. Jediná síla tady nefunguje, nemůžou se tu dotknout pravého zdroje. Dokonce ho tu ani necítí, jako by zmizel. Tady uvnitř je něco znepokojuje, to je to. Třesou se tady jako ožrala po sedmi dnech pití. Tady je bezpečno."
Nejdřív to Perrinovi připadalo, že se krajina vůbec nezměnila, stále tu byla zvlněná pláň a hřebeny, které celý den překonávali. Pak si v trávě všiml zelených výhonků. Nebylo jich mnoho a nebyly moc silné, ale bylo jich víc, než jich viděl kdekoliv jinde.
V trávě také bylo méně plevele. Neuměl si představit, co to je, ale bylo to... něco s tímhle místem. A hlavou se mu mihla vzpomínka na něco, co Elias kdysi řekl.
"Co je to?" zeptala se Egwain. "Cítím... Co je to za místo? Myslím, že se mi to nelíbí."
"Država," zařval Elias. "Nikdy jsi neposlouchala příběhy? No jasně, tady nebyl ogier tak tři tisíce let, ne od Rozbití světa, ale je to država, co dělá ogiera, ne ogier, co dělá državu."
"Jenom pověst," vykoktal Perrin. V příbězích byla država vždycky bezpečným přístavem, místem, kde se dalo skrýt, ať už před Aes Sedai, nebo před stvořeními Otce lží.
Elias se narovnal. Nebyl sice úplně čerstvý, ale také nevypadal, že většinu dne utíkal. "Pojďme. Radši bychom se měli dostat hlouběji do týhle pověsti. Krkavci nás sledovat nemůžou, ale takhle blízko ke kraji nás pořád vidí, a mohlo by jich tam být dost na to, aby sledovali celou její hranici. Ať radši ještě chvíli pátrají."
Teď, když se zastavili, chtěl Perrin zůstat tam, kde byl. Nohy se mu třásly a říkaly mu, že by si měl tak na týden lehnout. Ač cítil příliv nových sil, byla to jen chvilková záležitost, všechna únava a bolístky se hned zase vrátily zpátky. Přinutil se udělat jeden krok, a ještě jeden. Nešlo to snadno, ale pokračoval v tom.
Egwain škubla otěžemi, aby pobídla Belu ke kroku. Elias se dal do klusu a do kroku zpomalil až tehdy, když bylo jasné, že ostatní jeho tempo neudrží. Zpomalil do rychlého kroku.
"Proč - nezůstaneme tady?" funěl Perrin. Dýchal ústy a slova ze sebe dostával mezi hlubokými nádechy, které ho pokaždé celého roztřásly. "Jestli je to skutečně - država. Budeme v bezpečí. Žádní trolloci.

Žádný Aes Sedai. Proč - prostě nezůstaneme tady - dokud to neskončí?" Možná se sem nedostanou ani vlci.
"Jak dlouho to bude trvat?" Elias se s pozdviženým obočím ohlédl přes rameno. "Co byste jedli? Trávu, jako koně? Kromě toho, oni tohle místo taky znají, a lidem sem vstoupit nic nebrání, dokonce ani těm nejhorším. A je tu jenom jediný místo, kde se tu dá pořád ještě najít voda." Neklidně se zamračil a otočil se kolem dokola, aby si mohl krajinu pořádně prohlédnout. Když skončil, potřásl hlavou a cosi si mumlal. Perrin cítil, jako volá vlky. Honem. Honem. "Zkusíme si vybrat ze dvou zel, krkavci jsou to jistější. Pojďte. Je to jenom míli, nejvíc dvě."
Perrin by byl zaúpěl, kdyby chtěl plýtvat dechem.
Nízké kopečky tu byly posety velkými balvany, nepravidelnými šedými, lišejníkem porostlými, napůl do země zabořenými balvany, z nichž některé byly velké jako kůň. Kameny byly pokryté spletí starého ostružiní a většina z nich byla zakryta nízkými křovisky. Tu a tam oznamoval mezi vyschlými hnědými šlahouny ostružin a křovin osamělý zelený výhonek, že toto místo je zvláštní. To, co ničilo krajinu za jeho hranicemi, tady působilo také, ale ne tak dalece.
Nakonec se přeplahočili přes další hřeben a u paty tohoto kopce bylo jezírko. Každý by ho přešel dvěma kroky, ale voda byla dost čistá, aby jako skrze skleněnou tabulí bylo vidět písčité dno. Dokonce i Elias dychtivě vyrazil po stráni dolů.
Když Perrin dorazil k jezírku, vrhl se na zem jak široký, tak dlouhý a ponořil do něj hlavu. O chvilku později už kolem sebe cákal studenou vodu, která pramenila v hloubi země. Potřásl hlavou a z dlouhých kadeří mu odletovaly kapky vody. Egwain se zazubila a cákla na něj zpátky. Perrin náhle zvážněl. Egwain se zamračila a otevřela ústa, ale on opět ponořil obličej do vody. Žádné otázky. Teď ne. Žádné vysvětlování. Už nikdy. Ale tichounký hlásek ho ponoukal. Ale byl bys to udělal, že ano?
Nakonec je Elias zavolal od vody. "Jestli chce někdo jíst, potřebuju pomoc."
Egwain se dala zvesela do práce, a jak připravovali hubenou krmi, smála se a žertovala. Zůstala jim jen trocha sýra a sušeného masa. Neměli možnost něco ulovit. Aspoň že jim zbyl nějaký čaj. Perrin udělal svůj díl práce, ale mlčel přitom. Cítil na sobě Egwaininy oči, viděl jí na tváři rostoucí obavy, ale pokud to šlo, jejímu pohledu se vyhýbal. Egwain se pomalu přestala smát a žertovala stále méně a víc se do toho nutila. Elias se díval a neříkal nic. Na všechny padla pochmurná nálada a jíst začali mlčky. Slunce na západě zrudlo a jejich stíny byly dlouhé a tenké.
Do noci ani ne hodina. Kdyby nebylo državy, všichni byste teď už byli mrtví. Zachránil bys ji? Byl bys ji podťal jako tolik keřů? Keře nekrvácejí, že ne? Ani nekřičí a nedívají se ti do očí a neptají se proč.
Perrin se stáhl do sebe. Cítil, že se mu něco posmívá, hluboko v mysli. Cosi krutého. Ne Temný. Skoro si přál, aby to byl Temný. Ne Temný, to on sám.
Projednou Elias porušil své pravidlo o ohni. Nebyly tu žádné stromy, ale olámal suché větve z keřů a vedle velkého skaliska trčícího ze svahu připravil oheň. Podle vrstev sazí na kameni Perrina napadlo, že toto místo musela používat celá pokolení pocestných.
Kus skály, který vyčníval nad zem, byl trochu ohlazený a na jedné straně starý zhnědlý mech zakrýval drsný povrch po odlomeném kusu. Rýhy a dolíčky vymleté vodou na okrouhlé části kamene Perrinovi připadaly zvláštní, jenže byl příliš zaujat svými chmurami, než aby se nad tím zamyslel. Ale Egwain si kámen při jídle prohlédla.
"Tohle," prohodila nakonec, "vypadá jako oko." Perrin zamrkal. Ono to vypadalo jako oko, i pod všemi těmi sazemi.
"Je to oko," řekl Elias. Seděl zády k ohni a skále, a zatímco žvýkal proužek sušeného masa, tuhého skoro jako kůže, prohlížel si okolní krajinu. "Oko Artuše zvaného Jestřábí křídlo. Oko samotného nejvyššího krále. Takhle nakonec skončila jeho moc a sláva." Vykládal jim to zcela bezmyšlenkovitě. Dokonce i bezmyšlenkovitě žvýkal, oči i pozornost upíral na kopce.
"Artuš Jestřábí křídlo!" vzkřikla Egwain. "Utahuješ si ze mě. Tohle vůbec není oko. Proč by tady někdo vytesával oko Artuše Jestřábího křídla do kusu skály?"
Elias se na ni podíval přes rameno a zabručel: "Co ty vesnický balíky učej?" Odfrkl si a vrátil se k pozorování, nicméně mluvil dál. "Artuš Pendrag Tanriall, Artuš Jestřábí křídlo, nejvyšší král, sjednotil země od Velké Morny k Bouřlivému moři, od Arythského oceánu k Aielské pustině, dokonce i některé

za Pustinou. Dokonce poslal svá vojska na druhý břeh Arythského oceánu. V příbězích se praví, že vládl celýmu světu, ale ve skutečnosti vládl tak velkýmu území, jako nikdo jinej v celých dějinách. A přinesl kraji mír a spravedlnost."
"Všichni si byli před zákonem rovni," řekla Egwain, "a žádný člověk nepozvedl ruku proti jinému."
"Tak jste to aspoň slyšeli v příbězích," uchechtl se suše Elias. „Artuš Jestřábí křídlo přinesl mír a spravedlnost, ale udělal to ohněm a mečem. I dítě mohlo projet samo s pytlem zlata od Arythského oceánu k Páteři světa a ani na chvíli se nemuselo bát, ale spravedlnost nejvyššího krále byla tvrdá jako ta skála tady pro každého, kdo se postavil jeho moci. Dokonce i jenom tím, kým ten dotyčný byl, nebo když si lidé o někom mysleli, že je pro ně výzvou. Obyčejní lidé měli klid a spravedlnost a plný žaludky, ale on na dvacet let oblehl Tar Valon a na hlavu každý Aes Sedai vypsal odměnu dvacet tisíc zlatých korun."
"Myslela jsem, že Aes Sedai rád nemáš," ozvala se Egwain.
Elias se pokřiveně usmál. "Nezáleží na tom, koho mám rád, děvče. Artuš Jestřábí křídlo byl nadutej hlupák. Když ochořel - nebo ho otrávili, jak se občas tvrdí - bývala by ho mohla zachránit léčitelka Aes Sedai, ale všechny Aes Sedai, který ještě byly naživu, byly zavřený za Zářícími hradbami a používaly všechnu svou sílu k tomu, aby zadržely vojsko, který táborovými ohni změnilo noc v den. On by stejně nenechal žádnou k sobě přiblížit. Nenáviděl Aes Sedai stejně jako Temného."
Egwain stiskla rty, ale když promluvila, jediné, co řekla, bylo: "Co to má co společnýho s tím, jestli je tohle oko Artuše Jestřábího křídla nebo ne?"
"Jenom tohle, děvče. Všude byl mír, tedy kromě za oceánem, a lidi ho zdravili všude, kam přišel - oni ho vážně milovali, víte, byl to tvrdej chlap, ale nikdy ne na obyčejný lidi - no, při tom všem se rozhodl, že je čas vystavět si hlavní město. Nový město, který by nebylo v myslích lidí spojený s žádným starým sporem, nesváry nebo soupeřením. Tady ho vybudoval, v prostředku země ohraničený mořem a Pustinou a Mornou. Tady, kam by žádná Aes Sedai dobrovolně nevstoupila, a kdyby snad ano, nemohla by tu použít jedinou sílu. Hlavní město, z kterýho jednoho dne bude celej svět přijímat mír a spravedlnost. Když obyčejný lidi tuhle vyhlášku uslyšeli, sebrali dost peněz, aby mu postavili pomník. Většina z nich se na něj dívala jako na někoho, kdo je těsně pod Stvořitelem. Ale jenom těsně. Vytesat ho a postavit trvalo pět let. Sochu samotnýho Artuše zvaného Jestřábí křídlo, stokrát větší než člověk. Zvedli ji přímo tady a město se mělo zvedat kolem ní."
"Tady nikdy žádný město nebylo," prskla Egwain. "Něco by tu z něj zůstalo. Aspoň něco."
Elias kývl a pořád se rozhlížel. "Ovšemže nebylo. Artuš Jestřábí křídlo zemřel ten samej den, co tu sochu dokončili, a jeho synové a ostatní pokrevný příbuzný se porvali o to, kdo usedne na jeho trůn. A socha tu osaměle stála v kopcích. Ti synové a synovci a bratranci pomřeli a poslední z Artušových příbuzných zmizel z povrchu země - možná kromě těch pár, co se vydali za Arythský oceán. Přišli ti, kteří by vymazali i vzpomínku na něj, kdyby mohli. Pálili knihy jenom proto, že se v nich objevilo jeho jméno. Nakonec po něm nezůstalo nic, jen ty příběhy, a většina z nich stejně není pravdivá. Až sem vede sláva. Boj samozřejmě neskončil jenom proto, že Artuš Jestřábí křídlo a jeho příbuzní byli mrtví. Pořád tu byl ještě trůn a každej vznešenej pán či paní, co dokázali postavit pár ozbrojenců, po něm toužili. To byl začátek stoletý války. Ve skutečnosti trvala sto třiadvacet let a většina tehdejších letopisů se ztratila v hořících městech. Spousta těch urozenců získala část země, ale nikdo celou, a někdy v těch dobách strhli i sochu. Možná už nemohli vystát, že je s ní poměřovali."
"Nejdřív jsi mluvil, jako bys jím opovrhoval," poznamenala Egwain, "a teď to zní, jako bys ho obdivoval." Zavrtěla hlavou.
Elias se k ní otočil a věnoval jí bezvýrazný pohled. "Dejte si ještě kapku čaje, jestli chcete. Chtěl bych uhasit oheň, než se setmí."
Perrin teď oko jasně rozeznával, i přes ubývající světlo. Bylo větší než lidská hlava a ve stínech, které se přes ně natahovaly, připomínalo oko krkavce, tvrdé a černé a nelítostné. Přál si, aby se ke spánku uložili někde jinde.

# KAPITOLA PÁTÁ

## Děti Stínu

Egwain seděla u ohně s očima upřenýma na úlomek sochy, ale Perrin zašel dolů k jezírku, aby byl chvíli sám. Denní světlo sláblo a na východě se již zvedl noční vítr, který rozvlnil jezerní hladinu. Perrin vytáhl sekeru ze smyčky u pasu a obrátil ji v rukou. Topůrko z jasanového dřeva bylo dlouhé jako jeho paže a hladké a chladné na dotek. Perrin sekeru nenáviděl. Styděl se za to, jak na ni byl tenkrát v Emondově Roli hrdý. Než se dozvěděl, co by s ní byl ochoten spáchat.
"Tolik ji nenávidíš?" ozval se za ním Elias.
Perrin překvapeně nadskočil a sekeru napůl pozvedl, než si uvědomil, kdo to je. "Umíš...? Umíš mi taky číst myšlenky? Jako vlci?"
Elias naklonil hlavu na stranu a šibalsky se na něj zahleděl. "I slepec by ti to vyčetl z tváře, chlapče. No, tak se vyjádři. Nenávidíš to děvče? Pohrdáš jí? To je to. Byl jsi ji připravenej zabít, protože jí opovrhuješ, pořád se courá, těmi svými ženskými způsoby tě jenom zdržuje."
"Egwain si nikdy v celým životě nedávala na čas," namítal Perrin. "Vždycky udělá, co má. Nepohrdám jí, já ji miluju." Zamračil se na Eliase a běda, kdyby se ten zasmál. "Takhle ne. Chci říct, není to sestra, ale ona a Rand... Krev a popel! Kdyby nás chytili krkavci... Kdyby... Já nevím."
"Ale ano, víš. Kdyby si měla vybrat, jak chce umřít, co myslíš, že by si vybrala? Jednu čistou ránu sekerou, nebo způsob, jakej jsme dneska viděli u těch zvířat? Já vím, co bych si vybral já."
„Já nemám právo vybírat za ni. Ty jí to neřekneš, že ne? To o..." Sevřel prsty na topůrku. Svaly na pažích se mu napjaly. Byl na svůj věk hodně svalnatý, ty dlouhé hodiny, kdy v kovárně pantáty Luhhana mával kladivem, na něm byly poznat.
Na chvíli si myslel, že dřevěné topůrko praskne. "Nenávidím tuhle zatracenou věc," zavrčel. "Nevím, co s ní dělám, naparuju se tu jako nějaký hlupák. Nemohl bych to udělat, víš. Když to bylo všechno jenom jako a možná, mohl jsem s ní máchat a hrát si, jako bych byl..." Perrin si povzdechl a odmlčel se. "Teď je to jiný. Už ji nechci nikdy použít."
"Použiješ ji."
Perrin zvedl sekeru, aby ji zahodil do jezírka, ale Elias ho popadl za zápěstí.
"Použiješ ji, chlapče, a dokud to pomyšlení nenávidíš, budeš ji používat mnohem moudřeji, než většina lidí. Počkej. Až ji nenávidět přestaneš, pak nadešla chvíle, kdy bys ji měl zahodit, jak nejdál to půjde, a utýct na druhou stranu."

Perrin sekeru potěžkal a pořád ho to lákalo ji zahodit do vody. Pro něj je snadné říci počkej. Co když počkám a pak ji nebudu moci zahodit?
Otevřel ústa, aby se Eliase zeptal, ale nevypravil ze sebe ani slova. Zachytil zprávu od vlků, tak naléhavou, až mu málem vylezly oči z důlků. Na chvíli zapomněl, co chtěl říci, zapomněl, že chtěl vůbec něco říci, zapomněl dokonce i mluvit, zapomněl, jak dýchat. Eliasovi také poklesla brada a zdálo se, že oči upírá do svého nitra a někam daleko. Pak to bylo pryč, stejně rychle jako to přišlo. Trvalo to jenom chvilenku, ale stačilo to.
Perrin se otřásl a zhluboka nabral vzduch do plic. Elias se ani nezastavil. Jakmile se mu zvedl ten závoj z očí, bez váhání vyrazil k ohýnku. Perrin se beze slova rozběhl za ním.
"Uhas ten oheň!" křikl Elias chraptivě na Egwain. Naléhavě na ni mával a jako by se snažil šeptem křičet. "Uhas ho!"
Egwain se zvedla a nejistě se na něj zadívala, pak přistoupila k ohni, aby ho uhasila, ale pomalu, zřejmě pořádně nechápala, co se děje.
Elias ji hrubě odstrčil, popadl čajovou konvici a zaklel, protože se spálil. Žongluje s vřelou konvicí, obrátil ji nad ohněm dnem vzhůru. Perrin dorazil vzápětí, a jak poslední zbytek čaje vyšplíchl do ohniště, začal na syčící uhlíky, z nichž stoupaly obláčky páry, kopat hlínu. Nepřestal, dokud nezasypal i poslední jiskřičku.
Elias hodil konvici Perrinovi, který ji s přiduseným výkřikem okamžitě upustil. Foukal si na ruce a mračil se na Eliase, ale v kožešinách oděný muž měl příliš napilno, jak se snažil, aby jejich tábořiště vypadalo, že je někdo opustil ve spěchu.
"Nemůžeme po sobě zamést všechny stopy," vykládal Elias. "Prostě si pospíšíme a budeme doufat. Možná se nebudou namáhat. Krev a popel, ale že jsem si těmi krkavci byl jistej."
Perrin chvatně hodil sedlo na Belu, a jak se shýbal, aby přitáhl podpínku, přitiskl si sekeru ke stehnu.
"Co se děje?" zeptala se Egwain. Hlas měla roztřesený. "Trolloci? Mizelec?"
"Jděte na východ nebo na západ," řekl Perrinovi Elias. "Najděte místo, kde se schováte, a já se k vám připojím, jak jen to půjde. Jestli uvidí vlka..." "vyrazil pryč a krčil se přitom, jako by snad chtěl jít po čtyřech. Vzápětí zmizel v dloužících se večerních stínech.
Egwain si rychle posbírala své věci, ale žádala od Perrina nějaké vysvětlení. Hlas měla naléhavý, a protože Perrin stále mlčel, i víc a víc vyplašený. Perrin byl také vystrašený, ale strach ho pobízel k ještě většímu spěchu. Klusal před Belou a oběma rukama si přidržoval sekeru na hrudi. Hledal místo, kde by se mohli skrýt a počkat na Eliase, a přitom Egwain přes rameno trhaně vypověděl, co věděl.
"Přichází sem spousta mužů na koních. Přišli za vlky, ale nezahlídli je. Míří k jezírku. Možná s náma nemají nic společnýho, tohle je jediná voda na celý míle daleko. Ale Strakuše říká..." Ohlédl se přes rameno.
Zapadající slunce vrhalo Egwain do tváře zvláštní stíny, stíny, které zakrývaly její výraz. Co si asi myslí? Dívá se na tebe, jako by tě už neznala? Zná tě? "Strakuše říká, že jsou divně cítit. Je to... jako když je divně cítit vzteklej pes." Jezírko už se jim ztratilo z dohledu. Perrin v houstnoucím soumraku pořád ještě rozeznával balvany - úlomky sochy Artuše zvaného Jestřábí křídlo - ale nedokázal určit, pod kterým kamenem zapálili oheň. "Budeme se jim držet z cesty a najdeme místo, kde počkáme na Eliase."
"Proč by se s náma měli obtěžovat?" chtěla vědět Egwain. "Měli jsme tu být v bezpečí. Tohle by mělo být bezpečný místo. Světlo, někde přece musí být bezpečný místo."
Perrin se začal lépe rozhlížet po skrýši. Nemohli být od jezírka příliš daleko, ale soumrak stále houstl. Brzy bude na cestu příliš velká tma. Hřebeny však stále ještě zalévalo slabé světlo. Z dolíků mezi nimi, kde bylo jen tak tak vidět, vypadaly dost jasně. Nalevo se proti obloze zřetelně rýsoval temný obrys, velký plochý kámen ležící na úbočí, pod nímž byl svah zahalen ve tmě.
"Tudy," řekl Perrin.
Rozběhl se ke kopci a ohlédl se přes rameno, zda snad nezahlédne přicházející muže. Nebylo tam nic - a přesto. Nejednou se musel zastavit a počkat, než k němu kobylka doklopýtala. Egwain se Bele krčila na krku a kobylka si pečlivě vybírala, kam na nerovné půdě šlápne. Perrina napadlo, že musí být obě vyčerpanější, než si myslel. Tohle by raději měla být dobrá skrýš. Myslím, že další už nemůžeme hledat.
Na úpatí kopce si prohlédl masivní ploché skalisko tyčící se proti obloze, vyčnívající ze svahu skoro až k

hřebeni. Vypadalo to, jako by na mohutné desce byly vytvořeny nepravidelné schody, tři nahoru a jeden dolů, a na tom bylo cosi zvláštně povědomého. Perrin se vyšplhal kousek nahoru, položil na kámen dlaň a vykročil podél něj. I přes století působící povětrnostní vlivy pořád cítil čtyři spojené sloupy. Vzhlédl k vrcholku kamenného schodu, jenž se jim tyčil nad hlavou jako ohromný přístavek. Prsty. Najdeme útočiště v ruce Artuše Jestřábího křídla. Třeba tu přece jen ještě zůstalo něco z jeho spravedlnosti.
Kývl na Egwain, aby se k němu připojila. Egwain se nepohnula, tak sklouzl zpátky k patě kopce a sdělil jí, co našel.
Egwain vzhlédla k vrcholku kopce a musela hodně zaklonit hlavu. "Jak můžeš něco vidět?" zeptala se.
Perrin otevřel ústa a pak je zase zavřel. Olízl si rty a rozhlédl se kolem sebe. Poprvé si pořádně uvědomil, co vlastně vidí. Slunce už zapadlo. Celé. A úplněk zakrývaly mraky, ale jemu pořád připadalo, že vidí tmavě purpurové třásně soumraku. "Cítil jsem skálu," řekl nakonec. "Musí to být ono. V tom stínu nás nenajdou, ani kdyby došli až sem." Vzal Belu za uzdu a zavedl ji do přístřešku pod rukou. Na zádech cítil Egwaininy oči.
Jak jí pomáhal dolů ze sedla, rozlehly se nocí od jezírka výkřiky. Egwain položila ruku Perrinovi na rámě a on pochopil její nevyslovenou otázku.
"Ti muži zahlídli Vichra," řekl váhavě. Bylo složité rozpoznat smysl vlčích myšlenek. Něco o ohni. "Mají pochodně." Přitiskl ji k základně prstů a skrčil se vedle ní. "Dělí se do skupinek a vydávají se hledat. Je jich tolik, a vlci jsou zranění." Snažil se dodat svému hlasu trochu srdnatosti. "Ale Strakuše i ostatní by se jim měli být schopni vyhnout, i když jsou poranění, a nás tu nečekají. Lidi nevidí, co nečekají. Brzo to vzdají a utáboří se." Elias byl s vlky, a dokud je budou honit, neopustí je. Tolik jezdců. Tak vytrvalých. Proč jsou tak vytrvalí?
Perrin zahlédl, jak Egwain kývla, ale ve tmě si to neuvědomila. "Budeme v pořádku, Perrine."
Světlo, pomyslel si užasle, ona se snaží uklidnit mě.
Výkřiky se ozývaly pořád dokola. V dálce se pohybovaly jiskřičky pochodní, blikající tečky světla v temnotě.
"Perrine," ozvala se Egwain tiše, "zatančíš si se mnou o Letnicích? Jestli už budeme doma?"
Perrinovi se roztřásla ramena. Nevydal ani hlásku a nevěděl, zda se směje, či pláče. "Zatančím. Slibuju." Proti své vůli sevřel ruce na sekeře a připomněl si tak, že ji pořád ještě drží. Ztišil hlas skoro do epotu. "Slibuju," řekl znovu a doufal.
Skupinky mužů s pochodněmi teď projížděly mezi kopečky, tlupy po deseti dvanácti mužích. Perrin nerozeznal, kolik takových skupinek tu je. Občas byly v dohledu tři čtyři a přecházely sem a tam. Muži na sebe pořád pokřikovali a občas se v noci ozvalo zaječení, řičení koní, jekot mužů.
Perrin to všechno viděl z několika pohledů. Krčil se na svahu s Egwain, díval se, jak se temnotou pohybují pochodně jako světlušky, a v duchu běžel nocí se Strakuší, Vichrem a Hopsalem. Krkavci vlky poranili natolik, že ti nedokázali běžet daleko, ani rychle, takže hodlali vyhnat muže z temnoty, zahnat je do útočiště u jejich ohňů. Lidé vždycky nakonec hledají bezpečí u ohně, když se nocí potulují vlci.
Někteří jezdci vedli několik koní bez jezdců. Ti řičeli a vzpínali se a divoce kouleli očima pokaždé, když mezi nimi proběhly šedé postavy, řičeli a často vytrhli otěže z rukou mužů, kteří je vedli, načež se rozprchli do všech stran, jak nejrychleji dokázali. Koně s jezdci v sedlech také řičeli, když kolem prolétly šedé stíny s nebezpečnými tesáky, a občas vykřikl i jezdec těsně předtím, než mu ostré zuby rozervaly hrdlo. Elias tam byl také, bylo ho spíš cítit než vidět, kradl se nocí s nožem v ruce, dvounohý vlk s jediným ostrým ocelovým tesákem. Výkřiky se častěji měnily v kletby, ale hledající se odmítali vzdát.
Náhle si Perrin uvědomil, že muži s pochodněmi sledují určitý vzor. Pokaždé, když se skupinky objevily na dohled, byla aspoň jedna z nich blíž ke svahu, kde se s Egwain ukrývali. Elias řekl, že se mají schovat, ale... Co když utečeme? Možná bychom se ukryli ve tmě, kdybychom se pořád pohybovali. Možná. Musela by na to být dost tma.
Obrátil se k Egwain, ale v té chvíli o možnost rozhodování přišel. U paty kopce se objevilo několik pochodní, asi tak tucet, a kývaly se podle kroku klusajících koní. V jejich světle se třpytily hlavice kopí. Perrin ztuhl a zadržel dech, jen ruce na topůrku sekery sevřel pevněji.
Jezdci projeli kolem kopce, ale jeden z nich vykřikl, a pochodně zamířily zpátky. Perrin zoufale přemýšlel, hledal cestu, kudy uniknout. Jenže jakmile by se pohnuli, jezdci by je zahlédli, pokud už si jich

nevšimli, a jak by je jednou uviděli, neměli by žádnou naději, dokonce ani za pomoci tmy.
Jezdci přijeli k úpatí svahu, každý muž držel v jedné ruce pochodeň a v druhé dlouhé kopí a koně řídil tlakem kolen. Ve světle pochodní Perrin rozeznal bílé pláště dětí Světla. Pochodně muži drželi vysoko a předkláněli se v sedlech, aby dohlédli do tmy pod prsty Artuše zvaného Jestřábí křídlo.
"Něco tam nahoře je, " tvrdil jeden z nich. Mluvil hodně nahlas, jako by se bál toho, co leží mimo dosah světla jeho pochodně. "Říkal jsem vám, že by se tam mohl někdo schovat. Není to kůň?"
Egwain položila Perrinovi ruku na paži. Oči měla ve tmě rozšířené. Její nevyslovená otázka byla zřejmá i přes stíny, které jí skrývaly rysy. Co dělat? Elias a vlci pořád lovili v noci. Koně dole nervózně přešlapovali. Kdybychom vyběhli teď, uštvali by nás.
Jeden z bělokabátníků pobídl koně dopředu a křikl do svahu. "Jestli rozumíte lidské řeči, pojďte dolů a vzdejte se. Pokud kráčíte ve Světle, nebude vám ublíženo. Máte jednu minutu." Muži sklonili kopí a jejich dlouhé ocelové hlavice se ve světle pochodní jasně zaleskly.
"Perrine," špitla Egwain, "neutečeme jim. Jestli se nevzdáme, zabijí nás. Perrine?"
Elias a vlci byli pořád na svobodě. Další vzdálený výkřik končící zachroptěním označil bělokabátníka, který se při pronásledování příliš přiblížil ke Strakuši. Kdybychom se rozběhli... Egwain se na něj dívala a čekala, až jí řekne, co má dělat. Kdybychom se rozběhli... Perrin znaveně zavrtěl hlavou, vstal jako člověk v tranzu a klopýtavě se vydal dolů k dětem Světla. Zaslechl, jak si Egwain povzdechla a vydala se za ním, váhavě. Proč jsou ti bělokabátníci tak vytrvalí, jako kdyby vlky nenáviděli z celého srdce? Proč jsou divně cítit? Skoro ten divný pach zachytil sám, když od jezdců zavál vítr.
"Pusť tu sekeru," štěkl vůdce.
Perrin se k němu klopýtavě vydal a krčil nos, aby se zbavil pachu, o němž si myslel, že ho ucítil.
"Pusť ji, ty trdlo!" Vůdce namířil kopí Perrinovi na hruď.
Perrin chvíli zíral na hlavici, byl to dost velký kus ostré oceli, aby jím prošel úplně skrz, a náhle vykřikl: "Ne!" Ale to nekřičel na jezdce.
Z temnoty se vynořil Hopsal a Perrin byl s vlkem jedna bytost. Byl Hopsalem, tím vlčetem, které pozorovalo létající orly a velice se toužilo vznést k obloze jako orel. Vlčetem, které hopsalo a skákalo a vrhalo se po všem možném, až dokázalo vyskočit výš než kterýkoliv vlk, a které nikdy neztratilo svou mladickou touhu vznést se k nebesům. Hopsal se teď vynořil z hloubi noci a opustil zemi ve skoku, vznášeje se jako orel. Bělokabátníci měli jenom chvíli na to, aby začali klít, než Hopsal sevřel čelisti na hrdle muže, jenž namířil kopí na Perrina. Hybná síla velkého vlka srazila oba, člověka i zvíře, k zemi. Perrin cítil drcené hrdlo, okusil krev.
Hopsal přistál zlehka, vlastně už kousek od muže, jehož zabil. Srst měl potřísněnou krví, svou vlastní i krví nepřátel. Po líci se mu táhla rána přes prázdný oční důlek, kde míval levé oko. Zdravé oko teď upřel na zlomek vteřiny na Perrina. Utíkej, bratře! Otočil se, aby znovu vyskočil, naposledy se vznesl, a kopí ho přibilo k zemi. Druhý kus oceli mu prorazil hrudní koš a zabodl se do hlíny pod ním. Kopal a snažil se přehryznout ratiště, která ho držela u země. Vznést se.
Perrina zalila vlna bolesti a on zaječel, byl to výkřik beze slov, který v sobě měl kousek vlčího zavytí. Bez přemýšlení se s výkřikem vrhl dopředu. Úplně přestal myslet. Jezdci se příliš shlukli, takže jim kopí nebyla k ničemu, a sekera byla v Perrinových rukou jako peříčko, jediný obrovský vlčí tesák z oceli. Něco ho udeřilo do hlavy, a jak padal, ani nevěděl, byl-li to Hopsal či on sám, kdo umírá.

"... létat jako orel."
Perrin, celý zmatený, se zamumláním otevřel oči. Bolela ho hlava a nemohl si vzpomenout proč. Zamrkal ve světle a rozhlédl se kolem sebe. Egwain klečela vedle něj a shlížela k němu dolů. Byli ve čtvercovém stanu, velkém jako slušná místnost na statku, a místo podlahy tu byl koberec. Olejové lampy na vysokých stojanech, v každém rohu stála jedna, vydávaly jasné světlo.
"Díky Světlu, Perrine," vydechla Egwain. "Bála jsem se, že tě zabili."
Místo odpovědi se Perrin zahleděl na šedovlasého muže sedícího v jediném křesle ve stanu. Ten člověk na něj upíral tmavé oči a jeho postarší tvář byla ve zvláštním rozporu s krátkým bílozlatým tabardem, který měl na sobě, a vyleštěným pancířem připjatým přes čistě bílý wams. Ta tvář byla laskavá, otevřená a důstojná, a něco na ní skvěle ladilo s vytříbenou jednoduchostí vybavení stanu. Stůl a skládací lůžko,

stojánek s prostým bílým umyvadlem a džbánkem, jediná dřevěná truhlice s intarziemi v prostých geometrických vzorech. Dřevo bylo všude vyleštěné, až měkce zářilo, a kov se leskl, ne však příliš jasně, a nic nebylo nápadné. Všechno v tomto stanu vykazovalo ruku skvělého řemeslníka, ale pouze někdo, kdo viděl při práci mistry - jako byl pantáta Luhhan nebo pantáta Aydaer, mistr truhlářského řemesla - to poznal.
Muž se zamračil a prstem po stole posunul dvě malé hromádky. Perrin v jedné z nich poznal obsah svých kapes a nůž. Vykutálel se z ní stříbrný peníz, který mu kdysi dala Moirain, a muž jej zamyšleně přistrčil zpátky. Našpulil rty, nechal hromádky být, zvedl ze stolu Perrinovu sekeru a potěžkal ji. Pak svou pozornost obrátil zpátky k dvojici z Emondovy Role.
Perrin se pokusil zvednout. Rukama a nohama mu projela ostrá bolest a on sebou zase žuchl zpátky. Poprvé si uvědomil, že je na rukou a na nohou spoután. Oči mu zabloudily k Egwain. Ta žalostně pokrčila rameny a zkroutila se, takže jí viděl na záda. Kolem zápěstí a kotníků měla ovinuto na půl tuctu řemenů, které se jí zarývaly do masa. Pouta spojoval delší provaz, který však byl dost krátký, aby se nemohla pořádně narovnat.
Perrin zazíral. To, že byli spoutáni, bylo už tak šokující, ale měli na sobě dost řemení, aby to zastavilo koně. Za koho nás to považují?
Šedovlasý muž je pozoroval, zvědavý a zamyšlený, jako pantáta al'Vere, když se snažil vyřešit nějaký problém. Sekeru držel, jako by na ni zapomněl.
Odhrnula se stanová chlopeň a do stanu vstoupil vysoký muž. Měl dlouhou, vyzáblou tvář a oči tak zapadlé, až se zdálo, že se dívá z hloubi jeskyní. Nebylo na něm ani kouska masa navíc, ani ždibet tuku. Kůži měl pevně nataženou na svalech a kostech.
Perrin na okamžik zahlédl noc venku a táborové ohně a dva strážné v bílých pláštích u vchodu do stanu. Pak chlopeň spadla na místo. Jakmile se nově příchozí ocitl ve stanu, zastavil se a stál strnulý, jako železná tyč, a pohled upíral přímo před sebe na protější stěnu stanu. Plátové i kroužkové části zbroje se mu proti sněhově bílému plášti a wamsu leskly jako stříbro.
"Můj kapitáne." Hlas měl stejně tvrdý jako postoj, a ostrý, ale jaksi lhostejný a bezvýrazný.
Šedovlasý muž nedbale kývl. "Dej si pohov, dítě Byare. Už jste spočetli naše ztráty za tohle... setkání?"
Dlouhán se rozkročil, ale jinak na jeho postoji Perrin nic uvolněného neshledával. "Devět mužů mrtvých, můj kapitáne, a třiadvacet raněných, sedm vážně. Ale všichni se udrží na koni. Museli jsme utratit třicet koní. Měli překousnuté podkolenní šlachy!" Toto svým bezvýrazným hlasem zdůraznil, jako by to, co se stalo koním, bylo horší než smrt a zranění způsobená lidem. "Mnoho náhradních koní se rozuteklo. Některé bychom mohli najít za úsvitu, můj kapitáne, ale jelikož je rozehnali vlci, potrvá celé dny, než je seženeme všechny. Muži, kteří je měli hlídat, byli až do doby, než dorazíme do Caemlynu, určeni k noční strážní službě."
"My ty dny nemáme, dítě Byare," řekl mírně šedovlasý muž. "Za úsvitu musíme vyjet. Nic to nemůže změnit. Musíme do Caemlynu dorazit včas, ano?" "Jak rozkazuješ, můj kapitáne."
Šedovlasý se zadíval na Perrina a Egwain a pak zrak opět odvrátil. "A co můžeme ukázat, kromě těchhle dvou mladých?"
Byar se zhluboka nadechl a zaváhal. "Nechal jsem toho vlka, co s nimi byl, stáhnout, můj kapitáne. Z jeho kůže bude pěkná předložka do stanu mého kapitána."
Hopsal! Perrin, aniž si zcela uvědomil, co vlastně dělá, zavrčel a napjal se proti svým poutům. Řemeny se mu zařízly do kůže - zápěstí měl kluzká krví - ale nepovolily.
Byar se poprvé podíval na zajatce. Egwain před ním couvla. Tvář měl stejně bezvýraznou jako hlas, ale v jeho hluboko zapadlých očích plálo kruté světlo. Stejné světlo hořívalo i v očích Ba'alzamonových. Byar je nenáviděl, jako by byli jeho dlouholetými nepřáteli, a ne lidmi, které ještě včera vůbec neznal.
Perrin se na něj vzdorně podíval. Rty měl zkroucené do úsměvu, jako by se mu zuby zarývaly do mužova hrdla.
Náhle mu úsměv zmizel ze rtů a Perrin se otřásl. Moje zuby? Já jsem člověk, ne vlk! Světlo, tohle musí skončit! Ale stejně před Byarem neuhnul pohledem, byla to nenávist za nenávist.
"Po vlčích předložkách netoužím, dítě Byare." Pokárání v kapitánově hlase bylo sice mírné, ale Byar se zase prudce narovnal a oči upřel na protější stěnu. "Hlásil jsi, čeho jsme dnes v noci dosáhli, ano? Pokud

jsme vůbec něčeho dosáhli."
"Odhadoval bych smečku, která na nás zaútočila, na padesát šelem, možná víc, můj kapitáne. Z toho jsme jich zabili alespoň dvacet, možná třicet. Nepovažoval jsem za vhodné riskovat ztrátu dalších koní, abych ještě v noci sehnal jejich mrtvoly. Ráno je nechám posbírat a spálit, ty, které nikdo v noci neodtáhne. Kromě těchhle dvou tu bylo nejméně tucet dalších lidí. Myslím, že jsme se čtyř pěti zbavili, ale není pravděpodobné, že najdeme nějaká těla, vzhledem ke sklonům temných druhů odnášet své mrtvé, aby zakryli své ztráty. Zdá se, že to byla plánovaná léčka, ale vyvolává to další otázky o..."
Perrinovi se při řeči hubeného muže stáhlo hrdlo. Elias? Opatrně, váhavě se v duchu pokusil Eliase vycítit, vycítit vlky... a nenašel nic. Bylo to, jako by nikdy neuměl vycítit vlčí mysl. Buď jsou mrtví, nebo tě opustili. Chtělo se mu smát, hořce smát. Konečně měl, po čem toužil, ale cena za to byla příliš vysoká.
Šedovlasý muž se zasmál, právě v té chvíli, zvučným, zatrpklým smíchem, při němž Byarovi na lících naskočily rudé skvrny. "Takže, dítě Byare, je to tvůj odhad, že jsme byli plánovaně přepadeni skoro padesáti vlky a více než desítkou temných druhů? Ano? Možná kdybys viděl o něco víc akcí..."
"Ale kapitáne Bornhalde..."
"Já bych řekl šest až osm vlků, dítě Byare, a z lidí možná jenom tihle dva. Jsi skutečně zanícený, ale mimo město nemáš žádné zkušenosti. Je to něco jiného roznášet Světlo, když jsou ulice a domy tolik vzdálené. Vlci ti v noci připadají, že je jich víc, než jich ve skutečnosti je - a lidé taky. Šest osm nejvíc, myslím."
Byarův ruměnec pomalu sílil. "Taky mám dojem, že tu byli z toho stejného důvodu jako my. Je tu jediný zdroj vody na celé dny cesty kterýmkoliv směrem. Což je mnohem jednodušší vysvětlení, než to o špezích a zrádcích mezi Dětmi, a to nejjednodušší vysvětlení obvykle bývá také nejsprávnější. Naučíš se to, ze zkušenosti."
Byarův obličej dostal při starcově řeči mrtvolně bledý nádech. Proti tomu skvrny na jeho propadlých lících ztemněly z červené do purpurové. Na okamžik zabloudil pohledem k oběma zajatcům.
Teď nás nenávidí ještě víc, pomyslel si Perrin, když si musel tohle vyslechnout. Ale proč nás vlastně nenáviděl na začátku?
"Co si myslíš o tomhle?" řekl kapitán a zvedl Perrinovu sekeru.
Byar se na svého velitele tázavě podíval a vyčkal na jeho pokyn, než změnil svůj postoj a vzal zbraň do ruky. Potěžkal sekeru a překvapeně zabručel, pak jí máchl obloukem kolem hlavy a jen tak tak minul vrcholek stanu. Zacházel s ní stejně jistě, jako by se byl se sekerou v rukou narodil. Tváří mu přelétl výraz závistivého obdivu, ale když dával sekeru dolů, obličej měl opět zcela bez výrazu.
"Skvěle vyvážená, můj kapitáne. Prostá práce, ale velice dobrá kovářská práce, možná dokonce mistrovská." Planoucím zachmuřeným pohledem zabloudil k zajatcům. "Rozhodně to není zbraň vesničana, můj kapitáne. Není to zbraň sedláka."
"Ne." Šedovlasý muž se obrátil k Perrinovi a Egwain s unaveným, trochu přísným úsměvem, laskavý dědeček, který ví, že jeho vnuci mají za lubem nějaké šibalství. "Jmenuji se Geofram Bornhald," oznámil jim. "Ty jsi Perrin, jak jsem pochopil. A co ty, ženo, jaké je tvé jméno?"
Perrin se na něj zamračil, ale Egwain zavrtěla hlavou. "Nebuď labuť, Perrine. Já jsem Egwain."
"Prostě Perrin a prostě Egwain," zamumlal Bornhald. "Řekl bych, že pokud jste opravdu temnými druhy, chtěli byste svou totožnost skrýt, dokud to jen půjde."
Perrin se zvedl na kolena. Víc se kvůli poutům zvednout nemohl. "My nejsme temní druzi," namítal rozzlobeně.
Ještě nedomluvil, když k němu dorazil Byar. Ten člověk se pohyboval jako had. Perrin viděl, jak se k němu řítí topůrko vlastní sekery, a pokusil se uhnout, ale silné topůrko ho udeřilo za ucho. Jenom to, že se pohyboval úderu z cesty, ho zachránilo, takže mu nepukla lebka. I tak se mu ale před očima objevily hvězdičky. Při dopadu na zem si vyrazil dech. V hlavě mu zvonilo a po líci mu stékala krev.
"Nemáš právo," začala Egwain a vyjekla, když se topůrko sekery pohnulo směrem k ní. Vrhla se stranou a úder zasvištěl vzduchem, když se překulila na koberec.
"Budete mluvit zdvořile," řekl Byar, "když mluvíte s pomazaným Světla, nebo nebudete mít čím mluvit."
Nejhorší bylo, že hlas měl stále naprosto bezvýrazný. Kdyby jim vytrhl jazyky, nepotěšilo by ho to, ani by toho nelitoval. Bylo to prostě jenom něco, co by udělal.
"Jen klid, dítě Byare." Bornhald se znovu zadíval na zajatce. "Mám dojem, že toho o pomazaných mnoho

nevíte, ani o kapitánech dětí Světla, že? Ne, myslel jsem si to. No, aspoň kvůli dítěti Byarovi se nesnažte hádat nebo křičet, ano? Já jenom chci, abyste kráčeli ve Světle, a když se necháte přemoci hněvem, neprospěje to ani jednomu z nás."
Perrin vzhlédl k vyzáblému muži stojícímu nad ním. Kvůli dítěti Byarovi? Všiml si, že kapitán Byarovi neřekl, aby je nechal na pokoji. Byar se mu podíval do očí a usmál se, ale ten úsměv se dotkl pouze jeho rtů. Kůže na tvářích se mu napjala ještě víc, až jeho hlava připomínala lebku. Perrin se otřásl.
"Slyšel jsem o tom, že někteří lidé běhají s vlky," hovořil přemítavě Bornhald, "i když jsem to ještě nikdy neviděl. Předpokládá se, že muži hovoří s vlky a dalšími tvory Temného. Špinavá záležitost. Obávám se, že poslední bitva se vskutku blíží."
"Vlci nejsou..." Perrin se odmlčel, když Byar zvedl nohu. Zhluboka se nadechl a pokračoval mírnějším tónem. Byar se zklamaným výrazem nohu zase položil na zem. "Vlci nejsou stvoření Temného. Oni Temného nenávidí. Přinejmenším nenávidí trolloky a mizelce." Překvapilo ho, když vyzáblý muž kývl.
Bornhald zvedl obočí. "Kdo ti to řekl?"
"Strážce," řekla Egwain. Uhnula očima před Byarovým nenávistným pohledem. "Říkal, že vlci nenávidí trolloky a trolloci se bojí vlků." Perrin byl rád, že se nezmínila o Eliášovi.
"Strážce," povzdechl si šedovlasý muž. "Stvoření těch čarodějnic z Tar Valonu. Co jiného by vám řekl, když je sám temný druh a služebník temných družek? Copak nevíte, že trolloci mají vlčí čenichy a zuby a vlčí srst?"
Perrin zamrkal a snažil se pročistit si hlavu. Pořád měl dojem, že má místo mozku rosol, který ho strašně bolí, ale něco tu bylo špatně. Nedokázal si srovnat myšlenky, aby to vyřešil.
"Všichni ne," zamumlala Egwain. Perrin se ostražitě zadíval na Byara, ale hubeňour ji jenom pozoroval. "Někteří mají rohy, jako berani nebo kozli, nebo jestřábí zobáky nebo... nebo... všechno možné."
Bornhald smutně zavrtěl hlavou. "Dávám vám šanci a vy do toho každým slovem zabředáte hlouběji." Zvedl prst. "Běháte s vlky, stvořeními Temného." Druhý prst. "Připouštíte, že se znáte se strážcem, dalším Temného tvorem. Pochybuji, že by vám všechny ty věci povykládal, když jste se jenom tak potkali." Třetí prst. "Ty, chlapče, nosíš v kapse značku Tar Valonu. Většina mužů mimo Tar Valon se jich zbavuje, jak nejrychleji to jde. Pokud neslouží čarodějkám z Tar Valonu." Čtvrtý. "Nosíš zbraň bojovníka a oblečený jsi jako sedlák. Takže jsi baba." Zvedl palec. "Znáš trolloky a myrddraaly. Tak daleko na jihu jenom pár učenců a ti, kdo procestovali Hraniční státy, věří, že to nejsou jenom báchorky. Možná jste byli v Hraničních státech? Jestli ano, tak mi řekněte kde. Já jsem procestoval dost velkou část Hraničních států, znám je dobře. No? Á, aha, ano." Podíval se na svou ruku a pak udeřil dlaní do stolu. Laskavý výraz dědečka říkal vnukům, že se opravdu hodlali dopustit velké daremnosti. "Proč mi nepovíte pravdu, jak se stalo, že za nocí běháte s vlky?"
Egwain otevřela ústa, ale Perrin si všiml, jak se tváří umíněně, a věděl, že hodlá vyprávět jeden z těch příběhů, které spolu vymysleli. To jí neprojde. Ne teď a ne tady. Perrina bolela hlava a přál si, aby si to mohl pořádně promyslet, ale neměl dost času. Kdo může vědět, kam až tenhle Bornhald zavítal, které země a města zná? Jestli je přichytí při lži, nebudou se moci vrátit k pravdě. Bornhald pak bude zcela přesvědčen, že jsou temní druzi.
"Jsme z Dvouříčí," řekl rychle.
Egwain na něj zazírala, než se vzpamatovala, ale on pokračoval dál s pravdou - aspoň částečně. Opustili Dvouříčí, aby navštívili Caemlyn. Cestou se doslechli o troskách velikého města, ale když Shadar Logoth našli, byli tam trolloci. Podařilo se jim uniknout přes Arinellu, ale tou dobou už úplně zabloudili. Setkali se s nějakým chlapíkem, který jim nabídl, že je dovede do Caemlynu. Řekl, že po jeho jménu jim nic není, a nepřipadal jim moc přátelský, ale potřebovali průvodce. Vlky poprvé zahlédli až poté, co se objevily děti Světla. Snažili se jenom schovat, aby je nesežrali vlci, nebo je nezabili muži na koních.
"... Kdybychom byli věděli, že jste děti Světla," zakončil, "přišli bychom k vám pro pomoc."
Byar si nevěřícně odfrkl. Perrin si ho příliš nevšímal. Pokud se mu podařilo přesvědčit kapitána, Byar jim už nemohl ublížit. Bylo zřejmé, že Byar by přestal i dýchat, kdyby mu to kapitán Bornhald nařídil.
"Není v tom žádný strážce," řekl šedovlasý muž po chvíli.
Perrina opustila vynalézavost. Věděl, že si to měl pořádně promyslet. Do hovoru se vložila Egwain.
"Potkali jsme ho v Baerlonu. Město bylo plné lidí, kteří tam přišli po zimě z dolů, a my jsme dostali místo

u stejného stolu v hostinci. Mluvili jsme s ním, jenom než jsme se najedli."
Perrin znovu začal dýchat. Díky, Egwain.
"Vrať jim jejich věci, dítě Byare. Kromě zbraní, samozřejmě." Když se na něj Byar překvapeně podíval, Bornhald dodal: "Nebo jsi jeden z těch, kdo by chtěl oloupit neosvícené, dítě Byare? To ješpatné, že? Nikdo nemůže kráčet ve Světle a zároveň být zlodějem." Byar se zřejmě snažil s tímto náznakem vyrovnat.
"Takže nás necháte jít?" Egwainin hlas zněl překvapeně. Perrin zvedl hlavu, aby dohlédl až na kapitána.
"Ovšem že ne, dítě," řekl Bornhald smutně. "Možná mluvíte pravdu o tom, že jste z Dvouříčí, protože víte o Baerlonu a dolech. Ale Shadar Logoth...? To jméno zná jenom velice, velice málo lidí, a většinou to jsou temní druzi, a každý, kdo ví tolik, aby znal to jméno, taky ví, že tam nemá chodit. Navrhuji, abyste si cestou do Amadoru ten příběh trochu víc promysleli. Budete mít dost času, protože se musíme zastavit v Caemlynu. A raději pravdu, dítě. V pravdě a ve Světle je svoboda."
Byar se vůči šedovlasému muži začal chovat o trochu méně ostýchavě. Otočil se od zajatců a rozhořčeně vyštěkl. "To nemůžeš! To není dovoleno!" Bornhald tázavě zvedl obočí. Byar se opět narovnal a polkl. "Odpusť, můj kapitáne. Zapomněl jsem se a pokorně žádám o prominutí a podstoupím pokání, ale jak můj kapitán sám poukázal, musíme dorazit včas do Caemlynu, a když je teď většina našich koní pryč, budeme mít dost potíží i bez zajatců."
"A co bys navrhoval?" zeptal se klidně Bornhald.
"Trestem pro temné druhy je smrt." Bezvýrazný hlas ta slova ještě podtrhl. Mohl navrhovat, že rozšlápne červa. "Se Stínem nelze mít slitování. K temným druhům nelze být milosrdný."
"Horlivosti je třeba tleskat, dítě Byare, ale jak musím často připomínat svému synovi Dainovi, přehnaná horlivost může být politováníhodnou chybou. Vzpomeň si, že Zásady také praví: ‚Nikdo není tak ztracen, jako ten, kdo nemůže být přiveden ke Světlu.' Tito dva jsou mladí. Ještě nemohli do Stínu zabřednout příliš hluboko. Ještě je lze vyvést na Světlo, pokud jenom dovolí, aby jim Stín zvedli z očí. Musíme jim dát šanci."
Perrin na chvíli k tomu laskavému muži, který stál mezi nimi a Byarem, skoro cítil náklonnost. Pak Bornhald obrátil laskavý úsměv na Egwain.
"Pokud odmítneš kráčet ve Světle, až dorazíme do Amadoru. budu nucen tě předat tazatelům, a vedle nich je Byarova horlivost jako svíce vedle slunce." Mluvil jako člověk, který lituje, co musí udělat, ale který nikdy nehodlal dělat něco jiného, než co bylo jeho povinností, jak ji chápal on. "Kaj se, vzdej se Temného, přistup ke Světlu, vyznej se ze svých hříchů a sděl nám, co je ti známo o té ohavnosti s vlky, a budeš toho ušetřena. Budeš kráčet volná, kráčet ve Světle." Upřel pohled na Perrina a smutně si povzdechl. Perrinovi přejel mráz po zádech. "Ale ty, prostě Perrine z Dvouříčí. Ty jsi zabil dvě z dětí." Dotkl se sekery, kterou Byar stále ještě držel. "Tebe, obávám se, čeká v Amadoru šibenice."

## KAPITOLA ŠESTÁ

### Představení za večeři

Randovi se zúžily oči, jak upřeně pozoroval prašný vír, který se zvedl před nimi tak o tři čtyři zatáčky dál. Mat už mířil k divokému živému plotu rostoucímu podél silnice. Keře neshazovaly listí, takže se za hustě propletenými větvičkami schovají jako za kamennou stěnou, tedy pokud najdou cestu skrz. Na opačné straně silnice byly roztroušeny hnědé kostry keřů vysokých asi jako člověk a za nimi se na půl míle táhla k lesu louka. Mohl to být slušný statek, zcela nedávno opuštěný, ale nedalo se tam nikde schovat. Rand se snažil odhadnout rychlost prašného oblaku a větru.
Náhlý poryv větru zvedl prach kolem něj a všechno zakryl. Rand zamrkal a upravil si tmavý šátek, který měl přetažený přes nos a ústa. Šátek už nebyl nejčistší a svrběly ho pod ním líce, ale aspoň při každém nádechu nevdechl prach. Dal mu ho jakýsi sedlák, muž s protáhlým obličejem a ustaranými vráskami na tvářích.
"Nevím, před čím utíkáte," řekl a neklidně se zamračil, "a vědět to nechci. Chápete? Moje rodina." Náhle z kapsy kabátu vytáhl dva dlouhé šátky a vlněný raneček přistrčil k nim. "Není to nic moc, ale nate. Patří to mým chlapcům. Mají jiný. Vy mě neznáte, chápete? Doba je těžká."
Rand si šátku vážil. Seznam laskavostí, který si v duchu dělal od onoho dne v Bílém Mostu, byl kraťoučký, a nemyslel si, že kdy bude o mnoho delší.
Mat, z něhož byly nad šátkem, jejž měl ovinutý kolem hlavy, vidět jenom oči, rychle pobíhal podél vysokého plotu a tahal za olistěné větve. Rand se dotkl jílce meče se znamením volavky, který mu visel u boku, ale nechal ruku klesnout. Už jednou je díra v křoví málem prozradila. Praporec prachu se k nim blížil a zůstával příliš dlouho. Ne a ne se rozptýlit. Nebyl to vítr. Aspoň že nepršelo. Za deště se prach nezvedal. Bez ohledu na to, kolik toho napršelo, udusaná hlína na silnici se nikdy nezměnila v bláto, jenže když pršelo, nezvedal se prach. A prach byl to jediné, co je varovalo, že se k nim někdo blíží na doslech. Občas i tak bylo příliš pozdě.
"Tady," zavolal tiše Mat. Vypadalo to, že prošel rovnou skrz plot.
Rand si pospíšil za ním. Někdo tady kdysi prosekal díru. Byla už částečně zarostlá a ze vzdálenosti jednoho sáhu vypadala stejně neprostupně jako zbytek křovin, nicméně zblízka tu byla jen tenká vrstva větví. Jak se Rand protahoval dírou, zaslechl blížící se koně. Nebyl to vítr.
Přikrčil se za tak tak zakrytý otvor, a jak jezdci projížděli kolem, stiskl jílec meče. Pět... šest... sedm jich bylo. Prostě odění muži však měli meče a oštěpy, které prozrazovaly, že to nejsou žádní sedláci. Někteří měli kožené vesty s kovovými cvočky a dva měli na hlavě ocelové šišáky. Kupecká stráž, možná, právě

bez práce. Možná.
Jak projížděli kolem díry, jeden z jezdců nedbale stočil oči ke křoviskům a Rand vytáhl meč na coul z pochvy. Mat tiše prskl, jako jezevec zahnaný do kouta, a zašilhal nad šátkem. Ruku měl pod pláštěm. Když jim hrozilo nebezpečí, vždycky svíral dýku ze Shadar Logothu. Rand už si nebyl jist, zda proto, aby se chránil, nebo proto, aby chránil dýku s rubínem na jílci. V poslední době Mat zřejmě zapomínal na luk.
Jezdci projeli pomalým klusem, mířili za určitým cílem, ale nijak nespěchali. Živým plotem pronikl prach. Rand počkal, dokud klapot kopyt zcela nedozněl, než dírou v plotě opatrně protáhl hlavu. Prašný vír na silnici už byl daleko směrem, odkud přišli. Na východě byla obloha jasná. Rand se vyšplhal na silnici a pozoroval sloup prachu mířící k západu.
"Nejdou po nás," řekl, byla to napůl otázka a napůl konstatování.
Mat se vyškrábal za ním a ostražitě se rozhlédl oběma směry. "Možná," řekl. "Možná."
Rand neměl ponětí, jak to vlastně myslel, ale kývl. Možná. Takhle to nezačalo, jejich cesta po Caemlynské silnici.
Dlouhou dobu poté, co opustili Bílý Most, se Rand častokrát přistihl, jak se náhle ohlíží za sebe. Občas někoho zahlédl a zadržel dech. Místo vysokého hubeného muže spěchajícího po silnici, nebo vytáhlého bělovlasého chlapíka sedícího na kozlíku vedle kočího, to však vždy byl forman nebo sedláci jedoucí na jarmark, nikdy Tom Merrilin. Naděje postupně mizela.
Na silnici byl čilý provoz, povozy a kočáry, lidé na koních i lidé opěšalí. Přicházeli po jednom či po skupinkách, kolona kupeckých vozů či tucet jezdců společně. Po silnici se však dalo cestovat volně, bez čekání, a často nebyl v dohledu nikdo, pouze stromy bez listí lemující udusanou silnici, ale rozhodně tudy putovalo víc lidí, než Rand kdy viděl ve Dvouříčí.
Většina lidí cestovala stejným směrem jako oni, na východ, do Caemlynu. Občas je kousek svezl sedlák na žebřiňáku, míli, i pět, ale častěji šli po svých. Mužům na koních se vyhýbali, když v dálce zahlédli byť jediného jezdce, spěchali ze silnice a skryli se, dokud neprojel. Ani jeden sice neměl černý plášť, a Rand si ani nemyslel, že by se jim mizelec ukázal dřív, než by byl těsně u nich, ale nemělo smysl riskovat. Zpočátku se báli pouze půllidí.
První víska za Bílým Mostem se tolik podobala Emondově Roli, že Rand klopýtl, když ji zahlédl. Doškové střechy s vysokými štíty, hospodyně v zástěrách klevetící u plůtků mezi domky a děti hrající si na zatravněné návsi. Ženám padaly nespletené vlasy na ramena. I další věci tu byly jiné, ale jako celek to připomínalo domov. Na trávníku na návsi se pásly krávy a přes cestu se důležitě kolébaly husy. Děti se válely po zemi v prachu, kde kdysi rostla tráva, a smály se. Ani se neohlédly, když kolem procházeli Rand s Matem. To byla další věc, která tu byla jiná. Cizinci tu nebyli zvláštností. Na dva další se nikdo ani nepodíval podruhé. Jak šli kolem, vesničtí psi jenom zvedli hlavy a zavětřili, jinak se nepohnuli.
Když procházeli vesnicí, začínalo se stmívat, a jak se v oknech domků objevovala světla, Randa u srdce bodlo steskem po domově. Bez ohledu na to, jak to vypadá, šeptal mu v hlavě tichý hlásek, tohle není skutečný domov. I kdybys zašel do jednoho z těch domů, Tam by tam nebyl. A kdyby byl, mohl by ses mu podívat do očí? Teď to víš, že? Až na takové podružnosti, jako odkud pocházíš a kdo jsi. Nebyly to sny z horečky. Rand se nahrbil, protože v duchu pořád slyšel zlomyslný smích. Klidně toho můžeš nechat, pošklebovalse ten hlásek. Jedno místo je stejně dobré jako jiné, když vlastně nejsi odnikud a označil si tě Temný.
Za rukáv ho zatahal Mat, ale Rand se mu vytrhl a díval se na domy. Nechtěl se tu zastavovat, ale chtěl se podívat a zapamatovat si to. Tolik se to tu podobá domovu, ale ty už ho nikdy neuvidíš, že?
Mat ho znovu zatahal za rukáv. Tvář měl staženou, pleť kolem očí a úst bílou. "Pojď," zamumlal Mat. "Pojď." Na ves se díval, jako by měl podezření, že se tu něco skrývá. "Pojď už. Ještě se nemůžeme zastavit."
Rand se obrátil kolem dokola, pořádně si prohlédl celou vesnici a povzdechl si. Od Bílého Mostu nebyli daleko. Když se myrddraal dostal za bělomostní hradby, aniž by ho někdo zahlédl, nebude mít s prohledáváním této vesnice nejmenší potíže. Rand se nechal táhnout pryč, až doškové střechy zůstaly daleko za nimi.
Než v měsíčním světle našli vhodné místo pod jakýmisi keři, které pořád ještě měly suché listí, padla noc. Žaludky si naplnili chladnou vodou z mělkého potůčku nedaleko odsud a bez ohně se schoulili na zemi,

zabalení do plášťů. Oheň by bylo vidět, lepší mrznout.
Rand, kterému se hlavou pořád honily vzpomínky, se často budil a pokaždé slyšel, jak sebou Mat ve spánku hází a mumlá si ze sna. Jemu se nezdálo nic, aspoň pokud se pamatoval, ale stejně se příliš neprospal. Ty už domov nikdy neuvidíš.
To nebyla jediná noc, kterou strávili pouze zavinutí do plášťů na ochranu proti větra a občas i dešti, chladu a vlhku. Nebylo to jediné jídlo, které se skládalo pouze ze studené vody. Dohromady měli dost peněz na několik večeří v hostinci, ale postel na noc by stála příliš mnoho. Mimo Dvouříčí byly věci dražší, a na tomhle břehu Arinelly ještě dražší než v Baerlonu. Peníze, které jim zůstaly, si museli schovat pro případ nouze.
Když se jednoho odpoledne ploužili po silnici s žaludky tak prázdnými, že jim v nich ani nekručelo, slunce už bylo nízko a v dohledu byla pouze další křoviska, Rand se zmínil o dýce s rubínem na jílci. Na obloze se hromadila temná mračna, která slibovala na noc déšť. Rand doufal, že budou mít štěstí, třeba to bude jen ledové mžení.
Ušel ještě pár kroků, než si uvědomil, že se Mat zastavil. Zastavil se tedy také a zavrtěl prsty u nohou. Aspoň že nohy měl v teple. Povolil si řemení na ramenou. Jeho stočené pokrývky a Tomův svinutý plášť nebyly těžké, ale každých pár liber navíc vážilo po několika mílích na prázdný žaludek mnohem víc. "Co se děje, Mate?" zeptal se Rand.
"Proč ji chceš pořád prodat?" dožadoval se rozzlobeně Mat. "Koneckonců jsem si ji našel já. Nenapadlo tě někdy, že bych si ji rád nechal? Aspoň ještě chvilku. Jestli chceš něco prodat, prodej ten zatracenej meč!"
Rand přejel rukou po jílci s volavkou. "Tenhle meč mi dal můj otec. Byl jeho. Nežádal bych tě, abys prodal něco, co ti dal tvůj táta. Krev a popel, Mate, tobě se líbí putovat o hladu? A i kdybych našel někoho, kdo by ho koupil, kolik by nám takový meč přinesl? Nač by byl sedlákovi meč? Za ten rubín bychom dostali tolik, že bychom se až do Caemlynu mohli vézt jako páni. Možná až do Tar Valonu. A pokaždé bychom se najedli v hostinci a každou noc bychom spali v posteli. Možná se ti líbí představa jít půl světa pěšky a spát na zemi, co?" Rand se na Mata zamračil a jeho přítel se mračil na něj.
Stáli tu uprostřed cesty, dokud Mat náhle nepokrčil rameny a nesklopil zrak. "Komu bych ji měl prodat, Rande? Sedlák by nám zaplatil kuřaty, a za kuřata si kočár nekoupíme. A kdybych ji ukázal v některý dědině, kudy jsme procházeli, nejspíš by si mysleli, že jsme ji ukradli. Jenom Světlo ví, co by se stalo pak."
Rand po chvíli váhavě přikývl. "Máš pravdu. Já to vím. Mrzí mě to. Nechtěl jsem na tebe tak vyjet. Já jenom, že mám hlad a bolí mě nohy."
"Mě taky." Znovu vyrazili po silnici a dávali si ještě větší pozor než předtím. Vítr jim v poryvech hnal prach do očí. "Mě taky." Mat se rozkašlal.
Na statcích získali trochu jídla a občas i nocleh. Ve stohu bylo skoro tak teplo, jako ve vyhřátém pokojíčku, přinejmenším ve srovnání s ložírováním pod keřem, a stoh, dokonce i ten, který nebyl překryt plachtovinou, aspoň zadržel déšť, pokud to zrovna nebyl úplný lijavec, pokud jste se zahrabali dost hluboko do sena. Občas se Mat pokusil uzmout pár vajec a jednou se mu dokonce podařilo podojit krávu, na kterou někdo zapomněl a nechal ji přivázanou na dlouhém provaze v poli. Ale na většině statků měli psy a takoví psi bývají ostražití. Dvoumílový běh se smečkou štěkajících psů za patami byla podle Randa příliš vysoká cena za dvě tři vejce, zvlášť když psům občas trvalo celé hodiny, než odešli, a oni mohli slézt ze stromu, na který se uchýlili. Nejvíc litoval toho času.
Sice to nedělal rád, ale dával přednost tomu, když na statek přišli otevřeně za světla. Čas od času na ně stejně beze slova poštvali psy, protože v této době a při tom, co se povídalo, byl každý, kdo žil stranou od lidí, k cizincům poněkud nedůvěřivý, ale často za hodinku sekání dříví či nošení vody získali večeři i nocleh, i když většinou ve stodole na slámě. Ale hodina dvě domácích prací byla hodina dvě denního světla, kdy nikam nešli, a hodina dvě k dobru pro myrddraaly. Rand někdy přemýšlel, kolik mílí urazí takový mizelec za hodinu. Jen nerad se vzdával každé minuty - ač jeho lítost poněkud polevila, když hltal horkou polévku, kterou před něj přistrčila hospodyně. A když k jídlu neměli nic, vědomí, že se každou minutou přibližují ke Caemlynu, jejich prázdný žaludek příliš neutišilo. Rand se nemohl rozhodnout, zda je horší ztrácet čas, či jít o hladu, ale Mat si s prázdným žaludkem i s pronásledováním už přestal dělat

starosti.
"Co o nich víme, no?" dožadoval se Mat jednoho odpoledne, když vyváželi hnůj ze stájí na malém statku.
"Světlo, Mate, co vědí oni o nás?" Rand kýchl. Pracovali svlečení do pasu, oba byli pokrytí potem a slámou a ve vzduchu visela zrnka zvířeného prachu. "Co vím, je, že nám dají kousek pečeného jehněčího a opravdickou postel na spaní."
Mat zabodl vidle do slámy a hnoje a úkosem se zadíval na hospodáře, který se vracel ze stodoly s dojačkou v jedné a stoličkou v druhé ruce. Shrbený stařík s pletí tuhou jako kůže a prořídlými šedivými vlasy zpomalil, když si všiml, že ho Mat pozoruje, pak rychle odvrátil zrak a vyběhl ze stodoly, přičemž mu přes okraj dojačky přetékalo mléko.
"Má něco za lubem, to ti povídám," prohlásil Mat. "Koukni, jak se mi nechce podívat do očí. Proč je tak přátelskej k párku tuláků, který nikdy předtím neviděl? To mi teda řekni."
"Jeho žena říká, že jí připomínáme jejich vnuky. Přestal by sis s nimi lámat hlavu? To, s čím si starosti dělat musíme, je za námi. Doufám."
"Má něco za lubem," zabručel Mat.
Když skončili, opláchli se před stodolou a v zapadajícím slunci vrhali dlouhé stíny. Rand se cestou k domu otíral do košile. Hospodáře potkali ve dveřích. Poněkud příliš ledabylým způsobem se opíral o okovanou hůl. Za ním jeho žena mačkala zástěru a kousajíc se do rtu mu nahlížela přes rameno. Rand si povzdechl. Nemyslel si, že by jim s Matem ještě připomínali vnuky.
"Dneska v noci přijdou na návštěvu naši synové," řekl stařík. "Všichni čtyři. Zapomněl jsem. Přijdou čtyři. Velcí junáci. Silní. Už by tu pomalu měli být. Obávám se, že ta postel, co jsme vám slíbili, už nebude volná."
Jeho žena kolem něj prostrčila malý raneček zabalený do kapesníku. "Nate. To je chleba, sýr, zelenina a jehněčí. Dost na dvě jídla, snad. Nate." Její vráskčitá tvář je prosila, aby si to laskavě vzali a šli.
Rand si vzal raneček. "Děkujeme. Chápu. Pojď, Mate."
Mat ho následoval, a jak si přetahoval košili přes hlavu, vrčel přitom. Rand měl za to, že nejlepší bude dojít co nejdál, než se zastaví k jídlu. Starý sedlák měl psa.
Mohlo to dopadnout hůř, pomyslel si. Před třemi dny na ně pustili psy, když ještě pracovali. Psi, hospodář a jeho dva synové mávající klacky je hnali půl míle po Caemlynské silnici, než toho nechali. Jen tak tak stihli popadnout své věci a utéci. Ten sedlák měl luk a na tětivě nasazený šíp se širokou hlavicí.
"A už se nevracejte, slyšíte!" křičel za nimi. "Nevím, co máte za lubem, ale ať už ty vaše vyhýbavý oči víckrát nevidím!"
Mat se začal obracet a sahal po toulci, ale Rand ho odtáhl. "Zbláznil ses?" Mat se na něj mrzutě mračil, ale aspoň utíkal dál.
Randa občas napadlo, zda má vůbec smysl zastavovat se na statcích. Čím dál se dostávali, tím byl Mat vůči cizincům podezřívavější a méně to byl schopen skrývat. Nebo se tím namáhat. Jídla za stejnou práci bylo stále méně a občas jim dokonce ani nenabídli, aby přespali ve stodole. Ale pak Randa napadlo řešení veškerých jejich problémů, aspoň tak mu to připadalo, a napadlo ho to na Grinwellově statku.
Pantáta Grinwell a jeho žena měli devět dětí, z nichž nejstarší dcera byla o necelý rok mladší než Rand s Matem. Pantáta Grinwell byl hřmotný chlapík, a s tolika dětmi nejpíš ani žádnou pomoc nepotřeboval, ale pečlivě si je prohlédl od hlavy až k patě, všiml si ušpiněných šatů a uprášených bot a připustil, že pro další ruce se práce vždycky najde. Panímáma Grinwellová řekla, že jestli chtějí jíst u jejího stolu, neusednou k němu v těch špinavých hadrech. Právě hodlala prát, a nějaké starší šaty jejího manžela jim na práci budou stačit. Když to říkala, usmívala se, a Randovi na chvilku připomínala panímámu al'Vereovou, i když měla plavé vlasy. Nikdy takové vlasy neviděl. Dokonce i Mat přestal být tak naježený, když se na něj usmála. Nejstarší dcera byla úplně jiná.
Tmavovlasá, s velikánskýma očima, a hezká, Elza se na ně nestydatě usmívala pokaždé, když se její rodiče nedívali. Při práci, kdy hoši valili sudy a nosili do stodoly pytle zrní, se opírala o dveře do stáje, pozorovala je a přitom si broukala a hryzala si konec dlouhého copu. Randa pozorovala zvlášť. On se snažil nevšímat si jí, ale po chvíli si oblékl košili, kterou mu byl pantáta Grinwell zapůjčil. Byla mu těsná v ramenou a příliš krátká, ale bylo to lepší než nic. Elza se hlasitě zasmála, když si ji natahoval. Randa napadlo, že tentokrát to nebude Matova chyba, až je vyženou.

Perrin by věděl, jak tohle zvládnout, pomyslel si. Pronesl by nějakou nedbalou poznámku a ona by se brzy smála jeho žertům, místo aby tady zasněně postávala, když ji tu může vidět její otec. Jenomže jeho žádné nedbalé poznámky nenapadaly, ani žádné vtipy. Kdykoliv mu pohled zabloudil jejím směrem, Elza se na něj usmála tak, že kdyby to uviděl její otec, poštval by na ně psy. Jednou mu řekla, že se jí líbí vysocí muži. Všichni chlapci na statcích kolem jsou prý malí. Mat se nestydatě zařehtal. Rand si přál, aby ho napadl nějaký vtip, a soustředil se přitom na vidle.
Mladší děti byly aspoň v Randových očích požehnáním. Matova ostražitost jako by trochu polevila vždy, když byly kolem něj děti. Po večeři se usadili před krbem, pantáta Grinwell si ve svém oblíbeném křesle nacpával fajfku a panímáma Grinwellová se věnovala své skříňce se šitím a košilím, které jim předtím vyprala. Mat vytáhl Tomovy barevné míčky a začal žonglovat. Nikdy to nedělal, pokud poblíž nebyly děti. Děti se smály, když předstíral, že mu míčky padají, a chytal je v poslední chvíli, a při osmičkách a kroužcích se šesti míčky, kdy je Mat málem skutečně pustil, horlivě tleskaly. Ale vzaly to jako legraci a pantáta Grinwell s manželkou tleskali stejně vytrvale, jako jejich děti. Když Mat skončil a všem se uklonil s tolika ozdůbkami, že by se za něj Tom vůbec nemusel stydět, vytáhl Rand z pouzdra Tomovu flétnu. Nikdy se nástroje nedotkl, aniž by ho nebodl osten smutku. Dotýkat se zlatostříbrných ozdob bylo jako dotýkat se Tomových vzpomínek. Na harfu nikdy nesahal, jenom se občas přesvědčil, že je v suchu a v pořádku - Tom vždy říkával, že harfa nepatří do neohrabaných rukou kluka z vesnice - ale kdykoliv je sedláci nechali přespat, vždycky po večeři zahrál pár melodií na flétnu. Bylo to jako něco málo navíc pro hospodáře, a možná i způsob, jak nezapomenout na Toma.
S veselou náladou, kterou vyvolal Mat svým žonglováním, zahrál "Tři dívky na louce". Pantáta a panímáma Grinwellovi tleskali a menší děti se roztančily po místnosti, dokonce i nejmenší hošík, který ještě ani neuměl pořádně chodit, podupával do rytmu. Rand věděl, že by o Bel Tinu žádnou cenu nevyhrál, ale po Tomově učení by si rozhodně neuřízl ostudu.
Elza seděla se zkříženýma nohama před krbem, a když Rand po poslední notě odložil flétnu, naklonila se s povzdechem dopředu a usmála se na něj. "Hraješ nádherně. Nikdy jsem nic tak krásného neslyšela."
Panímáma Grinwellová se u látání náhle zarazila, upřela na dceru pohled a zvedla obočí. Pak se dlouhým, hodnotícím pohledem zadívala na Randa.
Rand zvedl kožené pouzdro, aby flétnu uklidil, ale pod jejím pohledem pouzdro upustil a flétnu málem taky. Jestli ho obviní, že laškuje s její dcerou... V zoufalství si flétnu znovu přiložil ke rtům a zahrál další píseň, pak další a ještě jednu. Panímáma Grinwellová ho neustále pozorovala. Zahrál "Vítr, jenž vrbkou třese" a "Vracím já se domů od Tarwinova sedla" a "Kohout mámy Aynory" a "Ten starej černej medvěd". Zahrál každou píseň, na kterou si vzpomněl, ale ona z něj zrak nespustila. Neřekla ani slovíčko, ale dívala se a zvažovala ho.
Bylo už pozdě, když se pantáta Grinwell konečně zvedl, uchechtl se a zamnul si ruce. "No, tohle byla vzácná legrace, ale už je čas jít do hajan. Vy, mládenci na cestách, si vstáváte, kdy se vám zachce, ale na statku začíná den brzo. Povím vám, mládenci, že jsem už v hospodě zaplatil slušný peníze za představení, který nebylo o nic lepší než to, co jste nám dnes večer předvedli. Vlastně to bylo mnohem horší."
"Myslím, že by měli dostat odměnu, táto," řekla panímáma Grinwellová a zvedla malého chlapečka, který už u krbu dávno usnul. "Stodola není na spaní nejlepší. Mohli by se dneska vyspat v Elzině pokoji, ona se vyspí se mnou."
Elza se zachmuřila. Dávala si pozor, aby měla sklopenou hlavu, ale Randovi to neuniklo. Byl si jist, že její matce také ne.
Pantáta Grinwell kývl. "Ano, ano, to je mnohem lepší než stodola. Jestli vám teda nebude vadit, když budete spát dva na jedný posteli." Rand se zapýřil. Panímáma Grinwellová ho pořád pozorovala. "Přál bych si slyšet ještě další písničky. A to tvoje žonglování taky stálo za to. Rád bych. Víte, je tady něco, s čím byste nám mohli zítra pomoct, a..."
"Budou chtít vyrazit brzy, táto," vložila se mu do řeči panímáma. "Další vesnice, kam přijdou, je Arien, a jestli tam chtějí zkusit štěstí v hostinci, budou muset jít celej den, aby se tam dostali před setměním."
"Ano, paní," řekl Rand, "to bychom chtěli. A děkujeme."
Panímáma Grinwellová mu věnovala úsměv, jako by věděla, že jí děkuje za víc než jen za radu, či dokonce za večeři a teplé lůžko.

Celý další den si Mat z Randa utahoval kvůli Elze. Rand se snažil změnit téma, a to, co Grinwellovi navrhovali o vystupování v hostincích, mu nejsnáze přišlo na mysl. Ráno Elza trucovala, když odcházel, a panímáma Grinwellová měla ve tváři výraz říkající to je dobře, že jsme se jich zbavili, a čím méně řečí, tím snáz se to urovná. Vystupování po hostincích byl aspoň způsob, jak Matovi zabránit, aby pořád nemluvil. Než dorazili do další vesnice, bylo to už něco zcela jiného.
Právě padal soumrak, když vstupovali do jediného hostince v Arienu, a Rand promluvil s hostinským. Zahrál "Přívoz přes řeku" - které buclatý hostinský říkal "Drahoušek Sára" - a část "Cesty do Dun Arenu" a Mat trochu zažongloval a výsledkem bylo, že té noci spali v posteli a pojedli pečené brambory a hovězí. Samozřejmě to byl nejmenší pokojík v hostinci, se zkosenou střechou, a jídlo dostali uprostřed dlouhého večera plného hraní a žonglování, ale pořád to byla postel pod střechou. A co bylo ještě lepší, každou hodinu za světla mohli strávit na cestě. A hostům zřejmě příliš nevadilo, když si je Mat podezřívavě prohlížel. Někteří se dokonce úkosem dívali jeden na druhého. V této době bylo běžné, že lidé cizincům nedůvěřovali, a v hostinci byli vždy nějací cizinci.
Rand spal nejlépe za celou dobu od chvíle, kdy opustili Bílý Most, i přesto, že se o lůžko dělil s Matem, který mluvil ze spaní. Ráno se je hostinský pokoušel přemluvit, aby zůstali ještě den dva, ale když se mu to nepodařilo, zavolal na sedláka se zarudlýma očima, který toho vypil přes míru, aby večer dokázal uřídit vůz až domů. O hodinu později byli o pět mil dál na východ a rozvalovali se na slámě v žebřiňáku Eazila Forneye.
Takhle tedy cestovali. S trochou štěstí, a pokud je někdo jednou dvakrát sveze, mohli do další vsi dorazit před setměním. Bylo-li ve vesnici hostinců víc, jak jednou hostinští zaslechli Randa hrát na flétnu a uviděli Mata žonglovat, předcházeli si je. Sice ještě pořád nedosahovali kvalit kejklířů, ale tohle bylo víc, než většina vesničanů za celý rok uviděla. Dva tři hostince ve vesnici znamenaly lepší pokoj se dvěma lůžky a větší porce lepšího jídla a občas i pár měďáků do kapsy. Ráno je skoro vždy někdo svezl, další sedlák, který zůstal příliš dlouho a příliš toho vypil, nebo kupec, kterému se jejich vystoupení líbilo natolik, že mu nevadilo, když si vyskočili do jednoho z jeho vozů. Rand začínal mít dojem, že dokud nedorazí do Caemlynu, mají vystaráno. Jenže pak přijeli do Čtverkrálí.

## KAPITOLA SEDMÁ

### Čtverkrálí ve Stínu

Tato osada byla větší než většina ostatních, ale na jméno jako Čtverkrálí to pořád bylo jenom špinavé městečko. Jako obvykle vedla Caemlynská silnice rovnou středem městečka, ale z jihu sem mířila další hodně používaná silnice. Většina vesnic byla vlastně trhem a shromaždištěm pro sedláky dané oblasti, ale tady bylo vidět jen pár sedláků. Čtverkrálí sloužilo jako zastávka pro kolony kupeckých vozů na cestě

do Caemlynu a do hornických měst v pohoří Oparů za Baerlonem, stejně jako do vesnic mezi nimi. Po jižní silnici obchodovali Lugarďané s doly na západě, lugardští kupci totiž jezdili do Caemlynu přímo. V okolní krajině bylo jen málo statků, tak tak dost na to, aby nakrmily sebe a městečko, a všechno v osadě se soustředilo na kupce a jejich vozy, muže, kteří je řídili, a nádeníky, kteří nakládali zboží.
Po celém Čtverkrálí byly roztroušeny kousky holé, udusané země plné povozů nastavěných kolo na kolo, a až na pár znuděných strážných zcela opuštěných. Ulice, dost široké, aby tudy vozy projely, a s vyjetými hlubokými kolejemi od příliš mnoha kol, byly lemovány stájemi a úvazišti pro koně. Na návsi nebyl trávník a děti si hrály ve vyjetých kolejích a uhýbaly před vozy i nadávkami vozků. Zdejší ženy měly hlavy zakryté šátky, zraky upíraly k zemi a chodily rychlým krokem. Občas je provázely poznámky vozků, při nichž se Rand červenal, a dokonce i Mat sebou někdy trhl. Tady žádné ženy neklevetily u plotů mezi domky se sousedkami. Jednotvárné dřevěné domky stály těsně u sebe, mezi nimi byly pouze uzounké uličky, a vápno - pokud se někdo s bílením ošlehaných prken namáhal - se ztrácelo, jako by nátěr nikdo celá léta neobnovoval. Těžké okenice nikdo neotevřel tak dlouho, až z pantů zbyly jen tuhé hroudy rzi.
Všude byl hluk, znělo tu zvonění z kováren, výkřiky vozků a nevázaný smích z městských krčem.
Když se dostali ke křiklavě pomalovanému hostinci, celému žlutozelenému, takže mezi šedivými domky padl každému do oka, Rand seskočil z vozu naloženého plátnem. Vozy jely v řadě za sebou dál. Žádný z vozků si zřejmě nevšiml, že jsou s Matem pryč. Padal soumrak a všichni mysleli jenom na to, jak odstrojí koně a dostanou se do hostince. Rand klopýtl v hluboké brázdě a rychle uskočil, aby se vyhnul těžce naloženému povozu, který se valil kolem něj. Prošla kolem něj jedna ze zdejších žen a spěchala dál, aniž se na něj byť jen podívala.
"Tohle místo se mi nezdá," prohodil Rand. Měl dojem, že přes všechen ten hřmot a lomoz zaslechl hudbu, ale nepoznal, odkud přichází. Snad z hostince, ale nebyl si jist. "Nelíbí se mi to tu. Tentokrát bychom možná měli jít dál."
Mat se na něj opovržlivě zadíval a pak zvedl zrak k obloze. Nad hlavou se jim hromadila temná mračna. "A spát dneska pod keřem? V tomhle? Zase jsem si zvykl na postel." Naklonil hlavu na stranu a zaposlouchal se, pak zavrčel. "Třeba tady někde nebudou mít muzikanty. Stejně, sázím se, že žongléře teda určitě nemají." Přetáhl si luk přes rameno a vydal se k jasně žlutým dveřím, přičemž si vše prohlížel zúženýma očima. Rand ho pochybovačně následoval.
Uvnitř byli hudebníci, citeru a bubínek však téměř přehlušoval drsný řehot a opilé pokřikování. Rand se ani nenamáhal hledat hostinského. V dalších dvou hostincích také měli hudebníky a stejnou ohlušující vřavu. Kolem stolů posedávali muži odění v hrubých šatech a další klopýtali sem a tam, mávali poháry a snažili se zalaškovat si se služtičkami, které jim uhýbaly se strojenými, trpitelskými úsměvy. Budova se z toho rámusu otřásala v základech a vznášel se tu nakyslý zápach starého vína a nemytých těl. Po kupcích v hedvábí, sametu a krajkách tu nebylo ani vidu, jejich uši a nosy byly v bezpečí v soukromých jídelnách na poschodí. Rand s Matem jenom strčili hlavy do dveří a otočili se k odchodu. Rand začínal mít pocit, že nebudou mít na vybranou a budou muset jít dál.
Ve čtvrtém hostinci, U tančícího povozníka, však bylo ticho.
Byl stejně nevkusný jako ostatní hostince, žlutou lemovala křiklavá červená a odpudivá zelená, takže při pohledu na dům každému až oči přecházely, i když barva byla popraskaná a odlupovala se. Rand s Matem vstoupili dovnitř.
U stolů v šenku sedělo jen asi půl tuctu mužů a hrbili se nad svými poháry, jeden každý ponořen do svých vlastních neveselých myšlenek. Obchody tu rozhodně nebyly valné, ale kdysi tu poznali lepší časy. Kolik tu bylo hostů, tolik se tu otáčelo i služebných. Práce tu bylo dost - na podlaze byla silná vrstva špíny a rohy u stropu plné pavučin - ale většina ženských nedělala nic užitečného, jenom se kolem motaly, aby se nezdálo, že postávají.
Když vstoupili do dveří, zachmuřeně se k nim obrátil kostnatý mužík s vlasy jako dráty, které mu spadaly až na ramena. Čtverkrálím zaburácel první hrom. "Co tu chcete?" Mužík si utíral ruce do umaštěné zástěry, která mu sahala ke kotníkům. Rand by byl rád věděl, jestli je špinavější zástěra, nebo mužíkovy ruce. Byl to první vyzáblý hostinský, kterého potkal. "No? Řekněte něco, kupte si pití, nebo vypadněte! Vypadám snad jako nějaká trachtace?"
Rand zrudl a po hlavě se vrhl do tirády, kterou zdokonalil v hostincích, v nichž se zastavili předtím. "Hraju

na flétnu a můj přítel žongluje a za celý rok nic lepšího neuvidíš. Za slušný pokoj a slušné jídlo ti tenhle šenk naplníme." Vzpomněl si na přecpané šenky, které tu zatím viděl, zvláště na ten poslední, kde se mu jakýsi muž vyzvracel pod nohy. Musel rychle ustoupit, aby mu chlapík neušpinil boty. Zadrhl se, ale rychle se vzpamatoval a mluvil dál. "Naplníme ti hostinec lidmi, kteří ti splatí to málo, co tě budeme stát, dvacaterónásobně jídlem a pitím, které si koupí. Proč ne..."
"Mám tu chlapíka, co hraje na dulcimer," řekl kysele hostinský.
"Máš tu ožralu, Samle Hake," řekla jedna ze služebných. Procházela kolem s tácem a dvěma poháry a zastavila se, aby Randovi s Matem věnovala úsměv s dolíčky. "Většinou ani nevidí natolik, aby našel šenk," sdělovala jim hlasitým šeptem. "Neviděli jsme ho dva dny."
Hake, aniž spustil pohled z Randa a Mata, ji hřbetem ruky udeřil do tváře. Služebná překvapeně vyjekla a ztěžka dopadla na nemytou podlahu. Jeden pohár se rozbil a rozlité víno se v čůrcích roztěkalo špínou. "Strhávám ti to víno a rozbitý nádobí. Dones nový pití. A hni sebou. Muži neplatí za to, aby mohli čekat, zatímco vy se tu poflakujete." Mluvil stejně nedbale, jako ji udeřil. Žádný z hostů nezvedl zrak od svého vína a ostatní služebné se dívaly stranou.
Baculatá žena si mnula tvář a po Hakeovi vrhla vražedný pohled, ale sebrala prázdný pohár i střepy na tác a beze slova odešla.
Hake si zamyšleně kousal ret a prohlížel si oba chlapce. Pohled mu na chvíli utkvěl na meči s jílcem se znamením volavky. "Něco vám povím," řekl nakonec. "Můžete dostat slamník v prázdným skladišti. Pokoje jsou moc drahý, abych vám jeden dal jen tak. Jídlo dostanete, až všichni odejdou. Něco by mělo zůstat."
Rand si přál, aby ve Čtverkrálí byl hostinec, kde to ještě nezkusili. Od chvíle, kdy opustili Bílý Most, se setkal s chladem, lhostejností i otevřeným nepřátelstvím, ale nic v něm nevzbuzovalo takový neklid, jako tenhle muž a tohle městečko. Říkal si, že je to jenom tou špínou, zchátralostí a hlukem, ale zlé tušení ho neopouštělo. Mat se na Hakea díval, jako by čekal nějakou past. ale nedával najevo, že by hodlal vyměnit Tančícího povozníka za lůžko pod keřem. Okny otřáslo hromobití. Rand si povzdechl.
"Slamníky budou stačit, jestli budou čisté a jestli dostaneme dost čistých pokrývek. Ale jídlo dostaneme dvě hodiny po setmění, ne později, a to nejlepší, co máte. Ukážeme ti, co umíme." Sáhl po pouzdru s flétnou, ale Hake zavrtěl hlavou.
"To je jedno. Tyhle budou spokojený s jakýmkoliv vrzáním, pokud to bude aspoň trochu připomínat muziku." Znovu sklouzl pohledem k Randovu meči. Chabý úsměv však měl pouze na rtech. "Najíte se, až budete chtít, ale jestli sem nepřitáhnete hosty, vypadnete zpátky na ulici." Kývl hlavou přes rameno na dva muže s tvrdým výrazem sedící u stěny. Ti nepili a paže měly silné jako jiní lidé nohy. Když na ně Hake kývl, sjeli Randa s Matem lhostejným, bezvýrazným pohledem.
Rand položil ruku na jílec meče a doufal, že se mu to, jak se mu sevřel žaludek, neprojevilo v obličeji. "Pokud dostaneme, na čem jsme se usnesli," řekl vyrovnaně.
Hake zamrkal a na chvíli se zdál sám vyvedený z míry. Náhle kývl. "Jak jsem řekl, ne? No, začněte. Když tu budete jenom tak postávat, nikoho sem nepřilákáte." Odšoural se pryč, mračil se a hulákal na služebné, jako by tu bylo padesát hostů, které zanedbávají.
Na opačném konci místnosti byla vedle zadních dveří malá vyvýšená plošina. Rand na ni zvedl lavici a za ni naskládal svůj plášť, stočené pokrývky a Tomův ranec a navrch položil meč.
Napadlo ho, zda by nebylo moudřejší, kdyby meč nenosil otevřeně. Meče byly docela obvyklé, ale volavka na jílci přitahovala pozornost a dohady. Sice si jí nevšiml každý, ale pokud ano, Randa to pokaždé zneklidnilo. Mohl tak nechávat jasnou stopu pro myrddraala - pokud mizelec takovou stopu vůbec potřeboval. Zdálo se, že nikoliv. Na každý pád by Randovi vadilo, kdyby se měl meče vzdát. Dal mu ho Tam. Jeho otec. Dokud nosil ten meč, pořád mezi ním a Tamem bylo určité pouto, nitka, která mu dávala právo zvát Tama svým otcem. Teď už je příliš pozdě, pomyslel si. Nebyl si jist, co tím vlastně myslel, ale byl si jist, že je to pravda. Příliš pozdě.
Při prvním tónu "Zakukala žežulička" zvedlo půl tuctu hostů hlavy od vína. Dokonce i oba vyhazovači si trochu poposedli. Když Rand skončil, všichni mu zatleskali, včetně obou vazounů, a tleskali znovu, když Matovi z rukou vylétla sprška barevných míčků. Venku znovu zahřmělo. Pršet ještě nezačalo, ale ve vzduchu už byl cítit déšť. Čím později začne pršet, tím bude pršet hustěji.

Zpráva se rozšířila, a když se úplně setmělo, hostinec byl nacpán k prasknutí smějícími se muži, kteří se bavili tak hlasitě, že Rand jen tak tak slyšel, co vlastně hraje. Rámus v šenku přehlušilo pouze hromobití. Za okny se zablesklo, a když se hluk trochu ztišil, Rand nejasně zaslechl, jak do střechy buší déšť. Lidé, kteří přicházeli teď, za sebou na podlaze nechávali mokrou cestičku.
Kdykoliv se Rand odmlčel, překřikovali lidé vřavu názvy písniček. Hodně jich Rand nepoznal, i když pokud mu někdo kousek zanotoval, často zjistil, že dotyčnou píseň zná. Tak tomu bývalo i předtím. "Veselý Chaim" se tady jmenoval "Rhein smích" a dříve to byly "Barvy slunce". Některé názvy zůstávaly stejné, jiné se měnily po deseti mílích, a Rand se také učil novým písním. "Opilý forman" byla jedna taková, i když občas jí říkali "Cikán v kuchyni". "Jeli dva králové na lov" se jmenovala "Běží, běží dva koníčci" tady a jinde měla píseň další jména. Rand zahrál ty, které znal, a muži tloukli do stolů, aby přidal. Jiní chtěli, aby Mat znovu zažongloval. Občas se mezi těmi, kdo chtěli hudbu, a těmi, kdo toužili po žonglování, strhla rvačka. Jednou se blýskl nůž, jakási žena zaječela a nějaký muž odpadl od stolu a po obličeji mu stékala krev, ale Jak se Stromem, vyhazovači, se sem rychle vydali a s dokonalou nestranností vyhodili každého ze zúčastněných na ulici s několika boulemi. Takto řešili všechny potíže. Hovor a smích pokračovaly, jako by se nic nestalo. Nikdo se ani neohlédl, kromě těch, které oba vyhazovači, prodírající se ke dveřím, odstrčili.
Hosté si dovolovali i tehdy, procházela-li některá ze služebných kolem a nedávala si pozor. Jak či Strom museli nejednou některou zachraňovat, i když přitom nikdy příliš nespěchali. Podle toho, jak se Hake choval, kdy na služebnou vždycky ječel a třásl s ní, to považoval za její chybu, a uslzené oči a koktané omluvy prozrazovaly, že ona je ochotna jeho názor přijmout. Ženy vyskakovaly pokaždé, když se Hake zamračil, i když se díval někam jinam. Rand by rád věděl, proč se s ním vůbec dávaly dohromady.
Když se Hake podíval na Randa s Matem, usmíval se. Po chvíli si Rand uvědomil, že se neusmívá na ně. Usmíval se vždy, když mu oči sklouzly za ně, na meč se znamením volavky. Jednou, když Rand odložil zlatem a stříbrem vykládanou flétnu vedle své stoličky, flétna si také vysloužila úsměv.
Příště, když si měnil místo s Matem na pódiu, naklonil se a promluvil Matovi do ucha. I z této vzdálenosti musel mluvit nahlas, ale pochyboval, že přes všechen ten hluk by je mohl někdo vyslechnout. "Hake se nás pokusí okrást."
Mat kývl, jako by nic jiného ani nečekal. "Budeme muset zabarikádovat dveře."
"Zabarikádovat dveře? Jak se Stromem se klidně prolomí dovnitř holýma rukama. Vypadněme odsud."
"Počkejme aspoň, dokud nedostaneme najíst. Mám hlad. Tady nic udělat nemůžou," dodal Mat.
Nacpaným šenkem se rozlehlo netrpělivé volání po dalším vystoupení. Hake se na ně mračil. "Stejně, ty chceš dneska spát venku?" Zvláště silné zahřmění pohltilo ostatní zvuky a na chvíli bylo za okny větší světlo, než uvnitř.
"Jenom bych se odsud chtěl dostat bez toho, aby mi rozbili hlavu," řekl Rand, ale Mat už si sedal, aby si trochu odpočinul. Rand si povzdechl a vrhl se do "Cesty do Dun Arenu". Zdálo se, že tuhle má v oblibě kdekdo. Už ji hrál čtyřikrát, a pořád ji po něm požadovali.
Potíž byla v tom, že Mat měl pravdu. Rand měl taky hlad. A neviděl, jak by jim Hake mohl dělat potíže, když je šenk tak nacpaný a ještě sem lidé přicházejí. Za každého člověka, který odešel nebo ho Jak se Stromem vyhodili, přišli z ulice dva další. Dožadovali se žonglování nebo některé písničky, ale většinou je zajímalo pití a laškování se služebnými. Jenom jeden muž byl jiný.
Od davu U tančícího povozníka se lišil v každém ohledu. Kupci do zchátralého hostince očividně nezavítali. Pokud Rand viděl, nebyla tu pro ně ani soukromá jídelna. Hosté byli všichni v hrubých oděvech s tuhou kůží lidí, kteří pracují na slunci a ve větru. Tento chlapík však byl uhlazený a trochu těstovitý, s měkkýma rukama a sametovým kabátcem. Z ramen mu visel zelený sametový plášť podšitý modrým hedvábím. Každá součást jeho oděvu vypadala draze. Boty - měl měkké sametové střevíce, ne vysoké boty - nebyly ušity pro rozježděné ulice Čtverkrálí, vlastně ani pro žádnou jinou ulici.
Přišel dávno po setmění a pozorně se kolem sebe rozhlédl, přičemž si z pláště setřásal kapky vody a rty měl znechuceně zkřivené. Jednou přejel místnost pohledem a už se obracel k odchodu. Vtom sebou náhle trhl, i když Rand neviděl proč, a sedl si ke stolu, který Jak se Stromem právě uprázdnili. U jeho stolu se zastavila služebná a pak mu přinesla pohár vína, který on bez ochutnání odsunul stranou a už se ho ani nedotkl. Služebná pokaždé jeho stůl opouštěla ve spěchu, i když on se jí nepokoušel dotknout,

dokonce se na ni ani nepodíval. Ať už ji na něm zneklidňovalo cokoliv, na ostatní, kteří se k němu přiblížili, to zjevně působilo také. Přes celé jeho změkčilé vzezření pokaždé, když se nějaký vozka s mozolnatýma rukama pokusil přisednout si k jeho stolu, stačil jediný cizincův pohled a dotyčný odešel hledat volné místo jinam. Seděl tam, jako by kromě něj nikdo jiný v šenku nebyl - tedy až na Randa s Matem. Ty pozoroval nad sepjatýma rukama. Na každém prstu se mu třpytil prsten. Díval se na ně se spokojeným, vědoucím úsměvem.
Když si Rand s Matem opět měnili místo, Rand na cizince upozornil a Mat kývl. "Všiml jsem si ho," zabručel. "Kdo je to? Pořád mám dojem, že ho znám."
To stejné napadlo i Randa, ta vzpomínka se mu honila hlavou, ale nemohl ji pořádně zachytit. A přesto si byl jist, že tu tvář nikdy předtím neviděl.
Když už podle Randova odhadu vystupovali dvě hodiny, vrátil Rand flétnu do pouzdra a začali si s Matem sbírat věci. Jak sestoupili z pódia, přihnal se k nim Hake a hubenou tvář měl zkřivenou vzteky. "Je čas na jídlo," přispíšil si Rand, "a nechceme, aby nám někdo něco ukradl. Neměl bys upozornit kuchařku?" Hake zaváhal, pořád ještě se zlobil a neúspěšně se snažil nezírat na to, co Rand držel v náručí. Rand nedbale posunul ranec tak, aby mohl volnou ruku položit na jílec. "Nebo se nás můžeš pokusit vyhodit ven." Schválně to slovo zdůraznil a dodal: "Ještě zbývá hodně času, kdy bychom měli hrát. Jestli máme hrát tak dobře, aby ti lidi tady utráceli peníze, musíme si udržet sílu. Jak dlouho myslíš, že zůstane šenk plný, až omdlíme hlady?"
Hake přejel očima po místnosti plné lidí strkajících si peníze do kapes, pak se obrátil a strčil hlavu do zadních dveří. "Nakrm je!" zařval. Otočil se zpátky k Randovi s Matem a štěkl: "A ať vám to netrvá celou noc. Čekám, že budete hrát, dokud neodejde poslední host."
Někteří z hostů už se dovolávali muzikanta a žongléře a Hake se obrátil, aby je utišil. Muž v sametovém plášti byl jedním z těch dychtivých. Rand kývl na Mata, aby ho následoval.
Kuchyň od přední části hostince oddělovaly bytelné dveře, takže pouze když se dveře otevřely, aby mohla projít některá ze služebných, byl křik z šenku hlasitější než bušení deště do střechy. Kuchyně byla veliká, vyhřátá místnost plná páry stoupající z kamen a pecí, kde na velikém stole stála napůl připravená jídla a talíře hotové k odnesení. Na lavici u zadních dveří posedávaly některé služebné, masírovaly si lýtka a všechny najednou štěbelaly s tlustou kuchařkou, která jim odpovídala a zároveň mávala velkou naběračkou, aby svá slova zdůraznila. Když oba mládenci vstoupili, všechny ženy vzhlédly, ale neumlkly, ani si nepřestaly masírovat lýtka.
"Měli bychom se odsud dostat, dokud to ještě jde," řekl tiše Rand, ale Mat zavrtěl hlavou s pohledem upřeným na dva talíře, na které kuchařka nandávala hovězí, brambory a hrášek. Ani se na ně pořádně nepodívala, pořád se bavila s ostatními. Loktem odsunula věci na stole, položila naň talíře a přidala vidličky.
"Až se najíme, bude času dost." Mat vklouzl na lavici a začal mávat vidličkou, jako by to byla lopata. Rand si povzdechl, ale těsně Mata následoval. Od včerejší noci snědl jenom kůrku chleba. Měl pocit, že má žaludek prázdný jako žebrák kapsu, a vůně jídla, která se linula kuchyní, mu moc nepomohla. Mat si nechal přidat dřív, než Rand snědl půlku svého talíře.
Nechtěl ženy poslouchat, ale některá slova se k němu donesla a zaujala ho.
"Mně to připadá bláznivý."
"Bláznivý nebo ne, tak jsem to slyšela. Obešel půlku hostinců, než přišel sem. Jenom vešel, rozhlídl se a beze slova zase odešel, dokonce i z Královskýho hostince. Jako kdyby vůbec nepršelo."
"Možná mu to tady připadá nejpohodlnější." To vyvolalo záchvaty smíchu.
"Co jsem slyšela, je, že do Čtverkrálí dorazil až zvečera a koně měl celý zpěněný, jako by je hezky prohnal."
"Odkudpak to přijel, že ho zastihla tma? Nikdo, kdo se vydá na cesty, si to tak špatně nenaplánuje, teda kromě hlupáků nebo šílenců."
"No, možná je to hlupák, ale bohatej. Slyšela jsem, že má dokonce další kočár pro sluhy a zavazadla. Je bohatej, věřte mně. Viděli jste ten jeho plášť? Mně samotný by se takovej líbil."
"Na můj vkus je kapku buclatej, ale já vždycky říkala, že chlap, kterej má dost zlata, nikdy není moc tlustej." Všechny se rozhihňaly, až se za břicha popadaly, a kuchařka zaklonila hlavu a zařvala smíchy.

Rand odložil vidličku na talíř. Hlavou mu prolétla myšlenka, která se mu vůbec nelíbila. "V minutce jsem zpátky," řekl. Mat jenom kývl a nacpal si do úst kousek brambory.
Jak Rand vstával, spolu s pláštěm zvedl i opasek s mečem a cestou ke dveřím si ho připjal. Nikdo mu nevěnoval pozornost.
Lilo jako z konve. Rand si přehodil plášť přes ramena a přes hlavu si přetáhl kapuci. Rozběhl se přes dvůr a plášť si držel u těla. Za vodní clonou nebylo kromě světel nic vidět, ale Rand našel, co hledal. Koně odvedli do stáje, ale dva černě nalakované kočáry se mokře leskly venku. Zahřmělo a nad hostincem se zablesklo. V krátkém záblesku světla Rand rozeznal zlatá písmena jména na kočárových dvířkách. Howal Gode.
Nevšímal si toho, jak do něj buší déšť, a zíral na to jméno, které už zase neviděl. Pamatoval si, kde naposled viděl černě lakované kočáry se jménem majitele na dvířkách a uhlazené, vykrmené muže v hedvábím podšitých pláštích a sametových střevících. V Bílém Mostu. Kupec z Bílého Mostu mohl mít dokonale logický důvod vydat se na cestu do Caemlynu. Důvod, díky kterému prošel polovinu hostinců ve městě, než si vybral ten jediný, v kterém jsi ty? Důvod, díky kterému se tváří, že našel, co hledal?
Rand se otřásl a náhle si uvědomil, že mu prší za krk. Plášť měl z pevně tkané látky, ale nikdy nebyl určen k tomu, aby v něm mohl postávat v takovém lijáku venku. Spěšně se vrátil zpátky do hostince a cákal zvětšujícími se loužemi. Chystal se právě projít dveřmi, když mu cestu zastoupil Jak.
"To se podívejme. Sám potmě venku. Tma je nebezpečná, chlapče."
Randovi déšť připlácl vlasy na čelo. Dvůr byl kromě nich dvou prázdný. Randa napadlo, jestli se Hake rozhodl, že po meči a flétně touží natolik, aby oželel útratu hostí v šenku.
Jednou rukou si vytřel vodu z očí a druhou položil na meč. Přestože byla fajnová kůže na jílci vlhká, ruka mu na něm neklouzala. "Usoudil Hake, že ty lidi zůstanou jenom kvůli jeho pivu, místo aby si někam zašli za zábavou? Jestli ano, řekněme, že tím jídlem jsme si vyrovnáni a my půjdeme dál."
Velký muž vyhlédl ze sucha zádveří do deště a odfrkl si. "V tomhle?" Očima sklouzl k Randově ruce spočívající na meči. "Víš, se Stromem jsme se vsadili. On tvrdí, žes to ukrad svý starý babičce. Já hádám, že tě tvoje bába zkopala v prasečím chlivku a pak tě pověsila, abys uschl." Zazubil se. Měl polámané, zažloutlé zuby, a když se usmíval, vypadal ještě hrozivěji. "Noc ještě bude dlouhá, chlapče."
Rand se protáhl kolem něj a Jak ho s ošklivým uchechtnutím nechal vejít.
Uvnitř Rand odhodil plášť a svezl se na lavici u stolu, kterou před chvílí opustil. Mat už dojedl i druhý talíř a pracoval na třetím, přičemž teď jedl pomaleji, ale odhodlaně, jako by do sebe hodlal nacpat úplně všechno, i kdyby ho to mělo zabít. Jak se postavil u dveří na dvůr, opřel se o zeď a zadíval se na ně. Dokonce ani kuchařka s Randem už nepromluvila.
"Je z Bílého Mostu," oznamoval Rand Matovi potichu. Nebylo nutné dodávat, kdo ten někdo je. Mat k němu otočil hlavu a ruka s vidličkou a kouskem hovězího mu ustrnula na půl cestě k ústům. Rand si byl vědom toho, že je Jak pozoruje, a tak rozhrábl jídlo na svém talíři. Nedokázal do sebe dostat ani sousto, i kdyby měl umřít hlady, ale snažil se předstírat, že se velice zajímá o hrášek, zatímco Matovi líčil, co zjistil o kočárech a co si ženy povídaly, pro případ, že Mat neposlouchal.
Což očividně neposlouchal. Mat překvapeně zamrkal a tiše hvízdl mezi zuby. Pak se zamračil na jídlo na talíři, a jak odhazoval vidličku, zavrčel. Rand si přál, aby se aspoň trochu snažil být obezřetný.
"Jde po nás," prohlásil Mat, když Rand domluvil. Vrásky na Matově čele se prohloubily. "Temnej druh?"
"Možná. Nevím." Rand se ohlédl na Jaka a velký muž se líně protáhl a nahrbil ramena, která by klidně mohla patřit kováři. "Myslíš, že se přes něj dostaneme?"
"Ne bez toho, aby způsobil rámus, a to by sem zas přilákalo Hakea a toho druhýho. Věděl jsem, že se tady nemáme zastavovat."
Randovi poklesla brada, ale než mohl něco říci, protáhl se sem z šenku Hake. Přes rameno mu nahlížel Strom. Jak se postavil před zadní dveře. "Hodláte se cpát celou noc?" štěkl Hake. "Nenakrmil jsem vás, abyste se tu jenom tak povalovali."
Rand se podíval na přítele. Později, naznačil Mat a oba si pod pozornými pohledy Hakea, Stroma a Jaka posbírali věci.
Jakmile se Rand s Matem objevili v šenku, vřavou se rozlehly výkřiky dožadující se žonglování či určitých písniček. Muž v sametovém plášti - Howal Gode - pořád vypadal, že si nikoho kolem sebe nevšímá,

nicméně seděl na krajíčku židle. Při pohledu na oba hochy se zaklonil a na rty se mu vrátil spokojený úsměv.
Rand zahrál první tón ještě před pódiem, hrál "Nosila vodu ze studně" a příliš se nesoustředil. Těch pár falešných tónů si nikdo nevšiml. Snažil se vymyslet, jak se odsud dostanou, a snažil se také vyhýbat pohledu na Goda. Jestli šel po nich, nemělo smysl mu prozradit, že o tom vědí. A co se týkalo toho, jak se odsud dostat...
Předtím si nikdy neuvědomil, jak skvělou pastí je takový hostinec. Hake, Jak a Strom na ně ani nemuseli dohlížet. Dav by jim dal vědět, kdyby on nebo Mat opustili pódium. Dokud byl šenk plný lidí, nemohli se odtud bez Hakeova vědomí dostat. A Gode také sledoval každý jejich pohyb. Bylo to legrační a Rand by se byl zasmál, kdyby se to právě nerozhodl vzdát. Budou si prostě muset dávat pozor a počkat na svou příležitost.
Když si s Matem měnili místa, Rand v duchu zaúpěl. Mat se na Hakea, Stroma a Jaka mračil a bylo mu úplně jedno, jestli si toho všimnou, nebo zda je napadne, proč to dělá. Když zrovna nežongloval s míčky, měl Mat ruku pod kabátem. Rand na něj sykl, ale Mat mu nevěnoval pozornost. Kdyby Hake zahlédl ten rubín, možná by se rozhodl nečekat, až budou sami. Kdyby jej zahlédli muži v místnosti, polovina jich by se možná přidala k Hakeovi.
A co bylo nejhorší, Mat se kabonil i na kupce z Bílého Mostu - temného druha? - a to dvakrát víc, než na koho jiného, a Gode si toho všiml. Nemohl si toho nevšimnout. Jeho to však v nejmenším nevyvedlo z míry. Jenom jeho úsměv se prohloubil. Kupec kývl na Mata, jako by to byl starý známý, a pak se zadíval na Randa a tázavě zvedl obočí. Rand se snažil vyhnout pohledu na toho muže, ale věděl, že už je příliš pozdě. Příliš pozdě. Zase příliš pozdě.
Pouze jediná věc zřejmě muže se sametovým pláštěm vyvedla z rovnováhy. Randův meč. Rand si ho nechal připjatý. Dva tři muži se ho koktavě vyptávali, zda si myslí, že hraje tak špatně, že potřebuje ochranu, ale nikdo z nich si nevšiml volavky na jílci. Gode si jí všiml. Zaťal bledé pěsti a dlouho se na meč mračil, než se znovu usmál. Když to udělal, jeho úsměv už nebyl tak sebejistý, jako předtím.
Aspoň jedna dobrá věc, pomyslel si Rand. Jestli si myslí, že můžu dostát znamení volavky, možná nás nechá na pokoji. Pak si budeme muset lámat hlavu pouze s Hakeem a jeho vazouny. Nebyla to právě potěšující myšlenka, a meč nemeč, Gode je pořád sledoval. A usmíval se.
Randovi připadalo, že noc trvá celý rok. Všechny ty oči, které se na něj upíraly: Hake, Jak a Strom byli jako supové pozorující ovci chycenou v bažině, Gode, číhající jako něco ještě mnohem horšího. Rand začínal mít dojem, že každý v místnosti je pozoruje s nějakými skrytými úmysly. Z výparů z kyselého vína a z puchu špíny a zpocených těl se mu zatočila hlava, až začal vidět rozmazaně, a dokonce i jeho vlastní flétna ho tahala za uši. Hřmění jako by se mu ozývalo rovnou v hlavě. Únava na něm spočívala jako železné závaží.
Nakonec to, že museli vstávat za úsvitu, přimělo muže váhavě odejít do noci. Sedlák se zodpovídal jenom sám sobě, ale kupci byli známí tím, že když vypláceli vozky, rozhodně neměli pochopení pro kocovinu. S nadcházejícím ránem se šenk pomalu prázdnil, jak se dokonce i ti, kdo měli pokoje v poschodí, šourali do postelí.
Gode byl posledním hostem. Když Rand zívaje sáhl pro kožené pouzdro na flétnu, Gode vstal a přehodil si plášť přes ruku. Služebné, které začaly poklízet, potichu reptaly kvůli rozlitému vínu a rozbitému nádobí. Hake velkým klíčem zamkl přední dveře. Gode Hakea na chvíli zastavil a Hake pak zavolal jednu ze služebných, aby Godeovi ukázala pokoj. Muž se sametovým pláštěm na Randa s Matem vrhl vědoucí úsměv a zmizel na schodišti.
Hake se zadíval na oba hochy. Jak se Stromem stáli vedle něj.
Rand si spěšně pověsil všechny věci na záda, aby mohl sáhnout po meči. Nenaznačil, že po něm chce sáhnout, ale chtěl, aby všichni věděli, že je k tomu připraven. Potlačil zívnutí. Nemuseli vědět, jak je utahaný.
Mat si neohrabaně navlékl luk a pár dalších věcí přes rameno, a jak se díval na přibližujícího se Hakea, zasunul ruku pod kabát.
Hake nesl olejovou lampu a k Randovu překvapení kývl a ukázal na boční dveře. "Slamníky máte tamhle." Pouze slabé pousmání mu to pokazilo.

Mat na Jaka se Stromem vystrčil bradu. "To potřebuješ tyhle dva, aby nám ukázali postele?"
"Já jsem majitel," prohlásil Hake a uhlazoval si ušmudlanou zástěru, "a majitelé nemůžou být nikdy dost opatrný." Okny otřáslo další zahřmění a Hake se významně zadíval ke stropu a obdařil je zubatým úsměvem. "Chcete vidět svý postele, nebo ne?"
Randa napadlo, co by se stalo, kdyby řekli, že chtějí odejít. Kdybys toho o šermování věděl kromě těch pár lekcí, které ti Lan předvedl, trochu víc... "Jděte napřed," řekl a snažil se, aby to znělo tvrdě. "Nechci mít nikoho za zády."
Strom si odfrkl, ale Hake klidně kývl a obrátil se k bočním dveřím a oba hromotluci se odkolébali za ním. Rand se zhluboka nadechl a vrhl smutný pohled na dveře do kuchyně. Jestli Hake už zamkl zadní dveře, kdyby se teď rozběhli, jenom by začali to, čemu doufal, že se vyhnou. V chmurné náladě tedy následoval hostinského.
U bočních dveří zaváhal a zezadu do něj narazil Mat. Bylo jasné, proč Hake nese lampu. Dveře vedly do chodby černé jako smůla. Jenom lampa v Hakeově ruce, jejíž světlo ozařovalo Jaka se Stromem, mu dodalo odvahu, aby vstoupil. Kdyby se obrátili, bylo by mu to jasné. A co? Podlaha mu zaskřípala pod nohama.
Chodba končila hrubými, nenatřenými dveřmi. Rand si nevšiml, zda jsou v chodbě ještě nějaké jiné dveře. Hake a jeho vazouni prošli dovnitř a Rand je rychle následoval, než budou mít možnost uchystat nějakou past. Hake však jenom zvedl lampu a ukázal do místnosti.
Tady to je."
Staré skladiště, tak tomu říkal, a podle toho, jak to tu vypadalo, ho už delší dobu nikdo nepoužíval. Půlku místnosti zabíraly otlučené soudky a rozlámané bedýnky. Ze stropu kapala voda a rozbitou tabulkou ve špinavém okně dovnitř volně proudil déšť. Na policích byly naházené neidentifikovatelné věci a skoro všechno bylo pokryté silnou vrstvou prachu. Přítomnost slíbených slamníků byla překvapením.
Ten meč ho znejistil. Dokud neusneme, o nic se nepokusí. Rand pod Hakeovou střechou rozhodně nehodlal spát. Jakmile hostinský odejde, hodlal zmizet oknem. "To půjde," řekl. Po očku Hakea sledoval, zda dvěma zubícím se mužům po svém boku nedá nějaké znamení. Dalo mu práci, aby si nenavlhčil rty. "Nech nám tu lampu."
Hake zavrčel, ale strčil lampu na polici. Zaváhal, podíval se na ně a Rand si byl jist, že má v úmyslu Jakovi se Stromem přikázat, aby se na ně vrhli. Ale oči mu znovu zabloudily k Randovu meči a on se zamyšleně zamračil a trhnutím hlavy dal oběma vazounům znamení. Těm se po tvářích mihl překvapený výraz, ale bez ohlédnutí ho následovali ven z místnosti.
Rand počkal, dokud vrzání jejich kroků zcela nedozní, pak napočítal do padesáti a strčil hlavu do chodby. Černotu narušoval pouze obdélník světla, které mu připadalo vzdálené jako měsíc: dveře do šenku. Když se vracel, cosi velkého se pohnulo v temnotě u protějších dveří. Jak nebo Strom stáli na stráži.
Rychlá prohlídka dveří mu prozradila vše, co potřeboval vědět, ale stejně mu to k ničemu nebylo. Břevna byla silná a pevná, ale nebyl tu žádný zámek ani závora. Avšak otevíraly se do místnosti.
"Myslel jsem, že po nás půjdou," řekl Mat. "Na co čekají?" Dýku měl vytaženou a svíral ji tak pevně, až mu zbělely kotníky prstů. Od čepele se odráželo světlo lampy. Luk a toulec ležely zapomenuty v koutě.
"Až usneme." Rand začal prohrabávat soudky a bedýnky. "Pomoz mi najít něco, čím zapřeme ty dveře."
"Proč? Nechceš tu snad spát, že ne? Vypadneme oknem a zmizíme. Raději budu mokrej než mrtvej."
"Jeden z nich stojí na konci chodby. Způsobíme hluk a budou nás mít, než řekneš švec. Myslím, že Hake si nás radši podá, i když budeme vzhůru, než aby nás nechal odejít."
Mat si pro sebe cosi zamumlal, ale přece jen se dal do hledání, jenže na zasviněné podlaze nenašli nic užitečného. Soudky byly prázdné a bedýnky rozlámané, a ani naskládané před dveře nemohly nikomu zabránit, aby je otevřel. Pak Randovi padl zrak na cosi známého na polici. Dva klíny, pokryté rzí a prachem. S úsměvem je sundal.
Spěšně je zasunul pode dveře, a když hostincem příště otřáslo zahřmění, rychle je přikopl. Hřmění odeznělo a Rand zadržel dech a zaposlouchal se. Jediné, co slyšel, bylo bušení deště do střechy. Žádné praskání podlahy pod spěchajícíma nohama.

"Okno," řekl.
Podle zaschlé špíny ho nikdo celá léta neotevřel. Hoši společně napjali síly a vší silou zatlačili. Než se okenní křídlo konečně pohnulo, Randovi se už podlamovala kolena. Okno zaskřípělo pokaždé, když ho s námahou pootevřeli o další coul. Když byla mezera dost velká, aby se protáhli, Rand se přikrčil a zarazil se.
"Krev a popel!" zavrčel Mat. "Není divu, že se Hake nebál, že mu tudy utečem."
Ve světle lampy se vlhce leskly železné mříže v železném rámu. Rand do nich strčil. Byly pevné jako balvan.
"Něco jsem zahlíd," řekl Mat. Rychle se prohrabal smetím na policích a vrátil se s rezivým páčidlem. Zarazil ho pod železný rám a Rand sebou trhl.
"Nezapomeň na hluk, Mate."
Mat se ušklíbl a cosi si pro sebe zamumlal, ale počkal. Rand položil ruce na páčidlo a ve zvětšující se louži vody pod oknem se pokusil najít oporu pro nohy. Zahřmělo a oni zabrali. Mučené hřeby se zavrzáním, při němž Randovi hrůzou vstávaly vlasy na hlavě, o kousek povolily - tedy asi o čtvrt coulu. Načasovali si to do burácení hromu a zvedali páčidlo znovu a znovu. Rám se ani nehnul. Povolil o čtvrt coulu. Nepohnul se. Povolil o vlásek. Nepovolil. Nepohnul se.
Náhle Rand uklouzl ve vodě a oba spadli na podlahu. Páčidlo zarachotilo o mříže a hlasitě zazvonilo. Rand ležel v kaluži, zadržoval dech a poslouchal. Kromě deště nezaslechl nic.
Mat si foukal na otlučené klouby a mračil se na něj. "Při tomhle tempu se odsud nikdy nedostaneme." Železný rám nevypáčili ani natolik, aby pod něj zasunuli dva prsty. Úzkou mezeru vyplňovaly tucty silných hřebů.
"Prostě se musíme snažit dál," prohlásil Rand a zvedl se. Ale když zasouval páčidlo pod okraj rámu, dveře zaskřípěly, jako by se je někdo pokoušel otevřít. Klíny vydržely. Hoši si vyměnili ustarané pohledy. Mat znovu vytáhl dýku. Dveře znovu vrzly.
Rand se zhluboka nadechl a snažil se, aby se mu netřásl hlas. "Jdi pryč, Hake! Chceme se vyspat."
"Bojím se, že jste si mě spletli." Hlas zněl tak uhlazeně a sebevědomě, že se nemohli zmýlit. Howal Gode. "Mistr Hake a jeho... pochopové nám nebudou činit potíže. Spí hlubokým spánkem a ráno se budou jenom divit, kam jste se poděli. Pusťte mě dovnitř, přátelé. Musíme si promluvit."
"Není o čem," odsekl Mat. "Jdi pryč a nech nás spát."
Godeovoho uchechtnutí znělo vskutku odpudivě. "Ovšemže si máme o čem promluvit. Víte to stejně dobře jako já. Viděl jsem vám to na očích. Vím, kdo jste, možná dokonce lépe než vy. Cítil jsem to od vás přicházet ve vlnách. Už napůl patříte mému pánovi. Přestaňte utíkat a přijměte to. Všechno pro vás bude mnohem snazší. Jestli vás najdou ty čarodějnice z Tar Valonu, budete si přát, abyste si mohli sami podříznout hrdla, než s vámi skončí, ale nebudete to moci udělat. Můj pán vás před nimi ochrání."
Rand ztěžka polkl. "Nevíme, o čem to mluvíš. Nech nás být." Prkna na podlaze v chodbě zavrzala. Gode nebyl sám. Kolik mužů mohl přivézt ve dvou kočárech?
"Přestaňte s těmi hloupostmi, přátelé. Víte to. Víte to dobře. Veliký pán Temnoty si vás označil za vlastní. Stojí psáno, že až se probudí, budou tu noví hrůzopáni, aby ho uctívali. Vy musíte být jedni z nich, jinak by mě za vámi nemohli poslat. Přemýšlejte. Věčný život a moc, o jaké se vám nikdy ani nesnilo." Hlas měl plný touhy po takové moci pro sebe.
Rand se ohlédl k oknu právě ve chvíli, kdy oblohu rozčísl blesk, a málem zaúpěl. Záblesk mu ukázal muže venku, muže, kterým nevadilo, že jsou promočení na kůži, jak tam tak stáli a pozorovali okno.
"Tohle mě unavuje," prohlásil Gode. "Podvolíte se mému pánovi - vašemu pánovi - nebo vás k tomu donutíme. To se vám ale nebude líbit. Veliký pán Temnoty vládne smrtí a může darovat život ve smrti, nebo smrt v životě, jak se rozhodne. Otevřete dveře. Ať tak nebo tak, váš útěk skončil. Otevřete, povídám!"
Musel říci ještě něco jiného, protože náhle do dveří udeřilo těžké tělo. Dveře se otřásly a klíny o kousek povolily, přičemž se o dřevo odrhl kousek rzi. Znovu a znovu se dveře otřásaly, jak se na ně kdosi vrhal. Klíny občas vydržely, občas znovu o kousek sklouzly, a dveře se kousek po kousku otevíraly.
"Poddejte se," dožadoval se z chodby Gode, "nebo strávíte věčnost tím, že si budete přát, abyste to byli udělali!"

"Jestli nemáme na vybranou..." Mat si pod Randovým pohledem olízl rty. Uhýbal očima jako jezevec v pasti. Tvář měl bílou, a když mluvil, namáhavě dýchal. "Mohli bychom souhlasit a utýct později. Krev a popel, Rande, nemáme se z toho jak dostat!"
Matova slova se k Randovi dostávala, jako by měl v uších nacpanou vlnu. Nemáme se z toho jak dostat. Zahřmělo a zablýsklo se. Musíme z toho najít cestu ven. Gode na ně volal, dožadoval se, lichotil jim. Dveře opět o kousíček povolily. Cesta ven!
Místnost naplnilo světlo, úplně ji zaplavilo. Samotný vzduch burácel a hořel. Rand cítil, jak ho to nazvedlo a odhodilo na stěnu. Sklouzl na hromádku, v uších mu zvonilo a každičký chloupek na těle mu stál v pozoru. Obluzeně se snažil vyhrabat na nohy. Kolena se mu podlamovala a musel se opřít o stěnu, aby neupadl. Omámeně se rozhlížel kolem sebe.
Lampa, ležící na boku na kraji jedné z několika málo polic, které ještě držely na stěně, pořád hořela a vydávala světlo. Všechny soudky a bedýnky, některé ohořelé, ležely tam, kam byly odhozeny. Okno, mříže i většina stěny zmizely a zůstala po nich díra plná třísek. Střecha poklesla a kolem okrajů díry bojovaly s deštěm pramínky kouře. Dveře byly vyvrácené z pantů a visely vražené našikmo do rámu směrem do chodby.
Rand s pocitem neskutečna narovnal lampu. Nejdůležitější ze všeho mu připadalo zajistit, aby se nerozbila.
Hromada bedýnek se náhle rozpadla a uprostřed ní se postavil Mat. Kymácel se, mrkal a ohmatával se, jako by si nebyl jist, jestli má všechny údy tam, kam patří. Zadíval se na Randa. "Rande? Jsi to ty? Ty žiješ. Myslel jsem, že jsme oba..." Odmlčel se, kousl se do rtu a roztřásl se. Randovi chvíli trvalo, než si uvědomil, že se Mat směje na pokraji hysterického záchvatu.
"Co se stalo, Mate? Mate! Co se to stalo?"
Mata roztřásl poslední nával smíchu a pak zůstal stát nehybně. "Blesk, Rande. Zrovna jsem se díval z okna, když udeřil do těch mříží. Blesk. Nevidím ani..." Odmlčel se, zašilhal na pokřivené dveře a hlas se mu přiostřil. "Kde je Gode?"
V tmavé chodbě za dveřmi se nic nehýbalo. Po Godeovi a jeho společnících nebylo ani vidu, ani slechu, i když v temnotě mohlo číhat cokoliv. Rand se přistihl, jak doufá, že jsou všichni mrtví, ale aby to zjistil, musel by se vydat do chodby, což by neudělal, ani kdyby mu nabídli korunu. Ve tmě, tam, kde bývala stěna, se také nic nehýbalo, ale jinak se kolem pohybovali lidé. Z poschodí hostince se ozývaly zmatené výkřiky a dusot běžících nohou.
"Mizíme, dokud to ještě jde," navrhl Rand.
Rand z trosek chvatně vybral jejich věci, popadl Mata za ruku a napůl ho táhl a napůl mu pomáhal skrz zející díru do noci. Mat se ho pevně držel a klopýtal vedle něj s hlavou předkloněnou, jak se snažil něco zahlédnout.
Jak Randa udeřil do tváří déšť, rozčísl oblohu nad hostincem další blesk a Rand se zastavil, protože se mu udělalo mdlo. Godeovi muži tam pořád ještě byli, leželi s nohama k díře ve zdi. Bušil do nich déšť a oni upírali nevidoucí oči k obloze.
"Co je to?" zeptal se Mat. "Krev a popel! Já jen tak tak vidím vlastní zatracenou ruku!"
"Nic," řekl Rand. Štěstí. Světlo... Je to? Celý rozechvělý opatrně provedl Mata kolem těl. "Jenom blesk."
Kromě blesků nikde nic nesvítilo, a jak na nejistých nohou utíkali od hostince, Rand klopýtal ve vyježdených kolejích. Jelikož na něm Mat visel, při každém klopýtnutí oba spadli na zem, ale vrávorajíce, lapajíce po dechu utíkali dál.
Rand se jednou ohlédl. Jen jednou, než déšť zhoustl natolik, že vytvořil clonu, která Tančícího povozníka zcela vymazala ze světa. Blesk ozářil postavu muže stojícího za hostincem, a ten muž jim, nebo možná nebesům, hrozil pěstí. Byl to buď Gode, nebo Hake, to Rand nepoznal, ale jeden byl horší než druhý.
Liják se změnil v hotovou záplavu a oddělil je stěnou vody. Rand spěchal nocí a snažil se skrze burácení zaslechnout zvuky pronásledování.

# KAPITOLA OSMÁ

## Temnota čeká

Pod olověnou oblohou drncal po Caemlynské silnici žebřiňák s vysokými koly. Rand se zvedl ze slámy a nahlédl přes postranici. Bylo to snazší než před hodinou. Ruce se mu pořád ještě podlamovaly a chvíli měl pocit, že mu snad uletí hlava, ale bylo to snazší. Zahákl lokty za žebřiny a díval se, jak se kolem šine krajina. Slunce, byť stále ještě schované za těžkými mraky, jim stálo skoro nad hlavami a žebřiňák zatím vrachotil do další osady s domky z červených cihel, porostlými psím vínem. Za Čtverkrálím byly osady blíž k sobě.

Někteří lidé zamávali a křičeli na pozdrav Hyamu Kinchovi, což byl hospodář, kterému žebřiňák patřil. Pantáta Kinch, s ošlehaným obličejem a skoupý na slovo, párkrát také zavolal, přitom se však nenamáhal vyndat z úst fajfku. Díky tomu bylo vše, co řekl, skoro nesrozumitelné, ale znělo to vesele a očividně to každého uspokojilo. Lidé se bez dalšího ohlížení vraceli k práci. Sedlákovým dvěma cestujícím nikdo zjevně nevěnoval pozornost.

Randovi se do zorného pole dostal místní hostinec. Byl omítnutý nabilo a měl šikmou šedou střechu. Lidé běhali dovnitř a ven a ledabyle kývali a mávali jeden na druhého. Někteří se zastavili na kus řeči. Jeden druhého znali. Podle oděvu - měli boty, kalhoty a kabáty, které se příliš nelišily od toho, co měl na sobě Rand, i když zřejmě trpěli nezřízenou láskou k barevným proužkům - to byli většinou vesničané. Ženy tu nosily velké čepce, které jim zakrývaly tváře, a bílé proužkované zástěry. Možná všichni pocházeli z vesnice a místních statků. Záleží na tom?

Rand se svezl zpátky na slámu a mezi roztaženýma nohama se díval, jak se osada pomalu zmenšuje. Silnice byla lemována ohrazenými políčky, přistřiženými živými ploty a malými statky, kde z červených cihlových komínů stoupal kouř. Jedinými dřevinami u silnice bylo mlází, které někdo dobře prořezával kvůli palivovému dříví, takže bylo upravené jako na dvorku. Ale proti obloze se rýsovaly větve bez listí, tuhé jako u divokých křovin na západě.

Opačným směrem mířila řada povozů, rachotila prostředkem cesty a žebřiňák byl vytlačen až na krajnici. Pantáta Kinch si přesunul fajfku do koutku úst a mezi zuby si odplivl. Jedním okem sledoval kolo, aby se mu nezapletlo do houští, a klidně jel dál. Stiskl rty a kabonil se na kupecké vozy.

Žádný z vozků, kteří práskali dlouhými biči ve vzduchu nad hlavami osmispřeží, ani žádný ze strážných s přísnými výrazy, kteří se hrbili v sedlech vedle vozů, nevěnoval žebřiňáku jediný pohled. Rand se díval, jak projíždějí kolem, a svíralo se mu hrdlo. Ruku měl pod pláštěm a svíral jílec meče, dokud se poslední vůz neodkolébal do dáli.

Když se poslední vůz odkodrcal směrem k dědině, kterou právě opustili, obrátil se na kozlíku vedle sedláka Mat a naklonil se dozadu, až viděl Randovi do očí. Šátek, který posloužil proti prachu, když to bylo potřeba, mu teď stínil oči. Mat ho naněkolikrát přeložil a uvázal si jej nízko do čela, ale přesto v našedlém denním světle mhouřil oči. "Viděls tam něco?" zeptal se tiše. "Co ty vozy?"

Rand zavrtěl hlavou a Mat kývl. On také nic nespatřil.

Pantáta Kinch se na ně podíval koutkem oka, přehodil si fajfku do druhého koutku úst a pleskl opratěmi. To bylo všechno, ale všiml si. Kůň trochu zrychlil.
"Ještě tě bolí oči?" vyzvídal Rand.
Mat se dotkl šátku kolem hlavy. "Ne. Ne moc. Ne, dokud se nedívám přímo do slunka. A co ty? Už se cítíš líp?"
"Trochu." Rand si uvědomil, že už je mu skutečně lépe. Byl to div, že svou slabost tak rychle překonal. Víc než to, byl to hotový dar Světla. Musí to být dar Světla. Musí.
Náhle projel kolem žebříňáku dvojstup jezdců mířících k západu podobně jako kupecké vozy. Přes kroužkové košile a pancíře jim spadaly dlouhé bílé límce a pláště i wamsy měli červené, podobné uniformám fortnýřů v Bílém Mostu, ale měli je lépe ušité a lépe jim padly. Šišáky se jim leskly jako stříbro. Jezdci seděli v sedlech vzpřímeně. Pod hlavicemi kopí se jim třepotaly tenké červené pentle a všechna kopí byla skloněna pod stejným úhlem.
Někteří cestou kolem pohlédli na žebříňák. Všichni měli obličeje schované v ocelové klícce hledí. Rand byl rád, že má meč přikrytý pláštěm. Pár jezdců kývlo na pantátu Kinche, ne že by ho znali, prostě jenom pozdravili. Pantáta Kinch jim odpověděl stejně, a i když nezměnil výraz, v tom, jak sklonil hlavu, bylo poznat, že si jich váží.
Koně jezdců šli krokem, ale žebříňák jel slušnou rychlostí, a tak byli rychle pryč. Rand je trochu nepřítomně spočítal. Deset... dvacet... třicet... třicet dva. Zvedl hlavu a zadíval se za dvojstupem mířícím po silnici od Caemlynu.
"Kdo to byl?" zeptal se Mat, napůl zvědavě a napůl podezřívavě.
"Královnina garda," řekl pantáta Kinch přes fajfku. Oči upíral na cestu před sebou. "Nepojedou o moc dál než do Breenovy Studánky, leda by si je někdo zavolal. Není to jak za starejch dobrejch časů."
Zatáhl z fajfky a dodal: "Hádám, že teďka jsou části říše, kde gardisty nevidí, jak je rok dlouhej. Ne jako za starejch dobrejch časů."
"A co dělají?" zeptal se Rand.
Sedlák se po něm ohlédl. "Udržujou královnin mír a královnino právo." Kývl hlavou, jako by se mu líbilo, co řekl, a připojil: "Hledají zločince a vodí je před soudce. Hmmf!" Vyfoukl dlouhý proužek kouře. "Vy dva musíte bejt pěkně zdaleka, když nepoznáte královninu gardu. Odkaď jste?"
"Zdaleka," řekl Mat ve chvíli, kdy Rand prohlásil: "Z Dvouříčí." Už v okamžiku, kdy to vyslovil, si přál, aby to byl neudělal. Pořád ještě mu to jasně nemyslelo. Snažili se skrývat a on teď řekne nahlas jméno, které musí mizelci v uších zazvonit jako zvon.
Pantáta Kinch se koutkem oka zadíval na Mata a chvíli mlčky bafal z fajfky. "To je daleko, to je teda fakt," prohodil nakonec. "Skoro na hranicích říše. Ale věci musí bejt horší, než jsem si myslel, když jsou v říši místa, kde lidi královninu gardu dokonce ani nepoznají. Vůbec to není jako za starejch dobrejch časů."
Rand by byl rád věděl, co by řekl pantáta al'Vere, kdyby mu někdo pověděl, že Dvouříčí je součástí říše nějaké královny. Nejspíš to byla královna Andoru. Možná to starosta věděl - věděl hodně věcí, které Randa udivovaly - a možná to věděli i další lidé z Dvouříčí, ale on o tom nikdy neslyšel nikoho mluvit. Dvouříčí bylo Dvouříčí. Každá vesnice se starala o své věci, a pokud došlo k nějakým těžkostem, které se týkaly více vsí, starostové a možná vesnické rady to prostě mezi sebou vyřešili.
Pantáta Kinch zatahal za opratě a žebříňák zastavil. "Dál nejedu." Na sever se oddělovala úzká cestička a tím směrem bylo přes otevřená pole, zoraná, ale stále bez obilí, vidět několik statků. "Do Caemlynu dorazíte tak za dva dny. Teda pokud se tvůj kamarád postaví na nohy."
Mat seskočil na zem a vzal si luk a ostatní věci. Pak pomohl Randovi sešplhat z žebříňáku. Randa jeho rance táhly k zemi a nohy se mu podlamovaly, ale on ruku přítele setřásl a pokusil se jít sám. Pořád se necítil nejlépe, ale nohy ho již udržely. Jak je začal používat, zdálo se, že dokonce postupně sílí.
Sedlák ještě nepobídl koně do kroku. Chvíli si je prohlížel a bafal z fajfky. "Den dva si u mě můžete odpočinout, jestli chcete. Za tu dobu, hádám, o nic nepřijdete. Ať už tě, mládenče, postihlo cokoliv... no, já a moje stará, my už jsme se vykurýrovali z každý nemoci, kterou si vymyslíš, než ses vůbec narodil, a naše mladý jsme z toho dostali taky. Hádám, že ty už jsi stejně z nejhoršího venku."
Matovi se zúžily oči a Rand se přistihl, jak se mračí. Každý přece nemůže být součástí toho všeho.

Každý ne.
"Děkuji," řekl, "ale už jsem v pořádku. Opravdu. Jak daleko je to do další vesnice?"
"Do Brodku? Pěšky tam můžete dorazit před setměním." Pantáta Kinch vytáhl fajfku z úst a zamyšleně našpulil rty, než pokračoval. "Nejdřív jsem vás měl za uprchlý učedníky, ale teď bych řek, že utíkáte před něčím větším. Nevím před čím. Je mi to fuk. Jsem dost dobrej, abych odhadl, že nejste temný druzi, a nikoho nevoloupíte nebo mu neublížíte. Ne jako některý, co dneska potkáte na cestách. Já sám se párkrát dostal do maléru, když jsem byl ve vašem věku. Kdybyste se někdy potřebovali na pár dní uklidit z dohledu, můj statek je pět mil touhle cestou," trhl hlavou k cestičce, "a tam ještě nikdy nikdo nepřišel. Ať po vás jde kdokoliv, tam by vás najít neměl." Odkašlal si, jako by ho uvedlo do rozpaků, že pronesl tolik slov najednou.
"Jak můžeš vědět, jak takový temný druh vypadá?" chtěl vědět Mat. Couvl od žebříňáku a ruka mu zabloudila pod kabát. "Co víš o temných druzích?"
Pantáta Kinch se zatvářil odměřeně. "Posložte si," řekl a mlaskl na koně. Žebříňák se vydal na cestu a hospodář se ani jednou neotočil.
Mat se podíval na Randa a chmury mu zmizely z tváře. "Promiň, Rande. Potřebuješ místo na odpočinek. Možná kdybychom šli za ním..." Pokrčil rameny. "Já se jenom nemůžu přemoci, pořád mám dojem, že po nás jde úplně každej. Světlo, přál bych si, abych věděl proč. Přál bych si, aby už bylo po všem. Přál bych si..." Žalostně se odmlčel.
"Pořád ještě existují dobří lidé," prohodil Rand. Mat se se zaťatými zuby vydal po cestičce, jako by to byla poslední věc, kterou by chtěl udělat, ale Rand ho zastavil. "Nemůžeme si dovolit zastavit se, Mate. Kromě toho si myslím, že stejně není kde se schovat."
Mat kývl a bylo vidět, že se mu ulevilo. Nabídl se, že vezme některé Randovy věci, jako sedlové brašny a Tomův plášť, v němž byla zabalená harfa, ale Rand je odmítl vydat. Nohy už měl opravdu silnější. Co nás to jenom pronásleduje? pomyslel si, když se vydali po silnici. Nepronásleduje. Čeká.

Celou noc, co klopýtali od Tančícího povozníka, pršelo, bušil do nich déšť a černou oblohu občas rozčísl blesk, následovaný zahřměním. Šaty měli ve chvilce promáčené. Za hodinu měl Rand dojem, že má promočenou i kůži, ale Čtverkrálí aspoň nechali za sebou. Mat byl ve tmě skoro slepý a bolestivě mhouřil oči pokaždé, když se zablesklo, takže se na okamžik zřetelně objevily stromy. Rand ho vedl za ruku, ale Mat stejně dál nejistě našlapoval. Randovi se na čele utvořily starostlivé vrásky. Jestli Mat nezačne znovu vidět, půjdou strašně pomalu. Nikdy se odsud nedostanou.
Mat zřejmě jeho starosti vycítil. I přes kapuci pláště měl Mat vlasy přilepené na tvářích. "Rande," řekl, "neopustíš mě, že ne? Kdybych ti nestačil?" Hlas se mu třásl.
"Neopustím tě." Rand příteli pevněji stiskl ruku. "Neopustím tě, děj se co děj." Světlo, pomoz nám! Opět nad nimi zahřmělo a Mat klopýtl, až málem upadl a Randa skoro strhl s sebou. "Musíme se zastavit, Mate. Jestli půjdeme dál, zlomíš si nohu."
"Gode." Jak Mat promluvil, nad hlavami se jim znovu zablesklo a hrom pohltil všechny ostatní zvuky kolem, ale ve světle blesku Rand rozeznal jméno na Matových rtech.
"Je mrtvý." Musí být. Světlo, ať je mrtvý.
Zavedl Mata do nějakých keřů, které zahlédl ve světle blesku. Měly dost listí, aby jim poskytly jakýs takýs úkryt před lijavcem. Ne takový, jakým by mohl být strom, ale Rand nehodlal riskovat další úder blesku. Příště by tolik štěstí mít nemuseli.
Schoulení v houštině se snažili přehodit pláště přes větve jako nějaký stan. Bylo příliš pozdě, aby mohli doufat, že se nenamočí, ale už to, že do nich přestanou bušit kapky, bude něco. Přitulili se k sobě, aby se aspoň trochu zahřáli. Kapala z nich voda a další čůrky stékaly skrze pláště, a tak celí roztřesení usnuli.
Rand okamžitě poznal, že se mu to jen zdá. Byl zpátky ve Čtverkrálí, ale městečko bylo až na něho prázdné. Byly tam vozy, ale žádní lidé, koně ani psi. Nikdo živý. Rand však věděl, že na něj někdo čeká. Kráčel rozježděnou ulicí, a jak míjel jednotlivé budovy, ty se za ním jakoby rozmazávaly. Když otočil hlavu, byly tam, pevné, ale koutkem oka pořád viděl nějaké nejasnosti. Bylo to, jako kdyby existovalo pouze to, co skutečně viděl, a i to jenom tehdy, když se na to přímo díval. Byl si jist, že kdyby se otočil dost rychle, uviděl by... Nebyl si jist, co by vlastně uviděl, ale už jenom pouhé pomyšlení na to ho

zneklidňovalo.
Před ním se objevil hostinec U tančícího povozníka. Jeho křiklavé barvy jaksi zešedly a zmatněly. Vstoupil. Gode tam byl, seděl u stolu.
Poznal ho pouze podle šatů, hedvábí a tmavého sametu. Gode měl zarudlou, popálenou kůži, celou popukanou a mokvající. Jeho obličej se podobal lebce, rty měl svraštělé a byly mu vidět zuby a dásně. Jak Gode otáčel hlavu, padaly mu vlasy, a když mu dopadly na ramena, rozpadly se jako saze. Oči bez víček upřel na Randa.
"Takže jsi mrtvý," řekl Rand. Překvapilo ho, že se nebojí. Možná proto, že tentokrát věděl, že sní.
"Ano," pravil Ba'alzamonův hlas, "ale našel tě pro mne. To si zaslouží odměnu, co myslíš?"
Rand se obrátil a zjistil, že by měl mít strach, dokonce i když věděl, že sní. Ba'alzamon měl šaty barvy zaschlé krve a v jeho výrazu se svářily vztek, nenávist a vítězoslavný úsměv.
"Vidíš, mládenečku, přede mnou se nemůžeš skrývat věčně. Ať tak, nebo tak, já si tě najdu. To, co tě chrání, tě zároveň činí zranitelným. Jednou se skryješ, a vzápětí svítíš jako maják. Pojď ke mně, mládenečku." Napřáhl k Randovi ruku. "Jestli tě budou muset uštvat moji psi, nebudou možná mírní. Žárlí na to, čím se staneš, jakmile mi poklekneš u nohou. Je to tvůj osud. Ty patříš mně." Godeovi se ze spáleného hrdla vydralo rozhněvané, žádostivé zachrčení.
Rand se pokusil olíznout si rty, ale v ústech mu zcela vyschlo. "Ne," podařilo se mu ze sebe vypravit a další slova už mu ze rtů splývala snadněji. "Já patřím sám sobě. Ne tobě. To nikdy. Jen sobě. Jestli mě tvoji temní druzi zabijí, nikdy mě nedostaneš."
Ohně v Ba'alzamonově tváři rozžhavily vzduch v místnosti, až se začal chvět. "Živý, či mrtvý, mládenečku, ty patříš mně. Hrob patří mně. S mrtvým je to snazší, s živým lepší. Lepší pro tebe, mládenečku. Živí mají ve většině záležitostí větší moc." Gode opět zachrchlal. "Ano, můj milý pse. Tady je tvá odměna."
Rand se podíval na Godea právě včas, aby viděl, jak se jeho tělo rozpadá v prach. Na chvíli se v popáleném obličeji objevil výraz obrovské radosti, který se vzápětí změnil v naprostou hrůzu, jako by Gode zahlédl číhat cosi, co nečekal. Godeovy prázdné sametové šaty splaskly a sesuly se na židli a na podlahu mezi popel.
Když se Rand obrátil zpátky, Ba'alzamonova napřažená ruka se změnila v pěst. "Ty jsi můj, mládenečku, ať živý, či mrtvý. Oko světa ti nikdy nebude sloužit. Označuji tě za svého." Otevřel pěst a z ní vylétla ohnivá koule. Udeřila Randa do obličeje, rozpadla se a popálila ho.
Rand se ve tmě vymrštil do sedu a na tváře mu kapala voda protékající pláštěm. Když zvedal ruku k obličeji, třásla se mu. Pleť na lících měl citlivou, jako kdyby se spálil na slunci.
Náhle si uvědomil, že se Mat kroutí a sténá ze spaní. Zatřásl jím a Mat se se zakňučením probudil.
"Moje oči! Ó, Světlo, moje oči! Vzal mi oči!"
Rand ho k sobě přitiskl a kolébal ho v náručí jako dítě. "Jsi v pořádku, Mate. Jsi v pořádku. Nemůže nám ublížit. Nenecháme ho." Cítil, jak se Mat třese a vzlyká mu do kabátu. "Nemůže nám ublížit," šeptal a přál si, aby tomu sám věřil. To, co tě chrání, tě zároveň činí zranitelným. Já se zblázním.
Těsně před svítáním liják zeslábl, a když se objevily první sluneční paprsky, přestalo i mrholit. Výhružné mraky však zůstaly až do pozdního dopoledne. Pak se zvedl vítr a odehnal mračna k jihu, odhalil bezzubé slunce a profoukl jejich zmáčené šaty. Už neusnuli, omámeně si natáhli pláště a vydali se k východu. Rand vedl Mata za ruku. Po chvíli se Matovi ulevilo natolik, že si začal stěžovat na to, co mu déšť provedl s tětivou luku. Rand ho však nenechal zastavit, aby ji vyměnil za suchou, kterou měl v kapse. Zatím ještě ne.
Brzy po poledni dorazili do další osady. Rand se při pohledu na útulné cihlové domky a kouř stoupající z jejich komínů roztřásl ještě víc, ale držel se stranou a vedl Mata skrze lesíky a políčka k jihu.
Osamělý sedlák, okopávající motykou rozbahněné políčko, byl jediným člověkem, kterého Rand zahlédl, ale dával si pozor, aby ten muž nespatřil je, jak se krčí mezi stromy. Sedlák se sice cele věnoval své práci, Rand jej nicméně koutkem oka sledoval, dokud se nedostali z dohledu. Pokud zůstal naživu některý z Godeových chlapů, možná uvěří, že se s Matem ze Čtverkrálí vydali směrem na jih, tedy pokud nenajdou nikoho, kdo by je v této dědině zahlédl. Na silnici se vrátili, až když byly z dohledu i poslední domy. Při chůzi se jim šaty sice neusušily úplně, ale teď byly jenom navlhlé.

Hodinu poté, co se jim osada ztratila z dohledu, je svezl jakýsi sedlák na poloprázdném voze se senem. Randa to překvapilo, protože měl hlavu plnou starostí o Mata. Mat si rukou stínil oči před sluncem, byť odpoledne svítilo jen slabě, mhouřil oči a neustále si mumlal, jak to slunce dneska jasně svítí. Když Rand zaslechl rachot vozu, bylo už pozdě. Blátivá cesta pohlcovala všechny zvuky, takže vůz s dvouspřežím byl jenom padesát sáhů za nimi a vozka už je zahlédl.
K Randovu úžasu zabrzdil a nabídl jim, že je sveze. Rand zaváhal, ale bylo pozdě, muž už je viděl, a odmítnout by znamenalo, že si je zapamatuje. Pomohl tedy Matovi nahoru na kozlík a sám se vyškrábal dozadu.
Alpert Mul byl netečný chlapík s hranatým obličejem strhaným starostmi a hranatýma rukama, mozolnatýma a sedřenýma od tvrdé práce, a potřeboval si s někým popovídat. Krávy mu přestaly dojit, slepice přestaly snášet a nikde nebyl kus pastviny, který by za něco stál. Poprvé, co se pamatoval, musel koupit seno, a půl vozu bylo všechno, co mu "starej Bain" přenechal. Rád by věděl, jestli vůbec letos získá ze svých pozemků nějaké seno, nebo nějaké obilí.
"Královna by měla něco udělat, ať na ni Světlo svítí," zabručel a uctivě, leč nepřítomně, se dotkl pěstí čela.
Na Randa s Matem se skoro ani nepodíval, ale když je nechával u úzké ohrazené stezky, která vedla na jeho statek, zaváhal a řekl, spíš sám k sobě: "Nevím, před čím utíkáte, a nechci to vědět. Mám ženu a děti. Chápete? Rodinu. Teď je těžká doba, aby člověk pomáhal cizincům."
Mat se pokusil zasunout ruku pod kabát, ale Rand ho popadl za zápěstí a pevně ho držel. Stál na cestě a beze slova se na muže díval.
"Kdybych byl slušnej člověk," řekl Mul, "nabídl bych párku mládenců promočenejch na kůži místo, kde by se mohli usušit a ohřát u ohně. Ale časy jsou zlý a cizinci... Nevím, před čím utíkáte, a nechci to vědět. Chápete? Moje rodina." Náhle vytáhl z kapsy kabátu dva velké šátky ze silné tmavé vlny. "Není to nic moc, ale nate. Patří to mejm chlapcům. Mají jiný. Neznáte mě, jasný? Časy jsou zlý."
"Nikdy jsme se nepotkali," souhlasil Rand, když si bral šátky. "Ty jsi slušný člověk. Nejlepší, jakého jsme za poslední dny potkali."
Sedlák se nejdřív zatvářil překvapeně, a pak vděčně. Sebral opratě a zamířil se spřežením na úzkou stezku. Než se úplně otočil, Rand už vedl Mata dál po Caemlynské silnici.
Vítr se soumrakem zesílil. Mat se začal trucovitě vyptávat, kdy že hodlají zastavit, ale Rand šel dál a táhl Mata za sebou. Hledal lepší útočiště než místo pod keřem. Šaty měli pořád ještě provlhlé a vítr byl stále studenější a Rand si nebyl jist, jestli by další noc venku přežili. Noc padla, aniž Rand zahlédl něco užitečného. Ledový vítr mu nadouval plášť. Pak v temnotě před sebou zahlédl světla. Vesnice.
Ruka mu vzklouzla do kapsy a nahmátla mince. Víc než dost na jídlo a pokoj pro dva. Pokoj uvnitř, ne místo pod keřem za studené noci. Kdyby zůstali venku, ve větru a zimě ve vlhkých šatech, každý, kdo by je našel, by našel jenom dvě mrtvoly. Jenom si museli dávat pozor, aby na sebe nepřilákali víc pozornosti, než bude zcela nezbytné. Žádná hra na flétnu, a s postiženýma očima Mat rozhodně nemohl žonglovat. Rand znovu sevřel Matovo zápěstí a vydal se k vábícím světlům.
"Kdy zastavíme?" ptal se Mat znovu. Podle toho, jak s nakloněnou hlavou mžoural, si Rand nebyl jist, zda ho Mat vidí, natož zda vidí světla vesnice.
"Až budeme někde v teple," odtušil.
Vesnické ulice osvětlovala jezírka světel z oken domů a lidé po nich chodili bez starostí o to, co by se v temnotě mohlo skrývat. Jediný hostinec byla rozlehlá přízemní budova a zdálo se, že pokoje přistavovali postupně během let bez ohledu na nějaký plán. Přední dveře se otevřely, aby jakýsi chlapík mohl vyjít ven, a z nich se k oběma hochům vyvalila vlna smíchu.
Rand ztuhl na místě a hlavou mu zněl opilý chechot od Tančícího povozníka. Díval se, jak ten muž nejistým krokem odchází ulicí. Pak se zhluboka nadechl a strčil do dveří. Dával si pozor, aby měl meč zakrytý pláštěm. Převalil se přes něj smích.
Od vysokého stropu visely zapálené lucerny, které vrhaly jasné světlo po celé místnosti, a Rand rovnou viděl i cítil rozdíl proti hostinci Samla Hakea. Tak například tady nebyli opilci. Místnost byla plná lidí, co vypadali jako sedláci a vesničané, kteří, i když nebyli právě střízliví, rozhodně nebyli opilí. Smích byl skutečný, i když místy trošičku nucený. Lidé se smáli, aby zapomněli na své starosti, ale v jejich smíchu

bylo obsaženo i skutečné veselí. Šenk byl čistý, úhledný a vyhřátý, protože ve velikém krbu na protější straně hořel oheň. Úsměvy služebných byly stejně hřejivé jako oheň, a když se zasmály, Rand si byl jist, že je to proto, že se chtějí smát.
Hostinský byl stejně čistý jako jeho hostinec a kolem mohutného těla měl převázanou zářivě bílou zástěru. Rand byl rád, když viděl, že je při těle. Pochyboval, zda ještě někdy uvěří hubenému hostinskému. Jmenoval se Rulan Alvin - Randa napadlo, že je to dobré znamení, znělo to skoro jako jméno z Emondovy Role - a prohlédl si je od hlavy k patě a pak se zdvořile zmínil o tom, že je třeba zaplatit předem.
"Ne že bych snad naznačoval, že jste takoví, chápete, ale dneska tudy cestujou lidi, co zrovínka nedbají na to, že by měli ráno zaplatit. Zdá se, že spousta mladejch lidí teďka míří do Caemlynu."
Randa se to nedotklo, ne ve stavu, v jakém byli, celí mokří a ucouraní. Když však pantáta Alvin řekl cenu, oči se mu rozšířily a Mat vydal zvuk, jako by mu zaskočilo.
Hostinskému se zhouply laloky na bradě, když lítostivě zavrtěl hlavou, ale zřejmě na to byl zvyklý. "Časy jsou zlý," řekl odevzdaným hlasem. "Všeho je málo, a to, co je, stojí pětkrát tolik, na kolik jsme byli zvyklí. Příští měsíc to bude ještě víc, to vám klidně odpřisáhnu."
Rand vylovil peníze a pohlédl na Mata. Mat umíněně stiskl rty. "Chceš spát pod keřem?" zeptal se Rand. Mat si povzdechl a zdráhavě vyprázdnil kapsu. Když zaplatili účet, Rand si zachmuřeně prohlédl to málo, co zbylo, a oč se podělil s Matem.
Ale o deset minut později se u stolu v rohu vedle krbu cpali dušeným masem, které si kousky chleba přistrkovali na lžíce. Porce nebyly tak velké, jak by si byl Rand přál, ale jídlo bylo horké a chutné. Pomalu nasával teplo z krbu. Předstíral, že upírá oči do talíře, ale ve skutečnosti napjatě sledoval dveře. Ti, kdo přicházeli či odcházeli, vypadali všichni jako sedláci, ale to k tomu, aby to utišilo jeho strach, nestačilo.
Mat jedl pomalu a každé sousto vychutnával, i když si mumlal cosi o světlu luceren. Po chvíli vytáhl šátek, který mu dal Alpert Mul, ovázal si ho kolem hlavy a stáhl si ho do očí, až je měl skoro zakryté. To k nim přitáhlo pohledy, o kterých Rand doufal, že se jim podaří vyhnout. Chvatně vytřel talíř a pobízel Mata, aby udělal to stejné, načež požádal pantátu Alvina o jejich pokoj.
Hostinského zřejmě překvapilo, že chtějí odejít tak brzo, ale nic neříkal. Vzal svíčku a ukázal jim cestu změtí chodeb k malému pokojíku se dvěma úzkými lůžky v zadní části hostince. Když odešel, hodil Rand své rance vedle postele, plášť si přehodil přes židli a zcela oblečený padl na přehoz. Šaty měl pořád navlhlé, což bylo dost nepohodlné, ale kdyby museli prchat, chtěl být připravený. Opasek s mečem si také nechal připjatý a spal s rukou položenou na jílci.
Ráno ho probudilo kohoutí kokrhání. Ležel tam a díval se, jak se v okně objevuje světlo svítání, a přemítal, zda se ještě odváží usnout. Spát za dne, kdy by měli být na cestě. Zívl, až mu zapraskaly klouby.
"Hej!" vyjekl Mat. "Já vidím!" Posadil se na posteli a šilhal po místnosti. "Aspoň trochu. Obličej máš pořád ještě kapku rozmazanej, ale poznám, kdo jsi. Věděl jsem, že budu v pořádku. Do večera budu vidět líp než ty. Zase."
Rand vyskočil z postele, a jak zvedal svůj plášť, poškrábal se. Šaty měl celé pomačkané, jak na něm usychaly, když spal, a svrběly ho. "Maříme den," prohodil. Mat se vyhrabal z postele stejně rychle jako on. Taky se škrábal.
Rand se cítil skvěle. Byli na den cesty ze Čtverkrálí a žádný z Godeových mužů se neukázal. A byli o den blíž Caemlynu, kde na ně bude čekat Moirain. Bude. Jakmile se znovu sejdou s Aes Sedai a strážcem, už si nebudou muset dělat starosti s temnými druhy. Bylo zvláštní těšit se tolik na setkání s Aes Sedai. Světlo, až zase Moirain uvidím, dám jí pusu! Ten nápad ho rozesmál. Cítil se natolik skvěle, že byl ochoten vložit něco z jejich zmenšujícího se obnosu do snídaně - velkého pecnu chleba a džbánku mléka, vychlazeného ze sklepa nad pramenem.
Právě snídali, když do šenku vstoupil jakýsi mladík. Podle vzhledu pocházel z vesnice, nesl se však jako páv a na prstě si točil plátěnou čapkou s pérem. Jediná další osoba v místnosti byl stařec, který zametal podlahu a ani nevzhlédl od koštěte. Mladík se vesele rozhlédl po šenku, ale když mu pohled padl na Randa s Matem, čapka mu spadla z prstu. Chvíli na ně zíral, než zvedl čapku z podlahy, a pak ještě

chvíli, kdy si prsty pročesával tmavé kudrny. Nakonec váhavě došel k jejich stolu.
Byl starší než Rand, ale díval se na ně nesměle. "Vadilo by vám, kdybych si přisedl?" zeptal se a okamžitě ztěžka polkl, jako by snad řekl něco nevhodného.
Randa napadlo, jestli snad nedoufá, že se s ním podělí o snídani, i když vypadal, že by měl za co si koupit vlastní. Na sobě měl košili s modrými proužky a vyšívaným límečkem a tmavomodrý plášť s výšivkou kolem dokola. V kožených botách, co měl na so bě, podle Randa nikdy nepřičichl k práci, kde by si je mohl ošoupat. Rand ukázal hlavou na židli.
Mat upřeně sledoval, jak si mládenec přitahuje židli ke stolu. Rand nepoznal, zda se na něj mračí, nebo se jenom snaží lépe podívat. Na každý pád mělo Matovo zamračení špatné následky Mládenec ztuhl uprostřed sedání a nesedl si, dokud mu Rand znovu nepokynul.
"Jak se jmenuješ?" zeptal se Rand.
"Jak se jmenuji? Jmenuji. Aha... říkejte mi Paitr." Oči mu nervózně jezdily sem a tam. "Ehm... tohle není můj nápad, chápejte. Musím to udělat. Nechtěl jsem, ale oni mě přinutili. Musíte to pochopit. Já ne..."
V Randovi začínalo vzrůstat napětí, když Mat zavrčel: "Temnej druh."
Paitr sebou trhl a napůl se zvedl ze židle, přičemž se poplašeně rozhlížel po místnosti, jako by tu bylo padesát lidí, kteří by je mohli zaslechnout. Stařec měl hlavu stále skloněnou nad koštětem a pozornost věnoval cele podlaze. Paitr se zase posadil a nejistě se díval z Randa na Mata a zase zpátky. Na horním rtu mu vyvstal pot. Při takovém obvinění by se zpotil každý, ale on proti tomu nic nenamítal.
Rand pomalu zavrtěl hlavou. Po Godeovi věděl, že temní druzi nemusí mít dračí špičák na čele, ale až na oděv by tenhle Paitr klidně zapadl i do Emondovy Role. Nic na něm neukazovalo na vraha či ještě někoho horšího. Nikdo by se po něm neohlédl. Gode byl aspoň... jiný.
"Nech nás být," řekl Rand. "A pověz svým přátelům, ať nás nechají na pokoji. Nic od nich nechceme a oni od nás nic nedoslanou."
"Jestli to neuděláš," dodal Mat ohnivě, "rozhlásím, co jsi zač. Uvidíme, co si o tom budou tvoji přátelé z vesnice myslet."
Rand doufal, že to nemyslí vážně. To by jim dvěma mohlo způsobit zrovna tolik problémů, jako Paitrovi. Paitr však hrozbu zjevně vzal vážně. Zbledl. "Já... slyšel jsem, co se stalo ve Čtverkrálí. Teda aspoň část. Zprávy se šíří. My máme způsoby, jak se všechno dozvědět. Ale tady není nikdo, kdo by vás mohl lapit. Já jsem tu sám a... a jenom jsem si chtěl promluvit."
"O čem?" zeptal se Mat ve chvíli, kdy Rand prohlásil: "Nemáme zájem." Oba se na sebe podívali a Mat pokrčil rameny. "Nemáme zájem," řekl.
Rand dopil zbytek mléka a patku své půlky bochníku si strčil do kapsy. Peníze jim docházely a tohle mohlo být jejich příští jídlo.
Jak odejít z hostince? Kdyby Paitr zjistil, že je Mat skoro slepý, mohl by to prozradit ostatním... ostatním temným druhům. Jednou Rand viděl, jak vlci oddělili chromou ovci od stáda. Kolem byli další vlci a on nemohl ani opustit stádo, ani pořádně zamířit šípem. Jakmile byla ovce sama, bečíc hrůzou a zoufale poskakujíc na třech nohách, jeden vlk, který ji pronásledoval, se jakoby kouzlem změnil v deset. Při té vzpomínce se mu obrátil žaludek. Nemohli tu zůstat. Dokonce i kdyby Paitr mluvil pravdu v tom, že je tu sám, jak dlouho to tak zůstane?
"Je čas jít, Mate," řekl Rand a zadržel dech. Jak se Mat začal zvedat, přitáhl na sebe Rand Paitrovu pozornost tím, že se předklonil a prohlásil: "Nech nás na pokoji, temný druhu. Už to znova říkat nebudu. Nech-nás-na pokoji."
Paitr ztěžka polkl a opřel se. Ve tvářích mu nezůstala ani kapka krve. Rand si přitom vzpomněl na myrddraala.
Když se znovu ohlédl po Matovi, ten už byl na nohou a jeho neohrabanost nebyla vidět. Rand si spěšně hodil sedlové brašny a ostatní rance na záda a snažil se přitom pláštěm zakrývat meč. Možná o něm Paitr už stejně ví. Možná to Gode řekl Ba'alzamonovi a Ba'alzamon to prozradil Paitrovi, ale Rand si to nemyslel. Měl pocit, že Paitr má jen chabou představu o tom, co se ve Čtverkrálí vlastně přihodilo. Proto byl tak vystrašený.
Světlejší obdélník dveří Matovi pomohl najít cestu, i když ne právě rychle, nicméně ne tak pomalu, aby to vypadalo nepřirozeně. Rand ho těsně následoval a modlil se, aby Mat neklopýtl. Byl vděčný, že má

Mat volnou cestu, že mu v ní nestojí židle ani stoly.
Za nimi náhle Paitr vyskočil. "Počkejte," blekotal zoufale. "Musíte počkat."
"Nech nás na pokoji," řekl Rand, aniž se otočil. Už byli skoro u dveří a Mat ještě nezakopl.
"Jenom mě vyslechněte," naléhal Paitr a položil Randovi ruku na rameno, aby ho zastavil.
Randovi se hlavou přehnaly obrazy. Jak na něj trollok, Narg, skáče u nich doma. Jak mu myrddraal vyhrožuje U jelena a lva v Baerlonu. Půllidé jsou všude, mizelci je pronásledují Shadar Logothem, přicházejí si pro ně do Bílého Mostu. Temní druzi jsou všude. Otočil se a ruka se mu sevřela v pěst.
"Řekl jsem, nech nás na pokoji!" Pěstí udeřil Paitra do nosu.
Temný druh padl na zadek. Seděl tam na podlaze a zíral na Randa. Z nosu mu crčela krev. "Neutečete," odplivl si rozzlobeně. "Je jedno, jak jste silní, veliký pán Temnoty je silnější. Stín vás pohltí!"
Ze šenku se ozvalo zalapání po dechu a klepnutí, jak držadlo smetáku dopadlo na podlahu. Stařec s koštětem je nakonec přece jen zaslechl. Stál tam a zíral doširoka rozevřenýma očima na Paitra. Krev mu zmizela z vráscitého obličeje a pohyboval rty, ale nevyšel z nich žádný zvuk. Paitr na něj chvíli taky zíral, pak zuřivě zaklel, vyskočil a vrhl se ven z hostince na ulici, jako by měl za patami smečku hladových vlků. Stařec přesunul pozornost na Randa s Matem a vypadal neméně vyděšeně.
Rand rychle strkal Mata ze dveří a dál, z vesnice, jak nejrychleji to dokázal, a celou dobu poslouchal, zda nezaslechne křik a lomoz, které se sice neozvaly, nicméně v jeho uších nebyly o nic méně hlasité.
"Krev a popel," zavrčel Mat, "jsou vždycky tady, těsně za náma. Nikdy jim neunikneme."
"Ne, to nejsou," prohlásil Rand. "Kdyby Ba'alzamon věděl, že jsme tady, myslíš, že by to nechal na tom chlapíkovi? Určitě má jiné Godey a dvacet třicet rváčů. Pořád po nás jdou, ale dokud jim to Paitr neřekne, nebudou vědět, kde jsme, a možná byl opravdu sám. Možná bude muset jít celou cestu až do Čtverkrálí, pokud víme."
"Ale říkal..."
"To je mi jedno." Rand si nebyl jist, koho měl Mat na mysli, ale stejně to nic neměnilo. "Nelehneme si tady a nenecháme je, aby nás chytli."
Za den je svezlo šest různých lidí, byť jen na krátkou vzdále nost. Jeden sedlák jim povyprávěl, že jakýsi bláznivý stařík z hostince v Trhovém Sheranu tvrdí, že ve vesnici byli temní druzi. Ten sedlák skoro nemohl mluvit, jak se smál, až se za břicho popadal, a otíral si slzy. Temní druzi v Trhovém Sheranu! To byla nejlepší historka, jakou slyšel od doby, kdy se Ackley Farren opil a strávil noc na střeše hostince. Další muž, kolář, který měl celý vůz ověšený nářadím a dvě kola od vozu vzadu, vykládal něco jiného. V Trhovém Sheranu se sešlo dvacet temných druhů. Muži s pokřivenými těly a ženy v ještě horším stavu, celí špinaví a rozedraní. Kdyby se na vás jen podívali, podlomila by se vám kolena a obrátil by se vám žaludek, a když se zasmáli, jejich ohavný chechot vám zněl v uších celé hodiny a měli jste dojem, že vám praskne hlava. On je viděl na vlastní oči, ale jenom z dálky, dost na to, aby se mu nic nestalo. Jestli s tím královna něco neudělá, tak by měl někdo požádat o pomoc děti Světla. Někdo by měl něco udělat.
Byla to úleva, když je kolář opustil.
Se sluncem nízko za zády došli do malé osady, která připomínala Trhový Sheran. Caemlynská silnice dědinu dělila vedví, ale na obou stranách široké cesty stály úhledné řady malých cihlových domků s doškovými střechami. Cihly byly porostlé psím vínem, i když listí na něm bylo pomálu. Vesnice měla jediný hostinec, místo o nic větší než ten U Vinného střiku, se znamením vyvěšeným na držáku, které se se skřípěním pohupovalo ve větru sem a tam. Hostinec U královnina muže.
Zvláštní, že mu hostinec U Vinného střiku připadal malý. Rand si vzpomínal na doby, kdy ho považoval za největší stavení, jaké je možno postavit. Cokoliv většího už podle něj musel být palác. Ale od té doby už viděl hodně věcí a náhle si uvědomil, že až se vrátí domů, nic už mu nebude připadat stejné. Jestli se někdy vrátíš.
Před hostincem zaváhal, ale i kdyby ceny U královnina muže nebyly tak vysoké, jako v Trhovém Sheranu, stejně si nemohli dovolit ani jídlo, ani pokoj, dokonce ani pro jednoho.
Mat si všiml, kam se Rand dívá, a poplácal si kapsu, kde měl Tomovy barevné míčky. "Už docela vidím, pokud se to nebudu snažit vylepšit." Jeho oči už vypadaly lépe, i když měl stále šátek kolem čela a oči mhouřil pokaždé, když se podíval na oblohu. Když Rand nic neříkal, Mat pokračoval. "Temní druzi nemůžou být v každým hostinci až do Caemlynu. Kromě toho nechci spát pod keřem, jestli můžu spát v

posteli." Ale krok k hostinci neudělal, prostě stál a čekal, co udělá Rand.
Ten po chvíli přikývl. Cítil se unavený, nejvíc unavený za celou dobu, co odešel z domova. Při pouhém pomyšlení na noc venku ho začalo bolet v kostech. Začíná to být znát. Všechno to utíkání, všechno to ohlížení se přes rameno.
"Všude být nemůžou," souhlasil.
S prvním krokem, který v šenku udělal, ho napadlo, zda to přece jen nebyla chyba. Hostinec byl ale přeplněný. Všechny stoly byly obsazené a někteří hosté se opírali o stěny, protože si neměli kam sednout. Podle toho, jak služebné pobíhaly mezi stoly s uspěchanými výrazy - a hostinský taky - tu bylo víc lidí, než na kolik byli zvyklí. Příliš mnoho na tak malou vesnici. Bylo snadné poznat lidi, kteří sem nepatřili. Sice nebyli oblečení jinak, ale upírali oči pouze na své jídlo a pití. Místní se dívali i na cizince.
Vzduchem se nesl jednotvárný hovor, dost hlasitý, aby si je hostinský odvedl do kuchyně, když mu Rand naznačil, že si s nim potřebují promluvit. Hluk byl i tady značný, kuchař a kuchtíci třískali hrnci a pobíhali kolem.
Hostinský si velkým kapesníkem otřel obličej. "Hádám, že jste na cestě do Caemlynu, abyste se koukli na toho falešnýho Draka, jako každej jinej hlupák v říši. No, je to šest za pokoj a dva, tři za postel, a jestli se vám to nelíbí, nic pro vás nemám."
Randovi se při jeho tlachání zvedl žaludek. Bude-li na cestě tolik lidí, může být temný druh kdokoliv a poznat se nedali. Mat předvedl své žonglování - zvládl tři míčky, a i tak si musel dávat velký pozor - a Rand vytáhl Tomovu flétnu. Po pár taktech "Toho starýho černýho medvěda" hostinský netrpělivě kývl.
"To půjde. Potřebuju, aby někdo odvedl pozornost těch hňupů od Logaina. Už se třikrát porvali o to, jestli to je opravdu Drak. nebo ne. Věci si dejte tamhle do rohu a já vám udělám místo. Jestli vůbec nějaký najdu. Troubové. Svět je plnej troubů, kteří nevědí dost na to, aby zůstali tam, kam patří. Proto vznikají všechny trable. Kvůli lidem, co nezůstanou tam, kam patří." Znovu si otřel obličej a odspěchal z kuchyně, přičemž si pro sebe cosi mumlal.
Kuchař a jeho pomocníci si obou hochů nevšímali. Mat si upravoval šátek na hlavě, trochu si ho povytáhl, zamrkal do světla a znovu si ho stáhl dolů. Randa napadlo, jestli uvidí natolik, aby zvládl něco složitějšího než jen žonglovat se třemi míčky. Co se týkalo jeho...
Bylo mu stále hůř. Sesul se na nízkou stoličku a dal si hlavu do dlaní. V kuchyni mu byla zima. Zachvěl se. Vzduch byl plný páry. Pece a kamna praskaly žárem. Rand se začal třást silněji a cvakaly mu zuby. Schoulil se do sebe, ale nepomohlo to. Měl pocit, že mu mrznou i kosti.
Matně si uvědomoval, že se ho Mat na cosi ptá a třese mu ramenem, pak kdosi zaklel a vyběhl z místnosti. Potom se vrátil hostinský s mračícím se kuchařem po boku a Mat se s oběma hlasitě hádal. Rand vůbec nerozuměl, co kdo z nich říká. Slova mu bzučela v uších a nedokázal vůbec přemýšlet.
Náhle ho Mat popadl za ruku a zvedl ho. Všechny jejich věci - sedlové brašny, stočené pokrývky, Tomův složený plášť a pouzdra na nástroje - visely Matovi na zádech spolu s jeho lukem. Hostinský je pozoroval a nervózně si otíral obličej. Rand se motal, opíral se o Mata a nechal se přítelem vést k zadním dveřím.
"P-p-promiň, M-m-mate," podařilo se mu ze sebe vypravit. Nemohl si pomoci, aby mu necvakaly zuby. "M-m-musíme... b-b-být n-na... dešti. J-ještěj-jedna... noc venku... n-n-nám n-neub-blíží... myslím."
Obloha pomalu temněla a Rand zahlédl pár hvězd.
"Ani náhodou," odvětil Mat. Snažil se mluvit zvesela, ale Rand slyšel skrytou starost. "Byl vyděšenej, že ostatní zjistí, že je v jeho hostinci někdo nemocnej. Řekl jsem mu, že jestli nás vykopne, vezmu tě do šenku. To by mu ho v deseti minutách vyprázdnilo. Přes všechny ty kecy o hňupech tohle nechtěl."
"Tak k-kam?"
"Sem," řekl Mat a otevřel dveře do stáje. Panty hlasitě zavrzaly.
Uvnitř byla větší tma než venku a vzduchem se nesla vůně sena, obilí a koní a silný pach koňské mrvy. Když Mat Randa pokládal na slámou pokrytou podlahu, ten se schoulil do klubíčka a třásl se od hlavy k patě. Všechna jeho síla proudila do toho třasu. Slyšel, jak Mat klopýtl a zaklel, pak klopýtl znovu, a potom se ozvalo zazvonění kovu. Náhle vzplálo světlo. Mat zvedl otlučenou starou lucernu.
Hostinec byl plný a stáj také. V každém stání stál kůň. Někteří teď zvedli hlavu a mrkali do světla. Mat si prohlédl žebřík na seník, podíval se na Randa krčícího se na podlaze a zavrtěl hlavou.

"Tam tě nikdy nedostanu," zabručel Mat. Pověsil lucernu na hřebík, vyškrábal se po žebříku a začal dolů shazovat náruče sena. Rychle zase slezl dolů, v zadní části stáje upravil lůžko a Randa na ně dopravil. Přikryl ho oběma jejich pokrývkami, ale Rand je skoro okamžitě odstrčil.
"Horko," zamumlal. Matně si uvědomoval, že ještě před chvílí mu byla zima, ale teď měl pocit, jako by byl v peci. Zatahal se za límeček a zvrátil hlavu. "Horko." Na čele ucítil Matovu ruku.
"Hned jsem zpátky," řekl Mat a zmizel.
Rand sebou na seně házel. Nebyl si jist, jak dlouho to trvá, dokud se Mat nevrátil s plným talířem v jedné a džbánkem v druhé ruce, přičemž mu na prstech visely za ouška dva hrnky.
"Nemají tu žádnou vědmu," oznámil a svezl se vedle Randa na kolena. Naplnil jeden hrnek a přidržel ho Randovi u úst. Rand polykal vodu, jako by celé dny nepil. Tak se aspoň cítil. "Dokonce tu ani nevědí, co to vědma je. Mají tu ženskou, který říkají máma Bruna, ale je někde u porodu a nikdo neví, kdy se vrátí. Sehnal jsem kousek chleba, sýr a kus klobásy. Dobrý pantáta Inlow nám dá cokoliv, pokud zůstaneme z dohledu hostů. Na, zkus kousek."
Rand od jídla odvrátil hlavu. Při pohledu na ně, při pouhém pomyšlení na ně, se mu obracel žaludek. Po chvíli si Mat povzdechl a usadil se k jídlu sám. Rand odvracel oči a snažil se neposlouchal.
Znovu ho zamrazilo, pak ho polilo horko, vzápětí ho rozrazila zima a znovu horečka. Mat ho zakryl, když se třásl, a dával mu vodu, když si stěžoval na žízeň. Tma houstla a stáj se v mihotavém světle lucerny pohupovala. Stíny nabývaly určitých tvarů a pohybovaly se nezávisle na sobě. Pak zahlédl, jak stájí kráčí Ba'alzamon s planoucíma očima s myrddraaly, kteří měli tváře zahalené velkými kápěmi, po boku.
Rand se začal sápat po jílci a pokusil se vstát, přičemž ječel: "Mate! Mate, jsou tady! Světlo, jsou tady!"
Mat, sedící se zkříženýma nohama opřený o stěnu, se s trhnutím probral. "Co? Temní druzi? Kde?"
Rand, kymácející se vkleče, ukazoval hystericky do chodbičky ve stáji... a užasle otevřel ústa. Pohnuly se stíny a kůň přešlápl ve spánku. Nic víc. Rand padl zpátky do slámy.
"Jsme tu jenom my, nikdo jinej," řekl Mat. "Počkej, vezmu si to." Sáhl Randovi po opasku s mečem, ale Rand stiskl pevněji jílec.
"Ne. Ne. Musím si ho nechat. Je mýho táty. Rozumíš? Je m-mý-ho t-táty!" Znovu se roztřásl, ale meč svíral, jako by to bylo jeho poslední spojení s životem. "M-mýho t-táty!" Mat to vzdal a znovu přes Randa přetáhl plášť.
Oné noci měl další navštívení, zatímco Mat podřimoval. Rand si nebyl jist, zda jsou skutečná, či nikoliv. Občas se podíval na Mata, který měl bradu na prsou, a napadlo ho, jestli by to také viděl, kdyby byl vzhůru.
Ze stínů vystoupila Egwain s dlouhými tmavými vlasy spletenými do copu, jako je nosila v Emondově Roli, s tváří strhanou bolestí a žalem. "Proč jsi nás opustil?" ptala se. "Kvůli tobě jsme umřeli."
Rand na seně slabě zavrtěl hlavou. "Ne, Egwain. Já vás nechtěl opustit. Prosím!"
"Všichni jsme mrtví," říkala smutně, "a smrt je království Temného. Temný nás dostal, protože tys nás opustil."
"Ne. Neměl jsem na vybranou, Egwain. Prosím! Egwain, neodcházej. Vrať se, Egwain!"
Ale ona se obrátila do stínů a změnila se ve stín.
Moirain se tvářila vážně, ale obličej měla bezkrevný a bledý. Její plášť mohl být klidně pohřebním rubášem a hlas měla jako bič. "To je pravda, Rande al'Thore. Nemáš na vybranou. Musíš do Tar Valonu, nebo si tě vezme Temný. Strávíš věčnost připoután ke Stínu. Jenom Aes Sedai tě teď mohou zachránit. Jenom Aes Sedai."
Sardonicky se na něj zazubil Tom. Na kejklíři visely šaty v ohořelých cárech a Rand si vzpomněl na záblesky světla, když Tom zápasil s mizelcem, aby jim poskytl čas k útěku. Kůži pod těmi hadry měl Tom začernalou a ohořelou. "Důvěřuj Aes Sedai, chlapče, a budeš si přát, abys byl mrtvěj. Pamatuj, cena za pomoc od Aes Sedai je vždycky menší, než bys myslel, a vždycky větší, než si umíš představit. A které adžah tě najdou první, co? Červené? Možná černé. Nejlepší je utýct, Rande, chlapče."
Lanův pohled byl tvrdý jako ze žuly a tvář měl strážce zbrocenou krví. "Zvláštní vidět znamení volavky na meči v rukou ovčáka. Jsi toho hoden? Raději bys měl být. Teď jsi sám. Nemáš se čeho držet a každý může být temným druhem." Usmál se vlčím úsměvem a z úst se mu vyřinula krev. "Každý."
Přišel Perrin, obviňující, žadonící o pomoc. Panímáma al'Vereová plakala pro svou dceru a Bayle

Domon ho proklínal, že mu přitáhl na člun mizelce, pantáta Fitch lomil rukama nad popelem svého hostince a Min křičela ve spárech trolloků. Lidé, které znal, lidé, které jenom na chvíli potkal. Ale nejhorší byl Tam. Tam nad ním postál, zachmuřil se, potřásl hlavou a neřekl ani slovo.
"Musíš mi to říct," prosil Rand. "Kdo jsem? Pověz mi to, prosím. Kdo jsem? Kdo jsem? " zařval.
"Jen klid, Rande."
Na chvíli si Rand myslel, že mu odpovídá Tam, ale pak si uvědomil, že Tam zmizel. Skláněl se nad ním Mat a držel mu u úst hrnek s vodou.
"Jenom klid. Ty jsi Rand al'Thor, tak to aspoň vidím já, s šerednou tváří a nejtvrdší hlavou v celým Dvouříčí. Hej, ty se potíš! Horečka povolila."
"Rand al'Thor?" špitl Rand. Mat kývl, a bylo v tom cosi uklidňujícího, takže Rand odplul zpátky do snů, aniž by se dotkl vody.
Tentokrát usnul spánkem beze snů - aspoň si na žádný nevzpomínal - ale dost lehkým, aby se probral, když ho Mat kontroloval. Jednou ho napadlo, zda se Mat aspoň trochu prospal, ale usnul dřív, než mohl tu myšlenku trochu rozvést.
Docela ho probralo až zaskřípění pantů u dveří, ale o chvíli později si přál, aby se byl neprobudil. Kdyby spal, necítil by své tělo. Svaly ho bolely jako vykroucený hadr a měl taky asi tolik síly. Pokusil se zvednout hlavu. Napodruhé se mu to podařilo.
Mat seděl na obvyklém místě u stěny na dosah ruky od Randa. Bradu měl položenou na prsou a uvolněně dýchal z hlubokého spánku. Šátek se mu svezl přes oči.
Rand se ohlédl ke dveřím.
Stála tam žena a rukou přidržovala dveře otevřené. Na chvíli to byl jenom tmavý obrys v šatech, zdůrazněný slabým světlem časného rána. Pak vstoupila a nechala za sebou dveře zabouchnout. Ve světle lucerny si ji Rand mohl prohlédnout lépe. Řekl by, že je asi v Nyneivině věku, ale nebyla to vesničanka. Jak se pohnula, světle zelené hedvábí jejích šatů se zavlnilo. Plášť měla ze silné šedé látky a vlasy jí přidržovala nadýchaná krajková síťka. Prstem hladila těžký zlatý náhrdelník a zamyšleně si je s Matem prohlížela.
"Mate," řekl Rand, pak hlasitěji: "Mate!"
Mat zachrápal, a jak se probouzel, málem upadl. Vytíral si z očí spánek a díval se na ženu.
"Přišla jsem se podívat na svého koně," pravila ona a neurčitě mávla rukou ke stáním. Ale oči z nich ani na chvilku nespustila. "Jsi nemocný?"
"Je v pořádku," prohlásil Mat pevně. "Jenom se nachladil z toho deště, to je všechno."
"Možná bych se na něj měla podívat," navrhla ta žena. "Vím něco o..."
Randa napadlo, jestli to není Aes Sedai. Spíš než její šaty sem nezapadalo její sebevědomé chování, způsob, jakým držela hlavu, jako by hodlala vydávat rozkazy. A jestli je to Aes Sedai, tak z kterého adžah?
"Už je mi dobře," ujišťoval ji. "Opravdu, není to nutné."
Ale ona k nim vykročila, přidržovala si sukni a opatrně kladla na zem šedé střevíčky. Znechuceně se podívala na slámu, poklekla vedle Randa a položila mu ruku na čelo.
"Nemáš horečku," prohlásila a zachmuřeně si ho prohlížela. S těmi ostrými rysy byla hezká, ale v jejích očích nebylo teplo. "Ale byl jsi nemocný. Ano. Ano. A pořád jsi slabý jako týden staré kotě. Myslím..."
Sáhla pod plášť, a náhle se věci udály příliš rychle, aby Rand stačil udělat víc, než jen vykřiknout. Vymrštila ruku zpod pláště. Vrhla se přes Randa na Mata a v ruce se jí cosi zatřpytilo. Mat se bleskurychle vrhl stranou a ozvalo se cinknutí kovu o dřevo. Trvalo to jenom chviličku, a pak všechno ztichlo.
Mat ležel na zádech, jednou rukou jí svíral zápěstí těsně nad dýkou, kterou zarazila do stěny tam, kde měl před okamžikem hrudník, a druhou rukou jí držel u hrdla čepel ze Shadar Logothu.
Ona pohnula jenom očima, snažila se dohlédnout na dýku, kterou Mat držel. Oči se jí rozšířily. Přerývaně se nadechla a pokusila se couvnout, ale Mat tiskl ostří na její kůži. Poté ztuhla jako kámen.
Rand si olízl rty a zíral na scénu nad sebou. I kdyby nebyl tak sláb, nevěřil, že by se byl dokázal pohnout. Pak mu oči padly na její dýku a vyschlo mu v ústech. Dřevo kolem čepele černalo a ze zuhelnatělých třísek stoupaly pramínky kouře.

"Mate! Mate, její dýka!"
Mat vrhl pohled na čepel a pak zpátky na ženu, ale ta se nepohnula. Nervózně si olizovala rty. Mat jí drsně odtrhl ruku od jílce a strčil do ní. Převrátila se dozadu a padala na zem, stihla pod sebe strčit ruce a přitom nespouštěla zrak z dýky v Matově ruce. "Nehýbej se," nařídil jí Mat. "Jestli se hneš, použiju ji. Věř mi, udělám to." Ona pomalu kývla, oči pořád upřené na Matovu dýku. "Dej na ni pozor, Rande."
Rand si nebyl jist, co by měl udělat, kdyby se o něco pokusila - nejspíš zařvat, kdyby se však pokusila uprchnout, rozhodně by se za ní nemohl rozběhnout - ale ona tam seděla bez hnutí, než Mat vytrhl dýku ze stěny. Černá skvrna se přestala zvětšovat, i když z ní stále ještě stoupal proužek dýmu.
Mat se rozhlédl, kam by měl dýku odložit, a pak ji přistrčil k Randovi. Ten ji s přehnanou opatrností uchopil, jako by to byla živá zmije. Vypadala obyčejně, byť byla ozdobná, s jílcem ze světlé slonoviny a úzkou, třpytící se čepelí, která nebyla delší než jeho dlaň. Prostě jenom dýka. Jenže Rand viděl, co dokáže. Jílec dokonce ani nebyl teplý, ale stejně se mu zpotila dlaň. Doufal, že ji nepustí do sena.
Žena tam pořád seděla a dívala se, jak se k ní Mat pomalu obrací. Dívala se, jako by ji zajímalo, co udělá dál, ale Rand zahlédl, jak Mat náhle přimhouřil oči a stiskl pevněji vlastní dýku. "Mate, ne!"
"Pokusila se mě zabít, Rande. Tebe by byla zabila taky. Je to temná družka." Poslední slova Mat vyplivl.
"Jenomže my nejsme," prohlásil Rand. Žena zalapala po dechu, jako by si právě uvědomila, co měl Mat v úmyslu. "My nejsme, Mate."
Mat se chvíli nehýbal a na čepeli v jeho ruce se odráželo světlo lucerny. Pak kývl. "Běž tamhle," nařídil té ženě a ukázal dýkou ke dveřím do sedlovny.
Pomalu se zvedala a zastavila se, aby si smetla slámu ze šatů. Dokonce i když se vydala směrem, kterým jí Mat nakázal, pohybovala se, jako by neměla důvod spěchat. Ale Rand si všiml, že upírá pohled na dýku s rubínem v Matově ruce. "Opravdu byste se měli přestat vzpírat," řekla. "Bylo by to nakonec nejlepší. Uvidíte."
"Nejlepší?" odtušil Mat suše a dotkl se místa na hrudi, kam by ho byla její čepel zasáhla, kdyby byl včas neuhnul. "Běž tam."
Poslechla ho a nedbale pokrčila rameny. "Chyba. Od toho, co se stalo tomu sobeckému hlupákovi Godeovi, tu byl značný... zmatek. A to ani nemluvím o tom pitomci, který v Trhovém Sheranu vyvolal hotovou paniku. Nikdo si není jistý, co se tam vlastně stalo, ani jak. To je pro vás mnohem nebezpečnější, copak to nechápete? Jestli přijdete k velikému pánovi Temnoty dobrovolně, budete mít čestné postavení, ale dokud budete utíkat, budeme vás pronásledovat, a kdo může říci, co se stane pak?"
Randa zamrazilo. Moji psi jsou žárliví a nemuseli by být jemní.
"Takže vy máte potíže s párkem sedláků." Matův smích zněl nevesele. "Možná vy, temní druzi, nejste tak nebezpeční, jak jsem vždycky slýchal." Rozrazil dveře do sedlovny a ustoupil.
Ona se zastavila ve vchodu a přes rameno se po něm ohlédla. Pohled měla ledový a hlas ještě studenější. "Zjistíte, jak nebezpeční jsme. Až se sem dostane myrddraal..."
Ať už chtěla dodat cokoliv, Mat za ní prostě zabouchl dveře a zavřel je na závoru. Když se obrátil, tvářil se ustaraně. "Mizelec," řekl sevřeným hlasem a zastrčil si dýku pod kabát. "Přijde sem, říkala. Co dělají tvý nohy?"
"Nemůžu tancovat," zabručel Rand, "ale jestli mi pomůžeš vstát, dokážu jít." Podíval se na čepel ve své dlani a otřásl se. "Krev a popel, budu utíkat."
Mat se rychle ověsil jejich věcmi a vytáhl Randa na nohy. Randovi se podlamovala kolena a musel se o svého přítele opřít, aby zůstal stát, ale snažil se Mata příliš nezpomalovat. Ženinu dýku držel daleko od sebe. Venku bylo vědro s vodou. Cestou kolem do něj dýku hodil. Čepel se ponořila se zasyčením a z vědra začala stoupat pára. Rand se ušklíbl a pokusil se zrychlit.
Svítalo a na ulicích bylo hodně lidí, dokonce i tak brzo. Ale ti si šli po svých a nikdo nehodlal plýtvat pozorností na dva mládence opouštějící vesnici, ne když bylo kolem tolik cizinců. Přesto musel Rand napínat všechny svaly, aby šel rovně. S každým krokem přemítal, zda některý z lidí spěchajících kolem není temným druhem. Čeká někdo na tu ženu s dýkou? A na mizelce?
Míli za vesnicí ho síly opustily docela. V jedné chvíli lapal po dechu a visel na Matovi, v příští už se oba váleli po zemi. Mat ho odtáhl na krajnici.

"Musíme jít dál," řekl Mat. Prohrábl si vlasy a pak si stáhl šátek víc do očí. "Dřív nebo později ji někdo pustí ven a budeme je mít zase za patama."
"Já vím," funěl Rand. "Já vím. Podej mi ruku."
Mat ho znovu vytáhl, ale Rand se kymácel na místě věda, že to k ničemu nebude. Jak se pokusí udělat krok, zase spadne.
Mat ho přidržel ve stoje a netrpělivě čekal, až je mine vůz tažený koněm, který se blížil od vsi. Překvapeně vyjekl, když žebřiňák zpomalil a zastavil před nimi. Z kozlíku na ně shlédl muž s ošlehaným obličejem.
"Něco se mu stalo?" zeptal se ten muž přes fajfku.
"Jenom je utahanej," odvětil Mat.
Rand poznal, že jim to neprojde, ne když se takhle opírá o Mata. Pustil se ho tedy a o krok ustoupil. Třásly se mu nohy, ale přinutil se zůstat stát. "Dva dny jsem nespal," vysvětloval. "Snědl jsem něco, z čeho se mi udělalo špatně. Už je mi líp, ale nespal jsem."
Muž koutkem úst vyfoukl obláček kouře. "Jedete do Caemlynu, co? Kdyby mi bylo tolik, co vám, hádám, že bych se na toho falešnýho Draka taky zajel kouknout."
"Ano." Mat kývl. "To je pravda. Jedeme se podívat na toho falešnýho Draka."
"No, tak se sem vyšplhej. Tvůj kamarád si může vlízt dozadu. Kdyby se mu zase udělalo špatně, bude lepší, když to bude na slámě než tady. Jmenuju se Hyam Kinch."

## KAPITOLA DEVÁTÁ

### Poslední vesnice

Bylo už dávno po setmění, když dorazili do Brodku, mnohem později, než si Rand myslel podle toho, co pantáta Kinch vykládal, když se loučili. Napadlo ho, jestli už nevnímá špatně čas. Bylo to jenom tři noci od setkání s Howalem Godeem ve Čtverkrálí, dvě od toho, kdy je v Trhovém Sheranu překvapil Paitr. A necelý den od chvíle, kdy se je ve stáji U královnina muže pokusila zabít bezejmenná temná družka, ale i to mu připadalo jako před rokem, strašlivě dávno.
Ať se však s časem stalo cokoliv, Brodek vypadal docela obyčejně, alespoň na povrchu. Upravené cihlové domky obrostlé psím vínem a úzké uličky, tedy kromě samotné Caemlynské silnice, tiché a na pohled mírumilovné. Ale co se skrývá pod povrchem? napadlo Randa. Trhový Sheran byl také na pohled klidný, i ta dědina, kde je ta ženská... Nikdy nezjistil jméno oné osady, a nehodlal se tím zabývat. Z oken domů se řinulo světlo do ulic, které byly skoro prázdné. To Randovi vyhovovalo. Kradl se od rohu k rohu a vyhýbal se těm pár lidem, kteří byli venku. Mat se držel těsně za ním a ztuhl pokaždé, když skřípot štěrku prozradil blížícího se vesničana. Jakmile nezřetelná postava prošla kolem, znovu se vrhali do stínů.
Řeka Cary tu byla široká pouhých třicet kroků a černá voda tekla líně, ale brod byl už dávno nahrazen mostem. Staletí větru a deště omlela kamenné pilíře, až vypadaly jako přírodní útvary. Léta tu projížděly nákladní povozy a kupecké vozy a silné dřevěné trámy byly také obroušené. Volná prkna jim rachotila pod nohama a znělo to, jako by bubnovali na buben. Už byli dávno za vsí v otevřené krajině a Rand pořád čekal, že uslyší, jak se někdo ptá, co jsou zač. Ba hůř, že bude vědět, co jsou zač.
Čím dále šli, tím hustěji byla krajina obydlená, a tím také víc upravená. V dohledu byla vždy světla nějakého statku. Kolem cest i polí za nimi byly živé ploty a dřevěné hrazení. A vždycky tu byla nějaká pole a u cesty ani hájku. Vypadalo to, že jsou neustále v okolí osady, i když byli celé hodiny od nejbližší

dědiny. Kraj tu byl úpravný a mírumilovný. A ani známka po tom, že by tu mohli číhat temní druzi či ještě něco horšího.
Náhle si Mat sedl na cestu. Odhrnul si šátek až na temeno, protože teď svítil pouze měsíc. "Dva kroky do sáhu," zamumlal. "Tisíc sáhů jedna míle, čtyři míle jedna legue... Už neujdu ani deset kroků, jestli na konci nebude čekat místo na spaní. A něco k jídlu by taky nezaškodilo. Nemáš něco schovanýho v kapse, že ne? Takhle jabko? Nebudu ti to zazlívat. Aspoň by ses moh kouknout."
Rand se podíval oběma směry po cestě. Byli to jediné, co se ve tmě pohybovalo. Ohlédl se na Mata, který si stáhl botu a masíroval si chodidlo. Randa také bolely nohy. Třásly se mu, a Randovi bylo jasné, že ještě nezesílil tak, jak si myslel.
Na poli před nimi stály temné hromady. Kupky sena, zmenšené po zimním krmení, ale pořád to byly kupky sena.
Palcem dloubl do Mata. "Vyspíme se tady."
"Zase kupky sena," povzdechl si Mat, ale natáhl si botu a vstal. Zvedal se vítr a byla stále větší zima. Přelezli hladké klády ohrady a rychle se zavrtali do sena. Plachta, která chránila seno před deštěm, chránila i před větrem.
Rand se chvíli kroutil v jamce, kterou si vyhloubil, až si našel pohodlnou pozici. Senu se opět podařilo prodrat se mu skrz oblečení, ale Rand se s tím naučil žít. Snažil se spočítat, kolikrát od Bílého Mostu spali v kupce sena. Hrdinové v příbězích nikdy v kupkách sena nespávali, ani pod keřem. Ale už nebylo snadné předstírat, že je hrdinou z příběhů, dokonce ani na chvíli. S povzdechem si povytáhl límec v naději, že se mu tak seno nedostane na záda.
"Rande?" ozval se tiše Mat. "Rande, myslíš, že to zvládneme?" "Do Tar Valonu? Je to ještě daleko, ale..."
"Do Caemlynu. Myslíš, že to zvládneme do Caemlynu?"
Rand zvedl hlavu, ale v seně byla tma. Jediné, co Mata prozrazovalo, byl jeho hlas. "Pantáta Kinch říkal dva dny. Pozítří, další den tam dorazíme."
"Jestli na nás nebude po cestě číhat stovka temných druhů nebo pár mizelců." Chvíli bylo ticho, pak Mat prohodil: "Myslím, že my dva jsme poslední, co zbyli, Rande." Znělo to vystrašeně. "Ať už má tohle jakýkoliv důvod, je to teď jenom na nás. Jenom na nás."
Rand zavrtěl hlavou. Věděl, že to Mat ve tmě nevidí, ale bylo to spíš kvůli němu než kvůli Matovi. „Běž spát, Mate," řekl unaveně. Ale sám byl ještě dlouho vzhůru, než k němu přišel spánek. Jenom na nás.
Probudilo ho zakrákání vrány a on se rychle vyhrabal do prvního denního světla a smetal si z šatů seno. Přes všechna opatření se mu pár stébel dostalo za šaty. Visela mu mezi lopatkami a škrábala ho. Sundal si kabát a vytáhl si košili ze spodků, aby dostal seno pryč. Měl právě jednu ruku za krkem a druhou zkroucenou za tělem, když si uvědomil přítomnost lidí.
Slunce ještě pořádně nevyšlo, ale po silnici už proudili lidé, po jednom po dvou. Plahočili se ke Caemlynu, někteří s ranci na zádech, jiní jenom s holí, nebo jen tak. Většinou to byli mladí muži, ale občas se objevila i dívka či někdo starší. Do jednoho měli vzhled někoho, kdo je už dlouho na cestě. Někteří upírali oči před sebe na zem a ramena měli znaveně nahrbená, jiní hleděli do dáli, k východu.
Mat se vykulil ze sena a zuřivě se drbal. Přestal jen na tak dlouho, aby si kolem hlavy ovázal šátek. Dnes ráno ho neměl tolik v očích. "Myslíš, že bychom mohli dneska sehnat něco k jídlu?" Randovi souhlasně zakručelo v žaludku. "Něco vymyslíme, až se vydáme na cestu," prohlásil. Chvatně si upravil oděv a vyhrabal své věci ze sena.
Když dorazili k ohradě, Mat si také všiml lidí. Zamračil se a zůstal stát na poli, zatímco Rand už přelezl na druhou stranu. Jakýsi jinoch, ne o mnoho starší, než byli oni, se po nich cestou kolem ohlédl. Měl zaprášené šaty i stočené pokrývky, které měl přivázané na zádech.
"Kam jdeš?" křikl za ním Mat.
"No přece do Caemlynu, podívat se na Draka," zavolal mládenec, aniž se byl zastavil. Zvedl obočí při pohledu na pokrývky a sedlové brašny, které visely na jejich ramenou, a dodal: "Jako vy." Se smíchem šel dál a dychtivě hleděl dopředu.
Mat několikrát za den položil stejnou otázku, a jediní lidé, kteří neodpověděli stejně, jako onen jinoch, byli místní. Ti, pokud vůbec odpověděli, si většinou jenom uplivli a odvrátili se. Odvraceli se od nich,

nicméně koutkem oka je ostražitě sledovali. Jejich výrazy prozrazovaly, že cizinci by mohli něco spáchat, kdyby na ně nikdo nedával pozor.
Lidé žijící v této oblasti si nedávali jen pozor na cizince, vypadali také nemálo rozčileně. Na silnici bylo právě dost lidí a právě dost roztroušených, takže když se s vycházejícím sluncem objevily i žebříňáky a povozy, museli už tak nepříliš rychlé tempo zpomalit napolovic. Nikdo neměl chuť někoho svézt. Roztrpčení, případně nadávka, že jim utíká práce, byly mnohem pravděpodobnější.
Kupecké vozy se valily bez větších překážek, tedy kromě hrozících pěstí, ať už mířily ke Caemlynu, nebo od něj. Když se brzy po ránu objevila první kupecká karavana, mířící rychlým klusem, byť na obzoru za vozy byl vidět teprve cípek slunce, Rand ustoupil ze silnice. Vozkové nevypadali, že by byli kvůli čemukoliv ochotni zpomalit, a Rand si všiml, že i ostatní jim uhýbají z cesty. Došel až na krajnici, ale kráčel dál.
Bleskový pohyb na prvním voze, který rachotil kolem, bylo jediné varování, jakého se mu dostalo. Rozplácl se na zem a vozkův bič práskl ve vzduchu v místě, kde měl před chvílí hlavu. Z místa, kde ležel, se podíval vozkovi, sedícímu na projíždějícím voze, do očí. Tvrdý pohled a pevně stisknuté rty. Vůbec mu nedělalo starosti, že by mohl někomu do krve ublížit, nebo mu vyšvihnout oko.
"Světlo tě oslep!" zařval Mat za vozem. "Nemůžeš..." Strážný na koni ho udeřil do ramene patkou oštěpu a srazil ho na Randa.
"Z cesty, ty špinavej temnej druhu!" zavrčel strážný, aniž by byl zpomalil.
Poté se od vozů drželi dál. A těch bylo vskutku dosti. Jeden ještě neodrachotil, a už byl slyšet další. Strážní i kočí se na poutníky, kteří mířili do Caemlynu, dívali, jako by viděli jít hlínu.
Jednou Rand špatně odhadl vozkův bič, jenom o koneček. Přitiskl si ruku k mělké ráně nad obočím a polkl, protože se mu udělalo špatně při pomyšlení, jak blízko to bylo oku. Kočí se na něj zaculil. Rand druhou rukou zachytil Mata, aby mu zabránil nasadit šíp na tětivu.
"Nech ho plavat," řekl. Trhl hlavou ke strážným, kteří jeli podle povozů. Někteří se smáli, jiní se na Matův luk dívali přísně. "Kdybychom měli štěstí, jenom by nás zmlátili oštěpama. Kdybychom měli štěstí."
Mat trpce zavrčel, ale nechal Randa, aby ho odtáhl po silnici dál.
Dvakrát kolem procválala švadrona královniny gardy a pentle na jejich kopích se třepotaly ve větru. Někteří sedláci je zdravili, chtěli, aby něco udělali s těmi cizinci, a gardisté se vždycky trpělivě zastavili a vyposlechli si je. Kolem poledne se Rand zastavil, aby si jeden takový rozhovor poslechl.
Za mřížovím hledí měl gardový kapitán rty sevřené do úzké čárky. "Jestli někdo z nich něco ukradne, nebo vstoupí na tvoje pozemky," zavrčel na vyzáblého hospodáře, který se mračil u jeho třmene, "přitáhnu ho před soud, ale tím, že chodí po královnině silnici, neporušují žádný zákon."
"Ale jsou všude kolem," namítal sedlák. "Kdo ví, co jsou zač. A všechny ty řeči o Drakovi..."
"Světlo, chlape! Máte jich tu jenom hrstku. Caemlynské hradby už praskají ve švech, a každý den přicházejí další." Kapitán se zamračil ještě víc, když zahlédl Randa s Matem, jak postávají opodál. Rukou v ocelové rukavici ukázal na cestu. "Padejte, nebo vás zatknu pro rušení dopravy."
Hlas neměl drsnější, než když hovořil s oním sedlákem, ale oni přesto odešli. Kapitán se za nimi chvíli díval, Rand cítil v zádech jeho pohled. Měl podezření, že gardisté by měli s tuláky jen malou trpělivost, a žádný soucit s hladovým pobertou. Rozhodl se zarazit Mata, kdyby navrhl, že zase ukradne nějaká vajíčka.
Přesto bylo na všech těch vozech a lidech na silnici i něco dobrého, zvláště když do Caemlynu mířilo tolik mladíků. Pro každého temného druha, který po nich půjde, to bude jako snažit se najít dva konkrétní holuby v hejnu. Jestli myrddraal o Jarnících nevěděl přesně, po kom vlastně jde, možná si jeho kamarádi nepovedou o nic lépe.
Randovi často kručelo v žaludku, což mu připomínalo, že už nemá skoro žádné peníze, rozhodně ne dost na jídlo při cenách takhle blízko Caemlynu. Jednou si uvědomil, že má ruku položenou na pouzdru s flétnou, a rozhodně si je odstrčil na záda. Gode o flétně věděl, i o žonglování. Nedalo se říci, kolik se toho od něj Ba'alzamon dozvěděl, než skončil - pokud to, co Rand viděl, byl konec - nebo kolik toho předal ostatním temným druhům.
Lítostivě se zadíval na jakési hospodářství, které právě míjeli. Kolem zábradlí hlídal muž s párem psů,

kteří vrčeli a tahali za vodítka. Ten muž vypadal, že netouží po ničem víc, než po tom, aby mohl psy vypustit. Ne na každém statku měli psy, ale také poutníkům nikde nenabízeli práci.
Než zapadlo slunce, prošli s Matem dvěma dalšími dědinami. Vesničané postávali v hloučcích, povídali si a poočku pozorovali proud lidí procházejících kolem. Tváře neměli o nic přátelštější než sedláci nebo vozkové či královnini gardisté. Dívali se na všechny ty cizince jdoucí kolem, aby se podívali na falešného Draka. Hlupáky, kteří nevěděli dost na to, aby zůstali, kam patří. Možná to byli následovníci falešného Draka. Možná dokonce temní druzi. Jestli mezi těmito dvěma pojmy vůbec byl nějaký rozdíl.
S nadcházejícím večerem začal proud lidí u druhého města slábnout. Těch pár, co měl peníze, zmizel do hostince, i když se zdálo, že mají se vstupem trochu potíže. Ostatní začali hledat příhodné keře nebo pole bez psů. Když padl soumrak, měli s Matem Caomlynskou silnici jen sami pro sebe. Mat začal mluvit o tom, že by si měli najít další kupku sena, ale Rand trval na tom, že půjdou dál. "Dokud uvidíme na cestu," pravil. "Čím dál dojdeme, než se zastavíme, tím dál budeme." Jestli po vás jdou. Proč by vás měli honit teď, když na vás zatím vždycky čekali, až přijdete k nim?
To byl pro Mata dostatečný důvod. Často se ohlížel přes rameno a zrychlil. Rand si musel přispíšit, aby mu stačil.
Tma houstla a měsíce byl jenom srpeček. Matův výbuch energie zeslábl a znovu si začal stěžovat. Randovi se začaly křečovitě stahovat lýtkové svaly. Říkal si, že když hodně pracovali s Tamem na statku, ušel toho víc, ale opakoval si to tak často, že už se nemohl přimět, aby tomu věřil. Zaťal zuby, bolesti si nevšímal a nezastavil.
Mat si pořád stěžoval a Rand se soustředil na další krok, tak skoro dorazili do další vesnice dřív, než si všimli světel. Rand se potácivě zastavil a náhle si uvědomil, jak ho od chodidel nahoru pálí nohy. Pomyslel si, že má asi na pravé noze puchýř.
Při pohledu na světla osady Mat se zaúpěním klesl na kolena. "Nemohli bychom už zastavit?" funěl. "Nebo chceš najít hospodu a vyvěsit pro temný druhy štít? Nebo pro mizelce?"
"Na druhé straně vesnice," odpověděl Rand s pohledem upřeným na světla. Z této vzdálenosti ve tmě to klidně mohla být Emondova Role. Co tam asi číhá? "Ještě míli, to je všechno."
"Všechno! Já už neudělám ani krok!"
Rand měl nohy jako v ohni, ale přinutil se udělat krok, a pak ještě jeden. Nebylo to snadné, ale on šel dál, dělaje jeden krok za druhým. Než ušel deset kroků, zaslechl, jak za ním klopýtá Mat a cosi si mumlá. Randa napadlo, že je možná docela dobře, že Matovi nerozumí ani slovo.
Bylo dost pozdě, aby byly ulice v osadě prázdné, i když ve většině domů se alespoň v jednom okně svítilo. Hostinec uprostřed dědiny byl jasně osvětlen, takže ho obklopovalo zlatavé jezírko, které zatlačilo temnotu od stavení. Z budovy se řinula hudba a smích, tlumené silnými zdmi. Znamení nade dveřmi skřípalo ve větru. Na bližším rohu stál na Caemlynské silnici vozík se zapraženým koněm a jakýsi člověk kontroloval postroj. U vzdálenějšího rohu postávali dva další lidé těsně na hranici světla.
Rand se zastavil ve stínu u domu. Byl příliš unavený, aby v uličkách hledal cestu kolem. Chvilka odpočinku jim neuškodí. Mat se s vděčným vydechnutím sesul na zeď a opřel se, jako by hodlal usnout přímo na místě.
Něco na těch dvou mužích na hranici světla a tmy Randa zneklidňovalo. Nejdřív nemohl přijít na nic určitého, ale pak si uvědomil, že ten muž u vozíku z nich má stejný pocit. Dotáhl řemen, který prohlížel, spravil koni v tlamě udidlo, pak se vrátil a všechno od začátku zopakoval. Hlavu držel celou dobu skloněnou a oči upíral na to, co dělal, a na muže opodál se nepodíval. Možná to bylo tím, že si jejich přítomnosti prostě nebyl vědom, i když nebyli ani deset sáhů daleko, jenže se pohyboval poněkud ztuha a občas se dosti neobratně otáčel, aby se při své činnosti nemusel na ty dva podívat.
Jeden z mužů byl vidět pouze jako černý stín, ale ten druhý stál trošičku víc na světle, zády k Randovi. I tak bylo zřejmé, že ho rozhovor, jejž právě vede, zrovna dvakrát netěší. Mával rukama a zrak upíral do země, občas trhl hlavou a kývl na něco, co říkal ten druhý. Rand sice neslyšel ani slovo, ale měl dojem, že víc toho namluví ten muž ve stínu. Nervózní chlapík jenom poslouchal, přikyvoval a roztřeseně mával rukama.
Nakonec se ten zahalený v temnotě obrátil a nervózní muž se vydal znovu do světla. Přes všechen chlad si dlouhou zástěrou, kterou měl na sobě, otíral obličej, jako by ho měl zmáčený potem. Randa brnělo

celé tělo, když se díval, jak temná postava mizí v temnotě. Nevěděl sice proč, ale jeho neklid zřejmě souvisel s mužem odcházejícím do noci, v hlavě mu zvonilo a na pažích mu naskočila husí kůže, jako by si náhle uvědomil, že se k němu někdo plíží zezadu. Potřásl hlavou a rychle si třel paže. Začínáš hloupnout jako Mat, co?
V té chvíli vklouzla odcházející postava do světla linoucího se z okna - jenom na chviličku - a Randa zamrazilo. Znamení hostince skřípělo ve větru, ale mužův temný plášť se nepohnul.
"Mizelec," zašeptal a Mat sebou trhl, jako kdyby byl Rand zařval nahlas.
"Cože...?"
Rand Matovi rychle přitiskl ruku na ústa. "Tiše." Temný stín už zmizel v temnotě. Kam? "Už je pryč. Myslím. Doufám." Odtáhl ruku a jediný zvuk, který Mat vydal, se ozval, když se dlouze nadechoval.
Nervózní chlapík už byl skoro u dveří do hostince. Zastavil se a uhladil si zástěru. Viditelně se uklidňoval, než vstoupí dovnitř.
"Divné přátele to máš, Raimune Holdwine," promluvil náhle muž u vozíku. Byl to hlas starého muže, ale silného. Mluvčí se narovnal a zavrtěl hlavou. "Pro hostinského je divné mít přátele ve tmě."
Nervózní mužík nadskočil, když ten druhý promluvil, a rozhlížel se kolem, jako by vozík a druhého muže až do této chvíle neviděl. Zhluboka se nadechl a trochu se sebral, pak se ostře zeptal: "A co tím myslíš, Almene Bunte?"
"Jenom to, co jsem řekl, Holdwine. Divný přátelé. On není odsud, co? V posledních pár týdnech tudy chodí spousta podivnejch lidí. Hrozná spousta podivnejch lidí."
"Ty tak máš co mluvit." Holdwin naklonil hlavu na stranu a zahleděl se na muže u vozíku. "Já znám spoustu lidí, dokonce i lidi z Caemlynu. Ne jako ty. Jseš zavřenej sám na tom svým statku." Odmlčel se a pokračoval, jako by měl dojem, že to musí dál vysvětlit. "Je ze Čtverkrálí. Hledá párek zlodějů. Mladý kluky. Ukradli mu meč s volavkou."
Rand při zmínce o Čtverkrálí zadržel dech. Při zmínce o meči se ohlédl na Mata. Jeho přítel se zády tiskl ke stěně a s očima tak vytřeštěnýma, až mu bylo vidět bělmo, zíral do tmy. Rand to chtěl udělat také - ten půlčlověk mohl být kdekoliv - ale vrátil se pohledem zpátky ke dvěma mužům před hostincem.
"Meč s volavkou!" zvolal Bunt. "Není divu, že ho chce zpátky."
Holdwin přikývl. "Ano, a je chce taky. Můj přítel je bohatej... kupec a oni způsobili zmatek mezi lidma, co pro něj pracujou. Vykládali jim divoký povídačky a děsili lidi. Jsou to temný druzi a následovníci toho Logaina."
"Temní druzi a následovníci falešného Draka? A vykládali divoké povídačky? To toho na párek kluků zvládli dost. Říkals přece, že jsou ještě mladí?" V Buntově hlase se ozývalo pobavení, ale hostinský si toho zjevně nevšiml.
"Ano. Ještě jim není dvacet. Je za ně odměna - sto korun ve zlatě - jenom za ně dva." Holdwin zaváhal a dodal: "Ti dva mají hbitý jazyky. Světlo ví, co budou vyprávět, aby lidi poštvali proti sobě. A taky jsou nebezpeční, i když na to nevypadají. Zkažení. Jestli je zahlídneš, nejlepší bude, když se od nich budeš držet dál. Dva mládenci, jeden má meč a oba se ohlížejí přes rameno. Jestli to budou ti správní dva, můj... můj přítel si je vyzvedne hned, jak se najdou."
"Zní to skoro, jako bys věděl, jak vypadají." "Poznám je, až je uvidím," prohlásil sebevědomě Holdwin. "Jenom se je nesnaž dostat sám. Není nutný, aby se někomu něco stalo. Přijď za mnou, jestli je uvidíš. Můj... přítel se s nima srovná. Sto korun za ně dva, ale chce je oba."
"Sto korun za dva kluky," přemítal Bunt. "A kolik za ten meč, co tolik chce?"
Náhle si Holdwin uvědomil, že si z něj ten druhý utahuje. "Nevím, proč ti to vykládám," štěkl. "Vidím, že ty jseš pořád upnutej na ten svůj blbej plán."
"Tak hloupej zase není," odtušil Bunt klidně. "Než umřu, tak možná už žádnýho jinýho falešnýho Draka neuvidím - Světlo dej! - a jsem moc starej, abych polykal prach za kupci celou cestu do Caemlynu. Budu mít celou silnici pro sebe a budu v Caemlynu svěží a brzo ráno."
"Ty sám?" Hostinského hlas získal ošklivé zabarvení. "Nikdy nevíš, co by se mohlo v noci skrejvat, Almene Bunte. Úplně sám na cestě a potmě. Dokonce i kdyby tě někdo zaslechl křičet, nikdo ti neotevře dveře. Ne v těchhle časech, Bunte. Ani tvůj nejbližší soused."
Nic z toho zjevně starého sedláka nevzrušilo. Odpověděl stejně klidně jako předtím. "Jestli královnina

garda neudrží silnici bezpečnou ani takhle blízko Caemlynu, tak nikdo z nás není v bezpečí ani ve vlastní posteli. Jestli dáš na mě, jedna z věcí, jak by gardisti mohli udržet silnice v bezpečí, by byla, kdyby strčili toho tvýho přítele za mříže. Plíží se tu kolem ve tmě a bojí se, aby si ho někdo neprohlídl. Nevykládej, že nemá za lubem nějakou daremnost."
"Bojí se!" vzkřikl Holdwin. "Ty starej troubo, kdybys věděl..." Prudce mu cvakly zuby a hostinský se otřásl. "Nevím, proč tady s tebou marním čas. Vypadni! Přestaň zavazet u mýho podniku." Dveře hostince se za nim s třesknutím zavřely.
Bunt si pro sebe cosi zabručel, přidržel se okraje kozlíku a položil nohu na náboj kola.
Rand váhal jenom chvíli. Vyrazil kupředu, ale Mat ho chytil za ruku.
"Zbláznil ses, Rande? Určitě nás pozná!"
"Chceš radši zůstat tady? Když se tu kolem potlouká mizelec? Jak daleko si myslíš, že se dostaneme pěšky, než nás najde?" Snažil se nemyslet na to, jak daleko by se dostali na vozíku, kdyby je našel.
Setřásl Mata a rozběhl se na cestu. Opatrně si přidržoval plášť, aby nebyl vidět meč. Vítr a zima mu pro to poskytly dobrý důvod.
"Nemohl jsem si pomoci, ale zaslechl jsem, že jedeš do Caemlynu," řekl.
Bunt sebou trhl a zvedl z vozíku hůl. Jeho ošlehaná tvář byla spletí vrásek a chyběla mu polovina zubů, ale pokroucené prsty svíraly hůl pevně. Po chvíli jeden konec hole položil na zem a opřel se o ni. "Takže vy dva jedete do Caemlynu. Podívat se na Draka, co?"
Rand si neuvědomil, že ho Mat následoval. Mat se však držel zpátky, mimo dosah světla, a se značnou podezřívavostí sledoval hostinec i sedláka.
"Falešného Draka," zdůraznil Rand.
Bunt kývl. "Jistě. Jistě." Vrhl postranní pohled na hostinec, načež strčil hůl pod kozlík. "No, jestli chcete svézt, tak si nasedněte. Už jsem tu ztratil dost času." A sám se už šplhal na kozlík.
Rand se vyšplhal dozadu, když sedlák zvedal opratě. Mat se rozběhl, aby dohnal vůz, který se již rozjel. Rand ho chytil za ruce a vytáhl ho nahoru.
Při tempu, které Bunt nasadil, vesnice rychle zmizela do noci. Rand ležel na holých prknech a bojoval s uspávajícím skřípáním kol. Mat pěstí potlačoval zívnutí a ostražitě se rozhlížel po kraji. Na pole a hospodářství těžce doléhala temnota a občas se v ní objevovala světla z oken domků. Světla vypadala vzdálená, zdálo se, že marně bojují s nocí. Zahoukala sova, byl to sýček, a vítr kvílel jako duše ztracené ve Stínu.
Mohl by být kdekoliv, napadlo Randa.
Na Bunta noc očividně také působila, protože se náhle ozval: "Už jste někdy byli v Caemlynu?" Tiše se uchechtl. "Hádám, že nebyli. No, počkejte, až ho uvidíte. Je to největší město na světě. O, slyšel jsem všechny ty řeči o Illianu a Ebou Daru a Tearu a těch ostatních - vždycky si nějakej trouba myslí, že něco je větší a lepší jenom proto, že je to někde daleko za obzorem - ale podle mě je Caemlyn daleko nejvelkolepější. Nic nemůže být úžasnější. Ne, to nemůže. Leda možná až se královna Morgasa, Světlo na ni sviť, zbaví tý čarodějnice z Tar Valonu."
Rand ležel s hlavou položenou na svých stočených pokrývkách a Tomově svinutém plášti, díval se, jak mu nad hlavou plyne noc a sedlákova slova mu šla jedním uchem tam a drahým ven. Byl to prostě lidský hlas, který zadržoval temnotu a tlumil lkající vítr. Teď se pootočil a vzhlédl k Buntovým tmavým zádům.
"Myslíš Aes Sedai?"
"Koho jinýho bych myslel? Sedí si tam v paláci jako pavouk. Já jsem královnin člověk - nikdy jsem nic jinýho netvrdil - ale tohle prostě není správný. Nejsem z těch, kdo prohlašujou, že Elaida má na královnu moc velkej vliv. Já teda ne. A co se týče těch hlupáků, co říkají, že královnou je až na jméno Elaida..." Odplivl si do tmy. "Tolik k nim. Morgasa není žádná loutka, aby tancovala podle toho, jak nějaká čarodějnice z Tar Valonu píská."
Další Aes Sedai. Jestli... až se Moirain dostane do Caemlynu, mohla by zajít za sestrou Aes Sedai. Kdyby došlo k nejhoršímu, tahle Elaida by jim mohla pomoci dostat se do Tar Valonu. Podíval se na Mata, a právě když už chtěl promluvit, Mat zavrtěl hlavou. Rand mu neviděl do tváře, ale věděl, že se mu v ní zračí nechuť.
Bunt mluvil dál a pokaždé, když jeho kůň zpomalil, trhl opratěmi, ale jinak měl ruce položené na kolenou.

"Já jsem královnin člověk, jak jsem říkal, ale dokonce i hlupáci občas řeknou něco rozumnýho. Dokonce i slepý prase občas najde žalud. Něco se musí změnit. Tohle počasí, obilí neraší, krávy přestávají rodit, telata a jehňata se rodí mrtvý nebo s dvěma hlavama. A ti zatracení krkavci ani nepočkají, až zvíře umře. Lidi jsou vyděšený. Chtějí to na někoho hodit. Na dveřích se objevujou dračí špičáky. Cosi se plíží po nocích. Hoří stodoly. Chlápkové jako ten Holdwinův přítel děsí lidi. Královna s tím bude muset něco udělat, než bude moc pozdě. Je vám to jasný, že jo?" Rand nesrozumitelně zabručel. Vypadalo to, že když našli tohohle stařika a jeho vůz, měli vlastně větší štěstí, než si myslel. Kdyby byli čekali do rozbřesku, nemuseli se dostat ani do další osady. Cosi se plížilo po nocích. Zvedl hlavu a vyhlédl přes bočnici do tmy. V černotě se kroutily stíny. Rand si zase lehl, než ho jeho představivost přemůže a on nabyde dojmu, že tam něco je.

Bunt to považoval za souhlas. "Správně. Já jsem královnin člověk a postavím se každýmu, kdo by jí chtěl ublížit, ale mám pravdu. Vemte si třeba urozenou paní Elain a urozenýho pána Gawyna. Tohle je změna, která nikomu neublíží, a mohla by přinýst i něco dobrýho. Jistě, já vím, že jsme to v Andoru vždycky dělali takhle. Dědičku posílali do Tar Valonu, aby studovala u Aes Sedai, a nejstaršího syna, aby studoval se strážci. Já věřím na tradice, to jo, ale koukněte, co se posledně stalo. Luc umřel v Morně. než ho vůbec pomazali za prvního knížete mečů, a Tigrain zmizela - utekla, nebo je mrtvá - když přišel čas, aby převzala trůn. To nám pořád dělá starosti.

Někteří říkají, že je pořád naživu, víte, že Morgasa není pravá královna. Zatracený hlupáci. Pamatuju se, co se stalo. Pamatuju se na to, jako by to bylo včera. Když královna umřela, nebyla tu dědička, aby převzala trůn, a každej rod v Andoru bojoval a kul pikle, aby to právo získal pro sebe. A Taringail Damodred. Nenapadlo by vás, že ztratil ženu, jak se honem honem snažil zjistit, kterej rod by mohl vyhrát, aby se mohl znova oženit a stát se nakonec královniným manželem. No, podařilo se mu to, i když, proč si Morgasa vybrala... á, žádnej chlap neví, co se děje v ženský hlavě, a královna je dvakrát ženská, provdaná za muže a provdaná za zemi. No, on dostal, co chtěl, i když možná ne tak, jak si to představoval.

Než skončil, zatáhl Cairhien do všech těch piklů, a víte, jak to dopadlo. Strom podťatej a černě zahalený Aielové vytáhli přes Dračí stěnu. No, poté, co se stal otcem Elain a Gawyna, se aspoň nechal slušně zabít, takže to všechno, hádám, skončilo. Ale proč je posílat do Tar Valonu? Je čas, aby lidi přestali myslet na andorskej trůn a Aes Sedai zároveň. Jestli se musí někam jezdit učit to, co potřebujou, no, v Illianu jsou knihovny stejně dobrý jako v Tar Valonu a urozenou paní Elain tam naučí o vládnutí a intrikách tolik, co žádná čarodějnice nezvládne. Nikdo o pletichách neví víc než Illiánci. A jestli gardisti nemůžou urozenýho pána Gawyna naučit dost o vojákování, no, tak v Illianu jsou vojáci taky. A v Shienaru a v Team taky, když už jsme u toho. Já jsem královnin člověk, ale říkám, nechte všech těch nesmyslů s Tar Valonem. Tři tisíce let stačilo. Je to moc dlouho. Královna Morgasa nás může vést a dělat věci správně i bez pomoci Bílý věže. To vám povídám, to je ženská, před kterou si každej chlap rád klekne, aby dostal požehnání. No, jednou..."

Rand bojoval se spánkem, po němž volalo jeho tělo, ale pravidelný skřípot a houpání vozu ho ukolébaly a on za žvatlání Buntova hlasu usnul. Snil o Tamovi. Nejdřív tu byl velký dubový stůl na statku a oni pili čaj a Tam mu vykládal o královských manželích a dědičkách a Dračí stěně a černě zahalených Aielech. Na stole mezi nimi ležel meč s volavkou, ale ani jeden se na něj nedíval. Náhle byl v Západním polesí a jasným měsíčním světlem táhl narychlo zrobená nosítka. Když se ohlédl přes rameno, byl na nosítkách Tom, ne jeho otec, seděl se zkříženýma nohama a žongloval v měsíčním svitu.

"Královna je provdána za zemi," říkal Tom a míčky jasných barev tančily v kruhu, "ale Drak... Drak a země jedno jsou."

Později Rand uviděl přicházet mizelce, černý plášť měl nedotčený větrem a jeho kůň kráčel mezi stromy ve strašidelném tichu. Myrddraalovi visely na sedlové hrušce dvě uťaté hlavy, z nichž odkapávala krev a v jako uhel černé srsti na rameni zvířete vytvářela ještě černější potůčky. Byly to hlavy Lana a Moirain a tváře měly zkřivené bolestí. Mízelec za jízdy tahal za hrst řetězů. Každý řetěz měl kolem zápěstí ovázán jeden z těch, kdo utíkali za nezvučnými kopyty s tvářemi plnými zoufalství. Mat a Perrin. A Egwain.

"Ji ne!" zařval Rand. "Světlo tě sežehni, chceš přece mě, ne ji!"

Půlčlověk ukázal rukou a Egwain pohltily plameny, maso se jí scvrklo v popel a kosti jí zčernaly a zkřivily

se.
"Drak a země jedno jsou," řekl Tom a dál nezúčastněně žongloval.
Rand zaječel... a otevřel oči.
Vůz vrzal po Caemlynské silnici obklopený tmou, sladkou vůní sena, které kdysi převážel, a slabým pachem koně. Na prsou mu seděla postava černější než noc a do očí mu hleděly oči černější než smrt.
"Jsi můj," řekl krkavec a ostrým zobákem ho klovl do oka. Rand zaječel, když mu pták vytrhl oční bulvu z důlku.
Se zavřísknutím, které ho až škrábalo v hrdle, se posadil a přitiskl si ruce na obličej.
Vozík se koupal ve světle červánků. Rand se omámeně podíval na své ruce. Žádná krev. Žádná bolest. Zbytek snu už bledl, ale tohle... S přehnanou opatrností si osahal obličej a otřásl se.
"Aspoň..." zívl Mat, až mu zapraskalo v kloubech, "aspoň ses trochu prospal." V krhavých očích neměl moc soucitu. Choulil se pod pláštěm a stočené pokrývky měl podložené pod hlavou. "On mluvil celou zatracenou noc."
"Už jste oba vzhůru?" ozval se z kozlíku Bunt. "Docela jsem se lek, to teda jo, jak jsi tak strašně zařval. No, jsme tady." Vznešeně před nimi mávl rukou. "V Caemlynu, nejvelkolepějším městě na světě."

# KAPITOLA DESÁTÁ

## Caemlyn

Rand se za kozlíkem zvedl na kolena. Nemohl si pomoci, musel se úlevou rozesmát. "Zvládli jsme to, Mate! Říkal jsem ti, že to..."
Při pohledu na Caemlyn mu slova uvázla v hrdle. Po Baerlonu, a hlavně po troskách Shadar Logothu, si myslel, že ví, jak takové velké město vypadá, ale tohle... tohle bylo víc, než byl kdy ochoten uvěřit. Vně velkých hradeb se tlačily budovy, jako by někdo sebral všechny osady, kterými projel, postavil je sem vedle sebe a připlácí je k sobě. Hostince vystrkovaly horní poschodí nad taškové střechy domů a mezi ně se ještě vtlačila nízká skladiště, široká a bez oken. Červené cihly, šedý kámen a bílá omítka se tu mísily jedno přes druhé a táhly se, kam až oko dohlédlo. Baerlon by se tady ztratil, aniž by si toho někdo všiml, a Bílý Most by Caemlyn spolkl i dvacetkrát, a ani by to nebylo poznat.
A pak samotné hradby. Kolmá, deset sáhů vysoká stěna ze světle šedého kamene se stříbrnými a bílými žilkami, rozbíhající se širokým kruhem, takže se stáčela k jihu a severu, až se Rand divil, kam až musí sahat. A po celé její délce se zvedaly věže, kulaté a tyčící se vysoko nad samotné hradby, a na vrcholku každé z nich se ve větru třepetaly červenobílé praporce. Zpoza hradby čněly další věže, štíhlé věžičky dokonce vyšší než ty hradební, a kupole, které se ve slunci bíle a zlatě třpytily. Tisíce příběhů vykreslovaly města, veliká města králů a královen, trůnů a moci a pověstí, a Caemlyn do těchto myšlenkových obrazců zapadal, jako voda patří do džbánu.
Vozík vrzal po široké silnici k městu, k bráně chráněné po obou stranách věžemi. Z této brány se valily povozy kupecké karavany, zpod kamenné klenby, pod níž by mohl projít i obr, i deset obrů vedle sebe. Cesta byla po obou stranách lemována nezastřešenými tržnicemi, tašky na střechách se červeně a purpurově leskly, a mezi tím vším byly stáje a ohrady pro dobytek. Telata pobekávala, krávy bučely, husy kejhaly, slepice kvokaly, kozy mečely, ovce bečely a lidé smlouvali, jak nejhlasitěji to šlo. Hradba hluku je vtáhla k bráně do Caemlynu.
"Co jsem vám říkal?" Bunt musel málem křičet, aby ho slyšeli. "Nejvelkolepější město na světě. Postavili ho ogierové, víte. Aspoň Vnitřní Město a palác. Tak starej Caemlyn je. Caemlyn, kde dobrá královna Morgasa, Světlo na ni sviť, tvoří zákony, a odkud udržuje mír pro celý Andor. Nejvelkolepější město na zemi."
Rand ochotně souhlasil. Ústa měl otevřená a rád by si zacpal uši, aby neohluchl. V ulicích se tlačili lidé, stejně jako se vesničané v Emondově Roli tlačili o Bel Tinu na Trávníku. Vzpomněl si, že podle něj bylo už v Baerlonu víc lidí, než kdy byl ochoten uvěřit, a málem se zasmál. Ohlédl se na Mata a zazubil se. Mat měl uši ucpané a hrbil se, jako by chtěl někam zalézt.
"Jak se tady schováme?" dožadoval se hlasitě, když si všiml, že se na něj Rand dívá. "Jak poznáme, komu můžeme věřit, když je tu tolik lidí? Tak zatraceně moc. Světlo, ten randál!"
Rand, než odpověděl, se podíval na Bunta. Sedlák byl cele zaujat pohledem na město, a při tom hluku je stejně nemohl slyšet. I tak se Rand naklonil k Matovi blíž. "Jak by nás mezi tolika lidmi mohli najít? Copak to nechápeš, ty tupohlavý troubo? Jsme v bezpečí, teda pokud se někdy naučíš dávat si pozor na ten svůj zatracený jazyk!" Mávl rukou, aby zahrnul celé okolí, tržnice a městské hradby byly pořád ještě před nimi. "Koukni na to, Mate! Tady se může stát cokoliv. Cokoliv! Dokonce bychom tu mohli najít Moirain, jak na nás čeká, a Egwain a ostatní."
"Jestli jsou naživu. Podle mě jsou mrtvi stejně jako kejklíř."
Randovi zmizel úsměv z tváře a on se otočil a díval se, jak se brána blíží. Ve městě jako Caemlyn se mohlo stát cokoliv. Umíněně se té myšlenky držel.
Kůň nemohl jít rychleji, ať Bunt trhal opratěmi sebevíc. Čím blíž byli bráně, tím hustší tu byl dav. Lidé se

tlačili na sebe i mezi povozy mířícími dovnitř. Rand byl rád, že vidí tolik opěšalých uprášených mladých mužů téměř bez zavazadel. A většina lidí tlačících se do brány měla, bez ohledu na stáří, vzhled lidí, kteří již strávili delší dobu na cestách, vozíky měli rozhrkané, koně unavené, šaty pomačkané z mnoha nocí strávených venku, a s očima zarudlýma únavou klopýtali dál. Ať však měli oči zarudlé či nikoliv, ty oči všichni upírali na bránu, jako by to, že se dostanou za hradby, z nich mohlo veškerou únavu odplavit.
V bráně stálo půl tuctu královniných gardistů a jejich čisté červenobílé tabardy a vyleštěné pancíře i kroužkové části zbroje byly v ostrém protikladu k většině lidí, kteří proudili pod kamenným obloukem do města. Rovní jako pravítko, hlavy vztyčené, gardisté příchozí sledovali ostražitým a opovržlivým pohledem. Bylo jasné, že by většinu těch, kdož sem přicházeli, rádi vrátili zpět. Kromě toho, že udržovali volnou cestu pro ty, kdo opouštěli město, a tu a tam prohodili pár ostrých slov s těmi, kdo se dovnitř cpali příliš horlivě, však nikoho neobtěžovali.
"Držte se, kam patříte. Netlačte se. Netlač se, Světlo tě oslep! Je tu místo pro každého, Světlo nám pomoz. Držte se, kam patříte."
Buntův vozík projel branou do Caemlynu spolu s pomalu se hrnoucí záplavou lidí.
Město se zvedalo na nízkých pahrbcích, které připomínaly schody stoupající směrem ke středu. Tento střed obtáčela další hradba, jejíž zářící běl se odrážela od vrcholků kopců. Za druhou hradbou bylo ještě víc věží a kupolí, bílých, zlatých a purpurových, a díky tomu, že stály na pahorku, jako by shlížely na ostatek Caemlynu. Randa napadlo, že to musí být ono Vnitřní Město, o němž hovořil Bunt.
Samotná Caemlynská silnice se změnila hned za hradbami, stala se z ní široká třída rozdělená uprostřed širokými pruhy trávy a stromů. Tráva byla zahnědlá a stromy bez listí, ale lidé kolem spěchali, jako by neviděli nic neobvyklého, smáli se, mluvili, hádali se a dělali všechno to, co lidé obvykle dělávají. Jako by je vůbec nenapadlo, že letos nebylo jaro, a možná ani žádné nebude. Rand si uvědomil, že to prostě nevidí, buď že nemohou, nebo nechtějí. Uhýbali očima od bezlistých větví a po mrtvé a umírající trávě chodili, aniž by se podívali pod nohy. Toho, co neviděli, si mohli nevšímat. To, co neviděli, tam ve skutečnosti nebylo.
Randa, zírajícího s otevřenými ústy na město i lidi, překvapilo, když vozík zahnul do boční ulice, užší než hlavní třída, nicméně dvakrát širší než kterákoliv ulice v Emondově Roli. Bunt zastavil koně a váhavě se na ně ohlédl. Doprava tu nebyla tak hustá a dav se před vozíkem rozdělil, aniž by zpomalil.
"To, co schováváš pod tím pláštěm, je vážně to, o čem mluvil Holdwin?"
Rand si právě přehazoval sedlové brašny přes rameno. Dokonce sebou ani netrhl. "Co tím myslíš?" Hlas měl také vyrovnaný. Žaludek měl sice sevřený, ale hlas se mu netřásl.
Mat jednou rukou potlačil zívnutí a druhou zasunul pod kabát - Rand věděl, že tiskne dýku ze Shadar Logothu - a oči pod šátkem mu ztvrdly a opět získaly onen pronásledovaný výraz. Bunt se pohledu na Mata vyhnul, jako by věděl, že ve schované ruce drží zbraň.
"Nejspíš nic. Koukni, jestli jsi slyšel, že jedu do Caemlynu, tak jsi tam musel být tak dlouho, abys slyšel i ten zbytek. Kdybych šel po tý odměně, na něco bych se vymluvil a zašel k Huse a koruně a řekl to Holdwinovi. Jenomže já Holdwina nemám nijak v lásce, a ten jeho kamarád se mi už vůbec nelíbil. Zdá se, že vás dva chce víc než... cokoliv jinýho."
"Nevím, co chce," prohlásil Rand. "Nikdy jsme ho předtím neviděli."
To mohla být dokonce i pravda, Rand jednoho mizelce od druhého rozlišit nedokázal.
"Aha. No, jak říkám, já nic nevím, a hádám, že ani vědět nechci. Každej kolem má dost trablů i bez toho, abych já hledal další."
Mat si pomaloučku sbíral věci a Rand už byl dávno na ulici, než Mat sešplhal z vozíku. Rand netrpělivě čekal. Mat se strnule obrátil od vozíku, přičemž si tiskl luk, toulec a stočené pokrývky k hrudi a cosi si mumlal. Kruhy pod očima měl stále tmavší.
Randovi zakručelo v žaludku a on se ušklíbl. Měl hlad, a ve spojení s podrážděnými vnitřnostmi to v něm vzbuzovalo obavy, že začne zvracet. Teď se na něj Mat vyčkávavě podíval. Kudy se dát? Co udělat? Bunt se předklonil a kývl na Randa, aby přistoupil blíž. Ten to udělal, protože doufal, že se mu dostane nějaké rady ohledně Caemlynu.
"Schoval bych to..." Starý sedlák se odmlčel a ostražitě se rozhlédl kolem sebe. Lidé se tlačili po obou stranách vozíku, ale až na pár ledabylých nadávek jim nikdo nevěnoval zvláštní pozornost. "Sundej ho,"

řekl, "schovej ho, prodej ho. Dej ho pryč. To je moje rada. Takovýhle věci přitahujou pozornost, a já bych řek, že vy po ničem takovým netoužíte."
Pak se Bunt prudce narovnal, mlaskl na koně a pomalu se bez dalšího slova či ohlédnutí vydal přecpanou ulicí. Směrem k nim rachotil vůz naložený sudy. Rand uskočil, zapotácel se, a když vzhlédl, Bunt a jeho vozík už zmizeli z dohledu.
"Co budeme dělat teď?" chtěl vědět Mat. Olízl si rty a poplašeně se rozhlížel po všech těch lidech, kteří se kolem strkali, a budovách zvedajících se až šest poschodí vysoko nad ulici. "Jsme v Caemlynu, ale co uděláme?" Odkryl si uši, ale ruce se mu třásly, jako by toužil po tom znovu si je zacpat. Městem se neslo hučení, tiché, pravidelné hučení stovek pracujících řemeslníků, tisíců mluvících lidí. Rand si připadal jako uprostřed obrovského úlu, v němž neustále bzučí. "I kdyby tady byli, Rande, jak je v tomhle najdeme?"
"Moirain si najde nás," prohlásil pomalu Rand. Nesmírné město jako by mu celou svou vahou spočívalo na ramenou. Chtěl se odsud dostat, skrýt se před všemi těmi lidmi a hlukem. Ani přes Tamovo učení se nedokázal ponořit do prázdnoty. Jeho oči do ní neustále vtahovaly i město. Rand se tedy soustředil na to, co bylo těsně kolem něj, a nevšímal si toho, co leželo dál. Díval-li se jenom na jednu ulici, připadal si skoro jako v Baerlonu. Baerlon, poslední místo, které všichni považovali za bezpečné. Nikdo už není v bezpečí. Možná jsou všichni mrtví. Co budeš v tom případě dělat?
"Jsou naživu! Egwain žije!" řekl ohnivě. Několik kolemjdoucích se po něm polekaně ohlédlo.
"Možná," utrousil Mat. "Možná. Co když nás Moirain nenajde? Co když nás nikdo nenajde, kromě... kromě..." Otřásl se, nebyl schopen to ani vyslovit.
"O tom budeme přemýšlet, až k tomu dojde," usadil Mata pevně. "Jestli k tomu dojde." Přinejhorším by museli vyhledat Elaidu, onu Aes Sedai z paláce. Rand by nejdřív šel do Tar Valonu. Nevěděl, jestli si Mat pamatuje, co Tom vykládal o červených adžah - a o černých - ale on si to určitě pamatoval. Randovi se znovu obrátil žaludek. "Tom říkal, že máme najít hostinec U královnina požehnám. Tam půjdeme nejdřív."
"Jak? Nemůžeme si dovolit ani jedno jídlo dohromady."
"Aspoň je to místo, kde můžeme začít. Tom si myslel, že bychom tam mohli najít pomoc."
"Nemůžu... Rande, oni jsou všude." Mat sklopil zrak k dláždění a vypadalo to, jako by se scvrkával, jak se snažil odtáhnout od lidí, kteří byli všude kolem něj. "Ať půjdeme kamkoliv, budeme je mít za patama, nebo tam na nás budou čekat. Budou i U královnina požehnání. Nemůžu... Já... Mizelce nic nezastaví."
Rand popadl Mata za límec, i když se musel hodně snažit, aby se mu netřásla ruka. Potřeboval Mata. Možná byli ostatní naživu - Světlo, prosím! - ale zrovna teď a tady byl jenom Mat a on. To pomyšlení, že by měl putovat sám... Ztěžka polkl a v ústech ucítil pachuť žluči.
Rychle se rozhlédl kolem sebe. Toho, že se Mat zmínil o mizelci, si nikdo zjevně nevšiml. Lidé se tlačili kolem nich ztraceni ve vlastních starostech. Rand se naklonil k Matovi. "Dostali jsme se až sem, ne?" zeptal se drsným šeptem. "Ještě nás nechytili. Zvládneme to celé, jenom se nesmíme vzdát. Já to prostě nemůžu jen tak vzdát a čekat na ně jako ovce na porážku. To nikdy! Tak co? Hodláš tu stát, dokud neumřeš hlady? Nebo dokud tě neseberou?"
Pustil Mata a otočil se. Nehty měl zaryté do dlaní, ale ruce se mu přesto třásly. Náhle ho Mat došel, oči měl sice stále sklopené, ale Rand si přesto oddechl.
"Promiň, Rande," zamumlal Mat.
"Zapomeň na to," řekl Rand.
Mat stále upíral zrak pod nohy, takže málem vrážel do lidí, a mluvil jako bez života. "Nemůžu přestat myslet na to, že už nikdy neuvidím domov. Chci se vrátit domů. Směj se mi, jestli chceš. Mně je to jedno. Co bych dal za to, kdyby mi teď máma za něco vyhubovala. Je to jako závaží, horký závaží. Všude kolem jsou cizinci a nedá se poznat, komu můžeme věřit, jestli vůbec můžeme někomu věřit. Světlo, Dvouříčí je tak daleko, že by to klidně mohlo být na druhým konci světa. Jsme sami a domů se už nikdy nevrátíme. Umřeme, Rande."
"Ještě ne," odsekl Rand. "A jednou umře každý. Kolo se otáčí. A já se tu rozhodně nehodlám zhroutit a čekat, až to přijde."
"Mluvíš jako pantáta al'Vere," zavrčel Mat, ale v hlase se mu ozývalo trochu kuráže.
"Dobrá," řekl Rand. "Dobrá." Světlo, ať jsou ostatní v pořádku. Prosím, nenech nás samotné.

Začal se ptát na cestu ke Královninu požehnání. Odpovědi se hodně lišily. Nadávky těm, kdo nezůstanou, kam patří, a pokrčení ramen a rozpačitý výraz patřily k nejčastějším. Někteří lidé se kolem prostě bez ohlédnutí protáhli.
Muž se širokým obličejem, skoro tak velký jako Perrin, naklonil hlavu na stranu a prohodil: "U královnina požehnání, co? Vy vesnický balíci chcete ke královniným mužům?" Na klobouku s širokou krempou měl bílou kokardu a na rukávu dlouhého kabátu bílou pásku. "No, přišli jste pozdě."
S řehotem odešel a nechal Randa s Matem stát. Ti se na sebe zmateně podívali. Rand pokrčil rameny. V Caemlynu byla spousta podivných lidí, lidí, jaké ještě nikdy neviděl.
Někteří vyčnívali z davu, majíce pleť buď příliš tmavou či příliš světlou, kabátce zvláštního střihu nebo jasných barev, špičaté klobouky či klobouky s peřím. Byly tu ženy se zahalenými tvářemi, ženy v tuhých šatech širokých tak, jak byla jejich nositelka vysoká, ženy v šatech, které ukazovaly víc holé kůže, než by si dovolila kterákoliv holčice z taverny, jakou kdy Rand viděl. Občas se objevily kočáry, všechny křiklavých barev a se zlacením, a přelidněnými ulicemi je táhlo čtyř či šestispřeží s peřím na postrojích. Bylo tu plno nosítek a nosiči se tlačili davem a bylo jim úplně lhostejné, koho odstrčí.
Rand jednou zahlédl, jak takto začala rvačka, několik mužů se začalo ohánět pěstmi a z nosítek ležících na boku zatím lezl jakýsi bledolící muž v kabátě s červenými proužky. Než se mu podařilo dostat se ven, skočili na něj dva hrubě odění muži, kteří zdánlivě jenom procházeli kolem. Lidé, kteří se zastavili, aby se podívali, se začali mračit, bručet a mávat pěstmi. Rand odtáhl Mata za rukáv a spěchal dál. Mat žádnou další pobídku nepotřeboval. Hluk bezvýznamné bitky je následoval ulicí.
Několikrát k nim lidé přistoupili, místo aby jim uhnuli. Jejich uprášené šaty prozrazovaly, že jsou tu noví, a to zřejmě fungovalo na některé typy lidí jako magnet. Nenápadní chlapíci jim s vyhýbavým pohledem a nohama připravenýma k běhu nabízeli k prodeji Logainovy ostatky. Rand si vypočítal, že jim nabídli dost útržků pláště falešného Draka a kousků jeho meče, že by to stačilo na meče dva a na půl tuctu plášťů. Matovi se tvář rozjasnila zájmem, přinejmenším poprvé, ale Rand jenom krátce odmítavě zavrtěl hlavou a oni kývli a zadrmolili: "Světlo sviť na královnu, dobrý muži," a zmizeli. Ve většině krámků měli talíře a šálky s namalovanými smyšlenými scénami, na nichž byl falešný Drak předváděn královně v řetězech. A ulicemi procházeli bělokabátníci. Každý šel obklopen volným prostorem, přesně jako v Baerlonu.
Rand se hodně napřemýšlel o tom, jak zařídit, aby si jich nikdo nevšiml. Přes meč měl přetažený plášť, ale to mu dlouho nevydrží. Dříve nebo později bude někdo zvědavý, co asi skrývá. Nehodlal - nemohl - se řídit Buntovou radou, aby ho přestal nosit, bylo to přece spojem s Tamem. S otcem.
V davu nosilo meč hodně lidí, ale nikdo se znamením volavky, které by přitahovalo pozornost. Nicméně všichni caemlynští muži a někteří cizinci měli meče ovinuné pruhem látky, pochvu i jílec, červenou látkou s bílou šňůrou či bílou látkou omotanou červenou šňůrou. Pod tím by se daly schovat stovky volavčích znamení a nikdo by si jich nevšiml. Kromě toho, kdyby se řídili místní módou, lépe by sem zapadli.
Hodně krámků mělo na stolcích venku vystaveno pruhy látek a šňůry a Rand se u jednoho zastavil. Rudá látka byla levnější než bílá, i když on mezi nimi kromě barvy neviděl žádný rozdíl, takže si koupil červenou a příslušnou šňůra, a to i přes Matovy stížnosti, jak málo peněz jim zbývá. Kramář s přísně stisknutými rty si je prohlédl od hlavy k patě. Když si od Randa bral měďáky, ústa se mu zkřivila a vynadal mu, když ho Rand požádal, zda si může zajít dovnitř ovázat si meč.
"Nepřišli jsme se podívat na Logaina," vysvětloval Rand trpělivě. "Jenom jsme si přišli prohlédnout Caemlyn." Vzpomněl si na Bunta a dodal: "Je to nejvelkolepější město na světě." Kramář se nepřestal ošklíbat. "Světlo sviť na dobrou královnu Morgasu."
"Něco provedete," utrousil kysele kramář, "a na zavolání sem přiběhne stovka chlapů, kteří se o vás postarají, i kdyby to neudělali gardisti." Odmlčel se, aby si mohl odplivnout, a jen tak tak minul Randovu botu. "Padejte si po svým."
Rand kývl, jako by se s ním kramář rozloučil vesele, a odtáhl Mata pryč.
Mat se nepřestával ohlížet přes rameno ke krámku a cosi si pro sebe vrčel, dokud ho Rand nezatáhl do prázdné uličky. Zády do hlavní ulice, aby žádný kolemjdoucí neviděl, co dělají, si Rand odepjal opasek s mečem a jal se omotávat jílec a pochvu látkou.
"Sázím se, že ti za ten zatracenej hadr naúčtoval dvojnásobek," ozval se Mat. "Trojnásobek."
Připevnit pruh látky a šňůru tak, aby to celé nespadlo, nebylo tak snadné, jak to vypadalo.

"Všichni se nás budou pokoušet obalamutit, Rande. Myslí si, že jsme sem přišli za falešným Drakem, jako všichni ostatní. Budeme mít štěstí, jestli nás někdo ve spánku nepraští po hlavě. Tohle je mizerný místo. Je tu moc lidí. Odejděme do Tar Valonu hned. Nebo na jih, do Illianu. Nevadilo by mi podívat se, jak se scházejí na hledání rohu. Když už nemůžeme jít domů, tak prostě jenom půjdeme pořád dál."
"Já zůstávám," prohlásil Rand. "Jestli už tady nejsou, dřív nebo později přijdou a budou nás hledat."
Nebyl si jist, jestli má meč zabalený tak, jako všichni ostatní, ale volavky na pochvě a na jílci byly zakryté, a Rand to považoval za bezpečné. Cestou zpátky na hlavní ulici si byl jist, že má o jednu starost méně. Mat se neochotně vlekl za ním, jako by ho táhl na vodítku.
Rand kousek po kousku získával informace, kudy se dát. Nejdřív byly neurčité, jako "někde tamtím směrem" a "támhletudy". Ale čím byli blíž, tím jasnější rady byly, až se nakonec zastavili před širokou kamennou budovou se znamením nade dveřmi, které skřípalo ve větru. Na znamení klečel muž před ženou s rudozlatými vlasy a korunou a ona měla jednu ruku položenou na jeho skloněné hlavě. U královnina požehnání.
"Jseš si tím jistej?" zeptal se Mat.
"Jasně," řekl Rand. Zhluboka se nadechl a strčil do dveří.
Šenk byl velký a obložený tmavým dřevem a vyhřívaly ho ohně planoucí ve dvou krbech. Jedna ze služebných právě zametala podlahu, přestože byla čistá, a další v rohu leštila svícen. Obě se na nově příchozí usmály a pokračovaly v práci.
Jen pár stolů bylo obsazených, ale půl tuctu lidí byl na tuhle denní dobu skoro nával, a jestli nikdo nevypadal zvlášť šťastně, že Randa s Matem vidí, aspoň byli čistí a střízliví. Z kuchyně se nesla vůně hovězí pečeně a chleba a Randovi se začaly sbíhat sliny.
Hostinský byl tlustý, což Randa potěšilo. Byl to růžovolící chlapík s naškrobenou bílou zástěrou a šedivějícími vlasy sčesanými přes pleš, která však byla i přesto trochu vidět. Pronikavým pohledem je přejel od hlavy k patě a všiml si jejich zaprášených šatů, ranců a sešlapaných bot, nicméně se nepřestával mile usmívat. Jmenoval se Basel Gill.
"Mistře Gille," promluvil Rand, "jeden náš přítel nám řekl, abychom přišli sem. Tom Merrilin. On..."
Hostinskému zmizel úsměv ze rtů. Rand se podíval na Mata, ale ten byl příliš zaneprázdněný čicháním vůní vycházejících z kuchyně, než aby si všímal něčeho jiného. "Něco není v pořádku? Znáš ho přece?"
"Znám ho," řekl Gill krátce. Zdálo se, že ho teď víc zajímá flétnové pouzdro po Randově boku, než cokoliv jiného. "Pojďte se mnou." Ukázal hlavou k zadní části místnosti. Rand do Mata musel strčit, aby se pohnul, pak ho sám následoval a divil se, co se děje.
V kuchyni se mistr Gill zastavil, aby promluvil s kuchařkou, kulaťoučkou ženou s vlasy staženými do drdůlku, která se co do váhy hostinskému téměř vyrovnala. Zatímco mistr Gill hovořil, ona nepřestávala míchat obsahem hrnců. Vonělo to skvěle - dvoudenní hlad byl vskutku dobrým kuchařem, ale tady to vonělo stejně jako v kuchyni panímámy al'Vereové - a Randovi zakručelo v žaludku. Mat se naklonil k hrncům, div do některého nestrčil nos. Rand do něj dloubl a Mat si rychle otřel bradu, kam mu stekly sliny.
Pak je hostinský vystrčil ze zadních dveří. Na dvorku před stájí se rozhlédl, aby se ujistil, že nikdo není poblíž, a otočil se k nim. K Randovi. "Co je v tom pouzdru, mládenče?"
"Tomova flétna," odpověděl Rand pomalu. Otevřel pouzdro, jako by pohled na stříbrem a zlatem vykládanou flétnu mohl pomoci. Mat nenápadně zasunul ruku pod kabát.
Mistr Gill nespouštěl oči z Randa. "Jo, poznávám ji. Viděl jsem ho na ni hrát dost často, a dvě takový mimo královskej dvůr nenajdeš." Milý úsměv zmizel hostinskému ze rtů a jeho pronikavý pohled byl náhle ostrý jako nůž. "Jak jsi k ní přišel? Tom by se raději rozloučil s rukou, než s tou flétnou."
"Dal mi ji." Rand shodil ze zad Tomův svinutý plášť, položil ho na zem a odhrnul jej dost na to, aby byly vidět barevné záplaty a pouzdro na harfu. "Tom je mrtvý, mistře Gille. Jestli to byl tvůj přítel, tak mě to mrzí. Můj byl taky."
"Mrtvý, říkáš? Jak se to stalo?"
"Jeden... muž se nás snažil zabít. Tom mi to strčil a řekl nám, abychom utekli." Záplaty se zatřepotaly ve větru jako motýli. Randovi se zadrhlo hrdlo. Pečlivě plášť znovu zabalil. "Kdyby nebylo jeho, byli bychom mrtví. Byli jsme právě společně na cestě do Caemlynu. Řekl nám, abychom přišli sem, do tvého

hostince."
"Uvěřím, že je mrtvý," řekl hostinský pomalu, "až uvidím jeho mrtvolu." Strčil do rance nohou a drsně si odkašlal. "Ne, ne, věřím, že jste viděli, co jste viděli. Jenom nevěřím, že je mrtvý. Jeho je těžší zabít, než bys věřil, starýho Toma Merrilina."
Rand položil ruku Matovi na rameno. "To je v pořádku, Mate. Je to přítel."
Mistr Gill se podíval na Mata a povzdechl si. "Hádám, že to asi budu."
Mat se pomalu narovnal a zkřížil ruce na prsou. Nespouštěl však z hostinského ostražitý pohled a lícní svaly se mu chvěly.
"Byli jste na cestě do Caemlynu, říkáš?" Hostinský zavrtěl hlavou. "Tohle je poslední místo na zemi, kde bych Toma čekal, možná kromě Tar Valonu." Počkal, dokud kolem neprojde podomek vedoucí koně, a pak ještě pro jistotu ztišil hlas. "Mám za to, že máte potíže s Aes Sedai."
"Ano," zamručel Mat ve chvíli, kdy Rand řekl: "Proč si to myslíš?"
Mistr Gill se suše uchechtl. "Já toho chlapa znám, to je všechno. Do něčeho takovýho by se vrhl po hlavě, zvlášť kdyby přitom pomohl párku mládenců vašeho věku..." V očích se mu mihla vzpomínka a on se narovnal a zatvářil se opatrně. "No... ehm... chápejte, nechci nikoho obviňovat, ale...ehm... hádám, že ani jeden z vás nemůže... ehm... co chci říct, je... ehm... jaké přesně máte s Tar Valonem trable, tedy pokud vám nevadí, že se ptám?"
Randovi naskočila husí kůže, když si uvědomil, co ten člověk naznačuje. Jediná síla. "Ne, ne, nic takového. Přísahám. Jedna Aes Sedai nám dokonce pomáhá. Moirain byla..." Kousl se do jazyka, ale hostinského výraz se nezměnil.
"To rád slyším. Ne že bych Aes Sedai nějak zvlášť miloval, ale lepší ony než... ti druzí." Pomalu zavrtěl hlavou. "Všichni o tom pořád mluví, a teď sem ještě přivedli Logaina. Nechtěl jsem se nikoho dotknout, ale... no, musel jsem se zeptat, že?"
"Nic se nestalo," řekl Rand. Matovo zamumlání mohlo znamenat cokoliv, ale hostinský to zřejmě pochopil tak, že Mat souhlasí s Randem.
"Vy dva vypadáte jako ten typ, a já věřím, že jste byli - jste - Tomovi přátelé, ale časy jsou těžký a doba je tvrdá. Hádám, že asi nemůžete zaplatit. Ne, ani jsem si to nemyslel. Ničeho není dost, a to, co je, stojí majlant, takže vám dám postele - ne nejlepší, ale teplý a v suchu - a něco k jídlu. Víc slíbit nemůžu, i když bych rád."
"Děkuju," řekl Rand a tázavě se ohlédl po Matovi. "Je to víc, než jsem čekal." Co byl ten typ a proč by měl slibovat víc?
"No, Tom je můj dobrej přítel. Starej přítel. Horkokrevnej a schopnej říct to nejhorší tý jediný osobě, který by to právě říkat neměl, ale pořád je to dobrej přítel. Jestli se neukáže... no, pak něco vymyslíme. Nejlepší bude, když už nebudete vykládat, že vám pomáhá Aes Sedai. Já jsem královnin člověk, ale zrovínka teď je v Caemlynu plno takovejch, kteří by to špatně pochopili, a tím nemyslím jenom bělokabátníky."
Mat si Odfrkl. "Co se mě týče, můžou každou Aes Sedai odvlíct krkavci rovnou do Shayol Ghulu!"
"Dávej si pozor na jazyk," štěkl mistr Gill. "Říkal jsem, že je nemám rád. Neříkal jsem, že jsem trouba, kterej si myslí, že jsou za každou špatností. Královna podporuje Elaidu a gardisté stojí za královnou. Světlo dej, aby se věci nezhoršily. Stejně, v poslední době se někteří gardisti zapomněli natolik, že se chovali kapku drsně k lidem, který zaslechli, jak mluví proti Aes Sedai. Ne ve službě, díky Světlu, ale i tak se to stalo. Nepotřebuju, aby mi šenk rozbili gardisti mimo službu, jenom aby vám dali lekci, a nepotřebuju ani, aby bělokabátníci poštvali někoho, kdo by mi pak načmáral na dveře dračí špičák. Takže jestli ode mě chcete pomoc, nechte si svoje názory ohledně Aes Sedai pro sebe, dobrý i špatný." Zamyšleně se odmlčel a dodal: "Možná bude lepší, když se nebudete zmiňovat ani o Tomovi tam, kde by to někdo kromě mě mohl slyšet. Někteří gardisti mají dlouhou paměť, a královna taky. Není nutný něco riskovat."
"Tom měl potíže s královnou?" zeptal se nevěřícně Rand a hostinský se rozesmál.
"Takže vám neřekl všechno. Nevím, proč by měl. Na druhou stranu, nevím, proč byste to neměli vědět. Není to vlastně žádný tajemství. Myslíte si, že si každej kejklíř o sobě myslí tolik jako Tom? No, když na to přijde, tak hádám, že asi jo, ale mně vždycky připadalo, že Tom si toho o sobě myslí až moc. Nebyl

vždycky kejklířem, víte, co se potuluje od vesnice k vesnici, a často spící pod keřem. Bývaly doby, kdy Tom Merrilin bejval dvorním bardem přímo tady, v Caemlynu, a znali ho na všech královskejch dvorech od Tearu po Maradon."
"Tom?" podivil se Mat.
Rand pomalu kývl. Dokázal si Toma představit u královnina dvora, s jeho vznešeným chováním a majestátními gesty.
"To byl," potvrdil mistr Gill. "Bylo to nedlouho po smrti Taringaila Damodreda, když... se vynořily ty potíže s jeho synovcem. Povídalo se, že Tom byl, řekněme, bližší královně, než se patřilo. Ale Morgasa byla mladá vdova a Tom byl tehdy v nejlepších letech, a podle mě si královna může dělat, co se jí zlíbí. Jenomže ona byla vždycky vznětlivá, naše dobrá Morgasa, a on beze slova odešel, když zjistil, do čeho se jeho synovec namočil. Královně se to moc nelíbilo. Nelíbilo se jí ani, jak se zapletl do záležitostí Aes Sedai. Nemůžu říct, že bych to považoval za správný, synovec nesynovec. No, když se vrátil, pustil si pusu na špacír, to teda jo. Řekl věci, který se královnám neříkají. Věci, který se neříkají ženským s Morgasinou povahou. Elaida proti němu byla zaujatá, protože se snažil plíst do tý záležitosti se svým synovcem. Takže s tím, jakou měla královna náladu a jak ho Elaida nesnášela, opustil Tom Caemlyn jenom chvilku předtím, než ho šoupli do vězení, pokud by ho rovnou neposlali na popravčí špalek. Pokud vím, královnin výnos ještě pořád platí."
"Jestli to bylo tak dávno," řekl Rand, "možná už se na to nikdo nepamatuje."
Mistr Gill zavrtěl hlavou. "Gareth Bryne je hlavní kapitán královniny gardy. On osobně velel gardistům, který Morgasa poslala, aby Toma přivedli zpátky v řetězech, a já pochybuju, že někdy zapomněl, jak se vrátil s prázdnýma rukama, jenom aby zjistil, že se Tom mezitím vrátil do paláce a zase odešel. A královna nikdy nic nezapomíná. Poznali jste někdy ženskou, která by zapomněla? No, ale že byla Morgasa namíchnutá. Celý město chodilo měsíc po špičkách. Spousta gardistů je dost starejch, aby si to pamatovali. Ne, nejlepší bude, když Toma budete držet stejně v tajnosti, jako tu vaši Aes Sedai. Pojďte, dám vám něco k jídlu. Vypadáte, jako by se vám žaludek pomalu omotával kolem páteře."

## KAPITOLA JEDENÁCTÁ

### Síť vzoru

Mistr Gill je odvedl k rohovému stolu v šenku a jedna ze služebných jim tam donesla jídlo. Rand, když uviděl talíře s několika tenkými plátky hovězího politého šťávou, lžičkou řeřichy a dvěma bramborami, zavrtěl hlavou. Ale bylo to lítostivé, rezignované zavrtění, ne rozzlobené. Ničeho není dostatek, říkal hostinský. Rand zvedl nůž a vidličku a napadlo ho, co se stane, až nebude nic. Při tom pomyšlení vypadal jeho poloprázdný talíř jako hotová hostina. Rand se otřásl.
Mistr Gill jim vybral stůl dál od ostatních, a teď seděl zády do rohu, odkud mohl celý šenk sledovat. Nikdo se nemohl dostat dost blízko, aby je vyslechl, aniž by ho hostinský zahlédl. Když služebná odešla, tiše řekl: "Tak proč mi nepovíte o tom, co vás trápí? Jestli vám mám pomoct, měl bych radši vědět, do čeho jdu."
Rand se podíval na Mata, ale Mat se mračil do talíře, jako by ho rozčilila brambora, kterou se právě snažil rozkrojit. Rand se zhluboka nadechl. "Já tomu sám moc nerozumím," začal.
Nesnažil se příběh nijak vyšperkovat a vynechal z něj trolloky a mizelce. Když někdo nabízí pomoc, nejde mu navykládat, že se vaše potíže vlastně týkají smyšlenek. Ale taky si nemyslel, že by bylo správné podceňovat nebezpečí, že by bylo správné do toho zatáhnout někoho, kdo nemá vůbec tušení, do čeho jde. Jeho a Mata hledají nějací lidé, a taky pár jejich přátel. Objevují se, když je nejmíň čekáte, tihle lidé, a jsou smrtelně nebezpeční a rozhodnutí ho a jeho přátele zabít, či dokonce něco horšího. Moirain říkala, že někteří z nich jsou temní druzi. Tom Moirain tak úplně nedůvěřoval, ale zůstával s nimi, jak říkal, kvůli svému synovci. Při útoku, když se pokoušeli dostat do Bílého Mostu, byli rozděleni, a pak v Bílém Mostu Tom zemřel při dalším útoku. A následovaly další pokusy.
Rand věděl, že v jeho vyprávění jsou díry, ale bylo to to nejlepší, co v takové chvilce vymyslel, aniž by řekl víc, než by bylo bezpečné.
"Prostě jsme šli dál, až jsme dorazili do Caemlynu," vysvětloval. "To byl náš původní plán. Do Caemlynu a pak do Tar Valonu." Nejistě si poposedl na krajíčku židle. Tak dlouho všechno udržoval v tajnosti, že mu připadalo divné někomu vykládat i to málo, co teď vyprávěl mistra Gillovi. "Když zůstaneme na cestě, ti ostatní nás dřív nebo později najdou."
"Jestli jsou naživu," zabručel Mat do talíře.
Rand se na Mata ani neohlédl. Něco ho přimělo dodat: "Pomáhat nám by tě mohlo přivést do potíží."
Mistr Gill mávl baculatou rukou. "Nemůžu říct, že bych po nějakejch toužil, ale nebylo by to poprvý. Žádnej zatracenej temnej druh mi nebude vyhánět Tomovy přátele. Co se týče tý vaší přítelkyně ze severu - jestli přijede do Caemlynu, dozvím se o tom. Někteří lidi tady sledujou, kdo sem přichází a kdo odtud odchází, a zprávy se šíří."
Rand se po krátkém zaváhání zeptal: "A co Elaida?"
Hostinský také zaváhal, a nakonec zavrtěl hlavou. "Myslím, že ne. Možná kdybyste nebyli ve spojení s Tomem. Ona by to z vás vytáhla, a kde byste byli pak? To se nedá odhadnout. Možná v kobce. Možná byste dopadli ještě hůř. Povídá se, že ona má schopnost některý věci vycítit, jako co se stalo a co se stane. Povídá se, že se dokáže dostat rovnou k tomu, co před ní chce člověk schovat. Nevím, ale já bych to neriskoval. Kdyby nebylo Toma, mohli byste jít za gardisty. Oni s temnejma druhama dělají krátkej proces. Ale i kdybyste dokázali o Tomovi pomlčet před gardisty, dostala by se zpráva k Elaidě v tom momentě, jak byste se zmínili o temnejch druzích, a byli byste zase tam, kde jste začali."
"Žádní gardisti," souhlasil Rand. Mat důrazně přikyvoval a zároveň si cpal do úst vidličku tak usilovně, že mu šťáva stekla až na bradu.
"Potíž je v tom, že jste se zapletli do politiky, mladíku, i když to není vaše chyba, a politika je jako zamlžená slatina plná hadů."
"A co..." začal Rand, ale hostinský se náhle zamračil, a jak se prudce narovnal, zaskřípěla pod ním židle. Ve dveřích do kuchyně stála kuchařka a utírala si ruce do zástěry. Když si všimla, že se na ni hostinský dívá, kývla na něj, aby k ní přišel, a zmizela zase v kuchyni.
"Klidně jsem se s ní mohl oženit." Mistr Gill si povzdechl. "Zjistí, že něco je potřeba spravit dřív, než já si všimnu, že něco není v pořádku. Když to nejsou ucpaný odtoky nebo okapy, tak to jsou krysy. Já to tu udržuju čistý, víte, ale když je teď ve městě tolik lidí pohromadě, krysy se rozmnožej, a Caemlyn je jima najednou úplně zahlcenej. Nevěřili byste, na kolik dneska přijde dobrá kočka, když umí lovit krysy. Vy máte pokoj v podkroví, řeknu děvčatům kterej. Každá vám ho ukáže. A s temnejma druhama si

nedělejte starosti. Nemůžu toho o bělokabátnících říct moc dobrýho, ale když tu jsou oni a gardisti, tihle lidi se neodváží v Caemlynu vystrčit ty svý špinavý čumáky." Židle pod ním opět zavrzala, jak ji odstrkoval od stolu a vstával. "Doufám, že to nejsou zase odtoky."
Rand se vrátil k jídlu, ale všiml si, že Mat jíst přestal. "Myslel jsem, že máš hlad," podotkl. Mat pořád zíral do talíře a vidličkou postrkoval kousek brambory kolem dokola. "Musíš jíst, Mate. Potřebujeme si uchovat sílu, jestli se máme do Tar Valonu dostat."
Mat se tiše, hořce uchechtl. "Do Tar Valonu! Celou dobu to byl Caemlyn. Moirain na nás bude čekat v Caemlynu. Perrina a Egwain najdeme v Caemlynu. Všechno bude v pořádku, jenom až se dostaneme do Caemlynu. No, jsme tady a nic není v pořádku. Žádná Moirain, žádnej Perrin, nikdo. A teď bude všechno v pořádku, jenom jestli se dostaneme do Tar Valonu."
"Jsme naživu," prohodil Rand ostřeji, než měl v úmyslu. Zhluboka se nadechl a pokusil se ovládnout hlas. "Jsme naživu. Aspoň tohle v pořádku je. A já naživu hodlám zůstat. Hodlám zjistit, proč jsme tak důležití. Já se nevzdám."
"Všichni tihle lidi, a kterejkoliv z nich může být temnej druh. Mistr Gill nám tu pomoc slíbil nějak moc rychle. Co za člověka jenom mávne nad Aes Sedai a temnejma druhama rukou? To není normální. Každej slušnej člověk by nám řekl, abychom vypadli, nebo... nebo... nebo tak."
"Jez," řekl Rand mírně a díval se, dokud Mat nezačal žvýkat sousto hovězího.
Chvíli se jen opíral o stůl a tiskl ruce ke stolní desce, aby se mu netřásly. Byl vyděšený. Ne z mistra Gilla, samozřejmě, ale bylo toho dost. Tyhle vysoké městské hradby mizelce nezadrží. Možná by o tom měl hostinskému přece jen říci. Ale i kdyby mu Gill uvěřil, bude ochoten jim pomáhat, bude-li si myslet, že by se U královnina požehnání mohl objevit mizelec? A krysy. Možná se krysám daří všude tam, kde je hodně lidí pohromadě, ale on si vzpomínal na sen, který vůbec nebyl snem, co se mu zdál v Baerlonu, a na křupání maličkých pateří. Temný občas používá mrchožrouty jako své oči, říkal Lan. Krkavce, vrány, krysy...
Najedl se, ale když dojedl, nedokázal si vzpomenout na chuť jediného sousta.
Služebná, ta, která, když přicházeli, leštila svícen, jim ukázala cestu do pokojíku v podkroví. V šikmé vnější stěně byl vikýř, po obou stranách okna stály postele a vedle dveří byly kolíčky, na něž si mohli zavěsit své věci. Tmavooká dívka si pořád mačkala sukni a pokaždé, když se podívala na Randa, se zahihňala. Byla hezká, ale Rand věděl, že kdyby něco řekl, jenom by si z něj vystřelila. Vedle ní zatoužil, aby to s děvčaty uměl jako Perrin. Ulevilo se mu, když odešla.
Čekal od Mata nějakou poznámku, ale jakmile dívka odešla, Mat se, stále v kabátě a botách, vrhl na postel a obrátil se tváří ke stěně.
Rand si pověsil věci a podíval se na Matova záda. Napadlo ho, že má zase ruku pod kabátem a svírá svou dýku.
"To tady hodláš jen tak ležet a schovávat se?" prohodil nakonec.
"Jsem utahanej," zavrčel Mat.
"Musíme se mistra Gilla ještě zeptat na pár věcí. Mohl by nám poradit, jak najít Egwain a Perrina. Mohli už do Caemlynu dorazit, jestli se jim podařilo udržet se na koních."
"Jsou mrtví," řekl Mat do zdi.
Rand zaváhal a pak to vzdal. Tiše za sebou zavřel dveře a doufal, že Mat opravdu usne.
Dole však mistra Gilla nikde nenašel, i když přísný pohled kuchařky mu prozradil, že ona ho také hledá. Rand se na chvíli posadil do šenku, ale zjistil, že si upřeně prohlíží každého hosta, který vejde, každého cizince, který by mohl být kýmkoliv - nebo čímkoliv - zvláště ve chvíli, kdy se dotyčný poprvé objeví ve dveřích pouze jako černá silueta v plášti. Mizelec v místnosti by byl jako liška v kurníku.
Z ulice vstoupil jakýsi gardista. Muž v červeném stejnokroji se zastavil ve dveřích a chladným zrakem přejel ty v šenku, kteří očividně nepocházeli z města. Rand si právě pečlivě prohlížel stolní desku, když na něj gardistův zrak padl. Když potom Rand vzhlédl, gardista byl pryč.
Prošla kolem něj tmavooká dívčina s náručí ručníků. "Občas to dělávají," sdělila mu důvěrným tónem, jak procházela kolem. "Jenom aby dohlídli, jestli se tu něco neděje. Dávají pozor na královniny lidi, to teda jo. Nemusíš si s tím lámat hlavu." Načež se zahihňala.
Rand potřásl hlavou. Nemusíš si lámat hlavu. Vždyť přece ten gardista nepřišel až k němu a nechtěl

vědět, jestli zná Toma Merrilina. Začínal se chovat stejně hrozně jako Mat. Odsunul židli.
Další služtička kontrolovala olej v lampách podél stěny.
"Je tu nějaká jiná místnost, kde bych se mohl posadit?" zeptal se jí Rand. Nechtělo se mu vracet se nahoru a zůstat zavřený, když měl Mat tak nevlídnou, odtažitou náladu. "Třeba soukromá jídelna, kterou zrovna nikdo nepoužívá?"
"Je tu knihovna." Ukázala na dveře. "Tamtudy a doprava až na konec chodby. Měla by být touhle dobou prázdná."
"Děkuju. Kdybys uviděla mistra Gilla, řekla bys mu, že si s ním Rand al'Thor potřebuje promluvit, kdyby si našel chvilku?"
"Vyřídím mu to," slíbila mu dívka a zazubila se. "Kuchařka by si s ním taky ráda popovídala."
Hostinský se nejspíš někde schovává, pomyslel si Rand při odchodu.
Když vstoupil do místnosti, do níž ho služebná nasměrovala, zůstal stát jako opařený a jenom zíral. Na policích muselo být tři čtyři sta knih, víc, než kdy viděl pohromadě. Knihy v plátěné i kožené vazbě se zlacenými hřbety. Očima přejel po titulech a vyhledal své nejoblíbenější. Putování Jaina Dlouhokrokého. Eseje Willima z Manechesu. Při pohledu na kopii Plaveb s Mořským národem v kožené vazbě se mu zadrhl dech. Tam si ji vždy toužil přečíst.
Představil si Tama, jak s úsměvem obrací knihu v rukou a těší se z jejího dotyku, než se s ní a s fajfkou usadí před krbem, a stiskl přitom jílec s pocitem ztráty a prázdnoty, která zchladila veškerou jeho radost z knih.
Za ním si kdosi odkašlal a Rand si náhle uvědomil, že není sám. S omluvou za svou hrubost připravenou na jazyku se obrátil. Byl zvyklý, že je vyšší než většina lidí, které potkával, ale tentokrát musel úplně zvrátit hlavu, přičemž úžasem otevřel ústa. Pak jeho pohled doputoval až k hlavě sahající skoro až k dva a půl sáhu vysokému stropu. Široká tvář i nos, široký tak, že to byl spíš čenich než nos. Obočí visící dolů jako ohony, lemující světlé oči velké jako šálky. Uši, špičaté a se štětičkami na konci, trčící z husté černé hřívy. Trollok! Rand zařval, pokusil se couvnout a zároveň tasit meč. Do čehosi se mu zapletly nohy a Rand si zvysoka sedl na zem.
"Byl bych rád, kdybyste vy, lidi, tohle nedělali," zahřměl hlas připomínající dunění velkého bubnu. Uši se štětičkami se divoce zatřásly a hlas zněl náhle smutně. "Tak málo lidí si na nás pamatuje. Asi je to naše vlastní vina. Od chvíle, kdy Stín padl na Cesty, nás jen málo chodí mezi lidi. To bude... ó, už šest pokolení. Bylo to těsně po trollockých válkách." Tvor zavrtěl kosmatou hlavou a povzdechl si, že by se za to býk nemusel stydět. "Tak dávno, tak dávno, a tak málo nás cestuje a poznává, že je to skoro jako by to nebyl nikdo."
Rand tam dlouho jen tak seděl s otevřenými ústy a zíral na zjevení se širokýma nohama v botách po kolena a tmavomodrém plášti, který měl ten tvor zapnutý od krku po pás, a pak se mu zvonovitě rozšiřoval k botám jako kilt přes baňaté kalhoty. V jedné ruce drželo to stvoření knihu, která ve srovnání s prstem, jímž ji měl založenou, a který vydal za tři normální prsty, vypadala maličká.
"Myslel jsem, že jsi..." začal Rand a pak se vzpamatoval.
"Co jsem...?" To nebylo o mnoho lepší. Rand se zvedl a s přehnanou opatrností napřáhl ruku. "Jmenuju se Rand al'Thor."
Ruku mu obalila tlapa jako šunka a potřesení rukou bylo provázeno zdvořilou úklonou. "Loial, syn Arenta, syna Halanova. Tvoje jméno zpívá v mých uších, Rande al'Thore."
Randovi to připadalo jako obřadný pozdrav. Opětoval úklonu. "Tvoje jméno zpívá v mých uších, Loiale, synu Arenta... ehm... syna Halanova."
To bylo poněkud neskutečné. Pořád nevěděl, co je Loial zač. Stisk Loialových prstů byl překvapivě jemný, ale přesto se Randovi ulevilo, když dostal ruku zpátky v jednom kuse.
"Vy lidé jste velice popudliví," podotkl Loial svým zvučným basem. "Samozřejmě jsem slyšel všechny příběhy a přečetl všechny knihy, ale neuvědomil jsem si to. Když jsem dorazil do Caemlynu, nemohl jsem uvěřit té vřavě. Děti vřískaly, ženské ječely a lůza mě honila po celém městě. Chlapi mávali holemi a noži a pochodněmi a hulákali: ‚Trollok!' Obávám se, že mě to trochu zmátlo. Nedá se odhadnout, co by se bylo stalo, kdyby kolem nebyl šel oddíl královniny gardy."
"Šťastná náhoda," prohodil Rand mdle.

"Ano, ale dokonce i gardisté se mě skoro báli, jako ti ostatní. Už jsem v Caemlynu čtyři dny, a ještě jsem nemohl vystrčit nos z hostince. Dobrý mistr Gill mě dokonce požádal, abych nechodil do šenku." Uši se tomu stvoření zachvěly. "Ne že by nebyl pohostinný, víš. Ale první noc se to trochu zvrtlo. Všichni lidé zřejmě chtěli okamžitě odejít. Toho ječení a křiku, jak se všichni snažili dostat do dveří zároveň. Někteří se dokonce poranili."
Rand fascinovaně zíral na ty chvějící se uši.
"To ti tedy povím, kvůli tomu jsem državu neopustil."
"Ty jsi ogier!" vyjekl Rand. "Počkej. Šest pokolení? Říkal jsi trollocké války? Kolik ti vlastně je?" Věděl, že to je hrubost, jakmile to vyslovil, ale Loial se spíš bránil, než že by ho to rozzlobilo.
"Devadesát let," odpověděl ogier škrobeně. "Už za pouhých deset let budu moci oslovit Shromáždění. Myslím, že mě starší měli nechat promluvit, protože se rozhodovali o tom, jestli mohu, či nemohu odejít. Ale oni se vždycky o každého, kdo jde Ven, bojí, ať je starý, jak chce. Vy lidé jste tak uspěchaní, tak nevyzpytatelní." Ogier zamrkal a krátce se uklonil. "Prosím, odpusť. Neměl jsem to říkat. Ale vy pořád bojujete, dokonce i když to není nutné."
"To je v pořádku," uklidnil ho Rand. Pořád se snažil spočítat, kolik že to Loialovi vlastně je. Byl starší než Cenn Buie, ale ne tak starý, aby... Posadil se na jednu z židlí s vysokým opěradlem. Loial si vzal jinou, vyrobenou tak, aby se do ní vešli dva lidé. On ji zaplnil. Když si sedl, byl vysoký tak, jako většina lidí vestoje. „Aspoň tě nechali odejít."
Loial se zadíval na podlahu, nakrčil nos a silným prstem se na něm podrbal. "No, co se toho týče, víš, Shromáždění se sešlo teprve nedávno, není to ještě ani rok, ale podle toho, co jsem slyšel, by mi, až se konečně rozhodnou, bylo tolik, že bych mohl jít i bez jejich svolení. Obávám se, že řeknou, že jsem se utrhl, ale já prostě... odešel. Starší vždycky říkali, že mám horkou hlavu, a já se bojím, že jsem dokázal, že mají pravdu. Rád bych věděl, jestli si už uvědomili, že jsem odešel. Ale musel jsem jít."
Rand se kousl do rtu, aby se nerozesmál. Jestli má Loial horkou hlavu, tak si uměl přestavit, jaká je většina ogierů. Sešli se teprve nedávno, dokonce to ještě není ani rok? Pantáta al'Vere by jenom v úžasu zavrtěl hlavou. Kdyby schůze vesnické rady trvala půl dne, každý by z toho vyskočil z kůže, dokonce i Haral Luhhan. Zalila ho vlna stesku po domově a při vzpomínce na Tama, Egwain, hostinec U Vinného střiku a Bel Tin na Trávníku ve šťastnějších dnech se mu zadrhl dech. Zahnal vzpomínky pryč.
"Jestli se můžu zeptat," řekl a odkašlal si, "proč jsi tolik chtěl jít... ehm, Ven? Já bych si přál, abych byl nikdy nemusel opustit domov."
"No přece, abych se podíval," odpověděl Loial, jako by to byla naprostá samozřejmost. "Četl jsem knihy, všechny cestopisy, a začalo ve mně hlodat pomyšlení, že to musím vidět na vlastní oči, ne jenom o tom číst." Světlé oči se mu rozjasnily a uši napřímily. "Prostudoval jsem každý cár, který jsem o cestování našel, o Cestách a zvycích v lidských krajích, o městech, které jsme po Rozbití světa pro lidi postavili. A čím víc jsem četl, tím víc jsem byl přesvědčený, že se musím vypravit Ven, jít na ta místa, kde jsme pobývali, a vidět ty háje na vlastní oči."
Rand zamrkal. "Háje?"
"Ano, háje. Stromy. Jenom pár Velkých stromů, samozřejmě, tyčících se k nebesům, aby udržely vzpomínky na državu čerstvé." Židle pod ním zaskřípěla, jak se předklonil. Mával při řeči rukama a v jedné stále držel onu knihu. Oči měl jasnější než dřív a uši se mu málem třepetaly. "Většinou použili stromy onoho kraje a onoho místa. Nemůžeš přinutit zemi, aby šla sama proti sobě. Ne na dlouho, země se pak vzbouří. Musíš dát tvar vidině podle země, ne zemi podle vidiny. V každém háji je zasazený každý strom, který na tom místě poroste a bude prospívat, každý v rovnováze s ostatními, každý zasazený tak, aby ty ostatní doplňoval, aby co nejlépe rostl, to samozřejmě, ale také tak, aby jejich rovnováha byla potěchou pro oko a srdce. Á, ty knihy hovořily o hájích, že by starší plakali i smáli se zároveň. O hájích, které zůstanou věčnou zelenou vzpomínkou."
"A co města?" zeptal se Rand. Loial se na něj popleteně podíval. "Města. Města, která postavili ogierové. Tohle, například. Caemlyn. Caemlyn přece postavili ogierové, ne? Příběhy o tom hovoří."
"Práce s kamenem..." Loial pokrčil mohutnými rameny. "To bylo něco, co jsme se naučili v letech po Rozbití, během vyhnanství, když jsme se pořád ještě snažili najít znovu državy. Hádám, že je to dobrá věc, ale ne správná. Ať se snažíš, jak se snažíš - a já se dočetl, že ogierové, kteří ta města stavěli, se

opravdu snažili - kámen oživit nedokážeš. Jen málokdo pracuje s kamenem, a i to jenom proto, že vy, lidé, v těch vašich válkách budovy tak často ničíte. V... ehm... Cairhienu, tak se to teď jmenuje, byla hrstka ogierů, když jsem tamtudy procházel. Byli z jiné državy, naštěstí, takže mě neznali, ale přesto byli podezíraví, že jsem tak mladý a už jsem Venku. Hádám, že stejně nemám žádný dobrý důvod tady pobývat. No, v každém případě, víš, práce s kamenem je prostě něco, co nám vnutil vzor, kdežto háje vycházejí ze srdce."
Rand zavrtěl hlavou. Půlku příběhů, na nichž vyrostl, Loial právě postavil na hlavu. "Nevěděl jsem, Loiale, že ogierové věří ve vzor."
"Ovšemže v něj věříme. Kolo času tká vzor věků a životy jsou vlákna, jež tká. Nikdo neví, jak bude do vzoru vpleteno vlákno jeho života, nebo jak budou vlákna lidí protkána. To nám dalo Rozbití světa a vyhnanství a kámen a toužení, a nakonec nám to vrátí državy předtím, než všichni zemřeme. Občas mám dojem, že vy, lidé, se chováte tak divně, protože vaše vlákna jsou tak krátká. Ó, už jsem to udělal zase. Starší říkají, že vy, lidé, nemáte rádi, když se vám připomíná, jak krátce žijete. Doufám, že jsem tě tím neranil."
Rand se zasmál a zavrtěl hlavou. "Vůbec ne. Hádám, že by to mohla být legrace, žít tak dlouho, jako vy, ale nikdy jsem o tom zvlášť nepřemýšlel. Řekl bych, že jestli budu žít tak dlouho, jako Cenn Buie, tak to bude dost dlouho pro každého."
"On je hodně starý?"
Rand jenom kývl. Nechtělo se mu vysvětlovat, že starý Cenn Buie není zdaleka tak starý, jako Loial.
"No," řekl Loial, "možná vy, lidé, žijete jen krátce, ale tolik toho stihnete, pořád poskakujete kolem, pořád tak spěcháte. A máte na to celý svět. My, ogierové, jsme svázáni s našimi državami."
"Ty jsi Venku."
"Jen na chvíli, Rande. Ale nakonec se budu muset vrátit zpátky. Tohle je váš svět, tvůj a tvých druhů. Država je moje. Venku je jenom samá vřava. A tolik se toho změnilo, proti tomu, co jsem se dočetl."
"No, s léty se věci opravdu mění. Aspoň některé."
"Některé? Polovina měst, o kterých jsem četl, už dokonce ani neexistuje, a většina ostatních se jmenuje nějak jinak. Vezmi si Cairhien. Správně se jmenuje Al'cair'rahienallen, Vrch zlatého úsvitu. Dokonce ani to si nepamatují, přes všechna ta vycházející slunce na praporcích. A je tu i háj. Pochybuji, že o něj někdo od trollockých válek pečoval. Teď je to jenom další les, kam se chodí pro dříví na podpal. Velké stromy jsou všechny pryč a nikdo si na ně nepamatuje. A tady? Caemlyn je pořád Caemlyn, ale město nechali přerůst rovnou přes háj. Jak tady sedíme, nejsme ani čtvrt míle od jeho středu - od středu, kde by měl být. Ani stromek nezůstal. Byl jsem také v Tearu a Illianu. Jiná jména a žádné vzpomínky. Tam, kde býval v Tearu háj, jsou jenom pastviny pro koně, a v Illianu je z háje královská obora, kde král loví vysokou, a nikdo tam bez jeho svolení nesmí vstoupit. Všechno se změnilo, Rande. Velice se bojím, že to samé najdu všude tam, kam přijdu. Všechny háje pryč, všechny vzpomínky pryč, všechny sny mrtvé."
"Nesmíš to vzdát, Loiale. Nikdy to nesmíš vzdát. Jestli to vzdáš, klidně bys mohl umřít." Rand se v židli zaklonil, jak nejdál to šlo, a tvář mu znachověla. Čekal, že se mu ogier vysměje, ale Loial místo toho vážně přikývl.
"Ano, tak je to s tvým druhem, že?" Ogierovi se změnil hlas, jako by něco citoval. "Až zmizí stíny, až zmizí voda, do Stínu s obnaženými zuby, vzdorně ječíce z posledních sil, plivnout Oslepiteli do oka o Posledním dnu." Loial v očekávání naklonil kosmatou hlavu, ale Rand neměl tušení, nač vlastně čeká. Minula minuta a Loial čekal, pak druhá, a on popleteně zvedl obočí. Ale pořád čekal a mlčení začalo Randa znervózňovat.
"Velké stromy," řekl Rand nakonec, prostě aby prolomil mlčení. "Ty jsou jako avendesora?"
Loial prudce vzhlédl a jeho židle zavrzala a zaskřípěla tak hlasitě, až se Rand polekal, že se docela rozpadne. "Víš to lépe než já. Ty ze všech lidí."
"Já? Jak bych to mohl vědět?"
"Utahuješ si ze mě? Vy Aielani občas považujete za legrační ty nejroztodivnější věci."
"Co? Já nejsem Aielan! Já pocházím z Dvouříčí. Žádného Aielana jsem v životě neviděl!"
Loial zavrtěl hlavou a štětičky na uších mu poklesly. "Vidíš? Všechno se změnilo, a polovina toho, co vím, není k ničemu. Doufám, že jsem tě neurazil. Jsem si jistý, že Dvouříčí je hezké místo, ať je to, kde je

to."
"Kdosi mi vyprávěl," poznamenal Rand, "že se to kdysi jmenovalo Manetheren. Já o tom nikdy neslyšel, ale ty možná..."
Ogier šťastně nastražil uši. "Aha! Ano. Manetheren." Štětičky se znovu sklopily. "Tam byl velice hezký háj. Tvoje bolest zpívá v mé duši, Rande al'Thore. Nemohli jsme dorazit včas."
Loial se vsedě uklonil a Rand úklonu opětoval. Měl pocit, že by Loiala ranilo, kdyby to neudělal, neboť by si myslel, že je přece jen hrubec. Napadlo ho, že si Loial nejspíš myslí, že má stejné vzpomínky jako ogierové. Koutky úst a víček měl Loial rozhodně svěšené, jako by opravdu sdílel Randovu bolest ze ztráty, jako by zničení Manetherenu nebylo něco, co se událo zhruba před dvěma tisíci lety, něco, co Rand znal jenom díky Moirainině vyprávění.
Po chvíli si Loial povzdechl. "Kolo se otáčí," pravil, "a nikdo nezná jak. Ale tys došel skoro tak daleko od domova, jako já. A podle toho, jak to dnes vypadá, to je hodně daleko. Když byly Cesty otevřené, ovšem - to bylo převelice dávno. Pověz mi, co tě přivedlo tak daleko? Chceš se taky na něco podívat?"
Rand otevřel ústa, aby řekl, že se přišel podívat na falešného Draka - a nedokázal to ze sebe vypravit. Snad to bylo tím, že se Loial choval, jako by nebyl o nic starší než Rand, devadesát let, nebo ne. Možná nebyl devadesátiletý ogier o nic starší, než on sám. Bylo to dávno, kdy si mohl naposled s někým vážně popovídat o tom, co se děje. Vždycky se bál, že by to mohl být temný druh, nebo si myslel, že je jím sám. Mat byl tak ponořený do sebe, a své obavy přikrmoval svými podezřeními, že se s ním vůbec nedalo mluvit. Rand se přistihl, jak Loialovi vypráví o Jarnicích. Ne tu neurčitou historku o temných druzích, ale skutečnou pravdu o tom, jak se jim do dveří vedrali trolloci, a o tom, jak na Kameniční cestě potkali mizelce.
Část jeho já se děsila toho, co dělá, ale bylo to skoro, jako by v něm byli dva lidé, jeden se snažil držet jazyk za zuby, zatímco druhý cítil úlevu nad tím, že to ze sebe konečně dostane. Výsledkem bylo, že koktal a skákal v příběhu sem a tam. Shadar Logoth a ztráta přátel v temné noci, aniž by věděl, jsou-li ještě naživu. Mizelec v Bílém Mostu a Tom, jenž umírá, aby oni mohli uniknout. Mizelec v Baerlonu. Temní druzi později, Howal Gode a onen hoch, co se jich tolik bál, a žena, která se pokusila zabít Mata. Půlčlověk před Husou a korunou.
Když začal blekotat o snech, dokonce i ta jeho část, která chtěla mluvit, cítila, jak mu vstávají vlasy na hlavě. Kousl se do jazyka a stiskl zuby. Namáhavě dýchal nosem a ostražitě ogiera pozoroval. Doufal, že to bude Loial pokládat za vyprávění o nočních můrách. Světlo vědělo, že to všechno znělo jako noční můry, nebo aspoň dost odpudivě, aby z toho každý měl noční můry. Možná si bude Loial myslet, že jenom blázní. Možná...
"Ta'veren," prohlásil Loial.
Rand zamrkal. "Cože?"
"Ta'veren." Loial se tlustým prstem podrbal za špičatým uchem a pokrčil rameny. "Starší Haman vždycky říkal, že nikdy neposlouchám, ale občas jsem poslouchal. Občas. Víš, jak je tkán vzor, že ano?"
"Nikdy jsem o tom nějak zvlášť nepřemýšlel," řekl Rand pomalu. "Prostě je."
"Um, ano, no dobře. Ne tak přesně. Víš, kolo času tká vzor věků, a vlákna, která používá, jsou životy. Ale není to dáno přesně, tedy vzor, aspoň ne vždycky. Pokud se nějaký člověk pokusí změnit běh svého života a vzor na to má místo, kolo prostě tká dál a vetká i tu změnu. Pro malé změny je vždycky místo, ale občas vzor velkou změnu jednoduše nepřijme, bez ohledu na to, jak se budeš snažit. Chápeš?"
Rand kývl. "Mohl bych žít na statku nebo v Emondově Roli, a to by byla malá změna. Kdybych se ale chtěl stát králem..." Zasmál se a Loial se usmál od ucha k uchu. Zuby měl bílé a velké jako dláta.
"Ano, to je ono. Ale občas si změna vybere tebe, nebo to za tebe rozhodne kolo. A občas kolo ohne životní vlákno, někdy i víc, tak, že jsou všechna okolní vlákna nucena ovinout se kolem něj, a to přinutí další vlákna změnit směr, a ta zase další, a tak pořád dál. Ten první ohyb vytváří síť, to je ta'veren, a neexistuje nic, co bys mohl udělat, abys to změnil, ne dokud se nezmění sám vzor. Síť - ta'maral'eilen se jmenuje - může vydržet pár týdnů, nebo i celá léta. Může zahrnovat město, nebo dokonce celý vzor. Artuš Jestřábí křídlo byl ta'veren. Taky třeba Luis Therin Rodovrah, myslím." Burácivě se zachechtal. "Starší Haman by na mě byl hrdý. On pořád žvanil a cestopisné knihy byly mnohem zajímavější, ale občas jsem ho poslouchal."

"To je všechno hezké," namítl Rand, "ale nechápu, co to má společného se mnou. Já jsem ovčák, ne Artuš Jestřábí křídlo. A Mat taky ne, ani Perrin. Je to prostě... směšné."
"Neříkal jsem, že jsi něco takového, ale skoro cítím, jak vzor víří, už jenom jak tě tady poslouchám, a to nemám nadání. Ty jsi ta'veren, rozhodně. Ty, a tvoji přátelé možná taky." Ogier se odmlčel a zamyšleně si mnul kořen širokého nosu. Nakonec si pro sebe kývl, jako by se k něčemu rozhodl. "Přál bych si cestovat s tebou, Rande."
Rand chvíli jenom zíral a přemítal, zda slyšel správně. "Se mnou?" vyjekl, když opět našel řeč. "Copak jsi neslyšel, co jsem říkal o...?" Náhle se ohlédl ke dveřím. Byly zavřené a dost silné, aby každý na druhé straně slyšel jenom mumlání, i kdyby se snažil poslouchat s uchem přitisknutým ke dřevěným deskám. Přesto ztlumil hlas. "O tom, co mě pronásleduje? Stejně, myslel jsem, že jsi chtěl vidět ty vaše stromy."
"V Tar Valonu je velice hezký háj, a doslechl jsem se, že Aes Sedai o něj stále pečují. Kromě toho, nechci vidět jenom háje. Třeba nejsi druhý Artuš Jestřábí křídlo, ale nějakou dobu se podle tebe bude tvarovat alespoň část světa, možná se to děje již nyní. Dokonce i starší Haman by to chtěl vidět."
Rand zaváhal. Bylo by dobré mít někoho s sebou. Tak, jak se Mat choval, znamenalo, že být s ním bylo jako být sám. Ogierova přítomnost ho uklidňovala. Možná byl podle ogierského vnímání času mladý, ale zdál se klidný jako skála, přesně jako Tam. A Loial byl na všech těch místech a znal i další. Rand se podíval na ogiera, jak tam tak seděl a jeho široký obličej byl ztělesněním trpělivosti. Seděl tam, vsedě pořád vyšší než většina lidí vestoje. Jak schováš někoho, kdo má skoro dva a půl sáhu na výšku? Rand si povzdechl a zavrtěl hlavou.
"Myslím, že to není dobrý nápad, Loiale. Dokonce i když nás tu Moirain najde, celou cestu do Tar Valonu budeme v nebezpečí. A jestli nás nenajde..." Jestli nás nenajde, tak je mrtvá a všichni ostatní taky. Rand se otřásl. Egwain není mrtvá a Moirain je najde.
Loial se na něj soucitně podíval a dotkl se jeho ramene. "Jsem si jistý, že tvoji přátelé jsou v pořádku, Rande."
Rand vděčně kývl. Hrdlo měl příliš stažené, aby mohl promluvit.
"Popovídáš si se mnou aspoň občas?" Loial si povzdechl, znělo to jako zarachocení. "A třeba si zahrajeme dámu? Kromě mistra Gilla jsem s nikým nemluvil už celé dny, a on je většinou hrozně zaneprázdněný. Zdá se, že ho kuchařka zcela nemilosrdně prohání. Třeba skutečně vlastní hostinec ona?"
"Jistě, přijdu." Rand mluvil ochraptěle. Odkašlal si a pokusil se o úsměv. "A jestli se setkáme v Tar Valonu, můžeš mi ukázat tamní háj." Musí být v pořádku. Světlo, dej, ať jsou v pořádku.

## KAPITOLA DVANÁCTÁ

### Štvanice

Nyneiva držela otěže tří koní a vyhlížela do noci, jako by nějak mohla proniknout temnotou a najít Aes Sedai a strážce. Obklopovaly ji kostry stromů, v matném měsíčním světle tuhé a černé. Stromy a noc vytvářely dokonalou clonu pro to, co Moirain s Lanem prováděli. Tedy ne že by se některý z nich

zastavil a vysvětlil jí, co to je. Tiché "Ať jsou koně potichu," od Lana a byli pryč. Ji tu nechali stát jako nějakého pacholka. Nyneiva se ohlédla na koně a zlostně si povzdechla.
Mandarb splývал s temnotou skoro stejně dobře, jako plášť jeho pána. Jediný důvod, proč ji válečný hřebec nechal přijít tak blízko, byl ten, že jí otěže do ruky strčil Lan osobně. Teď vypadal kůň poměrně klidně, ale Nyneiva se až příliš dobře pamatovala, jak tiše ohrnul pysky, když jednou sáhla po udidle, aniž počkala na Lanovo svolení. Nevydal ani hlásku, a díky tomu vypadaly jeho obnažené zuby o to nebezpečněji. Nyneiva se naposled ostražitě ohlédla po hřebci a pak se obrátila zpátky směrem, kudy ti dva odešli, přičemž nepřítomně hladila vlastního koně. Překvapeně nadskočila, když jí Aldíb vsunula světlý nos do ruky, ale po chvíli bílou klisnu také poplácala.
"Hádám není třeba vylévat si zlost na tobě," zašeptala, "jenom proto, že tvoje paní je chladnokrevná..." Znovu napjala zrak do temnoty. Co to tam dělají?
Když opustili Bílý Most, projížděli vesnicemi, které ve své obyčejnosti působily až neskutečným dojmem. Byly to obyčejné vesnice s trhy, které Nyneivě připadaly odtržené od světa, po němž pobíhali mizelci a trolloci a Aes Sedai. Sledovali Caemlynskou silnici, až se jednou Moirain v Aldíbině sedle předklonila a zahleděla se k východu, jako by dohlédla po celé velké silnici, celé ty dlouhé míle do Caemlynu, a viděla, co je tam čeká.
Nakonec Aes Sedai vydechla a usadila se v sedle. "Kolo tká, jak si kolo přeje," zamumlala, "ale nevěřím, že by tkalo konec nadějí. Nejdřív se musím postarat o to, čím jsem si jistá. Stane se, jak kolo tká." A zamířila s klisnou k severu, mimo silnici a do lesa. Jeden z chlapců byl tím směrem s mincí, kterou mu Moirain dala. Lan ji následoval.
Nyneiva se naposledy zadívala na Caemlynskou silnici. Dnes po ní cestovalo jen málo lidí, pár lehkých vozíků a v dálce prázdný povoz, hrstka opěšalých lidí s věcmi v rancích hozených na zádech nebo navršených na kárách. Někteří byli dokonce ochotni připustit, že jsou na cestě do Caemlynu, aby se podívali na falešného Draka, ale většina to důrazně popírala, zvláště ti, kdo přišli přes Bílý Most. V Bílém Mostu začala Nyneiva Moirain věřit. Nějak. Na každý pád víc. A nijak ji to neuklidnilo.
Strážce s Aes Sedai už jí skoro zmizeli z dohledu mezi stromy, než se za nimi vydala. Pospíšila si, aby je dohnala. Lan se po ní často ohlížel a mával na ni, aby jela dál, ale držel se těsně u Moirain, a Aes Sedai upírala oči přímo před sebe.
Jednoho večera poté, co opustili silnici, se neviditelná stezka ztratila. Moirain, ta klidná Moirain, náhle vstala od malého ohýnku, nad nímž v kotlíku bublala voda na čaj, a oči se jí rozšířily. "Je to pryč," zašeptala do noci.
"Je...?" Nyneiva nedokázala otázku dokončit. Světlo, dokonce ani nevím, který z nich to je!
"Nezemřel," vykládala pomalu Aes Sedai, "ale už nemá mou zástavu." Posadila se, hlas měla vyrovnaný, a když zvedala kotlík z plamenů a vhazovala do něj hrst čajových lístků, ruce se jí netřásly. "Ráno pojedeme dál stejným směrem. Až se dostaneme dost blízko, dokážu ho najít i bez té mince."
Když v ohništi zbývaly jenom uhlíky, Lan se zabalil do pláště a uložil se ke spánku. Nyneiva usnout nedokázala. Pozorovala Aes Sedai. Moirain měla zavřené oči, ale seděla vzpřímeně, a Nyneiva věděla, že je vzhůru.
Dlouho poté, kdy i poslední uhlík přestal žhnout, Moirain otevřela oči a podívala se na Nyneivu. Ta i ve tmě vycítila, že se Aes Sedai usmívá. "Získal minci zpátky, vědmo. Všechno bude v pořádku." S povzdechem se uložila do pokrývek a vmžiku začala oddychovat z hlubokého spánku.
Nyneiva ji nedokázala tak snadno následovat, byť byla nesmírně unavená. Hlavou se jí honily ty nejhorší představy bez ohledu na to, jak se je snažila zahnat. Všechno bude v pořádku. Po Bílém Mostu už se nedokázala přimět, aby tomu tak snadno uvěřila.
Náhle Nyneivu cosi vytrhlo ze vzpomínek zpátky do noci. Ta ruka na její paži opravdu ležela. Potlačila výkřik, který se jí zvedl v hrdle, a sáhla k pasu pro nůž. Prsty se jí sevřely na jílci dřív, než si uvědomila, že ta ruka patří Lanovi.
Strážce měl odhrnutou kapuci, ale jeho měňavý plášť tak dokonale splývал s nocí, že matná skvrna jeho tváře jako by se jen tak vznášela ve tmě. Ruka na její paži se zdánlivě vynořovala ze vzduchu.
Nyneiva se roztřeseně nadechla. Čekala, že poznamená něco o tom, jak snadno se k ní dostal, aniž jej ona zpozorovala, ale on se místo toho obrátil a zalovil v sedlové brašně. "Je tě potřeba," řekl a klekl si,

aby spoutal koně.
Jakmile byli koně zabezpečeni, Lan se narovnal, popadl Nyneivu za ruku a znovu zamířil do noci. Jeho tmavé vlasy zapadaly do temnoty skoro stejně dobře, jako jeho plášť, a strážce způsoboval ještě méně hluku než Nyneiva. Vědma si zdráhavě přiznala, že kdyby ji byl nedržel za zápěstí, nedokázala by ho tmou následovat. Stejně si nebyla jistá, jestli by se mu dokázala vytrhnout, kdyby ji nechtěl pustit. Měl nesmírně silné ruce.
Dorazili na malou vyvýšeními, ani se tomu nedalo říkat kopec, kde Lan poklekl a stáhl ji k sobě dolů. Nyneivě chvíli trvalo, než si uvědomila, že Moirain je tu taky. Aes Sedai se nehýbala a člověk by si ji v tom jejím tmavém plášti klidně mohl splést se stínem. Lan ukázal dolů po svahu na velkou mýtinu mezi stromy.
Nyneiva se v nejasném měsíčním světle zamračila a pak se náhle usmála, když pochopila. Ty světlé skvrny byly stany vztyčené v pravidelných řadách. Zatemněné tábořiště.
"Bělokabátníci," špitl Lan, "dvě stě jich je, možná víc. Tam dole je voda. A ten mládenec, co ho hledáme."
"V táboře?" Nyneiva spíš vycítila, než viděla, jak Lan přikývl.
"Uprostřed tábora. Moirain by mohla ukázat přímo na něj. Přiblížil jsem se natolik, abych viděl, že ho hlídají."
"Vězeň?" podivila se Nyneiva. "Proč?"
"To nevím. Děti by vesnický chlapec neměl zajímat, ne pokud nevědí něco, co vyvolalo jejich podezření. Světlo ví, že stačí málo, aby to v bělokabátníkovi vyvolalo podezření, ale stejně mi to dělá starosti."
"Jak ho chcete osvobodit?" Až do chvíle, kdy se po ní ohlédl, si Nyneiva neuvědomila, jak si byla jistá, že Lan dokáže nakráčet doprostřed dvou stovek mužů a vrátit se i s chlapcem. No, je to strážce. Některé příběhy přece musejí být pravdivé.
Napadlo ji, jestli se jí v duchu vysmívá, ale on měl hlas bezvýrazný a věcný. "Můžu ho přivést zpátky, ale pochybuji, že bude schopen se plížit. A kdyby nás zahlédli, mohli bychom mít za patami dvě stě bělokabátníků, a to budeme muset jet dva na jednom koni. Jsi ochotná riskovat?"
"A pomoci někomu z Emondovy Role? - Ovšem! Co riskovat?"
Lan znovu ukázal do tmy, za stany. Tentokrát Nyneiva rozeznala jenom stíny. "Jejich koně jsou uvázaní k provazům. Kdyby je někdo přeřízl, ne úplně, ale dost na to, aby se roztrhly, až Moirain odvrátí jejich pozornost, budou mít bělokabátníci dost práce se sháněním koní, takže nás nebudou moci pronásledovat. Na té straně tábora jsou dva strážní. Jsou za těmi provazy, ale jestli jsi aspoň zpoloviny tak dobrá, jak si o tobě myslím, ani tě nezahlédnou."
Nyneiva ztěžka polkla. Plížit se za králíky byla jedna věc, ale strážní s oštěpy a meči... Takže on si myslí, že jsem dobrá, co? "Udělám to."
Lan znovu kývl, jako by nic jiného ani nečekal. "Ještě jedna věc. Dnes v noci se tu kolem potulují vlci. Zahlédl jsem dva, a když jsem jich viděl tolik, tak tu nejspíš budou i další." Odmlčel se, a i když se jeho hlas nezměnil, Nyneiva měla dojem, že je popletený. "Bylo to skoro, jako by chtěli, abych je uviděl. Ale neměli by tě obtěžovat. Vlci se obvykle lidem vyhýbají."
"To jsem nevěděla," odvětila Nyneiva sladce. "Já vyrostla jenom mezi ovčáky." Lan zavrčel a ona se usmála do tmy.
"Tak to uděláme hned," řekl.
Nyneivě zmizel úsměv z tváře, když se pořádně podívala na tábor plný ozbrojených mužů. Dvě stě mužů s oštěpy a meči a... Než to mohla znovu uvážit, vytáhla nůž z pochvy a začala se plazit pryč. Moirain ji zachytila za ruku. Stisk měla skoro stejně silný jako Lan.
"Dávej na sebe pozor," řekla Aes Sedai tiše. "Jakmile přeřízneš ty provazy, vrať se, jak nejrychleji to půjde. Jsi také součástí vzoru, a já tě nechci vystavovat nebezpečí, ne víc než ostatní, jestli dneska není v nebezpečí celý svět."
Když ji Moirain pustila, Nyneiva si kradmo masírovala ruku. Nehodlala dát Aes Sedai najevo, jak ji její stisk zabolel. Ale Moirain, jakmile ji pustila, se k ní obrátila zády a jala se opět pozorovat tábor. A Nyneiva si s překvapením uvědomila, že strážce zatím odešel. Vůbec ho neslyšela. Světlo toho zatrápenýho chlapa oslep! Rychle si vyvázala sukně, aby měla volné nohy, a odchvátala do noci.

Nejdřív se hnala rychle kupředu a pod nohama jí praskaly suché větvičky, ale pak zpomalila, a byla ráda, že tu není nikdo, kdo by viděl, jak se červená. Plán zněl zůstat potichu, a ona se strážci rozhodně vyrovnat nemohla. Ohó, že ne?
Zahnala ten nápad a soustředila se na cestu temným lesem. Samo o sobě to nebylo těžké, slabé světlo ustupujícího měsíce stačilo každému, koho školil její otec, a půda byla jen mírně zvlněná. Ale stromy, holé, stojící proti noční obloze, jí neustále připomínaly, že toto žádná dětská hra není, a kvílící vítr až příliš připomínal trolločí rohy. Teď, když byla sama v temnotě, si připomněla, že vlci, kteří obvykle od lidí utíkají, se této zimy chovali ve Dvouříčí zcela odlišně.
Když konečně ucítila pach koní, zaplavila ji úleva jako teplý proud. Nyneiva, zadržujíc dech, si lehla na břicho a proti větru se začala plížit ke koním.
Dostala se téměř až ke strážným, než je vůbec zahlédla. Vypochodovali ze tmy a bílé pláště jim povlávaly ve větru a v měsíčním světle skoro zářily. Stejně dobře mohli nést pochodně. Ani v jejich světle by už nemohli být viditelnější. Nyneiva ztuhla a snažila se splynout se zemí. Strážní se přiblížili skoro až k ní, na necelých deset kroků. Když se zastavili, zadupali, postavili se čelem k sobě a vzdali oštěpem jeden druhému čest. Kousek za nimi Nyneiva rozeznávala nejasné stíny, to museli být koně. Stájový pach, pach koní a hnoje, tu byl velice silný.
"S nocí je všechno v pořádku," oznámila jedna postava v bílém plášti. "Světlo na nás sviť a ochraňuj nás od Stínu."
"S nocí je všechno v pořádku," odpověděl druhý. "Světlo na nás sviť a ochraňuj nás od Stínu."
S tím se otočili a znovu odpochodovali do tmy.
Nyneiva vyčkávala a v duchu počítala, dokud strážní dvakrát neprošli svým okruhem. V obou případech napočítala stejně, a bělokabátníci v obou případech škrobeně zopakovali stejnou formuli, ani o slovíčko víc nebo míň. Do stran se ani nepodívali. Při pochodování se dívali přímo před sebe a stejně zase odkráčeli.
Než noc potřetí pohltila jejich bledé, vlnící se pláště, byla už Nyneiva na nohou a přikrčeně utíkala ke koním. Jak se k nim přiblížila, zpomalila, aby zvířata nepoplašila. Stráže bělokabátníků možná neviděly, co jim nikdo nepřistrčil až pod nos, ale rozhodně by se šly podívat, kdyby se koně náhle začali vzpínat. Koně podél uvazovacích provazů - bylo jich tu víc - byli ve tmě jen nejasnou masou, hlavy měli skloněné. Občas si některý odfrkl nebo ve spánku přešlápl. V matném světle měsíce se Nyneiva dostala skoro až k začátku provazu, než ho pořádně uviděla. Sáhla na provaz a ztuhla, když nejbližší kůň zvedl hlavu a podíval se na ni. Jednu červenou otěž měl uvázanou do smyčky kolem jako prst silného lana v místě, kde končilo. Jedno zařičení. Nyneivě tlouklo srdce, jako by jí mělo vyskočit z hrudi, a znělo to dost hlasitě, aby to přilákalo stráže.
Nyneiva, aniž odtrhla zrak od onoho oře, nařízla provaz. Sáhla na čepel, aby věděla, jak daleko se dostala. Kůň pohodil hlavou a Nyneivě se dech zadrhl v hrdle. Jenom jediné zařičení.
Pod prsty jí zůstávalo už jen několik konopných vláken. Pomalu zamířila k další řadě a neustále přitom sledovala toho prvního koně, až na něj už vůbec nedohlédla, aby viděla, jestli se na ni dívá, a pak se přerývaně nadechla. Budou-li všichni takoví, určitě to nezvládne.
Ale u dalšího provazu, a dalšího, i toho následujícího, koně klidně spali, i když se Nyneiva řízla a musela potlačit vyjeknutí. Cucala si ránu a ostražitě se ohlédla směrem, odkud sem přišla. Jelikož byla po větru, strážné už při jejich výměně neslyšela, ale oni mohli slyšet ji, pokud byli na správném místě. Jestli se bělokabátníci půjdou podívat, co to bylo za hluk, vítr jí zabrání, aby je zaslechla, dokud nebudou přímo u ní. Je čas jít. Když jim utečou čtyři z pěti koní, nebudou nikoho pronásledovat.
Ale nehýbala se. Představovala si Lanovy oči, až uslyší, co udělala. Nebude v nich žádné obvinění, měla přece rozumné důvody, a on by od ní víc nečekal. Byla vědma, ne žádný zatracený nezranitelný strážce, který se umí udělat téměř neviditelným. Nyneiva zaťala zuby a přešla k poslednímu provazu. Prvním koněm u něj byla Bela.
Její hranatou, kosmatou postavu si rozhodně nemohla splést, protože i když se jí občas některý kůň podobal, byla by to příliš velká shoda náhod. Nyneiva byla náhle tak ráda, že nevynechala ani poslední řadu, až se z toho roztřásla. Údy se jí tak chvěly, až se bála provazu dotknout, ale mysl měla čistou jako potok Vinný střik. Ať už byl v táboře kterýkoliv z hochů, Egwain tu byla také. A kdyby jeli dva na

jednom koni, někteří z bělokabátníků by je dostihli bez ohledu na to, kam až by se koně zaběhli, a někdo by pak zemřel. Nyneiva si tím byla tak jistá, jako by naslouchala větru. U srdce ji z toho bodlo strachem, bála se, jak moc si je jistá. Tohle nemělo nic společného s počasím, úrodou ani nemocí. Proč mi Moirain řekla, že můžu používat sílu? Proč mě nenechala na pokoji?
Zvláštní, ten strach utlumil její třes. Když nařezávala uvazovací provaz, stejně jako ty ostatní, měla ruce pevné, jako by doma mlela bylinky. Vrátila dýku do pochvy a odvázala Beliny otěže. Kosmatá kobylka se prudce probrala ze spánku a pohodila hlavou, ale Nyneiva ji pohladila po nose a tichým hlasem jí promlouvala do ucha. Bela si tiše odfrkla a vypadala spokojeně.
Ostatní koně v této řadě byli také vzhůru a dívali se na ni. Nyneiva si připamatovala Mandarba a váhavě sáhla po další otěži, ale tento kůň proti cizí ruce nic nenamítal. Vskutku, zdálo se, že také touží po pohlazení, jakého se dostávalo Bele. Nyneiva pevně uchopila Beliny otěže a omotala si je kolem zápěstí, přičemž celou dobu nervózně sledovala tábor. Světlé stany byly o necelých třicet sáhů dál, a Nyneiva viděla, jak se mezi nimi pohybují muži. Jestli si všimli, že jsou koně neklidní, a přicházejí se podívat, co to způsobilo...
Zoufale si přála, aby Moirain nečekala na její návrat. Ať už hodlá Aes Sedai učinit cokoliv, nechť to udělá hned. Světlo, ať to udělá hned, než...
Náhle tmu nad táborem roztříštil blesk a na chvíli se noc změnila v den. Zahřmění Nyneivu téměř ohlušilo, a jak klikatý trojzubec udeřil do země těsně za koňmi, až hlína a kamení vylétly do vzduchu jako vodotrysk, ona měla dojem, že se jí podlomí kolena. Rachot drásané země skoro přehlušil burácení hromu. Koně se v té chvíli splašili, řičeli a vzpínali se a uvazovací provazy praskaly jako nitky tam, kde je Nyneiva nařízla. Ještě než zcela zmizel první blesk, prolétl oblohou další.
Nyneiva byla příliš zaneprázdněná, aby stačila zajásat. Při prvním zablesknutí se Bela vrhla na jednu stranu, zatímco druhý kůň se vzpínal a couval opačným směrem. Nyneiva měla pocit, že jí vytrhnou paže z kloubů. Na nekonečnou minutu tu visela ve vzduchu mezi koňmi, nohama nedosáhla na zem a její výkřik přehlušilo další zahřmění. Znovu uhodil blesk, a ještě jednou, a znovu, a hrom burácel bez ustání, jako by se sama nebesa rozzuřila. Když koně nemohli utéci směrem, kterým chtěli, vrhli se zpátky a Nyneiva se konečně dostala na zem. Nyneiva by si byla ráda klekla a uvolnila zmučená ramena, ale na to nebyl čas. Bela a ten druhý kůň s ní cloumali, kouleli očima, až jim bylo vidět bělmo, a hrozilo, že ji srazí na zem a pošlapou. Nyneivě se nějak podařilo zvednout ruce a zachytit se Beliny hřívy, načež se vytáhla na hřbet zmítající se kobylky. Druhou otěž měla stále omotanou kolem zápěstí, až ji měla skoro zařízlutou do masa.
Nyneivě poklesla brada, když kolem prolétl šedý stín, který si však jí a jejích dvou koní nijak nevšímal, ale cvakal zuby na zvířata, jež se nyní rozbíhala všemi směry. Druhý stín smrti ho těsně následoval.
Nyneivě se chtělo znovu zaječet, ale nedokázala ze sebe vydat ani hlásku. Vlci! Světlo, pomoz nám! Co to ta Moirain provádí?
Pobízet Belu vůbec nebylo nutné. Kobylka běžela a ten druhý kůň ji ještě rád následoval. Kamkoliv, dokud mohli utíkat, dokud mohli uniknout ohni z oblohy, který zabil noc.

## KAPITOLA TŘINÁCTÁ

### Záchrana

Perrin se posunul, jak nejdále to se zápěstími svázanými za zády šlo, a nakonec to s povzdechem vzdal. Když uhnul jednomu kamínku, tlačily ho další dva. Neohrabaně se pokusil zakrýt pláštěm. Noc byla

chladná a země z něj vytáhla všechno teplo, jako tomu ostatně bylo každé noci od chvíle, kdy je zajali bělokabátníci. Děti si nemyslely, že by zajatci potřebovali pokrývky nebo nějaké přístřeší. Zvláště ne nebezpeční temní druzi.
Egwain ležela schoulená vedle něj, aby se trochu zahřála, a z vyčerpání usnula hlubokým spánkem. Když se Perrin pohnul, ani neprotestovala. Slunce už bylo dávno pod obzorem a Perrina z celodenní chůze za koněm s oprátkou na krku bolelo celé tělo, ale spánek k němu nepřicházel.
Kolona se nepohybovala příliš rychle. Vzhledem k tomu, že o většinu koní přišli díky vlkům v državě, nemohli bělokabátníci pokračovat v cestě tak rychle, jak by si přáli. Zdržení byla další věc, kterou oběma s Egwain zazlívali. Nicméně se kroutící dvojstup pohyboval pravidelným tempem - urozený pan Bornhald hodlal dorazit do Caemlynu včas, ať už to znamenalo cokoliv - a Perrin se neustále obával, že kdyby upadl, bělokabátník držící druhý konec jeho oprátky by, bez ohledu na to, že kapitán Bornhald nakázal, že je zajatce třeba zachovat při životě pro tazatele z Amadoru, nezastavil. Perrin věděl, že pokud by k tomu došlo, nedokázal by se zachránit. Ruce mu uvolnili, jedině když ho krmili, nebo ho zavedli na latrínu. Oprátka kolem krku mu ztěžovala každičký krok a každý kamínek na cestě se mu mohl stát osudným. Šel s napjatými svaly a nervózně si prohlížel zemi před sebou. Kdykoliv se ohlédl po Egwain, ta dělala to stejné. Když se jejich pohledy setkaly, Egwain měla staženou a vylekanou tvář. Ani jeden se však neodvážil odtrhnout oči od země nadlouho. Perrin se obvykle zhroutil jako podťatý, jakmile ho bělokabátníci nechali zastavit, ale dnes v noci se mu hlavou stále honily myšlenky. Mrazilo ho děsem, který se za poslední dny nahromadil. Kdyby zavřel oči, viděl by jenom věci, které mu Byar sliboval, jakmile dosáhnou Amadoru.
Perrin si byl jistý, že Egwain stále ještě nevěří tomu, co jim Byar tím svým monotónním hlasem vykládal. Pokud by tomu věřila, nebyla by schopná usnout bez ohledu na to, jak unavená byla. Zpočátku Byarovi také nevěřil. Nechtěl. Lidé prostě nemohli dělat takové věci jiným lidem. Ale Byar jim nevyhrožoval. Když mluvil o rozpálených železech a kleštích, o nožích na odřezávání kůže a jehlách, bylo to, jako by hovořil o doušku vody. Vůbec nevypadal, že se je snaží vyděsit. V jeho výrazu nebyl nikdy ani náznak uspokojení. Jemu prostě nezáleželo na tom, zda jsou vyděšení, či nikoliv, jestli budou mučeni, či nikoliv, jestli zůstanou naživu, či nikoliv. A teprve když mu tohle konečně došlo, vyvstal Perrinovi na čele ledový pot. To jej konečně přesvědčilo, že Byar mluví čistou pravdu.
V slabém měsíčním světle našedle zářily pláště dvou strážných. Perrin nerozeznával jejich obličeje, ale věděl, že je pozorují. Jako by se mohli se spoutanýma rukama a nohama o něco pokusit. Od chvíle, kdy ještě bylo dost světla, aby něco viděl, si pamatoval na jejich znechucené pohledy a stísněné výrazy ve tváři, jako by je sem poslali strážit nějaké špinavé obludy, páchnoucí a odpudivé na pohled. Všichni bělokabátníci na ně pohlíželi takhle. Nikdy se to nezměnilo. Světlo, jak je přesvědčím, že nejsme temní druzi, když už jsou přesvědčení, že jimi jsme? Obrátil se mu žaludek. Nakonec se pravděpodobně přizná k čemukoliv, jenom aby tazatele zastavil.
Někdo se blížil, bělokabátník s lucernou. Muž se zastavil, aby si promluvil se strážnými, kteří uctivě odpovídali. Perrin neslyšel, co říkají, ale tu vysokou, vyzáblou postavu poznal.
Přimhouřil oči, protože mu muž přistrčil lucernu k obličeji. Byar držel v druhé ruce Perrinovu sekeru. Prohlásil tuto zbraň za vlastní, aspoň Perrin ho nikdy neviděl bez ní.
"Probuď se," řekl lhostejně Byar, jako by si myslel, že Perrin spí se zvednutou hlavou. Svá slova doprovodil tím, že Perrina prudce kopl do žeber.
Perrin zachrčel přes stisknuté zuby. Boky už měl od Byarových bot samou pohmožděninu.
"Řekl jsem, probuď se." Znovu se napřáhl a Perrin rychle promluvil.
"Jsem vzhůru." Museli jste se ozvat na to, co Byar říkal, jinak si našel způsob, jak vaši pozornost přilákat.
Byar položil lucernu na zem a sklonil se, aby Perrinovi zkontroloval pouta. Hrubě Perrina zatahal za zápěstí a zkroutil mu paže v kloubech. Když zjistil, že uzly jsou pořád stejně pevné, jako je předtím zanechal, Byar zatahal i za provaz, který měl Perrin kolem kotníků, a odtáhl ho kousek po drsné zemi. Byar vypadal příliš hubeně, než aby měl nějakou sílu, ale Perrin klidně mohl být dítětem. Byla to noční rutina.
Jak se Byar narovnával, Perrin si všiml, že Egwain stále ještě spí. "Vzbuď se!" zařval. "Egwain! Vzbuď se!"

"Co...? Cože?" Egwain měla hlas vyděšený a stále ještě ochraptělý spánkem. Zvedla hlavu a ve světle lucerny zamrkala.
Byar nedal najevo ani stopy zklamání, že ji nemohl kopnout. Nikdy to nedělal. Jenom jí zaškubal pouty, jako to udělal s Perrinem, a nevšímal si jejího sténání. Způsobovat jiným lidem bolest byla zřejmě jedna z dalších věcí, které se ho nijak nedotýkaly. Perrin byl jediný, komu bolest působil zcela záměrně. I když se na to Perrin nedokázal upamatovat, Byar si pamatoval, že zabil dvě z dětí.
"Proč by měli temní druzi spát," utrousil Byar nevzrušeně, "když slušní lidé musí zůstat vzhůru, aby je hlídali?"
"Už posté," řekla Egwain unaveně, "my nejsme temní druzi."
Perrin se napjal. Občas takové popření vyvolalo přednášku přednesenou lhostejným skřípavým hlasem. Přednášku o přiznání a pokání, vedoucí až k popisu metod, které tazatelé používají při jejich získávání. Občas to vyvolalo přednášku a kopanec. K jeho překvapení si toho Byar tentokrát nevšímal.
Místo toho si před nimi dřepl, byl samá hrana a propadlá plocha, a sekeru si položil na kolena. Ve světle lucerny se zatřpytilo zlaté slunce na levé přednici jeho pláště, i dvě zlaté hvězdy pod ním. Byar si sňal přilbici a položil ji vedle lucerny. Pro změnu bylo v jeho tváři cosi jiného než obvyklé pohrdání či nenávist, cosi naléhavého a nečitelného. Položil si ruce na topůrko sekery a mlčky si Perrina prohlížel. Perrin se snažil před tím pohledem neuhnout.
"Zpomaluješ nás, temný druhu, ty a tvoji vlci. Rada pomazaných se o takových věcech již doslechla a chce vědět víc, takže je nutné tě dopravit do Amadoru a předat tazatelům, ale ty nás pořád zpomaluješ. Doufal jsem, že budeme moci pokračovat dost rychle i bez náhradních koní, ale mýlil jsem se." Odmlčel se a zamračil se na ně.
Perrin čekal. Byar mu to řekne, až bude připraven.
"Kapitán má těžké dilema," prohlásil Byar nakonec. "Kvůli vlkům tě musí dopravit před radu, ale také musí dorazit do Caemlynu. Nemáme volné koně, abyste se mohli vézt, ale jestli vás necháme dál jít pěšky, nedorazíme do Caemlynu včas. Kapitán si je jasně vědom svých povinností a hodlá vás dopravit před radu."
Egwain vydechla. Byar se upřeně díval na Perrina a ten zase na něj, až se skoro bál mrknout.
"Nerozumím," řekl pomalu.
"Není čemu rozumět," opáčil Byar. "Je to jenom jalová úvaha. Kdybyste unikli, neměli bychom čas vás stopovat. Nemůžeme promarnit ani hodinu, jestli máme do Caemlynu dorazit včas. Kdybyste si, řekněme, rozedrali provazy o ostrý kámen a zmizeli do noci, kapitánovy problémy by se tím vyřešily."
Aniž odtrhl oči od Perrina, sáhl Byar pod plášť a hodil cosi na zem.
Perrin tu věc automaticky sledoval. Když si uvědomil, co to je, zalapal po dechu. Kámen. Kus skály s ostrým okrajem.
"Byla to jenom taková jalová úvaha," prohodil Byar. "Vaši strážní dnes v noci také uvažují."
Perrinovi náhle vyschlo v ústech. Promysli to! Světlo mi pomoz, promysli to a neudělej žádnou chybu! Mohla by to být pravda? Potřebují se bělokabátníci opravdu dostat do Caemlynu tak rychle, aby to bylo důležitější než tohle? Nechat podezřelé temné druhy uniknout? Nemělo smysl o tom takhle hloubat, protože toho nevěděl dost. Byar byl jediný bělokabátník, který s nimi kdy promluvil, tedy kromě kapitána Bornhalda, a ani jeden informacemi zrovna neplýtval. Další věc. Jestli Byar chce, aby utekli, proč jim prostě nepřeřízne pouta? A chce Byar vůbec, aby utekli? Byar, který je až do morku kostí přesvědčen, že jsou temní druzi. Byar, který temné druhy nenávidí víc než Temného samotného. Byar, který hledal jakoukoliv záminku, aby mu mohl způsobit bolest, protože zabil dva bělokabátníky. Byar že chce, aby utekli?
Jestli měl Perrin předtím pocit, že přemýšlí ostošest, tak teď se mu myšlenky hnaly hlavou jako lavina. Přes okolní chlad mu po tvářích stékaly čůrky potu. Ohlédl se na strážné. Byly to jenom světle šedé stíny, ale Perrinovi připadalo, že jsou napružení a čekají. Kdyby ho s Egwain zabili při pokusu o útěk, když si předtím rozedrali provazy o ostrý kámen, který tu mohl náhodou ležet... Kapitánovo dilema by se tím rázem vyřešilo, to tedy ano. A Byar by je měl hezky mrtvé, tak, jak si přál.
Hubený muž zvedl přilbici a začal vstávat.
"Počkej," zadržel ho chraptivě Perrin. Myšlenky se mu v hlavě převalovaly, jako by marně hledaly cestu

ven. "Počkej, chci si promluvit. Já..."
Přichází pomoc!
Ta myšlenka mu zazářila v hlavě, jasný výtrysk světla uprostřed zmatku, a tak ho překvapila, že na chvíli zapomněl na všechno ostatní, dokonce i na to, kde byl. Strakuše byla naživu. Elias, pomyslel si k vlku a beze slov se ptal na to, zda je i člověk naživu. Vrátil se mu obraz. Elias, ležící na lůžku ze smrkových větví vedle malého ohýnku v jeskyni, obvazující si ránu na boku. Byl to jenom okamžik. Perrin zazíral na Byara a začal se přihlouple usmívat. Elias byl naživu. Strakuše byla naživu. A pomoc byla na cestě.
Byar se odmlčel a s pohledem upřeným na Perrina povstal. "Právě se ti cosi honí hlavou, Perrine z Dvouříčí, a já se dozvím, co to bylo."
Perrin si na chvilku myslel, že má na mysli zprávu od Strakuše. Po obličeji mu přeběhl výraz panického strachu, následovaný úlevou. Byar to přece nemohl vědět.
Byar si změny výrazu všiml a bělokabátníkovy oči poprvé zabloudily ke kameni, který předtím hodil na zem.
Perrin si uvědomil, že to znovu zvažuje. Jestli změní názor, odváží se je nechat naživu, aby mohli mluvit? Provazy lze rozedrat, až už jsou lidé, které poutaly, mrtví, i když by tím riskoval prozrazení. Perrin se Byarovi podíval do očí - jeho hluboko zapadlé oči jako by vyhlížely z hlubokých, temných jeskyní - a uviděl tam rozsudek smrti.
Byar otevřel ústa, a jak Perrin čekal, až ho vysloví nahlas, začaly se dít věci. Bylo to rychlejší než myšlenka.
Jeden ze strážných náhle zmizel. Jednu chvíli tam stály dvě nejasné postavy, vzápětí jednu pohltila noc. Druhý strážný se obrátil a chystal se vykřiknout, ale než stihl vydat hlásku, ozvalo se žuchnutí a on padl jako podťatý.
Byar se prudce otočil. Byl rychlý jako útočící zmije, a máchl sekerou tak rychle, až zabzučela. Perrinovi málem vylezly oči z důlků, protože měl pocit, jako by do světla lucerny vplula noc. Otevřel ústa, ale hrdlo měl stažené strachem. Na okamžik skoro zapomněl, že je chce Byar zabít. Bělokabátník byl jinou lidskou bytostí, a noc ožila, aby si je vzala všechny.
Pak se temnota útočící na světlo změnila v Lana, jehož plášť při pohybu procházel odstíny šedé až po černou. Sekera v Byarových rukou vyrazila jako blesk... a Lan se nedbale uhnul a nechal čepel projít tak blízko, že musel cítit, jak od ní jde vítr. Byarovi se rozšířily oči, protože ho síla úderu vyvedla z rovnováhy, a strážce zaútočil rukama a nohama tak rychle, že si Perrin nebyl jist, zda to vše viděl. Jist si však byl tím, že se Byar zhroutil jako loutka. Než bělokabátník dopadl, strážce už byl na kolenou u lucerny a zhasil ji.
Tma se náhle vrátila a Perrin se nevidoucíma očima rozhlížel kolem sebe. Lan zřejmě opět zmizel.
"Je to opravdu...?" Egwain tlumeně vzlykla. "Mysleli jsme, že jsi mrtvý. Mysleli jsme, že jste všichni mrtví."
"Ještě ne." Strážcův tichý šepot byl podbarven pobavením.
Strážce se dotkl Perrina a našel jeho pouta. Lan přeřízl provazy, aniž za ně příliš tahal, a Perrin byl volný. Když se posadil, jeho rozbolavělé svaly protestovaly. Masíroval si zápěstí a zadíval se na šedavou hromádku, která bývala Byarem. "To jsi...? Je...?"
"Ne," odpověděl Lan tiše z temnoty. "Nezabíjím, pokud nechci. Ale chvíli nás nebude obtěžovat. Přestaň mi klást otázky a sežeň pár jejich plášťů. Nemáme moc času."
Perrin se odplazil k Byarovi. Musel se přinutit dotknout se ho, a když ucítil, že se bělokabátníkovi zvedá hruď, málem ucukl. Jak odvazoval bílý plášť a stahoval ho z Byara, mrazilo ho po celém těle. Přesto, co Lan říkal, si představoval, jak se muž s hlavou připomínající lebku náhle zvedá. Spěšně kolem sebe hmatal, dokud nenašel svou sekeru, pak se přikradl k dalšímu strážnému. Nejdřív mu připadalo zvláštní, že necítí odpor, když se měl tohoto muže dotknout, ale pak mu to došlo. Všichni bělokabátníci ho nenáviděli, ale to byl lidský cit. Byar necítil nic, pouze to, že by měl Perrin zemřít. On žádnou nenávist necítil, on necítil vůbec nic.
Posbíral dva pláště do náručí, obrátil se - a zachvátila ho panika. Ve tmě náhle ztratil veškerý pojem o směru, o tom, jak najít cestu zpátky k Lanovi a ostatním. Stál tam jako vrostlý do země a bál se pohnout. Dokonce i Byar byl bez svého bílého pláště zcela zahalen temnotou. Neměl se podle čeho zorientovat.

Žádný způsob, jak by mohl najít cestu z tábora.
"Tady."
Perrin klopýtal podle Lanova šepotu, až ho zastavily čísi ruce. Egwain byla jen matným stínem a Lanova tvář pouhou skvrnou, zbytek strážce tu zdánlivě vůbec nebyl. Perrin cítil, že se na něj dívají, a napadlo ho, zda by to neměl vysvětlit.
"Oblečte si ty pláště," vyzval je tichounce Lan. "Rychle. Ty svoje smotejte. A nedělejte hluk. Ještě nejste v bezpečí."
Perrin chvatně podal jeden plášť Egwain a ulevilo se mu, že se nemusel zpovídat z toho, jaký měl strach. Svůj plášť smotal do ranečku a přehodil si přes ramena ten bílý. Když si ho oblékal, cítil mrazení mezi lopatkami. Byl to snad nakonec Byarův plášť? Skoro měl dojem, že z něj vyzáblého muže cítí.
Lan jim nařídil, aby se vzali za ruce, a Perrin jednou rukou uchopil sekeru a druhou Egwaininu ruku a přál si, aby už strážce konečně vyrazil, takže by ho to přestalo nutkat, aby se prostě bezhlavě rozběhl pryč. Ale oni tam jenom tak postávali, obklopeni stany dětí Světla, dvě postavy v bílých pláštích a jedna, kterou bylo sice možné vycítit, ale ne uvidět.
"Brzy," špitl Lan. "Už to bude."
Noční oblohou nad táborem prolétl blesk a udeřil tak blízko, že Perrin cítil, jak mu naskakuje husí kůže. Těsně za řadami stanů vylétla do vzduchu hlína a výbuch na zemi se spojil s tím na obloze. Než světlo zmizelo, Lan už je odváděl pryč.
Při prvním kroku proťal temnotu další záblesk. Blýskalo se jako při ohňostroji, takže se temnota objevovala vždy jen nakratičko. Hrom burácel, jedno zahřmění se přelévalo do dalšího, takže to znělo jako nepřetržité dunění. Splašení koně řičeli, jejich kvílení však až na okamžiky, kdy hromobití poněkud utichlo, nebylo vůbec slyšet. Ze stanů klopýtali muži, někteří ve svých bílých pláštích, jiní jen v nedbalkách, někteří pobíhali sem a tam a jiní stáli jako opaření.
A tím vším je Lan táhl poklusem. Perrin utíkal jako poslední. Jak běželi kolem, bělokabátníci se na ně dívali s rozšířenýma očima. Pár jich na ně zakřičelo, jejich výkřiky se však ztratily v dunění z nebes a s bílými plášti ovinutými kolem těla se je nikdo nepokusil zastavit. Utíkali mezi stany a ven z tábora do noci a nikdo proti nim nezvedl ruku.
Půda pod Perrinovýma nohama se zvlnila, a jak se nechal táhnout dál, švihaly ho keře. Zablesklo se a opět nastala tma. Oblohou se ještě chvíli valily ozvěny hromů, než také utichly. Perrin se ohlédl přes rameno. Mezi stany teď hořela hrstka ohňů. Některé blesky musely udeřit do stanů, nebo možná muži v panice převrhli lucerny. Bělokabátníci pořád pokřikovali, jejich hlasy se slabě nesly nocí, a snažili se znovu nastolit pořádek a zjistit, co se vlastně stalo. Uprchlíci začali vystupovat do svahu a stany, ohně a křik nechali daleko za sebou.
Jak se Lan prudce zastavil, Perrin šlápl Egwain na nohu. Před nimi stáli v měsíčním světle tři koně. Pohnul se jakýsi stín a ozval se Moirainin hlas těžký podrážděním. "Nyneiva se ještě nevrátila. Bojím se, že ta mladá žena udělala nějakou hloupost." Lan se otočil na patě, jako by se chtěl vrátit zpátky, odkud právě přišli, ale jediné Moirainino slovo, znějící jako prásknutí bičem, ho zastavilo. "Ne!" Lan se zarazil a úkosem se na Moirain podíval. Vidět byl jenom jeho obličej a ruce, a i ty jenom jako matné šedavé skvrny. Moirain pokračovala sice jemnějším, leč o nic méně pevným tónem. "Některé věci jsou důležitější než jiné. To víš." Strážce se nehýbal a její hlas znovu ztvrdl. "Pamatuj na svou přísahu, al'Lane Mandragorane, pane ze Sedmivěží! A co přísaha diadémového rytíře Malkierů?"
Perrin zamrkal. Tohle všechno Lan byl? Egwain cosi zamumlala, ale on nedokázal odtrhnout zrak od scény před sebou. Lan tam stál jako vlk ze Strakušiny smečky, vlk zahnaný do úzkých maličkou Aes Sedai a marně hledající cestu k úniku.
Strnulou scénu narušilo praskání lámajících se větviček v lese. Lan se dvěma dlouhými kroky postavil mezi Moirain a zdroj hluku a bledé měsíční světlo se odrazilo od jeho meče. Za praskání a lupání podrostu z lesa vyrazili dva koně, jeden pod jezdcem.
"Belo!" zvolala Egwain ve chvíli, kdy Nyneiva ze hřbetu kosmaté kobylky prohodila: "Skoro jsem vás znova nenašla. Egwain! Díky, Světlo, ty žiješ!"
Sklouzla z Bely, ale jak vyrazila k oběma zachráněným, popadl ji za paži Lan a na místě ji zastavil. Nyneiva k němu vzhlédla.

"Musíme jet, Lane," ozvala se Moirain a opět mluvila zcela nevzrušeně. Strážce vědmu pustil.
Nyneiva si mnula ruku a spěchala, aby objala Egwain, ale Perrin měl dojem, že také zaslechl, jak se tiše zasmála. Zmátlo ho to, protože se mu nezdálo, že by to mělo něco společného s radostí nad tím, že je znovu vidí.
"Kde je Rand s Matem?" zeptal se.
"Někde jinde," opáčila Moirain a Nyneiva cosi zabručela ostrým tónem, nad kterým Egwain zalapala po dechu. Perrin zamrkal. Zachytil konec povoznické kletby, a to dost hrubé. "Světlo dá, že budou v pořádku," pokračovala Aes Sedai, jako by si ničeho nevšimla.
"Nikdo z nás v pořádku nebude," podotkl Lan, „jestli nás bělokabátníci chytí. Převlékněte si pláště a do sedel."
Perrin se vyškrábal na koně, kterého Nyneiva přivedla spolu s Belou. To, že neměl sedlo, mu nevadilo. Doma často nejezdíval, ale pokud ano, tak většinou bez sedla. Pořád si nesl bílý plášť, teď stočený a přivázaný k opasku. Strážce říkal, že pro děti nesmějí nechat žádné stopy, které by jim mohly pomoci. Perrin měl stále dojem, že z látky cítí Byarův pach.
Vyrazili na cestu. Strážce na svém vysokém černém hřebci je vedl. Perrin cítil, jak se s ním opět spojila Strakuše. Zase někdy. Víc pocit než slova, vanul z něj příslib předurčeného setkání, očekávání toho, co se má stát, odevzdanosti tomu, co se má stát, všechno rozdělené v rovinách. Perrin se pokusil zeptat kdy a proč a v náhlém návalu strachu pospíchal. Stopa vlků zeslábla, až zmizela docela. Spěšné otázky vyvolaly pouze tu stejnou starostmi obtíženou odpověď. Zase někdy. Pronásledovala ho ještě dlouho poté, co vědomí vlků vyhaslo.
Lan pomalu, ale odhodlaně mířil k jihu. Temnotou zahalená divočina, zvlněná půda, podrost skrytý do doby, než na něj člověk šlápl, a stromy vrhající hluboké stíny žádné rychlejší tempo stejně nedovolovaly. Dvakrát je strážce opustil a odjel zpátky k srpku měsíce, až s Mandarbem splynuli s nocí. V obou případech se vrátil a oznámil, že po pronásledování není ani stopy.
Egwain se držela blízko Nyneivy. K Perrinovi se občas donesly útržky vzrušeného hovoru pronášeného tlumenými hlasy. Těm dvěma se vrátila dobrá nálada, jako by znovu našly domov. Perrin se držel na konci jejich malého zástupu. Občas se vědma v sedle obrátila a ohlédla se po něm a on jí pokaždé zamával, jako by chtěl říci, že je v pořádku a zůstane, kde je. Měl o čem přemýšlet, i když si to zatím nedokázal srovnat v hlavě. Co se má stát. Co se má stát?
Když Moirain konečně nechala zastavit, Perrin měl dojem, že do svítání už nezbývá mnoho času. Lan našel úval, kde mohl v dolíku rozdělat oheň, aniž by ho bylo zvenčí vidět.
Konečně se mohli zbavit těch bílých plášťů. Zakopali je do jámy vedle ohniště. Perrin už už chtěl odhodit plášť, jejž používal, když tu koutkem oka zachytil vyšité zlaté slunce na hrudi, i dvě hvězdy pod ním. Pustil plášť, jako kdyby páchl, poodešel otíraje ruce do kabátu a sedl si opodál.
"Tak," prohlásila Egwain, když Lan zasypával jámu, "poví mi někdo, kde jsou Rand s Matem?"
"Myslím, že jsou v Caemlynu," řekla opatrně Moirain, "nebo na cestě tam." Nyneiva si nahlas opovržlivě odfrkla, ale Aes Sedai pokračovala, jako by ji vědma nebyla přerušila. "I kdyby nebyli, já je najdu. To slibuji."
Mlčky pojedli chléb, sýr a horký čaj. Dokonce i Egwainino nadšení ustoupilo vyčerpání. Vědma ze svého vaku vytáhla mazání na podlitiny, které Egwain zůstaly po poutech, a jinou na další modřiny. Když došla k místu, kde seděl na okraji kruhu světla vrhaného ohněm Perrin, ten ani nevzhlédl.
Nyneiva tam chvíli stála mlčky a dívala se na něj, pak si dřepla, vak položila vedle sebe a ostře mu nařídila: "Svlékni si kabát a košili, Perrine. Řekli mi, že jeden z těch bělokabátníků tě neměl právě v lásce."
Perrin ji pomalu poslechl, stále ještě napůl ztracen ve Strakušině zprávě, a pak Nyneiva zalapala po dechu. Perrin k ní překvapeně vzhlédl, načež se podíval na svou obnaženou hruď. Byla to jedna změť barev, ty novější, purpurové skvrny překrývaly starší, vybledlé do žlutých a hnědých odstínů. Pouze silná vrstva svalů, které si vypracoval v kovárně pantáty Luhhana, ho zachránila před polámanými žebry. Jelikož měl hlavu plnou vlků, podařilo se mu na bolest úplně zapomenout, ale teď se mu připomněla a všechna se vrátila zpátky. Mimoděk se zhluboka nadechl a prudce stiskl rty, aby nezaúpěl nahlas.
"Jak tě mohl tak nenávidět?" zeptala se Nyneiva zvědavě.

Já zabil dva muže. Nahlas prohodil: "Ani nevím."
Nyneiva se prohrabala svým vakem a Perrin sebou trhl, když mu začala na podlitiny roztírat olejové mazání. "Zemní břečťan, pětiprstník a kořen zlatovlásku," poznamenala Nyneiva.
Bylo to horké i studené zároveň, a Perrin se celý třásl, přičemž byl zlitý potem, ale nic nenamítal. Již z dřívějška měl zkušenosti s Nyneivinými mazáními a obklady. Jak mu prsty jemně vtírala směs do kůže, horko i mrazení zmizely a s sebou odnesly i všechnu bolest. Purpurové skvrny vybledly dohněda, hnědé a žluté zesvětlaly a některé zmizely docela. Perrin se zkusmo nadechl. Skoro nic necítil.
"Vypadáš překvapeně," utrousila Nyneiva. Sama vypadala trochu překvapeně a kupodivu i vyděšeně. "Příště můžeš zajít za ní."
"Překvapeně ne," uklidňoval ji honem Perrin, „jenom jsem rád." Nyneivina mazání fungovala někdy rychle, jindy pomalu, ale fungovala vždycky. "Co... co se stalo Randovi s Matem?"
Nyneiva právě strkala fióly a kelímky zpátky do vaku a každý tam vrazila takovou silou, jako by musela překonávat nějaký odpor. "Ona říká, že jsou v pořádku. Ona říká, že je najdeme. V Caemlynu, říká ona. Taky říká, že je pro nás nesmírně důležité, abychom to nedělali, ať už je to cokoliv. Říká spoustu věcí."
Perrin se chtě nechtě zazubil. Ať už se změnilo cokoliv, vědma zůstala vědmou, a s Aes Sedai nebyly ani zdaleka přítelkyněmi.
Náhle se Nyneiva zarazila a upřeně se Perrinovi zadívala do tváře. Pustila vak a přitiskla mu hřbety rukou na tváře a čelo. Perrin se snažil ucuknout, ale ona si oběma rukama přidržela jeho hlavu a palci mu zvedla víčka. Zahleděla se mu do očí a něco si pro sebe mumlala. Přesto, jak byla malá, ho snadno udržela. Když Nyneiva nechtěla, nebylo nikdy snadné se jí dostat ze spárů.
"Tomu nerozumím," řekla nakonec, pustila ho a dřepla si na paty. "Kdybys měl žlutookou zimnici, nedokázal by ses ani postavit. Ale ty nemáš ani horečku, ani bělmo ti nezežloutlo, jenom duhovky."
"Žluté duhovky?" ozvala se Moirain a Perrin i Nyneiva nadskočili. Aes Sedai se přiblížila úplně tiše. Perrin si všiml, že Egwain spí u ohně zabalená do pláště. Jemu se také zavíraly oči.
"To nic není," řekl, ale Moirain mu položila ruku pod bradu a zvedla mu hlavu, aby se mu mohla zadívat do očí, jako to udělala Nyneiva. Perrin se jí vytrhl a zamrazilo ho. Obě ženy se k němu chovaly jako k dítěti. "Říkal jsem, že to nic není."
"Tohle se nijak předpovědět nedalo." Moirain mluvila jakoby k sobě. Zdálo se, že se dívá na něco za Perrinem. "Že by něco bylo určeno k vetkání do vzoru, či jeho změně? A jestli má dojít ke změně, tak čí rukou? Kolo tká, jak si kolo přeje. Musí tak být."
"Ty víš, co to je?" zeptala se Nyneiva s nechutí a pak zaváhala. "Můžeš pro něj něco udělat? Použít to vaše léčení?" Žádost o pomoc, přiznání, že nemůže nic udělat, jako by z ní tahali párem koní.
Perrin se na obě ženy zamračil. "Jestli si chcete popovídat o mně, mluvte se mnou. Jsem přímo tady." Ani jedna se na něj nepodívala.
"Léčení?" Moirain se usmála. "Léčení s tímhle nemůže nic udělat. Tohle není choroba a nebude..." Krátce zaváhala. Pak se podívala na Perrina, byl to rychlý pohled, kterým litovala spousty věcí. Ale ten pohled mu nicméně nepatřil, a Perrin cosi trpce zabručel, když se Moirain obrátila zpátky k Nyneivě. "Chtěla jsem říci, že mu to neublíží, ale kdo ví, jak to skončí? Přinejmenším mohu říci, že mu to neublíží přímo."
Nyneiva vstala, oprášila si kolena a postavila se Aes Sedai čelem. "To mi nestačí. Jestli s ním něco není v pořádku..."
"Co se stalo, stalo se. Co je utkáno, se už nedá změnit." Moirain se prudce odvrátila. "Musíme se vyspat, dokud to ještě jde, a vyrazit na cestu s prvním světlem. Jestli Temného ruka natolik zesílila... Musíme se rychle dostat do Caemlynu."
Nyneiva rozzlobeně popadla svůj vak a odkráčela dřív, než mohl Perrin něco říci. Začal tedy aspoň nadávat, ale pak ho zasáhla jedna myšlenka jako fyzický úder. Moirain to ví. Aes Sedai ví o vlcích. A myslí si, že to může být práce Temného. To pomyšlení ho úplně roztřáslo. Chvatně si oblékl košili, neohrabaně si ji zastrkal do kalhot a natáhl si kabát a plášť. Šaty mu příliš nepomohly. Cítil, jak ho mrazí v kostech, až se mu morek mění na zmrzlý rosol.
Lan se svezl na zem, zkřížil nohy a odhodil plášť. Perrin tomu byl rád. Nebylo příjemné dívat se na strážce a vidět, jak uhýbá očima.
Dlouhou chvíli se jenom dívali jeden na druhého. Tvrdé rysy strážcova obličeje byly zcela nečitelné, ale

Perrin měl dojem, že v jeho očích zahlédl... něco. Soucit? Zvědavost? Obojí?
"Ty to víš?" zeptal se a Lan kývl.
"Něco, ne všechno. To se ti to stalo jenom tak, z ničeho nic, nebo jsi potkal průvodce, prostředníka?"
"Byl tam jeden muž," začal Perrin pomalu vykládat. On to ví, ale myslí si to stejné jaká Moirain? "Říkal, že se jmenuje Elias. Elias Machera." Lan se zhluboka nadechl a Perrin se na něj podíval lépe. "Ty ho znáš?"
"Znal jsem ho. Hodně mě naučil, o Morně a o tomhle." Lan se dotkl jílce meče. "Byl to strážce, než... než se to stalo. Červené adžah..." Ohlédl se na Moirain, která ležela u ohně.
Bylo to poprvé, co si Perrin u strážce všiml nějakého zaváhání. V Shadar Logothu byl Lan sebejistý a silný, stejně jako když čelil mizelcům a trollokům. Teď se také nebál - o tom byl Perrin přesvědčen - ale byl ostražitý, jako by toho snad mohl prozradit moc. Jako by to, co řekne, mohlo být nebezpečné.
"O červených adžah jsem slyšel," poznamenal Perrin.
"A většina toho, cos slyšel, je bezpochyby špatná. Musíš pochopit, že v Tar Valonu jsou... různé kliky. Jedny s Temným bojují jedním způsobem, další jiným. Cíl mají stejný, ale ty rozdíly... ty rozdíly mohou změnit životy, nebo je i ukončit. Životy lidí i států. Je v pořádku, tedy Elias?"
"Myslím, že ano. Bělokabátníci říkali, že ho zabili, ale Strakuše..." Perrin se na strážce nejistě zadíval.
"Nevím." Lan jeho odpověď zřejmě přijal, byť váhavě, a povzbudil ho, aby pokračoval. "Ta komunikace s vlky. Moirain si zřejmě myslí, že to má něco... něco společnýho s Temným, že?" Nikdy neuvěří, že je Elias temný druh.
Ale Lan zaváhal a Perrinovi vyvstal na čele pot, chladné krůpěje, které noc ještě ochladila. Než strážce promluvil, stékaly mu po lících.
"Ne samo o sobě, to ne. Někteří tomu věří, ale mýlí se. Bylo to staré a ztracené dávno předtím, než se objevil Temný. Ale co shoda okolností, kováři? Vzor má v sobě i náhodu - aspoň pro tvé oči - ale jaká je naděje, že potkáš člověka, který tě touhle věcí provede, a že ty budeš ten, kdo jeho rady bude moci sledovat? Vzor vytváří velkou síť, někteří ji nazývají krajka věků, a vy, mládenci, jste jejím středobodem. Myslím, že teď ve vašich životech mnoho místa pro náhody nezbývá. Takže jste byli vybráni? A pokud ano, tak Světlem, či Stínem?"
"Temný se nás nemůže dotknout, dokud ho nepojmenujeme." Perrin si okamžitě vzpomněl na sny o Ba'alzamonovi, na sny, které byly víc než pouhými sny. Setřel si pot z obličeje. "Nemůže."
"Tvrdohlavý jako beran," zadumal se strážce. "Možná dost umíněný, aby tě to nakonec zachránilo. Vzpomeň si, v jaké době to žijeme. Vzpomeň si, co ti říkala Moirain Sedai. V této době se mnoho věcí rozplývá a rozbíjí. Staré přehrady slábnou, staré zdi se hroutí. Přehrady mezi tím, co je a co bylo, mezi tím, co je a co bude." Hlas mu zvážněl. "Zdi Temného věznice. Tohle by mohl být konec věku. Možná, než zemřeme, uvidíme zrod dalšího věku. Nebo je to možná konec věků, konec samotného času. Konec světa." Náhle se Lan zazubil, ale úsměv to byl velice zachmuřený. V očích se mu vesele zablesklo, ale byl to smích člověka stojícího pod šibenicí. "S tím si ale my hlavu lámat nemusíme, co, kováři? My budeme se Stínem bojovat do posledního dechu, a jestli nás přemůže, půjdeme k zemi a ještě budeme kousat a škrábat. Vy, lidi z Dvouříčí, jste moc umínění, abyste se vzdali. S tím, že ti Temný zamíchal se životem, si hlavu nelámej. Teď jsi zpátky mezi přáteli. Pamatuj, kolo tká, jak si kolo přeje, a tohle nemůže změnit dokonce ani Temný, ne když na vás dává pozor Moirain. Ale vaše přátele bychom měli radši hezky rychle najít."
"Co tím myslíš?"
"Nemají s sebou Aes Sedai, aby je chránila před dotekem pravého zdroje. Kováři, zdi jsou možná oslabené natolik, aby Temný sám mohl ovlivnit některé události. Není úplně volný, to bychom tu jinak už nebyli, ale možná může vlákna jemně posunout. Takže někdo náhodou zahne za jiný roh, náhodou se setká s někým jiným, náhodou něco řekne, nebo to aspoň vypadá jako náhoda, a oni už mohou být tak hluboko ve Stínu, že je ani Moirain nedokáže přivést nazpátek."
"Musíme je najít," řekl Perrin a strážce se uchechtl.
"A o čem teď mluvím? Trochu se prospi, kováři." Lan si znovu obtočil plášť kolem těla a vstal. Ve slabém světle ohně a měsíce vypadal skoro jako součást stínů za sebou. "Do Caemlynu nám zbývá ještě pár namáhavých dnů. Jenom se modli, abychom je tam našli."

"Ale Moirain... ona je přece může najít kdekoliv, ne? Říká, že může."
"Ale dokáže je najít včas? Jestli je Temný dost silný, aby se sám ujal věcí, utíká nám čas. Modli se, abychom je našli v Caemlynu, kováři, jinak jsme možná všichni ztraceni."

## KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

### A je tkána síť

Rand se z vysokého okna ve svém pokoji U královnina požehnání díval na davy lidí. Lidé se s křikem hnali ulicí. Všichni mířili stejným směrem a mávali praporci a zástavami, stříbrný lev tam stál na stráži na tisících rudých polí. Caemlyňané i cizinci, všichni běželi pospolu, a pro změnu nikdo netoužil rozbít jiným lidem hlavu. Dneska, možná, tu byla jen jediná frakce.
Rand se odvrátil od okna a zazubil se. Hned po dni, kdy Egwain s Perrinem vejdou do místnosti, živí a rozesmátí nad tím, co viděli, byl tohle den, na který se těšil nejvíc.
"Jdeš se mnou?" zeptal se znovu.
Mat se zamračil. Ležel stočený do klubíčka na posteli. "Vezmi si s sebou toho trolloka, co se s ním tak kamarádíš."
"Krev a popel, Mate, on není trollok. Jsi jenom hloupě umanutý. Kolikrát se chceš o tomhle hádat? Světlo, je to jako kdybys ještě nikdy neslyšel o ogierech."
"Nikdy jsem neslyšel o tom, že vypadají jako trolloci." Mat zabořil obličej do polštáře a schoulil se ještě víc.
"Hloupě umanutý," zabručel Rand. "Jak dlouho se tu hodláš skrývat? Já ti nebudu nosit jídlo nahoru po všech těch schodech věčně. A taky by ses mohl vykoupat." Mat se na lůžku nahrbil, jako by se chtěl zavrtat hlouběji. Rand si povzdechl a odešel ke dveřím. "Máš poslední možnost jít se mnou, Mate. Já odcházím." Pomalu zavíral dveře v naději, že si to Mat rozmyslí, ale jeho přítel se ani nepohnul. Dveře cvakly.
Na chodbě se Rand opřel o dveřní rám. Mistr Gill říkal, že o dvě ulice dál bydlí jakási stařena, matka Goruba, porodní bába, která taky prodává bylinky a mazání, pečuje o nemocné a předpovídá budoucnost. Jako by mluvil o vědmě. Mat potřeboval Nyneivu, nebo možná Moirain, ale po ruce byla

pouze matka Goruba. Kdyby ji však přivedl ke Královninu požehnání, mohlo by to přilákat nevhodný druh pozornosti, tedy pokud by vůbec přišla. Na ni, stejně jako na Mata a na něj.
Bylinkáři a pokoutní ranhojiči se teď v Caemlynu příliš neukazovali. O každém, kdo se zabýval léčením či předpovídáním budoucnosti, kolovaly nejrůznější klevety. Každé noci lidé bezuzdně pomalovávali dveře sousedů dračími špičáky, někdy dokonce i za denního světla, a když někdo začal vykřikovat o temných druzích, snadno mohli zapomenout, kdo jim vyléčil horečku či bolení zubů. Taková byla ve městě nálada.
Nebylo to, jako kdyby byl Mat opravdu nemocný. Snědl všechno, co mu Rand z kuchyně donesl - i když od nikoho jiného by si nic nevzal - a nikdy si na bolesti nebo horečku nestěžoval. Jenom odmítal opustit pokoj. A Rand si byl tak jistý, že ho dneska vytáhne ven.
Rand si upravil plášť na ramenou a posunul si opasek tak, aby meč i rudá látka ovinutá kolem něj byly méně na očích.
U paty schodiště se setkal s mistrem Gillem, který se právě chystal nahoru. "Ve městě je někdo, kdo se po vás vyptává," řekl hostinský přes fajfku. Rand cítil, jak ho zaplavila vlna naděje. "Ptá se po vás a těch vašich přátelích, jménem. Aspoň po vás mládencích. Zdá se, že vás tři mládence chce nejvíc."
Naději nahradila úzkost. "Kdo?" zeptal se Rand. Nemohl si pomoci, aby netěkal očima sem a tam po chodbě. Kromě nich dvou byla prázdná, od východu do boční uličky až ke dveřím do šenku.
"Jméno neznám. Jenom jsem o něm slyšel. Nakonec se doslechnu o všem, co se v Caemlynu děje. Žebrák." Hostinský zavrčel. "Slyšel jsem, že je pološílenej. Přesto může dostat královnin dar v paláci, i když jsou věci tak špatné jako teď. Za vznešených dní by mu ho královna sama předala vlastníma rukama. Nikdy nikoho z žádného důvodu neodmítli. V Caemlynu nikdo nemusí žebrat. Dokonce ani člověk, na kterýho je vydanej zatykač, nemůže být zatčenej, když přebírá královnin dar."
"Temný druh?" navrhl Rand váhavě. Jestli temní druzi znají naše jména...
"Ty máš temný druhy na mozku, mládenče. Určitě tady jsou, ale to, že bělokabátníci každýho vytočili, ještě není důvod, aby sis myslel, že jich je město plný. Víš, jaký řeči ti troubové začali vést teď? ‚Zvláštní postavy.' Věřil bys tomu? Zvláštní postavy se kradou za noci kolem města." Hostinský se zařehtal, až se mu teřich třásl.
Randovi ale do smíchu nebylo. Hyam Kinch také mluvil o zvláštních postavách, a určitě tady bylo dost mizelců. "Jaké postavy?"
"Jaký? Já nevím, jaký. Zvláštní postavy. Nejspíš trolloci. Stínomilové. Sám Luis Therin Telamon, vrátil se a je vysoký deset sáhů. Jaký postavy si myslíš, že si lidi budou představovat teď, když jim ten nápad nasadili do hlavy? Ale ty si s tím hlavu lámat nemusíš." Mistr Gill si Randa chvíli prohlížel. "Jdeš ven, co? No, nemůžu říct, že by mě to nelákalo, dokonce ani dneska, ale kromě mě tu už skoro nikdo nezůstal. Co tvůj přítel?"
"Matovi není dobře. Možná později."
"No, staň se, co se má stát. Dávej teď na sebe pozor. Dokonce i dneska tam budou dobrý královniny lidi v menšině, Světlo ať spálí ten den, kdy jsem na to pomyslel. Nejlepší bude, když odejdeš zadem. Dva z těch zatracenejch zrádců sedí naproti přes ulici a pozorujou mý dveře. Vědí, na čí straně stojím, pro Světlo!"
Rand vystrčil hlavu ze dveří a než vyklouzl do uličky, rozhlédl se oběma směry. Mohutný chlap, kterého najal mistr Gill, stál u vchodu do uličky, opíral se o oštěp a se zdánlivým nedostatkem zájmu pozoroval lidi běžící kolem něj. Rand věděl, že je to jen zdání. Očím toho chlapíka s těžkými víčky - jmenoval se Lamželezo - neunikla ani myš, a i přes svou tělnatost se dokázal pohnout jako blesk. Také byl přesvědčen, že královna Morgasa je vtělením Světla, nebo skoro. Kolem Královnina požehnání bylo tucet takových mužů.
Lamželezo nastražil uši, když Rand dorazil k ústí uličky, ale pozornost od hlavní ulice neodtrhl. Rand věděl, že ho slyšel přicházet.
"Dneska si hlídej záda, člověče." Lamželezův hlas zněl, jako když se na pánvi přesýpá štěrk. "Až začnou potíže, bude dobrý mít tě tady, a ne někde s nožem v zádech."
Rand se na zavalitého chlapíka ohlédl, ale příliš překvapeně se netvářil. Sice se vždycky snažil meč zakrývat, ale tohle nebylo poprvé, kdy některý z mužů mistra Gilla soudil, že umí bojovat. Lamželezo se za ním neohlédl. Měl za úkol strážit hostinec, a to také dělal.

Rand si zastrčil meč dál pod plášť a připojil se k proudu lidí. Zahlédl oba muže, o nichž se zmiňoval hostinský. Stáli na obrácených sudech, aby viděli přes dav lidí. Ze své příslušnosti nedělali žádné tajemství. Nejen že měli meče ovinuté bílou látkou a převázané červenou šňůrou, měli dokonce bílé pásky na rukávech a bílé kokardy na kloboucích.
Nebyl ještě v Caemlynu dlouho, když zjistil, že rudé krytí na meči, rudé pásky či kokardy znamenají podporu královny Morgasy. Bílá značila, že královna a její spojení s Aes Sedai a Tar Valonem mohou za všechno špatné. Za počasí a špatnou úrodu. Možná dokonce i za falešného Draka.
Rand se do caemlynské politiky nechtěl zaplétat. Jenže teď už bylo příliš pozdě. Nebylo to jenom tím, že už se rozhodl - sice náhodou, ale rozhodl. Záležitosti ve městě už došly tak daleko, že nikdo nemohl zůstat nestranný. Dokonce i cizinci nosili kokardy a pásky, nebo si omotávali meče látkou, a víc jich nosilo bílou než červenou. Možná někteří z nich takto nesmýšleli, ale byli daleko od domova a Caemlynem prostě kolovaly takovéto pocity. Lidé, kteří podporovali královnu, vycházeli kvůli své ochraně ve skupinkách, pokud vůbec vycházeli.
Ale dneska to bylo jiné. Alespoň na povrchu. Dneska Caemlyn oslavoval vítězství Světla nad Stínem. Dneska do města přivezou falešného Draka, aby ho předvedli královně, než ho odvezou na sever do Tar Valonu.
O tom však už nikdo nemluvil. Nikdo kromě Aes Sedai samozřejmě nemohl vyřídit muže, který skutečně vládl jedinou silou, ale nikdo o tom nechtěl mluvit. Světlo porazilo Stín a vojáci z Andoru byli v bitvě v čele. Pro dnešek bylo důležité pouze toto. Pro dnešek bude všechno ostatní zapomenuto.
Rand by byl rád věděl, zda je to možné. Dav se hnal, lidé zpívali, mávali vlajkami a smáli se, ale ti, kdo nosili červenou, se stahovali do hloučků po deseti dvaceti, a nebyly s nimi žádné ženy nebo děti. Rand odhadoval, že na každého, kdo hlásá věrnost královně, je tu deset lidí v bílém. Nebylo to poprvé, kdy si přál, aby bílé plátno bývalo bylo levnější. Ale pomohl by vám mistr Gill, kdybys měl bílou?
Tlačenice byla taková, že do sebe lidé nevyhnutelně vráželi. Dokonce ani bělokabátníci si dnes neužívali volného prostoru. Rand se nechal davem unášet k Vnitřnímu Městu, když tu si uvědomil, že ne všechno nepřátelství je drženo na uzdě. Zahlédl, jak do jednoho z dětí Světla, jednoho ze tří, kdosi vrazil tak silně, až málem upadlo. Bělokabátník se jen tak tak vzpamatoval a začal rozzlobeně spílat muži, jenž do něj strčil, když se schválně zapotácel jiný a drcl do něj ramenem. Než se mohly události rozvinout, bělokabátníkovi společníci jej odtáhli stranou, kde se mohli schovat ve vchodu. Ti tři se zřejmě nemohli rozhodnout, mají-li se mračit jako obvykle nebo nevěřícně zírat. Dav kolem plynul, jako by si toho nikdo nevšiml, a možná taky ne.
Ještě přede dvěma dny by se nikdo něčeho takového neodvážil. Ba víc, Rand si uvědomil, že muži, kteří do bělokabátníka vrazili, měli na kloboucích bílé kokardy. Všeobecně panovala víra, že bělokabátníci podporují odpůrce královny a její poradkyně z Tar Valonu, ale to nečinilo žádný rozdíl. Lidé dělali věci, které by je předtím ani nenapadly. Dneska strkali do bělokabátníka. Zítra možná svrhnou královnu.
Náhle si přál, aby kolem něj bylo víc mužů s červenou látkou. Jak jím postrkovali muži s bílými kokardami a páskami na rukávech, cítil se velice osamělý.
Bělokabátníci si všimli, že se na ně dívá, a taky na něj upřeli zraky, jako by přijímali výzvu. Nechal se odvléci zpívajícím davem z jejich dohledu a připojil se ke zpěvu.

"Kupředu Lev,
kupředu Lev,
Stříbrný lev v poli stojí,
vzdorně na Stín zařve.
Kupředu Lev,
kupředu, Andor zvítězí. "

Cesta, kterou falešného Draka přivedou do Caemlynu, byla známá. Ulice samotné udržovaly prázdné pevné řady královniných gardistů a pikynýřů v červených pláštích, ale lidé se tu tlačili a dokonce i okna a střechy jich byly plné. Rand se propracoval do Vnitřního Města a snažil se dostat blíž k paláci. Napadlo ho, že by se mohl podívat, jak Logaina předvedou královně. Vidět zároveň falešného Draka a královnu...

to bylo něco, o čem se mu doma ani nesnilo.
Vnitřní Město bylo zbudováno na kopcích a většina toho, co ogierové postavili, stále ještě stála. Tam, kde ulice Nového Města vedly náhodně v bláznivé spleti, tady sledovaly křivky kopců, jako by byly přirozenou součástí země. Díky hřebenům a dolinám tu byly za každým rohem stále nové a překvapivé vyhlídky. Pohledy na parky z různých úhlů, dokonce i shora, jejichž chodníky a památníky vytvářely složité vzory, byly potěchou pro oko, byť tu zatím bylo málo zeleně. Náhle se tu zvedaly věže, jejichž kachlemi obložené stěny se třpytily ve slunci stovkami měňavých barev. Člověk náhle vystoupal do svahu, odkud bylo vidět přes celé město až na zvlněné pláně a lesy za ním. Kdyby nebylo davu, který Randa odtáhl dál, dřív než se mohl aspoň na chvíli zastavit, bylo by tu toho tolik k vidění. A díky všem těm křivolakým ulicím bylo nemožné vidět dál dopředu.
Náhle zástup lidí zabočil za roh a tam stál palác. Ulice, byť sledující přirozené křivky krajiny, tu byly položeny tak, aby ve spirále stoupaly k této stavbě - ta jako by vystoupila z kejklířova vyprávění, samé světlé vížky, zlaté kupole a složitě propletené kamenné kružby, kde na každém výstupku vlály zástavy Andoru, středobod, pro nějž byly navrženy všechny ostatní vyhlídky. Palác byl spíš vytesán umělcem, než prostě postaven jako obyčejné budovy.
Jediný pohled Randovi ukázal, že blíž už se nedostane. K paláci nepustili nikoho. Královnini gardisté vytvořili po obou stranách palácové brány šarlatový desetiřad. Na vrcholku bílých hradeb i vysoko na balkonech a věžích stáli v pozoru další gardisté s luky přehozenými přes prsa. Oni také jako by se vynořili z kejklířova vyprávění, tvoříce čestnou stráž, ale Rand si nemyslel, že to je důvod, proč tam stojí. Hlučící dav byl povětšině tvořen lidmi s bíle ovinutými meči, bílými páskami na rukávech a bílými kokardami. Pouze tu a tam byla bílá stěna přerušena červeným hloučkem. Gardisté v červených stejnokrojích byli jen tenkou přehradou proti vší té běli.
Rand vzdal pokusy dostat se blíž k paláci a vyhledal místo, kde mohl využít své výšky. Nemusel být v první řadě, aby všechno viděl. Dav se neustále přesouval, lidé se strkali, aby se dostali víc dopředu, a jiní spěchali na místa, odkud byl podle nich lepší výhled. Při jednom z takových přesunů se Rand ocitl až ve čtvrté řadě od ulice, a všichni lidé před ním byli menší než on, včetně pikynýřů. Skoro každý byl menší než on. Lidé se na něj tlačili z obou stran a potili se, protože se na sebe tlačilo tolik těl. Ti za ním bručeli, že nic nevidí, a snažili se prodrat před něj. Rand si stál na svém a s lidmi vedle sebe vytvářel odolnou hradbu. Rand byl spokojený. Až kolem bude falešný Drak procházet, bude dost blízko, aby mu jasně viděl do tváře.
Naproti přes ulici směrem k bráně do Nového Města projelo mezi namačkanými lidmi vzrušení. Kolem rohu byl proud lidí vtažen zpátky, aby mohlo cosi projít. Nebylo to takové, jako otevřený prostor, který vždy, tedy kromě dneška, provázel bělokabátníky. Tihle lidé sebou trhali, jako by je cosi odtáhlo, a překvapeně se rozhlíželi, načež se začali tvářit znechuceně. Snažili se dotyčnému uhnout z cesty a odvrátit od něj zrak, ať už to byl kdokoliv, ale koutkem oka ho sledovali, dokud neprošel.
Další lidé kolem Randa si vzrušení všimli také. Upínali pozornost k příchodu Draka, ale teď mohli pouze čekat, takže jim přišlo vhod všechno, co stálo za poznámku. Rand zaslechl dohady od vysoce postavené Aes Sedai po samotného Logaina a pár hrubějších návrhů, které vyvolaly drsný smích u mužů a pohrdlivé odrfknutí u žen.
Vlnka se kroutila sem a tam skrze tlačenici a cestou se přiblížila k okraji ulice. Nikdo dotyčného zjevně neváhal pustit tam, kam si přál jít, i kdyby to mělo znamenat přijít o dobré místo, jak se dav vracel za tím kýmsi zpátky. Nakonec, přímo naproti Randovi, se dav vyhrnul do ulice a odtlačil přitom pikynýře v červených pláštích, kteří se ho snažili zadržet, stranou. Shrbená postava, která se váhavě vydala na otevřené prostranství, vypadala spíš jako hromada špinavých hadrů, než jako člověk. Rand kolem sebe zaslechl znechucené bručení.
Rozedraný muž se na opačném konci ulice zastavil. Jeho kápě, odraná a ztvrdlá špínou, se obracela sem a tam, jako by muž něco hledal, něčemu naslouchal. Náhle vykřikl a mávl špinavým spárem. Ukázal rukou přímo na Randa. Hned na to začal cupitat směrem k němu, jako nějaký brouk.
Ten žebrák. Ať už ho sem' zavedla jakákoliv náhoda, Rand si tím byl náhle jist. Ať už to byl temný druh či nikoliv, nechtěl se s ním setkat tváří v tvář. Cítil na sobě žebrákovy oči jako mastnou vodu. A zvláště nechtěl, aby se k němu ten chlap dostal blízko tady, kde okolní lidé jen tak tak, že nevybuchli. Ty stejné

hlasy, které se předtím smály, ho teď proklínaly, jak se tlačil zpátky, dál od ulice.
Spěchal, věděl, že těsně namačkaní lidé, tvořící masu, kterou se on musel protlačit a prodrat, špinavému muži uhnou z cesty. Snažil se vynutit si cestu davem, a když se před ním cesta náhle uvolnila, klopýtl a málem upadl. Zamával rukama, aby udržel rovnováhu, a z klopýtnutí přešel rovnou do běhu. Lidé si na něj ukazovali. Byl jediný, kdo se netlačil opačným směrem, a navíc utíkal. Pronásledovaly ho výkřiky. Plášť za ním povlával, čímž odhalil meč ovinutý červenou látkou. Když si to Rand uvědomil, rozběhl se ještě rychleji. Osamělého zastánce královny mohl dav plný bílých kokard klidně začít pronásledovat, dokonce i dnes. Rand utíkal a dlážděný chodník mu ubíhal pod dlouhýma nohama. Teprve až když pokřikující lidé zůstali daleko za ním, dovolil si opřít se o zeď, dokud nepopadne dech.
Nevěděl, kde se ocitl, pouze věděl, že je stále ve Vnitřním Městě. Nevzpomínal si, kolikrát v těch křivolakých ulicích zabočil. Narovnal se, že se znovu rozběhne, a ohlédl se směrem, kterým sem přišel. Na ulici byla jediná osoba, žena klidně kráčející po chodníku s nákupním košíkem. Skoro všichni lidé ve městě se shromáždili, aby se podívali na falešného Draka. Nemohl mě sledovat. Musel jsem ho nechat za sebou.
Byl si však jistý tím, že se žebrák nevzdá, i když nevěděl, proč. Ta rozedraná postava se právě teď propracovává davem a hledá ho, a kdyby se Rand vrátil, aby se podíval na Logaina, riskoval by, že se opět setkají. Na chvíli zvažoval návrat zpátky ke Královninu požehnání, ale byl si jist, že další šanci zahlédnout královnu už mít nikdy nebude, a doufal, že už nebude mít další, aby uviděl falešného Draka. Na tom, aby se nechal shrbeným žebrákem, byť by to byl temný druh, zahnat do úkrytu, mu připadalo něco zbabělého.
Rozhlédl se kolem sebe a zamyslel se. Cesta falešného Draka vedla Vnitřním Městem a budovy tu byly nízké, pokud vůbec nějaké, takže tomu, kdo by stál na určitém místě, by nic nebránilo ve výhledu. Musela tu být místa, odkud by mohl průvod s falešným Drakem zahlédnout. I když neuvidí královnu, uvidí aspoň Logaina. Náhle se odhodlaně vydal na cestu.
Za další hodinu našel takových míst několik, a každé bylo k prasknutí nacpáno lidmi, kteří se snažili nenechat se rozmačkat na cestě, kterou měl procházet průvod s falešným Drakem. Byla to pevná řada bílých kokard a pásek na rukávech. Vůbec žádná červená. Randa napadlo, co by s takovým davem asi provedl pohled na jeho meč, a tak opatrně a rychle uklouzl stranou.
Novým Městem stoupalo volání, vřeštění trubek a vojenské bubnování. Logain a jeho eskorta už dorazili do Caemlynu a byli na cestě do paláce.
Rand se sklíčeně vydal do prázdných ulic a pořád tak napůl doufal, že si nějaký způsob, jak uvidět Logaina, najde. Pohled mu padl na svah, na němž nestály žádné domy, a který se zvedal nad ulici, po níž právě kráčel. Za normálního jara by byl svah plný květin a pokrytý trávou, ale teď byl až nahoru na hřeben, na němž stála zeď, zpoza níž vykukovaly vrcholky stromů, jenom hnědý.
Tato část ulice nebyla navržena pro žádnou velkolepou vyhlídku, ale přímo před sebou, nad hřebeny střech, Rand viděl některé z palácových vížek, z jejichž vrcholků vlály stříbrné lví zástavy a třepotaly se ve větru. Nebyl si přesně jist, kam ulice za zatáčkou, za niž nedohlédl, povede, ale náhle si vzpomněl na kopec zakončený zdí.
Bubny a trubky se blížily a hulákání zesílilo. Rand se s obavami vyškrábal do kopce. Ten nebyl určen k tomu, aby se po něm chodilo, ale Rand zabořil podpatky do mrtvé hlíny, rukama se zachytil za bezlisté keře a vytáhl se nahoru. Lapal po dechu, námahou i touhou zároveň, a doškrábal se posledních pár sáhů až na vrcholek k oné hradbě. Zvedala se před ním a byla dvakrát vyšší než on. Vzduch se od všeho toho bubnování a troubení chvěl.
Hradba byla ponechána v přirozeném stavu, velké bloky kamene do sebe zapadaly tak dokonale, že spáry byly téměř neviditelné, a díky drsnému povrchu kamenů vypadala skoro jako přirozený útes. Rand se zazubil. Útesy za Pískopci byly vyšší, a dokonce i Perrin se na ně vyšplhal. Rukama nahmátl výstupky v kameni a nohama hrany. Bubny ho poháněly nahoru. Rand je odmítl nechat vyhrát. Dosáhne vrcholku dřív, než oni dorazí do paláce. Ve spěchu si o kámen rozdíral ruce a i přes nohavice si rozbil koleno, ale přehodil ruce přes vrcholek a s pocitem vítězství se vytáhl nahoru.
Tam se rychle otočil a usadil se na plochém, úzkém vrcholku zdi. Nad hlavou se mu rozkládaly olistěné větve mohutného stromu, ale Rand na to neměl ani pomyšlení. Zahleděl se přes taškové střechy, ale

odsud z hradby viděl dobře až dolů. Předklonil se jenom trochu a zahlédl palácovou bránu, královniny gardisty stojící po jejích stranách a dav napjatý očekáváním. Čekající dav. Křik lidí utopilo dunění bubnů a břeskný zvuk trubek, ale lidé přesto dál napjatě čekali. Rand se zazubil. Vyhrál jsem.
Právě když se Rand usazoval, zahnula do poslední zatáčky před palácem první část průvodu. Nejdřív přicházelo dvacet řad trubačů, kteří rozechvívali vzduch před sebou triumfálním troubením, vítěznými fanfárami. Za nimi dunělo stejně tolik bubnů. Pak přišly praporce Caemlynu, stříbrní lvové v červeném poli, které nesli jezdci následovaní caemlynskými vojáky. Řada za řadou jezdců v blyštící se zbroji, kteří hrdě nesli kopí, na nichž se třepotaly karmínové zástavy. Podle nich kráčely trojité řady pikynýřů a lučištníků, pořád dál a dál i za jezdci, jejichž první řady právě vstoupily mezi čekající gardisty a do palácové brány.
Poslední pěší vojáci zabočili před palác a za nimi jel masivní vůz. Na něm byla velká klec ze železných prutů a v každém rohu vozu seděly dvě ženy, které klec napjatě pozorovaly, jako by průvod a dav vůbec neexistovaly. Aes Sedai, tím si byl Rand jist. Mezi vozem a pěšáky a po obou jeho stranách jel tucet strážců a jejich pláště se vzdouvaly a mátly zrak. Jestli si Aes Sedai lidí okolo nevšímaly, tak strážci dav prohlíželi, jako by tu kromě nich žádné jiné stráže nebyly.
Přes to všechno to byl muž v kleci, který přitáhl Randův pohled a už ho nepustil. Nebyl dost blízko, aby viděl Logainovu tvář, byť po tom toužil, ale náhle ho napadlo, že je tak blízko, až mu to úplně stačí. Falešný Drak byl vysoký muž s dlouhými tmavými vlasy, které se mu kroutily až na široká ramena. Držel se zpříma, i když se vůz kymácel, a jednou rukou se přidržoval mříží nad hlavou. Odění měl obyčejné, plášť, kabátec a nohavice, které by prošly bez povšimnutí v každé vesnici. Ale byl to způsob, jakým je nosil. Způsob, jakým se držel. Logain byl král každým coulem. Ta klec tam klidně nemusela být. Stál vzpřímený, hlavu nesl vysoko a na dav pohlížel, jako by lidé přišli k němu, aby mu vzdali čest. A tam, kam padl jeho zrak, lidé umlkali a s bázní jeho pohled opětovali. Když se Logainův pohled přesunul dál, začali ječet s dvojnásobnou zuřivostí, jako by si chtěli vynahradit to, že je umlčel, ale na tom, jak se Logain držel, to nic nezměnilo, ani na tichu, které ho sledovalo. Jak vůz projel palácovou branou, Logain se obrátil a podíval se na shromážděné. Ti na něj zavyli, postrádajíce slov, byla to vlna čiré živočišné nenávisti a strachu, a Logain zvrátil hlavu dozadu a zasmál se. Pak ho pohltil palác.
Za vozy následoval další kontingent s praporci těch, kdož bojovali a porazili falešného Draka. Zlaté včely Illianu, tři stříbrné půlměsíce Tearu, vycházející slunce Cairhienu a další, mnoho dalších států i měst, velkých mužů s vlastními trubači a bubeníky, kteří vyvolávali do světa jejich velikost. Po Logainovi to byl antiklimax.
Rand se ještě trochu předklonil, aby muže v kleci viděl o chvíli déle. Byl poražen, ne? Svělo, nebyl by v té zatracené kleci, kdyby nebyl poražen.
Málem přepadl, uklouzl a zachytil se vršku hradby, načež se vytáhl na poněkud bezpečnější místo. Když už byl Logain pryč, Rand si uvědomil, jak ho pálí dlaně tam, kde si je rozedřel o kámen. Přesto se nedokázal zbavit svých představ. Klec a Aes Sedai. Logain, neporažený. I přes tu klec to nebyl poražený muž. Rand se zachvěl a mnul si pálící dlaně o stehna.
"Proč ho pozorovaly Aes Sedai?" zamyslel se nahlas.
"Brání mu, aby se dotkl pravého zdroje, ty troubo."
Rand prudce vzhlédl směrem k dívčímu hlasu a náhle na svém ošidném posezení ztratil rovnováhu. Měl pouze čas si uvědomit, že padá dozadu, když ho cosi udeřilo do hlavy a smějící se Logain ho doprovodil do vířící temnoty.

## KAPITOLA PATNÁCTÁ

A síť se utahuje

Randovi se zdálo, že sedí u stolu s Logainem a Moirain. Aes Sedai a falešný Drak ho napjatě pozorovali, a ani jeden nevěděl, že ten druhý je tu taky. Náhle si Rand uvědomil, že stěny místnosti jsou nezřetelné a ztrácejí se v šedi. V tom pocítil jakési nutkání. Všechno se rozmazávalo a ztrácelo. Když se podíval zpátky ke stolu, Moirain s Logainem zmizeli a místo nich tam seděl Ba'alzamon. Randovi se celé tělo chvělo naléhavou touhou. Bzučela mu v hlavě, stále hlasitěji. Bzučení se změnilo v bušení krve v uších. Prudce se posadil. Okamžitě zaúpěl a chytil se za hlavu, přičemž se zakymácel. Celá lebka ho bolela. Levou rukou si ve vlasech nahmátl jakousi lepkavou tekutinu. Seděl na zemi, na zelené trávě. To ho trochu znepokojilo, ale točila se mu hlava a všechno, na co se podíval, se kolébalo. Jediné, co ho napadlo, bylo zase si lehnout, dokud to nepřestane.
Ta zeď! A dívčí hlas!
Jednou rukou se opřel o zem a pomalu se kolem sebe rozhlédl. Musel to udělat pomalu. Když se totiž pokusil hlavu otočit rychleji, všechno kolem se zase roztočilo. Byl v zahradě nebo v parku, a ani ne šest stop od něj se mezi kvetoucími keři vinul břidlicový chodník. Vedle něj stála bílá kamenná lavička a nad ní se nakláněl jakýsi olistěný strom, aby místu poskytl stín. Spadl přece za zeď. A co ta dívka?
Kousek za sebou našel strom i ji - šplhala právě dolů. Dostala se na zem a obrátila se k němu. Rand zamrkal a znovu zaúpěl. Naramenou měla tmavomodrý sametový plášť lemovaný světlou kožešinou, kapuce jí visela až po pás a na špičce měla hrst stříbrných rolniček. Ty pokaždé, když se dívka pohnula, zazvonily. Dlouhé, rudozlaté kudrny jí přidržoval filigránský stříbrný kroužek, v uších jí visely jemné stříbrné náušnice a kolem krku měla náhrdelník ze silných stříbrných článků, vykládaný tmavozelenými kameny, které Rand považoval za smaragdy. Na světle modrých šatech měla šmouhy a kousky kůry od toho, jak lezla po stromě, ale pořád to bylo hedvábí s nesmírně pečlivě vyšitými propletenými vzory a v průstřizích na rukávcích bylo vidět smetanově bílou košili. Pas jí obtáčel široký opasek spletený ze stříbra a zpod lemu šatů jí vykukovaly sametové střevíčky.
Rand viděl v životě pouze dvě ženy oblečené tímto způsobem, a to Moirain a onu temnou družku, která se ho s Matem pokusila zabít. Neuměl si ani představit, kdo by chtěl šplhat v takovém odění po stromech, ale byl si jist, že je to někdo důležitý. Způsob, jakým na něj pohlížela, ho v tom ještě utvrdil. Ani v nejmenším jí nedělalo starosti, že jí do zahrady spadl jakýsi cizinec. Její sebevědomí mu připomnělo Nyneivu s Moirain.
Měl hlavu plnou starostí, nevěda, zda se zapletl do potíží, či nikoliv, zda dívka není někdo, kdo by mohl zavolat královniny gardisty, dokonce i v takovýto den, kdy měli jiné věci na práci, takže mu chvíli trvalo, než se podíval za její umně zrobené šaty a vznešené chování na dívku samotnou. Byla tak o dva o tři roky mladší než on, na dívku dost vysoká a krásná. Tvář měla dokonale oválnou a lemovanou houštinou zlatistých kudrn, rty měla plné a rudé a oči modřejší, než kdy považoval za možné. Byla úplně jiná než Egwain, lišila se od ní výškou, tváří i tělem, ale byla každým coulem stejně krásná. Rand pocítil bodnutí viny, ale řekl si, že kdyby popřel, co vidí, Egwain do Caemlynu nepřijede ani o chvilku dřív.
Shora ze stromu se ozvalo zaškrábání a dolů začaly padat kousky kůry, načež se za dívkou zlehka spustil na zem jakýsi hoch. Byl o hlavu vyšší než ona a o trochu starší, ale tvář i vlasy naznačovaly, že jsou blízcí příbuzní. Kabátec a plášť měl červenobílozlaté, vyšívané složitým brokátovým vzorem, a přestože byl muž, měl odění ještě zdobnější než ona. To zvýšilo Randovu úzkost. Obyčejní muži by se do něčeho takového navlékli pouze o slavnosti, a nikdy s takovou vznešeností. Tohle nebyl veřejný park. Snad měli gardisté příliš mnoho práce, aby se mohli zabývat těmi, kdo sem neoprávněně pronikli.
Chlapec si Randa prohlížel přes dívčino rameno a sáhl po dýce u pasu. Byl to spíš nervózní zvyk, než že by ji snad hodlal použít. Aspoň ne úplně. Chlapec byl stejně sebevědomý jako ona dívka a oba se na Randa dívali, jako by byl hádankou, kterou je třeba rozluštit.
Rand měl nepříjemný pocit, že přinejmenším to děvče odhaduje všechno, co má na sobě, od toho, v jakém stavu má boty, až po to, jak vypadá jeho plášť.

"Jestli to máti zjistí, Elain, tak to budeme poslouchat do smrti," promluvil náhle chlapec. "Řekla nám, že máme zůstat v pokojích, ale ty ses prostě musela jít podívat na toho Logaina, co? A podívej, do čeho jsi nás teď dostala."
"Buď zticha, Gawyne." Byla z nich dvou očividně mladší, ale mluvila, jako by považovala za samozřejmé, že ji poslechne. Chlapec se zatvářil, jako by chtěl něco říci, ale k Randově překvapení zachoval mlčení.
"Jsi v pořádku?" zeptala se dívka.
Randovi chvíli trvalo, než si uvědomil, že mluví k němu. Když mu to došlo, začal se zvedat. "Jsem v pořádku. Jenom..." Zapotácel se a podlomily se mu nohy. Zvysoka si sedl na zem. Hlava se mu točila. "Jenom jsem vylezl zezadu na tu zeď," zamumlal. Znovu se pokusil vstát, ale Elain mu položila ruku na rameno a přiměla ho se posadit. Rand byl tak omámený, že i slabý tlak její ruky ho udržel na místě.
"Ty sis vážně ublížil." Půvabně si klekla vedle něj. Prsty mu jemně rozdělila zakrvácené vlasy na levé straně hlavy. "Musel ses při pádu udeřit o větev. Budeš mít štěstí, jestli sis neudělal nic jiného, než že sis rozbil hlavu. Myslím, že jsem nikdy neviděla nikoho šplhat líp než tebe, ale padat moc neumíš."
"Budeš mít krev na rukou," poznamenal Rand a odtáhl se.
Elain si pevně přitáhla jeho hlavu tak, aby se mohla pořádně podívat. "Drž pořádně." Nemluvila přísně, ale v jejím hlase se ozýval tón, jako by očekávala, že ji všichni poslechnou. "Nevypadá to až tak špatně, díky Světlu." Z kapes pláště začala vyndávat řadu maličkých fiól a pomačkaných balíčků zabalených v papíru a skončila hrstí zmuchlaných obvazů.
Rand na tu sbírku užasle zazíral. Byly to věci, které by čekal u vědmy, ne u někoho oblečeného jako ona. Všiml si, že si zamazala prsty od krve, ale zřejmě jí to nevadilo.
"Dej mi lahvici s vodou, Gawyne," nařídila. "Musím tohle umýt."
Chlapec jménem Gawyn odvázal od opasku koženou lahvici a podal jí ji, pak si ladně dřepl u Randových nohou a ruce si položil na kolena. Elain velice ženský pokračovala v tom, co dělala. Rand sebou ani netrhl, když ho studená voda, kterou mu omývala ránu na hlavě, začala pálit, ale ona mu jednou rukou přidržovala hlavu, jako by čekala, že se jí pokusí vytrhnout, což ona ovšem nehodlala připustit. Mast z jedné malé fióly, kterou mu ránu potřela, utišovala bolest, skoro jako by to byl jeden z Nyneiviných přípravků.
Jak Elain pokračovala v práci, Gawyn se na Randa usmál. Byl to uklidňující úsměv, jako by i on očekával, že se jí Rand vytrhne, a možná i uteče. "Ona vždycky najde nějaké toulavé kočky a ptáky se zlomenými křídly. Ty jsi první lidská bytost, na které musí pracovat." Zaváhal a dodal: "Nechtěl jsem se tě dotknout. Nemyslel jsem tím, že ses taky zaběhl." Nebyla to omluva, jenom konstatování faktu.
"Nic se nestalo," řekl Rand škrobeně. Ale ti dva se k němu chovali, jako by byl jankovitý kůň.
"Ona ví, co dělá," pokračoval Gawyn. "Má ty nejlepší učitelky. Tak se neboj, jsi v dobrých rukou."
Elain Randovi přitiskla na spánek obvaz a vytáhla od pasu hedvábný šátek, modrý, smetanový a zlatý. Pro každou dívku z Emondovy Role by to byl kousek slavnostního oděvu, který by chovala jako oko v hlavě. Elain mu ho obratně ovinula kolem hlavy, aby mu obvaz držel na místě.
"Tohle nemůžeš použít," namítal Rand.
Elain pokračovala v obvazování. "Říkala jsem, že máš držet," odtušila klidně.
Rand se podíval na Gawyna. "To čeká, že každý vždycky udělá, co mu přikáže?"
Tváří mladého muže se mihlo překvapení a rty se mu pobaveně zvlnily. "Většinou. A oni to většinou udělají."
"Podrž tohle," řekla Elain. "Dej sem ruku, než zavážu..." Při pohledu na Randovy ruce vyjekla. "Tohle sis neudělal při pádu. To ses spíš šplhal někam, kam jsi neměl." Rychle dovázala uzel a obrátila Randovi ruce dlaněmi nahoru, přičemž si pro sebe bručela, jak málo vody zbývá. Když mu ruce oplachovala, oděrky začaly pálit, ale její dotyk byl překvapivě jemný. "Tentokrát drž klidně."
Znovu vytáhla fiólu s mastí. Tence mu mast natřela na škrábance a celou pozornost věnovala tomu, aby ho to přitom nebolelo. Randovi se rukama rozlil chlad, jako by se odřená místa ztratila.
"Většinou dělají přesně to, co řekne," pokračoval s láskyplným úsměvem Gawyn přes její hlavu. "Většina lidí. Samozřejmě že máti ne. Ani Elaida. A ani Lini. Lini byla její chůva. Nemůžeš dávat příkazy někomu, kdo ti nasekal, že kradeš fíky, když jsi byl malý. Vlastně tak malý ani ne." Elain zvedla hlavu na tak dlouho, aby po Gawynovi vrhla výhružný pohled. Gawyn si odkašlal a pro jistotu se zatvářil neutrálně,

než pokračoval dál. "Taky Gareth, samozřejmě. Garethovi nikdo nedává rozkazy."
"Dokonce ani máti ne," dodala Elain a znovu se sklonila nad Randovy ruce. "Něco navrhne, a on vždycky udělá, co ona navrhuje, ale nikdy jsem ji neslyšela, že by mu dala přímý rozkaz." Potřásla hlavou.
"Nechápu, proč tě to pokaždé překvapí," odpověděl jí Gawyn. "Dokonce ani ty se neodvážíš Garethovi říkat, co má dělat. Sloužil třem královnám a za dvou byl hlavním kapitánem gardy a prvním princem regentem. Odvážil bych se tvrdit, že jsou tací, co si myslí, že je větším symbolem andorského trůnu než královna."
"Máti by se do toho měla dát a vzít si ho," prohodila Elain nepřítomně. Pozornost cele věnovala Randovým rukám. "Stejně to chce udělat. Přede mnou to neschová. A vyřešila by se tím spousta problémů."
Gawyn zavrtěl hlavou. "Jeden musí ustoupit první. Máti nemůže a Gareth to neudělá."
"Kdyby mu to nařídila..."
"Poslechl by ji. Aspoň myslím. Ale ona to neudělá. Víš, že to neudělá."
Náhle se oba obrátili k Randovi. Ten měl dojem, že na jeho přítomnost úplně zapomněli. "Kdo...?" Musel se odmlčet a navlhčit si rty. "Kdo je vaše matka?"
Elain se rozšířily oči překvapením, ale Gawyn promluvil tak nedbalým tónem, že jeho slova zněla o to kousavěji. "Morgasa, z milosti Světla královna Andorská, ochránkyně říše, obránce lidu, hlava rodu Trakandů."
"Královna," zamumlal Rand a šok se mu v tupých vlnách šířil tělem. Chvíli měl pocit, že se mu znovu zatočí hlava. Nepřitahuj pozornost. Jenom spadni do královniny zahrady a nech dědičku, aby ti ošetřila škrábance, jako nějaký potulný felčar. Chtělo se mu smát a poznal, že se ho zmocňuje panika. Zhluboka se nadechl a spěšně se vyškrábal na nohy. Odhodlaně se bránil nutkání utíkat, ale chtěl se odsud dostat stůj co stůj, dostat se pryč, než ho objeví ještě někdo.
Elain s Gawynem ho klidně pozorovali, a když vyskočil, ladně povstali, ani v nejmenším nepospíchali. Rand zvedl ruku, aby si stáhl šátek z hlavy, a Elain ho popadla za loket. "Nech toho. Zase ti to začne krvácet." Hlas měla pořád klidný, byla si jistá, že udělá, co mu nařídí.
"Musím už jít," řekl Rand. "Prostě přelezu tu zeď a..."
"Tys to vážně nevěděl." Elain poprvé vypadala stejně poplašeně jako Rand. "Chceš tím říct, že jsi vylezl na tu zeď, aby ses podíval na Logaina, aniž bys věděl, kde jsi? Dole v ulicích bys na něj viděl mnohem líp."
"Já... nemám rád tlačenici," koktal Rand. Oběma vysekl poklonu. "Jestli mě omluvíš, ah... má paní." V příbězích byly královské dvory plné lidí, kteří jeden druhého oslovovali pane a paní a královská Výsosti a Veličenstvo, ale pokud někdy zaslechl správné oslovení dědičky, nemyslelo mu to natolik jasně, aby si vzpomněl. "Jestli mě omluvíš, tak já bych teď šel. Ehm... děkuju za..." Dotkl se šátku na hlavě. "Děkuju."
"A to nám ani neřekneš, jak se jmenuješ?" ozval se Gawyn. "To je ubohá odměna za Elaininu péči. Přemýšlel jsem o tobě. Mluvíš jako Andořan, i když ne jako Caemlyňan, to rozhodně ne, ale vypadáš jako... No, ty naše jména znáš. Zdvořilost vyžaduje, abys nám sdělil svoje."
Rand se toužebně zadíval na zeď a řekl jim své skutečné jméno dřív, než si uvědomil, co to vlastně provádí, a dokonce ještě dodal: "Z Emondovy Role, ve Dvouříčí."
"To je na západě," zamumlal Gawyn. "Hodně daleko na západě."
Rand se kolem sebe ostře rozhlédl. Hlas mladého muže zněl překvapeně, a když se otočil, všiml si známek překvapení i v jeho výrazu. Gawyn se vzápětí mile usmál, usmál se tak rychle, že Rand málem zapochyboval nad tím, co viděl.
"Tabák a vlna," prohodil Gawyn. "Musím znát nejdůležitější plodiny každé části říše. Vlastně každé země, když už jsme u toho. Je to součást mé výuky. Nejdůležitější plodiny a výrobky, taky to, jací jsou tam lidé. Jejich zvyky, jejich sílu i slabosti. Říká se, že lidé z Dvouříčí jsou tvrdohlaví. Lze jim velet, pokud tě považují za toho hodna, ale čím víc se snažíš je postrkovat, tím víc se zapřou. Elain by si měla vybrat manžela odtamtud. Bude to chtít odhodlaného muže s železnou vůlí, aby se od ní nenechal utiskovat."
Rand na něj zazíral. Elain zírala také. Gawyn vypadal stejně vyrovnaně jako kdykoliv jindy, ale blábolil. Proč?

Když se z ničeho nic ozval čísi hlas, všichni tři vyskočili a obrátili se.
Mladý muž, který tam stál, byl jedním z nejhezčích mužů, jaké kdy Rand viděl, na muže byl skoro až příliš pohledný. Byl vysoký a štíhlý, ale jeho pohyby prozrazovaly sílu a sebedůvěru. Měl tmavé oči i vlasy a na sobě měl červenobílý oděv jen o málo méně umělecky vypracovaný, než byl ten Gawynův, a nosil ho, jako by mu na tom nezáleželo. Jednou rukou spočíval na jílci meče a upřeně pozoroval Randa.
"Jdi od něj, Elain," řekl ten muž. "Ty taky, Gawyne."
Elain se postavila před Randa, mezi něj a nově příchozího, hlavu měla vysoko zdviženou a nesla se stejně sebevědomě jako obvykle. "Tohle je věrný poddaný naší máti a královnin člověk. A je pod mou ochranou, Galade."
Rand se snažil upamatovat na to, co zaslechl od pantáty Kinche a pak ještě od mistra Gilla. Galadedrid Damodred byl Elainin poloviční bratr, Elainin a Gawynův, pokud se pamatoval dobře. Ti tři měli stejného otce. Pantáta Kinch možná neměl Taringaila Damodreda příliš v lásce - a pokud Rand slyšel, tak nikdo jiný taky ne - ale o jeho synovi si jak červení, tak bílí, mysleli jen to nejlepší, pokud se dalo soudit podle řečí kolujících po městě.
"Jsem si vědom tvé náklonnosti k tulákům, Elain," řekl štíhlý muž rozumně, "ale tenhle chlapík je ozbrojený a zdaleka nevypadá úctyhodně. V těchto dnech nemůžeme být dost opatrní. Je-li to královnin člověk, co dělá tady, kam nepatří? Je snadné vyměnit látku na meči, Elain."
"Je tu jako můj host, Galade, a já se za něj zaručuji. Nebo ses ustanovil mou chůvou, abys mohl rozhodovat o tom, s kým se smím bavit a kdy?"
Její hlas zněl opovržlivě, ale s Galadem to zřejmě nehnulo. "Víš, že ti nehodlám říkat, co máš dělat, Elain, ale tenhle... tvůj host sem nepatří, a ty to víš stejně dobře jako já. Gawyne, pomoz mi ji přesvědčit. Naše máti by..."
"Dost!" štěkla Elain. "Máš pravdu, ty nemáš žádné právo mluvit do toho, co dělám, ani nemáš právo mě soudit. Teď můžeš odejít. Hned!"
Galad vrhl na Gawyna smutný pohled. Vypadalo to, že ho žádá o pomoc a zároveň říká, že je Elain příliš umíněná, než aby se s tím dalo něco dělat. Elain potemněly tváře, ale právě když opět otevřela ústa, Galadedrid se uklonil, zcela obřadně, a přesto v tom byl jistý kočičí půvab. Potom se otočil a odkráčel po vydlážděném chodníčku, přičemž ho jeho dlouhé nohy rychle odnesly z dohledu za stromoví.
"Já ho nenávidím," vydechla Elain. "Je odporný a plný závisti."
"Tady zacházíš příliš daleko, Elain," namítl Gawyn. "Galad ani neví, co to závist je. Dvakrát mi zachránil život, a nikdo by se nedozvěděl, kdyby svou ruku zadržel. Kdyby to neudělal, byl by tvým prvním knížetem mečů místo mě."
"To nikdy, Gawyne. Místo Galada bych si vybrala někoho jiného. Kohokoliv. Posledního pacholka."
Náhle se na bratra poťouchle usmála. "Ty tvrdíš, že ráda dávám příkazy. No, tak ti tedy nařizuji, aby se ti nic nestalo. Nařizuji ti, abys, až vstoupím na trůn - Světlo dej, ať je to za hodně dlouho! - byl mým prvním knížetem mečů a vedl vojska Andoru s takovou ctí, o jaké se Galadovi ani nesní."
"Jak velíš, má paní." Gawyn se zasmál a úklonou posměšně napodobil Galada.
Elain se na Randa zamyšleně zamračila. "Teď tě odsud musíme rychle dostat."
"Galad vždycky udělá, co je správné," vysvětloval Gawyn, "i když by neměl. V tomhle případě, když najde cizince v zahradách, správná věc je uvědomit palácovou gardu. Což je, podle mě, to, co právě teď dělá."
"Tak to je čas, abych se vydal zpátky za zeď," řekl Rand. Skvělý den, opravdu si mě nikdo nevšiml! Klidně bych mohl nosit znamení! Obrátil se k hradbě, ale Elain ho popadla za ruku.
"Ne po tom, jak jsem se nadřela s tvýma rukama. Jenom si je ještě odřeš a pak ti na ně nějaká pouliční babizna dá Světlo ví co. Na opačné straně zahrady je malá branka. Je zarostlá a nikdo kromě mě si nepamatuje, že tam je."
Náhle Rand zaslechl, jak se k nim po břidlicovém chodníku blíží kroky.
"Pozdě," zamumlal Gawyn. "Musel se rozběhnout, hned jak byl z doslechu."
Elain tiše zaklela a Rand nazvedl obočí. Tahle slova slyšel od jednoho ze stájníků od Královnina požehnání a tehdy ho to šokovalo. V příští chvíli se už Elain zase ovládala.
Gawyn s Elain zřejmě hodlali zůstat, kde byli, ale Rand se nemohl přimět, aby na královniny gardisty

čekal stejně vyrovnaně. Znovu vyrazil ke zdi, věda, že než gardisté dorazí, nebude ani v půli cesty, ale nedokázal zůstat klidně stát.
Než udělal tři kroky, přiběhli na dohled tři muži v červených stejnokrojích, a jak se hnali po stezce, slunce se jim odráželo od pancířů. Další dorazili jako vlny šarlatu a leštěné oceli zdánlivě odevšad. Někteří drželi tasené meče, další jenom čekali, aby mohli zaujmout postoj, pozvednout luky a nasadit opeřené střely. Za mřížovým hledím se všichni tvářili vážně a všechny šípy s širokou hlavicí mířily neochvějně na Randa.
Elain s Gawynem vyskočili jako jeden a postavili se mezi Randa a šípy, paže rozpřažené, aby ho chránili. Rand stál úplně bez hnutí a ruce držel tak, aby mu na ně bylo vidět, daleko od meče.
Vzduchem se ještě neslo dupání a vrzání natahovaných tětiv. Jeden z vojáků, se zlatými výložkami důstojníka na rameni, zavolal: "Má paní, můj pane, dolů, rychle!"
Elain se i přes rozpažené ruce nesla jako královna. "Odvažuješ se odhalit ocel v mé přítomnosti, Tallanvore? Gareth Bryne tě za tohle nechá čistit stáje s těmi nejhoršími vojáky, tedy pokud budeš mít štěstí!"
Vojáci si vyměnili zmatené pohledy a někteří lučištníci nejistě sklonili luky. Teprve pak dala Elain ruce dolů, jako by je držela nahoře jenom proto, že se jí právě zachtělo. Rand spočítal luky, které se nesklonily. Břišní svaly se mu stáhly, jako by mohly zastavit šíp na dvacet kroků.
Muž s důstojnickými výložkami vypadal nejzmatenější ze všech. "Má paní, odpusť, ale urozený pan Galadedrid nám oznámil, že se v zahradách potuluje špinavý rolník, je prý obzrojený a ohrožuje urozenou paní Elain a urozeného pana Gawyna." Pohledem zabloudil k Randovi a hlas mu zpřísněl. "Kdyby má paní a pán ustoupili stranou, vzal bych toho zločince do vazby. V těchto dnech je ve městě příliš mnoho nepokojů."
"Velice pochybuji, že Galad něco takového oznámil," odtušila Elain. "Galad nelže."
"Občas bych si přál, aby to udělal," prohodil Gawyn tiše, pouze pro Randovy uši. "Aspoň jednou. Život s ním by potom byl snazší."
"Tento muž je mým hostem," pokračovala Elain, "a zde je pod mou ochranou. Můžeš odejít, Tallanvore."
"Lituji, že to není možné, má paní. Jak má paní ví, královna, její matka, vydala příkaz ohledně každého, kdo by vstoupil na palácové pozemky bez svolení Jejího Veličenstva, a Jejímu Veličenstvu již byla poslána zpráva o vetřelci." V Tallanvorově hlase bylo víc než jen náznak uspokojení. Rand měl podezření, že důstojník musel od Elain přijímat rozkazy, které nepovažoval za správné. Tentokrát ale nemusel, ne když měl dokonalou výmluvu.
Elain na Tallanvora zírala. Pro jednou vypadala, že ztratila řeč.
Rand se tázavě podíval na Gawyna a Gawyn pochopil. "Vězení," zamumlal. Rand zbledl jako plátno a mladý muž rychle dodal: "Jenom na pár dní a nikdo ti neublíží. Osobně tě vyslechne hlavní kapitán Gareth Bryne, ale jakmile bude jasné, žes nechtěl nikomu ublížit, pustí tě na svobodu." Odmlčel se a z očí se mu nedalo vyčíst, nač myslí. "Doufám, žes mluvil pravdu, Rande al'Thore z Dvouříčí."
"Odvedeš nás tři k matce," oznámila náhle Elain. Na Gawynových rtech se objevil úsměv.
Za ocelovým mřížovím přilbice se Tallanvor zdál být poněkud vyveden z rovnováhy. "Má paní, já..."
"Nebo nás tři odveď do cely," dokončila Elain. "Zůstaneme spolu. Nebo snad vydáš rozkaz, aby na mou osobu někdo vztáhl ruku?" Vítězoslavně se usmívala, a podle toho, jak se Tallanvor rozhlížel kolem, jako by odněkud ze stromoví čekal pomoc, si také myslel, že vyhrála.
Vyhrála co? Jak?
"Máti si prohlíží Logaina," ozval se tiše Gawyn, jako by Randovi četl myšlenky, "a i kdyby nebyla zaneprázdněná, Tallanvor by se neodvážil přijít k ní s Elain a se mnou a s oddílem, jako bychom my byli pod stráží. Matka je někdy trochu temperamentní."
Rand si vzpomněl na to, co o královně Morgase říkal mistr Gill. Trochu temperamentní?
Po chodníku přiběhl další voják v červeném stejnokroji a prudce zabrzdil, aby s rukou zkříženou na prsou pozdravil. Tiše něco oznámil Tallanvorovi a při jeho slovech se Tallanvor začal opět tvářit spokojeně.
"Královna, vaše matka," prohlásil Tallanvor, "mi nařizuje, abych k ní vetřelce okamžitě přivedl. Královna dále přikazuje, aby ji navštívili i urozená paní Elain a urozený pan Gawyn. Také okamžitě."

Gawyn sebou trhl a Elain ztěžka polkla. Tvář měla sice vyrovnanou, ale začala si pečlivě oprašovat šaty. Kromě toho, že si z nich smetla pár kousků kůry, to k ničemu nebylo.
"Má paní, prosím," řekl Tallanvor nafoukaně. "Můj pane?"
Vojáci je obstoupili a vydali se za Tallanvorem po břidlicovém chodníku. Gawyn s Elain kráčeli Randovi po boku a oba byli zřejmě ztraceni v neveselých myšlenkách. Vojáci vrátili meče do pochev a šípy do toulců, ale nebyli o nic méně ostražití, než když měli zbraně v rukou. Pozorovali Randa, jako by čekali, že každou chvíli popadne meč a pokusí se prosekat na svobodu.
Pokusit se o něco? Já se o nic nepokusím. Bez povšimnutí! Cha!
Dívaje se na vojáky, kteří na oplátku pozorovali jeho, začal si Rand všímat zahrady. Věci se udály tak rychle po sobě, každý další šok přišel dřív, než ten první odezněl, takže si okolní svět uvědomoval jenom rozmazaně, tedy kromě zdi a vroucného přání dostat se za ni. Teď viděl zelenou trávu, kterou si předtím uvědomoval jen nejasně. Zelená! Stovky odstínů zeleně. Zelené stromy a keře hustě pokryté listy a plody. Bujný břečťan pokrývající stromy podél chodníku. Všudypřítomné květiny. Tolik květin, že zahrada hýřila barvami. Některé květiny Rand znal - zlaté zlatovlásky a světle růžové svícníky, karmínové hvězdnice a purpurové květy Emondovy slávy, růže všech barev, od nejčistší bílé po tmavorudou - ale jiné mu byly neznámé, květy tak fantastických tvarů a odstínů, až Randa napadlo, zda jsou vůbec skutečné.
"Je to zeleň," zašeptal. "Zeleň." Vojáci si cosi zabručeli pro sebe. Tallanvor po nich přes rameno vrhl přísný pohled a oni zmlkli.
"Elaidina práce," utrousil nepřítomně Gawyn.
"Není to správné," ozvala se Elain. "Zeptala se mě, jestli si chci vybrat jeden statek, pro který by mohla udělat to samé, zatímco kolem by obilí pořád nevzcházelo, ale stejně není správné, že my máme květiny, když jsou kolem lidé, kteří nemají co jíst." Zhluboka se nadechla a sebrala se. "Dávej si pozor na jazyk," řekla Randovi řízně. "Mluv jasně, když se tě někdo na něco zeptá, a jinak drž jazyk za zuby. A sleduj mě. Všechno bude v pořádku."
Rand si přál, aby mohl sdílet její sebedůvěra. A pomohlo by, kdyby se stejně tvářil i Gawyn. Jak je Tallanvor vedl do paláce, ohlédl se Rand na zahradu, na všechnu tu zeleň postříkanou květy, jejichž barvy pro královnu vytáhla ruka Aes Sedai. Ocitl se nad hlubinou a břeh nebyl v dohledu.
Chodby byly plné palácových sloužících v rudých livrejích s bílými límečky a manžetami a stříbrným lvem na levé straně hrudi, kteří běhali s posílkami, jejichž účel nebyl na první pohled patrný. Když mezi nimi kráčeli vojáci s Elain, Gawynem a Randem, zastavovali se a s otevřenými ústy za nimi zírali.
Středem všech těchto ohromených lidí se chodbou lhostejně nesl mourovatý kocour a proplétal se mezi sloužícími s vyvalenýma očima. Náhle kocour padl do oka Randovi, něco mu na něm připadalo zvláštní. Byl v Baerlonu dost dlouho na to, aby věděl, že i v tom nejubožejším krámku číhají v každém rohu kočky. Od chvíle, kdy vstoupil do paláce, byl mourek jediná kočka, kterou zahlédl.
"Vy tu nemáte krysy?" zeptal se nevěřícně. Krysy byly všude.
"Elaida nemá krysy ráda," zamumlal lhostejně Gawyn. Celou cestu chodbou se ustaraně mračil, očividně si představoval nadcházející setkání s královnou. "Nikdy jsme tu krysy neměli."
"Buďte oba zticha." Elain mluvila ostře, ale stejně nepřítomně, jako její bratr. "Snažím se přemýšlet."
Rand sledoval kocoura přes rameno, dokud ho gardisté nezavedli za roh, takže mu mourek zmizel z dohledu. Spousta koček by ho byla uklidnila. Bylo by hezké vědět, že je na paláci aspoň něco normálního, i kdyby to měly být jenom krysy.
Cesta, kterou se Tallanvor ubíral, měla tolik zákrut, že Rand ztratil pojem o směru. Nakonec se mladý důstojník zastavil před dvoukřídlými dveřmi z tmavého dřeva s bohatým leskem. Sice nebyly tak velkolepé, jako některé, jimiž prošli před chvílí, ale byly na nich vyřezány řady lvů vyobrazených až do nejmenších podrobností. Po obou stranách dveří stáli olivrejovaní sloužící.
"Aspoň to není velká síň." Gawyn se neklidně zasmál. "Nikdy jsem neslyšel, že by máti tady nařídila někomu setnout hlavu." Znělo to, jako by si myslel, že by mohla založit novou tradici.
Tallanvor sáhl po Randově meči, ale Elain ho zarazila. "Je to můj host a podle zvyků i práva mohou hosté královské rodiny vstoupit ozbrojení dokonce i k mé matce. Nebo chceš popřít mé slovo, že je to můj host?"

Tallanvor zaváhal, upřel na ni pohled a pak kývl. "Nuže dobrá, má paní." Elain se na Randa usmívala, než Tallanvor ustoupil, ale trvalo to jenom chvíli. "První řada se mnou," nařídil Tallanvor. "Ohlaste Jejímu Veličenstvu urozenou paní Elain a urozeného pana Gawyna," oznámil dveřníkům. "Také gardového poručíka Tallanvora, podle rozkazu Jejího Veličenstva, s vetřelcem pod stráží."
Elain se na Tallanvora zamračila, ale dveře se už otvíraly. Zvučný hlas oznámil příchozí.
Elain majestátně proplula dveřmi a svůj královský výstup zkazila jen maličko, když pokynula Randovi, aby se držel za ní. Gawyn narovnal ramena a vkráčel vedle Elain, o jeden odměřený krok za ní. Rand je následoval, nebyl si jist, zda se má držet Gawyna po jejím druhém boku. Tallanvor se držel blízko Randa a s ním vstoupilo deset vojáků. Dveře se za nimi tiše zavřely.
Elain náhle provedla hluboké pukrle a zároveň se zlomila v pase a zůstala tak, držíc sukni roztaženou. Rand sebou trhl, načež se spěšně pokusil napodobit Gawyna a ostatní muže, neohrabaně šoupaje nohama, dokud to nezvládl. Pokleknout na pravé koleno, sklonit hlavu a předklonit se, aby kotníky pravé ruky mohl přitisknout k mramorovým dlaždicím, přičemž levá ruka zůstává na jílci meče. Gawyn, jenž byl bez meče, položil stejným způsobem ruku na jílec dýky.
Rand si právě blahopřál, že to docela zvládl, když si všiml, že po něm Tallanvor, hlavu stále skloněnou, vrhl zpoza hledí zachmuřený pohled. Měl jsem snad udělat něco jiného? Náhle se na Tallanvora rozzlobil, nemohl přece čekat, že bude Rand vědět, co má dělat, když mu to nikdo neřekne. Taky se zlobil, že se polekal gardistů. Neudělal nic, proč by se měl bát. Věděl, že jeho strach není Tallanvorova chyba, ale stejně se na něj hněval.
Každý zůstal jak byl, ztuhlý, jako by čekal na to, až přijde jarní obleva. Rand nevěděl, nač vlastně čekají, ale chopil se příležitosti, aby si mohl prohlédnout místo, kam jej přivedli. Hlavu držel skloněnou, jenom ji trochu natočil, aby viděl. Tallanvor se zamračil ještě víc, ale Rand si toho nevšímal.
Čtvercová komnata byla velká asi jako šenk u Královnina požehnání a na zdech byly do čistě bílého kamene vytesány reliéfy s loveckými výjevy. Na goblénech pod řezbami byla většinou vyobrazena zátiší s květinami jasných barev a kolibříky s oslnivým peřím, až na dva na protějším konci místnosti, na nichž byli na šarlatovém poli stříbrní lvi Andoru, vyšší než člověk. Tyto dva goblény visely po stranách vyvýšeného pódia, na kterém stál vyřezávaný pozlacený trůn a na něm seděla královna.
Po královnině pravici stál s obnaženou hlavou zavalitý muž v červeném stejnokroji královniny gardy se čtyřmi zlatými pletenci na náramenících pláště a širokými zlatými pásky, které narušovaly jinak dokonalou běl manžet. Spánky měl silně prošedivělé, ale vypadal stejně silný a neochvějný jako skála. To musel být hlavní kapitán královniny gardy Gareth Bryne. Za trůnem a na opačné straně než Bryne seděla na nízké stoličce žena v tmavozeleném hedvábí a cosi pletla z tmavé, téměř černé vlny. Podle toho pletení si Rand zprvu myslel, že je stará, ale při druhém pohledu nedokázal její věk určit. Mladá, stará, prostě nevěděl. Svou pozornost zdánlivě cele upírala na jehlice a klubko, jako by na dosah ruky neseděla sama královna. Byla to půvabná žena, navenek klidná, ale na jejím soustředění bylo cosi hrozivého. V místnosti bylo kromě cvakání jejích jehlic naprosté ticho.
Rand se snažil zahlédnout pokud možno všechno, ale pohled se mu neustále vracel zpátky k ženě s lesknoucím se věnečkem jemně vytepaných růží, andorskou růžovou korunou. Přes hedvábné šaty s červenobílými sklady měla dlouhou rudou štólu, po jejíž celé délce pochodovali andorští lvi. Když se levicí dotkla ruky hlavního kapitána, zatřpytil se jí na prstě prsten ve tvaru Velkého hada požírajícího svůj vlastní ocas. Nebyla to však velkolepá nádhera jejích šatů či šperků, dokonce ani koruny, co znovu a znovu přitahovalo Randovu pozornost: byla to žena, která je nosila.
Morgasa měla krásu své dcery, dospělou a plně rozvitou. Její tvář a postava, její přítomnost vyplňovaly místnost jako slunce, v jehož záři se ti dva, co byli s ní, ztráceli. Kdyby to byla vdova z Emondovy Role, stál by u jejích dveří zástup nápadníků, i kdyby byla tou nejhorší kuchařkou a nejnepořádnější hospodyní v celém Dvouříčí. Rand si všiml, že ho pozoruje, a sklonil hlavu v obavách, že by mu z tváře mohla vyčíst myšlenky. Světlo, myslet na královnu, jako by to byla vesnická žena! Ty hlupáku!
"Můžete povstat," řekla Morgasa zvučným hřejivým hlasem, který naznačoval, že královna už stokrát slyšela Elainino ujišťování o své poslušnosti.
Rand vstal spolu s ostatními.
"Máti..." začala Elain, ale Morgasa ji uťala.

"Zdá se, žes lezla po stromech, dcero." Elain si z šatů sundala zapomenutý kousek kůry, načež zjistila, že ho nemá kam dát, tak ho sevřela v dlani. "Ve skutečnosti," pokračovala Morgasa klidně, "by se zdálo, že přes můj výslovný rozkaz jsi vymyslela, jak by ses mohla podívat na toho Logaina. Gawyne, tohle jsem si o tobě nemyslela. Musíš se naučit nejen to, kdy svou sestru poslechnout, ale zároveň pro ni být v neštěstí protiváhou." Královna obrátila zrak na zavalitého muže vedle ní a rychle zase uhnula. Bryneův výraz se nezměnil, jako by si toho nebyl povšiml, ale Rand měl dojem, že jeho očím nic neunikne. "To, Gawyne, je stejně tak povinností prvního knížete, jako velet andorským vojům. Možná kdybychom zintenzivnili tvůj výcvik, měl bys méně času, aby ses nechal svou sestrou zatahovat do potíži. Požádám hlavního kapitána, aby dohlédl na to, abys při cestě na sever měl pořád co dělat"
Gawyn se pohnul, jako by chtěl něco namítnout, pak se místo toho jen uklonil. "Jak přikazuješ, máti."
Elain se zamračila. "Máti, Gawyn mě přece nemůže chránit, když nebude se mnou. To jenom kvůli tomu opustil své komnaty. Máti, jenom se na Logaina podívat přece nemůže nikomu uškodit. Skoro každý ve městě mu byl blíž než my."
"Každý ve městě není dědička." Královnin hlas zněl velmi přísně. "Já jsem toho chlapíka, Logaina, viděla zblízka, a on je nebezpečný, dítě. V kleci, s Aes Sedai, které ho hlídají každou minutu, je pořád stejně nebezpečný jako vlk. Přála bych si, aby ho nikdy nebyli přivezli nikam ke Caemlynu."
"Vyřídí se to s ním v Tar Valonu." Žena na stoličce při řeči ani nezvedla oči od pletení. "Důležité však je, že lid viděl, jak Světlo opět jednou přemohlo Stín. A tebe, Morgaso, viděl jako součást toho vítězství."
Morgasa mávla odmítavě rukou. "Stejně bych byla raději, kdyby se v Caemlynu neukázal. Elain, vím, co si myslíš."
"Máti," namítala Elain, "nechtěla jsem tě neuposlechnout. Opravdu nechtěla."
"Vážně?" zeptala se Morgasa s hraným překvapením a pak se uchechtla. "Ano, ty se opravdu snažíš být poslušnou dcerou. Ale neustále zkoušíš, kam až můžeš zajít. No, já jsem s mou matkou jednala stejně. Ten duch ti bude jenom k dobrému, až nastoupíš na trůn, ale ještě nejsi královnou, dítě. Neposlechla jsi mě a podívala ses na Logaina. Buď s tím spokojena. Cestou na sever se k němu nedostaneš ani na sto kroků, a Gawyn také ne. Kdybych nevěděla, jak přísná bude výuka v Tar Valonu, poslala bych s tebou Lini, aby dohlédla na to, že budeš poslouchat. Ona aspoň, zdá se, je schopná tě přimět, abys dělala, co je potřeba."
Elain se mrzutě uklonila.
Žena za trůnem byla zdánlivě cele zaujata počítáním oček. "Za týden," ozvala se náhle, "si budeš přát, aby ses mohla vrátit domů k matce. Za měsíc budeš chtít utéci s Kočovným lidem. Ale moje sestry tě uchrání před nevěřícími. Takové věci pro tebe zatím ještě nejsou." Prudce se na stoličce otočila, aby se upřeně podívala na Elain, a všechna její vyrovnanost zmizela, jako by tu nikdy nebyla. "Ty se můžeš stát největší královnou, jakou kdy Andor viděl, jakou kdy která země viděla za víc než tisíc let. Máš to v sobě. Pro toto tě vytvarujeme, pokud na to budeš mít sílu."
Rand na ni zíral. Musela to být Elaida, Aes Sedai. Náhle byl rád, že sem nepřišel pro pomoc, bez ohledu na to, ke kterému adžah patřila. Vyzařovala z ní tvrdost, jíž se ta Moirainina zdaleka nemohla rovnat. Občas na Moirain myslel, jako na ocel pokrytou sametem. U Elaidy byl samet pouhou iluzí.
"Dost, Elaido," řekla Morgasa a nejistě se zamračila. "To už slyšela nejednou. Kolo tká, jak si kolo přeje." Na chvíli se odmlčela a dívala se na svou dceru. "Teď je tu však problém s tímto mladým mužem," aniž odtrhla pohled od Elaininy tváře, kývla směrem k Randovi, "a to, jak a proč sem přišel a proč jsi svému bratrovi tvrdila, že je tvým hostem."
"Smím promluvit, máti?" Když Morgasa kývnutím svolila, Elain prostě převyprávěla, co se událo od chvíle, kdy Randa poprvé zahlédla, jak šplhá po svahu k hradbě. Rand čekal, že skončí a řekne, že netušil, co vlastně provádí, ale ona místo toho řekla: "Máti, často mi říkáš, že musím poznat naše lidi, od nejvyšších po nejnižší, ale kdykoliv se s nimi setkám, je u toho tucet sloužících. Jak se mám za takových okolností dozvědět něco skutečného a pravdivého? Tím, že jsem si promluvila s tímto mladým mužem, jsem se dozvěděla víc o lidech z Dvouříčí, o tom, jací to jsou lidé, než bych kdy vyčetla z knih. Něco už o něm prozrazuje to, že přišel z takové dálky a oblékl si červenou, když tolik příchozích nosí ze strachu bílou. Máti, prosím tě, aby ses k tomuto věrnému poddanému, jenž mě naučil mnoho o lidech, kterým vládneš, zachovala dobře."

"Věrný poddaný z Dvouříčí." Morgasa si povzdechla. "Mé dítě, měla bys věnovat větší pozornost těm knihám. Dvouříčí nevidělo výběrčího daní po šest pokolení a královninu gardu po sedm. Odvážila bych se tvrdit, že si jen zřídka vzpomenou, že jsou součástí říše." Rand neklidně pokrčil rameny a s překvapením si vzpomněl na chvíli, když mu řekli, že Dvouříčí je součástí Andorské říše. Královna si toho všimla a smutně se na dceru usmála. "Vidíš, dítě?"
Rand si uvědomil, že Elaida odložila pletení a prohlíží si ho. Vstala ze stoličky, pomalu sestoupila z pódia a postavila se před něj. "Z Dvouříčí?" prohodila. Natáhla ruku k jeho hlavě. Rand se odtáhl a ona nechala ruku klesnout. "S takhle rudými vlasy a šedýma očima? Lidé z Dvouříčí jsou tmavovlasí a tmavoocí a jen zřídka takhle vyrostou." Rychle natáhla ruku a ohrnula Randovi rukáv kabátu, takže bylo vidět světlejší pleť, jíž se slunce nedotýkalo tak často. "Ani takovou pleť."
Rand jen s námahou nezaťal pěsti. "Narodil jsem se v Emondově Roli," prohlásil škrobeně. "Moje matka byla cizinka, oči mám po ní. Můj otec je Tam al'Thor, ovčák a sedlák, jako jsem já."
Elaida pomalu kývla, aniž odvrátila pohled od Randovy tváře. On se s jejím pohledem setkal zcela vyrovnaně, ač musel přemáhat nepříjemný pocit kolem žaludku. Viděl, že si jeho upřeného pohledu všimla. Elaida se mu podívala do očí a opět pomalu zvedla ruku. Rand se rozhodl, že tentokrát neuhne. Byl to však jeho meč, čeho se dotkla, a sevřela ruku kolem hlavice. Stiskla prsty a oči se jí překvapením doširoka otevřely. "Ovčák z Dvouříčí," řekla tiše, šeptem, který však byl určen pro všechny přítomné, "s mečem se znamením volavky."
Při jejích posledních slovech se lidé v komnatě zachovali, jako by jim oznámila, že je tu Temný. Za Randem zavrzala kůže a kov a na mramorových dlaždicích zadupaly boty. Rand koutkem oka zahlédl Tallanvora a ostatní gardisty, jak od něj couvají s rukama na mečích, aby získali místo a mohli tasit, a podle výrazů také byli připraveni zemřít. Gareth Bryne se dvěma rychlými kroky postavil před pódium, mezi Randa a královnu. Dokonce i Gawyn se postavil před Elain, tvářil se ustaraně a ruku položil na dýku. Elain sama se na něj podívala, jako by ho viděla poprvé v životě. Morgasin výraz se nezměnil, ale rukama pevněji stiskla pozlacené lenochy trůnu.
Pouze Elaida zareagovala ještě méně než královna. Aes Sedai nejevila známky toho, že by si uvědomovala, že snad řekla něco neobvyklého. Odtáhla ruku od meče a vojáci se ještě víc napjali. Elaida však dál upírala oči do očí Randových a nevzrušeně ho odhadovala.
"Ovšem," řekla Morgasa vyrovnaným hlasem,, je příliš mladý, aby měl čepel s volavkou. Nemůže být starší než Gawyn."
"Patří mu," ozval se Gareth Bryne.
Královna se na něj překvapeně podívala. "Jak to?"
"Já nevím, Morgaso," vysvětloval pomalu Bryne. „Je moc mladý, a přesto mu ten meč patří, a on k tomu meči. Podívej se mu do očí. Podívej se, jak stojí, jak se k němu ten meč hodí, a on k meči. Je příliš mladý, ale ten meč mu patří."
Když hlavní kapitán domluvil, ozvala se Elaida: "Jak jsi přišel k téhle čepeli, Rande al'Thore z Dvouříčí?" Říkala to, jako by pochybovala o jeho jménu stejně, jako pochybovala o místě, z něhož pochází.
"Dal mi ho můj otec," řekl Rand. "Patřil jemu. Myslel si, že ve světě bych ho mohl potřebovat."
„Další ovčák z Dvouříčí s čepelí s volavkou." Při Elaidině úsměvu Randovi vyschlo v ústech. "Kdy jsi dorazil do Caemlynu?"
Rand už toho měl dost, aby té ženě říkal pravdu. Vyděsila ho víc, než kterýkoliv temný druh. Nastal čas opět se začít skrývat. "Dneska," prohlásil. "Dnes ráno."
"Právě včas," zamumlala Elaida. "A kde bydlíš? Neříkej, že sis někde nenašel pokoj. Vypadáš sice trochu otrhaně, ale měl jsi čas se trochu občerstvit. Kde?"
"U koruny a lva." Rand si pamatoval, že kolem Koruny a lva procházel, když hledal Královnino požehnání. Bylo to na opačné straně Nového Města než hostinec mistra Gilla. "Mám tam postel. V podkroví." Rand měl dojem, že Elaida ví, že lže, ale ona jenom kývla.
"Jaká to náhoda," podotkla. "Dnes je nevěřící přiveden do Caemlynu. Za dva dny ho odvedou na sever a s ním půjde studovat dědička. A právě na této křižovatce se objeví v palácových zahradách mladý muž, který tvrdí, že je věrným poddaným z Dvouříčí..."
"Já jsem z Dvouříčí." Všichni se na něj dívali, ale nikdo si ho nevšímal. Všichni kromě Tallanvora a

gardistů. Ti ani nemrkli.
"... s příběhem vypočítaným tak, aby zaujal Elain, a s mečem se znamením volavky. Nemá ani pásku na rukávu, ani kokardu, která by oznamovala jeho spojenectví, ale meč má pečlivě zavinutý tak, aby volavku nespatřily slídivé oči. Jak moc je tohle pravděpodobné, Morgaso?"
Královna kývla na hlavního kapitána, aby se postavil stranou, a když to Bryne udělal, ustaraně se na Randa podívala. Nicméně promluvila k Elaidě. "Zač ho považuješ? Za temného druha? Jednoho z Logainových stoupenců?"
"Temný se v Shayol Ghulu vrtí," opáčila Aes Sedai. "Na vzoru leží Stín a budoucnost je vyvážena na špičce špendlíku. Tenhle je nebezpečný."
Náhle se pohnula Elain a vrhla se před trůnem na kolena. "Máti, prosím tě, neubližuj mu. Byl by hned odešel, kdybych ho nezastavila. Chtěl odejít. Byla jsem to já, kdo ho přiměl zůstat. Nevěřím, že je to temný druh."
Morgasa na dceru kývla, aby ji uklidnila, ale očima sledovala Randa. "Je tohle věštění, Elaido? Čteš ze vzoru? Říkáš, že to na, tebe přichází, když to nejméně čekáš, a odchází stejně náhle, jako to přijde. Je-li tohle věštění, Elaido, nařizuji ti, vyjev jen čistou pravdu, bez toho, abys to jako obvykle opentlila tolika záhadami, že nikdo nepozná, říkáš-li ano či ne. Mluv. Co vidíš?"
"Toto je věštba," odvětila Elaida, "a přísahám při Světle, že nic jasnějšího nevidím. Od tohoto dne Andor kráčí k bolesti a rozdělení. Stín ještě musí potemnět, až dočerna, a já nevidím, zda poté přijde Světlo. Tam, kde svět uroní jednu slzu, ono uroní tisíce. Toto je věštba."
Na komnatu padlo ticho, porušené jenom tím, jak Morgasa prudce vydechla, jako by to mělo být naposled.
Elaida stále upírala zrak do Randových očí. Promluvila znovu, jen tak tak pohybujíc rty, a tak tiše, že ji Rand na vzdálenost paže málem neslyšel. "Tohle je také věštba. Bolest a rozdělení přijde na celý svět, a tento muž stojí v jeho srdci. Poslouchám královnu," zašeptala, "a mluvím jasně."
Rand měl pocit, jako by mu do mramorové podlahy vrostly kořeny. Od podlahy mu nohama stoupal chlad a nehybnost kamene a Randa zamrazilo. Nikdo jiný to neslyšel. Ale Elaida se stále dívala na něj a on to uslyšel.
"Jsem jenom ovčák," řekl na celou komnatu. "Z Dvouříčí. Jenom ovčák."
"Kolo tká, jak si kolo přeje," prohlásila Elaida nahlas a Rand nepoznal, zda se v jejím hlase ozval posměšný tón, či nikoliv.
"Urozený pane Garethe," řekla Morgasa, "potřebuji radu svého hlavního kapitána."
Zavalitý muž zavrtěl hlavou. "Elaida Sedai říká, že ten mládenec je nebezpečný, má královno, a kdyby toho mohla říci víc, řekl bych, povolej kata. Ale jediné, co ona tvrdí, je to, co každý z nás vidí na vlastní oči. Na celém venkově nenajdeš sedláka, který by neřekl, že bude ještě hůř, a to bez věštění. Já osobně věřím, že ten hoch je tu jen pouhou shodou okolností, i když pro něj nešťastnou. Čistě pro jistotu bych, má královno, navrhoval, abychom ho zamkli do cely, dokud nebude urozená paní Elain a urozený pán Gawyn daleko odsud, a pak ho nechali jít. Tedy pokud ty, Aes Sedai, nemáš další věštbu, která by se ho týkala."
"Řekla jsem všechno, co jsem ze vzoru vyčetla, hlavní kapitáne," prohlásila Elaida. Vrhla po Randovi tvrdý úsměv, úsměv, při němž se jí málem ani nezvlnily rty, kterým se vysmívala tomu, že nemůže říci, že nemluví pravdu. "Pár týdnů vězení mu neublíží, a mohlo by mi to poskytnout možnost dozvědět se víc." V očích se jí objevil hlad a Randa zamrazilo ještě víc. "Možná přijde další věštba."
Morgasa to chvíli zvažovala. Bradu měla položenou v dlani a loket na lenochu trůnu. Kdyby se byl Rand vůbec mohl pohnout, neklidně by pod jejím pohledem přešlápl z nohy na nohu, ale Elaidiny oči ho přimrazily k zemi. Nakonec královna promluvila.
"Podezřívání dusí Caemlyn, možná i celý Andor. Strach a podezřívavost. Ženy označují sousedky za temné družky. Muži kreslí na dveře lidí, které znají celá léta, dračí špičáky. Já toho nebudu součástí."
"Morgaso..." začala Elaida, ale královna ji zarazila.
"Já toho nebudu součástí. Když jsem převzala trůn, přísahala jsem, že budu vysoko i nízko postavené soudit stejně, a budu tak činit, i kdybych měla být poslední osobou v Andoru, která si ještě pamatuje, co je to spravedlnost. Rande al'Thore, přísaháš při Světle, že ti ten meč dal tvůj otec, ovčák z Dvouříčí?"

Rand si olízl vyprahlé rty. "Přísahám." Náhle si vzpomněl, s kým to vlastně mluví, a chvatně dodal: "Má královno." Urozený pan Gareth nazvedl husté obočí, ale Morgase to zjevně nevadilo.
"A na zeď zahrady jsi vylezl prostě jenom proto, aby ses mohl podívat na falešného Draka?"
"Ano, má královno."
"Hodláš uškodit andorskému trůnu, nebo mé dceři, či mému synovi?" Její tón prozrazoval, že za poslední dva zločiny by s ním udělala ještě kratší proces, než za to první.
"Nehodlám uškodit nikomu, má královno. A tobě a tvým dětem nejméně ze všeho."
"Takže tě tedy rozsoudím, Rande al'Thore," oznámila královna. "Za prvé proto, že jsem, na rozdíl od Elaidy a Garetha, v mládí slyšela řeč Dvouříčí. Nevypadáš jako člověk odtamtud, ale pokud mi má paměť slouží, máš Dvouříčí na jazyku. Za druhé, nikdo s tvými vlasy a očima by netvrdil, že je ovčák z Dvouříčí, pokud by to nebyla pravda. A že ti tvůj otec dal meč se znamením volavky, je na lež příliš směšné. A za třetí, hlas, který mi našeptává, že nejlepší lež je obvykle natolik směšná, aby to mohla být lež... ten hlas není důkaz. Budu dodržovat zákony, které jsem vydala. Dávám ti svobodu, Rande al'Thore, ale radím ti, aby sis v budoucnosti dával pozor na to, kudy chodíš. Pokud tě znovu najdeme na území paláce, nevyjdeš z toho tak hladce."
"Děkuji, má královno," zachraptěl Rand. Cítil na tvářích žár Elaidiny nespokojenosti.
"Tallanvore," řekla Morgasa, "doprovoď to... doprovoď hosta mé dcery z paláce a prokazuj mu úctu. Vy ostatní jděte také. Ne, Elaido, ty zůstaň. A ty, urozený pane Garethe, prosím také. Musím se rozhodnout, co dělat s těmi bělokabátníky ve městě."
Tallanvor a gardisté neochotně vrátili meče do pochev, nicméně byli připraveni vmžiku tasit. Rand byl přesto rád, že ho vojáci za Tallanvorem obstoupili. Elaida dávala na to, co královna říká, pozor jen na půl ucha. Cítil v zádech její pohled. Co by se stalo, kdyby Morgasa u sebe Aes Sedai nezadržela? Při tom pomyšlení si přál, aby vojáci zrychlili krok.
K jeho překvapení si Elain s Gawynem přede dveřmi vyměnili pár slov a přidali se k němu. Tallanvora to také překvapilo. Mladý důstojník se ohlédl na dveře, které se teď zavíraly.
"Máti," prohlásila Elain, "nařídila, abyste ho vyprovodili z paláce, Tallanvore. S úctou. Nač tedy čekáš?"
Tallanvor se zamračil na dveře, za nimiž královna jednala se svými rádci. "Na nic, má paní," řekl trpce a zbytečně nařídil vojákům, aby vykročili.
Zázraky paláce Rand míjel bez povšimnutí. Byl příliš popletený a útržky myšlenek mu vířily hlavou tak rychle, že je nedokázal zachytit. Nevypadáš na to. Tento muž stojí v jeho srdci.
Doprovod se zastavil. Rand zamrkal a zjistil, že se dostali na velké nádvoří před palácem. Stáli u vysoké, pozlacené brány, jež se třpytila ve slunci. Tuhle bránu by neotevřeli pro jediného člověka, rozhodně ne pro takového, který na pozemek paláce vnikl bez dovolení, i když ho dědička prohlásila za svého hosta. Tallanvor otevřel výpadovou branku, malá dvířka v křídle velké brány.
"Tohle je zvyk," ozvala se Elain, "doprovodit hosta až k bráně, ale nedívat se, jak odchází. Je třeba si zapamatovat potěšení z hostovy přítomnosti, ne smutek z loučení."
"Děkuji, má paní," řekl Rand. Dotkl se šátku, který měl kolem hlavy. "Za všechno. Zvykem ve Dvouříčí je, aby host přinesl malý dárek. Obávám se, že nic nemám. I když," dodal suše, „jsem tě očividně něco o lidu z Dvouříčí naučil."
"Kdybych máti řekla, že tě považuji za hezkého junáka, určitě by tě nechala zavřít do kobky." Elain ho poctila oslnivým úsměvem. "Hodně štěstí, Rande al'Thore."
Rand se za ní s otevřenými ústy díval, jak odchází, mladší vydání Morgasiny krásy a důstojnosti.
"Nesnaž se s ní vyměňovat názory." Gawyn se zasmál. "Pokaždé vyhraje."
Rand nepřítomně kývl. Hezkého junáka? Světlo, dědička andorského trůnu! Potřásl hlavou, aby si ji pročistil.
Gawyn zřejmě na něco čekal. Rand se na něj chvíli díval.
"Můj pane, když jsem vám říkal, že jsem z Dvouříčí, byl jsi překvapen. Všichni ostatní taky, tvoje matka, urozený pan Gareth, Elaida Sedai," zamrazilo ho v zádech, "nikdo z nich..." Nedokázal se přimět, aby větu dokončil. Dokonce si ani nebyl jist, kde začala. Jsem syn Tama al'Thora, i když jsem se nenarodil ve Dvouříčí.
Gawyn kývl, jako by to bylo to, na co celou tu dobu čekal. Přesto váhal. Rand otevřel ústa, aby

nevyřčenou otázku vzal zpátky, a vtom Gawyn promluvil. "Omotej si kolem hlavy šufu, Rande, a budeš vtělením Aielana. Zvláštní, protože máti si zřejmě myslela, že přinejmenším mluvíš jako člověk z Dvouříčí. Přál bych si, abychom měli čas jeden druhého poznat, Rande al'Thore. Hodně štěstí."
Aielan.
Rand tam stál a díval se za odcházejícím Gawynem, dokud mu netrpělivé Tallanvorovo zakašlání nepřipomnělo, kde je. Vrhl se brankou ven a ještě jí pořádně neprošel, když ji za ním Tallanvor přirazil. Břevna hlasitě zapadla na místo.
Oválné náměstí před palácem teď bylo prázdné. Všichni vojáci odešli, i davy, trubači a bubeníci umlkli. Nezůstalo nic, jen smetí, které vítr honil po dláždění, a pár lidí spěchajících za svými záležitostmi, když teď vzrušení opadlo. Rand nepoznal, zda nosí bílou, či červenou.
Aielan.
Překvapeně si uvědomil, že stojí před palácovou bránou, přímo tam, kde by ho mohla Elaida snadno najít, až skončí jednání s královnou. Přitáhl si plášť k tělu a rozběhl se přes náměstí do ulic Vnitřního Města. Často se ohlížel přes rameno, zda ho někdo nesleduje, ale zákruty cesty mu bránily dohlédnout daleko. Nicméně si až příliš dobře pamatoval na Elaidiny oči a představoval si, jak ho pozoruje. Celou cestu k bráně do Nového Města utíkal, co mu síly stačily.

## KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

### Staří přátelé a nové hrozby

U královnina požehnání se Rand vrhl na přední dveře a lapal přitom po dechu. Běžel celou cestu a nezáleželo mu na tom, zda si někdo všimne, že má na sobě červenou, dokonce ani na tom, kdyby si někdo jeho úprk vzal za záminku k honičce. Dokonce ho ani nenapadlo, že by ho mohl chytit mizelec. Když Rand přiběhl k hostinci, Lamželezo seděl na lavici u dveří a v klíně držel mourovatou kočku. Teď vstal a podíval se směrem, odkud se Rand přihnal, zda odtamtud nehrozí nějaké nebezpečí, a přitom klidně drbal kočku za ušima. Když nic neviděl, znovu se posadil a dával pozor, aby zvíře nevyrušil. "Před chvílí se nějací moulové pokoušeli krást kočky," prohodil. Prohlédl si klouby na rukou a věnoval se dál drbání. "Dneska jsou za kočku slušný peníze."
Rand si všiml, že ti dva muži s bílým znamením jsou pořád naproti přes ulici, a jeden má modřinu na oku a oteklou čelist. Ten se teď trpce mračil, upíral oči na hostinec a s mrzutou dychtivostí hladil rukou jílec meče.
"Kde je mistr Gill?" zeptal se Rand.
"V knihovně," odpověděl Lamželezo. Kočka začala příst a on se zazubil. "Kočka si s ničím hlavu neláme dlouho, dokonce ani když se ji někdo pokouší strčit do pytle."

Rand vběhl do hostince a prohnal se šenkem, jenž byl nyní jako obvykle zaplněný muži s červeným znamením, debatujícími nad pivem. Mluvili o falešném Drakovi a o tom, zda bělokabátníci vyvolají nepokoje, až ho povezou na sever. Nikomu nezáleželo na tom, co se s Logainem stane, ale všichni věděli, že dědička a urozený pan Gawyn pojedou s ním, a jim nikdo nepřál nic zlého.
Rand našel mistra Gilla v knihovně, kde hrál dámu s Loialem. Na stole ležela kulaťoučká kočička, tlapky složené pod tělem, a sledovala jejich ruce, když přeskládávali kameny po desce.
Ogier přidal další kámen, na tak silné prsty měl zvláštně jemné pohyby. Mistr Gill potřásl hlavou a Randovu přítomnost si vzal jako záminku, aby se mohl otočit od stolu. Loial v dámě vždycky vyhrával.
"Už jsem si o tebe začínal dělat starosti, mládenče. Myslel jsem, jestli ses třeba nedostal do trablů s těma bílejma zrádcema, nebo nevrazil do toho žebráka, či co."
Rand tam chvíli stál s otevřenými ústy. Na toho vandráka v hadrech úplně zapomněl. "Viděl jsem ho," řekl nakonec, "ale to nic není. Viděl jsem taky královnu a Elaidu. To s nimi jsem měl potíže."
Mistr Gill vyprskl smíchy. "Tak královnu, jo? Co neříkáš. Asi před hodinou jsme měli v šenku Garetha Bryna, přetlačoval se rukama s velícím kapitánem dětí Světla, ale královna, no... to je teda něco."
"Krev a popel," zavrčel Rand, "každý si dneska myslí, že lžu." Odhodil plášť na židli a sám se vrhl na jinou. Byl příliš napjatý, aby se dokázal pohodlně posadit. Dřepěl na krajíčku a otíral si tvář kapesníkem. "Viděl jsem toho žebráka a on viděl mě, takže jsem si myslel... To není důležité. Vyšplhal jsem na zeď kolem zahrady, odkud jsem viděl na náměstí před palácem, když tamtudy vedli Logaina. A spadl jsem do té zahrady."
"Skoro mám dojem, že si z nás neutahuješ," poznamenal pomalu hostinský.
"Ta'veren, " zamumlal Loial.
"No, ale to se stalo," tvrdil Rand. "Světlo mi pomoz, stalo se to."
Nedůvěra mistra Gilla tála jen pomalu, a jak Rand mluvil dál, začal se hostinský tvářit poplašeně. Předkláněl se stále víc, až seděl na krajíčku židle, stejně jako Rand. Loial poslouchal nevzrušeně, jen si občas zamnul kořen nosu a štětičky na uších se mu trochu zachvěly.
Rand vypověděl všechno, co se mu přihodilo, všechno kromě toho, co mu pošeptala Elaida. A co mu řekl Gawyn u palácové brány. Na to první nechtěl ani pomyslet, a to druhé nemělo s jeho vyprávěním co dělat. Jsem syn Tama al'Thora, i když jsem se nenarodil ve Dvouříčí. Jsem! Moje krev pochází z Dvouříčí a Tam je můj otec.
Náhle si uvědomil, že přestal mluvit, protože se zamyslel, a ostatní na něj hledí. Na chviličku ho napadlo, zda toho neřekl příliš mnoho.
"No," prohodil mistr Gill, "teď už na své přátele čekat nemůžeš. Budeš muset opustit město, a to rychle. Nejpozději do dvou dnů. Dokážeš do té doby dostat Mata na nohy, nebo mám poslat pro matku Gorubu?"
Rand se na něj zmateně podíval. "Do dvou dnů?"
"Elaida je královnina rádkyně, hned po samotným hlavním kapitánovi Garethu Brynovi. Možná před ním. Jestli za tebou pošle královniny gardisty - urozený pan Gareth jí v tom bránit nebude, leda by měli na práci něco jinýho - no, gardisti prohledají každej hostinec v Caemlynu do dvou dnů. A to nemluvím o tom, že by se nějakou nešťastnou náhodou dostali nejdřív sem. Možná máš trochu času, jestli začnou naproti U koruny a lva, ale nemáš ho rozhodně nazbyt."
Rand pomalu kývl. "Jestli nedostanu Mata z postele, pošli pro matku Gorubu. Ještě mi zůstaly nějaké peníze. Třeba to bude stačit."
"O matku Gorubu se postarám," odtušil hostinský nevrle. "A hádám, že ti půjčím pár koní. Jestli půjdeš do Tar Valonu po svých, prošoupeš si už v půlce cesty to, co ti zbylo z podrážek."
"Jsi dobrý přítel," řekl Rand. "Zdá se, že jsme ti nepřinesli nic jiného než potíže, ale přesto nám pomáháš. Dobrý přítel."
Mistr Gill vypadal rozpačitě. Pokrčil rameny, odkašlal si a zadíval se dolů. Tím mu zrak padl na desku na dámu a on zase uhnul. Loial rozhodně vyhrával. "Jo, no, Tom byl vždycky můj dobrej přítel. Jestli je on ochotnej vám pomáhat, můžu taky přispět se svou troškou do mlýna."
"Rád bych šel s vámi, Rande," ozval se najednou Loial.
"Myslel jsem, že jsme to už probrali, Loiale." Rand zaváhal - mistr Gill pořád ještě neznal celé nebezpečí

- a dodal: "Ty víš, kdo na mě a na Mata číhá, kdo nás pronásleduje."
"Temní druzi," odtušil ogier klidně, "a Aes Sedai a Světlo ví, kdo ještě. Nebo Temný. Jdete do Tar Valonu, a tam je velice pěkný háj, o který, jak jsem slyšel, Aes Sedai dobře pečují. V každém případě je toho ve světě k vidění víc než jenom háje. Ty jsi skutečný ta'veren, Rande. Vzor se oplétá kolem tebe a ty stojíš v jeho srdci."
Tento muž stojí v jeho srdci. Randa zamrazilo. "Já nestojím v srdci ničeho," prohlásil drsně.
Mistr Gill zamrkal a dokonce i Loiala jeho hněv poněkud zarazil. Hostinský s ogierem se podívali na sebe a pak na podlahu. Rand se raději přestal mračit a několikrát se zhluboka nadechl. Užasl, protože našel prázdnotu, která mu v poslední době tak často unikala, a také klid. Oni si jeho hněv nezasloužili.
"Můžeš jít s sebou, Loiale," prohlásil. "Nevím, proč to chceš, ale budu za tvou společnost vděčný. Ty... ty víš, jaký je Mat."
"Vím," přitakal Loial. "Já stále nemohu vyjít do ulic, aby se za mnou hned všichni nehnali a nehulákali: ‚Trollok!' Mat aspoň používá pouze slova. Nesnažil se mě zabít."
"Ovšemže ne," řekl Rand. "Ne Mat." Tak daleko by nezašel. Mat ne.
Ozvalo se zaklepání na dveře a do dveří strčila hlavu jedna ze služtiček, Gilda. Rty měla sevřené a v očích ustaraný výraz. "Mistře Gille, pojďte rychle, prosím. V šenku jsou bělokabátníci."
Mistr Gill se zaklením vyskočil, až se kočka vrhla ze stolu a se vztyčenýmocasem uraženě odkráčela pryč. "Už jdu. Řekni jim, že už jsem na cestě, a pak se jim drž z cesty. Slyšíš, holka? Drž se od nich dál."
Gilda kývla a zmizela. "Ty radši zůstaň tady," poradil Loialovi.
Ogier si odfrkl, znělo to, jako když se trhá plátno. "Po dalším setkání s dětmi Světla nijak netoužím."
Pohled mistra Gilla padl na desku s dámou a viditelně se mu zlepšila nálada. "Vypadá to, že budeme muset další hru odložit na později."
"To není nutné." Loial natáhl ruku k polici a sundal dolů knihu. Těžký svazek v kožené vazbě v jeho rukou vypadal jako hračka. "Můžeme pokračovat v této hře. Jsi na tahu."
Mistr Gill se ušklíbl. "Když to není jedna věc, je to něco jinýho," zamumlal si pro sebe a odspěchal z pokoje.
Rand ho následoval, avšak pomaleji. Stejně jako Loial, po jednání s dětmi nijak netoužil. Tento muž stojí v jeho srdci. Ve dveřích do šenku se Rand zastavil, aby viděl, co se děje, ale dost daleko, aby si ho, jak doufal, nikdo nevšiml.
V šenku bylo mrtvé ticho. Uprostřed místnosti stálo pět bělokabátníků a lidé u stolů si jich pečlivě nevšímali. Jedno z dětí mělo na plášti pod sluncem stříbrný blesk poddůstojníka. Lamželezo se líně opíral o stěnu vedle předních dveří a pozorně si třískou čistil špínu za nehty. O stěnu vedle něj se opírali čtyři další strážní, které si mistr Gill najal, a ani jeden bělokabátníkům nevěnoval pozornost. Pokud si děti Světla něčeho všimly, nedávaly to nijak najevo. Pouze jejich poddůstojník dával své city najevo a netrpělivě si při čekání na hostinského poklepával ocelovými rukavicemi o dlaň.
Mistr Gill rychle přešel místnost a na tváři měl ostražitý, byť neutrální výraz. "Světlo na vás posviť," popřál jim s pečlivou úklonou, ne příliš hlubokou, ale ne dost lehkou, aby ji bylo možno brát jako urážku, "a na naši dobrou královnu Morgasu. Jak mohu pomoci..."
"Na to tvoje žvanění nemám čas, hostinský," vyštěkl poddůstojník. "Už jsem dneska prošel dvacet hostinců, a každý byl horší než prasečí chlívek, a do setmění projdu dalších dvacet. Hledám temné druhy, jednoho kluka z Dvouříčí..."
Tvář mistra Gilla při každém slově temněla víc a víc. Nafukoval se, jako by měl už už vybuchnout, což nakonec také udělal a pro změnu on uťal bělokabátníka. "V mém podniku žádní temní druzi nejsou! Každý člověk tady je člověk královnin!"
"Ano, a my všichni víme, na čí straně stojí Morgasa," poddůstojník se při vyslovení královnina jména jízlivě ušklíbl, "a ta její tarvalonská čarodějnice, co?"
Vrzání odsunovaných židlí bylo hlasité. Náhle byl každý muž v místnosti na nohou. Stáli nehybně jako sochy, ale každý zamračeně pozoroval bělokabátníky. Poddůstojník si toho zřejmě nevšiml, ale ti čtyři se nejistě rozhlíželi kolem sebe.
"Půjde to s tebou snáz, hostinský," řekl poddůstojník, "když budeš spolupracovat. V těchto časech se lidi s těmi, kdo ukrývají temné druhy, nemazlí. Řekl bych, že hostinec s dračím špičákem na dveřích nebude

dělat dobré obchody. A když ho budeš mít na dveřích, mohlo by dojít i k požáru."
"Okamžitě odsud vypadněte," řekl mistr Gill tiše, "nebo pošlu pro královniny gardisty, aby odvezli to, co z vás zbyde, na hnojiště."
Lamželezo se zadrnčením vytáhl meč a drsný zvuk obnažované oceli se ozval po celém šenku, jak muži vytahovali meče a dýky. Služtičky se rozběhly ke dveřím.
Poddůstojník se nevěřícně rozhlédl kolem sebe. "Dračí špičák..."
"Vám pěti nepomůže," dokončil za něj mistr Gill. Zvedl zaťatou pěst a narovnal ukazováček. "Jedna."
"Tys musel zešílet, hostinský, když vyhrožuješ dětem Světla."
"Bělokabátníci nemají v Caemlynu žádná práva. Dvě."
"Opravdu věříš, že to tímhle skončí?"
"Tři."
"My se vrátíme," štěkl poddůstojník, a pak rychle vyvedl muže ven a snažil se přitom vypadat, že odchází v pořádku a o své vlastní vůli. To poněkud narušili jeho muži tím, jak se vrhli ke dveřím. Sice právě neběželi, ale nedělali žádné tajnosti s tím, že chtějí být co nejdřív venku.
Lamželezo stál přede dveřmi s mečem v ruce a uhnul teprve tehdy, když na něj mistr Gill zoufale zamával. Když byli bělokabátníci pryč, hostinský se ztěžka svezl na židli. Přejel si rukou po čele a pak na ruku zažíral, jako by ho překvapilo, že nemá čelo pokryté potem. Po celém šenku si muži zase sedali a smáli se tomu, co udělali. Někteří dokonce přišli k mistru Gillovi a poplácali ho po rameni.
Když hostinský zahlédl Randa, vyskočil ze židle a došel k němu. "Kdo by si byl pomyslel, že se ve mně skrývá hrdina?" řekl užasle. "Svělo na mě sviť." Náhle se otřásl a začal mluvit téměř normálním hlasem. "Musíš se držet z dohledu, dokud vás nedostanu z města." Opatrně se rozhlédl po šenku a odstrčil Randa dál do chodby. "Ta smečka se vrátí, nebo pár jejich špehů v červeném. Po tom výstupu, co jsem jim předvedl, pochybuju, že jim bude záležet na tom, jestli jsi hrdina nebo ne, prostě se budou chovat, jako bys byl."
"To je šílené," namítal Rand. Hostinský na něj kývl a on ztišil hlas. "Bělokabátníci nemají důvod po mně jít."
"Já o žádných důvodech nevím, mládenče, ale po tobě a po Matovi jdou, to je jednou jistý. Cos to prováděl? Elaida a bělokabátníci?"
Rand zvedl na protest ruce, ale pak je nechal zase klesnout. Nedávalo to smysl, ale přece toho bělokabátníka slyšel. "A co ty? Bělokabátníci ti budou dělat potíže, i když nás nenajdou."
"S tím si nelam hlavu, mládenče. Královnini gardisti tu pořád ještě udržují pořádek, i když nechávají zrádce potulovat se kolem s těma bílýma hadrama. A v noci... no, Lamželezo a jeho přátelé toho možná moc nenaspí, ale já skoro lituju každýho, kdo by se mi pokusil čmárat po dveřích."
Objevila se vedle nich Gilda a před mistrem Gillem předvedla pukrle. "Pane, je tu... je tu dáma. V kuchyni." Toto spojení ji zřejmě velice pohoršilo. "A ptá se po panu Randovi, pane, a po panu Matovi. Jménem."
Rand si s hostinským vyměnil zmatený pohled.
"Mládenče," řekl mistr Gill, „jestli se ti opravdu podařilo přivést urozenou paní Elain z paláce do mýho hostince, tak všichni skončíme před katem." Gilda při zmínce o dědičce vyjekla a s vyvalenýma očima se podívala na Randa. "Zmiz, holka," řekl hostinský ostře. "A ne abys někde vybreptala, cos právě slyšela. Nikomu do toho nic není." Gilda znovu zakývala hlavou a zmizela v chodbě, přičemž se cestou přes rameno ohlížela po Randovi. "Do pěti minut," povzdechl si mistr Gill, "bude vykládat ostatním ženským, že jsi převlečený princ. Do setmění už se to roznese po celým Novým Městě."
"Mistře Gille," řekl Rand, "Elain jsem se o Matovi vůbec nezmiňoval. Mohla by to být..." Náhle se mu tvář rozzářila úsměvem a on se rozběhl ke kuchyni.
"Počkej!" volal ze ním hostinský. "Počkej, dokud to nezjistím. Počkej, ty hlupáku!"
Rand rozrazil dveře do kuchyně, a tam byli. Moirain na něm spočinula vážným pohledem, ale překvapená nebyla. Nyneiva s Egwain se mu se smíchem vrhly do náruče a Perrin se tlačil za nimi. Všichni tři ho poplácávali po ramenou, jako by se museli přesvědčit, že je opravdu tady. Ve dveřích vedoucích ke stájím se o rám opíral Lan a dělil svou pozornost mezi kuchyni a dvůr venku.
Rand se snažil zároveň obejmout obě ženy a potřást rukou Perrinovi, to vše přes změť rukou a smíchu,

kterou komplikovala Nyneiva, když se mu snažila sáhnout na čelo, zda nemá horečku. Vypadali dost poničeně - Perrin měl na tvářích podlitiny a zrak upíral k zemi způsobem, jakým to nikdy předtím nedělal - ale byli živí a zase pospolu. Rand měl tak stažené hrdlo, že málem nemohl promluvit. "Bál jsem se, že vás už nikdy neuvidím," podařilo se mu ze sebe nakonec vypravit. "Bál jsem se, že jste všichni..."
"Věděla jsem, že žiješ," řekla Egwain opřená o jeho hruď. "Vždycky jsem to věděla. Vždycky."
"Já ne," prohlásila Nyneiva. Hlas měla pro tuto chvíli přísný, ale vzápětí jí změkl, a ona se na něj usmála. "Vypadáš dobře, Rande. Rozhodně ne překrmeně, ale dobře, díky, Světlo."
"No," ozval se za nimi mistr Gill, "hádám, že tyhle lidi přece jenom znáš. Tohle jsou ti přátelé, cos hledal?"
Rand kývl. "Ano, to jsou moji přátelé." Všechny představil. Přesto mu připadalo zvláštní oslovovat Moirain a Lana jejich vlastními jmény. Oba se na něj ostře zadívali, když to udělal.
Hostinský každého uvítal otevřeným úsměvem, ale setkání se strážcem, a zvláště s Moirain, na něj udělalo pořádný dojem. Na Moirain otevřeně zažíral s otevřenými ústy - jedna věc byla vědět, že chlapcům pomáhá Aes Sedai, a něco úplně jiného bylo, když se mu náhle objevila v kuchyni - a hluboko se jí poklonil. "Vítám tě U královnina požehnání, Aes Sedai, jako svého hosta. I když nejspíš zůstaneš v paláci s Elaidou Sedai a Aes Sedai, které přišly s falešným Drakem." Znovu se uklonil a vrhl po Randovi ustaraný pohled. Bylo hezké říkat, že nikdy nemluvil špatně o Aes Sedai, ale to nebylo stejné jako tvrdit, že ji chce mít na noc pod střechou.
Rand povzbudivě kývl a snažil se mu naznačit, že je to v pořádku. Moirain nebyla jako Elaida, za jejímž každým pohledem, za každým slovem, se skrývala hrozba. Jsi si tím jistý? I teď, jsi si tím jistý?
"Myslím, že na tu krátkou dobu, co budu pobývat v Caemlynu," řekla Moirain, "zůstanu tady. A musíš mi dovolit, abych ti zaplatila."
Z chodby se sem zatoulala dvoubarevná kočka a otřela se hostinskému o kotníky. Náhle zpod stolu vyskočila naježená šedivá kočka, nahrbila hřbet a zasyčela. Dvoubarevná kočka se s výhružným zavrčením přikrčila a šedá prolétla kolem Lana do stáje.
Mistr Gill se začal omlouvat za kočky a zároveň namítal, že mu Moirain prokáže čest, když bude jeho hostem, a je si skutečně jistá, že nedá přednost paláci? On by to samozřejmě pochopil, ale doufá, že přijme jeho nejlepší pokoj jako dar. Moirain však jeho zmatenému řečnění nevěnovala pozornost. Místo toho se sklonila, aby zrzavobílou kočku poškrábala. Ta okamžitě opustila nohy mistra Gilla a vrhla se k ní.
"Viděla jsem tu další čtyři kočky," poznamenala. "Máte potíže s myšmi? Krysami?"
"Krysami, Moirain Sedai." Hostinský si povzdechl. "Hrozný potíže. Ne že bych to tu neudržoval čistý, chápej. To všichni ti lidi. Celý město je plný lidí a krys. Ale moje kočky se o to postarají. Slibuju, že tebe obtěžovat nebudou."
Rand si vyměnil prchavý pohled s Perrinem, který okamžitě sklopil zrak. Na Perrinových očích bylo cosi divného. A byl tak tichý. Perrin toho nikdy moc nenamluvil, ale teď nemluvil vůbec. "Mohlo by to být všemi těmi lidmi," řekl.
"S tvým dovolením, mistře Gille," Moirain mluvila, jako by to měla za samozřejmé. "Dostat krysy z téhle ulice je jednoduché. S trochou štěstí si krysy ani neuvědomí, že jim někdo brání sem přijít."
Mistr Gill se při jejích slovech zachmuřil, ale uklonil se a její nabídku přijal. "Jestli si jsi jistá, že nechceš zůstat v paláci, Aes Sedai."
"Kde je Mat?" zeptala se najednou Nyneiva. "Ona tvrdila, že tu bude taky."
"Nahoře," odpověděl Rand. "Je... necítí se dobře."
Nyneiva zvedla hlavu. "Je nemocný? Krysy nechám jí a půjdu se na něj podívat. Zaveď mě k němu, Rande."
"Jděte nahoru všichni," řekla Moirain. "Já se k vám připojím za chvíli. Zavazíme mistru Gillovi v kuchyni, a nejlepší bude, když se všichni na chvíli někam uklidíme." V jejím hlase se ozýval spodní tón. Držte se z dohledu. Ještě se pořád musíme skrývat.
"Pojďte," vyzval je Rand. "Půjdeme nahoru zadem."
Vesničané se vydali za ním po schodech a nechali Aes Sedai a strážce v kuchyni s mistrem Gillem. Rand se nemohl vzpamatovat z toho, že jsou zase spolu. Bylo to, skoro jako by byl zase doma. Nemohl se přestat usmívat.

Stejná úleva, téměř radostné veselí, zřejmě postihla i ostatní. Všichni se pro sebe pochechtávali a neustále se ho dotýkali. Perrinův hlas zněl podivně krotce a mládenec neustále držel hlavu sklopenou, ale jak kráčeli po schodech nahoru, konečně se trochu rozpovídal.
"Moirain říkala, že tě s Matem dokáže najít, a taky to udělala. Když jsme přijeli do města, my ostatní jsme jenom zírali - teda kromě Lana - na všechny ty lidi kolem, na ty budovy a to všechno." Husté kudrny se mu zatřepaly, jak nevěřícně zavrtěl hlavou. "Je to všechno tak velký. A je tu tolik lidí. Někteří na nás taky zírali a křičeli: ‚Červená, nebo bílá?' jako kdyby to dávalo nějakej smysl."
Egwain se dotkla Randova meče a červené látky kolem něj ovinuté. "Co to znamená?"
"Nic," řekl Rand. "Nic důležitého. "Odjíždíme do Tar Valonu, pamatuješ?"
Egwain se na něj zadívala, ale odtáhla ruku od meče a navázala tam, kde Perrin skončil. "Moirain se na nic ani nepodívala, a Lan taky ne. Vodila nás sem a tam ulicemi, a tolikrát jsme zabočili, jako pes, co jde po stopě, až jsem si myslela, že tu ani nejste. Pak najednou zahnula za roh a další, co vím, je, že jsme dávali koně podomkům a nakráčeli do kuchyně. Ani se neptala, jestli tu jste. Prostě té ženě, co hnětla těsto, řekla, aby šla vyřídit Randu al'Thorovi a Matu Cauthonovi, že tu mají návštěvu. A pak ses objevil ty," Egwain se zazubila, "jako když kejklíř vytáhne z klobouku králíka."
"A kde je kejklíř?" zeptal se Perrin. "Je s váma?"
Randovi se obrátil žaludek, a dobrý pocit z toho, že má zase kolem sebe své přátele, zmizel. "Tom je mrtvý. Myslím, že je mrtvý. Byl tam mizelec..." Víc toho ze sebe vypravit nedokázal. Nyneiva zavrtěla hlavou a cosi si pro sebe bručela.
Ticho kolem nich houstlo, utišilo smích a umenšovalo radost, dokud nedorazili na vrcholek schodiště.
"Mat není tak úplně nemocný," řekl tehdy Rand. "Je... Uvidíte." Rozrazil dveře do pokoje, který s Matem sdílel. "Koukni, Mate, kdo tu je."
Mat byl pořád schoulený do klubíčka na posteli, přesně tak, jak ho Rand zanechal. Teď zvedl hlavu, aby se podíval. "Jak víš, že jsou to skutečně ti, za který se vydávají?" ucedil chraplavě. Tvář měl zarudlou a kůži napjatou a lesklou potem. "Jak vím, že ty jsi ten, za kterýho se vydáváš?"
"Že není nemocný?" Nyneiva se na Randa opovržlivě podívala a protáhla se kolem něj, přičemž si už shazovala vak ze zad.
"Všichni se mění," chraptěl Mat. "Jak si můžu bejt jistej? Perrine? Jseš to ty? Taky ses změnil, že jo?" Jeho smích zněl spíš jako kašel. "Ó ano, ty ses změnil."
K Randovu překvapení se Perrin svezl na okraj druhé postele, hlavu měl v dlaních a pohled upíral na podlahu. Matův řezavý smích jako by ho bodal.
Nyneiva poklekla vedle Matova lůžka a položila mu ruku na čelo, přičemž nazvedla látku, kterou měl ovinutou kolem hlavy. Mat před ní s pohrdavým výrazem ucukl. Oči měl jasné, až mu svítily. "Ty hoříš," řekla Nyneiva, "ale s takovou horečkou by ses neměl potit." V hlase jí zazněly obavy. "Rande, jděte s Perrinem sehnat nějaký čistý plátno a tolik studený vody, kolik unesete. Nejdřív ti, Mate, srazím tu horečku a..."
"Hezká Nyneiva," odplivl si Mat. "Vědma by na sebe neměla myslet jako na ženu, ne? Ne jako na hezkou ženu. Ale ty se tak vidíš, že jo? Teď, Nemůžeš zapomenout, že jsi hezká ženská, a to tě děsí. Všichni se mění." Nyneiva při jeho slovech zbledla - ať už hněvem, či z nějakého jiného důvodu, to Rand nepoznal. Mat se zlomyslně zachechtal a upřel horečnaté oči na Egwain. "Hezká Egwain," zakrákal. "Hezká jako Nyneiva. A máte společný i jiný věci, co? Jiný sny. O čem sníš teď?" Egwain před ním o krok ustoupila.
"Prozatím jsme před zraky Temného v bezpečí," oznámila Moirain, když s Lanem těsně za sebou vkráčela do pokoje. Jakmile vešla do dveří, zrak jí padl na Mata, a ona sykla, jako by se dotkla rozpálené pece. "Jdi od něj!"
Nyneiva se nepohnula, jenom se k Aes Sedai překvapeně otočila. Moirain dvěma rychlými kroky došla k vědmě, popadla ji za ramena a odtáhla ji po podlaze jako pytel obilí. Nyneiva se bránila, ale Moirain ji nepustila, dokud nebyla kus od lůžka. Vědma stále protestovala a rozzlobeně si uhlazovala šaty, ale Moirain si jí vůbec nevšímala. Aes Sedai upírala zrak na Mata a ostatních si nevšímala. Dívala se na něj, jako by se dívala na zmiji.
"Všichni se od něj držte dál," řekla. "A mlčte."

Mat na ni hleděl stejně napjatě, jako ona na něj. Ohrnul rty v tichém, pohrdlivém úšklebku a svinul se do pokud možno ještě těsnějšího klubíčka, ale ani na okamžik od ní neodvracel zrak. Moirain mu zlehýnka, pomaloučku položila ruku na koleno, které měl přitažené až k bradě. Při jejím dotyku se Mat křečovitě otřásl odporem, prudce vytáhl ruku a ťal po ní dýkou s rubínem na jílci.
Lan byl jednu chvíli u dveří, a v příštím okamžiku stál u lůžka, jako by se tu vzdálenost ani neobtěžoval ujít. Svíral Matovo zápěstí a zastavil jeho máchnutí, jako by Matovi ruka zkameněla. Mat byl stále schoulený. Pokusil se pohnout pouze rukou s dýkou, napínal síly proti strážcovu neúprosnému stisku. Jeho oči neopustily Moirainiu tvář a plály nenávistí.
Moirain se také nehýbala. Ani sebou netrhla, když se jí pár coulů od obličeje objevila čepel, stejně jako když Mat tasil. "Jak ses k tomu dostal, chlapče?" zeptala se hlasem jako ocel. "Ptala jsem se, jestli vám Mordeth něco dal. Ptala jsem se a varovala jsem vás, a tys řekl, že vám nic nedal."
"To nedal," ozval se Rand. "On... Mat si to v pokladnici vzal sám." Moirain se po něm ohlédla a oči jí plály stejně jako Matovi. Rand před ní skoro ustoupil, ale ona se obrátila zpátky k posteli. "Nevěděl jsem to, teprve až jsme se rozdělili. Nevěděl jsem to."
"Tys to nevěděl." Moirain si prohlížela Mata. Ten pořád ležel s koleny přitaženými k bradě, tiše na ni cenil zuby a stále se snažil uvolnit z Lanova sevření, aby na ni dosáhl dýkou. "Je to zázrak, že ses s tímhle dostal tak daleko. Cítila jsem to zlo, když jsem se na něj podívala, dotyk Mashadara, ale mizelec to vycítí na celé míle daleko. I když přesně neví, kde to je, pozná, že je to blízko, a Mashadar mu vysaje duši, zatímco jeho tělo si bude připomínat, že to stejné zlo kdysi pohltilo celé vojsko - hrůzopány, mizelce, trolloky a jim podobné. Někteří temní druzi to pravděpodobně také vycítí. Ti, kteří skutečně zaprodali své duše. Nemohou si pomoci, prostě je udiví, když tohle náhle ucítí, jako by je svrběl samotný vzduch. Bude je to pohánět, aby to šli hledat. Mělo by je to přitahovat, jako magnet přitahuje železné piliny."
"Byli tu temní druzi," poznamenal Rand, "nejednou, ale dostali jsme se jim ze spárů. A taky mizelec, tu noc předtím, než jsme dorazili do Caemlynu, ale neviděl nás." Odkašlal si. "Kolují řeči o tom, že se nocí za městem plíží divná stvoření. Mohli by to být trolloci."
"Ó, to jsou trolloci, ovčáku," utrousil hořce Lan. "A kde jsou trolloci, jsou taky mizelci." Šlachy na hřbetě ruky měl vystouplé námahou, s níž zadržoval Matovo zápěstí, ale v hlase se mu žádné napětí neozývalo. "Snažili se svůj průchod zamaskovat, ale já vidím jejich znamení i dva dny potom. A slyšel jsem, jak si sedláci a vesničani špitají o divných stvořeních za noci. Myrddraalům se nějak podařilo zaútočit na Dvouříčí, aniž bych je zahlédl, a každý den se přibližují k těm, kdo by za nimi mohli poslat vojáky. Přesto se ani teď nezastaví, ovčáku."
"Ale jsme přece v Caemlynu," namítla Egwain. "Tady na nás nemůžou, dokud..."
"Nemůžou?" uťal ji strážce. "Mizelci se to v okolí jenom hemží. Zůstávají po nich jasné stopy, když víš, co máš hledat. A už je tu víc trolloků, než potřebují, aby jenom hlídali cesty ven z města. Je tu přinejmenším tucet pěstí. K tomu mohou mít jediný důvod. Až bude mizelců dost, přijdou si pro vás i do města. Tento čin může způsobit, že polovina vojsk z jihu vytáhne k Hraničním státům, ale jsou tu důkazy, že to jsou ochotní riskovat. Vy tři jim unikáte už příliš dlouho. Zdá se, že jste do Caemlynu zatáhli novou trollockou válku, ovčáku."
Egwain vzlykla a Perrin zavrtěl hlavou, jako by to chtěl popřít. Rand při pomyšlení na trolloky v ulicích Caemlynu pocítil žaludeční nevolnost. Všichni ti lidé, kteří si šli vzájemně po krku, aniž by si uvědomili, že skutečné nebezpečí číhá za hradbami. Co udělají, až najednou zjistí, že jsou mezi nimi trolloci a mizelci a vraždí je ve velkém? Rand si uměl představit hořící věže, plameny prokousávající se kupolemi, trolloky plenící v křivolakých ulicích a honící se po vyhlídkách Vnitřního Města. Palác je také v plamenech. Elain, Gawyn a Morgasa... mrtví.
"Ještě ne," řekla nepřítomně Moirain. Pořád hleděla na Mata. "Jestli najdeme cestu z Caemlynu ven, půllidi už tady nebude nic zajímat. Tolik jestli."
"Lepší by bylo, kdybychom byli všichni mrtví," prohlásil náhle Perrin, a Rand nadskočil, protože to bylo, jako by mu četl myšlenky. Perrin pořád zíral na podlahu - teď se na ni mračil - a hlas měl zahořklý. "Všude, kam přijdeme, přijde za námi jenom bolest a utrpení. Pro všechny by bylo lepší, kdybychom byli mrtví."

Nyneiva se k němu obrátila a ve tváři se jí svářila zuřivost s obavami, ale Moirain ji předešla.
"A co bys chtěl získat, pro sebe či pro ostatní, tím, že bys zemřel?" zeptala se Aes Sedai. Hlas měla vyrovnaný, nicméně přísný. "Jestli Pán hrobů získal tolik volnosti, aby mohl ovlivňovat vzor, jak se obávám, tak by se k vám teď dostal snáz k mrtvým než k živým. Mrtví nikomu nepomůžete, ne lidem, kteří pomohli vám, ani přátelům nebo rodinám tam ve Dvouříčí. Na svět padá Stín, a ani jeden z vás ho mrtvý zastavit nedokáže."
Perrin zvedl hlavu, aby se na ni podíval, a Rand sebou trhl. Jeho přítel měl duhovky spíš žluté než hnědé. S těmi kudrnatými vlasy a upřeným pohledem na něm bylo cosi... Rand si to zatím nedokázal pořádně přebrat.
Perrin promluvil s tichou nedbalostí, díky nimž měla jeho slova větší váhu, než kdyby byl křičel. "Ale živí ho taky zastavit nedokážeme, že?"
"Na hádky budeme mít čas později," řekla Moirain, "ale teď mě potřebuje váš přítel." Ustoupila stranou, aby na Mata všichni dobře viděli. Ten pořád upíral oči na Aes Sedai pohledem plným nenávisti a nepohnul se ani o píď. Obličej měl zlitý potem a bezkrevné rty zkřivené v úšklebku. Vší silou se vzpíral Lanovi, aby dosáhl na Moirain, nicméně rukou nemohl díky strážci pohnout. "Nebo jste zapomněli?"
Perrin rozpačitě pokrčil rameny a beze slova rozhodil rukama.
"Co s ním je?" chtěla vědět Egwain, a Nyneiva dodala: "Je to nakažlivé? Mohla bych se o něj i tak postarat. Já nejsem k nemocem zřejmě moc náchylná, bez ohledu na to, o jakou se jedná."
"Ó ano, je to nakažlivé," řekla Moirain, "a tvoje... ochrana tě nezachrání." Ukázala na dýku s rubínem na jílci a dávala si přitom pozor, aby se jí nedotkla. Čepel se chvěla, jak se Mat snažil na ni dosáhnout. "Tohle pochází ze Shadar Logothu. V tom městě není ani kamínek, který by nebyl pošpiněn a který by nebylo nebezpečné vynést za hradby. A tohle je mnohem víc než jenom kamínek. Je v tom zlo, které zabilo Shadar Logoth, a v Matovi už je nejspíš taky. Podezřívavost a nenávist tak silná, že dokonce i ve svých nejbližších vidí nepřátele. Zakořeněná tak hluboko v kostech, že nakonec zůstane jen jediná myšlenka, myšlenka na zabíjení. Tím, že vynesl tu dýku za hradby Shadar Logothu, ji vysvobodil, osvobodil její sémě od toho, co ho váže k onomu místu. To, jaký je ve svém srdci, sláblo a ztrácelo se v boji s tím, co se z něj Mashadarova nákaza snažila udělat, ale teď je jeho vnitřní boj téměř u konce a on je skoro poražen. Brzy, pokud ho to dřív nezabije, bude šířit zlo jako mor, kamkoliv zavítá. Stačí škrábnutí tou dýkou, aby to člověka nakazilo a zničilo, a brzy bude pár minut s Matem stejně smrtících."
Nyneiva zbělela jako plátno. "A nemůžeš něco udělat?" špitla.
"Doufám, že ano." Moirain si povzdechla. "Kvůli světu doufám, že ještě není pozdě." Zalovila ve váčku, který měla u pasu, a vytáhla v hedvábí zavinutý angrial "Nechte mě tady. Zůstaňte pospolu a najděte si nějaké místo, kde vás nikdo neuvidí, ale jděte pryč. Udělám pro něj, co bude v mých silách."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

# KAPITOLA SEDMNÁCTÁ

## V objetí snů

Rand vedl dolů po schodech pěkně zaraženou skupinku. Nikomu nebylo do řeči, nechtěli si povídat ani s ním, ani s nikým jiným. Randovi také nebylo nejlépe.
Slunce už postoupilo na obloze dost daleko, aby na zadním schodišti bylo přítmí, ale lucerny ještě nehořely. Na schodech byly pruhy světla a stínu. Perrin se tvářil stejně uzavřeně jako ostatní, ale tam, kde oni měli ustarané vrásky, on měl hladké čelo. Rand měl dojem, že se Perrin tváří odevzdaně. Rád by byl věděl proč a chtěl se zeptat, ale kdykoliv Perrin prošel hlubším stínem, jeho oči zdánlivě zachytily zbytky světla a měkce zazářily jako leštěný jantar.
Rand se otřásl a snažil se soustředit na své okolí, na ořechové ostění a dubové zábradlí schodiště, na důkladné, každodenní věci. Několikrát si otřel ruce do pláště, ale pokaždé se mu dlaně znovu zpotily. Všechno už bude v pořádku. Jsme zase spolu a... Světlo, Mate.
Zavedl je do knihovny cestou, která vedla kolem kuchyně a vyhýbala se šenku. Knihovnu používalo jen málo poutníků, a většina těch, kteří uměli číst, zůstávala ve vznešenějších hostincích ve Vnitřním Městě. Mistr Gill měl knihovnu spíš pro vlastní potěšení než pro těch pár stálých hostů, kteří si občas přišli vypůjčit knihu. Rand nechtěl ani pomyslet na to, proč je chce mít Moirain z dohledu, ale neustále si připomínal, jak ten poddůstojník od bělokabátníků sliboval, že se vrátí, a Elaidiny oči, když se ho ptala, kde se ubytoval. Ty důvody mu stačily, ať už měla Moirain v úmyslu cokoliv.
Už vstoupil do knihovny, když si uvědomil, že se ostatní zastavili a s otevřenými ústy a vyvalenýma očima se tlačí ve dveřích. V krbu praskal oheň a Loial se rozvaloval na nízké pohovce a četl si. Na břiše mu podřimovala kočka s bílými tlapkami. Když vstoupili, Loial knihu zavřel, přičemž si velkým prstem označil místo, kde právě četl, a jemně položil kočku na podlahu. Potom vstal a obřadně se uklonil.
Rand byl na ogiera už zvyklý, takže mu chvíli trvalo, než si uvědomil, že ostatní zírají na Loiala. "Tohle jsou přátelé, na které jsem čekal, Loiale," řekl. "Tohle je Nyneiva, vědma z mé vesnice. A Perrin. Tohle je Egwain."
"Aha, ano," zahřměl Loial, "Egwain. Rand o tobě hodně mluvil. Ano. Já jsem Loial."
"On je ogier," vysvětloval Rand a sledoval, jak se jejich úžas poněkud mění. I po setkání s trolloky a mizelci z masa a kostí bylo pořád ohromující setkat se s chodící a dýšící legendou. Rand si připamatoval svou první reakci na Loiala a smutně se usmál. Zvládali to lépe než on.
Loial jejich úžas s klidem přehlédl. Rand se dohadoval, že si toho nejspíš ani nevšiml poté, co ho pronásledoval dav a hulákal přitom "Trollok". "A ta Aes Sedai, Rande?" zeptal se Loial.
"Je nahoře s Matem."
Ogier zamyšleně zvedl huňaté obočí. "Tak to je nemocný. Navrhuji, abychom všichni usedli. Připojí se k nám? Ano. Tak to nemůžeme dělat nic jiného než čekat."
Než se rozesadili, tak se v lidech z Emondovy Role zřejmě uvolnila jakási přehrada, jako by jim čalouněné židle, oheň v krbu a kočka, nyní stočená u ohně, připomněly domov. Jakmile se všichni posadili, začali ogierovi vzrušeně klást otázky. K Randovu překvapení byl Perrin první, kdo promluvil. "Državy, Loiale. Jsou to opravdu bezpečné přístavy, tak jak se to vypráví?" Mluvil naléhavě, jako by měl důvod, proč se na to ptá.

Loial byl rád, že může vyprávět o državách a o tom, jak se dostal ke Královninu požehnám, a co na svých cestách všechno viděl. Rand se brzy pohodlně opřel a poslouchal jen na půl ucha. Všechno to už slyšel do nejmenších podrobností. Loial rád mluvil, a když měl nejmenší příležitost, mluvil dlouho, protože si myslel, že každý příběh potřebuje osvětlit tak dvě stě tři sta let zpátky, aby vůbec dával smysl. Smysl pro čas měl vskutku podivný. Pro něj bylo tři sta let rozumná doba na příběh nebo na vysvětlení jeho zázemí. Vždycky mluvil o tom, jak odešel z državy, jako by to bylo před pár měsíci, ale nakonec se ukázalo, že už je Venku přes tři roky.
Rand se v myšlenkách zatoulal k Matovi. Dýka. Prokletý nůž, a mohl zabít jenom tím, že ho měl někdo u sebe. Světlo, už nechci žádné dobrodružství. Jestli ho uzdraví, měli bychom všichni jít... domů ne. Domů jít nemůžeme. Prostě někam. Všichni půjdeme někam, kde nikdy neslyšeli o Aes Sedai, ani o Temném. Prostě někam.
Otevřely se dveře a Rand si chvíli myslel, že stále ještě sní. Stál tam Mat a mrkal. Kabát měl zapnutý až ke krku a kolem hlavy měl ovinutý tmavý šátek, který měl stažený hluboko do čela. Pak Rand zahlédl Moirain, ruku měla položenou na Matově rameni, a za nimi stál Lan. Aes Sedai Mata pozorně sledovala, jako sledujeme někoho, kdo se teprve nedávno uzdravil. Lan jako vždy pozoroval všechno a zdánlivě se nedíval na nic.
Mat vypadal, jako by nikdy ani na den neochořel. Prvním, váhavým úsměvem obdařil všechny, i když při pohledu na Loiala mu poklesla brada, jako by viděl ogiera poprvé. Pokrčil rameny, otřásl se a vrátil se zpátky ke svým přátelům. "Já... ehm... to je..." Zhluboka se nadechl. "Já.. ehm... vypadá to, že jsem se choval... hmm... kapku divně. Moc si toho ale nepamatuju. Vážně." Nejistě se ohlédl na Moirain. Ta se na něj povzbudivě usmála a Mat pokračoval. "Všechno po Bílým Mostu mám jako v mlze. Toma a toho..." Otřásl se a chvatně mluvil dál. "Čím dál od Bílýho Mostu, tím míň se na to pamatuju. Na to, jak jsme se dostali do Caemlynu, si nepamatuju už vůbec." Úkosem se zadíval na Loiala. "Vážně ne. Moirain Sedai říká, že... nahoře... já... ehm..." Zazubil se, a náhle to byl opravdu ten starý Mat. "Nemůžete člověka vinit z něčeho, co udělá v přechodným pominutí smyslů, ne?"
"Tys byl vždycky pominutej," odtušil Perrin a na chvíli také mluvil jako dřív.
"Ne," řekla Nyneiva. V očích jí stály slzy, ale také se usmívala. "Nikdo z nás tě z ničeho neviní."
Rand s Egwain promluvili zároveň, vykládali Matovi, jak jsou rádi, že už je mu dobře, a jak dobře vypadá. Také párkrát se smíchem poznamenali, jak doufají, že už skončil se svými úskoky, když teď někdo provedl jemu něco tak ohavného. Mat na oplátku také žvatlal, co mu slina přinesla na jazyk, a sednout si šel se svým starým naparováním. Jak si sedal, stále s úsměvem, nepřítomně se dotkl kabátu, jako by se ujišťoval, že to, co má zastrčené za pasem, tam ještě pořád je, a Rand zadržel dech.
"Ano," řekla Moirain tiše, "tu dýku pořád ještě má." Ostatní se pořád smáli a povídali si, ale Moirain si všimla, jak Rand náhle zalapal po dechu, i toho, co to způsobilo. Přistoupila k Randovi blíž, aby ji slyšel, a ona nemusela zvedat hlas. "Nemohu mu ji vzít, aniž bych ho tím zabila. To pouto trvalo příliš dlouho a příliš zesílilo. Musíme ho rozvázat až v Tar Valonu. Já to nezvládnu, ani žádná jiná Aes Sedai samotná, dokonce ani s angrialem."
"Ale vždyť už nevypadá nemocně." Randa cosi napadlo a vzhlédl. "Dokud má tu dýku, mizelci poznají, kde jsme. Taky temní druzi, aspoň někteří. Říkalas to."
"Trochu jsem to potlačila. Jestli se dostanou dost blízko, aby to vycítili, budeme je mít stejně hned za patami. Smyla jsem z něj tu špínu, Rande, a udělala jsem, co se dalo, abych její návrat zpomalila, ale časem se vrátí, pokud mu v Tar Valonu nepomohou."
"To je dobře, že je to tam, kam jedeme, co?" Rand měl dojem, že to byla rezignace, která se ozývala v jeho hlase, a naděje na něco jiného, co ji přimělo se na něj ostře zadívat, než zrak odvrátila.
Loial už stál a klaněl se jí. "Já jsem Loial, syn Arenta, syna Halanova, Aes Sedai. Država poskytuje útočiště služebníkům Světla."
"Děkuji ti, Loiale, synu Arentův," odpověděla Moirain suše, "ale já bych na tvém místě byla s tímhle přivítáním opatrnější. V Caemlynu je v této chvíli tak dvacet Aes Sedai, a všechny kromě mě z červeného adžah." Loial moudře kývl, jako by pochopil. Rand mohl jenom zmateně vrtět hlavou. On by byl Světlem oslepený, kdyby věděl, co tím myslela. "Je zvláštní, že tě tu nacházím," mluvila Aes Sedai dál. "V posledních létech opustilo državu jen málo ogierů."

"Chytily mne staré příběhy, Aes Sedai. Staré knihy naplnily mou nehodnou hlavu obrazy. Chtěl jsem vidět háje. A také města, která jsme zbudovali. Zdá se, že ani jedněch, ani druhých už mnoho nestojí, ale i když je budova ubohou náhražkou za strom, pořád stojí za to je zhlédnout. Starší si myslí, že jsem divný, když chci cestovat. Vždycky jsem chtěl, a oni si to vždycky mysleli. Nikdo z nich nevěří, že mimo državu je něco k vidění. Možná až se vrátím a povím jim, co jsem všechno viděl, změní názor. Doufám. Časem snad."
"Možná změní," řekla Moirain zdvořile. "A teď mi, Loiale, musíš odpustit, že budu přímá. Je to lidská chyba. Já a moji společníci musíme naléhavě vymyslet, jak poputujeme dál. Omluvíš nás?"
Teď se popleteně zatvářil Loial. Rand mu přispěchal na pomoc. "On půjde s námi. Slíbil jsem mu, že může jít."
Moirain tam stála a dívala se na ogiera, jako kdyby neslyšela, ale nakonec přikývla. "Kolo tká, jak si kolo přeje," zamumlala. "Lane, dohlédni na to, aby nás nikdo nepřekvapil." Strážce se vytratil z místnosti. Bylo pouze slyšet, jak se za ním s cvaknutím zavřely dveře.
Lanovo zmizení fungovalo jako znamení. Všichni zmlkli. Moirain přešla ke krbu, a když se k nim otočila zpátky, všichni na ni upírali zraky. Jak byla útlá, tak jí byla místnost plná. "Nemůžeme zůstat v Caemlynu dlouho, a tady, U královnina požehnání, také nejsme zcela v bezpečí. Oči Temného už dorazily do města. Ještě nenašly, co hledají, jinak by už nehledaly. To je naše výhoda. Rozestavěla jsem ochrany, které je udrží z cesty, a než si Temný uvědomí, že do jisté části města krysy nemůžou, budeme dávno pryč. Jenomže každá ochrana, která by svedla stranou člověka, by byla jako signální oheň pro myrddraaly. V Caemlynu jsou také děti Světla, které hledají Perrina a Egwain." Rand vydechl a Moirain se na něj tázavě zadívala.
"Myslel jsem, že hledají mě a Mata," řekl Rand.
Při tom vysvětlení nazvedla Aes Sedai obě obočí. "Proč by měli bělokabátníci hledat vás dva?"
"Slyšel jsem jednoho z nich říkat, že hledají někoho z Dvouříčí. Temné druhy, říkal. Co jiného jsem si měl myslet? Při tom, co se všechno děje, jsem rád, že mi to vůbec ještě myslí."
"Bylo to trochu matoucí, Rande, já vím," vložil se do hovoru Loial, "ale měl bys myslet jasněji. Děti nenávidí Aes Sedai. Elaida by ne..."
"Elaida?" vyhrkla ostře Moirain. "Co má s tímhle společného Elaida Sedai?"
Dívala se na Randa tak upřeně, až se mu chtělo couvnout. "Chtěla mě zavřít do vězení," vykládal Rand pomalu. "Já se chtěl jenom podívat na Logaina, ale ona mi nevěřila, že jsem byl v palácových zahradách s Elain a Gawynem čistě náhodou." Všichni na něj zírali, jako by mu náhle vyrostlo třetí oko. Všichni kromě Loiala. "Královna Morgasa mě nechala jít. Říkala, že neexistuje důkaz, že jsem chtěl někomu ublížit a že bude dodržovat zákony bez ohledu na Elaidina podezření." Rand při vzpomínce na Morgasu v celé její zářivé kráse zavrtěl hlavou a na chvíli zapomněl, že ho všichni pozorují. "Umíte si představit setkání s královnou? Je tak krásná, jako královny z příběhů. Elain taky. A Gawyn... Gawyn by se ti, Perrine, líbil. Perrine? Mate?" Všichni na něj pořád zírali. "Krev a popel, jenom jsem se vyšplhal na zeď, abych se podíval na toho falešného Draka. Nechtěl jsem udělat nic špatného."
"To je to, co já říkám pořád," prohlásil Mat klidně, i když se náhle zazubil, a Egwain se odhodlaně neutrálním tónem zeptala: "Kdo je Elain?"
Moirain cosi podrážděně zamumlala.
"Královna," řekl Perrin a potřásl hlavou. "Ty ses teda bavil. My jsme potkali jedině Cikány a pár bělokabátníků." Pohledu na Moirain se vyhýbal tak viditelně, že to Randovi neuniklo. Perrin se dotkl modřin na tváři. "Vzato kol a kolem, zpívání s Cikány byla větší psina než s bělokabátníkama."
"Kočovný lid žije pro své písně," podotkl Loial. "Pro všechny písně, když už jsme u toho. Přinejmenším pro jejich hledání. Před pár lety jsem se s několika Tuatha'any setkal, a oni chtěli slyšet písně, které zpíváme stromům. Ony stromy teď už moc neposlouchají, a jen málokterý ogier se učí písním. Já mám trochu nadání, takže starší Arent trval na tom, abych se učil. Naučil jsem Tuatha'any všemu, čemu se mohli naučit, ale stromy lidem nikdy nenaslouchají. Pro Kočovný lid to byly jenom písně, a tak byly taky přijaty, protože ani jedna nebyla tou písní, kterou hledali. Proto říkají vůdci každé tlupy hledač. Občas přicházejí do Državy Shangtai. Pár lidí to dělá."
"Prosím, Loiale," řekla Moirain, ale on si náhle odkašlal a pokračoval dál tak rychle, jako by se bál, že

by ho mohla zastavit.
"Právě jsem si na něco vzpomněl, Aes Sedai, na něco, co jsem se vždycky chtěl Aes Sedai zeptat, kdybych nějakou potkal, protože znáte tolik věcí a máte v Tar Valonu veliké knihovny, a teď jsi tu, samozřejmě, a... smím?"
"Když to vezmeš zkrátka," odtušila břitce Moirain.
"Vezmu to zkrátka," řekl Loial, jako by uvažoval, co to vlastně znamená.
"Ano. Takže. V krátkosti. Jednou, docela nedávno, přišel do Državy Shangtai jakýsi muž. To samo o sobě neobvyklé nebylo, protože do Páteře světa přibylo mnoho uprchlíků, kteří prchali před tím, čemu vy, lidé, říkáte aielská válka." Rand se zazubil. Docela nedávno, přinejmenším dvacet let. "Ten muž skoro umíral, i když nebyl zraněný ani nemocný. Starší si mysleli, že to mohlo být něco, co mu udělaly Aes Sedai," Loial se na Moirain omluvně podíval, "protože brzy poté, co vstoupil do državy, se rychle uzdravil. Pár měsíců. Jedné noci beze slova odešel, prostě proklouzl ven, když zašel měsíc." Loial se podíval Moirain do očí a znovu si odkašlal. "Ano. V krátkosti. Než odešel, vykládal podivný příběh, který, jak říkal, chce donést do Tar Valonu. Říkal, že Temný má v úmyslu oslepit Oko světa a zabít Velkého hada, zabít samotný čas. Starší tvrdili, že je na duchu stejně zdráv jako na těle, ale tohle přesně říkal. Já jsem se chtěl zeptat, může Temný něco takového udělat? Zabít samotný čas? A Oko světa? Může oslepit oko Velkého hada? Co to značí?"
Rand od Moirain čekal téměř cokoliv, pouze to, čeho se stal svědkem, mu ani nepřišlo na mysl. Místo aby Loialovi odpověděla, nebo mu řekla, že na to teď nemá čas, jenom tam stála, zírala někam za ogiera a mračila se.
"To je to, co nám vyprávěli Cikáni," ozval se Perrin.
"Ano," přidala se i Egwain, "ten aielský příběh."
Moirain pomalu otočila hlavu, jinak se vůbec nepohnula. "Jaký příběh?"
Pohled, kterým je obdařila, byl zcela bezvýrazný, ale Perrin se zhluboka nadechl, i když mluvil stejně rozšafně jako obvykle. "Několik Cikánů, když přecházelo Pustinu - tvrdilo, že to můžou dělat, aniž by měli potíže - našlo Aielanky umírající po bitvě s trolloky. Než poslední z nich umřela - byly to zřejmě všechno ženy - pověděla Cikánům to, co právě říkal Loial. Temný - oni mu říkají Oslepitel - hodlá oslepit Oko světa. Tohle bylo před třemi lety, ne před dvaceti. Znamená to něco?"
"Možná všechno," řekla Moirain. Tvář měla klidnou, ale Rand měl dojem, že za těma tmavýma očima se jí myšlenky honí jedna za druhou.
"Ba'alzamon," řekl najednou Perrin. Při tom jménu utichly v místnosti všechny zvuky. Nikdo ani nedýchal. Perrin se podíval na Randa a pak na Mata, a oči měl zvláštně klidné a víc žluté než kdy předtím. "Pořád jsem nemohl přijít na to, kde jsem to jméno už slyšel... Oko světa. Teď si vzpomínám. Vy ne?"
"Já si na nic vzpomenout nechci," odsekl škrobeně Mat.
"Musíme jí to říct," pokračoval Perrin. "Teď je to důležitý. Nemůžeme to už držet v tajnosti. Chápeš to, že, Rande?"
"Říct mi co?" Moirain měla drsný hlas, a zdálo se, že se připravuje přijmout ránu. Pohled upírala na Randa.
On nic vykládat nechtěl. Nechtěl si vzpomenout o nic víc než Mat, ale pamatoval se - a věděl, že Perrin má pravdu. "Já..." Pohlédl na své přátele. Mat kývl váhavě, Perrin rozhodně, ale aspoň kývli oba. Rand jí nechtěl čelit sám. "Mívali jsme... sny." Zamnul si místo na prstě, kde se kdysi píchl o trn, a vzpomněl si na kapičku krve, když se tehdy probudil. S nepříjemným pocitem v žaludku si připomněl i pocit, jako by měl obličej spálený sluncem. "Možná to ale nebyly tak úplně sny. Byl v nich Ba'alzamon." Věděl, proč Perrin použil tohle jméno. Bylo to snazší než přiznat, že se ve vašich snech objevuje Temný, že se objevuje ve vaší hlavě. "Vykládal... vykládal všechno možné, ale jednou řekl, že mi Oko světa nikdy sloužit nebude." V té chvíli měl v ústech sucho jako na poušti.
"Mně řekl to samý," potvrdil Perrin, a Mat si těžce povzdechl a nakonec taky kývl. Rand si trochu navlhčil rty. "Ty se na nás nezlobíš?" zeptal se Perrin, a znělo to překvapeně. Rand si uvědomil, že se Moirain netváří rozzlobeně. Prohlížela si je, ale oči měla jasné a klidné, byť velice pozorné.
"Spíš na sebe, než na vás. Ale žádala jsem vás, abyste mi řekli, kdybyste měli zvláštní sny. Hned na začátku jsem vás o to žádala." I když měla hlas vyrovnaný, v očích se jí mihl rozhněvaný záblesk a hned

zase zmizel. "Kdybych to věděla hned poté, co se vám to zdálo poprvé, bývala bych mohla... V Tar Valonu nebyl snový chodec už skoro tisíc let, ale mohla jsem to zkusit. Teď už je pozdě. Pokaždé, když se vás Temný dotkne, usnadní si tím další setkání. Možná vás moje přítomnost přece jen trochu ochrání, ale i tak... Vzpomínáte si na pověsti o Zaprodancích, kteří k sobě poutali muže? Silné muže, kteří od začátku s Temným bojovali. Ty příběhy jsou pravdivé, a žádný ze Zaprodanců nemá ani desetinu síly jejich pána, ani Aginor, ani Lanfear, Balthamel, či Demandred, dokonce ani Ishamael, samotný Zrádce naděje."

Rand si všiml, že se na něj dívají Nyneiva s Egwain, na něj, na Mata a na Perrina, na všechny tři. V jejich bezkrevných tvářích se mísily strach a hrůza. Bojí se o nás, nebo nás?

"Co můžeme udělat?" zeptal se. "Něco tu přece musí být."

"Držte se u mě," odpověděla Moirain, "to trochu pomůže. Ne moc. Pamatujte si, že ochrana, kterou získávám z dotýkání se pravého zdroje, obklopuje i mé nejbližší okolí. Ale pořád u mě být nemůžete. Jestli na to máte sílu, můžete se bránit sami, ale tu sílu a vůli musíte najít sami v sobě. Já vám ji dát nemohu."

"Myslím, že já už svoji ochranu našel," prohlásil Perrin, a znělo to spíš odevzdaně než šťastně.

"Ano," přitakala Moirain, "asi jsi ji našel." Dívala se na něj, dokud Perrin nesklopil zrak, a pak tam zamyšleně postála. Nakonec se otočila k ostatním. "Síly Temného ve vás jsou určitým způso bem omezeny. Vzdejte se jen na okamžik, a on získá vodítko k va šemu srdci. Pouto, které možná nikdy nedokážete přetnout. Pod volte se, a budete jeho. Popřete ho, a jeho síla zeslábne. Není to snadné, když dosáhne do vašich snů, ale lze to provést. Pořád za vámi může poslat půllidi, trolloky, draghkary a další příšery, ale nemůže si vás přivlastnit, pokud ho nenecháte."

"Mizelci jsou už tak dost špatní," ucedil Perrin.

"Já ho nechci mít v hlavě," zavrčel Mat. "Neexistuje nějakej způsob, jak ho udržet venku?"

Moirain zavrtěla hlavou. "Loial se ničeho obávat nemusí. Egwain s Nyneivou také ne. Ze všech lidí se Temný může dotknout jediného člověka pouze náhodou, pokud ho ta osoba přímo nevyhledá. Ale pro tuto chvíli, přinejmenším, jste vy tři středem vzoru. Je tkána síť osudu a každé její vlákno vede přímo k vám. Co vám ještě Temný říkal?"

"Já se na to moc nepamatuju," řekl Perrin. "Bylo to něco o tom, že jsme byli vybráni, něco takovýho. Pamatuju se, jak se posmíval," zakončil neradostně, "tomu, kým jsme byli vybráni. Říkal, že já - že mu můžeme sloužit, nebo zemřít. A že mu stejně budeme sloužit."

"Tvrdil, že se nás amyrlinin stolec pokusí využít," dodal Mat, a jak se upamatoval na to, s kým vlastně mluví, hlas mu postupně slábl. Polkl a mluvil dál. "Tvrdil, že to bude stejný, jako když Tar Valon využil - říkal nějaký jména. Davian, myslím. Ale taky si toho moc nepamatuju."

"Raolin Zhoubce Temného," připojil Perrin.

"Ano." Rand se zamračil. Snažil se zapomenout na cokoliv, co se týkalo oněch snů. Nebylo příjemné vytahovat je takhle na povrch. "Jurian Kamenný luk a Guair Amalasan." Náhle se zarazil a doufal, že si Moirain nevšimla, jak náhle. "Ani jedno to jméno neznám."

Ale jedno znal, teď, když si je vytáhl z hlubin paměti. To jméno už málem vyslovil. Logain. Falešný Drak. Světlo! Tom říkal, že to jsou nebezpečná jména. To snad měl Ba'alzamon na mysli? Moirain chce jednoho z nás využít jako falešného Draka? Aes Sedai přece falešné Draky pronásledují, nevyužívají je. Opravdu? Světlo, pomoz mi, je tomu opravdu tak?

Moirain se na něho dívala, ale Rand z její tváře nedokázal nic vyčíst. "Znáš je?" zeptal se jí. "Znamenají něco?"

"Otec lží je pro Temného dobré jméno," opáčila Moirain. "To byl vždycky jeho způsob, jak zasít pochyby, kde mohl. Prožírá se dušemi lidí jako rakovina. Když uvěříš Otci lží, je to první krok k porážce. Pamatuj, jestli se Temnému poddáš, tak on si tě přivlastní."

Aes Sedai nikdy nelžou, ale pravda, kterou hlásají, nemusí být taková, za jakou ji považuješ. Tohle přece říkával Tom, a ona mu na jeho otázku vlastně neodpověděla. S bezvýraznou tváří a rukama na kolenou se snažil neotírat si do kalhot zpocené dlaně.

Egwain tiše plakala. Nyneiva ji objímala kolem ramen, ale vypadala, jako by jí také bylo do pláče. Rand si skoro přál, aby se i on mohl vyplakat.

"Oni jsou ta'veren," promluvil náhle Loial. Zdálo se, že ho ta vyhlídka rozveselila, že se těší, jak bude moci zblízka přihlížet, jak se kolem nich ovíjí vzor. Rand se na něj nevěřícně zadíval a ogier zahanbeně pokrčil rameny, nicméně to nestačilo jeho nadšení ztlumit.
"To jsou," řekla Moirain. "Všichni tři, když já čekala, že to bude jen jeden. Událo se převelice mnoho věcí, které jsem nečekala. A ta novinka ohledně Oka světa mění hodně věcí." Odmlčela se a zamračila se. "Pro tuto chvíli zřejmě vzor víří kolem vás, jak říkal Loial, a ten vír bude ještě větší, než to přestane. Někdy to být ta'veren znamená, že se vzor musí ohnout k vám, jindy to značí, že vás vzor nutí jít potřebnou cestou. Síť však lze pořád tkát mnoha způsoby, a některé vzory mohou mít katastrofální následky. Pro vás i pro svět.
Nemůžeme zůstat v Caemlynu, ale ať už odejdeme kteroukoliv cestou, budeme mít za patami myrddraaly a trolloky dřív, než urazíme deset mil. A právě v této chvíli se dozvídáme o Oku světa, a to ne z jednoho zdroje, ale ze tří, které jsou na sobě zřejmě zcela nezávislé. Vzor nás nutí jít po vybrané cestě. Vzor se pořád tká kolem vás tří, ale čí ruka řídí osnovu, a čí ruka ovládá člunek? Je snad věznice Temného natolik oslabená, že mu umožňuje takovou volnost pohybu?"
"Takový řeči nejsou nutný!" vyjela přísně Nyneiva. "Jenom je děsíš."
"A tebe ne?" odpověděla Moirain otázkou. "Děsí to i mě. No, možná máš pravdu. Naše cesta nesmí být ovlivněna strachem. Ať už je to past, nebo včasné varování, musíme udělat, co je třeba, a to je dostat se rychle k Oku světa. Zelený obr se musí o této hrozbě dozvědět."
Rand sebou trhl. Zelený obr? Ostatní také udiveně hleděli, všichni až na Loiala, který se tvářil ustaraně.
"Nemůžu ani riskovat a zastavit se v Tar Valonu pro pomoc," pokračovala Moirain. "Pohání nás čas. I kdybych dokázala vyjet z města bez překážek, trvalo by mi několik týdnů, než bych dorazila do Morny, a bojím se, že my už několik týdnů prostě nemáme."
"Do Morny!" Rand se slyšel, jak opakuje s ostatními, ale Moirain si jich nevšímala.
"Vzor nám předložil krizi, a zároveň i možnost, jak ji překonat. Kdybych věděla, že je to nemožné, skoro bych věřila, že je v tom ruka Stvořitele. Jedna cesta existuje." Usmála se, jako by byla řekla nějaký vtip, a obrátila se k Loialovi. "Tady v Caemlynu byl ogieří háj a brána. Tam, kde kdysi stával háj, se teď rozkládá Nové Město, takže brána musí ležet v jeho zdech. Já toho o Cestách ogierů mnoho nevím, ale toho, kdo má nadání a naučí se staré Písně růstu, musí takové vědomosti přitahovat, i když si myslí, že to nikdy nepoužije. Znáš Cesty, Loiale?"
Ogier neklidně zašoupal nohama. "Znám, Aes Sedai, ale..."
"Dokážeš najít podél Cesty stezku do Fal Dary?"
"O Fal Daře jsem nikdy neslyšel," namítl Loial, a jako by se mu ulevilo.
"Za dnů trollockých válek byla známa jako Mafal Dadaranell. Tohle jméno znáš?"
"Znám je," připustil Loial váhavě, "ale..."
"Tak to pro nás můžeš stezku najít," prohlásila Moirain. "To je vskutku zvláštní obrat. Když nemůžeme ani zůstat, ani odejít žádným obyčejným způsobem, zjistím, že je ohroženo Oko, a zároveň je tu někdo, kdo nás tam může dostat za několik dní. Ať už je za tím Stvořitel nebo osud, či dokonce Temný, vzor pro nás vybral cestu."
"Ne!" vyjel Loial, a jeho hlas zněl jako burácení hromu. Všichni se k němu otočili a on při takové pozornosti jenom zamrkal, ale rozhodně nemluvil váhavě. "Jestli vstoupíme na Cesty, všichni zemřeme - nebo nás pohltí Stín."

# KAPITOLA OSMNÁCTÁ

## Rozhodnutí a zjevení

Aes Sedai vypadala, že ví, co tím Loial míní, ale neříkala nic. Loial upíral zrak na podlahu a tlustým prstem se drbal pod nosem, jako by ho jeho výbuch zahanbil. Nikomu nebylo do řeči.
"Proč?" zeptal se nakonec Rand. "Proč zemřeme? Co jsou to ty Cesty?"
Loial vrhl po Moirain tázavý pohled. Moirain se obrátila a přitáhla si židli ke krbu. Kočička se protáhla a drápky zaškrábala o krbovou desku, načež se líně doloudala k Aes Sedai a jala se jí otírat hlavu o kotníky. Moirain ji prstem podrbala za ušima. Kočičí předení bylo zvláštním protipólem k Moirainině vyrovnanému hlasu. "Jsou to tvoje znalosti, Loiale. Cesty jsou pro nás jedinou stezkou, jediným chodníčkem, kterým můžeme Temného předběhnout, byť pouze na čas, ale vysvětlení je na tobě."
Ogiera její řeč zřejmě příliš neuklidnila. Než začal vyprávět, neohrabaně si poposedl. "Za Času šílenství, když svět ještě nebyl rozbit, panoval na zemi zmatek a lidstvo bylo roztroušeno jako prach ve větru. My ogierové jsme se také rozprchli, když nás vyštvali z držav. Odešli jsme do vyhnanství a na dlouhé bloudění, když do našich srdcí bylo vryto toužení." Znovu se úkosem podíval na Moirain. Huňaté obočí měl stažené. "Pokusím se to vzít zkrátka. Teď musím pohovořit o těch ostatních, o těch několika ogierech, kteří se udrželi ve svých državách, zatímco kolem nich byl svět rván na kusy. A co se týče Aes Sedai," teď se pohledu na Moirain vyhýbal, "muži Aes Sedai umírali ve chvíli, kdy svým šílenstvím ničili svět. Byli to tito Aes Sedai - ti, kterým se prozatím podařilo šílenství vyhnout - kterým državy jako prvním nabídly útočiště. Mnoho jich přijalo, protože državy byly před špínou Temného, která zabíjela jejich druhy, chráněny. Ale byli odříznuti od pravého zdroje. Nejen že nemohli vládnout jedinou silou, nebo se dotknout zdroje, už ani necítili, že zdroj existuje. Nakonec žádný z nich toto odloučení nedokázal zvládnout a jeden po druhém državy opouštěli v naději, že touto dobou už skvrna zmizela. Nikdy nezmizela."
"Některé v Tar Valonu," podotkla tiše Moirain, "tvrdí, že ogierské útočiště prodloužilo Rozbíjení a ještě ho umocnilo. Jiné mají za to, že kdyby se všem těm mužům dovolilo zbláznit se naráz, nezbylo by ze světa vůbec nic. Já jsem z modrého adžah, Loiale, a na rozdíl od červených adžah, my zaujímáme to druhé stanovisko. Útočiště pomohlo zachránit, co se zachránit dalo. Pokračuj, prosím."
Loial vděčně kývl. Rand si uvědomil, že se mu ulevilo.
"Říkal jsem," mluvil ogier dál, "že Aes Sedai, tedy muži Aes Sedai, odešli. Ale než odešli, dali ogierům dar jako projev vděčnosti za poskytnuté útočiště. Cesty. Vstoupíš bránou, půjdeš den a můžeš vyjít další bránou sto mil daleko od místa, kde jsi začal. Nebo pět set mil. Čas a vzdálenost jsou na Cestách zvláštní. Jiné stezky, jiné mosty vedou na jiná místa, a to, jak dlouho trvá se tam dostat, závisí na tom, kterou stezku si vybereš. Byl to úžasný dar, který se časem stal ještě vzácnějším, protože Cesty nejsou součástí světa kolem nás, možná ani žádného jiného světa, kromě svého vlastního. Nejen že ogierové s tímto darem nemusejí putovat světem, kde se dokonce i dávno po Rozbití lidé rvali jako zvířata o přežití, aby dosáhli další državy, ale na Cestách se žádné Rozbití neodehrálo. Země mezi državami mohla být rozpolcená do hlubokých kotlin, nebo se mohla zvednout do horských pohoří, ale na Cestách se vůbec nezměnila.
Když poslední Aes Sedai opouštěli državu, dali starším klíč, talisman, který lze použít k jejich růstu.

Cesty a brány jsou určitým způsobem živé bytosti. Já tomu nerozumím, žádný ogier tomu nikdy neporozuměl, dokonce i Aes Sedai zapomněly, jak jsem slyšel. Po létech pro nás vyhnanství skončilo. A ti z ogierů, kteří byli Aes Sedai obdařeni, když našli državu, do níž se vrátili nějací ogierové z dlouhého bloudění, nechali do ní vrůst Cestu. Díky kamenickým pracím, kterým jsme se během vyhnanství naučili, jsme pro lidi zbudovali města a zasadili háje, abychom uklidnili ogiery, jež je stavěli, takže je toužení nepřemohlo. Do těch hájů jsme také nechali vrůst Cesty. V Mafal Dadaranellu byl také háj, i brána, ale město samo bylo za trollockých válek srovnáno se zemí, nezůstal tam kámen na kameni, a háj vykáceli a spálili trolloci." Nebylo pochyb, že to Loial považuje za největší zločin.
"Brány je skoro nemožné zničit," řekla Moirain, "stejně jako lidstvo. Ve Fal Daře jsou pořád ještě lidé, i když už tam není to velké město, které vybudovali ogierové, a brána pořád stojí."
"Jak to udělali?" zeptala se Egwain. Zmateným pohledem zahrnula jak Moirain, tak Loiala. "Aes Sedai, tedy ti muži. Když nemohli v državách používat jedinou sílu, jak mohli udělat Cesty? Nebo jak vůbec používali sílu? Jejich část pravého zdroje byla přece pošpiněná. Je pošpiněná. Ještě toho moc nevím o tom, co všechno Aes Sedai umějí. Možná je to hloupá otázka."
Loial to vysvětlil. "Každá država má na hranici bránu, ale venku. Tvoje otázka není hloupá. Našla jsi původ toho, proč se více neodvažujeme putovat po Cestách. Za mého života nepoužil Cesty žádný ogier, a předtím taky ne. Podle vyhlášení starších, všech starších ze všech držav, to nikdo nesmí, lidé ani ogierové.
Cesty byly vytvořeny muži ovládajícími sílu znečištěnou dotykem Temného. Asi před tisíci lety, během událostí, které vy, lidé, říkáte stoletá válka, se Cesty začaly měnit. Zpočátku tak pomalu, že si toho nikdo nevšiml. Začaly zahnívat a pohasínat. Temnota padla na všechny mosty. Někteří z těch, kdo se na Cesty vydali, se již nikdy nevrátili. Poutníci vyprávěli o tom, jak je někdo pozoroval z temnoty. Počty ztracených narůstaly a někteří z těch, kdo tam vstoupili, zešíleli a blábolili pak o Machin Shin, Černém větru. Léčitelky mezi Aes Sedai dokázaly některým z nich pomoci, ale ani s pomocí Aes Sedai to pak už nebyli oni. A nikdy si nepamatovali nic z toho, co se jim tam přihodilo. Přesto to vypadalo, jako by se jim do kostí zažrala temnota. Už se nikdy nezasmáli a báli se zvuku větru."
Chvíli bylo ticho, pouze kočka vedle Moiraininy židle předla a v krbu praskal oheň a vyletovaly z něj jiskry. Pak náhle Nyneiva vybuchla. "A ty čekáš, že tě budeme do něčeho takového následovat? Ty ses musela zbláznit!"
"Co si vybereš místo toho?" zeptala se tiše Moirain. "Bělokabátníky v Caemlynu, nebo trolloky venku? Pamatuj, moje přítomnost vás před Temným trochu ochrání."
Nyneiva se opřela a rozčileně si povzdechla.
"Ještě pořád jsi mi nevysvětlila," poznamenal Loial, "proč bych měl porušit nařízení starších. A já na Cesty vstoupit nijak netoužím. I když jsou často rozbahněné, sloužily mi silnice, které budují lidé, od chvíle, kdy jsem opustil Državu Shangtai, docela dobře."
"Lidé a ogierové, všechno živé, všichni jsme ve válce s Temným," řekla Moirain. "Větší část světa to ještě neví, a většina těch několika málo, kteří to vědí, bojují v nicotných šarvátkách a věří, že to jsou skutečné bitvy. Zatímco tomu celý svět odmítá uvěřit, Temný už může mít vítězství na dosah ruky. Oko světa má dost síly, aby rozbilo jeho vězení. Pokud Temný najde nějaký způsob, jak přimět Oko světa, aby mu sloužilo..."
Rand si přál, aby byly v místnosti zažehnuty lampy. Caemlyn přikrýval večer a oheň v krbu neposkytoval dostatek světla. Rand nechtěl mít v místnosti žádné stíny.
"Co můžeme dělat?" vybuchl Mat. "Proč jsme tak důležití? Proč musíme chodit do Morny? Do Morny!"
Moirain ani nepozvedla hlas, ale bylo ji slyšet i v nejvzdálenějším koutku místnosti, a mluvila zcela neúprosně. Její židle u krbu náhle vypadala jako trůn. Najednou by dokonce i Morgasa v její přítomnosti pobledla. "Jednu věc udělat můžeme. Můžeme se pokusit. Co vypadá jako náhoda, častokrát bývá vzorem. Zde se propojila tři vlákna a každé nás varuje: Oko. To nemůže být náhoda. Je to vzor. Vy tři jste nevybírali, vy jste byli vzorem vybráni. A vy tři jste tady, kde je známé nebezpečí. Můžete ustoupit a možná zničit celý svět. Můžete utíkat, skrývat se, ale to vás před tkanivem vzoru neuchrání. Nebo se můžete pokusit. Můžete jít pro Oko světa, tři ta'veren, tři středobody sítě, umístěni tam, kde číhá nebezpečí. Nechte kolem sebe tkát vzor a možná svět před Stínem uchráníte. Rozhodnutí je na vás. Já

vás nemohu nutit, abyste šli."
"Já jdu," řekl Rand a dal si práci, aby to znělo odhodlaně. Byť usilovně hledal prázdnotu, honily se mu hlavou různé obrazy. Tam a statek a stádo na pastvinách. Byl to dobrý život. Nikdy vlastně nic jiného nechtěl. Bylo to uklidňující - aspoň trochu - když slyšel, jak s ním Perrin s Matem v tomto případě souhlasí. Mluvili, jako by měli stejně vyprahlá ústa jako on sám.
"Hádám, že já s Egwain stejně nemáme na vybranou," utrousila Nyneiva.
Moirain kývla. "Vy jste také součástí vzoru, obě, určitým způsobem. Možná nejste ta'veren - možná - ale přesto je to dost silné. Vím to už od Baerlonu. A tentokrát nepochybujte o tom, že to vědí i mizelci. A Ba'alzamon. Přesto máte na vybranou, ne jako hoši. Můžete zůstat tady, a jakmile jednou odjedeme, pokračovat do Tar Valonu."
"Zůstat tady!" zvolala Egwain. "A nechat vás jít vstříc nebezpečí, zatímco my se budeme schovávat? To neudělám!" Zachytila pohled Aes Sedai a trochu se stáhla, ale všechen její vzdor stejně nezmizel. "To neudělám," zamumlala umíněně.
"Hádám, že to znamená, že s váma půjdeme obě." Nyneiva mluvila odevzdaně, ale v očích sejí blýskalo, když dodávala: "Pořád budete potřebovat moje bylinky, Aes Sedai, leda bys najednou získala nějaký schopnosti, o kterých nevím." V jejím hlase zněla výzva, jíž Rand nerozuměl, ale Moirain jenom kývla a obrátila se k ogierovi.
"No, Loiale, synu Arenta, syna Halanova?"
Loial dvakrát otevřel ústa a štětičky na uších se mu zachvěly, než promluvil. "Ano, dobrá. Zelený obr. Oko světa. Samozřejmě se o nich píše v knihách, ale nemyslím, že by je kdy některý ogier viděl na vlastní oči, ehm, dost dlouhou dobu. Myslím... Ale musíme použít Cesty?" Moirain přikývla a Loialovi pokleslo huňaté obočí tak, že se mu konečky chloupků málem dotýkaly lící. "Nuže dobrá. Myslím, že vás musím vést. Starší Haman by řekl, že si to zasloužím za to, jak jsem pořád uspěchaný."
"Takže jsme si vybrali," řekla Moirain. "A teď, když jsme se usnesli, musíme se rozhodnout, co s tím uděláme a jak to provedeme."
Plánovali dlouho do noci. Většinou to byla Moirainina práce. Loial jí radil ohledně Cest, ale Aes Sedai si vyposlechla všechny otázky a návrhy. Jakmile padla tma, připojil se k nim Lan, a tím svým líným, tvrdým hlasem připojil i svoje poznámky. Nyneiva sepsala seznam toho, co budou potřebovat, a pevnou rukou namáčela brk v inkoustu, i když si přitom cosi tiše bručela.
Rand si přál, aby mohl být stejně věcný jako vědma. Nedokázal přestat přecházet sem a tam po místnosti, jako by potřeboval spálit nějakou energii, jinak by vybuchl. Věděl, že se rozhodl, věděl, že to bylo to jediné, co s těmi vědomostmi, které měl, mohl udělat, ale to neznamenalo, že se mu to musí taky líbit. Morna. Shayol Ghul byl někde v Morně, za Spálenými zeměmi.
V Matových očích viděl stejné obavy, stejný strach, jaký měl sám. Mat seděl a tiskl ruce tak silně, až mu zbělely klouby. Rand měl pocit, že kdyby ho nechali, svíral by místo toho dýku ze Shadar Logothu. Perrin se netvářil ustaraně, ale, což bylo ještě horší, odevzdaně. Perrin vypadal, jako by s někým bojoval, až už nemohl bojovat dál a jenom čekal, až to s ním skoncuje. Přesto občas...
"Děláme, co musíme, Rande," řekl. "Morna..." Na chvíli mu ve žlutých očích vzplál dychtivý plamínek, až se mu blýskaly, přestože měl tvář stále zahalenou únavou, jako by mu oči žily svým vlastním životem, a ne životem kovářského učně. "V Morně je dobrý lov," zašeptal. Pak se otřásl, jako by si uvědomil, co to vlastně řekl, a znovu se zatvářil odevzdaně.
A Egwain. Rand ji jednu chvíli odvedl stranou ke krbu, kde ho ti, kdož seděli kolem stolu a kuli plány, nemohli slyšet. "Egwain, já..." Její oči, jako velké tmavé tůně, ho vtáhly a přiměly ho umlknout a polknout. "Temný jde po mně, Egwain. Po mně, po Matovi a po Perrinovi. - Je mi jedno, co Moirain Sedai říká. Ráno můžete s Nyneivou vyrazit domů nebo do Tar Valonu nebo kamkoliv jinam, kam byste chtěly jít, a nikdo se vás nepokusí zastavit. Ani trolloci, ani mizelci, nikdo. Hlavně abyste nebyly s námi. Jdi domů, Egwain. Nebo do Tar Valonu. Jenom jděte někam pryč."
Čekal, že mu řekne, že má stejné právo jít si kam chce, jako on. A že on nemá právo jí říkat, co má dělat. K jeho úžasu se usmála a pohladila ho po líci.
"Díky, Rande," řekla tiše. Rand zamrkal. Egwain mluvila dál, a on konečně zavřel ústa. "Víš ale, že to nemůžu udělat. Moirain Sedai nám prozradila, co viděla Min, tenkrát v Baerlonu. Měl jsi mi říct, kdo byla

Min. Myslela jsem... No, Min říkala, že i já jsem součástí toho všeho. A Nyneiva taky. Možná nejsem ta'veren," při tom slově se Egwain trochu zadrhla, "ale zdá se, že mě vzor taky posílá pro Oko světa. Ať už tě do toho zatáhlo cokoliv, já jsem v tom taky."
"Ale Egwain..."
"Kdo je Elain?"
Rand na ni plnou minutu zíral, a pak jí řekl prostou pravdu. "Je to dědička andorského trůnu."
Egwain v očích vzplál oheň. "Jestli nemůžeš ani na chvilku mluvit vážně, Rande al'Thore, tak s tebou nechci mluvit."
Rand nevěřícně sledoval, jak se se zvednutou hlavou vrací ke stolu, kde se vedle Moirain opřela o lokty a zaposlouchala se do toho, co právě vykládal strážce. Potřebuji si promluvit s Perrinem, řekl si v duchu Rand. On ví, jak jednat se ženami.
Do knihovny několikrát vešel mistr Gill, nejdřív aby zažehl oheň v lampách, pak aby vlastníma rukama přinesl jídlo, a později aby oznámil, co se děje venku. Bělokabátníci sledovali hostinec z ulice v obou směrech. U bran do Vnitřního Města došlo k nějakým nepokojům a královnini gardisté pozatýkali stejně bílé, jakož i červené kokardy. Někdo se pokusil naškrábat na přední dveře dračí špičák a Lamželezova bota ho poslala pryč.
Pokud hostinskému připadalo zvláštní, že je s nimi Loial, nechával si to pro sebe. Odpověděl na pár otázek, které mu položila Moirain, aniž by se snažila zastřít, co mají v úmyslu, a pokaždé zdvořile zaklepal na dveře a počkal, dokud mu Lan neotevře, jako by to nebyl jeho hostinec a jeho knihovna. Při jeho poslední návštěvě mu Moirain podala list papíru popsaný Nyneiviným úhledným písmem.
"Teď v noci to nebude snadné," řekl mistr Gill, jenž při čtení seznamu potřásal hlavou, "ale zařídím to."
Moirain mu přidala malý váček z jelenice, který cinkal, když mu ho podávala, držíc jej za šňůrku.
"Dobrá. A dohlédni na to, aby nás vzbudili před rozbřeskem. Ti, kdo nás hlídají, budou nejméně ostražití."
"Necháme je pozorovat prázdnou schránku, Aes Sedai," zazubil se mistr Gill.
Když se s ostatními šoural z místnosti, aby se přes lázeň dostal do postele, Rand už zíval. Když se drhl, žínku v jedné a velkou kostku žlutého mýdla v druhé ruce, pohled mu zabloudil na stoličku vedle Matovy vany. Zpod Matova úhledně poskládaného kabátu vykukovala špička zlacené pochvy dýky ze Shadar Logothu. Lan se na ni čas od času také zadíval. Rand by byl rád věděl, zda je skutečně tak nebezpečné mít ji u sebe, jak prohlašovala Moirain.
"Myslíš, že tomu můj táta někdy uvěří?" zasmál se Mat a drbal si záda kartáčem s dlouhým držadlem. "Já že zachraňuju svět? Moje sestry nebudou vědět, jestli se mají smát, nebo brečet."
Mluvil jako starý Mat. Rand si přál, aby na tu dýku dokázal zapomenout.
Když se s Matem konečně dostali do svého pokojíku pod střechou, byla tma jako v pytli, protože hvězdy zakrývaly mraky. Poprvé po dlouhé době se Mat svlékl, než ulehl do postele, ale dýku si nedbale zasunul pod polštář. Rand sfoukl svíčku a vlezl do své postele. Z druhého lůžka cítil špatnost, ne z Mata, ale z toho, co měl pod polštářem. Ještě když usínal, dělalo mu to starosti.
Od první chvíle věděl, že je to sen, jeden z těch snů, co nejsou tak úplně sny. Stál tam a zíral na dřevěné dveře. Jejich povrch byl tmavý, popraskaný a plný třísek. Vzduch tu byl chladný a vlhký, silně to tu páchlo hnilobou. V dálce kapala voda a zvuk kapek dopadajících na zem se v kamenných chodbách dutě odrážel.
Popři to. Odmítni ho a jeho síla zeslábne.
Rand zavřel oči a soustředil se na Královnino požehnání, na svou postel, na sebe samotného, jak leží v posteli. Když otevřel oči, ty dveře tam byly pořád. Odrážející se zvuk dopadajících kapek zněl jako tlukot srdce, jako by mu čas odpočítával jeho vlastní tep. Začal hledat plamen a prázdnotu, jak ho to naučil Tam, a našel vnitřní klid, ale nic mimo něj se nezměnilo. Rand pomalu otevřel dveře a vstoupil.
Všechno bylo tak, jak si to pamatoval v pokoji, který jako by byl vypálen z živé skály. Vysoká oblouková okna vedoucí na balkon bez zábradlí, za nimiž se hnaly vrstevnaté mraky jako řeka při povodni. V černých kovových lampách, které se leskly, černé, a přesto zářivé jako stříbro, hořely plameny příliš jasné, aby bylo možné do nich pohlédnout. Oheň burácel v děsivém krbu, jehož každý kámen vzdáleně připomínal zmučený obličej, ale nevydával žádné teplo.

Všechno bylo stejné, až na jedinou věc. Na leštěném stole stály tři malé figurky. Zhruba připomínaly lidské postavy, jako by sochař při práci s hlínou velice spěchal. Vedle jedné stál vlk vypracovaný do nejmenších podrobností, což ještě zdůrazňovalo hrubé tvary lidských figurek. Druhá postavička svírala maličkou dýku s rudou tečkou na jílci, která se ve světle třpytila. Poslední figurka držela meč. Randovi se hrůzou zvedly vlasy na hlavě, když přistoupil blíž a uviděl na té malé čepeli dokonale vypracovanou volavku.
V panice trhl hlavou a díval se přímo do osamělého zrcadla. Jeho vlastní odraz byl pořád rozmazaný, ale ne tak mlhavý, jako předtím. Už skoro rozeznával své rysy. Kdyby si představil, že šilhá, bylo by mu jasné, na koho se to dívá.
"Skrýval ses přede mnou až příliš dlouho."
Rand se prudce otočil od stolu a dech se mu zadrhl v hrdle. Ještě před chvílí byl sám, ale teď stál před okny Ba'alzamon. Když promluvil, místo očí a úst měl plamenné jeskyně.
"Příliš dlouho, ale už moc dlouho to trvat nebude."
"Odmítám tě," zachraptěl Rand. "Popírám, že bys měl nade mnou nějakou moc. Popírám, že vůbec existuješ."
Ba'alzamon se zasmál, zvučným, hlubokým smíchem valícím se z plamenů. "Myslíš, že je to tak snadné? Ale to sis vlastně myslel vždycky. Pokaždé, když jsme tu tak stáli, ty sis myslel, že mi můžeš vzdorovat."
"Co tím myslíš, pokaždé? Já tvrdím, že neexistuješ!"
"Tos dělal vždycky. Na začátku. Tenhle souboj mezi námi už se odehrál nesčetněkrát předtím. Pokaždé jsi měl jinou tvář i jméno, ale pokaždé jsi to ty."
"Popírám tě." Bylo to zoufalé zašeptání.
"Pokaždé ses mi, ty ubožáčku, postavil, a pokaždé ses nakonec přesvědčil, kdo z nás je pán. Věk za věkem jsi přede mnou klečel, nebo jsi umřel a přitom sis přál, abys měl pořád ještě sílu pokleknout. Ubohý hlupáku, proti mně nikdy vyhrát nemůžeš."
"Lháři!" zařval Rand. "Otče lží. Otče hlupáků, jestli neumíš nic lepšího než tohle. Lidé tě v posledním věku, věku pověstí, našli a upoutali tě tam, kam patříš."
Ba'alzamon se znovu zasmál, smál se a smál, až si Rand chtěl zacpat uši, aby to nemusel poslouchat. Přinutil se nepohnout rukama. Prázdnota neprázdnota, když smích konečně dozněl, ruce se mu třásly.
„Ty červe, ty vůbec nic nevíš. Jsi nevědomý jako brouk pod kamenem, a je stejně snadné tě rozdrtit. Tenhle zápas se odehrává od počátku stvoření. Lidé si vždycky myslí, že je to nová válka, ale je to pořád ta stejná válka, jenom znovu objevená. Jenomže teď přichází na větrech času změna. Změna. Tentokrát se nic nevrátí zpátky. Ty pyšné Aes Sedai, které si myslí, že tě mohou postavit proti mně. Obléknu je do řetězů a nahé je vyšlu splnit mé příkazy. Nebo jejich duše nacpu do Jámy smrti, aby tam ječely po celou věčnost. Všechny kromě těch, které mi již slouží. Ty budou jenom o stupínek pode mnou. Ty se můžeš rozhodnout, zda se přidáš k nim, a svět se ti bude plazit u nohou. Nabízím ti ještě trochu času, naposledy. Mohl bys být nad nimi, nad každou mocí a vládou kromě mé. Bývaly doby, kdy ses rozhodl takhle, doby, kdys žil dost dlouho, abys poznal svou sílu."
Popři ho! Rand se chytil toho, co mohl popřít. "Žádná Aes Sedai ti neslouží. To je další lež!"
"Tak to ti navykládaly? Před dvěma tisíci lety jsem vyvedl své trolloky do světa, a dokonce i mezi Aes Sedai se našly takové, které poznaly zoufalství, které věděly, že svět Šej'tanovi nemůže odolat. Po dva tisíce let dlejí černé adžah mezi ostatními, ve stínech neviděné. Možná to jsou dokonce ty, které tvrdí, že ti pomáhají."
Rand zavrtěl hlavou ve snaze vytřást z ní pochyby, které se na něj jen hrnuly, všechny pochybnosti, které kdy měl o Moirain, o tom, co s ním Aes Sedai vlastně zamýšlela, o tom, co mu chtěla. "Co ode mě chceš?" křičel. Popři ho! Světlo, pomoz mi ho popřít!
"Poklekni!" Ba'alzamon ukázal na podlahu u svých nohou. "Poklekni a uznej mne za svého pána! Nakonec to stejně uděláš. Buď budeš můj, nebo zemřeš."
Poslední slova se rozléhala komnatou, odrážela se a sílila, až Rand zvedl ruce, aby si chránil hlavu jako před úderem. Zapotácel se zpátky, až narazil do stolu, a křičel ve snaze přehlušit zvuk, jenž mu zněl v uších. "Neeeeeeeeeee!"
Jak vykřikl, otočil se a smetl ze stolu ony tři figurky. Cosi ho bodlo do ruky, ale on si toho nevšímal a

dupal po střepech, až z nich byla jen beztvará hromádka hlíny. Ale když umlkl, ozvěna tu byla pořád a ještě zesílila:
zemřeš - zemřeš - zemřeš - zemřeš - zemřeš - ZEMŘEŠ -ZEMŘEŠ - ZEMŘEŠ - ZEMŘEŠ - ZEMŘEŠ -ZEMŘEŠ -ZEMŘEŠ-ZEMŘEŠ-ZEMŘEŠ-ZEMŘEŠ
Ten zvuk ho vtáhl jako vír, pohltil ho a prázdnotu v jeho mysli rozbil na kusy. Světlo potemnělo a zorné pole se mu zúžilo na pouhý tunel, na jehož konci stál v posledním světle Ba'alzamon. Nejdřív byl vysoký, ale zmenšoval se, až nebyl větší než dlaň, pak nehet a pak zmizel docela. Randa ozvěna stahovala stále rychleji, dolů, do temnoty a smrti.
Probudil ho náraz, když dopadl na zem a pořád se snažil vyplavat z té temnoty. V pokoji byla tma, ale ne tak černá. Rand se horečnatě snažil soustředit veškerou pozornost na plamen, aby do něj mohl zahnat strach, ale klid prázdnoty mu unikal. Údy se mu křečovitě třásly, ale on si představoval jediný plamen, až mu konečně přestala bušit krev v uších.
Mat sebou na posteli házel a sténal ze spánku. "... popírám tě, popírám tě, popírám tě..." Nakonec začal nesrozumitelně úpět.
Rand natáhl ruku, aby ho probudil, a Mat se při prvním doteku posadil s přidušeným zachrčením. Chvíli se kolem sebe divoce rozhlížel, pak se zhluboka roztřeseně nadechl a sklonil hlavu do dlaní. Náhle se pootočil a zalovil rukou pod polštářem, načež se svezl dolů a oběma rukama si k hrudi tiskl dýku s rubínem na jílci. Otočil hlavu a podíval se na Randa, tvář měl přitom ve stínu. "Je zpátky, Rande."
"Já vím."
Mat kývl. "Byly tam tři figurky..."
"Taky jsem je viděl."
"Ví, kdo jsem, Rande. Zvedl jsem tu s dýkou, a on řekl: ‚Takže tohle jsi ty.' A když jsem se podíval znovu, ta figurka měla moji tvář. Moji tvář, Rande! Vypadala jako živá. Byla cítit jako živá. Světlo mi pomáhej, cítil jsem, jak mě drží moje vlastní ruka, jako bych byl tou figurkou."
Rand chvíli neříkal nic. "Měl jsi ho popírat dál, Mate."
"To jsem dělal. A on se smál. Pořád mluvil o nějaký věčný válce a tvrdil, že jsme se takhle setkali už tisíckrát, a že... Světlo, Rande, Temný mě zná."
"To stejné vykládal mně. Nemyslím, že by to věděl," dodal pomalu. "Nemyslím, že by věděl, který z nás..." Který z nás je co?
Když se začal zvedat, projela mu rukou bolest. Dostal se ke stolu a na třetí pokus se mu podařilo zapálit svíčku. Do dlaně měl zabodnutou silnou třísku tmavého dřeva, na jedné straně hladkého a vyleštěného. Zíral na to a ani nedýchal. Náhle zalapal po dechu a ve spěchu se snažil třísku nemotorně vytáhnout.
"Co se děje?" zeptal se Mat.
"Nic."
Nakonec ji dostal ven, prudkým trhnutím ji vytáhl z dlaně. Znechuceně zavrčel a zahodil ji, ale hlas mu v hrdle zamrzl. Jakmile tříska opustila jeho prsty, prostě zmizela.
Rána na jeho dlani však nezmizela a krvácela. V kameninovém džbánu byla voda. Rand si vodou naplnil umyvadlo, ale ruce se mu tak třásly, že nacákal vodu až na stůl. Rychle si opláchl ruce a mnul si dlaň, až mu zase začala téci krev. Pak si ruce umyl znovu. Pomyšlení na byť sebemenší třísečku, která by mu zůstala v mase, ho děsilo.
"Světlo," vydechl Mat, "já se kvůli němu taky cítím pošpiněnej." Ale zůstal ležet a oběma rukama dál držel dýku.
"Ano," řekl Rand. "Pošpiněný." Rychle sebral ručník, který ležel na polici vedle umyvadla. Ozvalo se zaklepání na dveře a Rand nadskočil. Někdo zaklepal podruhé. "Ano?" řekl Rand.
Do pokoje strčila hlavu Moirain. "Už jste vzhůru. Dobře. Rychle se oblékněte a přijďte dolů. Musíme odejít, než se začne rozednívat."
"Teď?" zaúpěl Mat. "Vždyť jsme nespali ani hodinu."
"Hodinu?" odtušila. "Spali jste čtyři. Teď si pospěšte, nemáme moc času."
Rand si s Matem vyměnil popletený pohled. Jasně si pamatoval každou vteřinu onoho snu. Začal, jakmile zavřel oči, a trval jenom pár minut.
Něco z jejich pohledu se muselo dostat i k Moirain. Pronikavě se na ně zadívala a vstoupila do pokoje.

"Co se stalo? To ty sny?"
"Ví, kdo jsem," řekl Mat. "Temný ví, jak vypadám."
Rand beze slova zvedl ruku dlaní k ní. I v matném světle svíčky byla krev jasně vidět.
Aes Sedai k němu přistoupila a uchopila ho za zvednutou ruku. Palcem přikryla ránu v jeho dlani. Randa zamrazilo až do morku kostí, byla mu taková zima, že se mu prsty samy sevřely a on musel bojovat s tím, aby je nechal otevřené. Když Moirain odtáhla ruku, mráz zmizel.
Rand obrátil dlaň k sobě a ohromeně si z ní setřel krvavou šmouhu. Rána byla pryč. Pomalu zvedl oči, aby se střetl s očima Aes Sedai.
"Pospěšte si," řekla tiše Moirain. "Čas se nám velice krátí."
Rand věděl, že nemluví o čase k odjezdu.

## KAPITOLA DEVATENÁCTÁ

### Temnota na Cestách

Ve tmě těsně před úsvitem následoval Rand Moirain dolů do chodby, kde čekali mistr Gill a ostatní. Nyneiva s Egwain byly stejně vzrušené jako Loial, a Perrin skoro stejně klidný jako strážce. Mat se držel za Randem, jako by se dokonce i teď bál zůstat sám, byť ostatní byli jen o pár kroků dál. Kuchařka a

kuchtičky se narovnaly a dívaly se, jak skupinka mlčky přichází do kuchyně, která už byla jasně osvětlená a vyhřátá, jak se v ní připravovala snídaně. Pro hosty hostince nebylo obvyklé vstávat a odjíždět v tuto hodinu. Mistr Gill pronesl pár uklidňujících slov a kuchařka si hlasitě odřrkla a silně udeřila do těsta, jež hnětla. Než se Rand dostal ke dveřím na dvůr před stájemi, už se zase všichni v kuchyni vrátili ke svým pánvím a těstu.
Venku byla pořád tma jako v pytli. Rand každého viděl přinejlepším jen jako stín. Naslepo následoval hostinského a Lana, doslova slepě, a doufal, že mistr Gill zná svůj vlastní dvůr a že je strážcovy instinkty provedou, aniž by si někdo zlomil nohu. Loial nejednou klopýtl.
"Nechápu, proč nemůžeme mít aspoň jedno světlo," stěžoval si ogier. "My v državě potmě nepobíháme. Já jsem ogier, ne kočka." Rand si náhle představil, jak se Loialovi podrážděně třesou štětičky na uších.
Stáje se náhle vynořily ze tmy jako hrozivá masa, dokud se se zavrzáním neotevřely dveře a z nich se na dvůr nevyhnul úzký proužek světla. Hostinský otevřel dveře jenom natolik, aby mohli po jednom projít dovnitř, a za Perrinem je zase spěšně přitáhl, přičemž mu je málem přirazil na paty. Rand, když se náhle ocitl uvnitř a ve světle, zamrkal.
Podomky, na rozdíl od kuchařky, jejich příchod nijak nepřekvapil. Koně byli nasedlaní a čekali. Mandarb pyšně stál a nevšímal si nikoho s výjimkou Lana, ale Aldíb natáhla hlavu a pomazlila se s Moirain. Byl tu i nákladní kůň, bachratý díky naloženým proutěným košům, a mohutné zvíře s dlouhými rousy, dokonce vyšší než strážcův hřebec, pro Loiala. Ten kůň vypadal dost velký na to, aby sám odtáhl žebřiňák naložený senem, ale vedle ogiera připomínal spíš poníka.
Loial si velkého koně prohlédl a pochybovačně zabrblal: "Vždycky mi docela stačily nohy."
Mistr Gill kývl na Randa. Odvedl ho k ryzákovi, který barvou skoro ladil s jeho vlasy, vysokému koni s hlubokým hrudníkem, ale bez onoho ohnivého kroku, který míval Oblak, což Rand kvitoval s povděkem. Mistr Gill řekl, že kůň se jmenuje Rudoch.
Egwain došla rovnou k Bele a Nyneiva ke své dlouhonohé kobylce.
Mat přivedl svého plaváka k Randovi. "Perrin mě znervózňuje," zamumlal. Rand se na něj ostře zadíval. "No, chová se divně. Copak ty to nevidíš? - Přísahám, že si to nevymýšlím, ani... ani..."
Rand kývl. Ani nad ním, díky Světlu, nezískávala znovu moc ta dýka. "Vážně se chová divně, Mate, ale uklidni se. Moirain o... o tom, ať je to co je to, ví. Perrin je v pořádku." Přál si, aby tomu sám věřil, ale Mata to zřejmě uklidnilo, aspoň trochu.
"Jasně," řekl Mat rychle a nepřestával Perrina sledovat koutkem oka. "Nikdy jsem neřekl, že není."
Mistr Gill se radil s hlavním čeledínem. Muž s větrem ošlehanou pletí a tváří jako jeden z koní se uhodil do čela a odběhl do zadní části stáje. Hostinský se se spokojeným úsměvem na kulaťoučkém obličeji otočil k Moirain. "Ramel říká, že cesta je volná, Aes Sedai."
Zadní stěna stáje vypadala pevná a byly na ni připevněny těžké police s nářadím. Ramel s dalším podomkem odklidili vidle, hrábě a lopaty a pak sáhli za police, aby odsunuli skryté závory. Náhle se celá část zdi odklopila dovnitř na skrytých závěsech, které byly tak dobře schované, že si Rand nebyl jist, jestli by je našel, i když byly zamaskované dveře otevřené. Světlo stáje dopadlo na cihlovou zeď o pár kroků dál.
"Je to jenom průchod mezi budovama," řekl hostinský, "ale nikdo mimo tuhle stáj neví, že se do ní dá odsud projít. Bělokabátníci nebo ti s bílejma kokardama, žádnej z nich si nevšimne, že jste odsud vyšli."
Aes Sedai kývla. "Pamatuj, dobrý muži, pokud se bojíš, že bys z toho mohl mít nějaké potíže, napiš Sheriam Sedai z modrého adžah do Tar Valonu, a ona ti pomůže. Obávám se, že já a mé sestry máme pro ty, kdo mi pomohli, hodně co napravovat."
Mistr Gill se zasmál. Nebyl to smích člověka, který má starosti. "No, Aes Sedai, tys mi už dala jedinej hostinec v celým Caemlynu bez krys. Co bych mohl chtít víc? Už jenom tím můžu zdvojnásobit svůj obrat." Přestal se usmívat a zatvářil se vážně. "Ať už hodláš udělat cokoliv, královna drží s Tar Valonem a já držím s královnou, takže ti přeju hodně štěstí. Světlo tě ozařuj, Aes Sedai. Ozařuj vás všechny."
"Tebe také, mistře Gille," odpověděla Moirain s úklonou. "Ale jestli na nás všechny má svítit Světlo, musíme si pospíšit." Rychle se obrátila k Loialovi. "Jsi připravený?"
Ogier se ostražitě zadíval na zuby svého velkého koně a pak ho uchopil za otěže. Vyváděl koně otvorem v zadní části stáje a snažil se přitom držet tlamu zvířete na délku otěží od své ruky. Ramel poskakoval z

nohy na nohu a netrpělivě čekal, až bude moci tajné dveře opět zavřít. Loial se v průchodu na chvíli zastavil s hlavou nakloněnou na stranu, jako by zkoumal vítr na tváři. "Tudy," prohlásil a zamířil úzkou uličkou pryč.
Moirain šla těsně za Loialovým koněm, pak Rand a Mat. Rand vedl jako první nákladního koně. Nyneiva a Egwain byly uprostřed, za nimi Perrin a jako poslední Lan. Skryté dveře se chvatně zavřely, hned jak Mandarb prošel do špinavé uličky. Bylo slyšet cvakání západek, které někdo rychle zasouval, a Randovi to připadalo až nepřirozeně hlasité.
Průchod, jak tomu říkal mistr Gill, byl velice úzký, a bylo-li to vůbec možné, ještě temnější než dvůr před stájemi. Z obou stran ho lemovaly vysoké holé cihlové či dřevěné zdi, takže nad hlavou měli pouze uzounký proužek černé oblohy. Velké pletené košíky, které měl naložené nákladní kůň, drhly o stěny po obou stranách. Košíky přetékaly zásobami na cestu, povětšině hliněnými džbánky s olejem. Na zádech měl kůň podélně přivázaný svazek tyčí a na nich byly připevněny lucerny, které se pohupovaly za koněm. Na Cestách, vykládal Loial, byla větší tma než za té nejtemnější noci.
Lucerny byly částečně naplněné, takže to v nich žbluňkalo, a jak do sebe při pohybu koně narážely, tiše to cinkalo. Zvuk to nebyl příliš hlasitý, ale hodinu před úsvitem bylo v Caemlynu ticho. Tupé kovové cinkání působilo dojmem, že je ho slyšet na celé míle.
Když průchod vyústil do ulice, Loial si bez zastávky vybral směr. Vypadalo to, že teď už ví přesně, kam jde, jako by cesta, jíž se museli vydat, byla pro něj stále jasnější. Rand neměl ponětí, jak ogier dokáže najít bránu, a Loial mu to nebyl schopen dost dobře vysvětlit. Prostě to ví, říkal. Cítí ji. Loial tvrdil, že to je jako snažit se vysvětlit, jak dýchat.
Spěchali ulicí a Rand se ohlédl k rohu, kde leželo Královnino požehnání. Podle Lamželeza tam o kousek dál bylo pořád ještě půl tuctu bělokabátníků. Svoji pozornost sice upírali na hostinec, ale hluk by je určitě přilákal. V tuto hodinu nebyl venku nikdo, kdo by k tomu neměl nějaký nepoctivý důvod. Podkovy na dláždění zvonily jako zvony a lucerny cinkaly, jako by jimi nákladní kůň třásl schválně. Rand se nepřestával ohlížet přes rameno, dokud nezabočili za další roh. Jak kolem rohu procházeli ostatní z Emondovy Role, Rand zaslechl, jak si vydechli úlevou.
Loial zřejmě k bráně sledoval tu nejkratší cestu, ať už šli kamkoliv. Občas proběhli širokou třídou, která byla až na pár psů plížících se temnotou prázdná. Jindy spěchali uličkami úzkými jako byl průchod za stájí, kde jim při každém neopatrném kroku pod nohama cosi začvachtalo. Nyneiva si tiše stěžovala na následný zápach, ale nikdo nezpomalil.
Temnota se pomalu vytrácela a měnila se v tmavou šeď. Na obloze nad vrcholky střech na východě se začaly objevovat slabé záblesky světla. Na ulicích se začali objevovat lidé, choulili se v chladu časného rána a skláněli hlavy, zatímco stále snili o svých postelích. Většina nevěnovala svému okolí nižádnou pozornost. Pouze hrstka se jich ohlédla na řadu lidí a koní s Loialem v čele, a jenom jeden je skutečně viděl.
Ten muž po nich hodil očima, stejně jako ostatní, a už se skoro vrátil ke svým vlastním myšlenkám, když náhle klopýtl a málem upadl. Obrátil se za nimi a zíral. Bylo tak právě dost světla, aby byly vidět obrysy postav, ale už to stačilo. Ogier mohl z dálky připomínat vysokého muže vedoucího obyčejného koně, nebo obyčejného muže vedoucího malého koně. Ale když za ním šli ostatní a dodávali scéně perspektivu, vypadal Loial přesně tak velký, jak byl, o polovinu větší, než by měl kterýkoliv muž být. Ten muž si je jednou prohlédl, přidušeně vykřikl a rozběhl se pryč, až za ním povlával plášť.
Brzy bude v ulicích víc lidí - velice brzy. Rand si prohlédl ženu, která kolem nich rychle procházela po druhé straně ulice a neviděla nic než chodník před sebou. Brzy si jich všimne víc lidí. Obloha na východě byla stále světlejší.
"Tam," oznámil Loial nakonec. "Je to támhle pod tím." Ukazoval na krám, který byl stále ještě zavřený na noc. Stolky před ním byly prázdné a markýzy nad nimi svinuté, dveře pevně zavřené. Okna nahoře, tam, kde bydlel kramář, byla pořád temná.
"Pod krámem?" vyjekl nevěřícně Mat. "Jak, pro Světlo, můžeme..."
Moirain zvedla ruku a zarazila ho. Ukázala ostatním, aby ji následovali do uličky vedle krámku. Koně i lidé se shlukli v mezeře mezi dvěma domy. Ve stínu mezi domy byla větší tma než na ulici, skoro jako za hluboké noci.

"Musí tu být dveře do sklepa," zamumlala Moirain - "Aha, ano."
Náhle se rozsvítilo světlo. Nad dlaní Aes Sedai visela koule o velikosti mužské pěsti, vydávající chladné světlo, která se pohybovala spolu s její rukou. Rand si pomyslel, že podle toho, že to všichni zřejmě brali jako samozřejmost, se dalo usuzovat, čím vším už prošli. Moirain přiložila ruku ke dveřím, jež našla. Ležely skoro na zemi, měly petlici a silnou západku a železný zámek větší než Randova ruka, pokrytý silnou vrstvou rzi.
Loial zatahal za zámek. "Můžu ho odtrhnout, i s tou petlicí, ale bude to dost hlučné, aby to slyšeli všichni v sousedství."
"Bude-li možné se tomu vyhnout, neměli bychom tomu dobrému muži poškodit majetek." Moirain si chvíli zámek upřeně prohlížela. Pak se zámku dotkla svou holí a zámek se tiše otevřel.
Loial ho rychle sundal, otevřel dveře dokořán a položil je na zem. Moirain sešla po rampě, která se pode dveřmi objevila, a na cestu si svítila zářící koulí. Aldíb ladně kráčela za ní.
"Zapalte lucerny a pojďte dolů," zavolala tiše. "Místa je tu dost. Honem. Venku bude brzy světlo."
Rand spěšně odvázal lucerny na tyči, ale již dávno předtím, než zapálil první, si uvědomil, že vidí Matovu tvář. Ulice budou ve chvilce plné lidí a kramář půjde dolů, aby otevřel krám. Určitě mu bude divné, proč je boční ulička plná koní. Mat cosi neklidně zamumlal o odvádění koní dovnitř, ale Rand byl rád, že může svého zavést dolů. Mat ho následoval, bručel, ale nešel o nic pomaleji.
Randovi se lucerna pohupovala na konci tyče a byla by narazila do stropu, kdyby nebyl opatrný, a ani Rudochovi, ani nákladnímu koni se rampa rozhodně nelíbila. Pak se dostal dolů a uhnul Matovi z cesty. Moirain nechala světelnou kouli pohasnout, ale když se k ní ostatní připojili, světlo luceren místo jasně ozářilo.
Sklep byl široký i dlouhý jako budova nad ním. Většinu místa zabíraly cihlové sloupy, které se od úzkých základen zvedaly ke stropu, kde byly pětkrát širší. Místnost vypadala, jako by byla postavená z řady oblouků. Bylo tu dost místa, ale Rand měl pořád stísněný pocit. Jak již naznačoval zrezivělý zámek, sklep dlouhou dobu nikdo nepoužíval. Podlaha byla holá, až na pár sudů plných nejrůznějšího harampádí a silnou vrstvu prachu. Ve světle luceren se třpytila zrnka prachu, zvířená množstvím nohou.
Lan vešel poslední, a jakmile Mandarb sestoupil z rampy, vyšplhal se zpět a dveře přitáhl zpátky na místo.
"Krev a popel," zavrčel Mat, "proč by někdo stavěl jednu z těch bran na takovým místě?"
"Vždy tomu tak nebylo," řekl Loial. Jeho dunivý hlas se odrážel rozlehlou prostorou. "Ne vždy. Ne!"
Ogier se zlobí, uvědomil si s úlekem Rand. "Kdysi tu rostly stromy. Všechny druhy stromů, který by rostly na tomto místě, všechny druhy stromů, které se ogierům podařilo přesvědčit, aby tu rostly. Velké stromy, vysoké stovky sáhů. Stín větví a chladný větřík, který roznášel vůni listů a květů a udržoval vzpomínku na mír državy. Tohle všechno zavraždili kvůli něčemu takovému!" Udeřil pěstí do sloupu. Sloupem ten úder otřásl. Rand si byl jist, že slyšel praskot cihel. Ze sloupu odpadl hotový vodopád suché malty.
"Co už je utkáno, nelze odetkát," řekla laskavě Moirain. "Když nám tohle stavení shodíš na hlavu, ty stromy znovu nevyrostou." Loial svěsil obočí, díky čemuž vypadal víc zahanbeně, než by to kdy dokázal s lidským obličejem. "S tvou pomocí, Loiale, se nám možná podaří zabránit tomu, aby háje, které ještě stojí, padly do Stínu. Tys nás přivedl k tomu, co hledáme."
Došla k jedné stěně a Rand si uvědomil, že tahle stěna se liší od ostatních. To byly obyčejné cihlové stěny, tahle byla umně postavená z kamene a pod vrstvou prachu se fantasticky proplétaly vytesané olistěné liány. Cihly a malta tu byly staré, ale něco na kamenech prozrazovalo, že tu stály dlouho již v době, kdy cihly teprve pálili. Pozdější stavitelé, sami už celá staletí mrtví, včlenili to, co již stálo, do stavby, a ještě později to jiní lidé přeměnili na sklep.
Jedna část zakřivené kamenné stěny, přímo uprostřed, byla podrobněji přitesána než zbytek. Ostatek byl stejně dobře vyrobený, ale ve srovnání s tímto kouskem byl jen hrubou kopií. Vypracovány z tvrdého kamene, lístky tu vypadaly měkčeji, jako by je někdo zachytil v jediném okamžiku, kdy je rozechvíval letní vánek. Přes to všechno vypadal kámen prastaře, byl mnohem starší než zbytek kamenné stěny, jako ten byl starší než cihly. Mnohem, mnohem starší. Loial se na ně podíval, jako by byl mnohem raději kdekoliv jinde než právě tady, dokonce i venku na ulicích se všemi těmi rozvášněnými lidmi.

"Avendesora, " zamumlala Moirain a položila ruku na trojlístek v řezbě. Rand si reliéf prohlédl. Tohle byl jediný takový list, který tu viděl. "List Stromu života je klíčem," řekla Aes Sedai a list jí vklouzl do ruky a oddálil se od stěny.
Rand zamrkal. Za sebou zaslechl, jak ostatní užasle vydechli. Ten list byl předtím stejně součástí stěny, jako ostatní lístky. Aes Sedai ho stejně samozřejmě přiložila do vzoru o šířku dlaně níž. Tři špičky listu tam zapadly, jako by tam patřily, a opět se staly součástí celku. Jakmile byl list na místě, změnila se celá podstata ústředních kamenů.
Teď si byl Rand jist, že vidí, jak se listy chvějí v nějakém neviděném vánku. Skoro měl pocit, že jsou pod prachem zelené, nástěnný koberec z husté jarní zeleně tady, v lucernami osvětleném sklepě. Nejdřív téměř nepostřehnutelně se uprostřed starobylé kamenné řezby objevila škvíra, která se rozšiřovala, jak se polovice kamenné zdi pomalu otvíraly do sklepa, až stály kolmo ke stěně. Zadní strana brány byla vypracována stejně jako přední, s reliéfem lián a listů, které vypadaly skoro jako živé. Za nimi, kde měla být hlína nebo sklep další budovy, se matně odrážely jejich rozechvělé postavy.
"Slyšel jsem," prohodil napůl lítostivě, napůl vystrašeně Loial, "že brány se lesknou jako zrcadlo. Kdysi ten, kdo vstoupil na Cesty, procházel sluncem a oblohou. Kdysi."
"Nemůžeme si dovolit čekat," odtušila Moirain.
Lan prošel kolem ní, vedl Mandarba a v ruce držel lucernu na tyči. Jeho nejasný odraz vykročil k němu, veda nejasného koně. Vypadalo to, jako by muž a odraz vstoupili na rozechvělém povrchu do sebe a oba zmizeli. Černý hřebec se na chvíli zarazil. Viditelně dál pokračující otěž ho spojovala s jeho vlastním matným odrazem. Otěž se napjala a válečný kůň také zmizel.
Chvíli všichni ve sklepě jenom stáli a zírali na bránu.
"Honem," pobízela je Moirain. "Já musím projít poslední. Nemůžeme tohle nechat otevřené pro každého, kdo by to náhodou našel. Tak si pospěšte."
Loial si těžce povzdechl a vykročil k rozechvělému odrazu. Jeho velký kůň pohodil hlavou a snažil se uhnout před tou divnou stěnou, ale pak byl vtažen dovnitř. Oba zmizeli tak dokonale, jako strážce s Mandarbem.
Rand váhavě strčil lucernu do brány. Lucerna se ponořila do svého vlastního odrazu a spojila se s ním, až obojí zmizelo, lucerna i její odraz. Rand se přiměl jít dál a díval se, jak tyč coul po coulu mizí. Pak vstoupil dovnitř sám, vešel do brány. Brada mu poklesla. Po těle mu přejelo cosi ledového, jako by procházel stěnou studené vody. Chvíle se táhla. Chlad ho postupně obklopoval, kousíček po kousíčku, a rozechvíval mu šaty nitku po nitce.
Náhle se mrazení rozprsklo jako bublina a Rand se zastavil, aby nabral dech. Byl na Cestách. Přímo před ním trpělivě čekali vedle svých koní Lan s Loialem. Všude kolem byla čerň, která se zdánlivě táhla donekonečna. Jejich lucerny kolem nich vytvářely malá jezírka světla, příliš malá, jako by něco světlo tlačilo zpátky, nebo ho požíralo.
Rand náhle znervózněl a trhl otěžemi. Rudoch a nákladní kůň proskočili dovnitř a málem ho srazili na zem. Rand klopýtl, vzpamatoval se a spěchal ke strážci a ogierovi, přičemž za sebou vlekl neklidné koně. Zvířata tiše ržála. Dokonce i Mandarba zřejmě přítomnost dalších koní poněkud uklidnila.
"Tady za branou dávej pozor, Rande," upozorňoval ho Loial. "Věci jsou... na Cestách jiné, jiné než venku. Podívej."
Rand se podíval směrem, kterým ogier ukazoval, a myslel, že uvidí stejný matný a rozechvělý odraz. Místo toho viděl sklep, jako by se díval skrz velkou tabuli kouřového skla zasazeného do temnoty. Tma kolem okna do sklepa působila znepokojivým dojmem, jako by měla hloubku, jako by otvor stál jen tak uprostřed ničeho, obklopen pouze temnotou. Rand něco takového řekl a roztřeseně se zasmál, ale Loial ho bral vážně.
"Mohl bys kolem ní projít kolem dokola a z druhé strany bys nezahlédl nic. Nicméně bych ti to nedoporučoval. Knihy nehovoří zrovna jasně o tom, co za branami leží. Myslím, že by ses tam mohl ztratit a nikdy bys nenašel cestu ven."
Rand zavrtěl hlavou a snažil se soustředit na samotnou bránu, místo na to, co leží za ní, ale to bylo svým způsobem stejně znepokojivé. Kdyby tu bylo kromě brány něco, nač by se dalo dívat, díval by se na to. Sklep viděl jako v kouřovém přítmí. Moirain a ostatní byli dost jasní, ale pohybovali se jako ve snu. I

pouhé mrknutí oka vypadalo jako vědomé, přehnané gesto. Mat procházel branou, jako by šel čistým rosolem, nohy jako by mu proplouvaly kupředu.
"Kolo se otáčí rychleji než Cesty," vysvětloval Loial. Rozhlédl se temnotou, která je obklopovala, hlavu vtaženou mezi ramena. "Nikdo živý nezná víc než útržky. Bojím se, že Cesty moc neznám, Rande."
"Temného," řekl Lan, "nelze porazit bez toho, aniž by člověk riskoval. Ale pro tuto chvíli jsme naživu a máme naději, že živí ještě chvíli zůstaneme. Nevzdávej se, dokud nejsi poražen, ogiere."
"Nemluvil bys tak sebevědomě, kdybys někdy šel po Cestách." Obvyklé vzdálené dunění Loialova hlasu bylo přitlumené. Ogier zíral do černoty, jako by tam něco viděl. "Já tu taky předtím nikdy nebyl, ale viděl jsem ogiera, jenž prošel branou a znovu vyšel ven. Nemluvil bys tak, kdybys ho byl viděl taky."
Mat prošel branou a nabral normální rychlost. Na chvíli se díval do zdánlivě nekonečné černi. Potom se k nim rozběhl, až mu lucerna na tyči poskakovala, a jeho kůň proskočil za ním, přičemž ho skoro odhodil dopředu. Jeden po druhém prošli Perrin, Egwain a Nyneiva. Všichni se nejdřív zastavili v ohromeném tichu a pak se honem připojili k ostatním. Každá lucerna zvětšila jezírko světla, ale ne tolik, jak by měla. Bylo to, jako by temnota houstla zároveň s tím, jak přibývalo světla. Houstla, jako by bojovala proti světlu, které ji umenšovalo.
To nebyl myšlenkový postup, který by Randovi vyhovoval. Dost špatné bylo již to, že tu jsou, natož aby ještě připisoval temnotě vlastní vůli. Ale tu tíhu zřejmě cítil každý. Mat si odpustil své suché poznámky a Egwain vypadala, jako by si přála, aby si byla své rozhodnutí jít s sebou lépe promyslela. Všichni mlčky pozorovali bránu, to poslední okénko do světa, který znali.
Nakonec zůstala ve sklepě pouze Moirain, nejasně osvětlená světlem lucerny, již si byla vzala. Aes Sedai se pořád pohybovala tím snovým způsobem. Hmatala rukou, jako by hledala onen lístek avendesory. Rand si všiml, že na této straně je v kamenných řezbách umístěn níže, přesně tam, kam ho Moirain na druhé straně přesunula. Nyní ho uvolnila a vrátila na původní místo. Randa náhle napadlo, jestli se lístek na druhé straně taky vrátil na původní místo.
Kamenná brána se začala pomalu, pomaloučku zavírat a Aes Sedai prošla skrz, vedouc Aldíb za sebou. Došla k nim a světlo její lucerny přestalo na bránu dopadat dřív, než ta se zavřela. Temnota pohltila úzký výhled do sklepa. V omezeném světle luceren je temnota pohltila úplně.
Náhle se zdálo, že světlo luceren je jediné světlo, které na světě ještě zůstalo. Rand si uvědomil, že stojí vtisknutý mezi Perrina a Egwain. Egwain se na něj poděšeně podívala a přitiskla se k němu těsněji a Perrin neuhnul. Na dotyku s jinou lidskou bytostí bylo cosi uklidňujícího, když celý svět právě spolkla tma. Dokonce i koně Cesty cítili a tlačili se do těsnějšího hloučku.
Navenek bez zájmu se Moirain s Lanem vyhoupli do sedel. Aes Sedai se předklonila a ruce položila na vyřezávanou hůl, kterou měla křížem opřenou o vysokou sedlovou hrušku. "Musíme vyrazit, Loiale."
Loial sebou trhl a důrazně kývl. "Ano. Ano, Aes Sedai, máš pravdu. Ani o minutku déle, než je nutné."
Ukázal na široký bílý pruh, který jim vedl pod nohama, a Rand chvatně ustoupil stranou. Všichni vesničané z Dvouříčí udělali totéž. Rand se dohadoval, že podlaha byla původně hladká, ale teď tu byly dolíčky, jako by kámen dostal neštovice. Bílá čára byla na několika místech popraskaná. "Tohle vede od brány k prvnímu ukazateli..." Loial se nejistě rozhlédl kolem sebe a pak se vyškrábal na koně, přičemž rozhodně neváhal, tak jako poprvé. Kůň měl na sobě to největší sedlo, jaké čeledín našel, ale Loial ho zaplňoval od hrušky k zadní rozsoše. Nohy mu visely téměř k zemi. "Ani o minutku déle, než je nutné," zamumlal. Ostatní váhavě nasedli.
Moirain s Lanem popojeli ogierovi po bok a vydali se podél bílé čáry do tmy. Všichni ostatní se shlukli za nimi, jak nejtěsněji mohli, a nad hlavami jim poskakovaly lucerny, které vydávaly tolik světla, aby to stačilo pro celý dům, ale o dva sáhy dál končilo. Tma ho zastavila, jako by naráželo na zeď. Vrzání sedel a klapot koňských podkov na kamení se zřejmě nesly pouze na hranici světla.
Randovi ruka každou chvíli zabloudila k meči. Ne že by si myslel, že by tu bylo něco, proti čemu by se mohl ubránit mečem. Vypadalo to, že tu není místo, kde by mohlo něco být. Bublina světla kolem nich mohla být klidně jeskyně ve skále, dokonale utěsněná, bez žádného východu. Podle toho, jak se měnilo jejich okolí, mohli koně klidně kráčet ve šlapacím mlýně. Rand stiskl jílec, jako by mohl rukou odtlačit kámen, který ho tížil. Když se dotkl meče, vzpomněl si na to, co ho Tam učíval. Na chvíli našel klid v prázdnotě. Ale ta váha se pořád vracela, tiskla prázdnotu, až měl v hlavě pouze jeskyni a musel začít od

začátku, dotknout se Tamova meče, aby si všechno připomněl.
Když se něco změnilo, byla to úleva, i když tou změnou byla jenom vysoká kamenná deska stojící na hraně, která se náhle vynořila z temnoty před nimi. Široká bílá čára končila u její základny. Široká deska byla pokrytá spletitými křivkami kovu zapuštěného do jejího povrchu, půvabnými linkami, které Randovi matně připomínaly liány a lístky. Kámen i kov byly pokryty bezbarvými dolíčky.
"Ukazatel," oznámil Loial. Předklonil se v sedle a zamračil se na propojenou kovovou mozaiku.
"Ogierský nápis," podotkla Moirain, "ale tak rozbitý, že skoro nepřečtu, co se tam píše."
"Já taky ne," připojil Loial, "ale je toho dost, abych poznal, že musíme tudy." Obrátil koně od ukazatele.
Okraje světla zachytily další kusy kamene. Vypadalo to jako kamenné obloukové mosty zvedající se do temnoty a mírně nakloněné plošiny bez jakéhokoliv zábradlí vedoucí nahoru i dolů. Mezi mosty a plošinami vedla nicméně balustráda sahající Randovi po prsa, jako by pád rozhodně znamenal nebezpečí. Balustráda byla postavená z bílého kamene a její prosté křivky a zatáčky vytvářely složitý vzor. Něco na tom Randovi připadalo známé, ale věděl, že to musí být jenom jeho představivost chytající se v cizím prostředí čehokoliv alespoň trochu povědomého.
U paty jednoho z mostů se Loial zastavil, aby si přečetl jedinou řádku na úzkém kamenném sloupu. Kývl a vyjel po mostě. "Tohle je první most na naší stezce," prohodil přes rameno.
Randa napadlo, co že ten most vlastně drží. Kopyta koní skřípala, jak se při každém kroku odlupovaly kousky kamene. Vše, co Rand viděl, bylo pokryto mělkými jamkami, některé byly jenom jako po píchnutí špendlíkem, jiné mělké krátery s drsnými okraji na sáh široké, jako by tu pršel kyselý déšť, nebo kámen tlel. Zábradlí bylo také popraskané a s děrami. Na některých místech dokonce úplně chybělo. Co se Randa týkalo, mohl být most tvořen až do středu země pevným kamenem, ale při pohledu na to, kudy se ubírali, si přál, aby vydržel aspoň tak dlouho, dokud nedorazí na opačný konec. Ať je to kde je to.
Most nakonec končil v místě, které se nijak nelišilo od jeho začátku. Rand viděl pouze tam, kam dopadalo světlo jejich luceren, ale měl dojem, že to místo je větší, jako plochý vrcholek kopce, s mosty a plošinami vedoucími do všech stran. Ostrov, tak tomu Loial říkal. Byl tu další popsaný ukazatel - Rand si ho pro sebe umístil doprostřed ostrova a neměl si jak ověřit, zda je to pravda. Loial si ho přečetl a vydal se po jedné z plošin, která se vinula stále výš a výš.
Po nekonečném výstupu po točité plošině došli na další ostrov, přesně stejný, jako byl ten předchozí. Rand se snažil představit si křivky oné plošiny, ale pak to vzdal. Tenhle ostrov nemůže být na tom předchozím. To nejde.
Loial se poradil s další deskou pokrytou ogierským písmem, našel další sloup se směrovkami a vyvedl je na další most. Rand už neměl ponětí, kterým směrem to vlastně jedou.
V jejich omezeném světle se jeden most podobal druhému, pouze některé měly rozlámané zábradlí a jiné nikoliv. Ostrovy se lišily pouze stupněm poškození ukazatelů. Rand ztratil pojem času. Nebyl si dokonce ani jist, kolik mostů již přešli, nebo po kolika plošinách putovali. Strážce ale musel mít hodiny zabudované v hlavě. Právě když Rand ucítil první bodnutí hladu, Lan tiše oznámil, že je poledne, a sesedl, aby rozdělil chléb, sýr a sušené maso, které vezl nákladní kůň. Toho teď vedl Perrin. Byli na ostrově a Loial měl plno práce s luštěním směrovek na ukazateli.
Mat začal sesedat, ale Moirain řekla: "Čas je na cestách příliš vzácný, abychom jím mohli plýtvat. Pro nás až příliš cenný. Zastavíme, až bude čas se prospat." Lan už byl zpátky v Mandarbově sedle.
Randa chuť k jídlu při pomyšlení na nocleh na Cestách skoro přešla. Tady byla pořád noc, ale ne taková noc, aby se tu dalo spát. Nicméně pojedl za jízdy, jako všichni ostatní. Bylo to dosti nepohodlné. Snažil se zvládnout jídlo, lucernu a otěže zároveň, ale byť neměl na jídlo ani pomyšlení, když dojedl, olízal si z prstů poslední drobty chleba a sýra a dal by si další. Dokonce začínal mít pocit, že Cesty zase nejsou tak hrozné, ne tak špatné, jak je Loial líčil. Působily sice dojmem krajiny před bouří, ale nic se tu neměnilo. Nic se neměnilo. Cesty byly téměř nudné.
Pak bylo ticho přerušeno, protože Loial náhle zachrčel. Rand se postavil ve třmenech, aby dohlédl před ogiera, a při pohledu na to, co tam bylo, ztěžka polkl. Byli právě uprostřed mostu a jen na sáh před Loialem most končil zubatou dírou.

# KAPITOLA DVACÁTÁ

## Co chodí ve Stínu

Světlo luceren dopadalo právě tak daleko, aby zachytilo protější konec mostu, trčící z temnoty jako zlomený zub. Loialův kůň neklidně zadupal a uvolněný kámen se zřítil do černé propasti. Pokud se k nim donesl zvuk způsobený dopadem kamene, Rand ho nezaslechl.
Pobídl Rudocha k okraji mostu. Sklonil lucernu dolů, ale ať se namáhal, jak chtěl, nezahlédl nic. Temnota dole, temnota nahoře, utínající světlo. Pokud tam někde bylo dno, mohlo být klidně o tisíc sáhů níž. Nebo vůbec nikde. Ale na opačné straně viděl, co je pod mostem a drží ho vztyčený. Nic. Most byl na dlaň široký a pod ním nebylo vůbec nic.
Kámen pod nohama mu připadal tenký jako papír a táhlo ho to k nekonečnému pádu přes okraj. Lucerna a tyč mu náhle připadaly tak těžké, že ho táhly ze sedla. Zatočila se mu hlava a on přiměl ryzáka zacouvat od propasti stejně opatrně, jako se přibližovali.
"Takže až sem jsi nás zavedla, Aes Sedai?" ozvala se Nyneiva. "Všechno tohle jenom abychom zjistili, že se musíme nakonec vrátit do Caemlynu?"
"Nemusíme se vracet," řekla Moirain. "Ne celou cestu až do Caemlynu. Na Cestách vede ke každému místu mnoho stezek. Musíme se jenom vrátit, aby Loial mohl najít jinou stezku, která nás zavede do Fal Dary. Loiale? Loiale!"
Ogier odtrhl pohled od propasti s viditelným úsilím. "Cože? Aha. Ano, Aes Sedai. Najdu jinou stezku. Měl..." Očima zabloudil zpátky k mezeře a štětičky se mu třásly. "Ani se mi nesnilo, že zkáza dostoupila tak daleko. Pokud už praskají samotné mosty, mohlo by se stát, že stezku, kterou chceš, nenajdu. Mohlo by se stát, že nenajdu ani stezku zpátky. Mosty mohou zrovna teď padat za námi."
"Musí tu být nějaká cesta," řekl Perrin bezvýrazně. Jeho oči jako by sbíraly světlo, jako by zlatě zářily. Vlka zahnaného do kouta, uvědomil si Rand. Toho mi připomíná.
"Stane se, jak kolo utká," řekla Moirain, "ale nevěřím, že zkáza dostoupila tak daleko, jak se obáváš. Podívej na ten kámen, Loiale. Dokonce i já poznám, že tohle je stará prasklina."
"Ano," řekl Loial pomalu. "Ano, Aes Sedai. Vidím to. Tady neprší, ani tu nefouká vítr, ale ten kámen byl vystaven vzduchu přinejmenším deset let." S úlevou kývl a chvíli se zdálo, že ho tento objev tak rozradostnil, až zapomněl na svůj strach. Pak se rozhlédl kolem sebe a zneklidněně pokrčil rameny. "Jiné stezky, než tu do Mafal Dadaranellu, najdu snáz. Třeba do Tar Valonu? Nebo do Državy Shangtai. Z posledního ostrova je to do Državy Shangtai jenom přes tři mosty. Hádám, že tentokrát by si se mnou starší chtěli popovídat."
"Do Fal Dary, Loiale," prohlásila pevně Moirain. "Oko světa leží za Fal Darou, a my se k němu musíme dostat."
"Do Fal Dary," souhlasil neochotně Loial.
Zpátky na ostrově se Loial pozorně probíral nápisy pokrytou deskou, napůl pro sebe si cosi mumlal a vraštil obočí. Brzy si povídal pouze pro sebe, protože přešel do ogierštiny. Tento melodický jazyk zněl, jako když pták zpívá hlubokým basem. Randovi připadalo zvláštní, že tak velcí lidé mají tak zpěvný jazyk.

Nakonec ogier kývl. Cestou k vybranému mostu se zoufale ohlédl k jedné směrovce. "Tři přechody do Državy Shangtai." Povzdechl si. Ale bez zastávky je vedl dál a zabočil ke třetímu mostu. Když na něj vstupoval, žalostně se otočil, byť byl most k jeho domovu zahalen temnotou.
Rand popojel vedle něj. "Až bude tohle za námi, Loiale, ukážeš mi svou državu, a já ti ukážu Emondovu Roli. Ale bez Cest. Půjdeme nebo pojedeme, i kdyby to mělo trvat celé léto."
"Ty věříš, že tohle jednou bude za námi, Rande?"
Rand se na ogiera zamračil. "Říkal jsi, že nám to do Fal Dary potrvá dva dny."
"Ne Cesty, Rande. Myslím všechno to ostatní." Loial se přes rameno ohlédl na Aes Sedai, která tiše hovořila s Lanem, jenž jí jel po boku.
"Proč myslíš, že tohle bude jednou za námi?"
Mosty a plošiny vedly nahoru a dolů a napříč. Občas vedla od ukazatele do temnoty bílá čára, přesně taková, jakou sledovali od brány v Caemlynu. Rand si všiml, že není sám, kdo si tyto čáry zvědavě, ač trochu lítostivě, prohlíží. Nyneiva, Perrin, Mat, dokonce i Egwain opouštěli tyto čáry jen s nechutí. Na opačné straně každé z nich byla brána, brána zpátky do světa, kde byla obloha a slunce a vítr. Dokonce i vítr by tu přivítali. Nicméně je pod přísným pohledem Aes Sedai opouštěli. Jenže Rand nebyl sám, kdo se ohlížel i tehdy, když už ostrov, ukazatel i čáru dávno pohltila temnota.
V době, kdy Moirain oznámila, že na jednom z ostrovů zastaví na noc, už Rand zíval. Mat se rozhlížel temnotou kolem nich a hlasitě se zařehtal, ale slezl stejně rychle jako ostatní. Lan s chlapci odsedlali a spoutali koně, zatímco Nyneiva s Egwain přichystaly malou olejovou pícku, aby uvařily čaj. Pícka vypadala jako spodek lucerny, a Lan vysvětloval, že tohle strážci používají v Morně, kde by bylo nebezpečné pálit dřevo. Strážce vytáhl z koše, jejž sňali z nákladního koně, trojnožky, takže mohli lucerny postavit do kruhu kolem tábora.
Loial chvíli zkoumal ukazatel, pak si sedl se zkříženýma nohama a přejel rukou po zaprášeném, dolíčky pokrytém kameni. "Kdysi byly ostrovy zarostlé," poznamenal smutně. "Píše se o tom ve všech knihách. Byla tu zelená tráva, na níž se dalo spát, byla měkkoučká jako postel vycpaná peřím. Rostly tu ovocné stromy, abyste si mohli zpestřit jídlo, které jste si přinesli, jablkem, hruškou nebo šedokem, které byly v každou roční dobu tam venku sladké, křupavé a šťavnaté."
"Není tu nic k lovení," zavrčel Perrin a pak se užasle rozhlédl, jako by ho překvapilo, že předtím promluvil.
Egwain podala Loialovi šálek čaje. Ten, aniž se napil, do něj zíral, jako by na dně hledal ovocné stromy.
"Nepůjdeš postavit ochrany?" zeptala se Moirain Nyneiva. "V tomhle musí být horší věci než jenom krysy. I když jsem zatím nic neviděla, přesto to cítím."
Aes Sedai si znechuceně otírala ruce. "Cítíš skvrnu, zkaženou sílu, která vytvořila Cesty. Na Cestách nepoužiji jedinou sílu, pokud nebudu muset. Špína je tu příliš silná, takže ať bych udělala cokoliv, určitě by se to nějak pokazilo."
To umlčelo i ostatní. Lan se usadil a jedl, jako by přikládal na oheň, jídlo nebylo tak důležité, jako doplnění tělesných sil. Moirain také pojedla, způsobně se krmila, jako by nedřepěli na holém kameni doslova uprostřed nicoty, ale Rand se v jídle jenom nimral. Maličký plamínek olejové pícky poskytoval jen tolik tepla, aby zavřela voda, ale Rand se u ní choulil, jako by mohl nasát její teplo. Rameny se otřel o Mata a Perrina. Všichni se tlačili kolem pícky. Mat držel chléb, sýr i maso a zřejmě na ně zapomněl. Perrin po několika soustech cínový talíř dokonce úplně odložil. Nálada byla stále pochmurnější a všichni hleděli dolů, aby se nemuseli dívat do temnoty.
Moirain si je při jídle prohlížela. Nakonec odložila talíř a ubrouskem si otřela rty. "Mohu vám sdělit jednu potěšující zprávu. Myslím, že Tom Merrilin není mrtvý."
Rand k ní prudce vzhlédl. "Ale... ten mizelec..."
"Mat mi vyprávěl, co se v Bílém Mostu událo," řekla Aes Sedai. "Lidé se tam zmiňovali o kejklíři, ale nikdo z nich nemluvil o umírání. Myslím, že kdyby byl zabit kejklíř, určitě by se o tom nezapomněli zmínit. Bílý Most není tak velký, aby tam byl kejklíř pouhou maličkostí. A Tom je součástí vzoru, jenž se sám ovíjí kolem vás tří. Myslím, že dost důležitou částí, aby byla teď oddělena."
Dost důležitý? přemýšlel Rand. Jak může Moirain vědět...? "Min? Viděla u Toma něco?"
"Viděla toho hodně," odtušila suše Moirain. "U vás všech. Přála bych si, abych rozuměla aspoň polovině

toho, co viděla, ale všechno nepochopila dokonce ani ona. Staré přehrady se bortí. Ale ať už je to, co Min dělá, staré nebo nové, vidí pravdu. Vaše osudy jsou propojené. I s Tomem Merrilinem."
Nyneiva si odmítavě odfrkla a nalila si další šálek čaje.
"Nechápu, jak mohla u nás něco vidět," zazubil se Mat. "Jestli se pamatuju, většinu času trávila pohledem na Randa."
Egwain nazvedla obočí. "Ale? - Tos mi neřekla, Moirain Sedai."
Rand se na ni podíval. Egwain se nedívala na něj, ale mluvila pečlivě neutrálním tónem. "Jednou jsem s ní mluvil," poznamenal. "Oblíká se jako kluk a vlasy má skoro kratší než já."
"Tak tys s ní mluvil. Jednou." Egwain pomalu přikývla. Pořád se nedívala na něj a zvedla k ústům šálek.
"Min byla prostě někdo, kdo pracuje v hostinci v Baerlonu," ozval se Perrin. "Ne jako Aram."
Egwain se zakuckala. "Je to moc horký," zamumlala.
"Kdo je Aram?" chtěl vědět Rand. Perrin se usmál, téměř jako se kdysi usmíval Mat, za oněch starých časů, kdy pořád vymýšlel samé neplechy, a schoval se za svým šálkem.
"Jeden z Kočovníků," řekla Egwain nedbale, ale na lících jí vyskočily rudé skvrny.
"Jeden z Kočovníků," vykládal Perrin zdvořile. "Tancuje. Jako pták. Neříkalas to tak, Egwain? Bylo to jako létat s ptáky, že?"
Egwain rozvážně odložila šálek. "Nevím, jak vy ostatní, ale já jsem hrozně utahaná a jdu spát."
Zavinula se do pokrývek a Perrin se natáhl, dloubl Randa do žeber a zamrkal. Rand zjistil, že se na něj taky vesele zubí. Ať shořím, jestli jsem z toho tentokrát nevyšel líp já. Přál bych si, abych toho věděl o ženách tolik, co Perrin.
"Možná, Rande," ozval se poťouchle Mat, "bys měl Egwain povyprávět o té dceři sedláka Grinwella, o Else." Egwain zvedla hlavu a upřela pohled nejdřív na Mata, pak na Randa. Rand si šel rychle připravit vlastní pokrývky. "Jít se vyspat mi teď připadá nejlepší."
Všichni vesničané z Emondovy Role si šli nachystat pokrývky a Loial se k nim připojil. Moirain tam seděla a srkala čaj. Lan také. Strážce vypadal, že ani nemá v úmyslu jít spát, natož že by to snad potřeboval.
I když byli zabalení v pokrývkách, nikdo se nechtěl příliš vzdálit od ostatních. Přímo kolem pícky utvořili malý kruh hromádek zahalených pokrývkami a skoro se jeden druhého dotýkali.
"Rande," špitl Mat, "měl jsi něco s Min? Já se na ni skoro ani nepodíval. Byla hezká, ale musela být málem tak stará jako Nyneiva."
"A co ta Elsa?" dodal z druhé strany Perrin. "Je hezká?"
"Krev a popel," zamumlal Rand, "to už ani nemůžu promluvit s holkou? Vy dva jste stejní jako Egwain."
"Jak by řekla vědma," popichoval ho vesele Mat, "dávej si pozor na jazyk. No, když o tom nechceš mluvit, tak se kapku prospím."
"Dobrý," zavrčel Rand. "To je první rozumná věc, cos večer řekl."
Ale spánek nepřicházel tak snadno. Kamenná deska ho tlačila, ať se Rand položil, jak chtěl, a i přes pokrývky cítil dolíčky v kameni. Nedokázal si představit, že je někde jinde, ne na Cestách vytvořených muži, kteří rozbili svět, muži poskvrněnými Temným. Neustále si představoval onen rozbitý most a nicotu pod ním.
Když se obrátil na jeden bok, zjistil, že se na něj dívá Mat, vlastně spíš skrz něj. Žertování bylo zapomenuto, když se temnota kolem nich připomněla. Rand se obrátil na druhý bok a Perrin měl také otevřené oči. Netvářil se tak vystrašeně jako Mat, ale tiskl si ruce k hrudi a ustaraně o sebe ťukal palci.
Moirain je obešla, každému poklekla u hlavy a sklonila se k němu, aby mu cosi pošeptala. Rand neslyšel, co říkala Perrinovi, ale ten přestal ťukat palci. Když se naklonila nad ním, a její tvář se skoro dotýkala jeho, pravila tichým, uklidňujícím hlasem: "Dokonce i zde tě chrání tvůj osud. Dokonce ani Temný nemůže úplně změnit vzor. Dokud budu nablízku, ty před ním budeš v bezpečí. Tvoje sny budou v pořádku. Aspoň prozatím."
Jak přecházela k Matovi, Rand hloubal nad tím, jestli si Moirain opravdu myslí, že je to tak snadné, že mu prostě řekne, že je v bezpečí, a on jí to uvěří. Ale nějak se cítil bezpečnější - aspoň o trochu. Zamyslel se nad tím a usnul. Spal spánkem beze snů.
Probudil je Lan. Rand by byl rád věděl, kdy vlastně strážce spává. Nevypadal unaveně, dokonce ani tak

unaveně, jako ti, kdo několik hodin leželi na tvrdém kameni. Moirain jim poskytla čas pouze na uvaření čaje, a to jenom po šálku pro každého. Snídali v sedle a Loial se strážcem je vedli. Bylo to stejné jídlo jako předtím. Chléb, maso a sýr. Rand si pomyslel, že člověka chléb, maso a sýr snadno unaví.
Když si Lan olízl z prstů poslední drobty, tiše poznamenal: "Někdo nás sleduje. Nebo něco." Byli uprostřed mostu, na jehož konce nedohlédli.
Mat vytáhl šíp z toulce a dřív, než ho mohl někdo zarazit, vypustil střelu do temnoty za nimi."Věděl jsem, že tohle nemám dělat," zamumlal Loial. "Nikdy jsem se neměl zaplést s Aes Sedai mimo državu."
Lan odstrčil Matův luk dřív, než ten stihl vystřelit podruhé "Nech toho, ty vesnickej pitomče. Nevíme přece, kdo za námi je."
"To je jediné místo, kde nejsou nebezpečné," pokračoval ogier.
"Co jinýho by tady mohlo být, kdyby to nebylo něco zlýho?" chtěl vědět Mat.
"To je to, co říkají starší, a já je měl poslouchat."
"Například my," podotkl suše strážce.
"Možná to je jiný poutník," navrhla s nadějí v hlase Egwain. "Třeba nějaký ogier."
"Ogierové mají víc rozumu, než aby používali Cesty," zabručel Loial. "Všichni až na Loiala, který nemá vůbec žádný rozum. Starší Haman to vždycky říkal, a je to pravda pravdoucí."
"Co cítíš, Lane?" zeptala se Moirain. "Je to něco, co slouží Temnému?"
Strážce pomalu zavrtěl hlavou. "Nevím," řekl, jako by ho to překvapilo. "Nepoznám to. Možná to jsou Cesty a jejich špína. Všechno je tu cítit špatně. Ale ať už je to cokoliv, nebo kdokoliv, nesnaží se nás dohnat. Na posledním ostrově do nás skoro narazil a spěchal po mostě zpátky, aby k tomu nedošlo. Kdybych zůstal pozadu, mohl bych ho překvapit a zjistit, kdo, nebo co, je zač."
"Jestli zůstaneš pozadu, strážče," prohlásil pevně Loial, "strávíš zbytek života na Cestách. I kdybys uměl číst ogierské písmo, ještě jsem nikdy neslyšel ani nečetl o člověku, který by bez ogierského průvodce našel cestu přes první ostrov. Umíš číst ogierské písmo?"
Lan znovu zavrtěl hlavou a Moirain prohodila: "Dokud nás neobtěžuje, nebudeme obtěžovat my jeho. Nemáme na to čas. Nemáme vůbec čas."
Sjeli z mostu na další ostrov a Loial pravil: "Jestli si pamatuju správně poslední ukazatel, vede odsud stezka k Tar Valonu. Přinejhorším půlden cesty. Zdaleka ne tolik, jako nám zabere cesta do Mafal Dadaranellu. Jsem si jistý, že..."
Zarazil se, když světlo jejich luceren dopadlo na ukazatel. Na vrcholku desky byly do kamene vysekány čáry, ostré, vedoucí v různých úhlech, a kámen zcela pokazily. Náhle už Lan svou ostražitost neskrýval. Stále sice klidně seděl v sedle, ale Rand měl dojem, že strážce vnímá celé jejich okolí, dokonce cítí, jak ostatní dýchají. Lan navedl hřebce kolem ukazatele a dál. Jel, jako by očekával útok, nebo hodlal sám zaútočit.
"Tohle vysvětluje hodně," podotkla tiše Moirain, "a začínám se bát. Hodně bát. Měla jsem to uhodnout. Špína a zkáza. Měla jsem to uhodnout."
"Uhodnout co?" dožadovala se Nyneiva, právě když se Loial zeptal: "Co je to? Kdo to udělal? Nikdy jsem něco takového neviděl, ani jsem o tom neslyšel."
Aes Sedai se na ně klidně podívala. "Trolloci." Nevšímala si poděšených vyjeknutí. "Nebo mizelci. Tohle jsou trolločí runy. Trolloci zjistili, jak vstoupit na Cesty. Jedině tak se mohli dostat do Dvouříčí, aniž by si jich někdo všiml. Skrze bránu v Manetherenu. V Morně je nejméně jedna taková brána." Než pokračovala dál, ohlédla se na Lana. Strážce byl dost daleko, vidět ho bylo pouze díky slabé záři lucerny. "Manetheren byl zničen, ale bránu nezničí skoro nic. Tak mizelci sebrali menší vojsko kolem Caemlynu, aniž by způsobili poplach ve všech státech mezi Mornou a Andorem." Moirain se odmlčela a zamyšleně si olízla rty. "Ale všechny stezky ještě neznají, jinak by se nahrnuli do Caemlynu branou, kterou jsme použili my. Ano."
Rand se otřásl. Projít bránou a najít trolloky, jak číhají v temnotě, stovky, možná tisíce trolloků, znetvořených obrů s polozvířecími tvářemi, štěkajícími při skoku temnotou, aby mohli zabít. Nebo něco horšího.
"Nepoužívají Cesty snadno," zavolal Lan. Jeho lucerna byla o necelých dvacet kroků dál, ale její světlo bylo jenom matnou, rozmazanou koulí, která těm kolem ukazatele připadala velice vzdálená. Moirain je

odvedla ke strážci. Když Rand uviděl, co Lan našel, přál si, aby měl prázdný žaludek.
U paty jednoho z mostů se zvedalo půl tuctu ztuhlých trolloků, zachycených, jak kolem sebe mávají zakřivenými sekerami a kosinami. Šedí a poďobaní jako kámen, jejich mohutná těla byla napůl ponořena do roztekléhо povrchu plného bublin. Některé bubliny popraskaly a odhalily tak další čenichy, navěky štěkající. Rand zaslechl, jak za ním někdo zvrací, a ztěžka polkl, aby se k němu nemusel připojit. Dokonce i pro trolloky to byla strašlivá smrt.
Pár sáhů za trolloky most končil. Směrovka tu ležela roztříštěná na tisíc kousků.
Loial neochotně sesedl a prohlížel si trolloky, jako by si myslel že by mohli oživnout. Chvatně prozkoumal zbytky směrovky a zvedl kovový nápis, jenž kdysi býval vložen do kamene. Poté se vyškrábal zpátky do sedla. "Tohle byl první most na stezce do Tar Valonu," podotkl.
Mat si hřbetem ruky otíral ústa a hlavu odvracel od trolloků. Egwain si zakrývala obličej rukama. Rand pobídl Rudocha blíž k Bele a pohladil Egwain po rameni. Ona se otočila a celá roztřesená ho objala. Rand se chtěl taky otřást, pouze to, že ji držel v náručí, mu v tom zabránilo.
"Ještěže zatím do Tar Valonu nejedeme," utrousila Moirain.
Nyneiva se k Aes Sedai prudce obrátila. "Jak to můžeš brát tak klidně? To stejný se mohlo stát nám!"
"Možná," připustila Moirain poklidně a Nyneiva zaskřípala zuby tak hlasitě, až měl Rand dojem, že si je musí ubrousit. "Ale mnohem pravděpodobnější je," pokračovala Moirain nevzrušeně, "že muži, muži Aes Sedai, kteří Cesty postavili, je zároveň chránili a zbudovali tu pasti na tvory Temného. Je to něco, čeho se museli bát, než byli půllidé a trolloci vyhnáni do Morny. V každém případě se tady nemůžeme zdržovat, a ať si vybereme kteroukoliv cestu, dopředu nebo zpátky, je nanejvýš pravděpodobné, že tam bude past, stejně jako kdekoliv jinde. Loiale, víš, který je další most?"
"Ano. Ano, tuhle část ukazatele nezničili, díky Světlu." Poprvé se Loial zřejmě dychtil vydat dál, stejně jako Moirain. Pobídl svého velkého koně do kroku dřív, než domluvil.
Egwain se držela Randovy ruky ještě přes dva mosty. Rand litoval, když se ho nakonec s tichou omluvou a nuceným smíchem pustila, a nejen proto, že se mu líbilo, když se ho takhle dotýkala. Zjistil, že je snazší být chrabrý, když někdo potřebuje vaši ochranu.
Moirain možná nevěřila, že ty pasti jsou přichystány i pro ně, ale přesto, jak rychle mluvila, vedla je mnohem pomaleji a než nechala někoho vstoupit na most nebo na ostrov, zastavovala se. Pobídla vždycky Aldíb a nataženou rukou zkoušela vzduch před sebou. Dokonce ani Loiala, ani Lana nenechala jít dopředu bez svého svolení.
Rand musel ohledně pastí důvěřovat jejímu úsudku, ale rozhlížel se okolní temnotou, jako by opravdu dohlédl dál než na sáh na dva, a napínal přitom uši. Pokud mohli Cesty používat trolloci, tak ať už je sledovalo cokoliv, mohlo to být další Temného stvoření. Možná víc než jedno. Lan říkal, že si na Cestách není jistý. Ale přecházeli most za mostem, v sedle snědli oběd a přešli další mosty, a jediné, co slyšeli, bylo vrzání vlastních sedel a zvonění podkov jejich koní. Občas někdo z nich zakašlal, či si něco pro sebe zamumlal. Později se v dálce ozval vítr. Dul kdesi v té černotě. Rand nepoznal, kterým směrem to je. Nejdřív si myslel, že si s ním pouze zahrává jeho představivost, ale po chvíli si byl jist.
Bude dobré zase cítit vítr ve tvářích, i když bude studený.
Náhle zamrkal. "Loiale, neříkal jsi, že na Cestách nefouká vítr?"
Loial přitáhl koni otěže těsně před dalším ostrovem a naklonil hlavu na stranu, aby lépe slyšel. Pomalu zbledl a olízl si rty. "Machin Shin," zašeptal chraptivě. "Černý vítr. Světlo na nás sviť a ochraňuj nás. To je černý vítr."
"Kolik mostů ještě?" zeptala se ostře Moirain. "Loiale, kolik je to ještě mostů?"
"Dva. Myslím, že dva."
"Tak honem," pobídla je Moirain a doklusala s Aldíb na ostrov. "Rychle to najdi!"
Loial si při čtení ukazatele povídal pro sebe, nebo pro kohokoliv, kdo poslouchal. "Vyšli ven šílení, křičeli o Machin Shin. Světlo nám pomáhej! Dokonce i ti, které Aes Sedai vyléčily, oni..." Spěšně si prohlížel kámen a s výkřikem: "Tudy!" odcválal k následujícímu mostu.
Tentokrát Moirain nečekala, aby vše prozkoumala. Pobízela je do cvalu a most se chvěl pod kopyty koní a lucerny se jim houpaly nad hlavami. Loial přejel očima další ukazatel a stočil velkého koně jako závodník málem dřív, než zvíře zastavilo. Fičení větru zesílilo. Rand ho slyšel i přes dunění kopyt na

kamení. Bylo to za nimi a blížilo se to.
S posledním ukazatelem se vůbec nenamáhali. Jakmile světlo zachytilo bílou čáru vedoucí od něj, cvalem zabočili oním směrem. Ostrov zmizel za nimi a zbyl jenom poďobaný, šedý kámen pod nohama a ta bílá čára. Rand dýchal tak namáhavě, že si už nebyl jist, zda ještě vítr slyší.
V temnotě se objevila brána s vyřezávanými liánami, stojící osaměle v temnotě, jako maličký kousek zdiva v černočerné noci. Moirain se předklonila v sedle a sáhla na řezbu. Náhle se narovnala. "List avendesory tu není!" vydechla. "Klíč je pryč!"
"Světlo!" zařval Mat. "Zatracený Světlo!" Loial zvrátil hlavu a vyrazil žalostný výkřik, znějící jako vytí umírajícího.
Egwain se dotkla Randovy paže. Rty se jí chvěly, ale jenom se na něj dívala. Rand položil dlaň na její ruku a doufal, že nevypadá vyděšeněji než ona. Cítil to. Vítr dorazil až k ukazateli a děsivě vyl. Rand měl dojem, že v něm slyší hlasy, hlasy hulákající ohavnosti, při nichž, byť jim rozuměl jen zpola, se mu obracel žaludek.
Moirain zvedla hůl a z jejího konce vyšlehl plamen. Nebyl to onen čistý, bílý plamen, na nějž se Rand pamatoval z Emondovy Role a bitvy u Shadar Logothu. Oheň měl odpudivě žlutý nádech a pomalu jím proplouvaly čemé tečky jako saze. Z plamene stoupal řídký, pronikavě páchnoucí kouř, z něhož se Loial rozkašlal a koně se nervózně roztančili, ale Moirain ho namířila na bránu. Kouř Randa škrábal v hrdle a pálil ho v nose.
Kámen tál jako máslo, lístky a šlahouny se v plameni zachvěly a zmizely. Aes Sedai pohybovala plamenem, jak nejrychleji to šlo, ale prořízнout otvor dost velký na to, aby se všichni dostali ven, se nedalo provést rychle. Randovi připadalo, že čára roztaveného kamene se po desce posunuje s hlemýždí rychlostí. Plášť se mu zavlnil, jako by ho zachytil první závan větru, a Randovi se zastavilo srdce.
"Cítím to," pronesl Mat chvějícím se hlasem. "Světlo, já to zatraceně cítím!"
Plamen pohasl a Moirain sklonila hůl. "Hotovo," řekla. "Napůl."
Řezbou se táhla tenoučká čára. Rand měl dojem, že štěrbinou vidí světlo - matné, ale světlo. Ale i přes rýhu tu pořád ještě stály dva velké, zakřivené kamenné klíny, půl oblouku z každého křídla. Otvor bude dost velký, aby mohli všichni projet, i když si Loial bude nejspíš muset lehnout koni na hřbet. Jakmile budou kamenné klíny pryč, bude otvor dost velký. Randa napadlo, kolik asi váží. Tisíc liber? Víc? Možná bychom je mohli odtlačit, než se sem ten vítr dostane. Závan větru mu rozevlál plášť. Snažil se neposlouchat, co křičí ty hlasy.
Jak Moirain ustoupila, proskočil kolem Mandarb, rovnou do brány. Lan byl přikrčený v sedle. V posledním okamžiku se válečný oř stočil a zachytil kámen ramenem, tak jak ho učili v bitvě zachytit ramenem jiného koně. S prásknutím se kámen vyvalil a strážce i jeho kůň setrvačností proskočili kouřovou clonou brány. Světlo, které pronikalo dovnitř, bylo dopolední, bledé a slabé, ale Randovi to připadalo, jako by mu do obličeje za plného léta pálilo polední slunce.
Na opačné straně brány Lan a Mandarb zpomalili, až se úplně plazili, když strážce přitáhl koni otěže a otočil ho k bráně. Rand nečekal. Postrčil Bele hlavu směrem k otvoru a plácl kosmatou kobylku po zadku. Egwain měla právě tak dost času, aby se polekaně ohlédla přes rameno, a už ji Bela pronesla ven z Cest.
"Všichni ven!" nařizovala jim Moirain. "Rychle! Běžte!"
Ještě za řeči Aes Sedai natáhla ruku s holí a ukázala jí směrem k ukazateli. Cosi vyskočilo z konce kole, jako tekuté světlo přeměněné v sirupovitý plamen, planoucí oštěp bílého, rudého a žlutého světla, a udeřil do temnoty, vybuchl a blyštil se jako roztříštěné démanty. Vítr zavřískl bolestí, zaječel vzteky. Tisíc mumlajících hlasů, skrytých ve větru, zaburácelo jako hrom, byl to řev šílenství, pololyšené hlasy chichotající se a vyjící, slibující věci, při nichž se Randovi obracel žaludek nejen z toho, čemu téměř porozuměl, ale i z radosti znějící v těch hlasech.
Pobodl Rudocha kupředu, kde se ostatní tlačili u otvoru, protáhl se mezi ně a všichni prošli kouřovým leskem zároveň. Znovu jím projelo mrazení, zvláštní pocit, jako když se v zimě pomalu ponořuje do jezírka a studená voda mu zaplavuje kůži po nekonečně malých kousíčcích. Právě když začínal mít dojem, že to bude trvat věčně, zatímco se mu hlavou divoce honily myšlenky, napadlo ho, že je vítr může dostihnout právě tady, zatímco je brána drží.

Náhle, jako když praskne bublina, mrazení zmizelo a Rand byl venku. Jeho kůň, jenž se na jediný okamžik pohyboval dvakrát rychleji než on, klopýtl a Rand mu málem přepadl přes hlavu. Rand ryzáka popadl oběma rukama kolem krku a držel se ho jako klíště. Když se dostával zpátky do sedla, Rudoch se otřásl a odklusal k ostatním stejně klidně, jako by se nic zvláštního nebylo přihodilo. Byla tu zima, ne takový mráz jako na Cestách, ale vítaný, přirozený zimní chlad, který mu pomalu zalézal pod nehty. Přitáhl si plášť těsněji k tělu a upíral pohled na matně se třpytící bránu. Vedle něj se v sedle předklonil Lan s rukou položenou na meči. Muž i kůň byli napjatí, zjevně se hodlali vrhnout zpět, pokud se Moirain neobjeví.
Brána stála ve změti kamenů na úpatí kopce zakrytá křovím. Pouze tam, kam spadly kusy kamene, byly holé hnědé větve polámané. Vedle řezeb na pozůstatcích brány vypadaly křoviny méně živé než samotný kámen.
Zkalený povrch se náhle vyboulil, jako když na povrch jezera vystupuje podivná podlouhlá bublina. V bublině se objevila Moiraina záda. Aes Sedai a její matný odraz se coul po coulu odtahovaly od sebe. Moirain pořád držela hůl před sebou a držela ji tam, dokud za sebou branou neprotáhla Aldíb. Bílá klisna tančila a strachy koulela očima. Moirain, s pohledem stále upřeným na bránu, vycouvala pryč.
Brána potemněla. Zamlžená hladina tmavla a procházela od šedé do uhlově černé a následně do černé tmavé, jako bylo srdce Cest. Jako z velké dálky k nim doléhalo vytí větru, skryté hlasy plné neuhasitelné žízně po živých bytostech, plné hladu po bolesti, plné pocitu marnosti.
Rand měl pocit, jako by mu hlasy šeptaly do ucha, jako by jim měl už už porozumět. Maso tak jemné, hezky se trhá, stačí rozervat kůži. Kůže se stahuje, kůže se skládá, je tak hezké skládat proužky stažené kůže, takže rudé kapky padají. Krev je tak rudá, tak rudá, tak sladká. Sladké výkřiky, hezké výkřiky, zpěvavé výkřiky, křik tvé písně, zpívej svůj křik...
Šepot slábl, tma slábla a mizela, až byla brána opět jenom kalná rozechvělá hladina ohraničená vyřezávaným kamenným obloukem.
Rand dlouze, roztřeseně vydechl. Nebyl jediný. Slyšel, jak si i ostatní vydechli úlevou. Egwain postavila Belu vedle Nyneivina koně a obě ženy se objímaly, hlavy položené jedna druhé na ramenou. Dokonce i Lan vypadal, že se mu také ulevilo, i když se na jeho tvrdých rysech nezračily žádné pocity. Byl to spíš způsob, jakým seděl na Mandarbovi, to, jak mu při pohledu na Moirain povolilo napětí v ramenou, jak nakláněl hlavu.
"Nemůže to projít skrz," řekla Moirain. "Myslela jsem, že nemůže. Doufala jsem v to. Fuj!" Hodila hůl na zem a otírala si dlaň do pláště. Hůl byla zpoloviny ožehlá a pokrytá silnou vrstvou sazí. "Ta skvrna tam zkazí úplně všechno."
"Co to bylo?" chtěla vědět Nyneiva. "Co to bylo?"
Loial vypadal zmateně. "No přece Machin Shin. Černý vítr, který krade duše."
"Ale co to je?" naléhala Nyneiva. "Na trolloka se aspoň můžeš podívat, dotknout se ho, když na to máš dost silný žaludek. Ale tohle..." Křečovitě se otřásla.
"Možná něco, co zůstalo po Čase šílenství," odvětila Moirain. "Nebo dokonce pozůstatek po válce Stínu, válce síly. Něco, co se na Cestách skrývá už tak dlouho, že to nemůže ven. Nikdo, dokonce ani žádný ogier, neví, jak daleko Cesty vedou, ani jak hluboko. Mohlo by to být dokonce něco ze samotných Cest. Jak říkal Loial, Cesty jsou živé bytosti, a všechny živé bytosti mají cizopasníky. Možná je to dokonce stvoření samotné zkázy, něco zrozené z úpadku. Něco, co nenávidí život a světlo."
"Tak dost!" zvolala Egwain. "Už nechci nic slyšet. Slyšela jsem to, říkalo to..." Odmlčela se a celá se třásla.
"Ještě budeme muset čelit horším věcem," podotkla Moirain tiše. Rand měl dojem, že to nebylo určeno pro jejich uši.
Aes Sedai se znaveně vyšplhala do sedla a s vděčným povzdechem se usadila. "Tohle je nebezpečné," řekla s pohledem upřeným na rozbitou bránu. Ožehlé holi věnovala jenom krátký pohled. "Ta věc nemůže ven, ale každý může dovnitř. Jakmile dorazíme do Fal Dary, Agelmar bude muset poslat své muže, aby to zazdili." Ukázala k severu, na vzdálené věže zahalené oparem, vyčnívající nad holé vrcholky stromů.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

# KAPITOLA DVACÁTÁ PRVNÍ

## Fal Dara

Krajina kolem brány byla zvlněná, kopce zalesněné, ale kromě samotné brány tu nikde nebylo ani stopy po nějakém ogierském háji. Většina stromů vypadala jako šedé kostry deroucí se k obloze. Po lese bylo roztroušeno méně jehličnanů, než na kolik byl Rand zvyklý, a i z těch bylo mnoho pokrytých suchým hnědým jehličím. Loial pouze potřásal hlavou.
"Mrtvý jako Spálený země," poznamenala Nyneiva a zamračila se. Egwain si přitáhla plášť k tělu a otřásla se.
"Aspoň jsme venku," podotkl Perrin a Mat dodal: "Ale kde?"
"V Shienaru," oznámil jim Lan. "Jsme v Hraničních státech." Tím svým tvrdým hlasem jako by řekl doma, skoro.
Rand si také přitáhl plášť. Hraniční státy. Takže Morna je blízko. Morna. Oko světa. A to, co sem přišli udělat.
"Jsme blízko Fal Dary," řekla Moirain. "Jen pár mil." Za vrcholky stromů se na sever a na východ od nich zvedaly věže, tmavé proti ranní obloze. Jak projížděli mezi vršky a lesem, věže jim často mizely z dohledu, ale když vyjeli na zvlášť vysoký hřeben, znovu se objevily.
Rand si všiml, že stromy tu jsou často rozštípnuté, jako by do nich udeřil blesk.
"Zima," odpověděl Lan, když se zeptal. "Občas je v zimě takový mráz, že zamrzne míza a stromy se roztrhnou. Za nocí je můžeš slyšet, zní to jako ohňostroj, a vzduch je tak ostrý, až máš dojem, že by se mohl roztříštit. Po téhle zimě jich je ale mnohem víc než obvykle."
Rand zavrtěl hlavou. Stromy se trhají! A to jenom za normální zimy. Jaká musela být tahle? Určitě si to nedokázal představit.
"Kdo říká, že už je po zimě?" ozval se Mat a cvakaly mu zuby.
"Tak tohle je, ovčáku, hezké jaro," odtušil Lan. "Hezké jaro, když jsi naživu. Ale jestli toužíš po teple, no, v Morně ti bude teplo až dost."
Mat tiše zavrčel. "Krev a popel. Krev a zatracenej popel!" Rand ho skoro neslyšel, ale znělo to od srdce.
Projížděli mezi statky, ale i když byl čas na přípravu poledního jídla, z vysokých kamenných komínů nestoupal kouř. Pole byla prázdná, bez lidí i zvířat, i když tu občas stál opuštěný pluh nebo povoz, jako by se majitel hodlal každou chvíli vrátit.
Na jednom statku u cesty se na dvorku hrabala osamělá slípka. Jedno křídlo do stodoly se volně houpalo ve větru, to druhé mělo vylomený spodní pant a viselo nakřivo. Vysoký dům, který Randovým očím, uvyklým na Dvouříčí, připadal zvláštní, maje střechu s ostrým hřebenem, jejíž velké dřevěné šindele sahaly skoro až k zemi, byl zcela tichý. Nevyběhl za nimi žádný štěkající pes. Uprostřed dvora ležela kosa a vedle studny byly převrácené okovy.
Moirain se cestou kolem na statek mračila. Zvedla Aldíbiny otěže a bílá klisna zrychlila.
Lidé z Emondovy Role se spolu s Loialem tlačili k sobě kousek za Aes Sedai a strážcem.
Rand zavrtěl hlavou. Neuměl si představit, že by tu mohlo něco růst. Ale Cesty si taky neuměl doopravdy představit. Ani teď, když jimi projel, to nedokázal.
"Myslím, že tohle nečekala," poznamenala Nyneiva tiše s gestem, jímž zahrnula pusté statky, které viděli.
"Kam všichni odešli?" ozvala se Egwain. "Proč? Nemůžou být pryč dlouho."

"Proč to říkáš?" zeptal se Mat. "Podle toho, jak vypadají ty dveře do stodoly, můžou být pryč už celou zimu." Nyneiva i Egwain se na něj obě podívaly, jako by měl zpomalené myšlení.
"Záclony v oknech," vykládala Egwain trpělivě. "Na zimní záclony jsou moc lehký, dokonce i tady. Podle toho, jaká je tady zima, žádná žena by tohle nepověsila dřív než před týdnem." Vědma kývla.
"Záclony." Perrin se zahihňal. Okamžitě si úsměv z tváře setřel, protože obě ženy se na něj zadívaly se zdviženým obočím. "Ehm, souhlasím s váma. Ta kosa není dost zrezavělá, aby tady venku ležela dýl než týden. Toho sis měl, Mate, všimnout. I když ti ušly ty záclony."
Rand se zadíval na Perrina a snažil se na něj nedívat příliš upřeně. Měl lepší oči než Perrin - aspoň míval, když spolu lovívali králíky - ale na kosu neviděl tak dobře, aby si všiml nějaké rzi.
"Vážně je mi fuk, kam odešli," bručel Mat. "Jenom bych chtěl brzo najít nějaký místo, kde je teplo. Brzo."
"Ale proč odešli?" ptal se Rand tiše. Morna nebyla daleko. Morna, kde jsou všichni mizelci a trolloci, nejen ti, co je honí dole v Andoru. Morna, kam právě jedou.
Zvedl hlas natolik, aby ho ti kolem slyšeli. "Nyneivo, možná byste k tomu Oku nemusely s Egwain chodit s námi." Obě ženy se na něj podívaly, jako by hovořil nějakou nesrozumitelnou hatmatilkou, ale Morna byla tak blízko, že to prostě musel ještě jednou zkusit. "Možná bude stačit, když budete blízko. Moirain neříkala, že musíte chodit s námi. Ani ty, Loiale. Mohli byste zůstat ve Fal Daře. Dokud se nevrátíme. Nebo byste mohli vyrazit do Tar Valonu. Možná tudy pojede nějaká kupecká karavana. A sázím se, že Moirain by vám dokonce najala kočár. Až bude po všem, setkáme se v Tar Valonu."
"Ta'veren." Loialův vzdech zněl jako zahřmění na obzoru. "Namotáváte kolem sebe životy, Rande al'Thore, ty a tvoji přátelé. Váš osud vybírá náš." Ogier pokrčil rameny a náhle se zeširoka zašklebil. "Kromě toho, setkání se Zeleným obrem bude stát za to. Starší Haman pořád mluví o setkání se Zeleným obrem, a můj otec také, stejně jako většina starších."
"Tolik?" podivil se Perrin. "Příběhy říkají, že Zeleného obra je těžký najít, a nikdo ho nenajde dvakrát."
"Ne, dvakrát ne," souhlasil Loial. "Jenže já se s ním nikdy nesetkal a vy taky ne. Zdá se, že se ogierům nevyhýbá tolik, jako lidem. Ví toho hodně o stromech. Dokonce i o Stromových písních."
Rand řekl: "To, co jsem chtěl říct, je, že..."
Vědma ho zarazila. "Ona říká, že Egwain a já jsme taky součástí vzoru. Náš osud je celý propletený s váma třema. Jestli se jí dá věřit, tak podle toho, jak bude kus vzoru utkaný, bychom mohli zastavit Temného. A já se bojím, že jí to věřím. Stalo se toho tolik, že jí prostě věřím. Ale jestli s Egwain odejdeme, co bychom mohly na vzoru změnit?"
"Jenom jsem se snažil..."
Nyneiva ho znovu ostře přerušila. "Vím, co ses snažil udělat." Dívala se na něj, dokud si Rand nejistě nepoposedl, a pak její výraz změkl. "Vím, co ses snažil udělat, Rande. Žádnou Aes Sedai nemám moc v lásce, a tuhle, hádám, ze všech nejmíň. A ještě míň se mi líbí jít do Morny, ale ze všeho nejmíň mám ráda Otce lží. Jestli vy, hoši... pánové, můžete dělat to, co je potřeba, když byste radši dělali cokoliv jinýho, proč myslíte, že já udělám míň? Nebo Egwain?" Nezdálo se, že by čekala odpověď. Zvedla otěže a zamračila se na Aes Sedai před nimi. "Ráda bych věděla, jestli na to místo, do Fal Dary, dorazíme brzo, nebo jestli si myslí, že noc budem trávit tady venku."
Odklusala k Moirain a Mat prohodil: "Řekla nám pánové. Zdá se to teprve včera, kdy říkala, že by nás neměli pouštět ze šňůry, a teď nám říká pánové."
"Pořád byste se raději měli držet máminy zástěry," podotkla Egwain, ale Rand měl dojem, že do toho nedává srdce. Pobídla Belu blíž k jeho ryzákovi a ztišila hlas, aby ji ostatní neslyšeli, i když Mat se o to aspoň pokusil. "S Aramem jsem jenom tancovala, Rande," vykládala potichu a nepodívala se na něj. "Nezazlíváš mi to, že ne, že jsem tancovala s někým, koho už v životě neuvidím?"
"Ne," uklidnil ji Rand. Proč to vytahuje na světlo právě teď? "Ovšemže ne." Ale najednou si vzpomněl na něco, co tenkrát v Baerlonu říkala Min. Nyní mu to připadalo jako před sto lety. Ona není určená pro tebe. Aspoň ne tak, jak byste to oba chtěli.
Město Fal Dara bylo vystavěno na kopcích přehlížejících okolní krajinu. Nebylo sice ani zdaleka tak velké jako Caemlyn, ale hradby kolem byly stejně velké, jako ty caemlynské. Kolem hradeb byl celou míli široký pás, který byl zcela vyčištěn, nerostlo tu nic vyššího než tráva, a i ta byla posekaná. Nikdo se

nemohl dostat k hradbám, aniž by ho nezahlédli z některé z mnoha vysokých věží s dřevěným ochozem. Tam, kde byly caemlynské hradby krásné, stavitelům Fal Dary bylo zcela lhostejné, zda se jejich dílo bude někomu líbit. Šedý kámen byl pochmurně neúprosný. Hradby do dáli hlásaly, že tu jsou z jednoho jediného důvodu: vydržet. Praporce na vrcholcích věží povlávaly ve větru, až se zdálo, že podél hradeb poletuje sám černý shienarský jestřáb.
Lan shodil z hlavy kápi, a i přes zimu kývl na ostatní, aby ho následovali. Moirain už svou kapuci sňala z hlavy. "V Shienaru mají zákon," řekl strážce. "Mají ho ve všech Hraničních státech. Nikdo nesmí uvnitř městských hradeb skrývat tvář."
"To jsou všichni takoví krasavci?" zasmál se Mat.
"Půlčlověk se nemůže schovat, když má odhalený obličej," odtušil strážce bezvýrazně.
Randovi zmizel úsměv ze rtů. Mat si chvatně stáhl kapuci.
Brána byla otevřená, její křídla byla vysoká a pokrytá železem, ale na stráži tu stál tucet mužů ve zlatožlutých kabátcích s černým jestřábem. Na zádech měli zavěšeny dlouhé meče, jejichž jílce jim vyčuhovaly přes rameno, a každý měl navíc u pasu široký meč, palcát či sekeru. Koně měli připoutané nedaleko. S ocelovými pancíři na prsou, šíjích a hlavách vypadala zvířata poněkud směšně. Kopí měli vojáci připravená, byli hotovi vmžiku vyjet. Stráže se nesnažily Lana, Moirain, ani nikoho z ostatních zastavit. Ve skutečnosti jim zamávaly a šťastně je vítaly.
"Dai Shan!" křikl jeden, a jak projížděla skupinka kolem, mával rukou v ocelové rukavici nad hlavou. "Dai Shan!"
Mnoho dalších volalo: "Sláva Stavitelům!" a "Kiserai ti Wansho!" Loial vypadal zpočátku překvapeně. Pak se zeširoka usmál a strážným zamával.
Jeden muž popoběhl kousek podle Lanova koně. Brnění, které měl na sobě, mu nijak nepřekáželo. "Vzlétne znovu zlatý jeřáb, Dai Shane?"
"Mír, Ragane," bylo vše, co strážce řekl, a muž se zastavil. Strážce odpovídal na mávání stráží, ale najednou byl ještě víc zachmuřený než obvykle.
Cestou ulicemi dlážděnými kameny, plnými lidí a povozů, se Rand starostlivě mračil. Fal Dara praskala ve švech, ale lidé tu netvořili dychtivá shromáždění jako v Caemlynu, kdy se i při svém hašteření radovali z nádhery města, ani návaly jako v Baerlonu. Zdejší obyvatelé, namačkaní na sebe, si je prohlíželi ledovýma očima a ve tvářích se jim nezračily žádné pocity. Všechny boční uličky a polovina hlavních byly ucpány vozy i žebřiňáky, na nichž byl do výšky naskládán nábytek a vyřezávané truhlice tak nacpané šatstvem, až z nich přetékalo. Na vršku seděly děti. Dospělí zaháněli děti nahoru, kde na ně bylo vidět, a nenechali je poodejít stranou, ani aby si mohly hrát. Děti byly dokonce ještě tišší než dospělí, oči měly větší a výraz uštvanější. Škvíry a skuliny mezi povozy byly nacpány kosmatými kravkami a černostrakatými prasaty v narychlo sroubených ohradách. Z klecí se slepicemi, kachnami a husami se ozývalo štěbetání, které chvílemi mlčení lidí plně vyrovnávalo. Rand už věděl, kam všichni sedláci odešli.
Lan je vedl k pevnosti uprostřed města, mohutné majestátní kamenné budově na vrcholku nejvyššího kopce. Hradby tvrze opatřené věžemi obtáčel suchý příkop, hluboký a široký, na jehož dně byl hotový les přiostřených ocelových bodců, ostrých jako břitva a vysokých jako člověk. Místo poslední obrany, pokud by padl zbytek města. Z jedné věžové brány na ně zavolal ozbrojený muž: "Vítej, Dai Shane!" Další volal z nitra pevnosti: "Zlatý jeřáb! Zlatý jeřáb!"
Přes padací most, kdy kopyta koní duněla na těžkých trámech, překonali příkop a vjeli pod ostré špice masivní padací mříže. Jakmile projeli branou, Lan seskočil ze sedla a dál Mandarba vedl. Ostatním pokynul, aby učinili totéž.
První nádvoří bylo čtvercové, vydlážděné velkými kamennými kvádry, a obklopovaly je věže a cimbuří stejně drsné, jako ty na vnějších hradbách. I přesto, jak bylo velké, nádvoří se zdálo být stejně přecpáno jako ulice. Vládl tu i stejný zmatek, i když tu mezi lidmi panoval určitý řád. Všude byli muži a koně v brnění. Kolem nádvoří bylo rozmístěno půl tuctu kovadlin, od nichž se ozývalo zvonění kladiv, a kovářské měchy, za které tahali vždy dva muži v kožených zástěrách, rozdmýchávaly ohně. Chlapci pravidelně běhali s novými podkovami k podkovářům. Šípaři seděli a vyráběli šípy a pokaždé, když naplnili koš, ten byl odnesen a nahrazen prázdným.
Přihnali se k nim černozlatě olivrejování štolbové s dychtivými úsměvy. Rand si rychle odvázal věci od

sedla a předal ryzáka jednomu ze štolbů v plátové a kroužkové zbroji, jenž se obřadně uklonil. Přes brnění měl oblečen žlutý plášť s červenými okraji a černým jestřábem na hrudi a žlutý wams se šedou sovou. Neměl přilbici a hlavu měl vlastně úplně holou, protože měl, až na kadeř na temeni svázanou koženým řemínkem, vyholené vlasy. "Už je to dlouho, Moirain Sedai. Rád tě zase vidím, Dai Shane. Hrozně rád." Znovu se uklonil, tentokrát Loialovi, a zamumlal: "Sláva Stavitelům. Kiserai ti Wansho."
"Nejsem hoden," odpověděl Loial obřadně, "a práce nicotná. Tsingu ma choba."
"Poctěni jsme my, Staviteli," řekl ten muž. "Kiserai ti Wansho. " Obrátil se zpátky k Lanovi. "Poslali jsme zprávu urozenému panu Agelmarovi, Dai Shane, hned jak jsme vás viděli přijíždět. Už vás čeká. Tudy, prosím."
Následovali ho do pevnosti. Kamenné chodby, kudy pěkně táhlo, byly ověšeny barevnými goblény a dlouhými hedvábnými závěsy s loveckými a bitevními výjevy. Muž mluvil dál: "Jsem rád, že se ta zpráva dostala až k tobě, Dai Shane. Zvedneš znovu korouhev se zlatým jeřábem?" Chodby byly až na závěsy holé, a i výjevy byly zobrazeny s co nejmenším počtem postav, které byly vlastně jen načrtnuty, byť jasnými barvami.
"Je to opravdu tak špatné, jak to vypadá, Ingtare?" zeptal se Lan tiše. Rand by rád věděl, jestli se mu taky chvějí uši, jako Loialovi.
Muž zavrtěl hlavou, až se mu rozkýval uzel vlasů, ale než se usmál, trochu zaváhal. "Nikdy to není tak špatné, jak to vypadá, Dai Shane. Letos je to kapku horší než obvykle, to je všechno. Celou zimu pořádali nájezdy, dokonce i v těch nejhorších mrazech. Ale samotné nájezdy nebyly horší než kdekoliv jinde podél hranice. Pořád přicházejí v noci, ale co jiného můžeš na jaře čekat. Tedy pokud se tomuhle dá říkat jaro. Zvědové se vracejí z Morny - ti, kteří se vůbec vrátí - s novinkami o trolločích táborech. Vždycky přinesou nové zprávy o dalších táborech. Jenže my se s nima střetneme v Tarwinově sedle, Dai Shane, a zaženeme je zpátky, jako obvykle."
"Jistě," řekl Lan, ale neznělo to přesvědčeně.
Ingtarovi zmizel úsměv ze rtů, ale hned se zase vrátil. Mlčky jim ukázal pracovnu urozeného pana Agelmara, pak se vymluvil na naléhavé povinnosti a odešel.
Studovna byla stejně účelně zařízená jako ostatek pevnosti. Ve vnější zdi byly střílny a na silných dveřích, které měly vlastní střílničky, těžká závora zavěšená v železných závěsech. Visel zde pouze jeden goblén. Zakrýval celou jednu stěnu a byli na něm vyobrazeni muži, vyzbrojení jako muži z Fal Dary, bojující v horském průsmyku s myrddraaly a trolloky.
Stůl, jediná truhlice a několik židlí byly jediným nábytkem, tedy kromě dvou držáků na stěnách, které Randovi padly do oka stejně jako goblén. V jednom spočíval obouruční meč, delší než člověk, a poněkud obyčejnější široký meč. Pod nimi byl hřeby pobitý palcát a podlouhlý kosočtverečný štít se třemi liškami. Na druhém držáku visela plná zbroj, sestavená tak, jako by ji měl člověk na sobě. Přilbice s chocholem, mřížkovým hledím a kroužkovým závěsem z dvojitých kroužků. Kroužková suknice pro jízdu na koni a kožený wams, celý vyleštěný od dlouhého užívání. Náprsník, ocelové rukavice, ochrany loktů a nákolenky, nárameníky, rukávy a šůsky. Dokonce i tady, v srdci tvrze, byly zbraně a zbroj zjevně připraveny k okamžitému použití. Jako nábytek, i brnění bylo prostě a střídmě zdobeno zlatem.
Agelmar sám při jejich příchodu vstal, obešel stůl, pokrytý mapami, listy papíru a brky stojícími v kalamářích s inkoustem, a vyšel jim vstříc. Na první pohled vypadal příliš mírumilovně, v modrém sametovém kabátci se zvednutým širokým límcem a vysokých botách z měkké kůže, ale při druhém pohledu už si to Rand nemyslel. Jako všichni bojovníci, které tady Rand viděl, měl i Agelmar vyholenou hlavu, tedy až na kadeř na temeni, a tu měl bílou jako sníh. Tvář měl stejně tvrdou jako Lan, jediné vrásky měl v koutcích očí, a oči jako hnědý kámen, i když se teď usmíval.
"Mír, ale že tě rád vidím, Dai Shane," pronesl pán z Fal Dary. "A tebe taky, Moirain Sedai, možná ještě raději. Tvoje přítomnost mne hřeje, Aes Sedai."
"Ninte calichnye no domashita, Agelmar Dai Shan," odpověděla obřadně Moirain, ale její tón prozrazoval, že jsou staří přátelé. "Tvoje uvítání mne hřeje, urozený pane Agelmare."
„Kodome calichnye ga ni Aes Sedai hei. Tady jsou Aes Sedai vždy vítány." Obrátil se k Loialovi. "Jsi daleko od državy, ogiere, ale Fal Dara je poctěna. Věčná sláva Stavitelům. Kiserai ti Wansho hei."
"Nejsem hoden," odpověděl s úklonou Lan. "Jsi to ty, kdo poctil mne." Přelétl pohledem holé kamenné

stěny a zřejmě bojoval sám se sebou. Rand byl rád, že si ogier nechal další poznámky pro sebe.
Tiše se objevili sloužící v černozlatém, obutí v měkkých střevících. Někteří přinášeli na stříbrných podnosech složené plátno, vlhké a nahřáté, aby si poutníci mohli otřít ruce a obličej. Další nesli svařené víno a stříbrné misky se sušenými švestkami a meruňkami. Urozený pan Agelmar vydal rozkazy ohledně přípravy pokojů a lázně.
"Z Tar Valonu je to sem kus cesty," řekl. "Musíte být unavení."
"Po cestě, kterou jsme přijeli, to netrvalo tak dlouho," pověděl mu Lan, "ale bylo to mnohem únavnější, než by byla delší cesta."
Agelmar vypadal zmateně, když strážce už nic nedodal, ale jenom prohodil: "Pár dní odpočinku, a všichni zase budete ve skvělé formě."
"Žádáme o přístřeší na jednu noc, urozený pane Agelmare," řekla Moirain, "pro nás a pro naše koně. A o čerstvé zásoby na ráno, pokud je můžete postrádat. Obávám se, že musíme vyrazit brzy."
Agelmar se zamračil. "Ale myslel jsem... Moirain Sedai, nemám právo tě žádat, ale v Tarwinově sedle bys vydala za tisíc kopiníků. A ty, Dai Shane. Tisíc mužů přijde, když se doslechnou, že zlatý jeřáb opět vzlétl."
"Sedmivěží je pobořeno," odpověděl drsně Lan, "a Malkier je mrtev. Těch pár lidí z něj odešlo a jsou roztroušeni po celé zemi. Já jsem strážce, Agelmare, přisahal jsem na plamen Tar Valonu, a mířím do Morny."
"Jistě, Dai Sh-Lane. Jistě. Ale zdržení na pár dní, přinejhorším pár týdnů, přece nemůže znamenat rozdíl. Tady tě potřebujeme. Tebe a Moirain Sedai."
Moirain od jednoho ze sloužících přijala stříbrnou číši. "Ingtar zřejmě věří, že se téhle hrozbě ubráníš, stejně jako tomu bylo za poslední léta již tolikrát."
"Aes Sedai," odtušil Agelmar suše, "i kdyby musel Ingtar jet do Tarwinova sedla sám, celou cestu by tvrdil, že trolloky zase zaženeme. Je tak pyšný, že by uvěřil, že to zvládne sám."
"Tentokrát si nevěřil tolik, jak si myslíš, Agelmare." Strážce držel pohár, ale nenapil se. "Jak špatné to je?"
Agelmar zaváhal a vytáhl z hromady na stole mapu. Nevidoucím pohledem na ni chvíli hleděl a pak ji hodil zpátky. "Až vyjedeme k Sedlu," řekl tiše, "pošleme lidi na jih do Fal Moranu. Hlavní město se snad udrží. Mír, musí. Někde musí vydržet."
"To je to tak špatné?" podivil se Lan a Agelmar unaveně přikývl.
Rand si vyměnil ustaraný pohled s Matem a Perrinem. Bylo snadné věřit, že trolloci, kteří se shromažďují v Morně, jdou po něm, po nich. Agelmar zachmuřeně pokračoval.
"Kandor, Arafel, Saldeia - trolloci je všechny přepadali celou zimu. Nic takového se od trollockých válek nestalo. Nájezdy nikdy nebyly tak zuřivé, ani tak silné, ani neútočili tak vytrvale. Všichni králové a jejich poradci jsou přesvědčení, že z Morny přijde velký nápor, a všichni v Hraničních státech si myslí, že zaútočí na ně. Žádný z jejich zvědů, ani žádný ze strážců, neoznámil, že by se trolloci scházeli u jejich hranic, jako je tomu u nás, ale oni tomu věří a všichni se bojí poslat své bojovníky někam jinam. Lidé si šeptají, že přichází konec světa, že Temný už je zase volný. Shienar pojede do Tarwinova sedla sám. Oni budou mít přesilu nejmíň deset ku jedné. Nejmíň. Mohlo by to být poslední Shromáždění kopiníků. Lane - ne! - Dai Shane, protože ty jsi diadémový rytíř Malkieru, říkej si, co chceš. Dai Shane, korouhev se zlatým jeřábem v předních řadách by vlila mužům, kteří vědí, že jedou na sever zemřít, do žil odvahu. Ta zpráva by se rozšířila jako lesní požár, a i když jim králové nařídí, že mají zůstat, kde jsou, kopiníci by přišli z Arafelu i Kandoru, dokonce i ze Saldeie. I když nemůžou dorazit včas, aby se spolu s námi postavili v Sedle, mohli by zachránit Shienar."
Lan upřeně zíral do svého vína. Výraz se mu nezměnil, ale víno mu vyšplíchlo na raku a stříbrnou číši stiskl tak, až byla celá zprohýbaná. Poničenou číši vzal jeden ze sloužících a ručníkem otřel strážci raku. Další mu do ruky vsunul novou číši a tu první odnesl pryč. Lan si toho zřejmě ani nevšiml. "Nemůžu!" zašeptal chraptivě. Když zvedl hlavu, v modrých očích mu plál divoký oheň, ale hlas měl opět klidný a lhostejný. "Jsem strážce, Agelmare." Ostrým pohledem zabloudil k Randovi, Matovi a Perrinovi, pak k Moirain. "S prvním světlem vyrazíme do Morny."
Agelmar si ztěžka povzdechl. "Moirain Sedai, ani ty s námi nepůjdeš? Aes Sedai by mohla znamenat

rozdíl."
"Nemohu, urozený pane Agelmare." Moirain vypadala nejistě. Něco jí dělalo starosti. "Vskutku je třeba vybojovat bitvu, a není náhoda, že se trolloci shromáždili u Shienaru, ale naše bitva, ta skutečná bitva s Temným, bude vybojována v Morně, u Oka světa. Vy musíte vybojovat svou bitvu, my zase tu naši."
"Nechceš tím říct, že je volný!" Agelmar, muž tvrdý jako skála, vypadal otřeseně, a Moirain rychle zavrtěla hlavou.
"Ještě ne. Jestli u Oka světa zvítězíme, možná už nikdy."
"A dokážeš vůbec Oko najít, Aes Sedai? Jestli udržení Temného závisí na tom, mohli bychom být klidně mrtví. Mnoho lidí se o to pokoušelo a neuspělo."
"Já ho najdu, urozený pane Agelmare. Naděje ještě není ztracena."
Agelmar si ji chvíli prohlížel. Pak i ostatní. Nyeniva s Egwain ho zjevně mátly. Jejich obyčejné šaty ostře kontrastovaly s Moiraininým hedvábím, i když bylo po cestě umolousané. "Ony jsou také Aes Sedai?" zeptal se pochybovačně. Když Moirain zavrtěla hlavou, zatvářil se ještě popleteněji. Přejel pohledem muže z Emondovy Role a zastavil se na Randovi, přičemž si zběžně prohlédl rudou látkou obalený meč u jeho pasu. "Zvláštní stráž to máš s sebou, Aes Sedai. Pouze jednoho bojovníka." Zabloudil pohledem k Perrinovi a sekeře, která mu visela u pasu. "Možná dva. Ale oba nejsou víc než jinoši. Dovol, pošlu s tebou své muže. O sto kopiníků víc nebo míň už u Sedla nebude znamenat žádný rozdíl, ale ty budeš potřebovat víc než jednoho strážce a tři mladíky. A dvě ženy ti nepomohou, pokud to nejsou Aielanky v přestrojení. V Morně je letos hůř než obvykle. Tam se - to hýbe."
"Stovka kopiníků by byla příliš," ozval se Lan, "a tisíc by nestačilo. Čím větší oddíl bychom do Morny vzali, tím větší by byla naděje, že nás uvidí. Musíme se k Oku dostat bez boje, pokud to půjde. Víš, že když jsou trolloci přinuceni bojovat v Morně, je výsledek předem daný."
Agelmar chmurně přikývl, ale odmítl se vzdát. "Tak míň. I deset dobrých chlapů by ti poskytlo větší naději doprovodit Moirain Sedai a ty dvě ženy k Zelenému obrovi, než jenom tihle jinoši."
Rand si náhle uvědomil, že pán z Fal Dary předpokládá, že to jsou Nyneiva s Egwain, kdo budou s Moirain bojovat proti Temnému. Bylo to přirozené. Takový zápas znamenal použít jedinou sílu, což značilo ženy. Takový zápas znamená použít jedinou sílu. Rand zastrčil palce za opasek a pevně stiskl přezku, aby se mu netřásly ruce.
"Žádné muže," prohlásila Moirain. Agelmar opět otevřel ústa, jenže Moirain promluvila dřív, než stihl něco říci. "Je to v přirozenosti Oka, v přirozenosti Zeleného obra. Kolik lidí z Fal Dary kdy Zeleného obra a Oko našlo?"
"Kdy?" Agelmar pokrčil rameny. "Od stoleté války bys je spočítala na prstech jedné ruky. Ne víc než jeden za pět let v celých Hraničních státech dohromady."
"Nikdo nenajde Oko světa," řekla Moirain, "pokud Zelený obr nechce, aby ho našel. Musíš mít klíč a účel. Já vím, kam jít - už jsem tam byla." Rand otočil překvapeně hlavu. Nebyl mezi lidmi z Emondovy Role sám, ale Aes Sedai si toho zřejmě nevšimla. "Ale stačí, aby jeden z nás hledal slávu, aby chtěl připojit své jméno k těm čtyřem, a možná ho nikdy nenajdeme, i když nás zavedu přímo k tomu místu, které si pamatuji."
"Ty ses setkala se Zeleným obrem, Moirain Sedai?" Na pána z Fal Dary to očividně udělalo dojem, ale vzápětí se zamračil. "Jenže jestli ses s ním už setkala..."
"Musíš mít ten klíč," opáčila Moirain tiše, "a nikdo nemůže být ve větší nouzi než já. Než my. A já mám něco, co ostatní hledači postrádají."
Oči sice z Agelmarovy tváře téměř nespustila, ale Rand si byl jist, že zabloudila pohledem k Loialovi, jenom na chviličku. Rand se podíval na ogiera a ten pokrčil rameny.
"Ta'veren," poznamenal ogier tichounce.
Agelmar rozhodil rukama. "Stane se, jak si přeješ, Aes Sedai. Mír, jestli se má skutečná bitva odehrát u Oka světa, docela by mě lákalo vzít korouhev s černým jestřábem za vámi, než do Sedla. Mohl bych vám prosekat cestu..."
"To by byla katastrofa, urozený pane Agelmare. Jak u Tarwinova sedla, tak u Oka. Ty máš svou bitvu, my zase svou."
"Mír! Ať je po tvém, Aes Sedai."

Pán z Fal Dary se rozhodl, i když se mu toto rozhodnutí nelíbilo, a pustil to z hlavy. Pozval je, aby s ním pojedli, a celou dobu se bavil o jestřábech, o koních a o psech. Ani jednou se nezmínil o trollocích nebo Oku světa.
Komnata, kde jedli, byla prázdná a prostá, jako byla studovna urozeného pana Agelmara. Kromě samotného stolu a židlí tu mnoho nábytku nebylo, a i ten byl prostých tvarů. Byl překrásný, ale prostý. Komnatu vyhříval velký krb, ale ne natolik, aby člověka, jehož narychlo povolali ven, překvapila zima na chodbě. Sloužící v livrejích přinesli polévku, chléb a sýr a hovor se točil kolem knih a hudby, až si urozený pan Agelmar uvědomil, že lidé z Emondovy Role nemluví. Jako dobrý hostitel položil několik opatrných otázek, aby zjistil, proč jsou zamlklí.
Rand brzy zjistil, že se mu chce vyprávět o Emondově Roli a o Dvouříčí. Jen s námahou toho neprozradil příliš. Doufal, že i ostatní si budou dávat pozor na jazyk, zvláště pak Mat. Jen Nyneiva se však držela zpátky, jedla i pila mlčky.
"Ve Dvouříčí máme jednu píseň," vykládal Mat. "Návrat domů od Tarwinova sedla." Váhavě dokončil větu, jako by si najednou uvědomil, že vynesl na světlo něco, co mělo zůstat skryto, ale Agelmar to hbitě urovnal.
"Není divu. Jen pár zemí za ta léta neposlalo své muže, aby pomohli zadržet Mornu."
Rand se podíval na Mata s Perrinem. Mat rty utvořil slovo Manetheren.
Agelmar něco pošeptal jednomu ze sloužících, a zatímco ostatní poklízeli stůl, ten muž zmizel a vrátil se s nádobou a hliněnými dýmkami pro Lana, Loiala a urozeného pana Agelmara. "Tabák z Dvouříčí," prohodil pán z Fal Dary, když si nacpávali fajfky. "Tady se těžko shání, ale stojí za to."
Když Loial a oba muži spokojeně bafali, Agelmar se podíval na ogiera. "Zdá se, že máš starosti, Staviteli. Doufám, že tě nesklíčilo toužení. Jak je to dávno, co jsi opustil državu?"
"To není toužení. Tak dlouho ještě pryč nejsem." Loial pokrčil rameny, a jak mávl rukou, modrošedý kouř stoupající z jeho fajfky vytvořil nad stolem spirálu. "Čekal jsem - doufal jsem - že zdejší háj tu pořád ještě bude. Aspoň nějaký pozůstatek Mafal Dadaranellu."
"Kiserai ti Wansho, " zamumlal Agelmar. "Po trollockých válkách tu zůstaly jenom vzpomínky, Loiale, synu Arentův, a lidé, kteří na nich stavěli. Nemohli zopakovat práci Stavitelů o nic víc, než bych mohl já. Ty složité křivky a vzory, jež vytvořili tví lidé, nemohou být udělány lidskýma rukama. Možná jsme se chtěli vyhnout ubohým napodobeninám, které by nám jenom neustále připomínaly, co jsme všechno ztratili. V jednoduchosti je jiná krása, v prosté lince umístěné jen tak, jediném květu mezi skalisky. Díky drsnému kameni je květina ještě vzácnější. Nesnažili jsme se prodlévat příliš u toho, co pominulo. I nejpevnější srdce se pod neustálým tlakem zlomí."
"Růžové lístky plovou na hladině," zarecitoval Lan tiše. "Ledňáčci se míhají nad rybníkem. Život a krása víří uprostřed smrti."
"Ano," přitakal Agelmar. "Ano. Tato slova pro mne vždy také představovala všechno." Oba muži se jeden druhému uklonili.
Poezie z Lanových úst? Ten člověk byl jako cibule. Pokaždé, když si Rand už už myslel, že strážce trochu zná, objevil další vrstvu.
Loial pomalu kývl. "Možná také příliš dlím v minulosti. A přesto, háje byly nádherné." Ale po přísné komnatě se rozhlížel, jako by ji viděl novýma očima, a náhle nalézal věci, které stojí za vidění.
Objevil se Ingtar a uklonil se urozenému panu Agelmarovi. "S dovolením, pane, ale chtěl jste vědět o všem neobvyklém, i kdyby to byla jenom maličkost."
"Ovšem. Co je to?"
"Jen maličkost, pane. Do města se pokusil vstoupit jakýsi cizinec. Není ze Shienaru. Podle přízvuku to je nejspíš Lugarďan. Aspoň částečně. Když se ho strážní u Jižní brány pokoušeli vyslechnout, utekl pryč. Viděli ho, jak vběhl do lesa, ale o chvilku později už lezl přes hradbu."
"Maličkost!" Agelmarova židle zaskřípěla, když vstával. "Mír! Věžní hlídka je tak nedbalá, že se až k hradbám dostane někdo bez povšimnutí, a ty tomu říkáš maličkost?"
"Je to šílenec, pane." V Ingtarově hlase zaznívaly obavy. "Světlo šílence chrání. Možná Světlo zastínilo věžní hlídce oči a dovolilo mu dorazit k hradbě. Jeden šílenec přece nemůže napáchat žádnou škodu."
"Už ho přivedli do tvrze? Dobrá. Přiveďte ho sem. Hned." Ingtar se poklonil a odešel. Agelmar se obrátil

k Moirain. "Omlouvám se, Moirain Sedai, ale tohle musím vidět. Možná je to jenom ubohá troska, které Světlo zaslepilo zrak, ale... Přede dvěma dny našli pět našich lidí, jak se v noci snaží přeřezat závěsy jízdní brány. Je malá, ale stačí, aby tudy prošli trolloci." Ušklíbl se. "Hádám, že to byli temní druzi, i když nesnáším pomyšlení, že se k nim přidali i Shienarci. Lidé je roztrhali na kusy, dřív než je mohla stráž zatknout, takže se to nedozvíme. Pokud se mezi Shienarci mohou vyskytovat temní druzi, musíme si v těchto dnech zvlášť dávat pozor na cizince. Pokud chcete odejít, nechám vás odvést do vašich komnat."
"Temní druzi neuznávají ani hranice, ani pokrevní příbuzenstvo," podotkla Moirain. "Najdeš je v každé zemi, ale nemají žádnou národnost. Mne tento muž také zajímá. Vzor se splétá do sítě, urozený pane Agelmare, ale konečný tvar sítě ještě není určen. Ještě by mohla ovinout celý svět, nebo se rozplést a přimět kolo, aby se otočilo úplně jiným směrem. V této chvíli by dokonce i maličkost mohla změnit tvar sítě. V této chvíli si dávám pozor na maličkosti, které nejsou normální."
Agelmar pohlédl na Nyneivu a Egwain. "Jak si přeješ, Aes Sedai."
Ingtar se vrátil se dvěma strážnými nesoucími halapartny, doprovázejícími muže, který vypadal jako ranec hadrů obrácený naruby. Tvář měl pokrytou špínou a nečesané, nestříhané vlasy a vous rovněž. V místnosti se přikrčil a zapadlýma očima klouzal z místa na místo. Nesl se od něj nechutný zápach.
Rand se v židli napjatě předklonil a snažil se prohlédnout vší tou špínou.
"Nemáte důvod mě tady takhle držet," kňučel špinavý chlapík. "Jsem jenom bídnej ubožák, Světlem opuštěnej, kterej si hledá místo, kde by se mohl schovat před Stínem, jako každej jinej."
"Hraniční státy jsou podivné místo, kde hledat..." začal Agelmar, když ho Mat přerušil.
"Forman!"
"Padan Fain," souhlasil Perrin a kývl.
"Ten žebrák," řekl Rand, kterému náhle vyschlo v ústech. Zaklonil se před náhlým zábleskem nenávisti, který Fainovi vyšlehl z očí. "To je ten chlap, co se na nás vyptával v Caemlynu. Musí to být on."
"Takže se vás to nakonec týká, Moirain Sedai," prohodil pomalu Agelmar.
Moirain kývla. "Velmi se obávám, že je tomu tak."
"Já to nechtěl." Fain začal vřískat. Hojné slzy, stékající mu po lících, vytvářely cestičky ve špíně, ale až do spodní vrstvy stejně nepronikly. "On mě přinutil! On a ty jeho hořící oči." Rand sebou trhl. Mat měl ruku pod kabátem, bezpochyby znovu tiskl dýku ze Shadar Logothu. "On mě udělal svým psem! Svým psem, který musí lovit a štvát a nikdy nepozná chvilku klidu. Jenom svým psem, i když mě odvrhl."
"To nás ale vůbec nezajímá," utrousila temně Moirain. "Je tu někde místo, kde bych si s ním mohla pohovořit o samotě, urozený pane Agelmare?" Rty se jí sevřely nechutí. "A nejdřív ho umyjte. Možná se ho budu muset dotknout." Agelmar kývl a tiše promluvil s Ingtarem, který se uklonil a vytratil se ze dveří.
"Nenechám se nutit!" Hlas patřil Fainovi, ale on už nevzlykal, kňučení nahradilo naduté štěkání. Stál vzpřímeně, už se nekrčil. Pohodil hlavou a hulákal do stropu. "Už nikdy! Nenechám se!" Postavil se před Agelmara, jako by muži po jeho boku byli jeho vlastní osobní stráží a pán z Fal Dary mu byl roven, a ne jeho věznitelem. Hlas měl náhle úlisný. "Tady muselo dojít k nedorozumění, vznešený pane. Občas mě přemůžou kouzla, ale to brzy přejde. Ano, brzy se jich zbavím." Opovržlivě luskl prsty nad hadry, které měl na sobě. "Tímhle se nenech zmást, vznešený pane. Musel jsem se zamaskovat před těmi, kdo se mě snažili zastavit, a cestoval jsem dlouho a daleko. Ale nakonec jsem dorazil do země, kde muži ještě pořád znají nebezpečí hrozící od Ba'alzamona, kde muži s Temným bojují."
Rand zíral, div mu oči nevypadly z důlků. Byl to Fainův hlas, ale jeho slova formanovu mluvu nepřipomínala ani v nejmenším.
"Takže jsi sem přišel, protože tu bojujeme s trolloky," řekl Agelmar. "A jsi tak důležitý, že se tě někdo pokouší zastavit. Tihle lidé tady tvrdí, že jsi forman jménem Padan Fain a že je sleduješ."
Fain zaváhal. Podíval se na Moirain a rychle před Aes Sedai uhnul pohledem. Zadíval se na lidi z Emondovy Role a zpátky na Agelmara. Rand z jeho pohledu cítil nenávist a strach. Když Fain opět promluvil, hlas měl zcela nevzrušený. "Padan Fain je prostě jeden z mnoha mých převleků, které jsem během let musel přijmout. Pronásledují mě přátelé Temného, protože jsem zjistil, jak Porazit Stín. Můžu ti ukázat, jak ho porazit, vznešený pane."
"Děláme, co můžeme," opáčil suše Agelmar. "Kolo tká, jak si kolo přeje, ale my bojujeme s Temným téměř od samotného Rozbití světa, a nějaký forman nás to nemusí učit."

"Vznešený pane, o tvé moci nikdo nepochybuje, ale vydrží proti Temnému věčně? Copak tě často nezažene do úzkých? Odpusť mi mou smělost, ale tak, jak jsi, tě nakonec rozdrtí. Já to vím. Věř mi, já to znám. Ale můžu ti, vznešený pane, ukázat, jak vypudit Stín ze země." Stále mluvil falešným tónem, byť stále povýšeným. "Zkusíš-li, co ti poradím, uvidíš, vznešený pane. Vyčistíš zemi. Ty to, vznešený pane, můžeš udělat, pokud namíříš svou moc tím správným směrem. Nenecháš-li se Tar Valonem zatáhnout do jeho osidel, zachráníš svět. Vznešený pane, budeš mužem, na kterého budou na věky věkův vzpomínat jako na člověka, který přivodil konečné vítězství Světla." Strážní se nehýbali, ale přehmatávali na ratištích halaparten, jako by měli dojem, že je budou muset použít.

"Na formana si toho o sobě dost myslí," prohodil Agelmar k Lanovi přes rameno. "Myslím, že Ingtar měl pravdu. Je šílený."

Fain rozzlobeně přimhouřil oči, ale hlas měl stále úlisný. "Vznešený pane, vím, že má slova ti musí znít příliš velkolepě, ale kdybys jenom..." Prudce se odmlčel a udělal krok vzad, protože Moirain vstala a pomalu vykročila kolem stolu. Pouze to, že strážní sklonili halapartny, Fainovi zabránilo vycouvat z místnosti úplně.

Moirain se zastavila za Matovou židlí, položila mu ruku na rameno a cosi mu pošeptala do ucha. Ať už řekla cokoliv, Mat se přestal tvářit napjatě a vytáhl ruku zpod kabátu. Aes Sedai šla dál. Zastavila se vedle Agelmara, tváří v tvář Fainovi. Když se zastavila, forman se zase přikrčil.

"Nenávidím ho," kňučel. "Chci se od něj osvobodit. Chci zase kráčet ve Světle." Začala se mu chvět ramena a slzy mu proudily po tvářích ještě silnějším proudem než předtím. "On mě to donutil udělat."

"Obávám se, že je víc než jenom pouhý forman, urozený pane Agelmare," řekla Moirain. "Je míň než člověk, velice zlý a nebezpečnější, než si vůbec umíš představit. Vykoupat ho můžete, až si s ním promluvím. Neodvažuji se promarnit ani minutu. Pojď, Lane."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

# KAPITOLA DVACÁTÁ DRUHÁ

## Další příběhy kola

Rand byl neklidný a přecházel sem a tam podél stolu. Dvanáct kroků. Stůl byl přesně dvanáct kroků dlouhý bez ohledu na to, kolikrát kolem něj prošel. Tohle je pěkná pitomost. Je mi jedno, jak je ten zatracený stůl dlouhý. O pár minut později se přistihl, že počítá, kolikrát kolem stolu prošel tam a sem. Co to vykládá Moirain a Lanovi? Ví, proč po nás jde Temný? Ví, po kterém z nás Temný vlastně jde? Ohlédl se na své přátele. Perrin rozdrobil kousek chleba a nepřítomně prstem postrkoval drobky po stole. Žluté oči nehnutě upíral na drobky, ale pohled měl vzdálený. Mat se choulil na židli, oči měl přivřené a na tváři úsměv. Bylo to spíš nervózní pousmání, než že by se Mat bavil. Navenek vypadal jako starý dobrý Mat, ale čas od času nepřítomně nahmátl dýku ze Shadar Logothu, kterou měl pod kabátem. Co jí to Fain vykládá? Co vůbec ví?

Aspoň že Loial nevypadal ustaraně. Ogier si prohlížel stěny. Nejdřív se postavil doprostřed místnosti, pomalu se otáčel kolem dokola a rozhlížel se. Teď div že netiskl nos na kamennou stěnu, zatímco ukazováčkem, silnějším než mužský palec, jemně přejížděl po jedné ze spár. Občas zavřel oči, jako by hmat byl pro něj důležitější než zrak. Někdy se mu zachvěly uši a cosi si pro sebe ogiersky mumlal. Očividně zapomněl na to, že v místnosti není sám.

Urozený pan Agelmar vstal a před velkým krbem na opačném konci komnaty tiše rozmlouval s Nyneivou a Egwain. Byl to dobrý hostitel, dokázal, že lidé zapomínali na své starosti. Při některých historkách, které vykládal, se Egwain zahihňala. Jednou dokonce i Nyneiva pohodila hlavou a zařvala smíchy. Rand sebou při tom nečekaném zvuku trhl a nadskočil znovu, když Matova židle třískla o podlahu.

"Krev a popel!" zavrčel Mat a nevšímal si toho, jak Nyneiva při jeho mluvě tiskne rty. "Proč jí to trvá tak dlouho?" Postavil židli zpátky, a aniž by se na někoho podíval, zase se posadil. Ruka mu zabloudila pod kabát.

Pán z Fal Dary se na Mata nesouhlasně zadíval - a přejel pohledem i na Randa a Perrina, aniž by změnil výraz - pak se vrátil k oběma ženám. Rand se při svém přecházení dostal až k nim.

"Můj pane," říkala právě Egwain, jako by používala tituly celý život, "myslela jsem, že je strážce, ale tys ho oslovoval Dai Shan a mluvil jsi o korouhvi se zlatým jeřábem. Ostatní muži taky. Občas to vypadalo, jako by byl králem. Vzpomínám si, že ho Moirain jednou nazvala posledním pánem ze Sedmivěží. Kdo vlastně je?"

Nyneiva si začala pozorně prohlížet svůj šálek, ale Randovi bylo okamžitě jasné, že naslouchá ještě pozorněji než Egwain. Rand se zastavil a snažil se poslouchat tak, aby to nevypadalo, že poslouchá.

"Pán ze Sedmivěží," řekl Agelmar zamračeně. "To je starobylý titul, urozená paní Egwain. Dokonce ani vznešení páni z Tearu nemají starší, i když andorská královna se mu blíží." Povzdechl si a zavrtěl hlavou. "On o tom mluvit nebude, a přesto je ten příběh v Hraničních státech dobře znám. On je král, nebo by měl být, al'Lan Mandragoran, pán ze Sedmivěží, pán z Jezeří, nekorunovaný král Malkieru." Zvedl vyholenou hlavu a v očích měl světlo, jako by cítil otcovskou pýchu. Hlas mu zesílil a byl plný citu. Všichni v místnosti ho mohli bez námahy slyšet. "My ze Shienaru si říkáme Hraničáři, ale ani ne před padesáti lety nebyl Shienar skutečným Hraničním státem. Na sever od nás a od Arafelu ležel Malkier. Kopiníci Shienaru vyjížděli na sever, ale ve skutečnosti to byl Malkier, kdo zadržoval Mornu. Malkier,

Mír jeho památce a Světlo ozařuj jeho jméno."
"Lan je z Malkieru," řekla tiše vědma a vzhlédla. Zdálo se, že jí to dělá starosti.
Nebyla to otázka, nicméně Agelmar přikývl. "Ano, urozená paní Nyneivo, je synem l'Akira Mandragorana, posledního korunovaného malkierského krále. Jak se stal tím, čím je? Na začátku byl nejspíš Lain. Lain Mandragoran, králův bratr, přijal výzvu a vyvedl své kopiníky přes Mornu do Spálených zemí, možná dokonce do samotného Shayol Ghulu. Lainova žena, Breian, učinila tuto výzvu ze závisti, kterou chovala v srdci, že al'Akir byl dosazen na trůn místo Laina. Král a Lain si byli blízcí, jak jen bratři mohou být, blízcí jako dvojčata i poté, kdy k Akirově jménu přidali královské ‚al'. Ale Breian ničila závist. Lain byl vyhlášený svými činy, a to právem, ale ani on nemohl zastínit al'Akira. Ten byl mužem i králem, jaký se objevuje tak jednou za sto let, pokud vůbec. Mír s ním, a s el'Leannou.
Lain zahynul ve Spálených zemích s většinou těch, kdož ho následovali. Malkierští muži si takovou ztrátu nemohli dovolit a Breian z toho vinila krále. Tvrdila, že samotný Shayol Ghul by padl, kdyby zbytek Malkierských vedl na sever al'Akir s jejím manželem. Aby se pomstila, spojila se s Cowinem Gemallanem, zvaným Cowin Spravedlivý, aby uchvátila trůn pro svého syna Isama. Tento Spravedlivý byl hrdina skoro stejně milovaný jako sám al'Akir, a jeden z urozených pánů. Jenže když vznešení páni hlasovali o tom, kdo se stane králem, dělily ho od Akira pouze dvě volící hole, a Cowin nikdy nezapomněl, že kdyby dva muži položili na Korunovační kámen jinou barvu, trůn by byl připadl jemu. Cowin s Breian společně odvedli vojáky z Morny, aby uchvátili Sedmivěží, takže hraniční pevnosti se změnily v pouhé ubohé posádky.
Ale Cowinova žárlivost měla hlubší kořeny." Agelmarovi se hlas zabarvil odporem. "Hrdina Spravedlivý, o jehož činech v Morně se zpívalo po celých Hraničních státech, byl temným druhem. Když byly hraniční pevnosti oslabeny, trolloci se nahrnuli do Malkieru jako povodeň. Král al'Akir s Lainem by bývali mohli zemi zachránit, už to udělali předtím. Ale Lainova smrt ve Spálených zemích lidmi otřásla a vpád trolloků zlomil jejich ducha i vůli k odporu. Příliš mnoho mužů neobstálo. Malkierové před přesilou ustoupili do vnitrozemí.
Breian prchala se svým nedospělým synem Isamem a trolloci ji dohnali, když s ním utíkala na jih. Nikdo jejich osud s určitostí nezná, ale dá se uhodnout. Já lituji pouze toho chlapce. Když byla odhalena zrada Cowina Spravedlivého, zajal ho mladý Jain Charin - kterému se už tehdy říkalo Dlouhokroký Jain. Když ho v řetězech přivedli do Sedmivěží, vznešení páni chtěli nabodnout jeho hlavu na kopí. Jenomže v srdcích lidí měl místo hned po Akirovi a Lainovi, a tak ho král vyzval na souboj a zabil ho. Al'Akir plakal, když zabil Cowina. Někteří říkají, že plakal pro přítele, jenž se oddal Stínu, a jiní že pro Malkier." Pán z Fal Dary smutně potřásl hlavou.
"První hrana Sedmivěží byla odzvoněna. Nebyl čas sesbírat pomoc z Shienaru nebo Arafelu a nebyla naděje, že by Malkier sám vydržel, když ve Spálených zemích zahynulo na pět tisíc jejich kopiníků a hraniční pevnosti byly překonány.
Al'Akir a královna el'Leanna si nechali přinést Lana v kolébce. Do jeho dětských rukou vložili meč malkierských králů, to je ten meč, co ho nosí dodnes. Ta zbraň byla vyrobena za války síly, války Stínu, v níž zanikl věk pověstí, Aes Sedai. Pomazali mu hlavu, jmenovali ho Dai Shanem, diadémovým rytířem, a požehnali mu jako příštímu malkierskému králi. V jeho jménu složili prastarou přísahu malkierských králů a královen." Agelmarův výraz ztvrdl a dál hovořil, jako by on také složil onu přísahu, nebo nějakou velice podobnou. "Že budou stát proti Stínu, dokud bude železo pevné a kámen tvrdý. Že budou bránit Malkier do poslední kapky krve. Že pomstí to, co nebude možné uchránit." Jeho slova zvučela místností.
"El'Leanna dala svému synovi kolem krku medailonek, aby nezapomněl, a dítě, které královna vlastníma rukama zabalila do plenek, dali dvaceti vybraným členům královy osobní gardy, nejlepším šermířům a nejnebezpečnějším bojovníkům. Jejich rozkaz zněl: dopravit dítě do Fal Moranu.
Pak se al'Akir a el'Leanna postavili do čela Malkierských a naposledy je vedli proti Stínu. Zemřeli u Herotovy Křižovatky, všichni Malkierové tam zahynuli a Sedmivěží bylo zbořeno. Shienar, Arafel a Kandor se s půllidmi a trolloky střetli u Jehaanova Schodu a zahnali je zpátky, ale ne tak daleko, jako předtím. Většina Malkieru zůstala v rukou trolloků a rok po roku, míli po míli ho Morna pohlcuje."
Agelmar se zhluboka nadechl. Když pokračoval, měl v očích i v hlase smutnou pýchu.
"Pouze pět gardistů se do Fal Moranu dostalo živých, a všichni byli zranění, ale dítě donesli zdravé. Od

kolébky ho učili všemu, co sami znali. Chlapec se naučil znát zbraně, jako se ostatní děti učí hrát si s hračkami, a Mornu, jako ostatní děti matčinu zahrádku. Přísaha složená nad jeho kolébkou je vyryta v jeho srdci. Už není co bránit, ale může se pomstít. Odmítá svůj titul, a přesto je v Hraničních státech nazýván Nekorunovaný, a kdyby někdy pozvedl zlatého malkierského jeřába, šlo by za ním celé vojsko. Ale on nepovede muže na smrt. V Morně se dvoří smrti, jako se nápadník dvoří panně, ale jiné k ní nepovede.
Když už musíte do Morny a je vás tak málo, neexistuje lepší muž, který vás tam může provázet, ani který vás bezpečně dostane zpátky. On je nejlepší ze strážců, a to znamená nejlepší z nejlepších. Klidně byste ty hochy mohly nechat tady, aby se trochu oťukali, a plně důvěřovat Lanovi. Morna není místo pro necvičené chlapce."
Mat otevřel ústa, ale když se na něj Rand podíval, zase je zavřel. Přál bych si, aby se naučil držet pusu zavřenou.
Nyneiva poslouchala stejně užasle jako Egwain, ale teď se opět dívala do šálku a tvář měla bledou. Egwain jí položila ruku na paži a soucitně se na ni podívala.
Ve dveřích se objevila Moirain s Lanem za patami. Nyneiva se k nim obrátila zády.
"Co říkal?" chtěl vědět Rand. Mat vstal, Perrin vzápětí po něm.
"Vesnický balík," zamumlal Agelmar a pak promluvil normálním tónem. "Zjistila jsi něco, Aes Sedai, nebo je to jenom obyčejný šílenec?"
"Je šílený," odvětila Moirain, "nebo skoro šílený, ale na Padanu Fainovi není nic obyčejného." Objevil se jeden ze sloužících v černozlaté livreji s modrým umyvadlem a džbánem, kostkou žlutého mýdla a malým ručníkem na stříbrném podnose, a uklonil se. Nervózně se podíval na Agelmara. Moirain mu ukázala, aby vše položil na stůl. "Odpusť, že přikazuji tvým sloužícím, urozený pane Agelmare," řekla. "Dovolila jsem si ho o to požádat."
Agelmar kývl na sluhu, který položil podnos na stůl a rychle odešel. "Moji sloužící jsou ti k službám, Aes Sedai."
Z vody, kterou si Moirain nalila do umyvadla, stoupala pára, jako by byla těsně před varem. Moirain si vyhrnula rukávy a bez ohledu na teplotu vody si začala rázně drhnout ruce. "Říkala jsem, že je ten člověk špatný, ale to se ani zdaleka neblížilo pravdě. Myslím, že jsem se nikdy nesetkala s někým tak zavrženíhodným a zkaženým a zároveň tak odporným. Když jsem se ho dotkla, cítila jsem se pošpiněná, a tím nemyslím špínu na jeho těle. Pošpiněná tady." Aes Sedai se dotkla své hrudi. "Podle toho, kam až klesla jeho duše, pochybuji, že vůbec nějakou má. On je něco ještě horšího než temný druh."
"Vypadal tak uboze," špitla Egwain. "Pamatuju se, jak každé jaro přijížděl do Emondovy Role, vždycky se smál a měl plno novinek z ciziny. Určitě už nemá naději? ‚Nikdo nemůže stát ve Stínu tak dlouho, aby už nemohl najít Světlo," ocitovala.
Aes Sedai si rychle utřela ruce. "Já tomu taky vždycky věřila," řekla. "Možná se Padan Fain může ještě obrodit. Ale je temným druhem již déle než čtyřicet let, a kdybyste slyšeli, co všechno pro to vykonal, to, jak proléval krev, působil lidem bolest a zabíjel, tuhla by vám krev v žilách. Jedním z jeho nejmenších zločinů - i když pro vás, myslím, to žádná maličkost nebyla - bylo, že přivedl trolloky do Emondovy Role."
"Ano," přitakal tiše Rand. Zaslechl, jak Egwain zalapala po dechu. Měl jsem to vědět. Ať shořím, měl jsem to vědět, hned jak jsem ho poznal.
"Sem taky nějaký přivedl?" zeptal se Mat. Rozhlédl se po kamenných zdech kolem sebe a otřásl se. Rand měl dojem, že vzpomíná spíš na myrddraaly než na trolloky. Zdi nezastavily myrddraala v Baerlonu ani v Bílém Mostu.
"Pokud ano," Agelmar se zasmál, "vylámou si na hradbách Fal Dary zuby. Už se to stalo mnohokrát." Mluvil ke všem, ale podle toho, jak se na ně díval, svá slova očividně mínil pro Egwain a Nyneivu. "A s půllidmi si taky nemusíš dělat starosti." Mat zrudl. "Každá ulice i ulička ve Fal Daře je za noci osvětlená. A uvnitř hradeb žádný člověk neskryje svou tvář."
"Proč by to pantáta Fain dělal?" zeptala se Egwain.
"Před třemi lety..." Moirain se s povzdechem posadila a schoulila se, jako by ji to, co prováděla s Fainem, zcela vyčerpalo. "V létě to budou tři roky. Až tak dlouho. Světlo nás určitě chrání, jinak by už

Otec lží zvítězil, zatímco já jsem ještě plánovala v Tar Valonu. Tři roky už vás Fain pro Temného honí."
"To je šílený!" zvolal Rand. "Přicházel do Dvouříčí vždycky na jaře jako hodinky. Tři roky? Byli jsme tam, přímo před ním, a on se na nás loni ani nepodíval podruhé." Aes Sedai na něj ukázala prstem a zarazila ho.
"Fain mi řekl všechno, Rande. Nebo skoro všechno. Myslím, že se mu podařilo nechat si něco pro sebe, něco důležitého, i přesto, co všechno umím, ale řekl toho dost. Před třemi roky za ním v jednom murandském městě přišel půlčlověk. Faina to samozřejmě vyděsilo, ale temní druzi pokládají povolání za velikou čest. Fain věřil, že byl vybrán pro veliké věci, a to také byl, i když ne tak, jak si myslel. Přivedli ho na sever do Morny, do Spálených zemí. Do Shayol Ghulu. Tam se setkal s mužem s ohnivýma očima, který si říká Ba'alzamon."
Mat si neklidně poposedl a Rand ztěžka polkl. Ovšem že to tak muselo být, ale to věc nijak neulehčovalo. Pouze Perrin se díval na Aes Sedai, jako by ho už nic nemohlo překvapit.
"Světlo nás ochraňuj," řekl Agelmar zaníceně.
"Fainovi se nelíbilo, co s ním v Shayol Ghulu prováděli," pokračovala klidně Moirain. "Zatímco jsme mluvili, často křičel o ohni a o pálení. Skoro ho to zabilo, když to musel vynést na světlo z hlubin mysli, kde to ukrýval. I přes mé léčení je z něj roztřesená troska. Bude to chtít hodně, dát ho zase dohromady. Pokusím se o to, i když jenom proto, abych zjistila, co všechno ještě skrývá. Vybrali ho kvůli tomu, kde obchodoval. Ne," dodala rychle, když si všimla, jak zneklidněli, "ne jenom kvůli Dvouříčí, tehdy ještě ne. Otec lží věděl jen zhruba, kde najít, co hledá, ale nevěděl o moc víc než my v Tar Valonu.
Fain tvrdil, že z něj udělali Temného honícího psa, a jistým způsobem má pravdu.
Otec lží poslal Faina na lov, nejdřív ho však změnil, aby ten lov zvládl. A právě to, co mu udělali, aby ho takto změnili, je to, na co se bojí si vzpomenout. Kvůli tomu svého pána nenávidí stejně tolik, jako se ho bojí. Takže Faina poslali čenichat a lovit do vesnic kolem Baerlonu, celou cestu až do pohoří Oparů a dolů k Taren a přes ni až do Dvouříčí."
"Před třemi roky?" řekl pomalu Perrin. "Na to jaro si vzpomínám. Fain přijel později než obvykle, ale divný bylo, že se tak dlouho zdržel. Zůstal u nás celý týden, jen se tak poflakoval a skřípal zuby kvůli tomu, že musí platit za pokoj v hostinci U Vinného střiku. Fain má svý peníze rád."
"Teď si taky vzpomínám," ozval se Mat. "Každý si myslel, že je nemocnej, nebo se u nás zabouchl. Ne že by si některá z našich ženských chtěla vzít formana. To by si klidně mohla vzít Kočovníka." Egwain zvedla obočí a Mat zmlkl.
"Poté vzali Faina do Shayol Ghulu znovu a proprali mu hlavu." Randovi se při jejím tónu obrátil žaludek. Moirainin hlas prozradil, co měla na mysli, lépe než výraz, který se jí mihl po tváři. "To, co... vycítil... zkoncentrovali a vrátili mu to zpátky. Když se příštího roku vrátil do Dvouříčí, byl schopen své cíle vybírat přesněji. Vlastně mnohem přesněji, než Temný čekal. Fain s jistotou poznal, že ten, koho hledá, je jedním ze tří v Emondově Roli."
Perrin zavrčel a Mat začal tichým, jednotvárným hlasem nadávat, čemuž nezabránil ani Nyneivin významný pohled. Agelmar se na ně zvědavě zadíval. Randa jenom slabě zamrazilo, což ho poněkud udivilo. Tři roky ho Temný pronásleduje... pronásleduje ho. Byl si jist, že by mu měly cvakat zuby.
Moirain se nenechala Matem přerušit. Zesílila hlas, aby ji všichni slyšeli. "Když se Fain vrátil do Lugardu, přišel za ním ve snu Ba'alzamon. Fain se pokořil a prováděl obřady, které kdybych vám jich jen půlku popsala, tak byste oněměli, a ještě pevněji se přimkl k Temnému. To, co uděláte ve snu, může být mnohem nebezpečnější než to, co uděláte v bdělém stavu." Rand se pod jejím přísným, varovným pohledem zavrtěl, ale ona pokračovala dál. "Byla mu přislíbena veliká odměna, moc nad královstvími, až Ba'alzamon zvítězí, a dostal příkaz, aby, až se vrátí do Emondovy Role, označil ty tři, které našel. Měl tam na něj čekat půlčlověk s trolloky. Teď tedy víme, jak se trolloci dostali do Dvouříčí. V Manetherenu musel být ogierský háj a brána."
"Ten nejkrásnější ze všech," ozval se Loial, "až na ten v Tar Valonu." Poslouchal stejně napjatě jako ostatní. "Na Manetheren vzpomínají ogierové s láskou." Agelmar si to jméno tichounce řekl a zvědavě nazvedl obočí. Manetheren.
"Urozený pane Agelmare," pravila Moirain, "povím ti, jak najdeš bránu Mafal Dadaranellu. Musíš ji nechat zazdít, postavit k ní stráž a nikoho nenechat přijít blíž. Půllidé o Cestách zatím ještě nezjistili

všechno, ale ta brána je jenom hodinu jízdy na jih od Fal Dary."
Pán z Fal Dary se otřásl, jako by se probral ze sna. "Na jih? Mír! To tedy vůbec nemůžeme potřebovat, Světlo na nás posviť. Bude to vykonáno."
"Sledoval nás Fain na Cestách?" zeptal se Perrin. "Musel to udělat."
Moirain kývla. "Fain sledoval vás tři do háje, protože musel. Když myrddraal v Emondově Roli neuspěl, přivedl Faina s trolloky na naši stopu. Mizelec nenechal Faina jet s sebou. I když on si myslel, že by měl mít nejlepšího koně ve Dvouříčí a jet v čele tlupy, myrddraal ho přinutil běžet spolu s trolloky, a když už mu nohy nesloužily, trolloci ho dál nesli. Mluvili tak, že jim rozuměl, hádali se, jak ho nejlépe uvařit, až už jim k ničemu nebude. Fain tvrdí, že se obrátil proti Temnému, ještě než dorazili k Taren. Ale občas na povrch prosákne jeho žádostivost po přislíbené odměně.
Když jsme unikli přes Taren, myrddraal odvedl trolloky zpátky k nejbližší bráně, té v pohoří Oparů, a poslal Faina dál samotného. Tehdy si myslel, že je volný, ale než dorazil do Baerlonu, našel ho další mizelec, a ten nebyl tak laskavý. V noci ho nechal spát zkrouceného v trolločím kotli, aby mu připomněl cenu za neúspěch. Tenhle ho používal až k Shadar Logothu. Tehdy už byl Fain ochoten vydat myrddraalům i vlastní matku, kdyby ho to osvobodilo, ale Temný nikdy dobrovolně nepustí někoho, koho získal do svých spárů.
Co jsem tam udělala, když jsem vytvořila iluzi našich stop a pachu směrem k horám, oklamalo myrddraaly, ale ne Faina. Půllidé mu nevěřili. Místo toho ho nechali táhnout na řemenu. Teprve když jsme byli pořád napřed, bez ohledu na to, jak rychle se hnali, začali mu někteří věřit. To byli ti čtyři, kteří se vrátili k Shadar Logothu. Fain tvrdí, že to byl samotný Ba'alzamon, kdo štval myrddraaly kupředu."
Agelmar opovržlivě zavrtěl hlavou. "Sám Temný? Pche! Ten chlap buď lže, nebo je šílený. Kdyby byla Zhouba duše volná, my všichni už bychom byli mrtví, nebo možná ještě něco horšího."
"Fain vykládá pravdu tak, jak ji vidí on," řekla Moirain. "Mně lhát nemohl, i když toho hodně skryl. Jeho slova byla: ‚Ba'alzamon se objevil jako mihotavý plamínek svíčky, mizel a znovu se objevoval, nikdy ne dvakrát na tom samým místě. Očima propaloval myrddraaly a plameny z jeho úst nás šlehaly.'"
"Něco," ozval se Lan, "vyštvalo mizelce na místo, kam se báli vkročit - na místo, kterého se bojí skoro tolik, jako se bojí hněvu Temného."
Agelmar zavrčel, jako by ho někdo kopl. Vypadalo to, že se mu udělalo nevolno.
"V troskách Shadar Logothu stálo zlo proti zlu," pokračovala Moirain, "ohavnost bojovala s mrzkostí. Když o tom Fain mluvil, cvakaly mu zuby a pořád kňučel. Mnoho trolloků tam bylo zabito, spolkl je Mashadar a další tvorové, včetně trolloka, který vedl Faina na řemenu. Fain prchl z města, jako by to byla Jáma smrti v Shayol Ghulu.
Fain věřil, že je konečně volný. Chtěl utíkat, až ho Ba'alzamon nedokáže nikdy znovu najít, až na konec světa, když to bude nutné. Představte si jeho hrůzu, když zjistil, že nutkání lovit se nezmenšilo. Místo toho s každým dalším dnem sílilo. Nemohl jíst, pouze to, co sebral cestou za vámi - brouky a ještěrky, které chňapl v běhu, napůl shnilé odpadky, které za noci vyhrabal z hromad smetí - ani se nemohl zastavit, dokud nepadl vyčerpáním jako prázdný pytel. A jakmile nabral sílu, aby se mohl postavit, hnalo ho to zase dál. Než dorazil do Caemlynu, svou kořist cítil, dokonce i když byla na míli daleko. Tady, v podzemních kobkách, občas zvedá hlavu, aniž by si uvědomil, co dělá. Dívá se směrem k tomuto pokoji."
Randa náhle zasvědilo mezi lopatkami. Měl dojem, že tam cítí Fainovy oči, i přes kamenné zdivo. Aes Sedai si všimla toho, jak neklidně pokrčil rameny, ale neúprosně pokračovala dál.
"Jestli byl Fain pološílený v době, kdy dorazil do Caemlynu, propadl se ještě hlouběji, když si uvědomil, že tam jsou pouze dva z těch, které hledá. Pudilo ho to najít vás všechny, ale nemohl dělat nic jiného, než sledovat vás dva, kteří jste tam byli. Mluvil o tom, jak ječel, když se brána v Caemlynu otevřela. Věděl, jak ji otevřít. Nevěděl, jak se to dozvěděl. Ruce se mu samy pohybovaly, a když se je pokusil zastavit, spálily ho Ba'alzamonovy ohně. Majitele toho krámku, který se šel podívat, co je to za hluk, Fain zavraždil. Ne proto, že musel, ale protože mu záviděl, že může svobodně vyjít ze sklepa, když jeho nesou nohy neúprosně na Cesty."
"Takže to byl Fain, koho jsi cítil, jak nás sleduje," řekla Egwain. Lan kývl. "A jak unikl... Černému větru?" Hlas se jí třásl, zmlkla a polkla. "U brány byl přece těsně za námi."

"Unikl a neunikl," řekla Moirain. "Černý vítr ho chytil - a on tvrdí, že jeho hlasům rozuměl. Některé ho vítaly jako jednoho z nich, jiné se ho bály. Vítr Faina obklopil a prchl."
"Světlo nás ochraňuj." Loialův šepot zněl jako bzukot obřího čmeláka.
"Modleme se, aby nás ochránilo," kývla Moirain. "Padan Fain toho ještě mnoho skrývá, co se musím dozvědět. Zlo je v něm hluboko zakořeněno a je silnější, než jsem kdy viděla. Je docela možné, že když Temný Fainovi udělal, co mu udělal, vtiskl do něj část sama sebe, možná dokonce nevědomky i část svých záměrů. Když jsem se zmínila o Oku světa, Fain stiskl zuby, ale já jsem za jeho mlčením cítila, že něco ví. Jenom kdybych měla trochu času. Ale nemůžeme čekat."
"Jestli ten chlap něco ví," řekl Agelmar, "mohu to z něj dostat." Podle toho, jak se tvářil, neměl s temnými druhy žádné slitování. V hlase se mu neozval ani náznak soucitu s Fainem. "Kdybys dokázala zjistit aspoň část toho, co na vás v Morně čeká, stojí to za den zdržení. V minulosti byly ztraceny bitvy, protože bojovníci nevěděli, co má nepřítel v úmyslu."
Moirain si povzdechla a lítostivě zavrtěla hlavou. "Můj pane, kdybychom nepotřebovali alespoň jednu noc spát pod střechou, než se vydáme do Morny, vyjela bych do hodiny, i když by to znamenalo riskovat střetnutí s trolloky potmě. Zvaž, co jsem se od Faina dověděla.
Před třemi lety si ho musel Temný nechat přivést do Shayol Ghulu, aby se ho dotkl, i přes to, že je Fain temným druhem oddaným mu až do morku kostí. Vloni už Temný Fainovi, temnému druhu, mohl dávat příkazy skrze sny. Letos se již Ba'alzamon prochází i ve snech těch, kdož kráčí ve Světle, a skutečně se objevuje, byť s potížemi, v Shadar Logothu. Ne ve svém vlastním těle, samozřejmě, ale dokonce i když Temný jenom promítne svou mysl, a její obraz se mihotá a nevydrží dlouho, je to pro svět mnohem nebezpečnější než všechny hordy trolloků dohromady. Zámky na Shayol Ghulu zoufale zeslábly, urozený pane Agelmare. Nemáme čas."
Agelmar se uklonil na souhlas, ale když zvedl hlavu, kolem úst měl pořád umíněnou vrásku. "Aes Sedai, přijímám, že až povedu kopiníky k Tarwinovu sedlu, nebude to víc než odvrácení pozornosti nebo šarvátka na okraji skutečné bitvy. Povinnost vede muže tam, kam musí jít, stejně jako vzor, ani jedno neslibuje, že to, co děláme, bude skvělé. Ale naše šarvátky budou k ničemu, i kdybychom zvítězili, jestli ty prohraješ bitvu. Když říkáš, že musíš mít malý oddíl, já řeknu dobře, ale prosím tě, abys udělala všechno pro to, abys měla naději zvítězit. Nech tyhle mladíky tady, Aes Sedai. Přísahám ti, že najdu tři zkušené muže, kteří nebudou mít ani pomyšlení na slávu, aby je nahradili. Dobré šermíře, kteří budou v Morně skoro stejně dobři jako Lan. Dovol, ať mohu jet k Sedlu a vědět, že jsem udělal, co bylo v mých silách, abych ti pomohl zvítězit."
"Musím vzít je a nikoho jiného, urozený pane Agelmare," odpověděla mírně Moirain. "Oni jsou ti, kdo vybojují bitvu u Oka světa."
Agelmarovi poklesla brada a jenom na Randa, Mata a Perrina zíral. Náhle pán z Fal Dary ustoupil o krok zpátky a ruka mu nevědomky zabloudila k opasku, protože meč v pevnosti nikdy nenosil. "Oni nejsou... Ty nejsi z červeného adžah, Moirain Sedai, ale ani ty bys ne..." Na vyholené lbi se mu náhle zaperlil pot.
"Oni jsou ta'veren, " uklidňovala ho Moirain. "Vzor sám se kolem nich ovíjí. Temný už se každého z nich pokusil nejednou zabít. Tři ta 'varen na jednom místě stačí na to, aby změnili život kolem sebe stejně jistě, jako vír změní směr stébla slámy. Je-li tím místem Oko světa, vzor by do sebe mohl vetkat dokonce i Otce lží a znovu ho učinit bezmocným."
Agelmar přestal hledat meč, ale pořád si Randa a ostatní pochybovačně prohlížel. "Moirain Sedai, jestli říkáš, že jsou tím, co říkáš, tak tím tedy jsou. Ale já to nevidím. Já vidím hochy ze statku. Jsi si jistá, Aes Sedai?"
"Stará krev," vykládala Moirain, "se rozředila, jako se řeka rozděluje tisíckrát do tisíců potůčků, ale občas se potůčky spojí, aby opět vytvořily řeku. Stará krev Manetherenu je silná a čistá skoro ve všech třech těchto mládencích. Pochybuješ o síle manetherenské krve, urozený pane Agelmare?"
Rand se na Aes Sedai úkosem zadíval. Skoro ve všech. Riskoval pohled na Nyneivu. Ta se již obrátila do místnosti a dívala se, stejně jako poslouchala, i když se pohledu na Lana stále vyhýbala. Rand zachytil její pohled. Vědma zavrtěla hlavou. Ona Aes Sedai neřekla, že nepochází z dvouříčské krve. Co Moirain vlastně ví?

"Manetheren," řekl pomalu Agelmar a přikývl. "O té krvi bych nepochyboval." Pak rychleji připojil: "Kolo přináší divné časy. Sedláci nesou čest Manetherenu do Morny, a přesto pokud něčí krev může zasadit Temnému ránu, je to krev Manetherenu. Stane se, jak si přeješ, Aes Sedai."
"Tak půjdeme do svých pokojů," pravila Moirain. "Musíme vyjet se slunce východem, protože čas se krátí. Ti mladíci musí spát blízko mne. Času před bitvou je příliš málo, než abych Temnému umožnila další útok. Příliš málo."
Rand na sobě cítil její oči, prohlížela si ho i jeho přátele, zvažovala jejich sílu, a Rand se otřásl. Příliš málo.

## KAPITOLA DVACÁTÁ TŘETÍ

### Morna

Vítr škubal Lanovým pláštěm, takže ho občas nebylo vidět ani ve slunečním světle, a Ingtar a stovka kopiníků vyslaných, aby je doprovodili k hranici pro případ, že by se setkali s nájezdem trolloků, se chrabře předváděli ve dvojstupu ve všem tom brnění s rudými praporci a koňmi zakutými v oceli, následujíce Ingtarovu korouhev se šedou sovou. Velkolepostí se mohli rovnat stovce královniných gardistů, ale byly to věže daleko před nimi, které si Rand prohlížel. Na prohlížení shienarských kopiníků měl celé ráno.
Každá věž se vysoko tyčila na vrcholku kopce, půl míle od sousedních věží. Zvedaly se na východ a na západ, a za nimi další. Kolem každého kamenného sloupu se vinula široká rampa, kroutila se až do poloviny věže zakončené střílnami, kde ústila do těžké brány. Výpadový oddíl by byl chráněn hradbou, dokud by nedorazil na zem, ale nepřátelé, kteří by se snažili dostat k bráně, by se šplhali pod krupobitím šípů, kamení a vřelého oleje litého z velkých kotlů umístěných na cimbuří, jehož střílny klesaly a rozšiřovaly se směrem k vnějšímu okraji. Na vrcholku každé věže se pod vysokým železným kalichem, kde bylo možné zažehnout signální oheň v případě, že nesvítilo slunce, třpytilo velké ocelové zrcadlo, nyní opatrně sklopené dolů. Odsud se posílaly signály k věžím dál od hranice, a od nich zase k dalším, až byly

předány do vnitrozemských pevností, odkud vyjížděli kopiníci, aby odvrátili nájezd. V normálních časech by tomu tak bylo.
Z vršku nejbližší věže pozorovali jejich příjezd muži. Na každé věži jich bylo jenom pár a zvědavě vyhlíželi střílnami. V nejlepších dobách byly věže osazeny dostatečně tak, aby se samy ubránily, protože jejich obrana závisela spíš na pevných zdech, než na silných pažích. Jenže dnes každý muž, kterého bylo možné postrádat, ba více, jel k Tarwinovu sedlu. Pokud kopiníci Sedlo neudrží, na tom, zda věže padnou, už nebude záležet.
Když projížděli mezi věžemi, Rand se otřásl. Bylo to skoro jako by projel stěnou chladnějšího vzduchu. Tohle byla hranice. Krajina za ní se nijak nelišila od Shienaru, ale tam, někde za bezlistými stromy, ležela Morna.
Ingtar kousek za prostým kamenem, postaveným na dohled věží, zvedl ocelovou pěst, aby zastavil své kopiníky. Byl to hraniční kámen označující hranici mezi Shienarem a tím, co kdysi bývalo Malkierem.
"Omluv mne, Moirain Aes Sedai. Omluv mne, Dai Shane. Omluv mne, Staviteli. Urozený pan Agelmar mi nařídil, že nemám jezdit dál." Ingtar z toho byl viditelně nešťastný, nespokojený se životem jako takovým.
"Tak jsme to měli v plánu, urozený pan Agelmar a já," pravila Moirain.
Ingtar si trpce odfrkl. "Omlouvám se, Aes Sedai." Ale jeho omluva nezněla, jako by to myslel vážně. "To, že jsme vás doprovázeli sem, může znamenat, že to nestihneme k Sedlu, než bitva skončí. Byl jsem oloupen o možnost postavit se s ostatními, a zároveň mi zakázali vyjet za hraniční kámen, jako bych nikdy nebyl v Morně. A můj pán Agelmar mi ani neřekne proč." Za mřížkou hledí se při poslední větě tázavě zadíval na Aes Sedai. Opovržlivě přejel pohledem Randa a ostatní. Zjistil, že budou doprovázet Lana do Morny.
"Klidně bych si to s ním vyměnil," zamumlal Mat k Randovi. Lan se na oba přísně podíval. Mat sklopil zrak a zrudl.
"Každý z nás má ve vzoru své místo, Ingtare," řekla Moirain pevně. "Odsud se musíme vydat sami."
Ingtarova poklona byla strnulejší, než odpovídalo jeho brnění. "Jak si přeješ, Aes Sedai. Teď vás musím opustit a rychle vyrazit, abych to stihl k Tarwinovu sedlu. Tam nám aspoň bude... dovoleno... postavit se trollokům."
"To po tom opravdu tak dychtíš?" zeptala se Nyneiva. "Po boji s trolloky?"
Ingtar jí věnoval zmatený pohled a pak se zadíval na Lana, jako by mu to strážce mohl vysvětlit. "To je to, co dělám, paní," vykládal pomalu. "To je to, proč žiji." Natáhl k Lanovi ruku v ocelové rukavici, dlaň otevřenou. "Suravye ninto manshima taishite, Dai Shan. Mír nechť je příznivě nakloněn tvému meči." Otočil koně a vyjel se svým korouhevníkem a stovkou kopiníků k východu. Jeli krokem, ale rychlým, krokem, kterým koně v těžkém brnění zvládnou i velkou vzdálenost.
"To je zvláštní, co říkají," ozvala se Egwain. "Proč to používají takhle? Mír."
"Když něco znáš pouze ze svých snů," odpověděl Lan a pobídl Mandarba kupředu, "stane se ti to víc než talismanem."
Jak Rand následoval strážce kolem hraničního kamene, obrátil se v sedle a zadíval se zpátky, dívaje se, jak Ingtar a jeho kopiníci mizí za holými stromy, jak mizí i hraniční kámen a poslední věže na vrcholcích kopců, které ještě byly nad stromy vidět. Rand upadl do ostražitého mlčení a Mat pro změnu nic neříkal.
Toho rána se za svítání otevřely brány Fal Dary. Urozený pan Agelmar, nyní ve zbroji a přilbici jako jeho vojáci, vyjel pod korouhví s černým jestřábem a třemi liškami z Východní brány ke slunci, z něhož byl vidět pouze červený proužek nad vrcholky stromů. Jako ocelový had vlnící se do taktu bubínků, vinul se zástup cestou z města. Vždy čtyři jezdci jeli vedle sebe, Agelmar v čele zástupu, který zmizel v lese dřív, než poslední kopiníci opustili faldarskou tvrz. V ulicích je nikdo nezdravil a nepobízel je na cestu, ozývaly se pouze jejich bubínky a praporce práskající ve větru, ale vojáci upírali oči k vycházejícímu slunci odhodlaně. Na východě se připojí k dalším ocelovým hadům z Fal Moranu, v čele se samotným králem Easarem a jeho syny, jedoucími po jeho boku, a z Ankor Dailu, jenž držel Východní Pomezí a strážil Páteř světa. Dále s hady z Mos Shirare, Fal Sionu a Camron Caanu, a všech ostatních pevností Shienaru, velkých i malých. Spojeni do většího hada zamíří k severu, k Tarwinovu sedlu.
Ve stejné době začal další hromadný odchod, tentokrát z Královské brány, a zástup mířil do Fal

Moranu. Vozíky a povozy, lidé v sedle i opěšalí, ženoucí svůj dobytek, nesoucí na zádech své děti, s tvářemi protaženými jako ranní stíny. Jen neochotně opouštěli své domovy, možná navždy, kráčeli pomalu, a přesto je poháněl strach z věcí příštích, takže se pohybovali nepravidelně, chvíli vláčeli nohy, pak zase popoběhli pár kroků, aby opět zpomalili a šourali se prachem. Někteří se zastavili před městem a dívali se za zástupem ozbrojených vojáků, vinoucím se k lesu. V očích jim vykvetla naděje, ozvaly se modlitby, modlitby za vojáky, modlitby za ně samotné, než se znovu obrátili a plahočili se dál.
Nejmenší zástup vycházel z Malkierské brány. Ve městě zůstalo jen pár lidí, vojáci a několik starců, jejichž ženy již byly mrtvé a odrostlé děti se vydaly na pomalou pouť na jih. Poslední hrstka, která měla zajistit, že ať už se u Tarwinova sedla stane cokoliv, Fal Dara nepadne bez obrany. Poslední zástup vedla Ingtarova šedá sova, ale byla to Moirain, kdo je bral na sever. Byl to ten nejdůležitější zástup, a také nejzoufalejší.
Přinejmenším ještě hodinu poté, co minuli hraniční kámen, se krajina ani les nezměnily. Strážce je hnal nejrychlejším krokem, jaký koně dokázali udržet, ale Randa stále zajímalo, kdy vlastně dorazí do Morny. Kopce se postupně zvedaly výš, ale stromy, popínavé rostliny a podrost se nijak nelišily od těch, které viděl v Shienaru, byly šedé a bez listí. Randovi začínalo být tepleji, dost teplo, aby si pověsil plášť na sedlovou hrušku.
"Tohle je nejlepší počasí, jaké jsme za celý rok zažili," prohodila Egwain a taky si svlékla plášť.
Nyneiva zavrtěla hlavou a zamračila se, jako by naslouchala větru. "Není to v pořádku."
Rand kývl. On to také cítil, i když nedokázal přesně pojmenovat to, co cítí. Špatný nebyl jenom ten první záchvěv tepla venku, na který si vůbec letos vzpomínal. Bylo to víc než prostý fakt, že takhle daleko na severu by tak teplo být nemělo. Musela to být Morna, ale krajina byla pořád stejná.
Slunce se vyšplhalo vysoko, rudá koule, která nemohla ani přes bezmračnou oblohu vydávat tolik tepla. O chvíli později si Rand rozepjal i kabát. Po tvářích mu stékal pot.
Nebyl sám. Mat si svklékl kabát a otevřeně ukazoval zlatou dýku s rubínem a růžkem šátku si otřel obličej. Zamrkal a znovu šátek stočil do úzkého proužku a ovázal si ho kolem hlavy, nízko do čela. Nyneiva s Egwain se ovívaly. Jely sklesle, jako by z nich vyprchalo veškeré nadšení. Loial si stáhl halenu s vysokým límcem i košili. Ogierovi rostl na prsou úzký proužek chloupků, hustých jako srst. Všem okolo se omlouval.
"Musíte mi odpustit. Država Shangtai je v horách a je tam chladno." Široké nozdry se mu chvěly, větřil ve vzduchu, který byl s každou minutou teplejší. "Tohle horko se mi nelíbí, ani to vlhko."
Rand si uvědomil, že tu je vlhko. Připomínalo mu to Slatinu doma ve Dvouříčí uprostřed léta. V těch mokřadlech si při každém nadechnutí připadal, jako by dýchal přes vlněnou přikrývku namočenou v horké vodě. Tady ale žádné bažiny nebyly - jenom pár jezírek a potůčků, které někomu uvyklému na Luh připadaly jenom jako stružky - ale vzduch tu byl jako ve Slatině. Jenom Perrin, stále v kabátě, dýchal bez potíží. Perrin a strážce.
Občas se tu objevila zeleň i na listnatých stromech. Rand natáhl ruku k větvičce a zastavil se těsně u lístků. Narudlé nové lístečky byly pokryty odpornými žlutými skvrnkami a černými flíčky, jako by byly nemocné.
"Říkal jsem vám, že nemáte na nic sahat." Strážcův hlas byl zcela bezvýrazný. Pořád měl na sobě měňavý plášť, jako by na něj horko nedělalo větší dojem než zima. Občas se zdálo, že se jeho hranatý obličej vznáší bez podpory nad Mandarbovým hřbetem. "V Morně mohou květiny zabíjet a listy zmrzačit. Je tu malý tvoreček, kterému se říká větevník. Rád se skrývá tam, kde je listí nejhustší, jméno má podle toho, jak vypadá, a čeká, až se ho někdo dotkne. Když to někdo udělá, kousne. Není jedovatý. Šťávy začnou trávit větevníkovu kořist za něj. Jediná věc, která tě může zachránit, je useknout si pokousanou ruku nebo nohu. Ale větevník tě nekousne, dokud se ho nedotkneš. Jiní tvorové v Morně kousnou i bez toho."
Rand trhl rukou zpátky, aniž se lístků dotkl, a otřel si dlaň do nohavice.
"Takže už jsme v Morně?" ozval se Perrin. Zvláštní, nemluvil nijak vyděšeně.
"Jenom na okraji," utrousil Lan temně. Jeho hřebec šel dál, takže mluvil přes rameno. "Skutečná Morna leží ještě před námi. V Morně jsou tvorové, kteří loví podle sluchu, a někteří se občas zatoulají i sem na jih. Občas přejdou Dhoomské hory. Jsou mnohem horší než větevníci. Jestli chcete zůstat naživu, buďte zticha a držte se u sebe." Pokračoval rychlým krokem dál, nečekaje na odpověď.

Míli za mílí byl rozklad Morny stále patrnější. Stromy tu byly víc olistěné, ale listí bylo pokryté žlutými a černými skvrnami a tečkami a modročervenými proužky, které připomínaly otravu krve. Každý lístek i liána vypadaly, jako by byly nafouklé, připravené se při prvním dotyku rozprsknout. Na stromech a bylinách visely květy jako parodie na jaro, nechutně bledé a dužnaté a voskové květy, a Rand měl dojem, že mu před zrakem hnijí. Když se nadechl nosem, udělalo se mu nevolno z těžkého nasládlého zápachu rozkladu. Když se pokusil dýchat ústy, málem se zalkl. Vzduch chutnal jako zkažené maso. Koním pod kopyty čvachtalo, jak rozdupávali hnijící nafouklé kusy rostlin.
Mat se předklonil v sedle a zvracel, až měl žaludek úplně prázdný. Rand hledal prázdnotu, ale klid mu proti pálení žluči, která mu stoupala do hrdla, příliš nepomáhal. Mat nicméně zvracel o míli dál znovu, i když nic nevyzvrátil, a o chvíli později zase. Egwain vypadala, že je jí také špatně, neustále polykala. Nyneiva měla v bledé tvář odhodlaný výraz, zuby stisknuté a oči upřené na Moirainina záda. Vědma by nepřipustila, že se necítí dobře, dokud to neudělá Aes Sedai první, ale Rand měl dojem, že nebude muset čekat dlouho. Moirain mhouřila oči a rty měla bledé.
Přes horko a vlhko si Loial kolem nosu a úst omotal šátek. Když se setkal s Randovým pohledem, vyzařovaly ogierovi z očí vztek a znechucení. "Slyšel jsem..." začal hlasem tlumeným látkou, ale zarazil se a s úšklebkem si odkašlal. "Fuj! Chutná to jako... Fuj! O Morně jsem slyšel i četl, ale nic nemohlo popsat..." Gestem se mu nějak podařilo zahrnout všechem ten zápach stejně jako odpudivé rostlinstvo. "Že dokonce Temný musel tohle udělat stromům! Fuj!"
Strážce se to samozřejmě nijak nedotýkalo, přinejmenším Rand na něm nic nepoznal, ale k jeho překvapení se to nedotklo ani Perrina. Tedy ne způsobem, jakým to působilo na ostatní. Velký mládenec si prohlížel ohavný les, jímž projížděli, jako by se díval na nepřítele nebo na jeho korouhev. Hladil sekeru u pasu, aniž by si zjevně uvědomoval, co dělá, a mumlal si pro sebe. Při jeho vrčeni Randovi naskakovala husí kůže. I v plném slunci mu oči zářily zlatem a vzteky.
Když se slunce sklonilo k obzoru, žár nepominul. V dálce na severu se zvedaly hory vyšší než pohoří Oparů a černaly se proti obloze. Od ostrých štítů občas zavál poryv ledového větru až k nim. Rozpálený vlhký vzduch vysál většinu horského chladu, ale i ten zbytek byl studený ve srovnání s vedrem, které, byť na chviličku, nahradil. Randovi připadalo, že se mu pot na skráních mění v ledové perličky. Když vítr utichl, perličky se opět roztavily a rozzlobeně mu stékaly po lících a žár se vrátil s obnovenou silou. Když je na chvíli obklopil vítr, odvál i zápach, ale Rand by se byl raději obešel bez toho, kdyby to bylo možné. Chlad mrazil jako v hrobě a přinášel s sebou uprášenou zatuchlost právě otevřené hrobky.
"Do noci k horám nedorazíme," ozval se Lan, "a jezdit v noci je nebezpečné i pro samotného strážce."
"Nedaleko odsud je vhodné místo," řekla Moirain. "Bude to dobré znamení, když se tam utábořím."
Strážce se na ni bezvýrazně podíval a váhavě kývl. "Ano. Někde se utábořit musíme. Klidně se můžeme utábořit tam."
"Když jsem je našla, bylo Oko světa za těmi průsmyky," poznamenala Moirain. "Nejlepší je překročit Dhoomské hory za světla, za poledne, kdy jsou síly Temného v tomto světě nejslabší."
"Mluvíš, jako by Oko nebylo vždycky na stejném místě." Egwain mluvila k Aes Sedai, ale byl to Loial, kdo odpověděl.
"Ani dva ogieři je nenašli na tom stejném místě. Zelený obr se zřejmě vyskytuje tam, kde je ho třeba. Ale vždycky ho našli za těmi průsmyky. Jsou pěkně zrádné, tedy ty průsmyky, a hlídají je stvoření Temného."
"Než si s nimi budeme lámat hlavu, nejdřív k těm průsmykům musíme dorazit," podotkl Lan. "Zítra už budeme skutečně v Morně."
Rand se rozhlédl po okolním lese. Každičký lístek i květ byly napadené nějakou chorobou, každá popínavka ještě nedorostla, a již uhnívala, a Rand se musel otřást. Jestli tohle není skutečná Morna, tak co to je?
Lan zamířil k západu, směrem k zapadajícímu slunci. Strážce udržoval tempo, kterým jel již od začátku, ale podle toho, jak držel ramena, bylo zřejmé, že tak činí s nechutí.
Když vyjeli na kopec a strážce přitáhl koni otěže, slunce se změnilo v ponurou rudou kouli těsně nad vrcholky stromů. Před nimi se k západu táhla spleť jezer. Voda se v šikmých slunečních paprscích temně třpytila a jezírka připomínala různě velké perly v náhrdelníku s několika šňůrami. V dálce, obklopeny vodou, se tyčily kopce se zubatými vrcholky, tmavé v dloužících se večerních stínech. Na jediný kratičký

okamžik se sluneční paprsky zachytily na rozlámaných vrcholcích a Randovi se zadrhl dech v hrdle. To nebyly kopce. To byly roztříštěné zbytky sedmi věží. Rand si nebyl jist, zda si toho povšiml i někdo jiný. Scéna rychle zmizela. Strážce sesedal a ve tváři měl asi tolik pocitů jako kámen.
"Nemohli bychom se utábořit dole u vody?" zeptala se Nyneiva a ručníkem si otírala tvář. "Musí tam být chladněji."
"Světlo," zafuněl Mat, "chtěl bych strčit hlavu do vody. Možná bych ji už nevytáhl."
Právě v tom okamžiku cosi rozvířilo hladinu nejbližšího jezera. Jak se pod hladinou převalovalo mohutné tělo, tmavá voda světélkovala. Tělo silné jako člověk svým vlnivým pohybem vytvářelo na hladině vlny, které se šířily dál a dál, až se nakonec na chvíli v soumraku zvedl nad vodu ocas a jeho špička, připomínající vosí žihadlo, vylétla na pět pídí do vzduchu. Po celé délce se kroutila tlustá chapadla jako obludní červi, bylo jich tolik, jako má stonožka nohou. Tvor se pomalu zanořil do vody a zmizel, až jenom slábnoucí vlnky prozrazovaly, že tam vůbec něco bylo.
Rand zavřel ústa a vyměnil si pohled s Perrinem. Perrin měl v žlutých očích stejně nevěřícný výraz, jako musel mít i Rand. Nic tak velkého přece nemohlo žít v tak malém jezeře. Na těch chapadlech přece nemohly být ruce. Prostě nemohly.
"Ale když se nad tím zamyslím," prohodil Mat slabě, "tak se mi tady vlastně docela líbí."
"Rozestavím kolem tohoto kopce ochrany," řekla Moirain. Už sesedla z Aldíb. "Skutečná zábrana by přitáhla pozornost, o niž nestojíme, jako med přitahuje vosy, ale jestli se některý z Temného tvorů, nebo někdo, kdo slouží Stínu, dostane na míli od nás, poznám to."
"S tou zábranou bych byl šťastnější," utrousil Mat, když se postavil na zem, "dokud by držela ty... ty tvory na druhý straně."
"Ale no tak, Mate, buď zticha," vyjela Egwain stroze ve chvíli, kdy Nyneiva řekla: "Aby na nás ráno při odjezdu čekali? Ty jsi trouba, Matrime Cauthone." Mat se na obě ženy mračil, ale neřekl nic.
Když obě ženy sesedly, Rand vzal Beliny otěže a vyměnil si úsměv s Perrinem. Na okamžik to bylo skoro jako doma, kdy Mat s oblibou říkal, co neměl, v té nejhorší možné chvíli. Pak se Perrinovi ztratil úsměv ze rtů. V slábnoucím světle soumraku jeho oči skutečně zářily, jako by za nimi plálo žluté světlo. Rand se také přestal usmívat. Vůbec to není jako doma.
Rand, Mat a Perrin pomohli Lanovi odsedlat a spoutat koně, zatímco ostatní začali připravovat tábor. Loial si cosi bručel, když chystal strážcovu pícku, ale tlusté prsty měl velice obratné. Egwain plnila kotlík na čaj vodou z vaku a broukala si přitom. Rand se už nedivil, že strážce trval na tom, aby si vzali tolik měchů s vodou.
Položil ryzákovo sedlo vedle ostatních, od zadní rozsochy odvázal sedlové brašny a stočené pokrývky, obrátil se a ztuhl, jak ho zasáhl strach. Ogier i obě ženy byli pryč. Také pícka a všechny proutěné koše z nákladního koně. Vrcholek kopce byl prázdný, zbyly tu jenom večerní stíny.
Rand znecitlivělou rukou hrábl po meči a matně si uvědomoval, jak Mat nadává. Perrin už měl sekeru vytaženou a rozhlížel se kolem po nebezpečí.
"Ovčáci," zabručel Lan. Strážce bezstarostně vykročil k vrcholku a při třetím kroku zmizel.
Rand si vyměnil poplašený pohled s Matem a Perrinem a pak se všichni vrhli k místu, kde zmizel strážce. Náhle se Rand zastavil. Jelikož mu Mat vrazil do zad, udělal ještě krok. Egwain vzhlédla od kotlíku stojícího nad pícku. Nyneiva právě zavírala dvířka druhé zapálené lucerny. Byli tu všichni, Moirain seděla se zkříženýma nohama, Lan se opíral o loket a Loial vytahoval z vaku knihu.
Rand se opatrně ohlédl. Kopce byly tam, kde byly i předtím. Stromy a jezera za nimi se pomalu nořily do šera. Rand se bál udělat krok dozadu, bál se, že všichni znovu zmizí a tentokrát je možná nenajde. Perrin se opatrně protáhl kolem něj a zhluboka se nadechl.
Moirain si jich všimla, jak tam postávají s otevřenými ústy. Perrin vypadal zahanbeně. Vrátil sekeru do smyčky u pasu, jako by si myslel, že si toho třeba nikdo nevšiml. Moirain se zvlnily rty v úsměvu. "Je to prosté," řekla. "Prostý ohyb, takže každý, kdo se podívá na nás, dívá se místo toho kolem nás. Nemůžeme si dovolit, aby v noci něčí oči zahlédly ve tmě naše světla. A Morna není místo, kde by měl být člověk v noci potmě."
"Moirain Sedai říká, že bych to mohla zvládnout taky." Egwain zářily oči. "Říká, že už teď ovládám dost jediné síly."

"Ne bez výcviku, dítě," připomínala Moirain. "I nejjednodušší věci týkající se síly mohou být pro necvičeného nebezpečné, i pro ty kolem nich." Perrin si odfrkl a Egwain tak znejistěla, až si Rand domyslel, že své schopnosti již zkoušela.
Nyneiva položila lucernu. Spolu s plamínkem pícky vydávaly lucerny dostatečné světlo. "Až pojedeš do Tar Valonu, Egwain," řekla opatrně, "možná pojedu s tebou." Hodila pohledem po Moirain a tvářila se vzdorně. "Bude pro ni dobrý, když kolem sebe uvidí známou tvář mezi všemi těmi cizáky. Kromě Aes Sedai bude potřebovat ještě někoho, kdo by jí radil."
"Možná to bude opravdu nejlepší, vědmo," pravila prostě Moirain.
Egwain se zasmála a zatleskala. "Ó, to bude nádhera. A ty, Rande, pojedeš taky, že?" Rand si právě sedal naproti ní u pícky, jenže teď se zarazil a pak pomalu dosedl. Měl dojem, že nikdy neměla oči větší ani jasnější, velice připomínaly tůně, v nichž by se mohl utopit. Egwain na tvářích naskočily skvrny a ona se zasmála "Perrine, Mate, vy dva taky pojedete s námi, že jo? Budeme všichni spolu." Mat zavrčel cosi, co mohlo znamenat cokoliv, a Perrin jenom pokrčil rameny, ale ona to brala jako souhlas. "Vidíš, Rande. Budeme všichni spolu."
Světlo, muž by se opravdu mohl utopit v těch očích, a ještě přitom být šťastný. Rozpačitě si odkašlal. "Mají v Tar Valonu ovce? To je jediné, co umím, chovat ovce a pěstovat tabák."
"Myslím," prohodila Moirain, "že pro tebe v Tar Valonu nějakou práci najdu. Pro vás všechny. Možná to nebudou ovce, ale něco, co vás bude zajímat."
"Aha," řekla Egwain, jako by bylo rozhodnuto. "Já to vím. Až budu Aes Sedai, udělám tě svým strážcem. Být strážcem se ti bude líbit, že jo? Mým strážcem?" Mluvila sebejistě, ale Rand z jejích očí vyčetl otázku. Chtěla odpověď. Potřebovala ji.
"Rád bych se stal tvým strážcem," pravil. Ona není pro tebe, ani ty pro ni. Proč mi to Min musela říkat?
Na kraj se pomalu a těžce snášela temnota a všichni byli unavení. Loial byl první, kdo si lehl a připravil se ke spánku, ostatní ho však brzy následovali. Nikdo se nepřikryl, pokrývky použili jen jako polštář. Moirain přidala cosi do oleje v lucernách, co z vršku zahnalo puch Morny, ale nezmenšilo to vedro. Měsíc vydával chvějivé, slabé světlo, ale podle toho, jaké bylo v noci teplo, mohlo být klidně slunce v nadhlavníku.
Rand zjistil, že nemůže spát, i když Aes Sedai ležela na sáh od něj, aby ochránila jeho sny. To dusno ho udržovalo v bdělém stavu. Vedle Loialova tichého chrápání se Perrin dočista ztrácel, ale to nebránilo ostatním, aby podlehli únavě. Strážce byl stále vzhůru, seděl nedaleko, meč na kolenou, a pozoroval temnotu okolo. K Randovu překvapení byla vzhůru i Nyneiva.
Vědma se na Lana dlouho mlčky dívala, pak nalila do hrnku čaj a přinesla mu ho. Když Lan natáhl ruku a zamumlal své díky, Nyneiva hned neodešla. "Měla jsem vědět, že jsi král," řekla tiše. Oči upírala strážci do tváře, ale hlas se jí mírně třásl.
Lan se na ni díval stejně upřeně. Rand měl dojem, že strážcovy rysy poněkud změkly. "Nejsem král, Nyneivo. Jenom muž. Muž, k jehož jménu se neváže ani tolik, zač by vydalo políčko toho nejchudšího sedláka."
Nyneiva promluvila pevnějším hlasem. "Některé ženy netouží po zemi ani po zlatě. Jenom po muži."
"A ten muž, který by takovou ženu požádal, aby přijala tak málo, by jí nebyl hoden. Ty jsi skvělá žena, krásná jako východ slunce, a divoká jako válečník. Ty jsi hotová lvice, vědmo."
"Vědmy se zřídkakdy vdávají." Nyneiva se odmlčela a zhluboka se nadechla, jako by se potřebovala uklidnit. "Ale jestli pojedu do Tar Valonu, mohlo by se ze mě stát něco jiného než vědma."
"Aes Sedai se vdávají stejně zřídka jako vědmy. Jen pár mužů vydrží žít se ženou, která má takovou moc, která je zastíní svou září, ať si to přeje, či nikoliv."
"Někteří muži jsou dost silní. Jednoho takového znám." Pokud o tom mohlo být pochyb, její výraz jasně říkal, koho tím myslela.
"Jediné, co mám, je můj meč a válka, kterou nemůžu vyhrát, ale v níž nikdy nemůžu přestat bojovat."
"Říkala jsem ti, že mi na tom nezáleží. Světlo, přinutils mě říci víc, než se sluší. Zahanbíš mě natolik, že se tě budu muset zeptat?"
"Nikdy tě nezahanbím." Ten laskavý tón ve strážcově hlase, skoro něžný, zněl Randovým uším podivně, ale Nyneivě se rozzářily oči. "Budu nenávidět muže, kterého si vybereš, protože to nebudu já, a milovat

ho, protože tě učiní šťastnou. Žádná žena si nezaslouží dostat jako zásnubní dar vědomí, že se brzy stane vdovou. Ty ze všech nejméně." Odložil nedotčený hrnek na zem a vstal. "Musím zkontrolovat koně."
Nyneiva tam zůstala klečet ještě dlouho poté, co odešel.
Rand, ač nespal, zavřel oči. Měl pocit, že by vědma nebyla ráda, kdyby ji viděl plakat.

## KAPITOLA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

### Temný se hýbe

Za úsvitu se Rand probudil s leknutím, když mu na víčka dopadly mdlé sluneční paprsky, které se neochotně prodraly nad vršky stromů Morny. I tak časně leželo na zničené krajině horko jako těžká pokrývka. Rand ležel na zádech, hlavu podloženou stočenými pokrývkami, a hleděl na oblohu. Pořád ještě byla modrá, tedy obloha. Dokonce i tady byla aspoň ona nedotčená.
Randa překvapilo, když si uvědomil, že usnul. Chvíli mu nejasná vzpomínka na rozhovor, jejž byl vyslechl, připadala jako součást snu. Pak zahlédl Nyneiviny zarudlé oči. Ona zřejmě nespala. Lan měl ještě tvrdší výraz než obvykle, jako by si nasadil masku a nehodlal ji nechat znovu spadnout.
Egwain vstala a s ustaraným výrazem přiklekla k vědmě. Rand nezaslechl, co si vyprávěly. Egwain mluvila a Nyneiva vrtěla hlavou. Egwain řekla ještě něco a vědma odmítavě mávla rukou. Egwain, místo aby odešla, sklonila hlavu blíž k vědmě a chvíli si obě ženy povídaly ještě tišším hlasem, přičemž Nyneiva pořád vrtěla hlavou. Nakonec se vědma zasmála, Egwain objala, a podle toho, jak se tvářila, ji uklidňovala. Když však Egwain vstala, mračila se na strážce. Lan si toho zřejmě nevšiml. Vůbec se na Nyneivu nepodíval.
Rand zavrtěl hlavou, posbíral si věci a tou trochou vody, kterou jim Lan k tomuto účelu přidělil, si spěšně opláchl ruce, obličej a zuby. Rád by věděl, jestli snad ženy umějí číst mužům myšlenky. Bylo to zneklidňující pomyšlení. Všechny ženy jsou Aes Sedai Řekl si, že nechává Mornu, aby ho dostala.

Vypláchl si ústa a rychle šel osedlat ryzáka.
Nemálo ho vyvádělo z míry, když mu tábor zmizel z očí, než došel ke koním, ale ve chvíli, kdy dotahoval podpínku, všechno na kopci se mžikem znovu objevilo. Všichni pospíchali.
Sedm věží bylo v ranním světle zřetelně vidět, vzdálené rozlámané pahýly jako mocné, drsné kopce, které jenom naznačovaly dávno ztracenou velkolepost. Hladina stovek jezer byla hladká a modrá. Onoho rána ji nic neporušilo. Když se Rand zadíval na jezera a pobořené věže, dokázal nevnímat nechutné rostlinstvo bující kolem kopce. Lan se pohledu na věže sice nevyhýbal, ale jaksi se k tomu nikdy nedostal, protože se staral hlavně o to, aby se už vydali na cestu.
Připevnili proutěné koše na nákladního koně, zahladili všechny šmouhy a stopy a všichni nasedli. Aes Sedai se se zavřenýma očima postavila na vrcholek kopce a zdálo se, že ani nedýchá. Nestalo se nic, co by Rand viděl, kromě toho, že se Nyneiva s Egwain i přes panující horko roztřásly a rychle si třely ruce. Egwain náhle ztuhla uprostřed pohybu a s otevřenými ústy zírala na Nyneivu. Než mohla promluvit, Nyneiva si taky přestala třít ruce a přísně se na ni podívala. Ženy se na sebe chvíli dívaly, pak Egwain kývla a zazubila se. Nyneiva se k ní po chvíli připojila, i když jí úsměv nešel tak od srdce.
Rand si prohrábl vlasy, které měl zvlhlé spíš potem, než vodou, kterou si našplíchal na obličej. Byl si jist, že v té tiché výměně bylo něco, čemu by měl rozumět, ale ta myšlenka se mu jenom mihla hlavou a zmizela dřív, než ji stačil zachytit.
"Na co čekáme?" chtěl vědět Mat se šátkem zavázaným nízko do očí. Na sedlové hrušce měl položený luk s nasazeným šípem a toulec si na opasku přitáhl, aby na něj snáze dosáhl.
Moirain otevřela oči a vyrazila dolů z kopce. "Na mě, až odstraním poslední stopy toho, co jsem včera v noci udělala. Zbytky by se měly asi za den samy vstřebat, ale já nechci nic riskovat, pokud se tomu mohu vyhnout. Jsme příliš blízko a Stín je tu velice silný. Lane?"
Strážce počkal pouze, než se Moirain usadí v Aldíbině sedle, a vyrazil k severu, k Dhoomským horám, které již byly nedaleko. Dokonce i v ranním slunci se tu štíty zvedaly, černé a bez života, jako vykotlané zuby. Táhly se do dáli, na východ i na západ, kam až oko dohlédlo.
"Dorazíme dneska k Oku, Moirain Sedai?" zeptala se Egwain.
Aes Sedai se úkosem zadívala na Loiala. "Doufám, že ano. Když jsem ho našla předtím, bylo hned na druhé straně hor, na začátku průsmyku."
"On říká, že se pohybuje," podotkl Mat a kývl směrem k Loialovi. "Co když nebude tam, kde si myslíš?"
"Pak ho budeme hledat, dokud ho nenajdeme. Zelený obr vycítí, že ho potřebujeme, a nikdo ho nemůže potřebovat víc než my. Naše potřeba je nadějí světa."
Jak se blížily hory, blížila se i Morna. Tam, kde předtím bylo listoví černě tečkované a žlutě skvrnité, nyní bylo tak vlhké, že Randovi před očima vlastní vahou odpadávalo, ničil ho jeho vlastní rozklad. Stromy samotné byly zmučené, pokřivené, jejich pokroucené větve se zvedaly k obloze, jako by žadonily o pomoc jakousi mocnost, která je odmítala vyslechnout. Z rozpraskané a rozpukané kůry vytékala míza připomínající hnis. Ve stromech jako by nezůstalo nic pevného, když kolem procházeli koně, celé se třásly.
"Vypadají, jako kdyby po nás chtěly chňapnout," utrousil nervózně Mat. Nyneiva se na něj nazlobeně a opovržlivě podívala a on ohnivě dodal: "No, vypadají tak."
"A některé by i chtěly," ozvala se Moirain. Když se ohlédla přes rameno, měla pohled na okamžik tvrdší než Lan. "Ale nechtějí ani kousek z toho, co jsem já, takže vás moje přítomnost chrání."
Mat se nejistě zasmál, jako by si myslel, že to byl z její strany žert.
Rand si tím nebyl jist. Tohle byla, koneckonců, Morna. Ale stromy se nehýbají. Proč by chtěl strom chytit člověka, i kdyby mohl? Něco si vymýšlíme, a ona se nás prostě snaží udržet v bdělém stavu.
Prudce se ohlédl nalevo do lesa. Ten strom, ani ne o dvacet kroků dál, se zachvěl, a nebyla to jenom jeho představivost. Nepoznal, co to je za strom, nebo byl, tak byl pokroucený a zmučený. Jak se Rand díval, strom sebou náhle znovu švihl dopředu a dozadu, pak se sklonil a udeřil do země. Cosi zavřísklo, ostře a pronikavě. Strom se švihem zase narovnal. Větve měl ovinuté kolem čehosi tmavého, co se kroutilo, prskalo a vřískalo.
Rand ztěžka polkl a snažil se s ryzákem uhnout, ale stromy stály po obou stranách stezky a chvěly se.

Ryzák koulel očima, až mu bylo vidět skoro celé bělmo. Rand zjistil, že se nachází v pevném shluku koňských těl, jak se všichni snažili o totéž.
"Jedeme dál," nařídil Lan a tasil meč. Strážce teď měl ocelí pobité rukavice a šedozelenou šupinovou košili. "Držte se Moirain Sedai." Otočil Mandarba, ne směrem ke stromu a jeho kořisti, ale opačným směrem. Ve svém měňavém plášti ho Morna spolkla dřív, než černý hřebec zmizel z dohledu.
"Blíž," pobízela je Moirain. Její bílá klisna nezpomalila, ale Moirain ukazovala ostatním, aby se stáhli až těsně k ní. "Držte se, co nejblíž to půjde."
Ze směru, kterým se vydal strážce, se ozval řev. Vzduch se zavlnil, až se rozkývaly stromy, a i když řev utichl, jeho ozvěna zněla dál. Pak se ozval znovu, plný vzteku a smrti.
"Lan," vyjekla Nyneiva. "Je..."
Ten strašlivý zvuk ji přehlušil, ale teď se v něm ozýval nový tón. Strach. Náhle vše utichlo.
"Lan se o sebe dokáže postarat," řekla Moirain. "Jeďme, vědmo."
Mezi stromy se objevil strážce a meč držel daleko od těla i od svého koně. Čepel byla potřísněna krví, z níž stoupala pára. Lan opatrně otřel čepel klůckem, který vytáhl ze sedlové brašny, a prohlédl ocel, aby se ujistil, že dostal dolů i tu nejmenší kapičku. Když odhodil látku, ta se ještě předtím, než dopadla na zem, úplně rozpadla, a dokonce i útržky se rozpustily.
Mlčky se na ně ze stromoví vrhlo mohutné tělo. Strážce otočil Mandarba, ale právě když se válečný hřebec vzepjal, aby udeřil ocelí podkovanými kopyty, vylétl Matův šíp a zabodl se do oka v hlavě, která byla samá tlama a zubisko. Tvor se s kopáním a vřískotem zřítil na zem jen na skok od nich. Rand cestou kolem jenom zíral. Tvor byl pokrytý tuhými chlupy, připomínajícími dlouhé štětiny, a měl příliš mnoho údů, které se k tělu velikosti těla medvědího připojovaly v podivných úhlech. Přinejmenším ty z nich, které mu vyrůstaly ze zad, musely být naprosto nevhodné k chůzi, ale drápy dlouhé jako prst teď v předsmrtné křeči rozrývaly půdu.
"Dobrá střela, ovčáku." Lan už zapomněl, co umíralo za nimi, a prohledával les před sebou.
Moirain zavrtěla hlavou. "Nemělo to přijít tak blízko k někomu, kdo se dotýká pravého zdroje."
"Agelmar říkal, že se Morna hýbe," poznamenal Lan. "Možná Morna taky ví, že se ve vzoru vytváří síť."
"Honem." Moirain zaryla Aldíb paty do slabin. "Musíme se rychle dostat přes průsmyk."
Ještě nedomluvila, když se proti nim zvedla Morna. Švihem se k nim naklonily stromy a natahovaly se po nich, přičemž jim bylo zcela lhostejné, zda se Moirain dotýká pravého zdroje, či nikoliv.
Rand měl v ruce meč. Vůbec si nevzpomínal, jak ho vytahoval z pochvy. Bez ustání sekal kolem sebe a čepel se znamením volavky se prokousávala rozkládajícími se větvemi. Hladové větve se pod jeho ranami měnily na kroutící se pahýly - Rand měl skoro dojem, že je slyší křičet - ale vždy se objevily další, svíjely se jako hadi a snažily se ho popadnout za ruce, za pas, za krk. Zuby obnažené ve ztuhlém šklebu, Rand hledal prázdnotu a našel ji v kamenité, nepoddajné půdě Dvouříčí. "Manetheren!" Křičel na stromy, až ho bolelo v krku. Ocel s volavkou se blýskala v bezzubém slunci. "Manetheren! Manetheren!"
Mat, stojící ve třmenech, vysílal do lesa šíp za šípem. Každý zasažený pokroucený tvor prskal, zatínal nesčetné zuby do střely, která ho zabíjela, a oháněl se po dalších drápatých tvorech, kteří se drali přes něj, aby se dostali na postavy na koních. "Carai an Caldazar!" hulákal Mat, když napínal tětivu k líci a vypouštěl střelu. "Carai an Ellisandal Mordero daghain pas duente cuebyar! Al Ellisanda!"
Perrin také stál ve třmenech, tichý a zachmuřený. Chopil se vedení a sekerou prosekával cestu lesem i jeho odpornými obyvateli, ťal po všem, co mu přišlo do cesty. Kývající se stromy a vyjící tvorové se před ramenatým mužem ohánějícím se sekerou stahovali, ustupujíce nejen před jeho hvízdající sekerou, ale i před jeho divokýma zlatýma očima. Perrin nutil postupovat koně dál, jeden odhodlaný krok za druhým.
Z Moiraininých rukou létaly ohnivé koule, a kde udeřily, změnil se svíjející se strom v pochodeň a zubatý tvor zakvílel, lidskýma rukama se snažil utlouct plameny a drásal si hořící tělo ostrými drápy, dokud nezemřel.
Znovu a znovu vyjížděl strážce s Mandarbem mezi stromy a z jeho čepele a ocelových rukavic kapala krev, která bublala a stoupala z ní pára. Když se teď vracel, často se mu v brnění objevovaly díry a na těle krvácející rány a jeho válečný oř klopýtal a krvácel také. Aes Sedai se pokaždé zastavila a položila mu ruce na rány, a když je odtáhla, zůstala na nezraněném těle pouze krev. "Zapaluji signální ohně pro

půllidi," prohodila Moirain hořce. "Musíme dál! Pospěšte si!" Prodírali se jenom pomalu, krok za krokem.
Kdyby stromy nenapadaly stejně tak útočící tvory jako lidi, a kdyby ti tvorové, z nichž ani dva nevypadali stejně, nebojovali stejně tak se stromy a jeden s druhým, aby se k nim dostali dřív, Rand si byl jist, že by je byli přemohli. Nebyl si jist, že se to ještě nestane. Pak se za nimi ozvalo jakési pískavé volání. Vzdálené a slabé, přehlušilo i prskání obyvatel Morny kolem nich.
Prskání vmžiku ustalo, jako by ho někdo odřízl nožem. Útočící tvorové ztuhli, stromy znehybněly. Stejně náhle, jako se objevil onen první nohatý tvor, zmizeli, ztratili se mezi pokřivenými stromy. Řezavé kvílení se ozvalo znovu, připomínalo prasklou ovčáckou píšťalu, a odpověděl mu sbor podobných zvuků. Bylo jich tak půl tuctu, zpívání se ozývalo daleko za nimi.
"Červi," oznámil Lan temně, načež Loial zaúpěl. "Poskytli nám odklad, jestli budeme mít čas ho využít." Pohledem měřil vzdálenost, která jim k horám ještě zbývala. "Jen pár tvorů v Morně se postaví červům, pokud se tomu mohou vyhnout." Pobodl Mandarba do slabin. "Jedeme!" Celý oddíl se vrhl za ním Mornou, která náhle vypadala skutečně mrtvá, až na pískání za nimi.
"Oni utekli před červama?" Matův hlas zněl nevěřícně. Mat nadskakoval v sedle, jak se snažil přetáhnout si luk přes rameno.
"Červ," v tom, jak toto slovo vyslovil strážce a jak Mat, byl značný rozdíl, "může zabít mizelce, pokud mizelec nemá Temného štěstí. A my jich máme v patách celou smečku. Jedeme! Honem!" Temné štíty teď byly blíže. Hodina, odhadoval Rand, tempem, které nasadil strážce.
"Nebudou nás ti červi pronásledovat i do hor?" zeptala se bez dechu Egwain a Lan se skřípavě zasmál.
"Nebudou. Červi se bojí toho, co žije v průsmycích." Loial zaúpěl znovu.
Rand si přál, aby toho ogier nechal. Uvědomoval si, že Loial toho o Morně ví víc, než kdokoliv z nich, tedy kromě Lana, i když pouze z knih, které si četl v bezpečí državy. Ale proč mi musí připomínat, že existují i horší věci, než jaké jsme doposud viděli?
Morna se kolem nich míhala, hnijící rostliny a tráva se rozstřikovaly pod pádícími kopyty koní. Stromy podobné těm, které je předtím napadly, se teď ani nehnuly, i když projížděli přímo pod jejich pokroucenými větvemi. Dhoomské hory teď zabíraly celou oblohu před nimi, černé a pusté, a zdály se tak blízko, že by bylo možné se jich dotknout. Pískání za nimi zostřilo a zesílilo, ozývalo se také čvachtání, které znělo hlasitěji než praskání šťavnatých rostlin pod nohama koní. Příliš hlasitě, jako by se přes nahnilé stromy plazila mohutná těla a drtila je. Příliš blízko. Rand se ohlédl přes rameno. Vzadu se vrcholky stromů kymácely a padaly jako tráva. Půda pod jejich nohama se začala zvedat směrem k horám a svah byl dost příkrý, aby Rand poznal, že stoupají vzhůru.
"Tohle nezvládneme," oznámil Lan. Nezpomalil Mandarbův trysk, ale náhle měl opět v ruce meč. "V průsmycích na sebe dávej pozor, Moirain, a dostaneš se skrz."
"Ne, Lane!" vykřikla Nyneiva.
"Ticho, děvče! Lane, ani ty nedokážeš zastavit smečku červů. To nedopustím. Budu tě potřebovat u Oka."
"Šípy," zavolal bez dechu Mat.
"Červi je ani neucítí," hulákal Lan. "Musíš je rozsekat na kusy. Oni toho kromě hladu moc necítí. Občas strach."
Rand se vší silou držel v sedle a krčil rameny, jak se z nich snažil setřást napětí. Hruď měl staženou, až skoro nemohl dýchat, a kůže ho pálila, jako by ho bodalo množství rozpálených jehliček. Morna přešla v podhůří. Rand viděl cestu, kterou se budou muset vyšplhat, jak jednou dorazí k horám. Křivolaký chodník a úzký průsmyk za ním, jako kdyby černý kámen rozťal úder sekery. Světlo, co je tam vepředu, že to může vyděsit to, co je za námi? Světlo, pomoz mi, ještě nikdy jsem se tolik nebál. Už nechci jet dál. Už ne! Hledal plamen a prázdnotu a spílal si. Hlupáku! Ty vyděšený, zbabělý hlupáku! Tady zůstat nemůžeš, a vrátit se taky nemůžeš. To hodláš nechat Egwain, aby tomu čelila samotná? Prázdnota před ním uhýbala, vytvořila se, pak se roztříštila do tisíce světelných bodů, znovu se vytvořila a opět se rozbila, přičemž každá tečka světla se mu propalovala do kostí, až se třásl bolestí a měl dojem, že se mu tělo rozprskne do všech stran. Světlo, pomoz mi, už nemůžu dál. Světlo, pomoz mi!
Sbíral ryzákovy otěže, aby se obrátil zpátky, aby mohl čelit červům a všemu, co tam žije, spíš než tomu,

co leželo před nimi, když se krajina docela změnila. Mezi jednou strání a další, mezi hřebenem a štítem, Morna zmizela.
Košaté koruny stromů mírumilovně obrůstaly zelenými lístky. Luční květy vytvářely koberce jasných barev v trávě vlnící se ve sladkém jarním vánku. Z květu na květ poletovali motýli, včely bzučely a ptáci trylkovali.
Rand s otevřenými ústy cválal dál, když vtom si náhle uvědomil, že Moirain, Lan a Loial zastavili, a ostatní také. Pomalu přitáhl otěže a tvář mu ztuhla úžasem. Egwain málem vypadly oči z důlků a Nyneiva měla otevřená ústa.
"Dorazili jsme do bezpečí," oznámila Moirain. "Tohle je místo, kde dlí Zelený obr, a Oko světa je tu. Nic z Morny sem nemůže vstoupit."
"Myslel jsem, že je to na druhé straně hor," mumlal Rand. Pořád viděl štíty na severu a vysoko na nich průsmyky. "Tvrdilas, že je to vždycky až za průsmyky."
"Tohle místo," ozval se ze stromů hluboký hlas, "je vždycky tam, kde je. Jediné, co se mění, je místo, kde jsou ti, kdož je potřebují."
Ze stěny listoví vystoupila jakási postava. Byla to lidská postava, ale byla o tolik větší než Loial, jako byl ogier větší než Rand. Lidská postava z propletených popínavých rostlin a listí, zelená a rostoucí. Vlasy měl Zelený obr z trávy, která mu splývala až na ramena, oči z velkých lískových oříšků, nehty ze žaludů. Halenu a kalhoty měl ze zelených listů, boty z hladké kůry. Poletovali kolem něj motýli a sedali mu na prsty, na ramena i na tvář. Pouze jediná věc kazila jeho zelenou dokonalost. Po líci přes spánek až na temeno se mu táhla hluboká rýha a v ní byly liány hnědé a seschlé.
"Zelený obr," špitla Egwain, a na jeho zjizvené tváři se objevil úsměv. V té chvíli se zdálo, že i ptáci zpívají hlasitěji.
"Ovšem, jsem to já. Kdo jiný by tady byl?" Oříškovýma očima sklouzl na Loiala. "Rád tě vidím, bratříčku. Dříve jste mne chodili navštěvovat častěji, dnes vás vídávám jen zřídka."
Loial spěšně slezl ze svého velkého koně a obřadně se uklonil. "To já jsem poctěn, Stromový bratře. Tsingu ma choshih, T'ingshen."
Zelený obr s úsměvem položil ogierovi ruku kolem ramen. Vedle Loiala vypadal jako dospělý muž vedle chlapce. "Nemluv o poctách, bratříčku. Zapějeme Stromové písně, vzpomeneme Velkých stromů a državy, a toužení ponecháme stranou." Prohlédl si ostatní, kteří právě sesedali z koní, a zahleděl se na Perrina. "Vlčí bratr! To se tedy opravdu vracejí staré časy?"
Rand na Perrina zazíral. Perrin zatím otočil koně tak, aby byl mezi ním a Zeleným obrem, a sklonil se k podpínce. Rand si byl jist, že se chce prostě vyhnout pátravému pohledu Zeleného obra. Ten však náhle oslovil Randa.
"Zvláštní šat to máš na sobě, Dračí dítě. To se kolo skutečně otočilo tak daleko? A lidé Draka se vrátili k První úmluvě? Ale ty nosíš meč. To není ani teď, ani tehdy."
Rand si musel zvlhčit rty, než mohl promluvit. "Nevím, o čem to mluvíš. Co tím myslíš?"
Zelený obr se dotkl hnědé jizvy na hlavě. Chvíli vypadal zmateně. "Já... to nemůžu říci. Vzpomínky mám rozervané a často se mi ztrácejí, a většina toho, co zbylo, je jako listy, které navštívila housenka. Přesto, jsem si jist... Ne, je to pryč. Ale jste tu vítáni. Ty, Moirain Sedai, jsi pro mne nemalým překvapením. Toto místo bylo vytvořeno tak, aby je nikdo nenašel podruhé. Jak jsi se sem dostala?"
"Protože tě potřebuji," odvětila Moirain. "Já, svět tě potřebuje. Hlavně tě potřebuje svět. Přišli jsme sem hledat Oko světa."
Zelený obr si povzdechl, a znělo to jako vítr šumící v hustě olistěných větvích. "Takže k tomu došlo opět. Tato vzpomínka zůstává celá. Temný se hýbe. Toho jsem se obával. S každým novým rokem se Morna snaží víc a víc dostat se až sem, a letos je ta snaha větší než kdy od počátku věků. Pojďte, vezmu vás."

## KAPITOLA DVACÁTÁ PÁTÁ

### Setkání u Oka

Rand vedl ryzáka za Zeleným obrem spolu s ostatními z Emondovy Role, a všichni se rozhlíželi, jako by se nemohli rozhodnout, zda se dívat na Zeleného obra nebo na les. Zelený obr byl samozřejmě legendou, o něm a o stromu života se vyprávěly příběhy u každého krbu ve Dvouříčí, a to nejen dětem. Ale po Morně byly stromy a květiny větším zázrakem normálního života, i kdyby nebyl zbytek světa spoután krunýřem zimy.

Perrin se držel kousek vzadu. Když se Rand ohlédl, velký kudrnatý mladík vypadal, že netouží slyšet ani slovo z toho, co jim Zelený obr může říci. Tomu Rand rozuměl. Dračí dítě. Ostražitě Zeleného obra pozoroval. Ten kráčel vpředu s Moirain a Lanem a motýli ho obklopovali jako žlutočervený oblak. Co tím myslel? Ne. Ani to nechci vědět.

Přesto se mu šlo lehčeji, veseleji. Uvnitř pořád cítil neklid, ležel mu v žaludku, ale jeho strach se tak rozptýlil, jako by se vytratil úplně. Rand si nemyslel, že by měl čekat víc, ne když byla Morna o půl míle dál, i když měla Moirain pravdu a nic z ní sem nemohlo vstoupit. Ty tisíce pálících světýlek, které mu

pronikly do kostí, zhasly. Ve chvíli, kdy vstoupil na území Zeleného obra, si byl jist. To on je uhasil, přemítal, Zelený obr a tohle místo.
Egwain to cítila také, i Nyneiva, ten klid a mír, tu útěšnou krásu. To Rand poznal. Rty měly zvlněné do poklidného úsměvu, prsty hladily kvítky, tu a tam se zastavovaly, aby si přičichly k některému z nich, a zhluboka dýchaly.
Když si toho Zelený obr všiml, podotkl: "Květy jsou tu na ozdobu. S rostlinami i lidmi je to stejné. Nevadí to, pokud si jich nevezmete příliš." A začal trhat tuhle jeden květ, tamhle další, nikdy však víc než dva z jedné rostliny. Nyneiva s Egwain brzy měly ve vlasech čepečky z květů, růžové šípkové růže a žluté zvonky a bílé bělozářky. Vědma měla cop jako růžovobílou zahrádku až k pasu. Dokonec i Moirain dostala světlý věnec z bělozářek, uvitý tak obratně, až se zdálo, že květiny stále ještě rostou.
Rand si nebyl jist, že opravdu nerostou. Zelený obr se i za chůze staral o svou lesní zahradu. Tiše rozmlouval s Moirain a zároveň pečoval o vše, co péči potřebovalo, aniž si toho byl zjevně vědom. Oříškové oči zachytily pokřivenou větévku na popínavé růži, kterou k podivnému růstu přinutila květy obsypaná větev jabloně. Zelený obr se zastavil, aniž by ustal v hovoru, a přejel rukou po ohybu. Rand si nebyl jist, zda ho nešálí zrak, nebo jestli se trny opravdu sklonily, aby tu zelenou ruku nepoškrábaly. Když vysoký Zelený obr odešel, větev rostla rovně a správně, a červené okvětní lístky se prolínaly s bílými jabloňovými květy. Pak se Zelený obr sklonil a položil dlaň na semínko ležící mezi kamínky, a když se narovnal, semenáček měl kořínky prorostlé kameny až do úrodné zeminy.
"Všechno musí růst tam, kde to je, podle vzoru," vysvětloval Zelený obr přes rameno, jako by se omlouval, "a čelit otáčení kola, ale Stvořiteli nevadí, když občas trošku pomohu."
Rand provedl Rudocha kolem semenáčku a dával pozor, aby ho ryzákova kopyta nerozdrtila. Nepřipadalo mu správné zničit něco, co Zelený obr právě udělal, jenom proto, aby nemusel udělat krok navíc. Egwain se na něj usmála jedním z těch svých tajuplných úsměvů a dotkla se jeho ruky. S rozpuštěnými vlasy plnými květin byla překrásná, takže se na ni Rand usmíval, dokud se nezapýřila a nesklopila zrak. Budu tě chránit, pomyslel si. Ať se stane cokoliv, dohlédnu na to, abys byla v bezpečí. To přísahám.
Do srdce jarního lesa je Zelený obr odváděl ke klenutému otvoru ve svahu kopce. Byl to prostý kamenný oblouk, vysoký a bílý, a klenák tvořil kruh rozpůlený zvlněnou čárou na dvě poloviny, z nichž jedna byla drsná a druhá hladká. Prastarý symbol Aes Sedai. Otvor sám byl ve stínu.
Chvíli se všichni jenom mlčky dívali. Pak si Moirain sňala věneček z vlasů a jemně ho zavěsila na větvičku sladkůvky vedle oblouku. Její pohyb jako by všem vrátil řeč.
"Je to tam?" zeptala se Nyneiva. "To, kvůli čemu jsme sem přišli?"
"Opravdu bych rád viděl strom života," řekl Mat, aniž odtrhl zrak od rozpůleného kruhu nad nimi. "Tak dlouho snad můžeme počkat, ne?"
Zelený obr obdařil Randa zvláštním pohledem a pak zavrtěl hlavou. „Avendesora není tady. Pod drsnými větvemi toho stromu už jsem neodpočíval celých dva tisíce let."
"Strom života není to, kvůli čemu jsme sem přišli," prohlásila odhodlaně Moirain. Ukázala na oblouk. "Ale je to tam."
"Já s vámi dovnitř nepůjdu," pravil Zelený obr. Motýli kolem něj zavířili, jako by je cosi podráždilo. "Byl jsem ustanoven strážcem již velice dávno, ale když přijdu příliš blízko, mám z toho divný pocit. Cítím se, jako bych byl na konci. Je s tím nějak spjat můj konec. Vzpomínám si na jeho stvoření. Aspoň na část. Aspoň..." Oříškové oči měl zadumané, byl ztracen ve vzpomínkách, a dotkl se své jizvy. "Bylo to v prvních dnech po Rozbití světa, když radost z vítězství nad Temným zhořkla vědomím, že Stín ještě může vše rozbít. Stovka jich to vyrobila, mužů i žen, společně. Největší práce Aes Sedai se vždycky dělaly takhle, spojením saidínu a saidaru, jako je spojen i pravý zdroj. Zemřeli, všichni, aby to zůstalo čisté, když kolem nich byl svět rván na kusy. Věděli, že zemřou, a proto mne ustanovili jeho strážcem pro budoucí potřebu. Já pro to nebyl stvořen, ale všechno kolem se rozpadalo, a oni byli sami a já byl vše, co měli. Já pro to nebyl stvořen, ale držel jsem slovo." Shlédl na Moirain a kývl. "Držel jsem slovo, dokud to bylo nutné. A teď to končí."
"Dodržel jsi slovo lépe než většina z nás, kdo tě ustanovili," pravila Aes Sedai. "Možná to neskončí tak špatně, jak se obáváš." Zelený obr pomalu zavrtěl zjizvenou listnatou hlavou. "Poznám, když přichází

konec, Aes Sedai. Najdu si jiné místo, kde budu růst." Oříškově hnědé oči smutně přehlédly zelený les. "Možná jiné místo. Až vyjdete ven, ještě se uvidíme, bude-li na to čas." S tím odkráčel, a za ním se trousili motýli, až splynul s lesem tak dokonale, že by to nedokázal ani Lanův plášť.
"Co tím myslel?" dožadoval se Mat. "Bude-li čas?"
"Pojďte," vyzvala je Moirain. S Lanem v patách prošla obloukem.
Když ji Rand následoval, nebyl si jist, co vlastně čeká. Na pažích mu naskočila husí kůže a vlasy na hlavě mu vstávaly. Ale byla to jenom obyčejná chodba, jejíž hladké stěny se mu klenuly nad hlavou jako oblouk, a mírně se stáčela dolů. I Loial tu měl dost místa. Bylo by tu dost místa i pro Zeleného obra. Podlaha tu byla hladká, napohled vypadala kluzká jako olej, ale přesto po ní kráčeli bezpečně. Na hladkých bílých stěnách se třpytily nespočetné skvrnky nevídaných barev, které vydávaly slabé měkké světlo i tehdy, když už sluncem ozářený oblouk zmizel za ohybem. Rand si byl jistý, že to světlo není přirozeného původu, ale také cítil, že je neškodné. Tak proč tě svrbí kůže? Kráčeli pořád dolů.
"Tam," ukázala nakonec Moirain. "Před námi."
A chodba se otvírala do rozlehlého klenutého dómu, jehož drsná, rostlá skála byla na stropě posetá shluky zářících krystalů. Dole zabíralo celou jeskyni jezírko, pouze těsně podél stěny vedl chodníček tak pět kroků našíř. Jezírko mělo oválný tvar oka a jeho břehy byly lemovány nízkými plochými krystaly, které vydávaly slabší, ale ohnivější světlo než ty nahoře. Hladina byla hladká jako sklo a čistá jako Vinný střik. Rand cítil, že by do něj mohl hledět navěky, a stejně by nikdy nezahlédl dno.
"Tohle je Oko světa," řekla za ním tiše Moirain.
Jak se Rand užasle rozhlížel kolem sebe, uvědomil si, že dlouhé roky od jeho stvoření - už tomu bylo tři tisíce let - tu zapracovaly, když nikdo nepřicházel. Ne všechny krystaly dómu zářily stejně jasně. Některé svítily silněji, jiné slaběji. Některé poblikávaly a další byly jenom hrudky s mnoha ploškami, které jiskřily v odraženém světle. Kdyby zářily všechny krystaly, v dómu by bylo světlo jako za poledne, ale teď tu bylo jenom pozdní odpoledne. Chodníček byl pokryt prachem a kousky kamene, dokonce i krystaly. Dlouhá léta čekání, zatímco se kolo otáčelo a mlelo.
"Ale co to vlastně je?" zeptal se nejistě Mat. "Tohle nevypadá jako voda, co jsem kdy viděl." Skopl do jezírka hroudu tmavého kamene velikosti své nohy. "Je..."
Kámen dopadl na sklovitý povrch a vklouzl do jezírka, aniž by žbluňkl, dokonce se neutvořily ani vlnky. Jak padal dolů, kámen se zvětšoval a rostl a jeho stěny slábly, až vytvořil kouli o velikosti hlavy, skrze niž Rand skoro viděl slabou skvrnu širokou, jako měl dlouhou paži. Pak to bylo pryč. Rand měl pocit, jako by měl vyskočit z kůže.
"Co je to?" chtěl vědět, a šokovalo ho, jak jeho hlas zní ochraptěle.
"Dalo by se tomu říkat výtažek ze saidínu." Slova Aes Sedai se odrážela od stěn dómu. "Výtažek mužské polovice pravého zdroje, čistý výtažek síly, kterou vládli muži před Časem šílenství. Síla, která může vyspravit zámky Temného věznice, nebo je úplně rozbít."
"Světlo na nás sviť a ochraňuj nás," zašeptala Nyneiva. Egwain se jí držela, jako by se za vědmou chtěla schovat. Dokonce i Lan neklidně zašoupal nohama, i když se netvářil nijak překvapeně.
Randa udeřil do ramene kámen, a on si uvědomil, že ustoupil až ke stěně, jak nejdál se od Oka světa mohl dostat. Kdyby mohl, byl by se procpal skálou. Mat se také tiskl ke stěně seč mohl. Perrin zíral na jezírko s polovytaženou sekerou. Oči mu svítily, žluté a ohnivé.
"Vždycky jsem byl zvědavý," ozval se neklidně Loial. "Když jsem o tom četl, vždycky mě zajímalo, co to je. Proč? Proč to udělali? A jak?"
"To nikdo živý neví." Moirain se už nedívala na jezírko. Pozorovala Randa a jeho dva přátele, pečlivě si je prohlížela a zvažovala je. "Ani jak, a teď už ani proč, známo je pouze to, že ho jednoho dne bude potřeba, a že ta potřeba bude největší a nejzoufalejší, jakou svět viděl. Možná i jakou kdy uvidí. Mnoho z Tar Valonu se snažilo zjistit, jak by se tahle síla dala použít, ale je stejně nedotknutelná pro ženy, jako je měsíc pro psy. Pouze muž ji může usměrňovat, ale poslední muž Aes Sedai zemřel skoro před třemi tisíci lety. A přesto potřeba, kterou tenkrát viděli, byla zoufalá. Propracovali se skvrnou Temného na saidínu, aby to tu vytvořili, a udělali ho čistým věděvše, že přitom všichni zahynou. Muži Aes Sedai i ženy společně. Zelený obr mluvil pravdu. Největší divy věku pověstí byly vytvořeny tímto způsobem, když saidín a saidar pracovaly spolu. Všechny ženy v Tar Valonu, všechny Aes Sedai u všech

dvorů a ve všech městech, dokonce i ty v zemích za Pustinou, včetně těch, které by ještě mohly žít za Arythským oceánem, by neměly ani špetku síly bez mužů, kteří by pracovali s nimi."
Randa škrábalo v hrdle, jako by byl křičel. "Proč jsi nás sem přivedla?"
"Protože jste ta'veren." Z výrazu Aes Sedai se nedalo nic vyčíst. Oči se jí leskly, jak se do Randa vpíjela pohledem. "Protože Temný udeří tady, a protože se mu musí někdo postavit a zastavit ho, jinak Stín pokryje celý svět. Neexistuje větší potřeba než tahle. Vyjděme tedy znovu do slunečního světla, dokud je ještě čas."
Aniž by čekala, zda ji budou následovat, vydala se zpátky chodbou s Lanem, který šel snad o trochu rychleji než obvykle. Egwain s Nyneivou si pospíšily za ní.
Rand se protáhl podél stěny - nedokázal se přimět přistoupit k tomu, co tvořilo jezírko, ani o krok blíž - a škrábal se chodbou zároveň s Matem a Perrinem. Byl by utíkal, kdyby to neznamenalo, že by musel pošlapat Egwain s Nyneivou a Moirain s Lanem. Nedokázal se přestat třást ani tehdy, když už byl bezpečně venku.
"Tohle se mi nelíbí, Moirain," říkala Nyneiva rozzlobeně, když na ně opět svítilo slunce. "Věřím, že nebezpečí je tak velké, jak tvrdíš, jinak bych tu nebyla, ale tohle je..."
"Konečně jsem vás našel."
Rand sebou škubl, jako by se mu kolem krku stáhla smyčka. Ta slova, ten hlas... na chvilku měl dojem, že to je Ba'alzamon. Ale dva muži, kteří vyšli zpoza stromů, tváře zakryté kápí, neměli pláště v barvě zaschlé krve. Jeden měl plášť tmavošedý, ten druhý skoro stejně tmavý, ale zelený, a oba vypadali zatuchle i na vzduchu. A nebyli to mizelci, jejich pláště se ve větru vlnily.
"Kdo jste?" Lan zaujal obezřetný postoj, ruku na jílci meče. "Jak jste se sem dostali? Jestli hledáte Zeleného obra..."
"On nás vedl." Ruka, která ukázala na Mata, byla stará a scvrklá, až skoro vůbec nepřipomínala ruku člověka, chyběly na ní nehty a klouby byly pokřivené jako uzly na provaze. Mat o krok ustoupil a oči se mu rozšířily. "Stará věc, starý přítel, starý nepřítel. Ale on není tím, koho hledáme," zakončil zeleně oděný muž. Ten druhý stál, jako by nikdy nehodlal promluvit.
Moirain se narovnala do celé své výšky, takže ani jednomu z přítomných mužů nesahala ani po ramena, ale náhle vypadala vysoká jako okolní kopce. Její hlas zněl jako hlas zvonu, když se ptala: "Kdo jste?"
Ruce odhrnuly kapuce a Rand vyvalil oči. Stařec byl ještě starší než starý, vedle něj by Cenn Buie vypadal jako dítě v rozpuku. Kůži na obličeji měl jako popraskaný pergamen, natažený pevně na lebeční kosti a pak ještě přitažený. Chomáčky štětinatých vlasů mu z olezlé lebky trčely na podivných místech. Uši měl svraštělé jako zbytky staříčké kůže. Oči měl zapadlé, až se zdálo, že se dívá z druhého konce tunelů. Ale ten druhý byl ještě horší. Celou hlavu mu dokonale zakrýval pevný černý kožený krunýř, jehož přední část však byla vypracována do dokonalé tváře mladého muže, bláznivě se smějícího, tváře šíleně se smějícího mladého muže, ztuhlé navěky v této grimase. Co skrývá, když ten druhý ukazuje, co ukazuje? Pak mu dokonce ztuhly i myšlenky, rozbily se na prach a byly odváty pryč.
"Říkají mi Aginor," oznámil ten starší. "A tohle je Balthamel. On už nemluví. Kolo za tři tisíce let věznění rozemele dokonale." Jeho zapadlé oči se zahleděly na oblouk. Balthamel se předklonil, oči masky se upíraly na otvor v bílém kameni, jako by chtěl rovnou vstoupit. "Tak dlouho bez toho," řekl tiše Aginor. "Tak dlouho."
"Světlo ochraňuj..." začal třesoucím se hlasem Loial, a když se na něj Aginor podíval, okamžitě se odmlčel.
"Zaprodanci," řekl Mat chraplavě, "jsou vázaní v Shayol Ghulu..."
"Byli." Aginor se usmál, jeho zažloutlé zuby vypadaly jako tesáky. "Někteří z nás už vázáni nejsou. Zámky slábnou, Aes Sedai. Jako Ishamael znovu chodíme světem, a brzy přijdou i ostatní. Ve svém zajetí jsem byl blízko tomuto světu, já a Balthamel, příliš blízko otáčejícímu se kolu, ale brzy bude veliký pán Temnoty opět volný a dá nám nová těla, a svět bude opět náš. Tentokrát nebudete mít žádného Luise Therina Rodovraha. Žádného Jitřního pána, aby vás zachránil. Teď víme, koho hledáme, a ty ostatní už nepotřebujeme."
Lanův meč vylétl z pochvy tak rychle, že ho Rand ani nestačil sledovat. Přesto strážce zaváhal a přelétl očima od Moirain k Nyneivě. Obě ženy stály daleko od sebe, kdyby se postavil mezi jednu a

Zaprodance, dostal by se dál od té druhé. Zaváhal jenom na zlomeček vteřiny, ale když nakročil, zvedl Aginor ruku. Bylo to opovržlivé gesto. Aginor luskl pokroucenými prsty, jako by zaháněl mouchu. Strážce odlétl zpátky, jako by ho udeřila obří pěst. S temným žuchnutím narazil Lan na kamenný oblouk a chvilku tam visel, než se zhroutil na bezvládnou hromádku a meč mu vypadl z natažené ruky.
"NE!" zaječela Nyneiva.
"Buď zticha!" nařídila jí Moirain, ale než se mohl někdo pohnout, vědma vytáhla nůž a utíkala k Zaprodancům s napřaženou krátkou čepelí.
"Světlo tě oslep," křičela a bodla Aginora do prsou.
Ten druhý Zaprodanec se pohnul jako had. Nyneivin úder ještě nedopadl, když Balthamel hrábl kůží obalenou rukou, popadl ji za bradu a prsty jí zabořil do tváří, až jí vytryskla krev a na kůži se jí pod tím tlakem objevily bílé skvrny. Nyneivu roztřásla od hlavy k patě křeč, jako by ji někdo švihal bičem. Nůž jí vypadl z bezvládných prstů. Balthamel ji zvedl ze země, přitáhl si ji ke kožené škrabošce a zíral do její roztřesené tváře. Nyneiva škubala nohama tak půl sáhu nad zemí a z vlasů jí padaly květiny.
"Skoro jsem zapomněl, jaké potěšení nám dává tělo." Aginor si olízl seschlé rty a znělo to, jako kdyby přejel hrubou kůží po kameni. "Ale Balthamel si pamatuje hodně." Rozesmáté rty na masce se ještě víc zkřivily, a zakvílení, které Nyneivě uniklo, pálilo Randa v uších, znělo tak zoufale, jako by jí vycházelo přímo z duše.
Náhle se pohnula Egwain, a Rand si všiml, že hodlá jít na pomoc Nyneivě. "Egwain, ne!" křičel, ale ona se nezastavila. Když Nyneiva vykřikla, Rand sáhl po meči, ale teď toho nechal a vrhl se za Egwain. Vrazil do ní, než udělala třetí krok, a oba spadli na zem. Egwain přistála vespod, zalapala po dechu a Rand se okamžitě snažil dostat pryč.
Uvědomil si, že ostatní se hýbou také. Perrin zakroužil sekerou a oči mu divoce a zlatě plály. "Vědmo!" zavyl Mat s dýkou ze Shadar Logothu v ruce.
"Ne!" křičel Rand. "Nemůžete bojovat se Zaprodanci!" Ale oni proběhli kolem něj, jako by ho neslyšeli, a oči upírali na Nyneivu a oba Zaprodance.
Aginor se na ně bez zájmu podíval... a usmál se.
Rand cítil, jak se nad ním zavlnil vzduch, jako by Aginor práskl obřím bičem. Mat s Perrinem ještě nebyli ani v půli cesty k Zaprodancům, když se zastavili, jako by narazili do zdi, a odhodilo je to zpátky, kde upadli na zem.
"Dobrá," řekl Aginor. "Vhodné postavení pro vás. Jestli se naučíte správně se před námi kořit, až nás budete uctívat, možná vás nechám naživu."
Rand se rychle vyhrabal na nohy. Možná nemůže bojovat se Zaprodanci - to nemohl žádný obyčejný člověk - ale nenechá je ani na chvíli v přesvědčení, že se před nimi plazí po zemi. Snažil se pomoci Egwain na nohy, ale ona se po něm ohnala a vstala sama, přičemž si rozzlobeně oprašovala šaty. Mat s Perrinem se taky umíněně zvedali na nejisté nohy.
"Naučíte se to," řekl Aginor, "jestli chcete zůstat naživu. Teď, když jsem zjistil, co jsem potřeboval," očima zabloudil zpátky ke kamennému oblouku, "možná si udělám čas a poučím vás."
"To se nestane!" Zpoza stromů vystoupil Zelený obr a jeho hlas zněl, jako když blesk rozštípne prastarý dub. "Vy sem nepatříte."
Aginor mu věnoval krátký, opovržlivý pohled. "Odejdi! Tvůj čas skončil, všichni tví druzi až na tebe se dávno obrátili v prach. Dožij ten čas, co ti ještě zbývá, a buď rád, že nám nestojíš za námahu."
"Tohle je moje místo," pravil Zelený obr, "a vy tu neublížíte ničemu živému."
Balthamel odhodil Nyneivu jako kus hadru a ona se jako zmačkaný hadr zhroutila, nevidoucí oči měla otevřené a údy se jí zkroutily, jako by se jí rozpustily všechny kosti. Kůží obalená ruka se zvedla a Zelený obr zařval, když se z lián, z nichž byl spleten, zvedl kouř. Vítr ve stromech zněl jeho bolestí.
Aginor se obrátil zpátky k Randovi a ostatním, jako by už byl Zelený obr vyřízen, ale ten udělal jeden dlouhý krok a mohutné olistěné ruce ovinul kolem Balthamela, zvedl ho ze země, přitiskl si ho k hrudi ze silných popínavých rostlin a začal ho drtit. Černá kožená maska se smála do oříškových očí potemnělých hněvem. Balthamel si hadovitými pohyby uvolnil ruce a popadl Zeleného obra za hlavu, jako by mu ji chtěl ukroutit. Tam, kde se jeho ruce dotkly Zeleného obra, se objevily plameny, liány se zkroutily a listí opadalo. Zelený obr zařval a ze spleti lián tvořících jeho tělo se začal hrnout temný dým. Řval pořád dál,

jako by vše, čím byl tvořen, vycházelo z jeho úst spolu s dýmem, který mu stoupal ze rtů.
Náhle sebou Balthamel v sevření Zeleného obra trhl. Zaprodanec se ho snažil odstrčit, místo aby ho svíral. Máchl rukou v rukavici... a z černé kůže vyrazila tenoučká popínavka. Lišejník, takový, jaký tvoří prstence kolem stromů v hlubokém stínu lesa, mu utvořil prstence na pažích, náhle se z ničeho nic objevil zcela dorostlý, a rozrůstal se, aby ho pokryl celého. Balthamel se roztřásl a masku mu rozerval výhonek smrdníku, načež se do maličkých prasklinek na kožené tváři zanořil lišejník a rozšířil je, z očí masky vyrazily kopřivy a ústa mu rozervaly zelené muchomůrky.
Zelený obr odhodil Zaprodance na zem. Balthamel se svíjel a trhal sebou, jak další a další rostliny a houby prorůstaly tmavými místy, samé houby a bylí se spórami, které milují vlhko, se nafukovaly a rostly, rvaly mu šaty a kůži i maso - bylo to maso, co se na ten kratičký okamžik v zeleném vzteku objevilo? - na kousíčky, až ho pokryly celého, a zůstala jenom hromádka, nerozlišitelná od mnoha dalších ve stinné hlubině zeleného lesa, a ta hromádka se nehýbala.
Zelený obr se se zaúpěním znějícím, jako když se vlastní vahou odlamuje větev, zřítil na zem. Polovinu hlavy měl spálenou na uhel. Pořád z něj stoupaly proužky kouře jako šedé liány. Když s bolestí jemně položil zčernalou ruku na žalud, odpadávaly mu z paže lístky.
Země se zachvěla, když mu mezi prsty vyrazil dubový výhonek. Zelenému obru spadla hlava, ale semenáček se natahoval k obloze. Ze země se vynořily kořeny, zesílily, zanořily se pod zem, znovu vyrazily ven, a než se opět ponořily, ještě zesílily. Kmen tloustl a vytahoval se vzhůru, kůra šedla, praskala a stárla. Větve se rozrostly a ztěžkly, silné jako paže, silné jako člověk, a zvedly se, aby pohladily oblohu, hustě obalené zelenými listy a žaludy. Mohutná síť kořenů se rozrůstala do šířky a přitom obracela zemi jako pluh. Již tak silný kmen se otřásl a ještě zesílil, nyní byl silný jako dům. Pak nastal klid. A dub, který by tu klidně mohl stát již pět století, pokrýval místo, kde předtím byl Zelený obr, označuje tak hrobku jedné pověsti. Nyneiva ležela na pokroucených kořenech, které vyrostly tak, aby sledovaly obrys jejího těla, takže jí vytvořily lůžko. V koruně dubu zavzdychal vítr. Zdálo se, že šeptá na rozloučenou.
Dokonce i Aginor vypadal ohromeně. Pak zvedl hlavu a zapadlé oči mu hořely nenávistí. "Dost! Už je čas tohle skončit!"
"Ano, Zaprodanče," řekla Moirain, a její hlas byl studený jako led v hluboké zimě. "Už je čas!"
Aes Sedai zvedla ruku, a Aginorovi se pod nohama propadla zem. Z pukliny se vyvalily plameny, které vítr s řevem rozdmýchal do všech stran. Plamenný vír nasával listí, které jako by ztuhlo v červeně proužkovaný žlutý rosol čistého žáru. Uprostřed toho stál Aginor a pod nohama měl pouze vzduch.
Zaprodanec vypadal poplašeně, ale pak se usmál a ustoupil stranou. Byl to pomalý krok, jako by se ho oheň snažil připoutat k místu, kde stál, ale udělal ho, a pak další.
"Utíkejte!" nařídila Moirain. Tvář měla vypětím celou bílou.
Všichni utíkejte!" Aginor prošel vzduchem k okraji plamenů.
Rand si uvědomoval, že ostatní ustupují. Mat s Perrinem mu vyběhli ze zorného pole a Loiala jeho dlouhé nohy zanesly mezi stromy, ale jediné, co skutečně vnímal, byla Egwain. Stála tu ztuhlá, tvář bledou, oči zavřené. Rand si uvědomil, že to není strach, co ji drží. Snažila se vrhnout ten ubohoučký kousek síly, který zvládala, na Zaprodance.
Rand ji drsně popadl za ruku a otočil ji k sobě. "Poběž!" křikl na ni. Egwain otevřela oči a podívala se na něj. Zlobila se na něj, že ji vyrušuje, a oči jí zároveň plály nenávistí k Aginorovi a strachem z něj.
"Poběž," řekl Rand a postrčil ji ke stromům dost drsně na to, aby se rozběhla. "Utíkej!" Jak se Egwain jednou pohnula, už utíkala dál.
Jenže Aginor k němu obrátil svou svraštělou tvář, a k Egwain běžící za ním. A Zaprodanec vykročil skrze plameny, jako by ho to, co Aes Sedai dělala, vůbec nezajímalo. Vykročil k Egwain.
"Ji ne!" zařval Rand. "Světlo tě spal, ji ne!" Popadl kámen a hodil ho, chtěje tím přilákat Aginorovu pozornost. V půli cesty k Zaprodancově tváři se kámen proměnil v hrst prachu.
Rand zaváhal jen chvilku, jen na tak dlouho, aby se stačil ohlédnout přes rameno a přesvědčit se, že je Egwain schovaná mezi stromy. Aginora stále obklopovaly plameny a místy mu doutnal plášť, ale šel, jako by měl všechen čas na světě, a okraj ohně už byl blízko. Rand se otočil a rozběhl se. Za sebou zaslechl Moirain. Začala ječet.

## KAPITOLA DVACÁTÁ ŠESTÁ

### Proti Stínu

Půda se směrem, který si Rand vybral, zvedala, ale strach mu propůjčil křídla, a tak polykal zemi dlouhými kroky a dral se rozkvetlými keři a spletí šípkových růží, strhával okvětní lístky a nestaral se, jestli mu trny drásají oděv či kůži. Moirain přestala ječet. Nejdřív se zdálo, že vůbec nepřestane, každé zaječení bylo ochraptělejší než to předchozí, ale Rand věděl, že dohromady to trvalo jenom chviličku. Chviličku, než bude mít Aginora zase za patami. Věděl, že Aginor půjde po něm. S jistotou si to přečetl v jeho zapadlých očích v oné poslední vteřině, než ho hrůza pohnula k běhu.
Svah tu byl ještě strmější, ale Rand se škrábal dál, zachytával se rukama podrostu a kamení a vytahoval se nahoru. Zpod nohou se mu sypala hlína a listí, až nakonec lezl po čtyřech, když byla stráň příliš příkrá. Před ním, o kousek výš, se zem trochu narovnala. Rand, lapaje po dechu, vylezl ještě těch posledních

pár sáhů, postavil se. Zůstal stát a chtělo se mu hlasitě zavýt.
Deset kroků před ním se kopec prudce svažoval dolů. Rand věděl, co tam uvidí, dřív, než k tomu místu došel, ale stejně těch pár kroků udělal, a každý krok byl těžší než ten předchozí, a on pořád doufal, že najde nějakou stezičku, kozí chodníček, cokoliv. Na kraji se podíval dolů, podél dvacet sáhů hlubokého srázu, kamenné stěny rovné jako ohoblované dřevo.
Musí existovat nějaká cesta. Vrátím se a najdu cestu kolem. Vrátím se a...
Když se otočil, už tam byl Aginor, právě dorazil na vrcholek. Zaprodanec vystoupil nahoru bez nejmenších těžkostí, kráčel po příkrém svahu, jako by to byla rovina. Z té napjaté pergamenové tváře plály hluboko zapadlé oči. Teď ten obličej vypadal jaksi méně svraštělý, masitější, jako by se Aginor cestou něčím dobře nakrmil. Oči upíral na Randa a přesto, když promluvil, hovořil Aginor spíš k sobě.
"Ba'alzamon odmění tak, jak by se smrtelníkovi ani nesnilo, toho, kdo mu tě přivede do Shayol Ghulu. Jenže mé sny sahaly dál než sny jiných, a smrtelnost jsem za sebou zanechal už před tisíci lety. Jaký v tom bude rozdíl, jestli budeš velkému pánu Temnoty sloužit živý, nebo mrtvý? Žádný, až kam se prostírá Stín. Proč bych se měl s tebou dělit o moc? Proč bych měl před tebou poklekat? Já, který se postavil Luisi Therinu Telamonovi v samotných síních Služebníků. Já, který jsem vrhl svoji moc proti Jitřnímu pánu a střetl jsem se s ním úder proti úderu. Myslím, že ne."
Rand měl v ústech vyprahlo jako na poušti. Jazyk měl stejně scvrklý, jako byl svraštělý celý Aginor. Okraj propasti mu zaskřípěl pod nohama a kus skály odpadl. Rand se neodvažoval ohlédnout, ale slyšel, jak se kamení odráží od holé stěny, jako by se odráželo i jeho tělo, kdyby ustoupil o další coul. Tehdy si poprvé uvědomil, že před Zaprodancem ustupuje. Kůže ho svědila, až měl pocit, že kdyby se podíval, viděl by, jak se kroutí, jenom kdyby mohl odtrhnout zrak od Zaprodance. Musí přece existovat nějaký způsob, jak mu uniknout. Nějaká cesta k úniku! Musí být! Nějaká esta!
Náhle cosi ucítil, uviděl to, i když věděl, že to není vidět. Od Aginora se táhl zářící provaz, vedl za něj, bílý jako sluneční světlo viděné skrze nejčistší mrak, těžší než kovářova ruka, lehčí než vzduch, spojující Zaprodance s něčím v neznámé dálavě, něčím na dosah Randovy ruky. Provaz tepal, a s každým tepem Aginor sílil, byl masitější, muž vysoký a silný jako Rand sám, muž tvrdý jako strážce, nebezpečnější než Morna. A přesto kromě té zářící šňůry Zaprodanec jako by ani neexistoval. Ta šňůra byla všechno. Bzučela. Zpívala. Volala Randovu duši. Jeden jasný pramínek se zvedl, natáhl se a dotkl se Randa a Rand zalapal po dechu. Naplnilo ho Světlo, které by mělo pálit, když jenom hřálo, a jeho dotyk mu vyhnal z kostí ten mráz jako z hrobky. Pramínek zesílil. Musím se dostat odsud!
"Ne!" zařval Aginor. "Ty to nesmíš mít! To je moje!"
Rand se nehýbal. Zaprodanec také ne. A přesto bojovali tak jistě, jako by se váleli v prachu. Aginorovi stékal pot po tvářích, které už nebyly svraštělé, už nebyly staré, teď to byl obličej muže v nejlepších létech. V Randovi to tepalo stejně jako tepala ta šňůra, jako by to tlouklo srdce světa. Naplnilo to celou jeho bytost. Světlo plnilo jeho mysl, až na to, co bylo jeho já, zbyl jenom maličký koutek. Rand kolem toho koutku ovinul prázdnotu a zakryl ho prázdným prostorem. Pryč!
"Moje!" vřískal Aginor. "Moje!"
Randovým tělem se šířilo teplo, teplo slunce, sluneční záře, až vyšlehla, strašlivá záře světla, záře Světla. Pryč!
"Moje!" Aginorovi vylétly z úst plameny a prorazily jeho očima, jako by to byly ohnivé oštěpy. Aginor zavřískl.
Pryč!
A Rand už nebyl na vrcholku kopce. Kmital v souladu se Světlem, jež ho zaplavilo. Hlava mu nesloužila, světlo a žár ho oslepily. Světlo. Uprostřed prázdnoty Světlo oslepilo jeho mysl a zcela ho ochromilo.
Rand stál v širokém horském průsmyku obklopen zubatými černými štíty, které připomínaly chrup Temného. Bylo to skutečné. Byl tam. Cítil skálu pod nohama a mrazivý vítr ve tváři.
Kolem něj se odehrávala bitva, nebo spíš konec bitvy. Ozbrojení muži na ozbrojených koních, celí v zářící oceli, nyní uprášené, sekali a bodali do poštěkávajících trolloků nesoucích sekery s bodcem a kosiny. Někteří muži bojovali opěšalí, když jejich koně padli, a koně v pancířích cválali mezi bojujícími s prázdnými sedly.
Mezi všemi se pohybovali mizelci, jejichž půlnoční pláště na nich nehybně visely, i když se jejich tmaví

koně hnali cvalem, a kdykoliv se rozmáchli svými světlo pohlcujícími meči, muži umírali. Do Randa udeřil hluk, tloukl do něj a odrážel se od té cizoty, která ho držela za hrdlo. Třeskot oceli o ocel, funění a vrčení zápasících mužů i trolloků, křik umírajících mužů a trolloků. Nad vším tím rámusem povlávaly ve zvířeném prachu praporce. Černý jestřáb faldarský, stříbrný zajíc Shienaru a další. A praporce trolloků. Rand měl kolem sebe jenom kousek místa, nicméně spatřil lebku s rohy dha'belů, krvavě rudý trojzubec ko'balů a železnou pěst dei'monů.
Ale byl to skutečně konec bitvy, přestávka, kdy se lidé i trolloci stáhli, aby se znovu seskupili. Nikdo si Randa zřejmě nevšiml. Bojovníci zasadili pár posledních úderů a rozběhli se od sebe, cválajíce či vrávorajíce, na protější konec průsmyku.
Rand zjistil, že stojí na tom konci průsmyku, kde se znovu šikují lidé, jejichž korouhve povlávají pod lesklými hroty kopí. Zranění muži se kymáceli v sedlech. Koně bez jezdců se vzpínali a cválali kolem. Bylo zřejmé, že další střet už lidé nevydrží, stejně jako bylo zřejmé, že se připravují k poslednímu útoku. Teď ho někteří z nich zahlédli. Muži se zvedali ve třmenech a ukazovali na něj. Jejich výkřiky k němu doléhaly jako pípání.
Rand se potácivě otočil. Síly Temného vyplňovaly opačný konec průsmyku, ježily se tam černé píky a hroty oštěpů se zvedaly až na horská úbočí, která byla díky masám trolloků ještě černější. Shienarské voje proti tomu vypadaly uboze. Stovky mizelců přejížděly před hordou, zuřící trolloci s mohutnými těly přitom ve strachu odvraceli čenichy a ustupovali, aby mizelci měli dost místa. Nad hlavami jim kroužili draghkarové na kožnatých křídlech, a jejich křik přehlušil i vítr. Půllidé ho už také zahlédli, ukázali na něj, a draghkarové se otočili a vrhli se dolů. Dva. Tři. Šest jich bylo. Pronikavě vřeštěli a řítili se na něj.
Rand na ně hleděl. Naplnil ho žár, spalující žár, jako by se dotkl slunce. Jasně draghkary viděl. Bezduché oči v bledých lidských tvářích, okřídlená těla, která v sobě neměla pranic lidského. Strašlivý žár. Žár, v němž vše pukalo.
Z čisté oblohy sjely blesky, každý ostrý a jiskřivý, spalující oči, a každý zasáhl jednu černou okřídlenou postavu. Lovecký pokřik se změnil v křik umírajících a zuhelnatělí tvorové popadali a nebesa byla opět čistá.
Žár. Strašlivý žár Světla.
Rand padl na kolena. Měl dojem, že slyší, jak mu na lících syčí slzy. "Ne!" Tiskl trsy tuhé trávy, aby se držel aspoň něčeho skutečného. Tráva vzplanula. "Prosím, neeeeeee!"
S jeho hlasem se zvedl vítr, zavyl s jeho hlasem, zařval s jeho hlasem a hnal se průsmykem, přičemž cestou rozdmychal plameny v ohnivou stěnu, která se hnala od něj směrem k trollokům rychleji než tryskem se řítící kůň. A hory se třásly jejich křikem, křikem skoro tak hlasitým, jako byl vítr a Randův hlas.
"To musí skončit!"
Rand bušil pěstmi do země a země duněla jako gong. Na kamenité půdě si Rand odřel ruce a země se třásla. Půdou kolem něj se rozbíhaly vlnky, které se zvedaly, až to byly vlny hlíny a kamení, zvedající se nad trolloky a mizelce. Nad nimi se rozlomily, jako se hory rozbíjely pod jejich kopyty. Vojskem trolloků se prohnala zpěněná masa těl a úlomků skal. Ti, co zůstali stát, byli pořád mocným nepřítelem, ale teď jich nebylo ani dvakrát tolik co lidí, a ve strachu se zmateně motali sem a tam.
Vítr utichl. Jekot utichl. Země se uklidnila. Prach a kouř v průsmyku se znovu usadily a obklopily Randa.
"Světlo tě oslep, Ba'alzamone! Tohle musí skončit!"
TO NENÍ TADY.
To, z čeho se Randovi rozkmitaly lebeční kosti, nebyla jeho myšlenka.
JÁ SE TOHO NEBUDU ÚČASTNIT. JENOM VYVOLENÝ MŮŽE UDĚLAT, CO MUSÍ BÝT VYKONÁNO, POKUD BUDE CHTÍT.
"Kde?" Rand to nechtěl vyslovit, ale nemohl si pomoci. "Kde?"
Opar, jenž ho obklopoval, se rozdělil, takže se vytvořila kupole čistého vzduchu deset sáhů vysoká, podepřená vzdouvajícím se kouřem a prachem. Před Randem se zvedalo schodiště nahoru k temnotě, která zahalila slunce.
TADY NE.
Mlhou k němu z opačného konce země dolehl výkřik. "Světlo si tak přeje!" Zemi znovu rozechvělo

dunění kopyt, jak lidské voje vyrazily k poslednímu útoku.
V prázdnotě, ve své mysli, Rand zažil chvilkovou paniku. Útočící jezdci ho nemohli ve zvířeném prachu vidět. Přeženou se přímo přes něj. Větší část jeho mysli si chvějící se země nevšímala, jako by to byla maličkost nedůstojná jeho pozornosti. Poháněl ho tupý hněv a Rand vykročil na první schod. Tohle musí skončit!
Obklopila ho temnota, dokonalá čerň naprosté nicoty. Schody tu byly stále, visely ve tmě pod jeho nohama a táhly se nahoru. Když se Rand ohlédl, schody za ním mizely, ztrácely se do nicoty, do nicoty, která ho obklopovala. Ale ta šňůra tu byla pořád, táhla se za ním, zářící linka, která se zmenšovala, až v dálce zmizela docela. Nebyla tak silná jako předtím, ale stále tepala, vháněla do něj sílu, vháněla do něj život, plnila ho Světlem. Šplhal dál. Připadalo mu, že šplhá celou věčnost. Celou věčnost, pár minut. Čas se v nicotě zastavil. Čas běžel rychleji. Rand šplhal dál, až se před ním náhle objevily dveře, jejichž povrch byl drsný, plný třísek a starý, byly to dveře, na které se dobře pamatoval. Dotkl se jich a dveře se rozlétly na kusy. Ještě než dopadly, Rand prošel a z ramen mu odpadávaly kousky roztříštěného dřeva.
Komnata byla také stejná, jakou si ji pamatoval, šílená pruhovaná obloha za balkonem, rozteklé stěny, leštěný stůl a strašlivý krb, v němž burácely plameny, které nevydávaly teplo. Některé z těch tváří, které tvořily krb, se kroutily bolestí, mlčky křičely a vytahovaly zasuté vzpomínky, jako by je Rand znal, ale on si kolem sebe udržoval prázdnotu a vznášel se sám v sobě, v té prázdnotě. Byl sám. Když se podíval do zrcadla na stěně, byla tam jeho tvář stejně zřetelná, jako by to byl on sám. V prázdnotě je klid.
"Ano," řekl Ba'alzamon od krbu. "Myslel jsem si, že Aginora přemůže jeho chamtivost. Ale nakonec v tom není žádný rozdíl. Bylo to dlouhé pátrání, ale teď skončilo. Ty jsi tady a já tě znám."
Uprostřed Světla se vznášela prázdnota a uprostřed prázdnoty plul Rand. Natáhl se k půdě svého domova a ucítil tvrdou skálu, nepoddajnou a vyschlou, kámen bez slitování, kde mohou přežít jenom ti nejsilnější, jenom ti, kteří jsou tvrdí jako ty hory. "Utíkání už mě unavilo." Nemohl uvěřit, že mluví tak klidně. "Unavilo mě, jak pořád vyhrožuješ mým kamarádům. Už nebudu utíkat." Rand si všiml, že Ba'alzamon má také šňůru. Černou šňůru, mnohem silnější, než byla ta jeho, tak tlustou, že by se do ní pohodlně vešlo lidské tělo, a přesto by se šňůra sama pohodlně vešla do Ba'alzamona. S každým tepem ta černá žíla pohlcovala světlo.
"Myslíš, že je v tom nějaký rozdíl, jestli utečeš, nebo zůstaneš?" Plameny v Ba'alzamonových ústech se zasmály. Tváře v krbu plakaly nad veselostí jejich pána. "Už jsi mi utekl mnohokrát, a pokaždé jsem tě dohnal a donutil tě spolknout tu tvou pýchu okořeněnou tvými slzami. Mnohokrát ses mi postavil a bojoval, aby ses pak přede mnou plazil, poražený a žadonící o slitování. Máš jenom dvě možnosti, červe, a jenom tyhle dvě: buď poklekneš u mých nohou a budeš mi dobře sloužit, a já ti dám moc nad všemi trůny, nebo se staneš hloupou loutkou Tar Valonu a budeš křičet, až tě budou drtit na prach."
Rand přešlápl a ohlédl se ke dveřím, jako by hledal cestu k úniku. Ať si to Temný klidně myslí. Za těmi dveřmi byla pořád černá nicota rozdělená zářícím vláknem, které vycházelo z jeho těla. A i tam venku se táhlo to Ba'alzamonovo těžší vlákno, tak černé, že bylo proti temnotě zřetelné jako proti sněhu. Dvě šňůry tepaly jako srdečníce, střídavě, jedna proti druhé, a světlo jen tak tak odolávalo vlnám temnoty.
"Jsou i jiné možnosti," řekl Rand. "To kolo tká vzor, ne ty. Z každé pasti, kterou jsi mi nastražil, jsem ti unikl. Unikl jsem tvým mizelcům a trollokům, unikl jsem temným druhům. Vystopoval jsem tě až sem a zničil cestou tvoje vojsko. Ty netkáš vzor."
Ba'alzamonovi vzplály v očích hotové hranice. Rty se mu nehýbaly, ale Rand měl dojem, že slyší nadávku míněnou pro Aginora. Pak oheň pohasl a ten obyčejný lidský obličej se zvlnil v úsměvu, při němž Randa zamrazilo i přesto, že ho hřálo Světlo.
"Hlupáku, mohu pozvednout jiné vojsko. Vojsko, o jakém se ti ani nesnilo, teprve přijde. A žes mne stopoval? Ty ubohý červe pod kamenem, ty žes mne stopoval? Já začal utvářet tvůj osud v den, kdy ses narodil, osud, který tě měl zavést buď do hrobu, nebo sem. Aielanka, které jsem dovolil uprchnout, a která přežila tak dlouho, aby mohla předat slova, která budou znít celá léta. Jain Dlouhokroký, hrdina," vyslovil to jízlivě, "kterého jsem označil za hlupáka a poslal ho k ogierům, a jenž si myslel, že se ode mě osvobodil. Černé adžah, které se plazí jako červi po břiše po celém světě, aby tě vypátraly. Já tahám za provázky a amyrlinin stolec tancuje a myslí si, že řídí události."

Prázdnota se zachvěla. Rand ji spěšně upevnil. On ví všechno. Mohl to udělat. Mohlo to být tak, jak říká. Prázdnotu prohřálo Světlo. Objevila se pochybnost a byla umlčena, až zůstalo jenom semínko. Rand se namáhal, aniž by věděl, zda chce to semínko pohřbít, nebo vypěstovat. Prázdnota se ustálila, menší než předtím, a on plul v jezeře klidu.
Ba'alzamon si zřejmě ničeho nevšiml. "Příliš nezáleží ani na tom, budeš-li živ, či mrtev, pouze tobě by na tom mělo záležet, a taky na tom, jakou sílu bys mohl získat. Budeš mi sloužit buď ty, nebo tvoje duše. Ale byl bych raději, kdybys přede mnou poklekl živý. Poslal jsem do tvé vesnice pouze jednu pěst trolloků, když jsem jich mohl poslat tisíc. Poslal jsem proti tobě jen jednoho temného druha, kde jich mohly přijít stovky, zatímco jsi spal. A ty, hlupáku, je dokonce ani všechny neznáš, ani ty před sebou, ani ty za sebou, ani ty po svém boku. Jsi můj, vždy jsi mi patřil, jsi můj chrt na vodítku, a já tě přivedl sem, abys poklekl přes svým pánem, nebo zahynul a nechal pokleknout svou duši."
"Odmítám tě. Nemáš nade mnou žádnou moc, a já před tebou klečet nebudu, ani živý, ani mrtvý."
"Podívej," vyzval ho Ba'alzamon. "Podívej." Rand neochotně otočil hlavu.
Stála tam Egwain. A Nyneiva. Byly bledé a vyděšené, s květinami ve vlasech. A další žena, jen o málo starší než vědma, tmavooká a nádherná, oděná v šatech Dvouříčí, kolem krku věnec květů jasných barev.
"Matko?" vydechl, a ona se usmála úsměvem plným beznaděje. Jeho matka se usmála. "Ne! Moje matka je mrtvá, a ty druhé dvě jsou před tebou v bezpečí. Odmítám tě!" Egwain s Nyneivou se rozplynuly, změnily se v mlhu a zmizely. Kari al'Thorová tam stála dál a oči měla rozšířené strachem.
"Aspoň ona," prohodil Ba'alzamon, „je moje, a já si s ní mohu dělat, co se mi zachce."
Rand zavrtěl hlavou. "Odmítám tě." Musel ze sebe ta slova vynutit. "Ona je mrtvá a v bezpečí před tebou, ve Světle."
Rty jeho matky se zachvěly. Po lících jí stékaly slzy, a každá ho pálila jako kyselina. "Pán hrobů je silnější, než býval, synáčku," řekla. "Dosáhne dál. Otec lží má pro neopatrné duše medový jazyk. Synáčku můj. Můj jediný, drahý synku. Ušetřila bych tě, kdybych mohla, ale on je teď mým pánem, a jeho rozmary zákonem mého bytí. Musím ho poslouchat a plazit se u jeho nohou. Prosím, synáčku. Prosím, pomoz mi. Pomoz mi. Pomoz mi! PROSÍM!"
Když se k ní přiblížili mizelci s odhalenými tvářemi, bledými bezokými, zakvílela. Bezkrevnýma rukama z ní servali šaty, rukama, v nichž drželi kleště, skřipce, věci, které bodaly a pálily a šlehaly její nahou kůži. Její křik neměl konce.
Rand křičel spolu s ní. Prázdnota v jeho mysli vřela. V ruce se mu objevil meč. Ne čepel se znamením volavky, ale čepel ze světla, čepel Světla. Ve chvíli, kdy meč pozvedal, vyšlehl z jeho hrotu bílý blesk, jako by se čepel sama natáhla. Blesk udeřil do nejbližšího mizelce, komnatu naplnil zášleh oslepujícího světla, které půllidi prosvítilo jako svíčka prosvítí papír, propálilo se jimi a oslepilo Randa.
Z té jasné záře zaslechl šepot. "Děkuji ti, synáčku. Světlo. Požehnané Světlo."
Záře pohasla a Rand byl sám v komnatě s Ba'alzamonem. Ba'alzamonovi žhnuly oči jako Jámy smrti, ale před mečem ustupoval, jako by to vskutku bylo samo Světlo. "Hlupáku! Sám sebe zničíš! Takhle ho nemůžeš ovládat, ještě ne! Ne, dokud tě to nenaučím!"
"Je konec," prohlásil Rand a máchl mečem po Ba'alzamonově černé šňůře.
Když meč dopadl, Ba'alzamon zaječel. A ječel, až se třásly stěny, jeho nekonečné vytí sílilo, když čepel Světla rozdělila jeho šňůru ve dví. Rozseknuté konce se oddělily, jako by byla šňůra předtím hodně napjatá. Konec táhnoucí se do nicoty venku se začal kroutit a odskočil zpátky. Druhý konec sebou švihl směrem k Ba'alzamonovi a srazil ho do krbu. Tiché výkřiky mučených tváří se změnily v tichý smích. Stěny se otřásly a popukaly. Podlaha se vzdula a ze stropu začaly padat kusy kamene.
Všechno kolem něj se rozpadalo a Rand ukázal mečem na Ba'alzamonovo srdce. "Je konec!"
Z čepele vyšlehlo světlo a zatřpytilo se ve sprše ohnivých jisker, jako by to byly krůpěje doběla roztaveného kovu. Ba'alzamon zakvílel a zvedl ruce v marné snaze zabránit úderu. Z očí mu vyšlehly plameny a připojily se k ostatním plamenům, když se vzňal kámen, kámen praskajících zdí, kámen propadající se podlahy, kámen prší ze stropu. Rand cítil, jak se jasné vlákno, které se na něj upínalo, ztenčuje, až zůstala jenom matná záře, ale namáhal se dál, protože nevěděl, co udělal, ani jak, věděl jenom, že tohle musí skončit. To musí skončit!

Komnata byla plná ohně, pevných plamenů. Rand viděl, jak se Ba'alzamon scvrkává jako list, slyšel jeho vytí, cítil, jak se mu jeho jekot zadírá do masa. Plamen se změnil v čisté bílé světlo, jasnější než slunce. Pak ve vláknu uhasla i poslední jiskřička a Rand padal nekonečnou temnotou a Ba'alzamonovým slábnoucím vytím. Cosi ho s nesmírnou silou udeřilo, změnilo ho to v rosol, a ten rosol se třásl a ječel, jak mu v útrobách zuřil oheň, a hladový chlad planul bez konce.

## KAPITOLA DVACÁTÁ SEDMÁ

### Není začátek ani konec

Nejdřív si uvědomil, že svítí slunce. Putovalo po bezmračné obloze a svítilo mu do nehybných očí. Připadalo mu, že se pohybuje trhaně a v nárazech, několik dní stálo na místě a pak se v proudu světla vrhlo kupředu, poskočilo k obzoru a den pomalu končil. Světlo. To by mělo něco znamenat. I když to bylo cosi nového. Mohu myslet. Já znamená mne. Pak přišla bolest, vzpomínka na zuřící horečku. Po celém těle měl podlitiny, jak ho předtím roztřásla zima jako hadrovou panenku. A zápach. Mastný zápach spáleniny, kterého měl plný nos, plnou hlavu.

S rozbolavělými svaly se začal zvedat. Dostal se na kolena. Nechápavě zíral na olejovitý popel, v němž ležel, popel rozházený po celém vrcholku kopce, rozmazaný po kamenech. V uhlících ležely kousky zelené látky, proužky s ohořelými okraji, které unikly plamenům.
Aginor.
Zvedl se mu žaludek. Snažil se setřít si černé šmouhy popela ze šatů a zároveň se odsunul od pozůstatků Zaprodance. Slabě po sobě plácal rukama, ale stejně to nebylo k ničemu. Snažil se použít obě ruce a upadl na tvář. Pod očima měl kolmý sráz, hladká skála se mu točila před očima a hlubina ho přitahovala. Zamotala se mu hlava a on zvracel přes okraj útesu.
Roztřeseně se po břiše odplazil zpátky, až měl před očima pouze pevnou skálu, a pak se obrátil na záda a lapal po dechu. S námahou vytáhl meč z pochvy. Na rudé látce bylo jen pár šmouh od sazí. Když si meč přidržel před očima, ruce se mu třásly. Musel použít obě ruce. Byla to čepel se znamením volavky - Znamení volavky? Ano. Tam. Můj otec - ale z obyčejné oceli. Teprve na třetí chabý pokus se mu podařilo vrátit meč zpátky do pochvy. Bylo to cosi jiného. Nebo tam byl jiný meč.
"Já se jmenuji," řekl po chvíli, "Rand al'Thor." Vracely se mu další vzpomínky, udeřily ho jako olověná koule a on zaúpěl. "Temný," šeptal si pro sebe. "Temný je mrtvý." Už nebylo nutné dávat si pozor. "Šei'tan je mrtvý." Svět jako by se zakolébal. Rand se třásl tichým veselím, až se mu z očí vyřinuly slzy. "Šei'tan je mrtvý!" Smál se obloze. Další vzpomínky. "Egwain!" To jméno znamenalo cosi velice důležitého.
S bolestí se postavil na nohy a kymácel se jako vrba ve vichřici. Proklopýtal kolem Aginorova popela, aniž se na něj podíval. Už to není důležité. První, strmější část kopce překonal spíš pádem než šplháním, padal a chytal se keřů kolem. Než dorazil na rovnější půdu, pohmožděniny ho bolely dvakrát víc než předtím, ale našel sílu se postavit, byť jen tak tak. Egwain. Klopýtavě se rozběhl. Jak se prodíral houštinou, pršelo na něj listí a okvětní plátky. Musím ji najít. Kdo je to?
Údy se mu komíhaly spíš jako stébla trávy, rozhodně se nepohybovaly tak, jak chtěl on. Zavrávoral a upadl na strom. Narazil do kmene tak tvrdě, až zachrčel. Na hlavu mu pršelo listí a on tiskl tvář k drsné kůře a držel se kmene, aby neupadl. Egwain. Odstrčil se od kmene a spěchal dál. Skoro vzápětí zakopl znovu a málem upadl, ale jak začal padat, přinutil nohy k činnosti a popoběhl, takže klopýtal dál slušným tempem, a neustále byl jen o krok napřed před pádem na obličej. Při pohybu ho začaly nohy poslouchat lépe. Postupně zjistil, že běží vzpřímeně, švihá rukama a dlouhé nohy ho nesou přískoky dolů ze stráně.
Vřítil se na mýtinu. Nyní byla napůl zaplněná rozsochatým dubem označujícím hrob Zeleného obra. Stál tu bílý kamenný oblouk s prastarým znamením Aes Sedai a zčernalá, zející jáma, kde se oheň a vítr pokusily polapit Aginora a nepovedlo se jim to.
"Egwain! Egwain, kde jsi?" Vzhlédla k němu hezoučká dívka s velkýma očima, klečící pod košatým dubem, s květinami a zhnědlým dubovým listím ve vlasech. Byla štíhlá a mladá a vyděšená. Ano, tohle je ona. Samozřejmě. "Egwain, díky Světlu, jsi v pořádku."
Byly s ní další dvě ženy, jedna s očima štvance a dlouhým copem, stále ozdobeným několika bělozářkami. Ta druhá ležela natažená na zemi, s hlavou podloženou složenými plášti, jejíž vlastní nebesky modrý plášť jen tak tak zakrýval potrhané šaty. Na okázalém šatu měla ohořelé skvrny a trhliny a tvář bledou, ale oči měla otevřené. Moirain. Ano, Aes Sedai. A vědma, Nyneiva. Všechny tři ženy se na něj napjatě dívaly, ani nemrkly.
„Jsi v pořádku, Egwain, že ano? Egwain? Neublížil ti?" Už mohl jít rovně - při pohledu na ni se mu chtělo tančit, i přes všechny podlitiny - ale ještě rád se vedle nich se zkříženýma nohama posadil.
"Pak už jsem ho vůbec neviděla, když jsi strčil..." Tvářila se nejistě. "A co ty, Rande?"
"Jsem v pořádku." Zasmál se. Dotkl se jejího líčka a napadlo ho, jestli si jenom nepředstavoval, že se odtáhla. "Chvilku si odpočinu, a budu jako znovuzrozený. Nyneivo? Moirain Sedai?" Ta jména mu připadala nová.
Vědma měla v mladé tváři staré, prastaré oči, ale zavrtěla hlavou. "Pár modřin," řekla a stále na něj upírala zrak. "Moirain je jediná... jediná z nás, kdo je opravdu zraněný."
"Utrpěla jsem větší újmu na své pýše než co jiného," utrousila podrážděně Aes Sedai a zatahala za plášť, kterým byla přikrytá. Vypadala jako po dlouhé nemoci nebo tvrdé námaze, ale i přes tmavé kruhy pod očima se dívala bystře a vypadala při síle. "Aginor byl překvapený a rozzlobený, že jsem ho zadržela tak

dlouho, ale naštěstí na mě neměl čas. Samotnou mě překvapilo, že jsem ho udržela tak dlouho. Ve věku pověstí se Aginor mocí skoro vyrovnal Rodovrahovi a Ishamaelovi."
"Temný a všichni Zaprodanci," citovala Egwain slabým, nejistým hlasem, "jsou zavřeni v Shayol Ghulu, zavřel je tam Stvořitel..." Roztřeseně se nadechla.
"Aginor a Balthamel museli být lapeni poblíž povrchu." Moirain mluvila, jako by to už všechno vysvětlovala, a teď byla netrpělivá, že to musí dělat znovu. "Závory Temného vězení povolily natolik, že je to pustilo. Buďme vděční, že nebyli osvobozeni všichni Zaprodanci. Kdyby ano, byli bychom je viděli."
"Na tom nezáleží," řekl Rand. "Aginor a Balthamel jsou mrtví. Stejně jako Šei'..."
"Temný," uťala ho Aes Sedai. Nemocná, nebo zdravá, hlas měla pevný a její temné oči nařizovaly. "Lepší bude, když mu pořád budeme říkat Temný. Nebo aspoň Ba'alzamon."
Rand pokrčil rameny. "Jak si přeješ. Ale je mrtvý. Temný je mrtvý. Zabil jsem ho. Spálil jsem ho..." Zaplavil ho zbytek vzpomínek a on tam zůstal s otevřenými ústy. Jediná síla. Já vládnu jedinou silou. Žádný muž nemůže... Olízl si rty, které měl náhle suché. Poryv větru kolem nich zvířil spadané i padající listí, ale nebyl chladnější než jeho srdce. A ony se na něj dívaly, všechny tři. Pozorovaly ho. Ani nemrkly. Natáhl ruku k Egwain, a tentokrát si nepředstavoval, že se odtáhla. "Egwain?" Odvrátila tvář a on nechal ruku klesnout.
Náhle se mu vrhla do náručí a zabořila mu tvář do prsou. "Promiň, Rande. Promiň. Je mi to jedno. Opravdu, je mi to fuk." Ramena se jí třásla. Rand si myslel, že pláče. Neohrabaně ji pohladil po vlasech a přes ni se zadíval na druhé dvě ženy.
"Kolo tká, jak si kolo přeje," prohlásila pomalu Nyneiva, "ale ty jsi pořád Rand al'Thor z Emondovy Role. Jenže, Světlo mi pomoz, Světlo pomoz nám všem, jsi taky nebezpečnej, Rande." Uhnul pohledem před vědminýma očima, smutnýma a lítostivýma, protože už přijala ztrátu.
"Co se stalo?" ozvala se Moirain. "Pověz mi všechnol"
A jak na něj upírala neúprosné oči, Rand poslechl. Chtěl se odvrátit, zkrátit to, nechat věci být, ale Aes Sedai z něj vytáhla všechno. To ty její oči. Když se dostal ke Kari al'Thorové, po lících mu řinuly slzy. Několikrát to opakoval. "Měl moji matku. Moji mámu!" Nyneiva se tvářila soucitně, ale Aes Sedai ho vedla dál, k meči Světla, k přetetí černé žíly a plamenům, které Ba'alzamona pohltily. Egwain ho tiskla víc a víc, jako by ho chtěla odtáhnout od toho, co se mu přihodilo. "Ale to jsem nebyl já," zakončil Rand.
"To Světlo... mě táhlo dál. To jsem ve skutečnosti nebyl já. Není v tom nějaký rozdíl?"
"Už od začátku jsem to tušila," řekla Moirain. "Ale tušení není důkaz. Když jsem ti dala tu zástavu, ten peníz, a tak jsem nás spojila, měl jsi být ochoten udělat všechno, co jsem chtěla, ale tys váhal, kladl jsi otázky. To mi něco prozradilo, ale nebylo toho dost. Krev Manetherenu byla vždycky umíněná, ještě víc po smrti Aemonově a když Eldren puklo srdce. Pak tu byla Bela."
"Bela?" podivil se. Nic neznamená rozdíl.
Aes Sedai kývla. "V Hlídce Bela nepotřebovala, abych z ní sňala únavu. Někdo to už udělal. Té noci by byla dokázala předběhnout i Mandarba. Mělo mě napadnout, koho Bela nese. S trolloky za patami, draghkarem nad hlavou a půllidmi Světlo ví kde, jak ses jen musel obávat, že Egwain necháme za sebou. Potřeboval jsi něco víc, než jsi kdy něco v životě potřeboval, a sáhl jsi po jediné věci, která ti to mohla dát. Po saidínu."
Rand se zachvěl. Byla mu taková zima, až ho bolely prsty. "Když to už nikdy neudělám, když už se ho nikdy nedotknu, ne..." Nemohl to vyslovit. Nezešílím. Neobrátím zemi a lidi kolem sebe v šílence. Nebudu umírat a hnít ještě zaživa.
"Možná," řekla Moirain. "Bylo by to mnohem snazší, kdyby tě někdo mohl učit. Ale největší silou vůle by se to dalo provést."
"Tak mě uč. Ty přece určitě..." Zarazil se, když Aes Sedai zavrtěla hlavou.
"Může snad kočka naučit psa šplhat po stromech, Rande? Může ryba naučit ptáka plavat? Já znám saidar, ale nemohu tě naučit nic o saidínu. Ti, kdo by mohli, jsou už tři tisíce let mrtví. Třeba budeš mít dost silnou vůli."
Egwain se narovnala a hřbetem ruky si otřela zarudlé oči. Vypadala, jako by chtěla něco poznamenat, ale když otevřela ústa, nevydala ani hlásku. Aspoň že ona se neodtahuje. Aspoň že ona se na mne dívá a nekřičí.

"A ostatní?" zeptal se Rand.
"Lan je odvedl do jeskyně," řekla Nyneiva. "Oko je pryč, ale uprostřed jezera něco je, křišťálový sloup, a k němu vedou schody. Mat s Perrinem chtěli nejdřív jít hledat tebe - Loial taky - ale Moirain říkala..." Ustaraně se ohlédla na Aes Sedai. Moirain její pohled klidně opětovala. "Říkala, že tě nesmíme rušit, zatímco..."
Randovi se stáhlo hrdlo, až málem nemohl dýchat. Odvrátí se všichni, tak jako to udělala Egwain? Budou křičet a prchat přede mnou, jako kdybych byl nějaký mizelec? Promluvila Moirain, jako by si nevšimla, jak mu z tváří vyprchala krev.
"V Oku bylo ohromné množství jediné síly. Dokonce i ve věku pověstí by ji mohlo jen málo lidí usměrnit bez pomoci, aniž by je to zničilo. Velice málo lidí."
"Tys jim to řekla?" zachrčel Rand. "Jestli to všichni vědí..."
"Jenom Lan," uklidňovala ho Moirain. "Musí to vědět. A Nyneiva a Egwain, kvůli tomu, čím jsou a čím se stanou. Ostatní to ještě vědět nemusí."
"Proč ne?" Bolelo ho v krku a chraptěl. "Ty mě budeš chtít zkrotit, že? Není to snad to, co Aes Sedai dělají s muži, kteří ovládají sílu? Změní je, aby to už nedokázali? Aby byli bezpeční? Tom říkal, že muži, kteří prošli zkrocením, zemřou, protože přestanou chtít žít. Proč nemluvíš o tom, že mě vezmeš do Tar Valonu, aby mě tam zkrotili?"
"Ty jsi ta'veren, " odvětila Moirain. "Možná s tebou vzor ještě neskončil."
Rand se posadil zpříma. "V těch snech Ba'alzamon tvrdil, že Tar Valon a amyrlinin stolec mě budou chtít využít. Říkal jména, a já si na ně teď vzpomínám. Raolin Zhubitel Temného a Guair Amalasan. Jurian Kamenný luk. Davian. Logain." Poslední jméno se mu vyslovovalo nejhůře. Nyneiva zbledla a Egwain zalapala po dechu, ale Rand rozzlobeně pokračoval. "Všichni falešní Draci. Nesnaž se to popřít. No, já se využít nenechám. Já nejsem kus nářadí, který můžeš zahodit na smetiště, když se ošoupe."
"Nástroj vyrobený k nějakému účelu není umenšen, když je použit k tomuto účelu," Moirainin hlas zněl stejně drsně jako jeho vlastní, "ale člověk, který věří Otci lží, umenšuje sám sebe. Ty říkáš, že se nenecháš využít, a pak necháš, aby ti Temný určil cestu, jako když pán pošle chrta za králíkem."
Rand zaťal pěsti a odvrátil hlavu. Bylo to blízko tomu, co říkal Ba'alzamon. "Já nejsem ničí chrt. Slyšíš mě? Ničí!"
V oblouku se objevil Loial a ostatní a Rand se vyhrabal na nohy, přičemž nespouštěl zrak z Moirain.
"Oni se to nedovědí," řekla Aes Sedai, "pokud to nezařídí vzor."
Pak se jeho přátelé přiblížili. Lan šel v čele. Vypadal stejně tvrdě jako vždycky, ale přesto nějak ošuntěleji. Kolem hlavy měl Nyneivin obvaz a kráčel dost ztuha. Za ním nesl Loial velkou zlatou truhlici, celou zdobenou a vykládanou stříbrem. Nikdo kromě ogiera by ji sám neuzvedl. Perrin nesl v náručí velký ranec bílé látky a Mat v dlaních přinášel něco, co vypadalo jako kousky nádobí.
"Takže jsi nakonec živej." Mat se zasmál. Tvář mu potemněla a trhl hlavou směrem k Moirain. "Nechtěla nás nechat, abychom tě šli hledat. Tvrdila, že musíme najít to, co schovávalo Oko. Já bych šel i tak, ale Nyneiva s Egwain se postavily za ni a skoro mě do toho oblouku strčily násilím."
"Teď jsi zpátky," poznamenal Perrin, "a podle toho, jak vypadáš, ani nejsi moc potlučenej." Oči mu nezářily, ale duhovky měl teď celé žluté. "To je důležitý. Jsi tady, a dokázali jsme to, kvůli čemu jsme sem přišli, ať to bylo co chtělo. Moirain Sedai říká, že jsme hotoví a že můžeme jít. Domů, Rande. Světlo mě spal, ale že se mi strašně stýská."
"Jsem rád, že tě vidím živého, ovčáku," řekl Lan stroze. "Vidím, že si držíš ten svůj meč. Možná se ho teď naučíš i používat." Randa náhle zaplavila vlna náklonnosti ke strážci. Lan věděl, ale přinejmenším na povrchu se nic nezměnilo. Napadlo ho, že pro Lana se možná nic nezměnilo ani uvnitř.
"Musím říci," řekl Loial pokládaje truhlici, "že putování s ta'veren se ukázalo být mnohem zajímavější, než jsem čekal." Štětičky na uších se mu chvěly. "Kdyby to mělo být ještě zajímavější, vrátil bych se okamžitě do Državy Shangtai, přiznal se ke všemu staršímu Hamanovi a nikdy bych už neopustil své knihy." Najednou se ogier zazubil od ucha k uchu. "Tak rád tě vidím, Rande al'Thore. Strážce je jediný z těch tří, koho zajímají knihy, a on se o tom bavit nebude. Co se s tebou stalo? My jsme všichni utekli a schovali se v lese, dokud Moirain Sedai neposlala Lana, aby nás našel, ale nechtěla nás nechat, abychom šli hledat tebe. Proč jsi byl pryč tak dlouho, Rande?"

"Pořád jsem utíkal," vykládal Rand pomalu, "až jsem spadl ze stráně a praštil se do hlavy o kámen. Myslím, že jsem se cestou dolů praštil o každý kámen, co tam byl." To by mělo vysvětlit pohmožděniny. Snažil se sledovat Aes Sedai, Nyneivu i Egwain, ale jejich výrazy se nezměnily. "Když jsem se probral, zjistil jsem, že jsem se ztratil, až jsem se nakonec dobelhal sem. Myslím, že Aginor je mrtvý, že uhořel. Našel jsem nějaký popel a kousky jeho pláště."
Lež mu dutě zněla v uších. Nechápal, proč se jeho přátelé opovržlivě nezasmějí a nechtějí slyšet pravdu, ale oni jenom přikývli a soucitně něco poznamenali. Pak se nahrnuli kolem Aes Sedai, aby jí ukázali, co našli.
"Pomozte mi," požádala Moirain. Nyneiva s Egwain ji zvedly do sedu. I tak ji musely podpírat.
"Jak to, že tohle bylo v Oku," chtěl vědět Mat, "a na rozdíl od tý skály se tomu nic nestalo?"
"Nedali to tam, aby se tomu něco stalo," řekla břitce Aes Sedai a zamračila se, čímž zarazila další dotazy. Od Mata si vzala střepy, černé a bílé a lesklé.
Randovi připadaly jenom jako hromádka střepů, ale ona je obratně poskládala na zem vedle sebe a vytvořila dokonalý kruh o velikosti mužské ruky. Prastarý symbol Aes Sedai, plamen Tar Valonu, spojený s dračím špičákem, černá vedle bílé. Moirain se na to chvíli dívala s nečitelným výrazem, pak od pasu vytáhla nůž, podala ho Lanovi a kývla na kruh.
Strážce oddělil největší kousek, pak vysoko zvedl nůž a vší silou bodl dolů. Vylétla jiskra, úlomek silou úderu nadskočil a čepel s hlasitým křupnutím praskla. Lan si prohlédl zlomek připojený k jílci a zahodil ho. "Nejlepší tearská ocel," prohodil suše.
Mat střep sebral a zavrčel. Když ho ukazoval kolem, nebylo na něm ani škrábnutí.
„Cuendillar, " řekla Moirain. "Srdečník. Od věku pověstí ho nikdo nedokázal vyrobit, a i tehdy ho vyráběli pouze z velice vážných důvodů. Když je jednou vyroben, nic ho nemůže rozbít. Ani samotná jediná síla ovládaná největšími Aes Sedai, jací kdy žili, za pomoci toho nejmocnějšího sa'angrialu, jaký byl kdy vyroben. Každá síla, namířená proti srdečníku, ho jenom posílí."
"Tak jak...?" Mat ukázal kouskem, který držel, na ostatní střepy na zemi.
"Tohle byl jeden ze sedmi zámků na Temného věznici," vykládala Moirain. Mat střep upustil, jako by byl náhle doběla rozžhavený. Perrinovi na chvíli opět zazářily oči. Aes Sedai začala úlomky klidně sbírat.
„Teď už na tom nezáleží," řekl Rand. Jeho přátelé se na něj zvláštně podívali a on si přál, aby byl nepromluvil.
"Ovšem," přitakala Moirain. Ale opatrně vsunula všechny stře py do váčku. "Přines mi tu truhlici." Loial ji přisunul.
Zlatá, stříbrem vykládaná truhlice vypadala pevně, ale Aes Sedai sáhla na jemnou spleť vrypů a víko s cvaknutím odskočilo, jako by bylo na pružině. Uvnitř ležel zlatý roh. Přes všechnu zář, kterou vydával, vypadal vedle truhlice, jež ho skrývala, prostě. Na hladkém povrchu byl pouze stříbrem vyložený nápis kolem dolního okraje. Moirain roh zvedla, jako by zvedala nemluvně. "Tohle musíme dopravit do Illianu," řekla tiše.
"Do Illianu!" zavrčel Perrin. "To je skoro u Bouřlivého moře, skoro tak daleko na jih od našeho domova, jako jsme teď na sever."
"To je...?" Loial se odmlčel, aby popadl dech. "Mohl by to být...?"
"Ty umíš číst starý jazyk?" zeptala se Moirain, a když Loial kývl, roh mu podala.
Ogier ho bral stejně jemně jako ona, a širokým prstem zlehýnka přejížděl po nápisu. Oči se mu stále rozšiřovaly a uši se mu postavily. "Tia mi aven Moridin isainde vadin," šeptal. "Hrob není překážkou mému volání."
"Valerský roh." Projednou strážce vypadal skutečně otřeseně. V jeho hlase se ozývala posvátná úcta. Nyneiva zároveň rozechvělým hlasem poznamenala: "Abych povolal hrdiny věků zpátky ze smrti k boji proti Temnému."
"Ať shořím!" vydechl Mat.
Loial uctivě položil roh zpátky do jeho zlatého hnízda.
"Začínám být zvědavá," ozvala se Moirain. "Oko světa bylo vytvořeno pro případ největší nouze, jaké svět kdy bude čelit, ale bylo vytvořeno k tomu, k čemu... jsme... ho užili, nebo aby strážilo tyhle věci? Rychle, tu poslední věc, ukažte mi ji."

Po prvních dvou věcech Rand zcela chápal Perrinovo váhání. Lan a ogier mu ranec bílé látky vzali, když zaváhal, a společně ho rozbalili. Vyvalil se z něj dlouhý bílý praporec a rozvinul se před nimi. Rand dokázal jenom zírat. Celá věc vypadala jako z jednoho kusu, ani utkaná, ani obarvená, ani pomalovaná. Po celé délce se táhla postava připomínající hada se zlatošarlatovými šupinami, ale měla šupinaté nohy s dlouhými tlapami zakončenými vždy pěti zlatými drápy a velkou hlavu se zlatou hřívou a očima jako slunce. Jak se praporec zavlnil, postava se zdánlivě pohnula a šupiny se třpytily, jako by byly z drahých kovů a kamenů, postava jako by ožila, a Rand měl skoro dojem, že slyší její vzdorný řev.
"Co je to?" zeptal se.
Moirain pomaloučku odpověděla. "Praporec Jitřního pána, když vedl síly Světla proti Stínu. Praporec Luise Therina Telamona. Praporec Draka." Loial ho skoro pustil.
"Ať shořím!" vyjekl slabě Mat.
"Vezmeme ty věci s sebou," prohlásila Moirain. "Sem je nedali náhodou, a já se musím dozvědět víc." Prsty přejela svůj váček, kde měla kousky rozbitého zámku. "Dneska už je na cestu pozdě. Odpočineme si a najíme se a ráno vyrazíme brzy. Všude kolem je Morna, ne taková jako kolem hranice, ale je silná. Bez Zeleného obra tohle místo dlouho nevydrží. Pusťte mě," nařídila Nyneivě a Egwain. "Musím si odpočinout."
Rand si postupně uvědomil to, co celou dobu viděl, ale nevšímal si toho. Z velkého dubu padalo suché hnědé listí. Silná vrstva suchého listí šustila ve vánku, hnědá promíchaná s okvětními plátky tisíců květů. Zelený obr zadržoval Mornu, ale Morna už zabíjela, co vytvořil.
"Je to skončeno, že?" zeptal se Moirain. "Je po všem."
Aes Sedai pootočila hlavu na polštáři z plášťů. Oči měla stejně hluboké, jako bylo Oko světa. "Udělali jsme, co jsme sem přišli udělat. Odteď smíš žít svůj život, jak ho vzor utká. Najez se a pak se vyspi, Rande al'Thore. Spi a sni o domově."

## KAPITOLA DVACÁTÁ OSMÁ

## Kolo se otáčí

Svítání odhalilo zkázu zahrady Zeleného obra. Zem byla pokrytá silnou vrstvou spadaného listí, místy sahající lidem až po kolena. Všechny květiny byly pryč, kromě několika, které se zoufale držely na okraji mýtiny. V půdě pod dubem toho mnoho růst nemohlo, ale kolem silného kmene nad hrobem Zeleného obra byl tenký kroužek květin a trávy. Dubu samotnému zůstala jen polovina listí, což však bylo mnohem víc než ostatním stromům, jako by nějaké pozůstatky Zeleného obra stále ještě bojovaly o to, aby se tu udržel.
Chladný vánek ustal, nahradilo ho rostoucí vlhké a dusné teplo. Motýli zmizeli, ptáci přestali zpívat. K odjezdu se tu připravovala tichá skupinka.
Rand se s pocitem ztráty vyšplhal do sedla svého ryzáka. Takhle by to být nemělo. Krev a popel, my

jsme vyhráli!
"Přeju mu, aby našel to druhé místo," řekla Egwain nasedajíc na Belu. Mezi kosmatou kobylkou a Aldíb byla pro Moirain připevněna nosítka, která vyrobil Lan. Nyneiva měla jet vedle a vést bílou klisnu na otěži. Vědma pokaždé, když si všimla, že se na ni Lan dívá, sklopila zrak a vyhnula se pohledu na něj. Strážce se na ni díval pokaždé, když měla odvrácený zrak, ale nepromluvil na ni. Nikdo se nezeptal, co tím Egwain mínila.
"To není správné," prohlásil Loial s pohledem upřeným na dub. Ogier byl jediný, kdo ještě neseděl v sedle. "To není správné, aby se Stromový bratr poddal Morně." Podal otěže svého velkého koně Randovi. "Není to správné."
Když ogier přistoupil k rozsochatému dubu, Lan otevřel ústa. Moirain, ležící v nosítkách, slabě pozvedla ruku, a strážce nakonec nic neřekl.
Loial si před dubem klekl, zavřel oči a rozpřáhl paže. Když zvedal hlavu k obloze, štětičky na uších mu stály. A zapěl.
Rand nepoznal, má-li píseň slova nebo jenom melodii. V tom dunivém hlase jako by zpívala sama země, a přesto si byl Rand jist, že opět slyší trylkovat ptáky a tiché šumění jarního vánku a motýlích křídel. Ztracen v písni si myslel, že trvala jen pár minut, ale když dal Loial ruce dolů a otevřel oči, Rand si s překvapením všiml, že slunce už stojí vysoko nad obzorem. Když ogier začal, teprve se dotýkalo vrcholků stromů. Listí, které ještě na dubu zůstalo, bylo jaksi zelenější a pevněji drželo na větvích. Květiny obklopující kmen byly vzpřímenější, bělozářky bílé a čerstvé, laskavec sytě karmínový.
Loial si otřel pot z širokého čela, vstal a převzal od Randa otěže. Dlouhé obočí měl svěšené a tvářil se zahanbeně, jako by si ostatní mohli myslet, že se předvádí. "Tolik jsem ještě nikdy nezpíval. Nebyl bych to zvládl, kdyby tu po Stromovém bratru něco nezbylo. Moje Stromové písně nemají jeho sílu." Když se usadil do sedla, v pohledu, který věnoval dubu a květinám, bylo určité uspokojení. "Aspoň tohle místečko nezapadne do Morny. Morna Stromového bratra nedostane."
"Jsi dobrý člověk, ogiere," pravil Lan.
Loial se zazubil. "Já to budu brát jako poklonu, ale nevím, co by na to řekl starší Haman."
Jeli v zástupu, Mat vedle strážce, kde mohl v případě potřeby využít svůj luk, a Perrin vzadu, se sekerou položenou přes sedlovou hrušku. Přejeli hřeben kopce a v okamžení byla všude kolem nich Morna, pokřivená a hnijící, samé jedovaté duhové barvy. Rand se ohlédl přes rameno, ale zahrada Zeleného obra už nebyla v dohledu. Stejně jako předtím se za nimi táhla jenom Morna. Pouze na okamžik měl dojem, že zahlédl vrcholek vysokánského dubu, jeho zelenou, košatou korunu, než se zachvěla a byla pryč. Zůstala jenom Morna.
Napůl čekal, že si průchod zpátky budou muset vybojovat, jako tomu bylo cestou sem, ale Morna byla tichá a klidná jako smrt. Ani jediná větévka se nezachvěla ve snaze po nich švihnout, nic neječelo ani nevylo, ani blízko, ani daleko. Morna jako by se krčila, ne aby vyrazila do útoku, ale jako by dostala velkou ránu a čekala na další. Dokonce i slunce nebylo tak rudé.
Když míjeli šňůru jezer, slunce ještě neurazilo dlouhou cestu za nadhlavník. Lan je vedl kus od jezer a ani se tím směrem nepodíval, ale Rand měl dojem, že sedm věží je vyšších, než když je viděl poprvé. Byl si jist, že zubaté vrcholky jsou výš od země, a nad nimi skoro cosi viděl, neposkvrněné věže lesknoucí se ve slunci a praporce se zlatým jeřábem, povlávající ve větru. Pohybovaly se na okraji jeho zorného pole, až Morna opět jezera zakryla.
Před západem slunce strážce vybral místo pro tábor a Moirain si nechala pomoci od Nyneivy s Egwain při stavění ochran. Aes Sedai cosi pošeptala ženám do uší, než začala. Nyneiva zaváhala, ale když Moirain zavřela oči, obě ženy se k ní připojily.
Rand si všiml, jak se Mat s Perrinem dívají, a napadlo ho, co je vlastně ještě překvapuje. Každá žena je Aes Sedai, pomyslel si nevesele. Světlo mi pomoz, já přece taky. Bezútěšně mlčel.
"Proč je to tak jiný?" zeptal se Perrin, když Egwain s vědmou pomáhaly Moirain na lůžko. "Mám dojem..." Pokrčil mohutnými rameny, jako by nemohl najít to správné slovo.
"Zasadili jsme Temnému mocný úder," odpověděla Moirain a s povzdechem se uložila. "Stín se bude dlouho vzpamatovávat."
"Jak?" chtěl vědět Mat. "Co jsme udělali?"

"Spěte," řekla Moirain. "Ještě jsme se z Morny nedostali."
Ale příštího rána se stále nic nezměnilo, tedy aspoň Rand nic neviděl. Morna se samozřejmě cestou na jih vytrácela. Pokřivené stromy nahradily rovné. Dusné vedro zesláblo. Hnijící listy ustoupily pouze nemocným. A pak si uvědomil, že listy už jsou zcela zdravé. Les kolem nich byl narudlý, jak se na větvích nalévaly pupeny. V podrostu se otvírala poupata a kameny pokrývaly zelené plazivky. Tráva tak hustá a šťavnatá, jako byla tam, kde kráčel Zelený obr, a byla posetá lučními květy. Bylo to, jako by se jaro, kterému zima dlouho bránila v nástupu, nyní snažilo honem honem dohnat, co zameškalo.
Rand nebyl jediný, kdo se užasle rozhlížel kolem sebe. "Mocný úder," zamumlala Moirain a nic víc říci nechtěla.
Kamenný sloup označující hranici byl opletený šplhajícími šípkovými růžemi. Ze strážních věží vybíhali muži, aby je přivítali. Na jejich smíchu bylo cosi ohromeného a oči jim zářily úžasem, jako by nevěřili, že nohama pokrytýma ocelí došlapují na zelenou travičku.
"Světlo zvítězilo nad Stínem!"
"Velké vítězství u Tarwinova sedla! Máme zprávu! - Vítězství!"
"Světlo nám opět požehnalo!"
"Král Easar je silný ve Světle," odpovídal Lan na jejich pokřik.
Hlídači se chtěli postarat o Moirain, nebo s nimi aspoň poslat doprovod, ale ona všechno odmítala. I když ležela na zádech v nosítkách, přítomnost Aes Sedai působila tak mocně, že i obrnění muži ustupovali, klaněli se a plnili její přání. Jak Rand s ostatními jeli dál, provázel je jejich smích.
Pozdě odpoledne dorazili do Fal Dary a zjistili, že v pochmurnými hradbami obehnaném městě zvoní na oslavu. Skutečně celé město zvonilo. Rand pochyboval, že je ve městě jediný zvon, který by nevyzváněl, od nejmenších stříbrných rolniček na postrojích koní po velké bronzové zvony na vysokých zvonicích. Brány byly doširoka otevřené a muži se smíchem a zpěvem pobíhali po ulicích, v kadeřích na temeni měli vpletené květiny a další zastrkané ve štěrbinách v brnění. Obyčejní měšťané se ještě nevrátili z Fal Moranu, ale vojáci právě dorazili od Tarwinova sedla a jejich radost stačila úplně naplnit ulice.
"Vítězství v Sedle! Vyhráli jsme!"
"Zázrak v Sedle! Věk pověstí se vrátil!"
"Jaro!" smál se prošedivělý starý voják, když Randovi kolem krku věšel věnec z bělozářek. Uzel na hlavě jich měl plný, až byl celý bílý. "Světlo nám požehnalo a znovu přišlo jaro!"
Když se muži dozvěděli, že chtějí do tvrze, obklopil je kroužek vojáků oděných v oceli a květinách a rychle jim pročistil cestu mezi oslavujícími.
Ingtar byl první, koho Rand uviděl, kdo se nesmál. "Přijel jsem pozdě," oznamoval Ingtar Lanovi s kyselým výrazem. "O hodinu později, abych to viděl. Mír!" Slyšitelně skřípal zuby, ale pak se zatvářil zkroušeně. "Odpusťte. Pro svůj žal jsem zapomněl na své povinnosti. Vítej, Staviteli. Vítejte všichni. Rád vás zase všechny vidím v pořádku zpátky z Morny. Přivedu do komnat Moirain Sedai léčitelku a oznámím urozenému panu Agelmarovi..."
"Vezmi mě k urozenému panu Agelmarovi," přikázala Moirain. "Nás všechny." Ingtar otevřel ústa, aby něco namítl, ale pod jejím ohnivým pohledem se jenom uklonil.
Agelmar byl ve své pracovně, meče a brnění byly zpátky v držácích, a on byl druhým, kdo se nesmál. Ustaraně se mračil, a když zahlédl, jak Moirain přinášejí na nosítkách sloužící v livrejích, zachmuřil se ještě víc. Ženy v černé a zlaté rozčileně štěbetaly o tom, že k němu přinesli Aes Sedai, aniž jí umožnili se občerstvit nebo setkat se s léčitelkou. Loial nesl zlatou truhlici. Kousky zámku měla Moirain stále ve váčku. Praporec Luise Therina Rodovraha byl svinutý v jejích pokrývkách a zatím ještě přivázaný na Aldíbině sedle. Štolba, který odváděl bílou klisnu, dostal přesné rozkazy, aby dohlédl na to, že se pokrývky neporušené dostanou do komnat určených pro Aes Sedai.
"Mír!" zamumlal pán z Fal Dary. "Jsi zraněná, Aes Sedai? Ingtare, proč jsi nenechal Aes Sedai dopravit na lůžko a nepřivedl k ní léčitelku?"
"Jen klid, urozený pane Agelmare," zarazila ho Moirain. "Ingtar udělal, co jsem mu nařídila. Nejsem tak křehká, jak si zřejmě všichni přítomní myslí." Pokynula dvěma ženám, aby jí pomohly na židli. Ty na chvíli spínaly ruce a prohlašovaly, že je příliš slabá, že by měla být v teple v posteli, že by k ní měli přivést léčitelku a uchystat jí horkou lázeň. Moirain nazvedla obočí. Ženy okamžitě zavřely ústa a spěchaly jí

pomoci do židle. Jakmile se usadila, podrážděně je odehnala. "Musíme si promluvit, urozený pane Agelmare."
Agelmar kývl a Ingtar pokynem ruky propustil sloužící. Pán z Fal Dary si ty, kteří zůstali, pečlivě prohlédl. Rand měl dojem, že si prohlíží zvláště Loiala a zlatou truhlici.
"Doslechli jsme se," řekla Moirain, jakmile se za Ingtarem zavřely dveře, "že jste u Tarwinova sedla slavně zvítězili."
"Ano," řekl pomalu Agelmar a znovu se zatvářil ustaraně. "Ano, Aes Sedai, a taky ne. Půllidé a trolloci byli zničeni do posledního, ale my jsme se k boji skoro ani nedostali. Moji lidé tomu říkají zázrak. Pohltila je země. Pohřbily je hory. Zůstalo jenom pár draghkarů, příliš vyděšených, aby se zmohli na něco jiného, než že co nejrychleji odletěli k severu."
"Vskutku zázrak," poznamenala Moirain. "A znovu přišlo jaro."
"Zázrak," řekl Agelmar a vrtěl hlavou, "ale... Moirain Sedai, muži toho hodně namluví o tom, co se v Sedle událo. Že na sebe Světlo vzalo lidskou podobu a bojovalo za nás. Že k Sedlu přišel sám Stvořitel, aby udeřil na Stín. Ale já viděl muže, Moirain Sedai. Viděl jsem muže a to, co udělal, to nemůže být, to nesmí být."
"Kolo tká, jak si kolo přeje, pane z Fal Dary."
"Jak pravíš, Moirain Sedai."
"A Padan Fain? Je v bezpečí? Až si odpočinu, musím si s ním promluvit."
"Držíme ho, jak jsi nařídila, Aes Sedai, chvíli kňučí a chvíli se pokouší nařizovat strážným, ale... Mír, Moirain Sedai, co ty, v Morně? Našla jsi Zeleného obra? Viděl jsem jeho ruku ve všem tom rašení."
"Našli jsme ho," prohlásila ledabyle Moirain. "Zelený obr je mrtvý, urozený pane Agelmare, a Oko světa je pryč. Mladí muži hledající slávu už se nebudou mít za čím vydávat."
Pán z Fal Dary se zamračil a zmateně zavrtěl hlavou. "Mrtvý? Ale co květiny, co všechen ten růst?"
"Zvítězili jsme, urozený pane Agelmare. Zvítězili jsme, a země osvobozená od zimy je toho důkazem, ale obávám se, že poslední bitva ještě nebyla vybojována." Rand přešlápl, ale Aes Sedai na něj vrhla přísný pohled, a on zůstal stát. "Morna pořád stojí a kovárny Thakan'daaru pod Shayol Ghulem stále pracují. Zbylo ještě mnoho půllidí a bezpočet trolloků. Nikdy si nesmíte myslet, že v Hraničních státech už nemusíte být ostražití."
"To si nemyslím, Aes Sedai," prohlásil Agelmar škrobeně.
Moirain kývla na Loiala, aby jí složil zlatou truhlici k nohám, a když tak učinil, otevřela ji a předvedla roh.
"Valerský roh," oznámila a Agelmar zalapal po dechu. Rand měl dojem, že si snad klekne.
"S ním, Moirain Sedai, nezáleží na tom, kolik půllidí nebo trolloků zůstalo. S hrdiny dávných věků, kteří se navrátí ze svých hrobů, vpochodujeme do Spálených zemí a srovnáme Shayol Ghul se zemí."
"NE!" Agelmarovi překvapením spadla brada, ale Moirain klidně pokračovala. "Neukazuji ti ho, abych se ti vysmívala, ale abys věděl, že v každé příští bitvě bude naše moc stejně veliká, jako moc Stínu. Jeho místo však není zde. Roh musíme dopravit do Illianu. A právě tam je místo, kde, pokud nadejde čas nové bitvy, se musí soustředit síly Světla. Žádám o eskortu tvých nejlepších mužů, aby dohlédli na to, že bude bezpečně dopraven do Illianu. Pořád tu jsou temní druzi, stejně jako půllidé a trolloci, a ti, kdo přijdou za zvukem rohu, budou následovat toho, kdo do něj zaduje. Musí být dopraven do Illianu."
"Stane se, jak říkáš, Aes Sedai." Ale když Moirain přiklopila víko truhlice, pán z Fal Dary vypadal jako člověk, jemuž uzmuli poslední paprsek Světla.

O sedm dní později zvony Fal Dary stále ještě hlaholily. Lidé, vracející se z Fal Moranu, se připojili k oslavujícím vojákům. Na dlouhém balkonu, kde stál Rand, se křik a zpěv mísily s vyzváněním zvonů. Balkon byl nad soukromou Agelmarovou zahradou, zelenou a plnou květů, ale Rand jí nevěnoval pohled. I když slunce stálo vysoko nad obzorem, jaro v Shienaru bylo chladnější než to, na jaké byl uvyklý. Přesto se mu holá hruď a ramena leskly potem, jak máchal čepelí se znamením volavky. Každý jeho pohyb byl dokonalý, leč z místa, kde se vznášel v prázdnotě, vzdálený. I tak přemýšlel, kolik radosti by město zažilo, kdyby se lidé dozvěděli o praporci, který Moirain stále skrývala.
"Dobrá, ovčáku." Z místa, kde se s rukama zkříženýma na prsou opíral o zábradlí, ho kritickým pohledem sledoval strážce. "Vedeš si docela dobře, ale nedávej do toho tolik síly. Za pár týdnů se z tebe

mistr šermíř nestane."
Prázdnota zmizela jako propíchnutá bublina. "Nechci se stát mistrem šermířem."
"Tohle je čepel mistra šermíře, ovčáku."
"Chci jenom, aby na mě byl můj táta hrdý." Rukou pevně svíral drsnou kůži na jílci. Chci jenom, aby byl Tam můj táta. Zarazil meč do pochvy. "A stejně, já nemám ani pár týdnů."
"Takže sis to nerozmyslel?"
"Ty bys to udělal?" Lanův výraz se nezměnil. Výrazné rysy jeho tváře vypadaly, jako by se nikdy ani změnit nemohly. "Nepokusíš se mě zastavit? Ani Moirain Sedai?"
"Můžeš si dělat, co se ti zachce, ovčáku, nebo to, co pro tebe utká vzor." Strážce se narovnal. "Teď tě opustím."
Rand se otočil, aby se podíval, jak Lan odchází, a zjistil, že tam stojí Egwain.
"Rozmyslel si co, Rande?"
Rand sebral košili a kabát, protože ho náhle rozrazila zima. "Odcházím, Egwain."
"Kam?"
"Někam. Nevím." Nechtěl se jí podívat do očí, ale nemohl se na ni přestat dívat. Měla ve vlasech, které jí spadaly na ramena, zapletené červené šípkové růže. Plášť měla přitažený k tělu, tmavomodrý plášť, který měl kolem okrajů tence vyšité bílé květy podle shienarské módy, a ty květy se skládaly do linie vedoucí nahoru k jejímu obličeji. Líce však měla bledší než ty květy, a oči měla veliké a tmavé. "Pryč."
"Jsem si jistá, že Moirain Sedai se nebude líbit, když prostě jenom tak odejdeš. Po... po tom, cos udělal, si zasloužíš nějakou odměnu."
"Moirain ani neví, že žiju. Udělal jsem, co po mně chtěla, a tím to končí. Když jsem za ní zašel, ani na mě nepromluvila. Ne že bych se snažil k ní nějak přiblížit, ale ona se mi vyhýbá. Bude jí jedno, jestli odejdu, a mně je jedno, jestli jí na tom záleží."
"Moirain ještě není úplně v pořádku, Rande." Egwain zaváhala. "Já musím jet do Tar Valonu, kvůli výcviku. Nyneiva jede taky. A Mat pořád potřebuje vyléčit z toho, co ho poutá k té dýce, a Perrin chce vidět Tar Valon, než půjde... někam. Mohl bys jít s náma."
"A čekat, až kromě Moirain ještě nějaká Aes Sedai zjistí, co jsem zač, a zkrotí mě?" Hlas měl drsný, skoro opovržlivý. Nedokázal to změnit. "To je to, co chceš?"
"Ne."
Věděl, že jí nikdy nebude moci povědět, jak vděčný jí byl, že před tou odpovědí nezaváhala.
"Rande, nebojíš se..." Byli tu sami, ale ona se rozhlédla kolem sebe a ztlumila hlas. "Moirain Sedai říká, že se nemusíš pravého zdroje dotýkat. Když se nedotkneš saidinu, když se nebudeš pokoušet usměrňovat jedinou sílu, budeš v pořádku."
"Ó, já už se toho nikdy nedotknu. Ani kdybych si kvůli tomu nejdřív musel useknout ruku." Co když nemohu přestat? Nikdy jsem se ji nesnažil usměrňovat, dokonce ani u Oka. Co když nemohu přestat?
"Půjdeš domů, Rande? Tvůj otec musí umírat touhou tě zase uvidět. Dokonce i Matovu tátovi se musí hrozně stýskat. Já se do Emondovy Role vrátím příští jaro. Nebo možná o trochu později."
Rand přejel dlaní po jílci meče a nahmátl bronzovou volavku. Můj otec. Domov. Světlo, jak bych chtěl vidět... "Domů ne." Někam, kde nejsou žádní lidé, kterým bych mohl ublížit, jestli toho nemohu nechat. Někam, kde budu sám. Náhle mu byla zima, jako by byl na balkoně sníh. "Odcházím pryč, ale domů ne." Egwain, Egwain, proč musíš být jedna z těch...? Položil jí ruku kolem ramen a zašeptal jí do vlasů. "Domů se už nikdy nevrátím."

V Agelmarově soukromé zahradě, pod hustým loubím posetým bílými květy, se na lenošce zavrtěla Moirain. Na klíně jí ležely kousky pečeti a malý drahokam, který občas nosila ve vlasech, se otáčel a třpytil na řetízku, který jí visel z prstů. Slabá modrá záře kamene pohasla a Moirain se pousmála. Neměl žádnou moc, ten kámen, ale první věc, kterou se kdy o jediné síle naučila jako holčička v královském paláci v Cairhienu, bylo používat tenhle kámen k poslouchání lidí, kteří si mysleli, že jsou příliš daleko, aby je mohla slyšet.
"Proroctví bude naplněno," zašeptala Aes Sedai. "Drak se znovu zrodil."

Slovníček

Poznámka k datování v tomto slovníčku
Tomanský kalendář (zavedený Tornou dur Ahmidem) byl přejat přibližně dvě století po smrti posledního mužského potomka Aes Sedai a zaznamenává roky Po Rozbití světa (PR). Mnoho záznamů bylo zničeno během trollockých válek, tolik, že na konci válek vznikl spor kvůli přesnému datování starého systému. Nový kalendář navrhl Tiam z Gazaru, oslavoval domnělé osvobození od hrozby trolloků a každý rok zaznamenával jako Svobodný rok (SR). Gazaránský kalendář byl přijat širokou veřejností už dvacet let po skončení válek. Artuš Jestřábí křídlo se pokusil zavést nový kalendář odvozený od založení jeho říše (OZ, Od založení), ale ten je nyní znám a zmiňován pouze dějepisci. Po rozsáhlém ničení, smrti a rozvratu za stoleté války vynašel Uren din Jubai Létající racek, učenec Mořského lidu, čtvrtý kalendář, který rozšířil panarch Fared z Tarabonu. V současné době se používá Faredánský kalendář, jenž se datuje od odhadovaného konce stoleté války a zaznamenává léta Nové éry (NE).

Adan, Heran: Guvernér Baerlonu.
adžah: Společenství kolem Aes Sedai, k nimž všechny Aes Sedai patří. Rozlišují se podle barev: modré adžah, červené adžah, bílé adžah, zelené adžah, hnědé adžah, žluté adžah a šedé adžah. Každé se při užívání jediné síly řídí vlastní filozofií a má s Aes Sedai vlastní cíle. Např. červené adžah zaměřuje veškerou energii na hledání a krocení mužů, kteří se pokoušejí ovládnout sílu. Hnědé adžah, na druhou stranu, upustilo od vměšování se do světských záležitostí a cele se oddalo získávání vědomostí. Kolují pověsti (jež ovšem Aes Sedai ostře popírají a nikdy to nikdo bezpečně neřekl před nimi) o černých adžah, oddaných službě Temnému.
Aes Sedai: Vládkyně jediné síly. Od Časů šílenství jediní Aes Sedai, kteří přežili, byly ženy. Lidé jim nedůvěřují a bojí se jich, dokonce je nenávidí, kladou jim totiž za vinu Rozbití světa, a většinou se o nich tvrdí, že se pletou do státních záležitostí. Zároveň se jen málo vládců obejde bez poradkyň Aes Sedai, dokonce i v zemích, kde takové spojení musí být udržováno v tajnosti. Používáno jako čestný titul, tudíž: Sheriam Sedai; a jako velmi vážený titul, tudíž: Sheriam Aes Sedai. Viz též adžah; amyrlinin stolec.
Agelmar; urozený pan Agelmar z rodu Jagadských: Pán z Fal Dary. Ve znaku má tři kráčející červené lišky.
Ahrfrait: Viz trolloci.
Aielové: Lid z Aielské pustiny. Zuřivý a tvrdý. Také zváni Aielani. Než zabijí, zakrývají si obličej, z čehož vzniklo rčení "chovat se jako černě zahalený Aiel" k popisu člověka, který se chová násilnicky. Smrtelně nebezpeční válečníci se zbraní i holýma rukama, nikdy by se nedotkli meče. Do bitvy je provázejí dudáci taneční hudbou a Aielové bitvu nazývají "Tanec".
Aielská pustina: Drsná, rozervaná krajina téměř bez vody východně od Páteře světa. Zatoulá se sem jen pár cizinců, a to nejen proto, že je téměř nemožné zde nalézt vodu, ale taky proto, že Aielové jsou ve válečném stavu se všemi ostatními lidmi a cizince nevítají.
aldíb: Ve starém jazyce "západní vítr", vítr, který na jaře přináší déšť.
Al Ellisanda!: Ve starém jazyce: "Pro Sluneční růži!"
al'ghul: Viz trolloci.
al'Mearová, Nyneiva: Vědma z Emondovy Role.
al'Thor, Rand: Mladý sedlák a ovčák z Dvouříčí.
al'Vereová, Egwain: Nejmladší dcera hostinského z Emondovy Role.
amyrlinin stolec: (1.) Titul nejvyšší představené Aes Sedai. Doživotně ji volí věžová sněmovna, nejvyšší rada Aes Sedai, sestávající ze tří představených každého ze sedmi adžah. Amyrlinin stolec je pro Aes Sedai, aspoň teoreticky, nejvyšší autoritou. Její hodnost se rovná králi či královně. (2.) Trůn, na němž sedává nejvyšší představená Aes Sedai.
Andor: Říše, jejíž součástí je Dvouříčí. Znakem Andoru je v červeném poli stříbrný lev ve skoku.
angrial: Velmi vzácný předmět, který každému, kdo je schopen použít jedinou sílu, umožňuje zvládnout

větší část síly, než je pro něj samotného bezpečné. Pozůstatky věku pověstí, o jejichž původu již není nic známo. Viz též sa'angrial.
Arafel: Jeden z Hraničních států. Znakem Arafelu je v červenostříbrně děleném štítě po třech růžích střídavých barev.
Aram: Mladý Tuatha'an.
avendesora: Ve starém jazyce "Strom života". Zmínky v mnoha příbězích a pověstech.
Aybara, Perrin: Mladý kovářský učedník z Emondovy Role.
Ba'alzamon: V jazyce trolloků: "Srdce Temnoty." Předpokládá se, že je to trollocké jméno pro Temného.
Baerlon: Město v Andoru na cestě z Caemlynu k dolům v pohoří Oparů.
Barranová, Doral: Vědma v Emondově Roli před Nyneivou al'Mearovou.
Bel Tin: Jarní slavnost ve Dvouříčí.
bělokabátníci: Viz děti Světla.
bezocí: Viz myrddraalové.
bhan'sheen: Viz trolloci.
Bílá věž: Palác v Tar Valonu, v němž stojí amyrlinin stolec.
bílé adžah: Viz adžah.
Bornhald, Dain: Důstojník dětí Světla, syn kapitána Geoframa Bornhalda.
Bornhald, Geofram: Kapitán dětí Světla.
Bryne, Gareth: Hlavní kapitán královniny gardy v Andoru. Také slouží jako Morgasin první kníže mečů. Ve znaku má tři zlaté pětihroté hvězdy.
Byar, Jaret: Důstojník dětí Světla.
Caemlyn: Hlavní město Andoru.
Cairhien: Stát u Páteře světa a jeho hlavní město. Město bylo za aielské války (976-978 NE) vypáleno a vydrancováno. Znakem Cairhienu je v modrém poli vycházející zlaté slunce.
Carai an Caldazar!: Ve starém jazyce: "Pro čest Rudého orla!" Prastarý válečný pokřik Manetherenu.
Carai an Ellisanda!: Ve starém jazyce: "Pro čest Sluneční růže!" Válečný pokřik posledního krále Manetherenu.
Cauthon, Matrim (Mat): Mladý sedlák z Dvouříčí.
Cikáni: Viz Tuatha'ani.
cuendillar: Viz srdečník.
Čas šílenství: Viz Rozbití světa.
černé adžah: Viz adžah.
červené adžah: Viz adžah.
číhači: Viz myrddraalové.
Damodred, princ Taringail: Korunní princ Cairhienu, oženil se s Tigrain a zplodil Galadedrida. Když Tigrain zmizela a byla prohlášena za mrtvou, oženil se s Morgasou a s ní zplodil Elain a Gawyna. Zmizel za záhadných okolností a mnoho let byl pokládán za mrtvého. Ve znaku měl zlatou dvoubritou bojovou sekeru.
Damodred, urozený pán Galadedrid: Jediný syn Taringaila Damodreda a Tigrain; nevlastní bratr Elain a Gawyna. Ve znaku má svislý okřídlený stříbrný meč.
dědička: Titul následnice andorského trůnu. Královnina nejstarší dcera nastupuje po své matce na trůn. Nemá-li královna dceru, přechází trůn na královninu nejbližší pokrevní příbuznou.
děti Světla: Společenství držící se přísné, asketické víry, odhodlané porazit Temného a zničit jeho temné druhy. Založeno během stoleté války Lothairem Mantelarem na obranu víry před rostoucím počtem temných druhů, během války se vyvinulo v plně vojenskou organizaci, jejíž členové jsou naprosto nesmlouvaví v otázkách víry a jsou přesvědčeni, že pouze oni znají pravdu a právo. Nenávidí Aes Sedai a považují je, a všechny, kdož jim pomáhají nebo se s nimi přátelí, za temné druhy. Neuctivě se jim přezdívá bělokabátníci. Ve znaku mají ve stříbrném poli zlaté sluneční paprsky.
dha-bel, dei'mon: Viz trolloci.
Dhjin'nen: Viz trolloci.
Djevik K'Shar: V trolločtině: "Umírající země." Trollocké jméno pro Aielskou pustinu.

Dlouhokroký, Jain: Hrdina ze severu, který prošel mnoho zemí a prožil mnohá dobrodružství. Autor několika knih, stejně jako hrdina mnoha knih a příběhů. Zmizel 994 NE poté, co se vrátil z cesty do Velké Morny, o níž někteří říkají, že ho zavedla až do Shayol Ghulu.
Domon, Bayle: Kapitán Spršky.
dračí špičák: Stylizované znamení, obvykle černé, ve tvaru slzy stojící na špičce. Je-li naškrábané na dveřích nebo na domě, značí obvinění lidí uvnitř z páchání zla.
Drak: Jméno, pod nímž byl znám Luis Therin Telamon za války Stínu. Během šílenství, které postihlo muže Aes Sedai, Luis Therin zabil každou žijící osobu, jíž v žilách kolovala jeho krev, stejně jako všechny, které miloval, a tak si získal jméno Rodovrah. Nyní se používá rčení: "posedlý Drakem" nebo "zachvácený Drakem" k označení lidí, již ohrožují své blízké, či jim vyhrožují, zvláště pokud tak činí bez příčiny. Viz také Drak Znovuzrozený.
Drak, falešný: Občas se někteří muži prohlašují za Draka Znovuzrozeného a občas některý z nich získá dost následovníků, aby k jeho likvidaci muselo nastoupit celé vojsko. Někteří dokonce začali války, které zachvátily mnoho států. Během staletí to většinou byli muži neschopní usměrňovat jedinou sílu, ale několik jich to dokázalo. Nicméně všichni buď zmizeli, nebo byli lapeni či zabiti, aniž by naplnili proroctví týkající se znovuzrození Draka. Těmto mužům se říká falešní Draci. Viz také Drak Znovuzrozený.
Drak Znovuzrozený: Podle věštby a pověstí se Drak znovu zrodí v hodině největší nouze lidstva, aby zachránil svět. Na to se lidé nijak zvlášť netěší, protože věštba mluví o tom, že Drak Znovuzrozený přinese na svět nové Rozbití, a také proto, že Luis Therin Rodovrah, Drak, je jméno, při kterém lidem běhá mráz po zádech ještě tři tisíce let po jeho smrti. Viz také Drak; Drak falešný.
Druhá úmluva: Viz Úmluva Deseti států.
država: Ogierská domovina. Mnoho držav bylo od Rozbití světa opuštěno. V příbězích a pověstech jsou zobrazovány jako nebe, a to z dobrého důvodu. Jsou nějakým způsobem, který již nikdo nezná, chráněny, takže v nich Aes Sedai nemohou usměrňovat jedinou sílu, dokonce ani vycítit existenci pravého zdroje. Pokusy ovládnout jedinou sílu z vnější strany državy nemají žádný vliv uvnitř hranic državy. Do državy žádný trollok nevstoupí, pokud není poháněn, a dokonce i myrddraal to udělá pouze v případě nejvyšší nouze, i to však pouze váhavě a s odporem. Dokonce ani temní druzi, pokud jsou Temnému skutečně oddáni, se v državě necítí dobře.
Easar; král Easar z rodu Togita: Král Shienaru. Ve znaku má stříbrného zajíce, který je, podle shienarských zvyklostí, považován spolu s černým jestřábem za znak Shienaru.
Elaida: Aes Sedai, která radí královně Morgase z Andoru.
Elain: Dcera královny Morgasy, dědička andorského trůnu. Ve znaku má zlatou nepřepásanou lilii.
Elsa; Elsa Grinwellová: Dcera sedláka, kterého potkali Rand s Matem cestou po Caemlynské silnici.
Fain, Padan: Forman, který těsně před Jarnicemi přijede do Emondovy Role.
Far Dareis Mai: Doslova "Děva oštěpu". Jeden z mnoha aielských bojových spolků. Na rozdíl od ostatních do něj mohou vstoupit ženy a jenom ženy. Děva se nesmí vdát a zůstat nadále ve spolku, ani nesmí bojovat těhotná. Každé dítě, které se Děvě narodí, je dáno jiné ženě na vychování, tak aby se nikdo nedozvěděl, kdo je jeho matkou ("Nesmíš patřit žádnému muži, ani žádný muž nesmí patřiti tobě, ani dítě. Oštěp je tvým milencem, tvým dítětem a tvým životem.") Tyto děti jsou chovány jako v bavlnce, protože věštba praví, že dítě zrozené z Děvy sjednotí klany a vrátí Aielu jeho velikost, kterou poznal za věku pověstí.
Galad: Viz Damodred, urozený pán Galadedrid.
gar'gael: Viz trolloci.
Gawyn: Syn královny Morgasy, Elainin bratr, který se, až Elain nastoupí na trůn, stane prvním knížetem mečů. Ve znaku má stříbrného kance.
gno'mon; gob'lin; go'lem; grént'len: Viz trolloci.
Hledání rohu: Cyklus příběhů soustředěných kolem pověstného pátrání po Valerském rohu, odehrávajících se v letech mezi koncem trollockých válek a začátkem stoleté války. Je-li vyprávěn úplně celý, může vyprávění zabrat mnoho dní.
Hraniční státy: Státy kolem Velké Morny: Saldeia, Arafel, Kandor a Shienar.
hrůzopáni: Ti muži a ženy, kteří byli schopní usměrňovat jedinou sílu a přešli za trollockých válek na

stranu Stínu, kde se stali veliteli trollockých vojů.
Charin, Jain: Viz Dlouhokroký, Jain.
Illian: Velký přístav v Bouřlivém moři, hlavní město státu stejného jména. Znakem Illianu je v tmavozeleném poli devět zlatých včel.
Ingtar; urozený pán Ingtar z rodu Shinowa: Shienarský válečník z Fal Dary.
jediná síla: Síla získávaná z pravého zdroje. Velká většina lidí je úplně neschopná se naučit jedinou sílu usměrňovat. Jen velice málo lidí je možné usměrňování naučit, a ještě méně se jich s touto schopností rodí. Těch pár se nemusí nic učit, mohou se dotknout pravého zdroje a usměrňovat sílu, ať už chtějí, či nikoliv, snad si ani neuvědomují, co dělají. Tato vrozená schopnost se obvykle projeví při dospívání. Pokud ji dotyčného někdo nenaučí ovládat, nebo se to nenaučí sám (což je nesmírně obtížné a uspěje pouze jeden ze čtyř lidí), potká ho jistá smrt. Od Času šílenství není žádný muž schopen usměrňovat sílu, aniž by nakonec úplně nezešílel, a to i když se sílu naučí ovládat, až nakonec zemře na zhoubnou chorobu, kdy trpící shnije zaživa - choroba je způsobena, stejně jako šílenství, tím, že Temný svým dotekem poskvrnil saidín. Pro ženu je smrt, která přichází při nezvládnutí síly, méně strašlivá, nicméně stejně zemře. Aes Sedai vyhledávají dívky s touto vrozenou schopností jak proto, aby jim zachránily život, tak proto, aby zvýšily počet členek Aes Sedai, a muže proto, aby zabránily oněm hrozným věcem, které sílou ve svém šílenství nevyhnutelně způsobují.
Jedovatý jazyk: Viz Temný.
Jestřábí křídlo, Artuš: Bájný král, který sjednotil všechny země západně od Páteře světa a několik zemí za Aielskou pustinou. Poslal svá vojska přes Arythský oceán, ale spojení s nimi bylo přerušeno po jeho smrti, jež vyvolala stoletou válku. Ve znaku měl zlatého jestřába v letu. Viz také Stoletá válka.
Kandor: Jeden z Hraničních států. Znakem Kandoru je ve světle zeleném poli čevený kůň ve skoku.
kejklíř: Potulný vypravěč příběhů, hudebník, pěvec, akrobat a bavič. Poznají se podle zvláštního pláště s mnoha různobarevnými záplatami, většinou účinkují po vsích a menších městech, protože ve větších městech jsou k mání povyražení jiného druhu.
Kinch, Hyam: Sedlák, kterého Rand s Matem potkali na Caemlynské silnici.
ko'bal: Viz trolloci.
Kočovný lid: Viz Tuatha'ani.
kolo času: Čas je kolo se sedmi loukotěmi, každá loukoť značí jeden věk. Jak se kolo otáčí, věky přicházejí a odcházejí, každý zanechá vzpomínky, které vyblednou do pověstí, pak do mýtů, a ve chvíli, kdy onen věk znovu nadejde, jsou již dávno zapomenuty i ty. Vzor věků je pokaždé, když daný věk nastane, trochu jiný a pokaždé projde velkou změnou, nicméně stále se jedná o stejný věk.
kousalka: Malý, téměř neviditelný kousavý hmyz.
krajka věků: Viz vzor věků.
krocení: Úkon prováděný Aes Sedai, kdy odříznou muže, který dokáže usměrňovat jedinou sílu. Toto je nezbytné, protože každý muž, který sílu dokáže usměrňovat, zešílí kvůli poskvrnění saidínu a ve svém šílenství pomocí síly napáchá zcela určitě strašlivé věci. Muž po zkrocení stále cítí pravý zdroj, ale nemůže se ho dotknout. Pokud dojde k nějakým duševním poruchám před zkrocením, jsou nyní díky zkrocení pod kontrolou, ale nejsou jím vyléčeny, je-li však zkrocení provedeno dostatečně brzy, je možné jím odvrátit smrt.
Lan; al'Lan Mandragoran: Válečník ze severu, Moirainin společník.
legue: Vzdálenost odpovídající čtyřem mílím. Viz také míle.
Letnice: Hody a slavnost uprostřed léta, široce slaveny.
Luc; urozený pan Luc z rodu Mantiarů: Tigrainin bratr, který by se byl stal prvním knížetem mečů, kdyby ona byla nastoupila na trůn. V jeho zmizení ve Velké Morně je vídávána spojitost s pozdějším zmizením Tigrain. Ve znaku měl žalud.
mahdí: Ve starém jazyce "hledač". Titul vůdce tuatha'anské karavany.
Machera, Elias: Muž, kterého cestou v lese potkali Perrin s Egwain.
Malkier: Stát, kdysi jeden z Hraničních států, nyní pohlcen Mornou. Znakem Malkieru byl zlatý jeřáb v letu.
mandarb: Ve starém jazyce "čepel".

Manetheren: Jeden z deseti států, které vytvořily Druhou úmluvu, a také hlavní město tohoto státu. Jak město, tak stát byly úplně zničeny za trollockých válek.
Maradon: Hlavní město Saldeie.
Merrilin, Tom: Kejklíř, který přichází do Emondovy Role, aby vystoupil o Bel Tinu.
míle: Vzdálenost rovnající se tisíci sáhům. Čtyři míle tvoří legui. Viz též sáh.
Min: Mladá žena v krčmě U jelena a lva v Baerlonu.
mizelci: Viz myrddraalové.
modré adžah: Viz adžah.
Moirain: Návštěvnice Emondovy Role, která dorazila těsně před Jarnicemi.
Morgasa: Z milosti Světla královna Andorská, hlava rodu Trakandů. Ve znaku má tři zlaté klíče. Znakem rodu Trakandů je stříbrný klenák.
Morna: Viz Velká Morna.
Mořský národ: Obyvatelé ostrovů v Arythském oceánu a Bouřlivém moři, na těchto ostrovech tráví jen málo času a většinu života tráví na lodích. Většina zámořského obchodu se děje na lodích Mořského národa.
myrddraalové: Tvorové Temného, velitelé trolloků. Pokřivení potomci trolloků, u nichž se opět projevuje lidský materiál použitý při stvoření trolloků. Fyzicky se podobají lidem, jenom nemají oči, nicméně vidí ve dne i v noci jako orel. Mají určitou moc, jež vyvěrá z Temného, včetně schopnosti vyvolat pohledem ochromující strach a schopnosti zmizet všude tam, kde je nějaký stín. Jedna z jejich mála známých slabostí je, že jen váhavě překonávají vodní toky. V různých zemích jsou známi pod různými jmény, například půllidé, bezocí, stínomilové, číhači a mizelci.
Noční pastýř: Viz Temný.
Oslepitel: Viz Temný.
Otec lží: Viz Temný.
Pán hrobů: Viz Temný.
Páteř světa: Vysoké pohoří jen s několika málo průsmyky, které odděluje Aielskou pustinu od západních zemí.
pěst: Základní vojenská jednotka trolloků, proměnlivé velikosti, vždy přes sto členů, nikdy víc než dvě stě. Pěsti obvykle, ale ne vždy, velívá myrddraal.
pět sil: Existuje pět pramenů jediné síly, a každá osoba, která umí usměrňovat jedinou sílu, obvykle vládne některými prameny lépe než jinými. Tyto prameny jsou pojmenovány podle toho, co se s nimi dá ovládat - země, vzduch, oheň, voda a duch - a jmenují se pět sil. Každý, kdo ovládne jedinou sílu, je nejsilnější při používání jednoho, možná dvou z nich, a méně silný při používání ostatních. Jen málokdo zvládá dobře tři, ale od věku pověstí nikdo neovládl všech pět. Dokonce i tehdy to bylo velice vzácné. Síla může mezi jednotlivými lidmi velice kolísat, takže někteří, kdo umí usměrňovat, jsou mnohem silnější než jiní. Provádění jistých úkonů s jedinou sílou vyžaduje schopnost zvládat jednu či více z pěti sil. Například vyvolat či zvládat oheň vyžaduje sílu ohně, ovlivňování počasí vyžaduje sílu vzduchu a vody, zatímco léčení sílu vody a ducha. Duch se mezi muži a ženami vyskytuje rovnoměrně, ale lepší ovládání země a (nebo) ohně se mnohem častěji vyskytuje u mužů, vody a (nebo) vzduchu zase u žen. Vyskytují se výjimky, ale síly země a ohně začaly být nejčastěji považovány za mužské síly, zatímco síly vzduchu a vody za ženské. Všeobecně nejde jednu schopnost považovat za silnější než druhou, i když mezi Aes Sedai existuje rčení: "Žádná skála není tak silná, aby ji voda a vítr nezničily, žádný oheň není tak zuřivý, aby ho voda neulila nebo vítr nezhasil." Je třeba dodat, že toto rčení se začalo používat dávno poté, kdy zemřel poslední muž Aes Sedai. Existovalo-li podobné rčení mezi muži Aes Sedai, je nyní ztraceno.
plamen Tar Valonu: Znak Tar Valonu a Aes Sedai. Stylizovaný obraz plamene. Bílá slza špičkou nahoru.
Prašivec: Viz Temný.
pravý zdroj: Hnací síla vesmíru, která otáčí kolem času. Je rozdělena na mužskou polovici (saidín) a ženskou polovici (saidar), které pracují zároveň společně i proti sobě. Pouze muž může čerpat ze saidínu a pouze žena ze saidaru. Na počátku Času šílenství byl saidín poskvrněn dotykem Temného. Viz též jediná síla.
první kníže mečů: Titul, který obvykle náleží nejstaršímu bratru královny Andoru, jenž se od dětství cvičil

ve velení, aby se v případě války mohl postavit v čelo královniných vojsk a v případě míru jí mohl radit. Pokud královna žádného živého bratra nemá, tento titul někomu propůjčí.
půllidé: Viz myrddraalové.
Rozbití světa: Když Luis Therin Telamon a stovka rytířů vypustili Temného z vězení, protiútok potřísnil saidín. Nakonec každý muž Aes Sedai zešílel. Ve svém šílenství tito muži, kteří vládli jedinou silou tak, jak to dnes už nikdo neumí, změnili tvář světa. Způsobili hrozná zemětřesení, srovnali horské hřebeny, vyzvedli nová pohoří. Tam, kde byla moře, vyzvedli pevninu, a tam, kde bývala pevnina, zřídili oceán. Mnoho částí světa bylo naprosto vylidněno, a ti, kteří přežili, byli roztroušeni jako prach ve větru. O této katastrofě se příběhy, pověsti a dějiny zmiňují jako o Rozbití světa. Viz také stovka rytířů.
sa'angrial: Velmi vzácný předmět, který umožňuje usměrňovat mnohem větší díl jediné síly, než by jinak jedinec zvládl. Sa'angrial je podobný, ale mnohem, mnohem silnější než angrial. Pozůstatek věku pověstí, o jeho vzniku se nedochovaly žádné zmínky.
sáh: Vzdálenost rovná dvěma krokům. Tisíc sáhů tvoří míli.
saidar; saidín: Viz pravý zdroj.
Saldeia: Jeden z Hraničních států. Znakem Saldeiy jsou v tmavomodrém poli tři stříbrné ryby.
Shadar Logoth: Ve starém jazyce "Místo, kde číhá Stín". Město opuštěné a zapomenuté za trollockých válek. Také nazýváno "Stín na číhané".
Shayol Ghul: Hora ve Spálených zemích, místo věznice Temného.
Sheriam: Aes Sedai z modrého adžah.
Shienar: Jeden z Hraničních států. Znakem Shienaru je útočící černý jestřáb.
síť osudu: Velká změna ve vzoru věku, soustředěná kolem jednoho či více lidí, jež jsou ta'veren.
Spálené země: Zničené země kolem Shayol Ghulu za Velkou Mornou.
Spalovač listí: Viz Temný.
srdečník: Nezničitelná substance vytvořená během věku pověstí. Každou známou sílu použitou k jeho rozbití je schopen pohltit, a tím zesílit.
stínomilové: Viz myrddraalové.
stoletá válka: Řada překrývajících se válek mezi neustále se měnícími spojenci, vyvolaná smrtí Artuše zvaného Jestřábí křídlo a následným bojem o jeho říši. Trvala od SR 994 do SR 1117. Válka vylidnila velké části země mezi Arythským oceánem a Aielskou pustinou, od Bouřlivého moře k Velké Morně. Ničení dosáhlo takových rozměrů, že se do současnosti dochovaly jen zlomky záznamů. Říše Artuše zvaného Jestřábí křídlo byla rozervána a na jejím místě se vytvořily současné státy.
stovka rytířů: Sto mužů Aes Sedai, ve věku pověstí jedněch z nejmocnějších lidí, kteří pod vedením Luise Therina Telamona provedli poslední útok, jímž byla ukončena válka Stínu a Temný byl opět uzavřen do vězení. Protiútok Temného poskvrnil saidín. Stovka rytířů zešílela a nastalo Rozbití světa.
strážce: Válečník ve spojení s Aes Sedai. Pouto je součástí jediné síly, a díky ní válečník získává takové dary, jako je rychlé uzdravování, schopnost ujít velkou vzdálenost bez jídla, vody a odpočinku, a schopnost na dálku vycítit skvrnu Temného. Dokud strážce žije, Aes Sedai, s níž je spojen, ví, že je naživu, ať je jakkoliv daleko, a když zemře, pozná okamžik a způsob jeho smrti. Spojení jí neprozradí, jak daleko strážce je, ani kterým směrem. Zatímco většina adžah věří, že Aes Sedai smí k sobě mít připoutaného pouze jednoho strážce v dané chvíli, červené adžah se odmítají se strážci spojovat vůbec a zelené adžah věří, že Aes Sedai k sobě může připoutat tolik strážců, kolik se jí zlíbí. Z morálního hlediska musí strážce s poutem souhlasit, ale je známo, že spojení bylo provedeno i proti jeho vůli. Co z tohoto spojení získává Aes Sedai, je pečlivě uchovávaným tajemstvím. Viz též Aes Sedai.
Šej'tan: Viz Temný.
šufa: Součást oděvu Aielů, šátek, obvykle barvy písku či břidlice, který se ovinuje kolem hlavy a krku, takže nezahalený zůstane jen obličej.
tabák: Rostlina, často pěstovaná. Jeho listí, usušené a fermentované, se pálí v dřevěných násadkách zvaných fajfka a kouř se vdechuje.
Tallanvor, Martin: Gardový poručík královniny gardy v Caemlynu.
ta'maral'ailen: Ve starém jazyce "síť osudu".
Tanriall, Artuš Pendrag: Viz Jestřábí křídlo, Artuš.

Tar Valon: Město na ostrově v řece Erinin. Středisko moci Aes Sedai a místo, kde stojí amyrlinin stolec.
ta'veren: Osoba, kolem níž kolo času splétá všechny okolní nitky
osudu, aby vytvořilo síť osudu. Viz též vzor věku.
tazatelé: Řád uvnitř dětí Světla. Jeho členové hodlají objevit pravdu polemikami a odhalováním Temných druhů. Při pátrání po pravdě a Světle, jak je vidí oni, jsou ještě horlivější než děti Světla jako celek. Obvykle při vyšetřování používají útrpné právo a obvykle zastávají názor, že pravdu již stejně znají, je jen třeba, aby se k ní oběť přiznala. Tazatelé si říkají ruka Světla, a občas jednají tak, jako by byli zcela odděleni od dětí a rady pomazaných, která dětem velí. Hlavou tazatelů je hlavní inkvizitor, jenž sedí v radě pomazaných.
Tear: Velký přístav v Bouřlivém moři. Znakem Tearu jsou v děleném červeném a zlatém štítě tři stříbrné půlměsíce.
Tearský Kámen: Pevnost strážící město Tear. Tvrdí se o ní, že to byla první pevnost vybudovaná po Čase šílenství, a někteří říkají, že byla vybudována za Časů šílenství. Viz též Tear.
Telamon, Luis Therin: Viz též Drak.
temní druzi: Ti, kdo vyznávají Temného a věří, že získají velikou moc a dostane se jim odměny, když ho osvobodí z vězení.
Temný: Nejobvyklejší jméno používané ve všech zemích pro Šej'tana. Zdroj zla a protiklad Stvořitele. Uvězněn Stvořitelem v okamžiku stvoření ve věznici v Shayol Ghulu. Pokus jej osvobodit z této věznice vyvolal válku Stínu, poskvrnění saidínu, Rozbití světa a konec věku pověstí.
Temný, pojmenování: Vyslovení pravého jména Temného (Šej'tan) přiláká jeho pozornost a nevyhnutelně přivolá přinejlepším neštěstí, přinejhorším pohromu. Z toho důvodu se používá mnoho eufemismů, mezi nimi Temný, Otec lží, Oslepitel, Pán hrobů, Noční pastýř, Zhouba duše, Jedovatý jazyk, Spalovač trávy a Prašivec. O tom, kdo na sebe očividně přivolal smůlu, se často říká: "Pojmenoval Temného."
Thakan'daar: Údolí věčně zahalené mlhou na úpatí Shayol Ghulu.
Tigrain: Jako dědička Andoru se provdala za Taringaila Damodreda a povila mu syna Galadedrida. Její zmizení v roce 972 NE, krátce poté, co se její bratr Luc ztratil v Morně, vedlo v Andoru k zápasu o nástupnictví a v Cairhienu způsobilo události, které nakonec vedly k aielské válce. Ve znaku měla ženskou ruku držící stonek růže s trny a stříbrným květem.
trolloci: Stvoření Temného, vytvořená během války Stínu. Mohutní postavou, nesmírně zuřiví, jsou pokřivenými křiženci lidí a zvířat, zabíjejí pro pouhé potěšení ze zabíjení. Zlomyslní, prolhaní a proradní, věřit jim mohou pouze ti, jichž se bojí. Jsou všežraví a živí se libovolným druhem masa včetně lidského i masem jiných trolloků. Na jejich vytvoření se větší měrou podíleli lidé, proto jsou schopni křížit se s lidmi, ale potomci se většinou rodí mrtví, a ti, kteří se narodí živí, obvykle nepřežijí. Dělí se do jakýchsi kmenových tlup, z nichž nejvýznamnějšími jsou al'ghol, bhan'sheen, dha'vol, defmon, dhjin'nen, gar'gael, gno'mon gob'lin, go'lem, grém'len, ahf'rait, ko'bal.
trollocké války: Řada válek, první začala kolem roku 2000 PR, a trvaly více než tři sta let, během nichž trollocké hordy pustošily svět. Nakonec byli trolloci pobiti či zahnáni zpátky do Velké Morny, ale některé státy přestaly existovat a jiné byly téměř vylidněné. Všechny záznamy jsou pouze útržkovité. Viz též Úmluva Deseti států.
Tuatha'ani: Toulavý lid, také známi jako Cikáni, či Kočovný lid, žijící v jasně obarvených povozech a řídící se naprosto mírumilovnou filozofií, nazývanou Cesta listu. Věci, které Cikáni spraví, jsou často lepší než nové, ale Tuatha'any z většiny vesnic vyhánějí kvůli báchorkám o tom, že kradou děti a snaží se obrátit mladé lidi na svou víru.
Úmluva Deseti států: Spojenectví uzavřené ve staletích po Rozbití světa (přibližně 200 PR). Odhodláno zničit Temného. Rozehnáno za trollockých válek.
usměrňování: Řízení průtoku jediné síly.
usměrňovat: Řídit průtok jediné síly.
Valerský roh: Bájný předmět z cyklu pověstí Hledání rohu. Roh by měl být schopen povolat z hrobu mrtvé hrdiny zpět k boji se Stínem.
válka Stínu: Též známa jako válka síly, zakončila věk pověstí. Začala krátce po pokusu osvobodit Temného a brzy se rozšířila po celém světě. Ve světě, kde byla dokonce zapomenuta i vzpomínka na

válku, byla znovu objevena každičká stránka válčení, často pokřivená díky tomu, že se světa dotýkal Temný, a jediná síla byla používána jako zbraň. Válka skončila opětným uzavřením Temného do jeho věznice.
vědma: Ve vesnici žena, kterou si do svého středu vybere ženský kroužek pro znalost takových věcí, jako je léčení a předpovídání počasí, jakož i zdravý rozum. Postavení značící velkou zodpovědnost a pravomoci, jak skutečné, tak mlčky předpokládané. Všeobecně stojí na roveň starostovi, v některých vsích dokonce stojí nad ním. Na rozdíl od starosty je volená na celý život a jen zcela výjimečně je vědma odvolána ze svého úřadu ještě před svou smrtí. Ze zvyku obvykle oponuje starostovi. Viz též ženský kroužek.
věk pověstí: Věk zakončený válkou Stínu a Rozbitím světa. Doba, kdy Aes Sedai prováděly zázraky, o nichž dnes pouze sní. Viz též kolo času.
Velká Morna: Oblast na dalekém severu zcela ovládaná Temným. Prodlévají zde trolloci, myrddraalové a další tvorové náležející Temnému.
Veliký pán Temnoty: Jméno, kterým temní druzi oslovují Temného, tvrdíce, že používání jeho pravého jména by bylo rouháním.
Velký had: Symbol času a věčnosti, starý již v dobách, kdy začal věk pověstí, je tvořen hadem požírajícím vlastní ocas.
velký vzor: Kolo času tká vzory věků do velkého vzoru, který je celý tvořen bytím a skutečností, minulostí, přítomností a budoucností. Také znám jako krajka věků. Viz také vzor věku; kolo času.
vesnická rada: Ve většině osad skupina mužů zvolených místními obyvateli, v čele se starostou, jenž zodpovídá za rozhodnutí, která ovlivňují ves jako celek, a za jednání s radami ostatních vesnic ohledně záležitostí, které mají vliv na vesnice společně. S ženským kroužkem se hádají v tolika osadách, že je to považováno téměř za zvyklost. Viz též ženský kroužek.
vzor věku: Kolo času splétá nitky lidských životů do vzoru věku, jenž tvoří podstatu reality toho kterého věku; také znám jako krajka věků.
Zaprodanci: Jméno dané třinácti nejsilnějším Aes Sedai, jací kdy žili, kteří za války Stínu přešli na stranu Temného, bylať jim na oplátku přislíbena nesmrtelnost. Podle jak pověstí, tak útržků záznamů, byli uvěznění spolu s Temným, když byla jeho věznice znovu uzavřena. Jejich jména se stále používají ke strašení dětí.
Zhouba duše: Viz Temný.
ženský kroužek: Skupina žen volených vesnickými ženami, zodpovědná za rozhodnutí v takových záležitostech, které jsou považovány čistě za ženské (například, kdy sít obilí a kdy sklízet). Pravomocí rovnocenný vesnické radě s jasně určenými oblastmi zodpovědnosti. Často ve sporu s vesnickou radou. Viz též vesnická rada.